

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

MAS PUJÓ, LA SERRETA I CINCPONTS

(Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
“REMODELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE
PEATGES TANCATS A L’AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA
SUD, CENTRE I NORD”

FASE 3B

9 de desembre de 2009 a 25 d’agost de 2010

-VOLUM 1 –

F. Xavier Oms Arias Patricia Martín Rodríguez Xavier Esteve i Gràcia

Triade Serveis Culturals

20 de Juny de 2012

ÍNDEX

VOLUM 1

0. Fitxa tècnica del jaciment.....	2
1. Introducció	3
2. Motivacions de la intervenció, objectius i fases precedents	5
3. Metodologia arqueològica emprada.....	9
4. MAS PUJÓ (VFS).....	13
4.1. Marc topogràfic i geològic.....	14
4.2. Notícies històriques i intervencions arqueològiques anteriors.....	16
4.3. Descripció dels treballs realitzats	17
4.4.- Cronologia relativa de les ocupacions al Mas Pujó	45
4.5.- Funcionalitat de les estructures	47
5. LA SERRETA (VFC)	49
5.1. Marc topogràfic i geològic.....	50
5.2. Notícies històriques i intervencions arqueològiques anteriors.....	53
5.3. Descripció dels treballs realitzats	55
5.4 Cronologia relativa de les ocupacions del jaciment	91
5.5 Estructures i funcionalitat	95
5.6 Tipologia de les estructures documentades	97
6. CINCPONTS (VFN)	99
6.1. Marc topogràfic i geològic.....	100
6.2. Notícies històriques i intervencions arqueològiques anteriors.....	102
6.3. Descripció dels treballs realitzats	107
6.3.1 El control arqueològic.....	108
6.3.2 L'excavació arqueològica.....	112
6.3.3 Resultats de la intervenció arqueològica	113
6.4 Interpretacions: fases d'ocupació i funcionalitat	208
7. Aportacions a la prehistòria penedesenca	224
8. Conclusions.....	226
9. Bibliografia	228

VOLUM 2

10. Annex planimètric	232
11. Plantes i seccions.....	233

0. Fitxa tècnica del jaciment

Intervenció:	Àrees arqueològiques afectades pel projecte "Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7. Enllaços de Vilafranca Sud, Centre i Nord". Jaciments de Mas Pujó, la Serreta i Cinc Ponts.
Població, comarca:	Vilafranca del Penedès, Alt Penedès
UTM i msnm:	VFS: 389285, 4576299; VFC: 392250, 4576674; VFN: 392899, 4578799 (ED1950 31N), 177-229 msnm
Tipus d'intervenció:	Intervenció preventiva
Activitat autoritzada:	Control d'eliminacions de restes, moviments de terres i excavació arqueològica preventiva
Dates de la intervenció:	1 de juny a 30 de setembre i de 7 a 31 d'octubre de 2009
Expedients (núm. de sol·licitud):	Expedients 470 K121 N-896-2009-6 4516 / 470 K121 N-896-2010-1 4516 PINTER 5555, 5594 i 5923
Promotor:	ACESA – Abertis
Coordinació científica:	Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Execució:	TRÍADE Serveis Culturals
Coordinació tècnica:	Xavier Esteve i Gràcia
Direcció tècnica:	F. Xavier Oms Arias, Patricia Martín i Xavier Esteve i Gràcia
Tipus de jaciment:	Camp de sitges
Cronologia:	Neolític antic cardial, neolític antic epicardial, neolític antic evolucionat, neolític mitjà i neolític final, calcolític, bronze inicial, primera edat del ferro, tardoantiguitat
Arqueòlegs participants:	Jordi Amorós, Amèlia Bargalló, Jordi Barriuso, Vanessa Camarasa, Rony Castillo, Artur Cebrià, Eva Estela, Marta Maragall, Beatriz Menéndez, Leticia Menéndez, Laura Muñoz, Eva Orri, Mireia Pedro, Berta Roca, Arianna Salonia, Eulàlia Salvat, Àlex Solé, Oscar Varas, José Varela, Judit Vico
Auxiliars d'arqueologia:	Vanessa Mata

1. Introducció

L'àrea objecte de la intervenció arqueològica presentada en aquesta memòria, inclou tres sectors diferenciats corresponents als tres enllaços de l'AP-7 afectats per les obres dins del terme municipal de Vilafranca del Penedès. En el projecte d'ACESA s'anomenen 'Enllaç de Vilafranca Sud' (en endavant VFS), 'Enllaç de Vilafranca Centre' (en endavant VFC) i 'Enllaç de Vilafranca Nord' (en endavant VFN), respectivament. En el marc d'aquest projecte en els tres enllaços s'han posat al descobert sengles jaciments que han estat identificats com 'Mas Pujó' (VFS) 'la Serreta' (VFC) i 'Cinc Ponts' (VFN).

La direcció de les tasques arqueològiques ha estat duta a terme per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), que a la vegada contractà l'empresa Tríade Serveis Culturals per a dur a terme la intervenció. Els directors de la intervenció arqueològica objecte de la present memòria són els Sr. F. Xavier Oms Arias, la Sra. Patricia Martín Rodríguez i el Sr. Xavier Esteve i Gràcia, qui alhora coordinà els treballs.

Des de Tríade Serveis Culturals volem agrair la total col·laboració per part d'ACESA-Abertis com a promotora de l'obra, de GRECCAT com a direcció d'obra, i de DRAGADOS com a empresa constructora. La bona entesa entre totes les parts, així com la supervisió i coordinació del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya i de l'ICAC, van permetre dur a terme una important intervenció arqueològica amb una mínima afectació del projecte i calendari d'obra.

La present memòria detalla els treballs arqueològics que s'han dut a terme en aquests jaciments; tanmateix, l'estudi acurat dels materials ha estat pressupostat separatament i encarregat a altres persones no firmants aquí, amb l'objectiu d'acabar publicant una completa monografia coordinada per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC).

Els estudis pressupostats, encara en curs, són els següents:

- Estudi antropològic, a càrrec de Núria Armentano (Antropòlegs Lab / UAB)
- Estudi zooarqueològic i malacològic, a càrrec de Jordi Nadal (UB) i Patrícia Martín (IPHES)

- Estudi ceràmic a càrrec de Josep Mestres (VINSEUM).
- Estudi indústria lítica, a càrrec de Juan F. Gibaja (CSIC) i d'Antoni Palomo (Arqueolític-UAB)
- Estudi de caracterització de les matèries primeres lítiques, a càrrec de Xavier Mangado (UB)
- Estudi indústria macrolítica, a càrrec de Juan Ignacio Morales (IPHES) i F. Xavier Oms (UB).
- Estudi distribució espacial, a càrrec de Xavier Esteve (UB).
- Estudi antracològic, a càrrec d'Ethel Allué (IPHES)
- Estudi carpològic, a càrrec de Dani López (Rocs Món Íber)
- Estudi palinològic, a càrrec de Santi Riera (UB)
- Estudi denes de variscita, a càrrec de Manel Edo (GRAB)
- Estudi dels elements en fang, amb anàlisis de difracció de Raig X i microscòpia òptica, a càrrec d'Elena García
- Restauració de vasos ceràmics per a la seva musealització (ATREO)
- Datacions radiocarbòniques AMS a càrrec de Beta Analytic INC.

2. Motivacions de la intervenció, objectius i fases precedents

Les intervencions arqueològiques en els jaciments objecte d'aquesta memòria es van desenvolupar dins del marc del projecte de *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'autopista AP-7* dut a terme per el Ministerio de Fomento, la Secretaría de Estado de Infraestructuras y Planificación i la promotora ACESA amb l'objectiu d'eliminar els peatges troncats de Martorell, El Vendrell i Tarragona.

Amb motiu del projecte presentat per ACESA, la Secció d'Informació i Estudi del Patrimoni Cultural (SIEPC), a causa de la proximitat de jaciments arqueològics a la zona afectada per aquestes obres, per donar compliment a la legalitat vigent, sol·licità la realització d'una prospecció arqueològica superficial sistemàtica a tota la zona afectada pel projecte. ACESA encarregà a l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) la direcció d'aquestes intervencions arqueològiques preventives. Per la comarca de l'Alt Penedès l'ICAC va contactar l'empresa Tríade Serveis Culturals

Aquesta intervenció es dugué a terme entre els dies 8 i 30 de juny de 2008, sota la direcció del Sr. Xavier Esteve i Gràcia, amb la corresponent autorització del Servei d'Arqueologia (Expedient 437 K121 N896). Els resultats d'aquesta intervenció van ser presentats el 15 d'octubre en la memòria *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7 (Vilafranca del Penedès, Sant Sadurní d'Anoia i Gelida, Alt Penedès)*.

Fruit d'aquesta intervenció es prospectaren superficialment cinc zones diferents, coincidents amb els accessos que hi ha a la comarca de l'Alt Penedès a l'autopista l'AP-7. Tres d'aquests es localitzen a Vilafranca del Penedès (Vilafranca Sud, Vilafranca Centre i Vilafranca Nord), un a Sant Sadurní d'Anoia i un a Gelida. Allà, en base als jaciments existents documentats a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya (IPAC), i al resultat de les prospeccions superficials visuals, es delimitaren una sèrie d'Àrees d'Expectativa Arqueològica (AEA) (Esteve, 2008).

Com a segona fase de l'esmentat projecte d'ACESA, a l'enllaç de Vilafranca Centre (encreuament entre l'autopista AP-7 i la carretera C-15), es dugué a terme una nova intervenció arqueològica preventiva consistent en una prospecció arqueològica sistemàtica. Aquesta es realitzà mitjançant l'excavació de rases a totes les AEA

detectades en les prospeccions superficials visuals prèvies, amb l'objectiu de determinar l'existència o no de jaciments arqueològics en el subsòl, així com per determinar-ne la seva entitat, cronologia i extensió.

Aquesta intervenció es dugué a terme a Vilafranca Centre entre els dies 19 i 27 de gener de 2009, sota la direcció del Sr. Xavier Esteve i Gràcia, amb la corresponent autorització del Servei d'Arqueologia. Els resultats d'aquesta intervenció van ser presentats el 3 de febrer de 2009 en la memòria *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7. Vilafranca Centre (Vilafranca del Penedès)*. El resultat d'aquesta intervenció va ser la documentació de 5 estructures excavades en el subsòl atribuïbles, en base als materials arqueològics observats en algunes d'aquestes, a algun moment de la prehistòria recent (neolític-1a edat del ferro) (Esteve, 2009a).

A Vilafranca Nord aquesta intervenció es dugué a terme el gener de 2009, sota la direcció del Sr. Jordi Morer de Llorens (Món Iber Rocs, SL), amb la corresponent autorització del Servei d'Arqueologia. El resultat d'aquesta intervenció va ser la documentació de es va documentar l'existència de restes arqueològiques en 3 de les 19 rases practicades.

Com a tercera fase del projecte d'ACESA, es dugué a terme una nova intervenció arqueològica preventiva consistent en un control dels rebaixos en els sectors determinats pels resultats de la 2a fase, tant a Vilafranca Centre com a Vilafranca Nord.

A Vilafranca Centre aquesta intervenció es dugué a terme entre els dies 16 de març i 24 d'abril de 2009, sota la direcció del Sr. Xavier Esteve i Gràcia, amb la corresponent autorització del Servei d'Arqueologia. Els resultats d'aquesta intervenció van ser presentats el 20 de maig de 2009 en la memòria *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7. Vilafranca Centre (Vilafranca del Penedès)* (Esteve, 2009b).

A Vilafranca Nord aquesta intervenció es dugué a terme entre els dies 8 de juny i 24 de juliol de 2009, sota la direcció del Sr. Rafel Jornet i Niella (Món Iber Rocs, SL), amb la corresponent autorització del Servei d'Arqueologia. En aquesta fase d'obertura dels nivells superficials i de delimitació arqueològica en aquesta àrea intervinguda (AEA-2)

fou possible documentar l'existència de 31 retalls practicats al subsòl o estructures arqueològiques.

La quarta fase del projecte consistí en l'excavació de les estructures abans esmentades.

A Vilafranca Centre, al jaciment batejat com 'la Serreta', aquesta intervenció es dugué a terme entre els dies 1 de juny i 30 de setembre de 2009, sota la direcció dels Srs. Xavier Oms Arias i Xavier Esteve i Gràcia, amb la corresponent autorització del Servei d'Arqueologia. Fruit d'aquesta intervenció arqueològica s'han excavat i documentat un total de 56 estructures. Es tracta en tots els casos d'estructures negatives que poden adscriure's majoritàriament als períodes neolític antic evolucionat (NAE) i neolític mitjà (NM), si bé, preliminarment s'hauria documentat una estructura adscriuible al neolític antic epicardial, així com altres de cronologia contemporània (Oms i Esteve, 2011).

Fig. 1: Fotografia aèria de la Serreta durant les tasques d'excavació l'any 2009 (Autor: Dani López)

A Vilafranca Nord, al jaciment conegut com 'Cinc Ponts', aquesta intervenció es dugué a terme el maig de 2009, sota la direcció de la Sra. Cristina Garcia Dalmau, amb la

corresponent autorització del Servei d'Arqueologia. Fruit d'aquesta intervenció arqueològica s'excavaren i documentaren un total de 14 sitges i una fossa datables al bronze inicial –cinc d'aquestes contenien inhumacions humanes–, 5 fosses amb inhumacions animals de cronologia incerta, 12 retalls rectangulars de plantacions agrícoles i una cisterna de captació d'aigua probablement del s. XX.

La present fase del projecte d'ACESA ha consistit en el control dels rebaixos motivats per l'obra als tres enllaços de l'AP-7 a Vilafranca (VFS, VFC i VFN), incloent també la l'excavació dels elements d'interès arqueològic han aparegut, així com l'eliminació de les estructures excavades i documentades en aquesta fases i les precedents.

3. Metodologia arqueològica emprada

La metodologia emprada en aquesta intervenció es basa en el mètode de registre Harris/Carandini, pel qual es registren de manera objectiva i es documenten exhaustivament tots els elements i estrats que s'exhumen, utilitzant per això un model de fitxes específiques (fitxes d'unitat estratigràfica). S'ha utilitzat a més un diari de camp per anotar totes aquelles incidències que s'han considerat ressenyables, així com croquis i explicació d'unitats estratigràfiques.

El primer pas ha estat la identificació i senyalització de les estructures. Totes les estructures localitzades han consistit en retalls realitzats en el substrat del terreny. Per aquest motiu, el principal criteri d'identificació ha estat la diferència de coloració entre els retalls antròpics i les argiles marrons o groguenques característiques del sòl geològic de la zona. Una vegada identificades, es va a procedir a la seva senyalització amb l'objectiu de protegir-les i delimitar de l'espai arqueològic, sobre tot tenint en compte que les obres es desenvolupaven simultàniament.

La numeració de les estructures, en els casos de la Serreta i de Cinc Ponts va continuar l'iniciada en les etapes prèvies. D'aquesta manera, la primera estructura numerada en aquesta fase a la Serreta va ser la número 57, mentre que a Cinc Ponts fou la número 35.

Els diferents nivells de sedimentació de cada una de les estructures (E) s'han individualitzat en unitats estratigràfiques (UE). Totes les unitats s'han registrat a partir d'un model de fitxes específiques adaptades a les necessitats del jaciment. Totes les unitats estratigràfiques són anomenades amb quatre o cinc dígitos: els dos o tres primers corresponen al nombre d'estructura i els dos restants al nombre de UE corresponent, començant pel 0 (que es correspon en tots els casos al retall). Per exemple, el retall de l'estructura número 35 és anomenat amb la unitat estratigràfica UE3500 i el primer dels rebliments de la E110 és la UE11001. L'ordre de numeració de les UE és el contrari del que van seguir en el moment del reompliment de l'estructura.

El material arqueològic d'una part de les estructures documentades s'ha coordinat seguint un model de coordenades cartesianes (x, y, z) amb l'objectiu de realitzar anàlisis microespacials de distribució espacial. Els criteris utilitzats per la selecció de les estructures a analitzar microespacialment han estat la morfologia i mida de l'estructura. En ocasions, però, simplement s'han escollit aleatòriament. Per tal de

prendre la profunditat de les restes es van a prendre diferents cotes o punts zero teòrics a la llarg de tota l'extensió de l'excavació, que eren verificades cada dia. En els casos en els que el material recuperat ha estat coordinat, cada una de les restes s'ha individualitzat al camp i s'han introduït en bosses amb les seves etiquetes de registre. Les restes recuperades a les estructures no coordinades i en els casos en els que la dinàmica i el temps de l'obra ho han permès, han estat també individualitzades al camp, segons la seva UE i el seu número de registre. En els casos en els que per qüestions, fonamentalment de temps, no ha estat possible realitzar aquest treball al camp, s'ha fet després al laboratori.

Els tractaments químics de restauració o consolidació al camp només s'han empleat en els casos en els que l'alt grau d'alteració no hagués permès recuperar la resta. Ens referim fonamentalment a les restes de ceràmica i dels granits amb un alt grau de degradació. El tractament s'ha realitzat amb una dissolució d'acetona i paraloid al 10% o al 5%, segons els casos.

Les restes arqueològiques, tant els elements construïts i les estructures negatives, com els estrats i interestrats, així com les restes antropològiques, s'han documentat i han estat tractats posteriorment en suport informàtic. El registre gràfic de les dades s'ha realitzat mitjançant el dibuix i la fotografia. S'ha dibuixat, com a mínim, totes les plantes i les seccions N-S de les estructures, a escala 1:10, amb l'excepció de les estructures que per la seva grandària i/o morfologia (diàmetres superiors als 250 cm) han hagut d'ésser dibuixades a escala 1:20. En els casos en els que l'estructura presentava algun tipus de particularitat digna de remarcar, es dibuixava una secció secundària o bé es variava la secció de referència reflectint-se en planta.

La documentació fotogràfica s'ha realitzat en suport digital. S'ha pres al menys una fotografia inicial i una final de totes les estructures, i en els casos en els que ha segut necessari, d'altres aspectes com fotografies de UE, de materials o d'altres detalls.

Val a dir que durant el transcurs dels treballs, les zones que podien resultar perilloses s'han senyalitzat amb barnilles protegides per “bolets” de plàstic vermell unides per cinta de color blanc i vermell.

La documentació topogràfica s'ha realitzat amb l'ajuda del topògraf de GRECCAT per realitzar la topografia de l'obra. S'ha topografiat la localització de les estructures localitzades així com els límits de la zona prospectada. S'ha utilitzat el sistema de

coordenades UTM (ED 31N) per tal de poder superposar els resultats de la intervenció arqueològica amb el projecte d'obra previst mitjançant programari SIG.

Durant l'excavació, s'han pres mostres de sediment de les unitats estratigràfiques que eren susceptibles d'aportar una major informació per a la posterior realització d'anàlisis carpològiques, pol·líniques, etc.

Dins dels objectius d'aquesta darrera fase d'intervencions arqueològiques a Cinc Ponts es trobava també la destrucció tant de les estructures excavades en fases anteriors com de les descobertes durant la present, sempre després de sol·licitar el permís de destrucció corresponent a l'Arqueòleg territorial.

El treball al laboratori ha consistit en la neteja, siglat i inventariat de les restes (en aquells casos en els quals no va realitzar-se durant els treballs de camp).

La sigla dels materials esta composta per l'acrònim del jaciment (MP, LS i CP, respectivament), l'any d'excavació, el número d'UE i el número d'inventari de la resta, per exemple: CP'10 3501 1.

El treball d'inventari s'ha realitzat amb l'ajuda d'una base de dades Excel amb els següents camps: Estructura, UE, número de registre, tipus de material, suport (ceràmica), coordenades, taxó (fauna), forma (ceràmica)/element anatòmic (fauna)/categoria (lític), decoració (ceràmica), observacions.

Respecte als inventaris, els materials ceràmics s'han definit a partir de la seva coccio com CMM. CMO o CMR (Ceràmica a mà, mixta, oxidant o reductora). A part, s'ha senyalitzat quan la peça comptava amb alguna forma o decoració, entre les quals abundaven les vores i les nanses entre les primeres i els raspallats i les crestes entre les segones. Pel que fa a les vores (basant-nos en part en els treballs de Dedet-Py.), aquestes s'han definit entre si eren entrants, rectes o exvasades i els llavis han estat dividits entre els apuntats, arrodonits o aplanats (tot i que hi ha hagut puntuals elements diferents).

La indústria lítica ha estat definida en els inventaris a partir del Sistema Lògic-Analític, que es mostra com un sistema prou analític i sintètic. Entre els morfotipus més habituals s'han definit:

- BP: Base Positiva (Ascla)
- FBP: Fragment de Base Positiva (Fragment d'ascla)
- BPF: Base Positiva Fragmentada (Ascla fragmentada)
- BN2G: Base negativa de 2a generació (Peça retocada)
- BP làmina: Base positiva (o similar) en suport laminar

4. MAS PUJÓ (VFS)

4.1. Marc topogràfic i geològic

Aquest sector es localitza a l'extrem sud-oest del terme municipal de Vilafranca del Penedès, a tocar dels termes municipals de Santa Margarida i els Monjos –en el que s'endinsa lleugerament–, i d'Olèrdola. L'àrea afectada compta amb una superfície d'unes 10,7 Ha, la seva altitud oscil·la entre els 179 i els 193 m SNM, i les coordenades UTM (ED1950 31N) del seu punt central són 389275, 4576303.

Topogràficament es tracta d'una zona de relleu regular, únicament alterada per les obres viàries (autopista AP-7 i carretera N-340), la Depuradora d'aigües de Vilafranca del Penedès i els polígons industrials Estació de Mercaderies i Domenys II.

Pel que fa als usos i vegetació d'aquest paratge, a banda dels usos industrials i viaris, clarament predominants a l'entorn, la zona afectada està ocupada per camps de conreu, bàsicament de vinya –en algun cas abandonada–, i camps de cereals. L'àrea objecte d'estudi es troba travessada de nord-est a sud-oest per la riera de Llitrà, lleugerament encaixada en el terreny i envoltada de la vegetació típica de ribera. En l'interior d'un del nusos d'enllaç amb l'autopista hi ha una edificació destinada a l'emmagatzematge de materials i vehicles de manteniment de l'autopista.

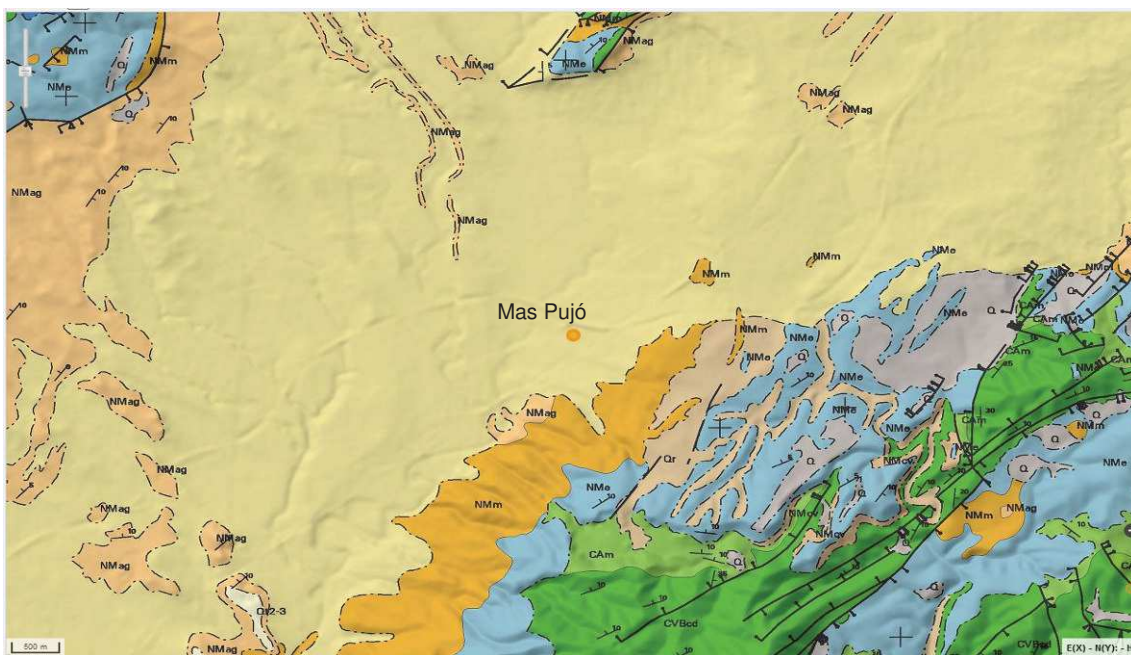

Fig. 2: Mapa geològic amb la situació de Mas Pujó (Font: IGC)

Geològicament es tracta d’una zona d’argiles quaternàries que cobreixen les argiles del Serraval·lià – Vallesià, que sovint presenten intercalacions de sorres i de conglomerats. Les argiles són lleugerament vermelloses i presenten intercalacions de sorres marines amb fauna bentònica. Poden arribar a una potència de 100–120 metres¹.

¹ La informació sobre la geologia d’aquest i els següents sectors ha estat extreta del Mapa topogràfic escala 1:50.000 (BC50-M) de l’ICC (Institut Cartogràfic de Catalunya).

4.2. Notícies històriques i intervencions arqueològiques anteriors

No hi ha jaciments fixats en l’IPAC ni dins de la zona d’estudi ni en el seu entorn immediat.

Igualment el paratge objecte d’estudi ha estat prospectat arqueològicament en dues ocasions amb resultats negatius:

Línia d’Alta Velocitat	
Jaciment:	Resultats negatius
Cronologia:	-
Estat conservació:	-
UTM i alçada:	-
Descripció:	-
Actuacions:	Amb motiu del projecte de construcció de la Línia d’Alta Velocitat, els anys 2000 i 2001 es prospectà sengles vegades la zona amb resultats negatius.
Bibliografia:	PÉREZ, D.; BUENO, M. (2000) <i>Línia Alta Velocitat Madrid – Frontera Francesa Subtram IX</i> . Arxiu Servei d’Arqueologia i Paleontologia, núm. 2839. SUBIRANAS, C. (2001) <i>Memòria del seguiment arqueològic realitzat a la LAV Madrid - Frontera Francesa, tram Lleida – Martorell, Subtram IX–C Castellet i la Gornal, Santa Margarida i els Monjos, Olèrdola i Vilafranca (Alt Penedès). 26-11 al 21-12-2001</i> . Arxiu Servei d’Arqueologia i Paleontologia, núm. 3463.

4.3. Descripció dels treballs realitzats

- **Estructura 1**

Estructura negativa de poca potència, interpretada com una estructura de combustió amb diferents moments d'utilització. La cronologia de la seva amortització és el neolític antic postcardial, amb alguns materials ceràmics que recorden el neolític mitjà de sepulcres de fossa. No creiem que es tracti d'una sitja amb foc al seu interior, ni d'una sitja amb abocaments de residus de combustió (els estrats estan en posició primària), sinó d'una veritable estructura de combustió, vinculada a la E-2 (neteja del fogar) i a la E-24 (fons de cabana).

UE100: retall negatiu de tendència circular, amb un diàmetre aproximat de 130cm i una potència màxima de 20cm aproximadament.

UE101: estrat fosc basat en argiles i sorres cremades, amb blocs i clastes cremats i calcinats.

UE102: argiles plàstiques amb carbons (perimetral). Possible romanent d'anteriors combustions.

UE103: argiles rubafectades (recolzada sobre UE102 i sota UE101)

UE104: argiles amb cendres i grans carbons (recolzada sobre UE102 i sota UE101). Possible romanent de combustions anteriors.

UE105: de composició molt carbonosa, passa per sota de l'UE102 i s'estén fins a les parets.

UE106: subjacent a UE105, presenta cendres barrejades amb argiles miocenes, quasi estèril.

Fig. 3: Estructura 1

- **Estructura 2**

Estructura negativa de tendència circular d'uns 115 cm de diàmetre màxim, amb una potència d'uns 20cm. El tipus d'abocaments (residus de combustió en posició secundària, abocats), i els materials exhumats semblen relacionar aquesta estructura amb la veïna E-1. La cronologia de la seva amortització és el neolític antic postcardial, amb alguns materials ceràmics que recorden el neolític mitjà de sepulcres de fossa.

UE200: retall negatiu de tendència circular i base còncava. Possible fossa-cubeta amb una funció primària indeterminada i amb una amortització com a abocador de residus de combustió.

UE201: estrat heterogeni basat en argiles carbonatades remobilitzades amb presència de gravetes.

UE202: estrat basat en argiles amb carbons molt nombrosos, puntualment molt nombrosos i materials arqueològics cremats.

UE203: estrat que barreja la composició de la UE202 i el sediment de substrat, per tant es tracta d'una UE heterogènia de contacte amb el sòl, amb material arqueològic.

Fig. 4: Estructura 2

- **Estructura 3**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, afectat parcialment per dues rases de vinya. El seu rebliment és complex i està compost per tres estrats. L'amortització de l'estructura sembla situar-se en el neolític antic postcardial.

UE300: Unitat negativa, retall de la sitja

UE301: Negativa d'una rasa agrícola. Talla la sitja 300 i l'estrat 305

UE302: Rebliment de la rasa UE301

UE303: Negativa de la rasa agrícola

UE304: Rebliment de la rasa UE303

UE305: Estrat de rebliment de la sitja UE300. Matriu d'argiles de color marró amb alt contingut de pedres cremades.

UE306: Estrat de rebliment de la sitja UR300. Matriu de llims clars (ocre) carbonatats. La superfície és de forma cònica irregular. Conté nombroses pedres cremades, sobretot acumulades a la meitat nord.

UE307: Estrat de llims de color marró clar al fons de l'estructura.

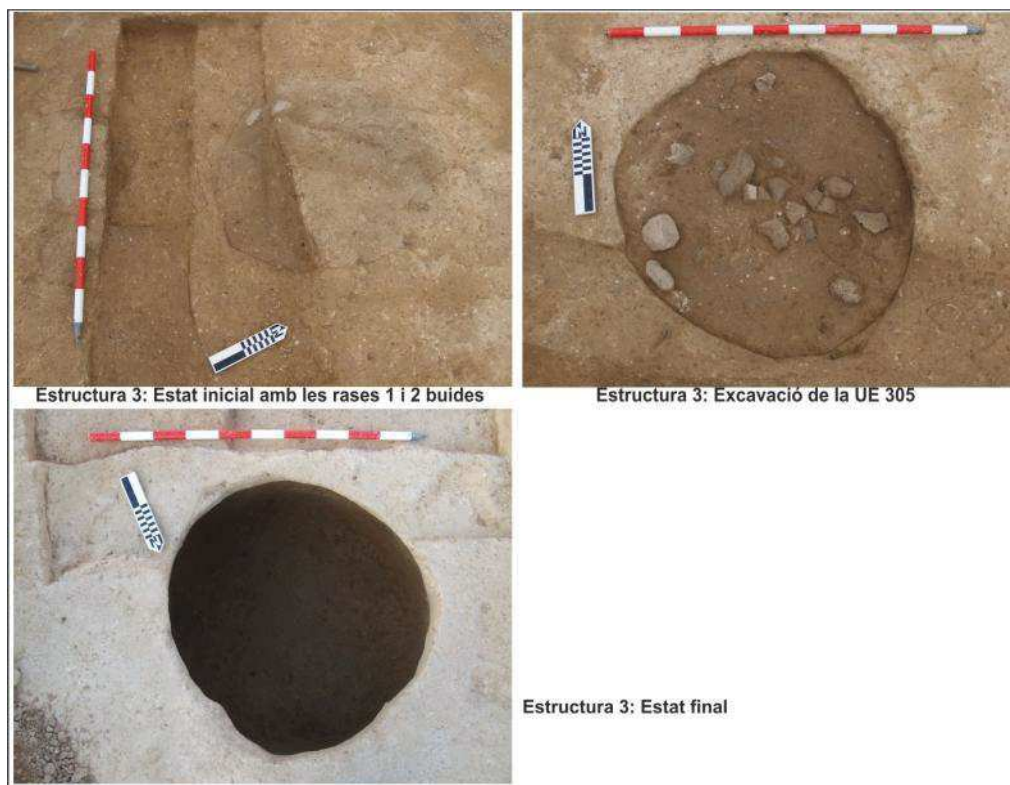

Fig. 5: Estructura 3

- Estructura 4

Estructura negativa de tendència oval-circular, afectada parcialment per un cau o un peu de petit cep o arbre. També compta amb un forat de pal central. La poca potència de l'estructura (que sembla quasi la seva potència real), fa s'hagi de definir com una estructura de tipus cubeta. La cronologia del seu reblliment i amortització sembla estar centrat en el neolític antic postcardial Molinot.

UE400: retall circular d'uns 150cm de diàmetre màxim per una potència de 17 cm.

UE401: farciment orgànic heterogeni amb presència d'alguns fragment d'argiles cuites.

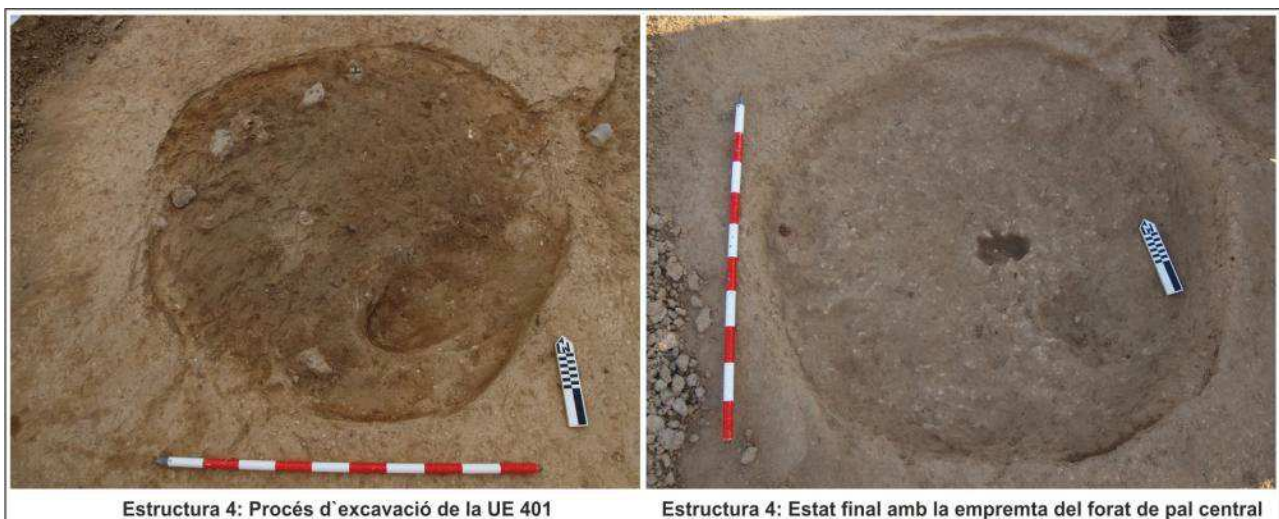
UE402: retall cau, circular en la seva part superior però que pren morfologia de conus invertit a la base, amb certa inclinació.

UE403 : farciment de la UE402, de color taronjós sorrenca, procedent d'una barreja entre el vegetal i substrat d'argiles carbonatades remobilitzat.

UE404 : contacte amb el substrat, com la UE401 però més de color més clar i amb nòduls carbonatats.

UE405: retall de forat de pal

UE406: farciment de la UE405, d'igual composició que la UE404, però més compactat i amb presència d'algun petit bloc de falca.

Estructura 4: Procés d'excavació de la UE 401

Estructura 4: Estat final amb la empremta del forat de pal central

Fig. 6: Estructura 4

- **Estructura 5**

Estructura negativa formada per una petita depressió (probablement natural) i un retall rectangular 35 cm de llarg per 8-10 cm de potència. Sense materials arqueològics associats. La morfologia, el tipus de rebliment (molt orgànic i heterogeni) i la manca de materials arqueològics ens fan proposar la funció de forat de cep o arbre per aquest retall. Per tant no se'l considera una estructura arqueològica.

Fig. 7: Estructura 5, s'observa la morfologia rectangular regular del retall

- **Estructura 6**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa de tendència circular, parets rectes i fons pla-còncav. Farcida per un únic estrat de rebliment i amb poca quantitat de blocs i clastes cremats i calcinats. La cronologia de l'amortització, a partir del material arqueològic exhumat, sembla situar-se durant el neolític antic postcardial.

UE600: Unitat negativa, retall de 115 cm de diàmetre extrem i una potència de poc més de 25 cm.

UE601: Sediment homogeni d'argiles marrons. A part de les 38 pedres que contenia en la part conservada que s'ha pogut excavar, cal esmentar que s'hi ha trobat un centenar de cargols terrestres, vinculats amb petits llançons de sorres que podrien implicar un segellat poc consistent que va permetre l'entrada de petits caus i aigua.

Fig. 8: Estructura 6

- Estructura 7

Estructura negativa de tendència circular, parets rectes i fons irregular amb tendència a ser pla (molta presència de carbonats basals que irregularitzen la base), de tipus sitja-fossa. Molt pobre a nivell de cultura material, però que sembla situar (junt amb les estructures veïnes E-8 i E-9) la seva amortització durant el calcolític.

UE700: Retall negatiu de 130 cm de diàmetre màxim, amb una potència d'aproximadament 23 cm.

UE701: Rebliment de l'UE700, molt homogeni; basat en argiles carbonatades remobilitzades. Es compta amb un nombre reduït (16) de blocs i clastes (cremats en 4 casos).

Fig. 9: Estructura 7

- **Estructura 8**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, afectada en un 15-20% per una ampla feixa de conreu o aterrossament. És de tendència circular i semblaria estar vinculada a nivell cronològic amb les E-7 i E-9. A part de restes ceràmiques significatives, en destaca la presència d'un important lot de petxines rodades. L'amortització d'aquesta estructura, deduïda a partir dels materials exhumats, sembla situar-se durant el calcolític.

UE801: retall de la feixa.

UE802: farciment de la feixa

UE803: Primera unitat de reblliment de l'estructura 9. Té uns 10cm de potència, entre les cotes -54 i -65. La matriu presenta una textura compacta i plàstica, d'argiles de color marró fosc. Apareixen calcàries termoalterades i sense termoalterar.

UE804: Unitat de 15cm de potència, entre les cotes -65 i -80. La matriu està formada per les mateixes argiles carbonatades del mateix substrat geològic, però amb presència de carbonats i amb menor plasticitat. De textura compacta, de color marró clar i amb abundants nòduls de carbonat. Nomíes amb un fragment de calcària.

UE805: En contacte amb el substrat geològic. D'uns pocs cm de potència. Formada per les mateixes argiles carbonatades del substrat, però d'una textura menys plàstica i d'un color marró clar, menys vermellós que les argiles del substrat.

Fig. 10: Estructura 8

- **Estructura 9**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, de tendència circular-oval, amb un únic estrat de rebliment i curullat en part per grans blocs calcaris. En destaca la presència d'una làmina en sílex Forcalquier (provençal), un punxó de coure de secció quadrada i una quarantena de denes d'esteatita. Aquests factors la vinculen cronològicament amb les E-7 i E-8. La seva amortització s'ha de situar, doncs, en el calcolític.

UE900: retall de l'estructura, que mesura uns 135 cm de diàmetre màxim, per 33 cm de profunditat. Les seves parets són convergents i el fons còncav.

UE901: Rebliment de l'estructura 9 arrasada en part, en pendent S-N. De fons còncav i boca circular de 130cm de diàmetre màxim. Té uns 25cm de potència, cotes entre -55 i -84. És l'única UE de rebliment de l'estructura. La matriu presenta una textura compacta i plàstica de color marró, d'argiles amb margues. Presència de carbonats amb calcàries tipus "llosa" sense termoalterar i amb calcàries termoalterades. Material arqueològic abundant.

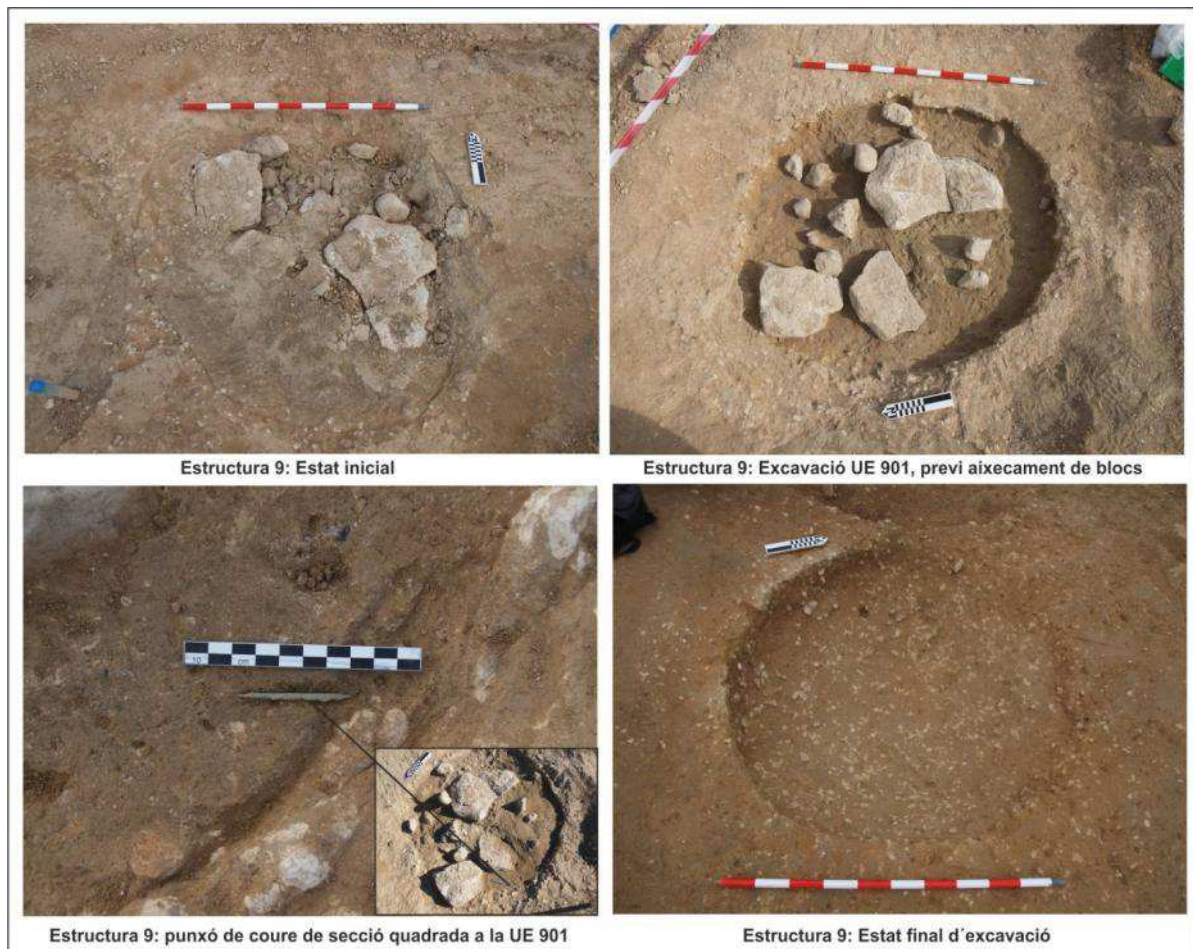

Fig. 11: Estructura 9

- **Estructura 10**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, amb poca potència conservada. La cronologia de l'amortització s'ha de situar en època medieval.

UE1000: retall negatiu de l'estructura, amb un diàmetre de 136cm de diàmetre i una potència de poc més de 30 cm. La seva morfologia és de parets rectes i fons de tendència plana.

UE1001: únic estrat de reblert, d'argiles fosques amb certa presència de carbons i blocs, alguns dels quals estan rubefectats.

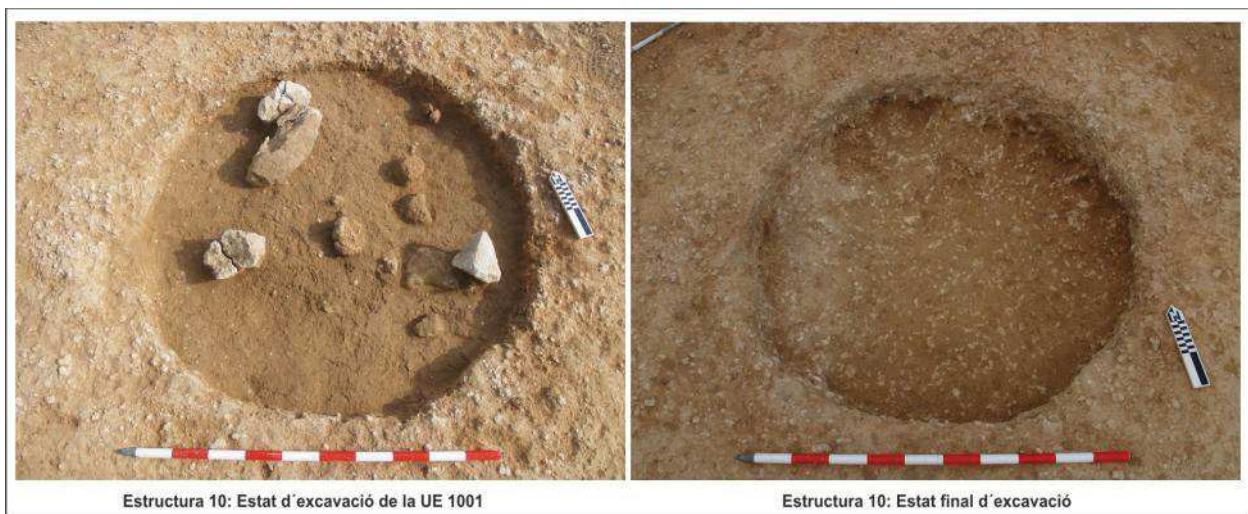

Fig. 12: Estructura 10

- **Estructura 11**

Tot i que va ser inicialment individualitzat com una possible estructura negativa, un cop va ser excavada es va observar que es tractava d'un retall irregular de molt poca potència, amb algun còdol aïllat i sense cap material arqueològic. Creiem que ha de tractar-se d'una taca de sediment orgànic o alguna resta vegetal, per tant la considerarem una estructura negativa.

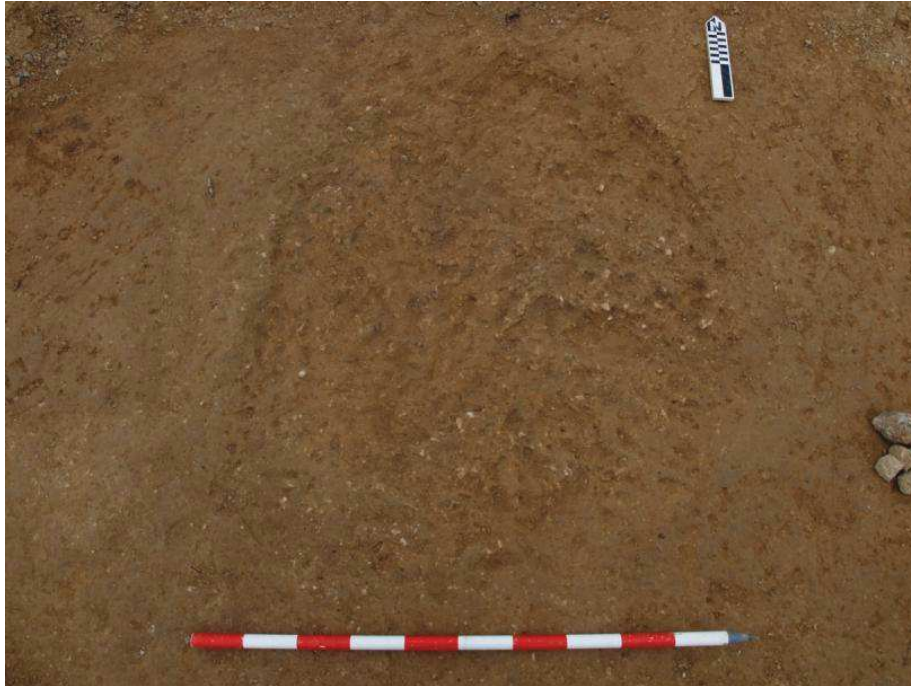

Fig. 13: Estructura 11

- **Estructura 12**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, de tendència circular, parets rectes i fons aplanat. A partir del registre recuperat, la cronologia de l'amortització sembla situar-se durant el neolític antic postcardial.

UE1200: retall negatiu de l'estructura, de parets rectes i fons aplanat, amb una potència 21 cm i un diàmetre màxim de 90 cm.

UE1201: únic estrat de rebliment, format per argiles amb nòduls de carbonat rodats, amb certes clapes enfosquides d'argiles, més compactes i plàstiques.

Fig. 14: Estructura 12

- **Estructura 13**

Estructura negativa de tipus fossa-cubeta, amb molt poca potència real o conservada. Molt antropitzada tant a nivell de matriu sedimentària com a nivell de blocs i material arqueològic. A partir del registre documentat, l'amortització de l'estructura es portà a terme durant el neolític antic postcardial.

UE1300: retall negatiu de l'estructura, amb parets de tendència oberta tot i la poca potència assolida i fons aplanat. Amb una potència de menys de 10 cm i un diàmetre màxim de 118 cm.

UE1301: Estrat amb argiles de color marró fosc barrejades amb argiles vermelles del substrat geològic. Conté carbons i blocs cremats (i no cremats).

Fig. 15: Estructura 13

- **Estructura 14**

Estructura negativa de tendència el·lipsoïdal. La seva funció primària és la d'estructura funerària complexa, de tipus rampa i nínxol lateral, orientat vers NE-SW. Contenia una inhumació individual, en decúbit lateral, amb el cap recolzat en un bloc i amb una trepanació en el temporal esquerra, sense aixovar associat. El material arqueològic recuperat en els estrats de segellament proporcionen una cronologia relativa a cavall del neolític antic postcardial i el neolític mitjà de sepulcres de fossa.

UE1400: retall el·lipsoïdal negatiu ja descrit en línies superiors.

UE1401: estrat de rebliment, argiles fosques amb nòduls rodats, barrejats amb argiles i sorres clares (beix).

UE1402: estrat positiu de farciment a base de lloses en posició obliqua inclinada, que segella la cambra/nínxol on es trobava la inhumació.

UE1403: estrat a l'interior del nínxol, molt potent, format per sediments procedents de la filtració entre les lloses. Matriu molt orgànica, fosca, en grumolls parcialment. Sense material arqueològic.

UE1404: estrat que curulla la base (deprimida) del nínxol, on es trobava la inhumació. De composició mixta, en part formant part de paret, de petits abocaments que potser cobriren pobrament el cos i de la filtració de fora les lloses, de la UE1402 i 1403.

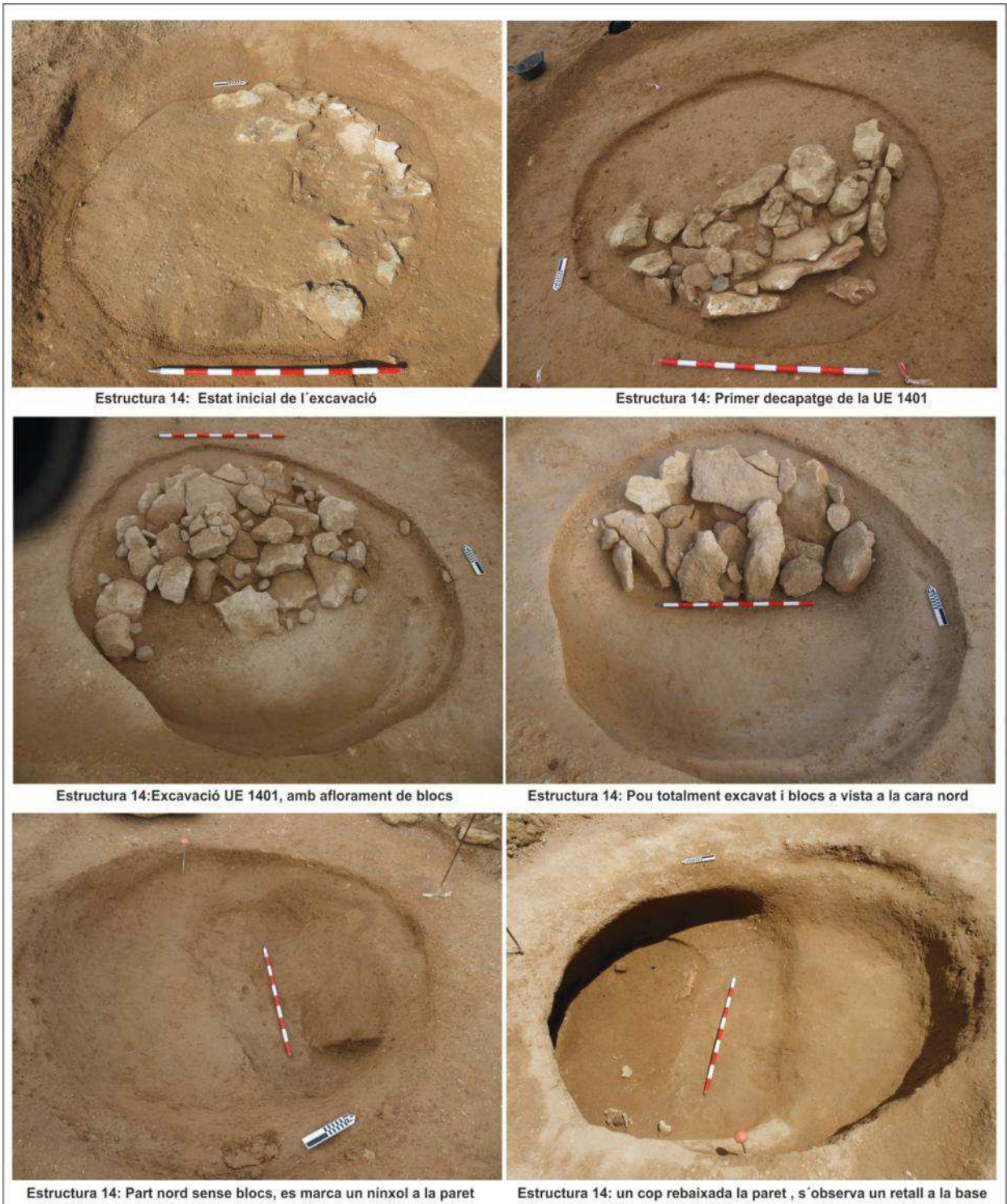

Fig. 16: Estructura 14

- **Estructura 15**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa-cubeta, amb molt poca potència real o conservada. Es trobava tallada parcialment per una rasa de vinya (UE1501 i 1502). Malgrat la migradesa del registre arqueològic, aquest permet inferir l'amortització de l'estructura en el neolític antic postcardial.

UE1500: retall de la negativa de l'estructura, de tendència circular, amb un diàmetre màxim de 113cm i una potència que assoleix els 12 cm. Les parets són obertes i els fons és suaument còncau.

UE1501: retall de la rasa de vinya (talla tangencialment, per això no afecta al dibuix).

UE1502: farciment heterogeni de la rasa de vinya

UE1503: estrat únic de rebliment de la UE1500. Es tracta d'una matriu argilosa, amb clapes i nòduls procedents del substrat, però també format per argiles enfosquides, amb petits carbons i blocs calcaris, alguns dels quals estan termoalterats.

Fig. 17: Estructura 15

- **Estructura 16**

Es tracta d'un pou de 180cm de potència amb un nínxol lateral tapat per una sistema de lloses que fan de tanca de l'espai. Es tracta d'una estructura funerària que presentava un individu en decúbit lateral acompanyat d'un ric aixovar format per punxons d'esquist, dues puntes d'aletes i peduncle, dues laminetes de sílex melat i una destrat polida. El material ceràmic recuperat d'entre les unitats de rebliment del pou, permeten situar la realització d'aquesta estructura durant el neolític antic postcardial.

UE1600: retall de la negativa de l'estructura. Es tracta d'un pou de 180cm de potència amb un nínxol lateral tapat per una sistema de lloses que fan de tanca de l'espai. El diàmetre del pou és de 130cm, mentre que en el nínxol les dimensions són diferents, amb una orientació NW-SE.

UE1602: retall de la rasa de vinya

UE1603: farciment de la rasa de vinya

UE1604: darrer estrat de rebliment de l'estructura. Matriu basada en argiles carbonatades tacades de sediments sorrencs i argilosos més foscos, més orgànics. Presència d'alguns blocs de mida mitjana i gran dispersos per tota l'extensió de l'estructura.

UE1605: estrat en posició obliqua recolzat sobre la paret N. Es tracta d'una matriu més orgànica, ben delimitada en forma d'abocament en con contra la paret.

UE1606: estrat de desenvolupament irregular, que assoleix una gran potència envolcallant els blocs de falca de la gran llosa (al S), mentre que es converteix en una fina làmina de menys de 10 cm (al N), a sota de la UE1605.

UE1607: Matriu d'argiles i graves. Potent estrat que, com la UE1605, es troba recolzada sobre la paret N i descansa per sota amb el substrat. La seva morfologia (tallat per la col·locació del bloc), ens fan pensar que podria haver estat usat com a graó per baixar el pou.

UE1608: Estrat a l'interior del nínxol, fosc, orgànic i de matriu heterogènia, procedent de la filtració dels estrats de fora el nínxol. S'hi documentà la inhumació abans esmentada, a la base.

UE1609: retall efectuat al substrat, on descansa la gran llosa de tanca

UE1610: gran llosa de tanca (de calcària).

UE1611: Estrat de sorres i llims de decantació (dins de la UE1608)

UE1612: Argiles i graves en contacte amb el substrat geològic, de margues (dins de la UE1608).

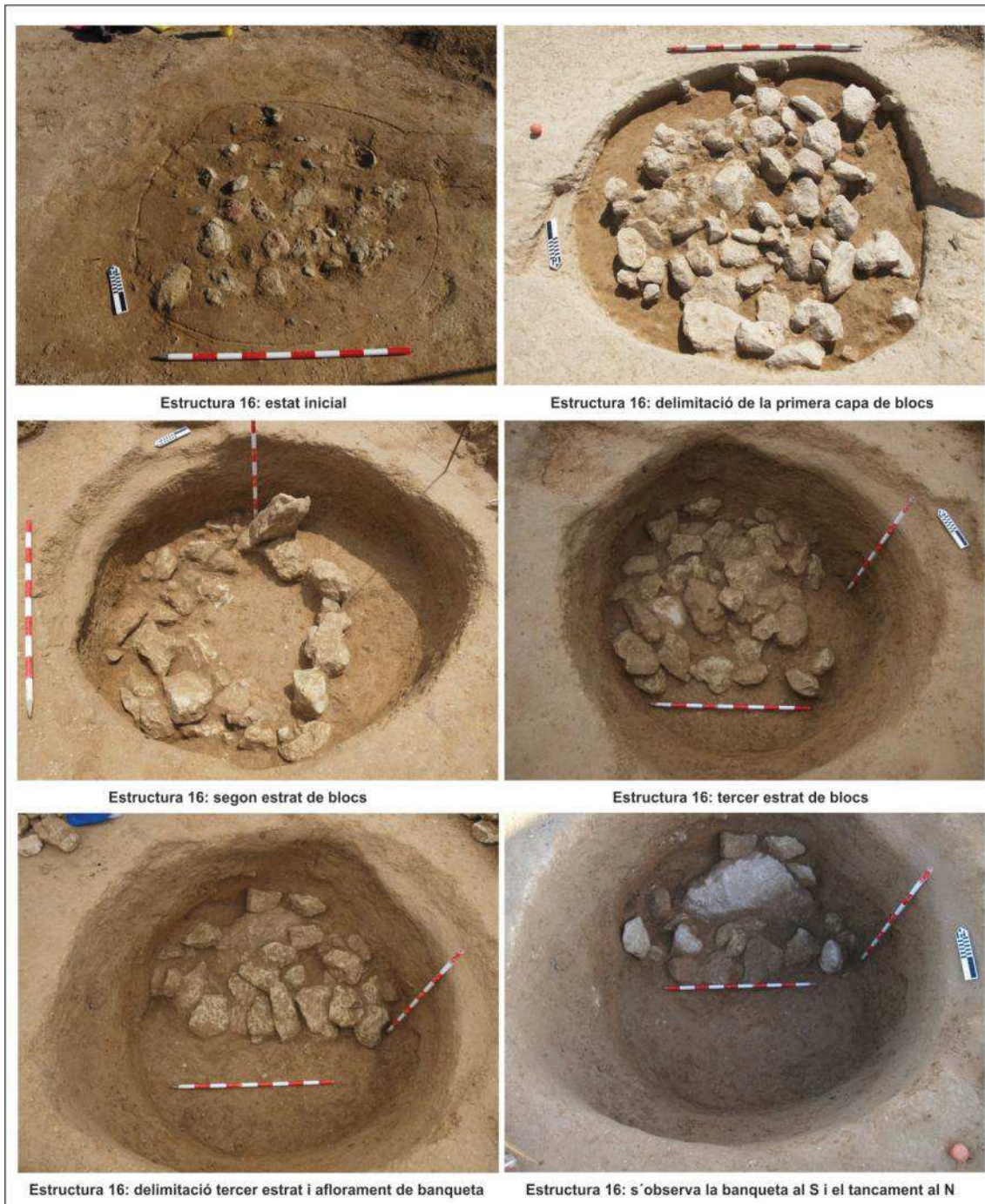

Fig. 18: Estructura 16, procés d'excavació

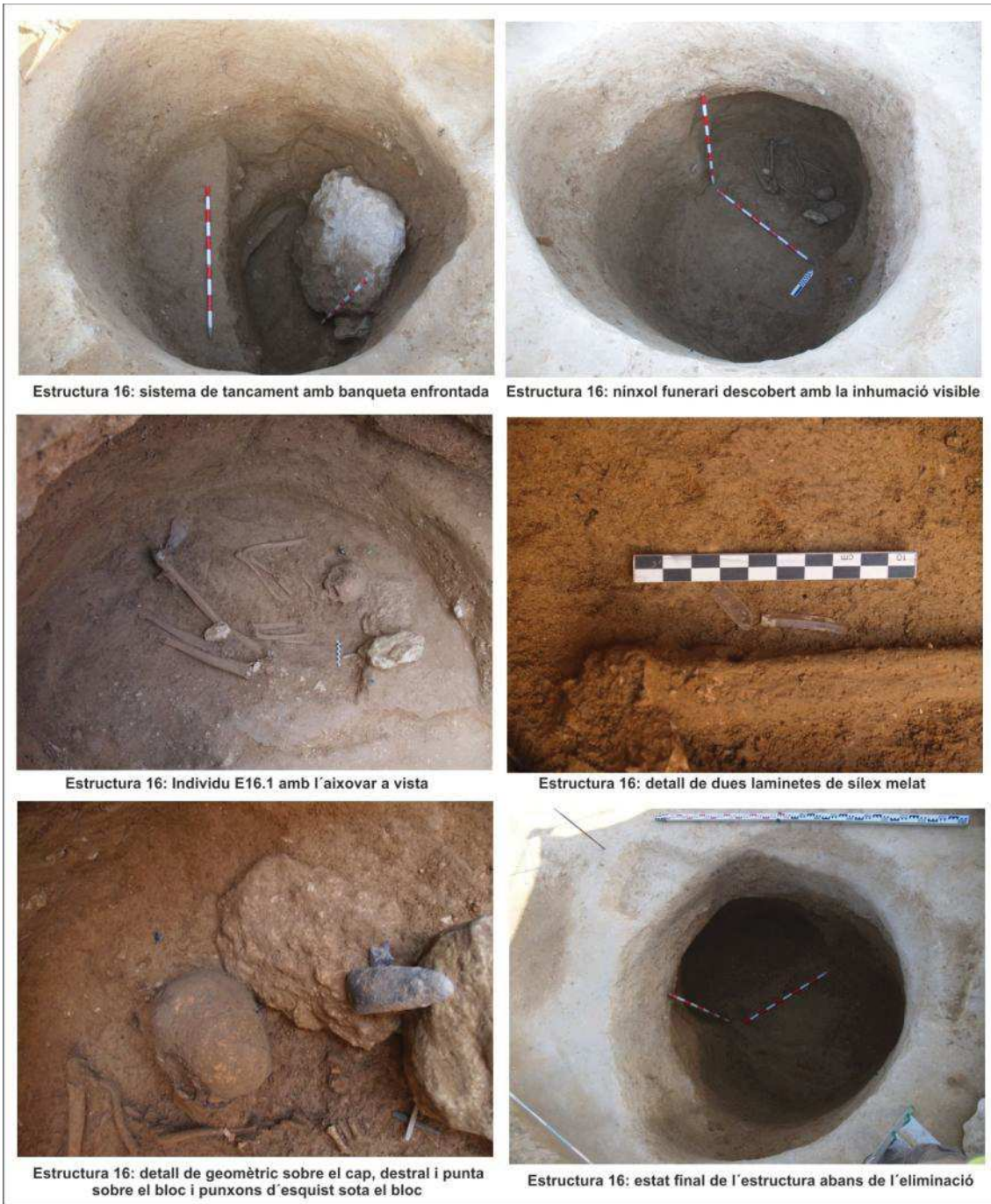

Fig. 19: Estructura 16, procés d'excavació i detall de la inhumació i aixovar

- **Estructura 17**

Estructura de tipus sitja-fossa molt ben conservada, de morfologia troncocònica i sòl aplanat. Amb un rebliment complex i molta quantitat de material arqueològic, que permet situar l'amortització de l'estructura durant el neolític antic postcardial.

UE1700: Unitat negativa, retall d'uns 92cm de diàmetre per una potència de 83cm. Cal remarcar que el coll està ben marcat.

UE1701: Estrat de llims sorrencs amb restes orgàniques, fosc, grisós. Pràcticament estèril.

UE1702: Més sorrenc i menys orgànic. Sense material arqueològic.

UE1703: Unitat molt similar a UE1701, fosc i orgànic però poc argilós. Alta presència de material arqueològic.

UE1704: Estrat de color fosc, més argilós amb bastants carbons. Alta presència de material arqueològic..

UE1705: Bossada de carbons.

UE1706: Nivell de sorres amb alta presència de carbons, microarrels, molins als laterals de l'estructura.

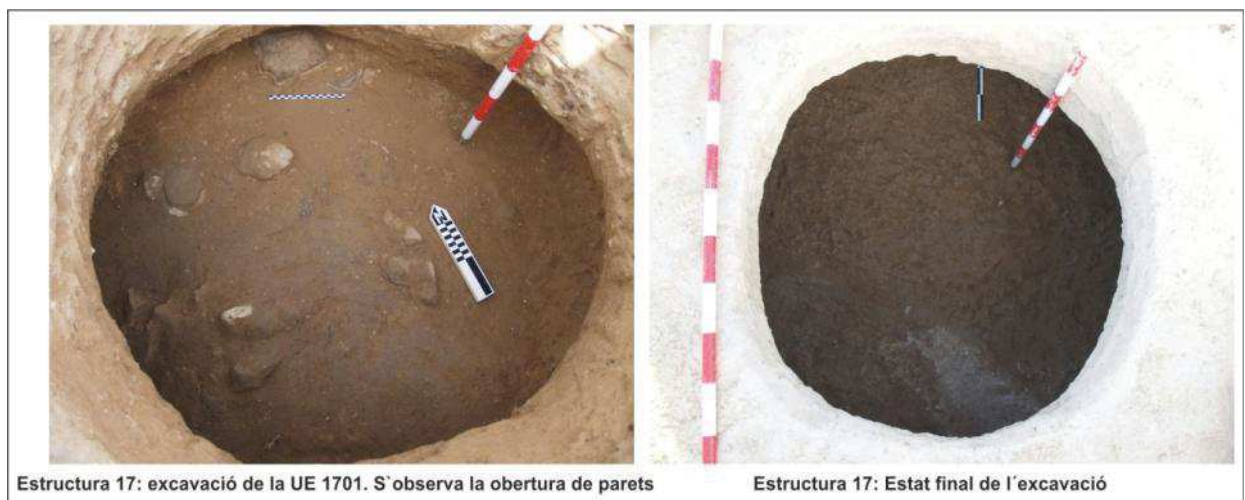

Fig. 20: Estructura 17

- Estructura 18

Estructura negativa de tipus sitja-fossa molt ben conservada, de secció ovoide amb el fons aplanat; amb un rebliment complex. Compta amb nombrosos material arqueològic que situar l'amortització de l'estructura en el neolític antic postcardial.

UE1800: unitat negativa que forma la E-18. Sitja ovoide amb fons pla, amb un diàmetre màxim de 112 cm i una potència de 51 cm.

UE1801: matriu argilosa de color marró molt fosc i molt compactada. Conté carbons de mida petita.

UE1802: matriu de sorrenques i argiles de color marró clar, amb absència de carbons.

UE1803: matriu d'argiles de color marró molt fosc, amb alta freqüència de petits carbons.

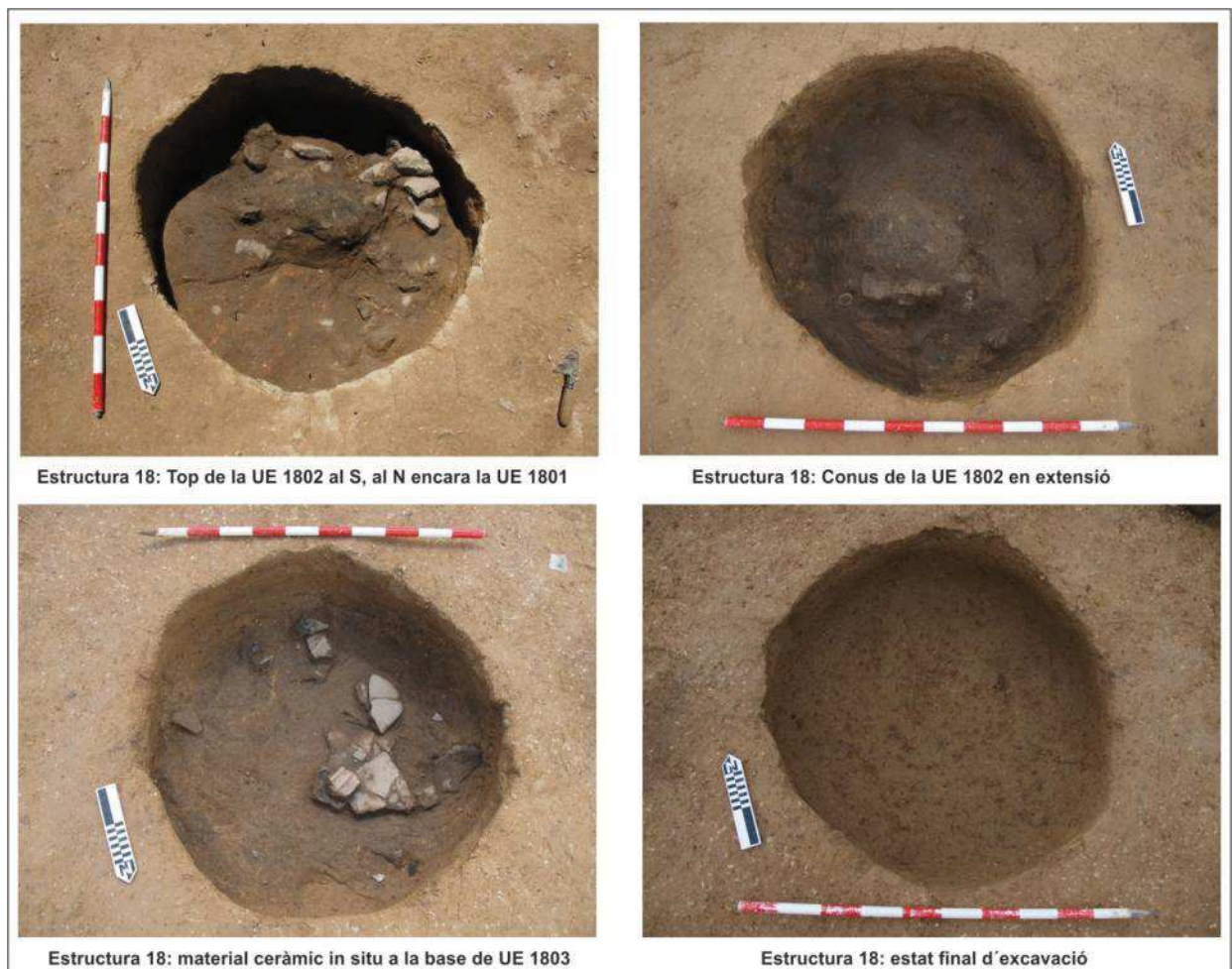

Fig. 21: Estructura 18

UE1804: Argiles de color gris amb carbonats. Abundants carbons de petita i mitjana mida. Aquesta unitat por relacionar-se amb un nivell de cendres i carbons.

UE1805: petita taca carbonosa, sense material arqueològic.

UE1806: matriu argilosa marró amb restes d'argiles cremades i carbons ocasionals. També apareix una capa de pedres cremades de mida petita i mitjana. Apareix sota l'UE1804, a sobre de l'UE1807 i farceix a UE1800.

UE1807: Nivell d'argiles de color gris-negre, de textura tova, amb nombroses restes de cendres i carbons. La planta és de forma còncava i presenta una capa de pedres cremades intermitja.

UE1808: Matriu argilosa, compacta, de color marró vermellenc, amb carbons ocasionals de mida molt petita. La planta és plana. Es situa sota l'UE1807 i farceix la base de l'UE1800.

• Estructura 19

Petita estructura negativa de tipus sitja-cubeta, amb poca potència real o conservada; s'hi abocaren tres grans molins de mà. Es troba afectada per una rasa de vinya, que n'ha eliminat un 30% del total de l'extensió. El material arqueològic recuperat, tot i que no és molt abundant, permet situar l'amortització de l'estructura durant el neolític antic postcardial.

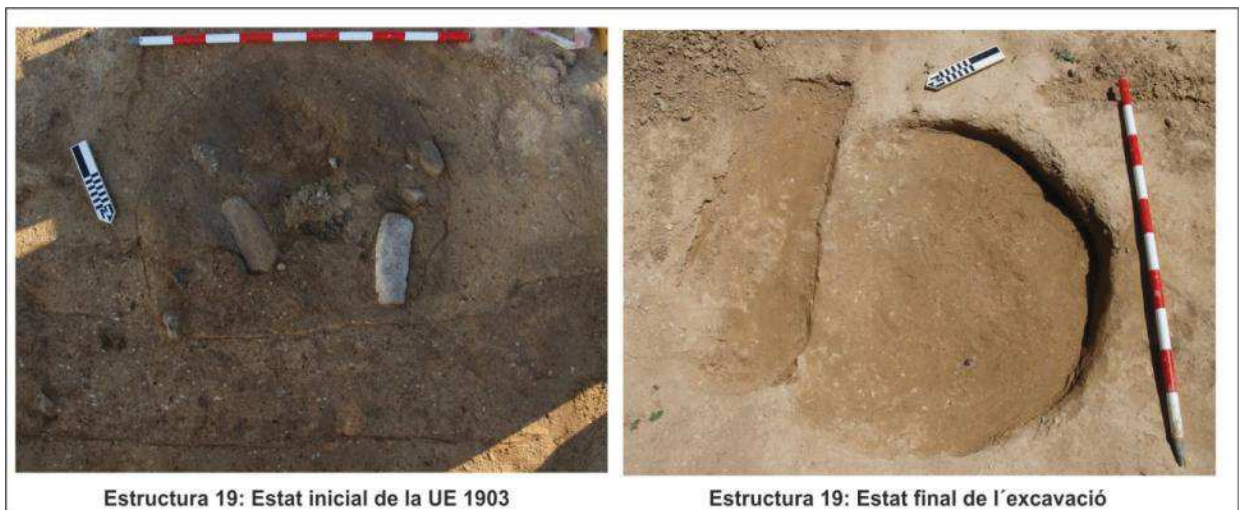

Fig. 22: Estructura 19

UE1900: Negativa de l'estructura, fossa o cubeta. Talla al substrat natural d'argiles clares carbonatades.

UE1901: Rasa agrícola, probablement la mateixa que s'ha identificat a l'estructura 6 (UE1601)

UE1902: Rebliment de la rasa UE1901. Amb materials de la destrucció de l'E-19

UE1903: Unitat de rebliment de l'UE1900. Argiles i llims de color marró clar.

- **Estructura 20**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, amb una morfologia de tendència ovoide i fons còncav. Compta amb un diàmetre màxim de 110 cm i una potència de 25 cm. El material arqueològic recuperat permet proposar que l'amortització de l'estructura es dugué a terme dur a terme en el neolític antic postcardial.

UE2001: Matriu argilosa de color marró fosca amb textura llimosa amb abundants pedres de petita i mitjana mida. A l'interior, la majoria de pedres son calcàries i estan cremades.

UE2002: Estrat argilós de color taronjós barrejat amb carbonats de color blanc. Al seu interior es troben moltes pedres també cremades, principalment calcàries de mida petita i mitjana.

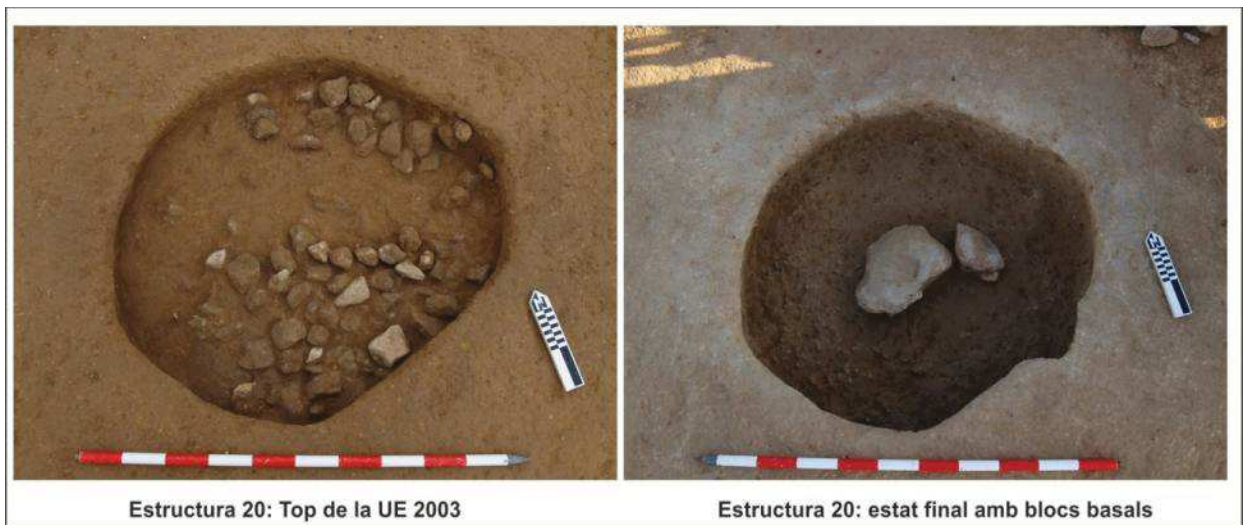

Fig. 23: Estructura 20

- **Estructura 21**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, amb un perfil aproximadament ovoide i la base plana. Compta amb una successió complexa d'estrats que curullen l'estructura, alguns d'ells de neteja de combustions. El poc material recuperat permet proposar que l'estructura fou amortitzada durant època ibèrica.

Fig. 24: Estructura 21

UE2100: Unitat negativa. És un retall més o menys ovalat de 1'20x1'10m.

UE2101: Rebliment d'argiles marrons clara amb carbonats. Són argiles molt plàstiques.

UE2102: Argiles amb cendres i carbons. Cobreix en part a l'UE2101 i reomple el retall de l'UE2103.

UE2103: Unitat negativa, retall ovalat al centre de l'estructura.

UE2104: Estrat d'argiles i cendres de superfície cònica.

UE2105: Estrat d'argiles groguenques amb carbonats, de superfície cònica. Amb restes de material constructiu, argiles cuites.

UE2106: Presenta argiles i cendres, de superfície cònica. Amb restes de material constructiu en argila cuita. Fragment de tovot esmicolats

UE2107: Estrat d'argiles vermelles.

UE2108: Argiles marrons, amb carbons i restes d'argiles cuites.

UE2109 : Estrat heterogeni d'argiles marrons, vermelles, llims i miques verdeses.

- **Estructura 22**

Estructura negativa de tipus sitja fossa, de parets rectes i fons pla. El material arqueològic recuperat permet proposar que fou amortitzada en època romana, tot i que el registre és molt escàs i poc definitori per afinar la cronologia.

UE2200: retall de l'estructura, amb un diàmetre de 168 cm i una potència de quasi 80 cm. Amb parets rectes i fons pla.

UE2201: únic estrat de rebliment, molt heterogeni, en alguns trams molt compactat, format per argiles remobilitzades i sorres puntuals. S'hi documenten alguns efectius de material constructiu.

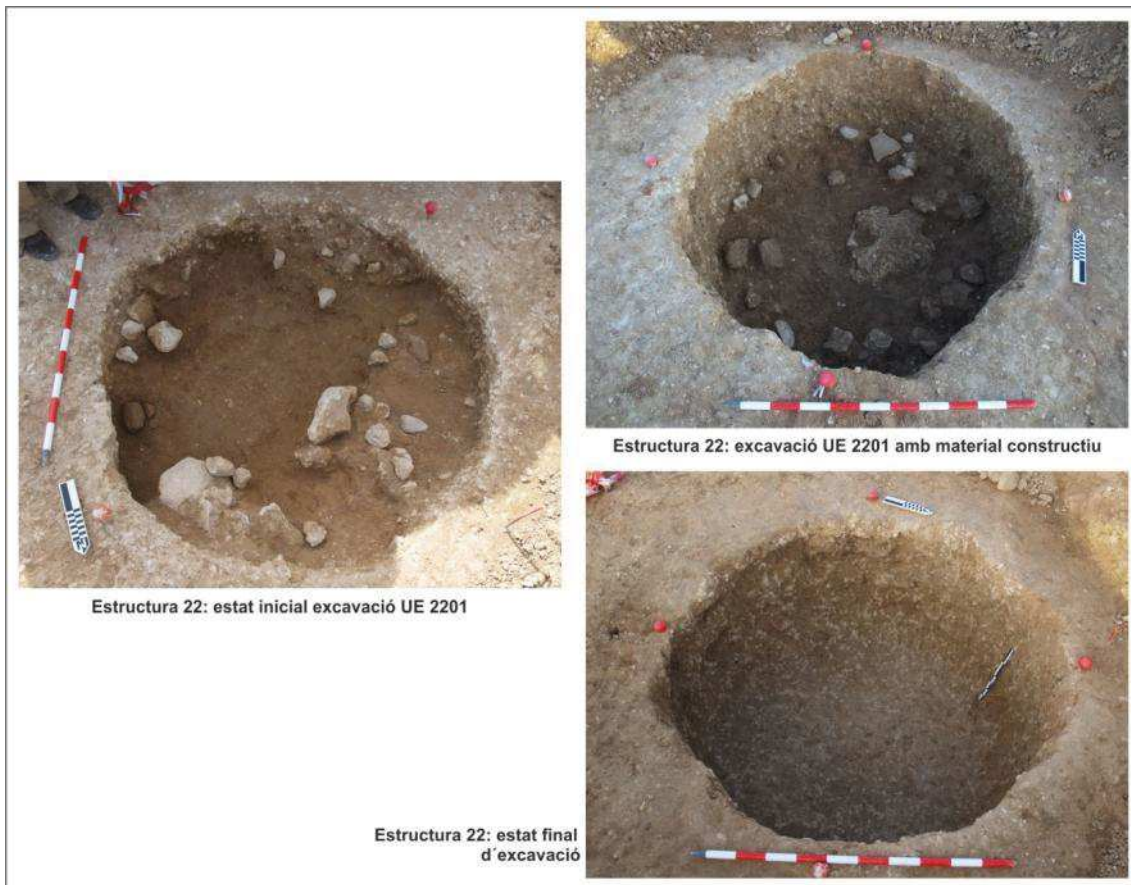

Fig. 25: Estructura 22

- **Estructura 23**

Estructura negativa de tendència circular, de tipus sitja-cubeta, amb molta amplada i poca potència real o conservada. Els materials exhumats semblen situar l'amortització de l'estructura en el neolític antic postcardial.

UE2300: retall negatiu, molt obert i de fons pla. Amb un diàmetre màxim proper als 175 cm i una potència que no supera els 15 cm.

UE2301: darrer rebliment de l'estructura, sediment molt orgànic tot i que està compactat, de color marró fosc.

UE2302: es tracta d'una combinació barrejada entre la matriu de la UE2301 i del substrat, basat en argiles carbonatades.

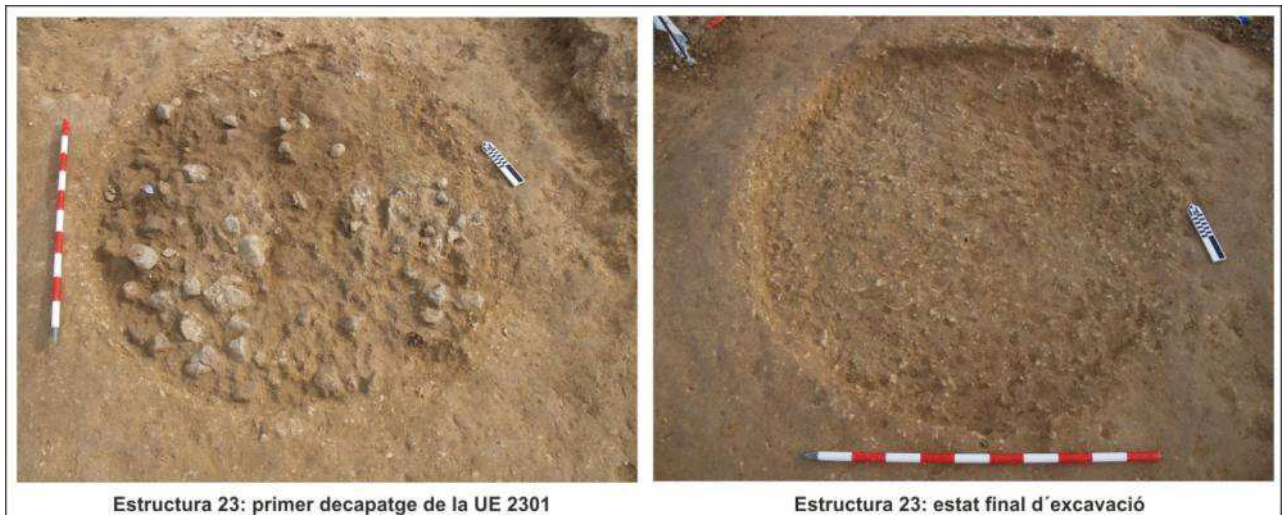

Fig. 26: Estructura 23

- **Estructura 24**

Estructura negativa del tipus fons de cabana o similar. De morfologia irregular, amb acumulació de blocs al nord de l'estructura i amb forats de pal interns i externs. El poc material arqueològic recuperat, més la relació amb les estructures E-1 i E-2 permet situar l'amortització d'aquesta estructura durant el neolític antic postcardial

UE2400: retall irregular basat en petits lobuls, amb el tram central amb més potència i els laterals menys potents. Compta amb una llargada de 370 cm en l'eix llarg i de 120 cm en l'eix curt més llarg.

UE2401: estrat sorrenc de rebliment de la UE2400, localitzat només al nord i per sobre de l'acumulació de blocs.

UE2402: estrat argilós que curulla tota l'estructura; plàstic i molt clar, amb molt poc material arqueològic.

UE2403: retall del forat de pal nº1

UE2404: farciment del forat de pal nº1. Argilós amb nòduls i blocs de falca.

UE2405: retall del forat de pal nº2

UE2406: farciment del forat de pal nº2

UE2407: retall del forat de pal nº6

UE2408: farciment del forat de pal nº6

UE2409: retall del forat de pal nº3 (farcit per la UE2402). Rodejat de blocs de falca.

UE2410: retall del forat de pal nº4 (farcit per la UE2402)

UE2411: retall del forat de pal nº5 (farcit per la UE2402). Argilós amb nòduls i blocs de falca.

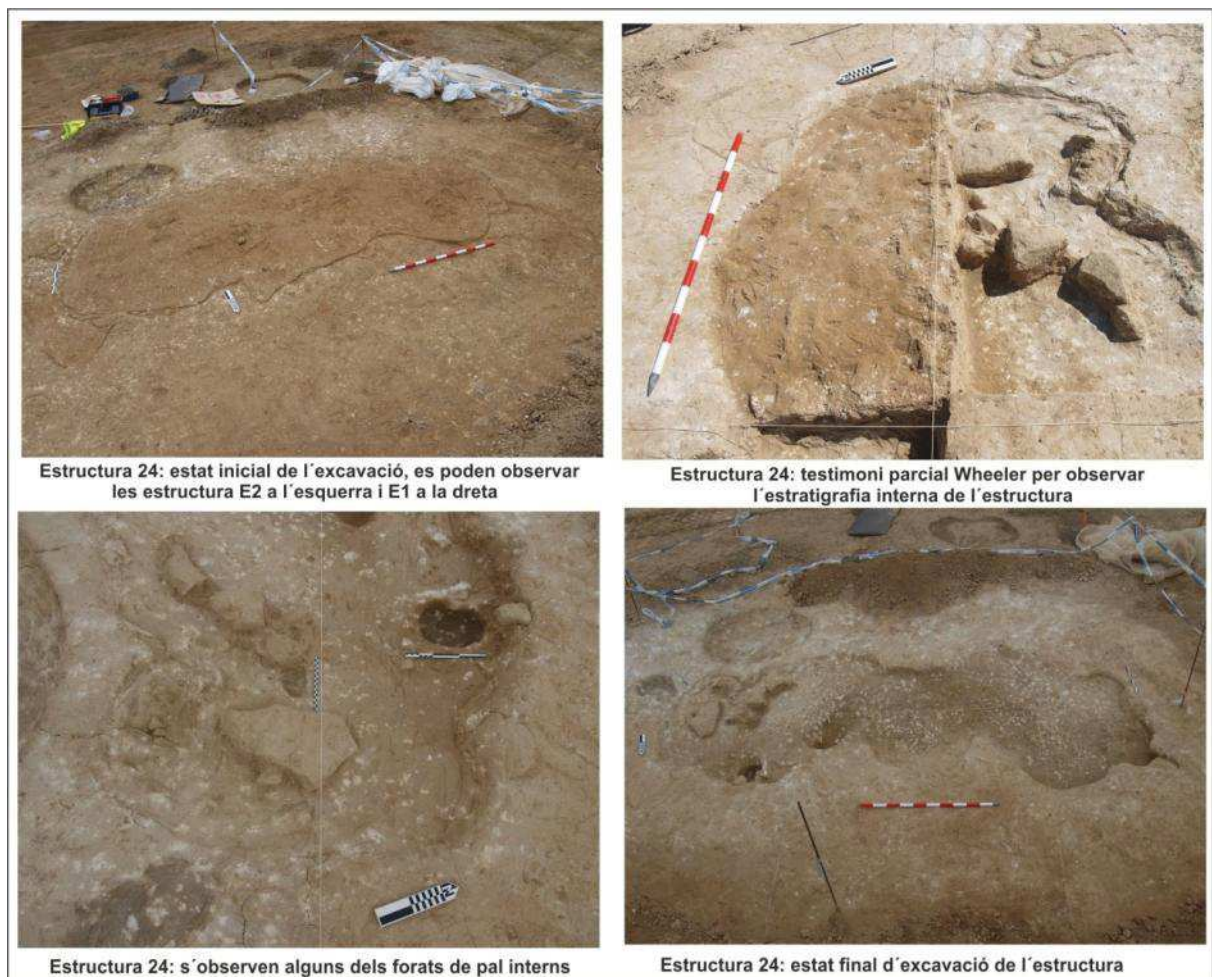

Fig. 27: Procés d'excavació de l'estructura E-24

- **Estructura 25**

Estructura negativa de morfologia indeterminada, amb molt poca potència conservada i una planta que tendeix a ser quadrangular o trapezoïdal. Els materials recuperats d'aquesta estructura indiquen que fou amortitzada probablement en el neolític mitjà, tot i que podria pertànyer al neolític antic postcardial.

UE2500: retall irregular amb unes dimensions en l'eix llarg de 177 cm, amb una potència molt escassa, propera als 10 cm, No es pot definir la morfologia de l'estructura ja que la potència conservada és molt escassa.

UE2501: únic estrat de rebliment de l'estructura. Es tracta d'un nivell heterogeni, basat en argiles carbonatades remobilitzades i argiles enfosquides per acció antròpica. S'hi troben alguns blocs i clastes, bastants d'ells cremats.

Fig. 28: Estructura 25

- **Estructura 26**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, de tendència troncocònica, amb la base lleugerament cònca. Compta amb tres nivells de rebliment molt diferenciats, amb profusió de blocs i clastes cremats o no en el segon abocament.

UE2600: retall negatiu de tendència troncocònica i base lleugerament cònca. Amb un diàmetre de 146 cm i una potència de 51 cm.

UE2601 : Nivell darrer de l'estructura. Presenta restes de marques d'arada. La matriu és argilosa amb un color groguenc i una pedra cremada.

UE2602: estrat orgànic, basat en argiles fosques, amb molta presència de blocs cremats i clastes no cremats. Compta amb nombrós material.

UE2603: estrat de barreja entre la UE2602 i el substrat basal, amb nòduls remobilitzats.

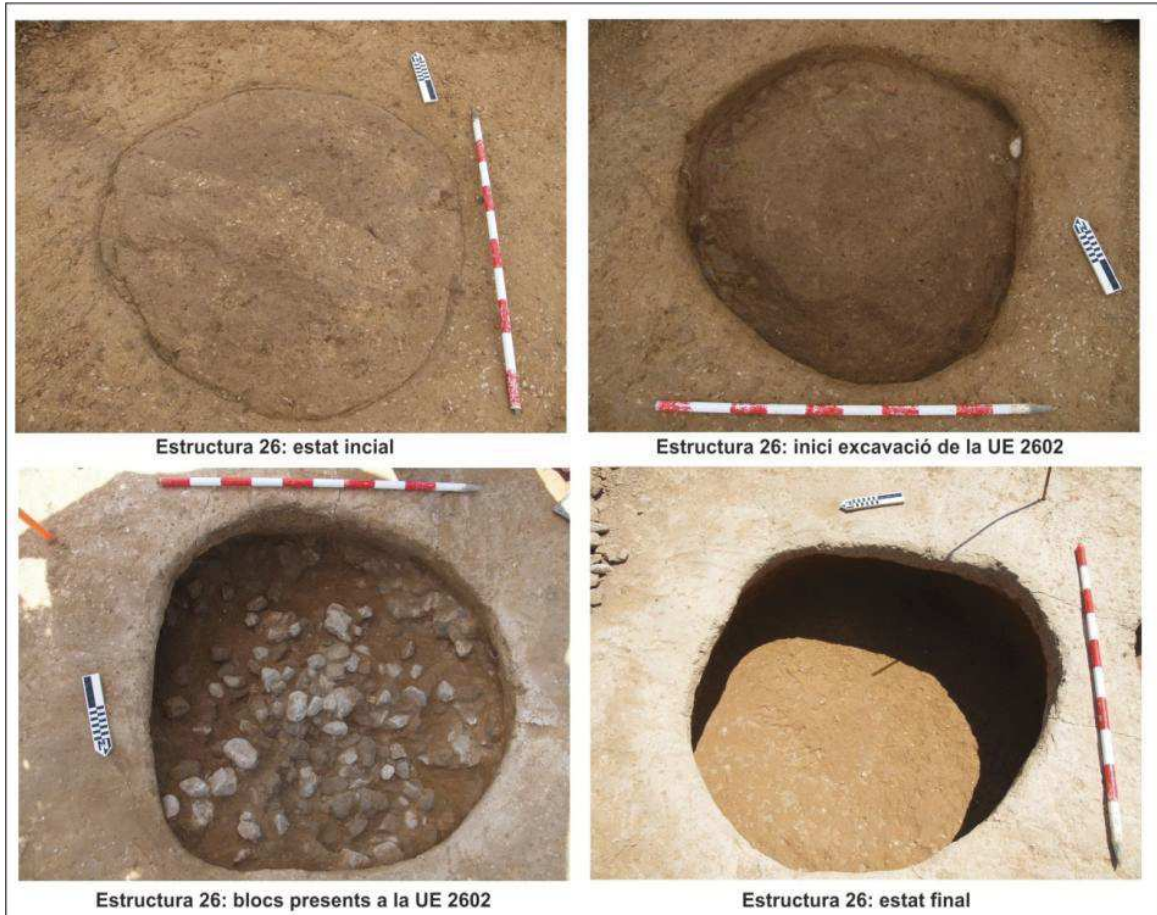

Fig. 29: Estructura 26

4.4.- Cronologia relativa de les ocupacions al Mas Pujó

El jaciment de el Mas Pujó compta amb un total de 26 estructures negatives, de les quals únicament dues no han resultat fèrtils com estructura arqueològica, la E-5 i la E-11, tot i que la segona sí que va lliurar material arqueològic prehistòric (neolític antic evolucionat). De la resta, totes han pogut ser, amb més o menys fiabilitat, definides cronològicament.

El grup més nombrós, amb diferència, pertany al neolític antic postcardial de tipus molinot, amb 18 estructures, seguit per 3 estructures del calcolític, 1 a cavall del neolític antic postcardial i neolític mitjà, tardorromana, una ibèrica i una medieval (figura 30).

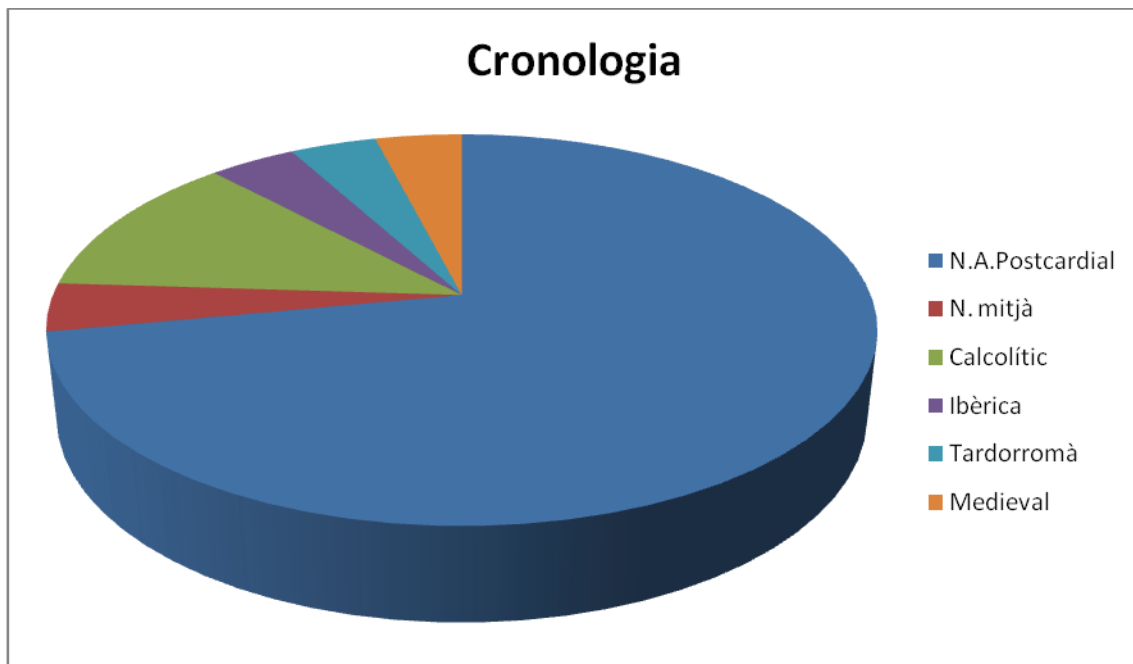

Fig. 30: Distribució de les estructures del Mas Pujó segons la seva cronologia

Tot i que les datacions radiocarbòniques encara no han estat dutes a terme, sembla que el conjunt d'estructures de N.A. postcardial de Mas Pujó seran prou coetànies, sobretot donat per la concentració de les estructures en un espai tant reduït, però també per les produccions ceràmiques, molt homogènies i amb la particularitat de presentar menys decoracions de crestes i no masses raspallats, factor que podria indicar una fase de transició cap el neolític mitjà, o ans el contrari, una fase inicial del molinot (Josep Mestres comunicació personal).

D'aquesta fase són destacables les estructures funeràries. En primer lloc per la seva arquitectura, que les iguala en importància a les de la Serreta; en segon lloc per l'aixovar que presenta la E-16, compost per una destral polida, quatre punxons d'esquist, dues laminetes de sílex melat i un dues puntes d'aletes i peduncle. El material ceràmic que permetria datar, però, es troba només present en els estrats de rebliment externs als nínxols sepulcrales.

Pel que fa a les estructures calcolítiques, es troben les tres concentrades a la zona topogràficament més elevada; tenen una morfologia semblant i compten amb alguns materials significatius d'aquest període pre-campaniforme, com són un punxó de coure de secció quadrada, una làmina de sílex provençal, un lot d'una quarantena de denes d'esteatita i un lot similar de petxines rodades. Com és habitual, la ceràmica d'aquest període és poc definitiva.

4.5.- Funcionalitat de les estructures

Quan s'iniciaren els treballs a Mas Pujó, s'excavaren estructures de molt poca potència que donaven la imatge de que el jaciment podia estar molt arrasat. No obstant, a mida que se n'excavaren d'altres i que les estructures eren en gran part sincròniques (molinet), s'observaren estructures perfectament conservades, ja fossin sitges o estructures funeràries. Per aquest motiu, creiem que el nivell de conservació de les estructures és òptim, i que les estructures més petites no pertanyen a sitges escapçades sinó a cubetes, retalls circulars o fosses-contenidor, i en un cas un fons de cabana associat.

Si comencem per les estructures isolades pel que fa a cronologia, la E-22 és una gran estructura de parets rectes d'època tardorromana; la E-21 és una sitja de parets irregulars, ovoide en general i cilíndrica de tendència; la E-10 és una petita cubeta de funció indeterminada.

Les tres estructures calcolítiques tenen característiques similar i es troben juntes en l'espai més elevat topogràficament del jaciment. Es tracta de cubetes de parets obertes generalment.

Pel que fa a les estructures del neolític antic postcardial, les característiques són molt diferents i comprenen tot tipus d'estructura i funció (taula 1). Ens trobem amb un fogar, un fons de cabana, autèntiques sitges, cubetes (que en algun cas podrien ser forats de sosteniment de vasos), depressions àmplies circulars, etc.

L'escenari que es dibuixa quan s'observa la varietat tipològica de les estructures és que es pot tractar d'un espai d'utilització prou sincrònic per aquest jaciment, amb multitud d'estructures i funcions diverses que respondrien a les necessitats d'un petit grup. Quan les datacions radiocarbòniques estiguin disponibles es podran observar les possibilitats i limitacions d'aquesta proposta.

Taula 1: Tipus d'estructura i funció de les estructura NAE del Mas Pujó

Estructura	Cronologia	Tipus/Funcionalitat
1	N.A. Postcardial	Fogar
2	N.A. Postcardial	Cubeta
3	N.A. Postcardial	Sitja
4	N.A. Postcardial	Cubeta amb forat de pal central
6	N.A. Postcardial	Sitja/cubeta
12	N.A. Postcardial	Sitja/cubeta
13	N.A. Postcardial	Depressió circular
14	N.A. Postcardial	Funerària
16	N.A. Postcardial	Funerària
15	N.A. Postcardial	Sitja/cubeta
17	N.A. Postcardial	Sitja
18	N.A. Postcardial	Sitja
19	N.A. Postcardial	Cubeta
20	N.A. Postcardial	Sitja
23	N.A. Postcardial	Depressió circular
24	N.A. Postcardial	Fons cabana
25	N.A. Postcardial	Depressió quadrangular
26	N.A. Postcardial	Sitja

5. LA SERRETA (VFC)

5.1. Marc topogràfic i geològic

L'àrea objecte de la intervenció arqueològica preventiva, correspon a l'enllaç de Vilafranca Centre de l'autopista AP-7. Aquest sector es localitza al centre/sud del terme municipal de Vilafranca del Penedès, a uns 200 m del terme municipal d'Olèrdola (vegeu el plànol núm. 1). L'àrea afectada compta amb una superfície d'unes 15,4 Ha, la seva altitud oscil·la entre els 197 i els 205 m SNM, i les coordenades UTM (ED1950 31N) del seu punt central són 392250, 4576674. En la toponímia local, aquest indret rep el nom de La Serreta, que ve donat per la petita elevació amb masies i cases de camp que domina la zona. Val a dir que en aquesta zona existia un jaciment conegut com “Sepulcre de l'Autopista”, però donada l'especificitat d'aquest nom pel que fa a la tipologia d'estructura i la seva atribució cronocultural, de comú acord amb l'Arqueòleg Territorial, es decidí batejar el jaciment excavat amb un nom molt més genèric, que englobés la totalitat d'estructures documentades en aquesta intervenció així com el mencionat sepulcre.

Topogràficament es tracta d'una zona de relleu regular, situada a pocs centenars de metres dels primers contraforts de la serrada litoral, concretament de l'elevació calcària coneguda com la Serreta (vegeu el plànol núm. 4). Aquest paratge es troba travessat per l'autopista AP-7 i la carretera C-15. La riera de Vilafranca passa a escassos metres del límit oriental del sector. Es tracta d'una situació prou suggerent ja que el jaciment ocupa un biòtop mixt, on es combinen els primers contraforts del massís del Garraf amb la plana penedesenca.

Geològicament es tracta d'una zona d'argiles quaternàries que cobreixen les argiles del Serraval·lià – Vallesjà, que sovint presenten intercalacions de sorres i de conglomerats. Les argiles són lleugerament vermelloses i presenten intercalacions de sorres marines amb fauna bentònica. Poden arribar a una potència de 100–120 m².

² La informació sobre la geologia d'aquest paratge ha estat extreta del Mapa geològic, escala 1:50.000 (BC50-M), de l'ICC (Institut Cartogràfic de Catalunya).

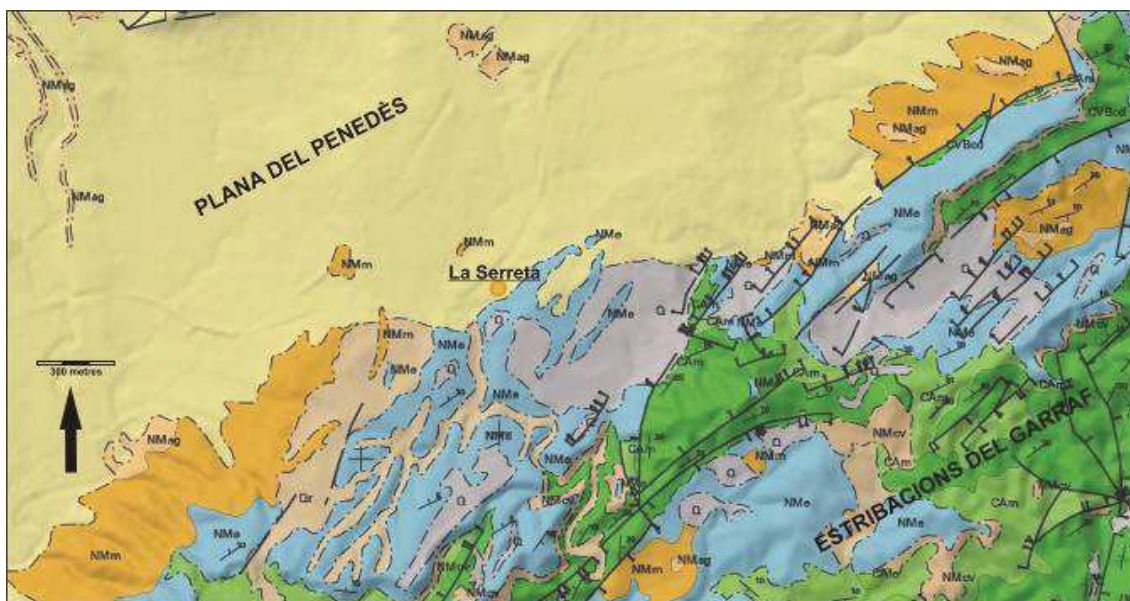

Fig. 31: Mapa geològic amb la situació de La Serreta (Font: IGC)

Pel que fa als usos i vegetació d'aquest paratge, a banda dels usos viaris, clarament predominants a l'entorn, la zona afectada està ocupada majoritàriament per vinyes, un camp de farratge i un de fruiters.

Es tracta d'una situació prou suggerent ja que el jaciment ocupa un biòtop mixt, on es combinen les primeres estribacions muntanyenques del Garraf amb la plana penedesenca. Alhora, la presència de nombrosos pous moderns a la zona implica forçosament una presència important d'aigua en el subsòl; aquest factor es veu corroborat pel fet que hi ha afloraments de substrat diferenciat amb graves i/o amb argiles. Probablement es tracti de paleocanals que inicialment van ser presos com probables estructures antròpiques. A més a més, proper al jaciment es documenta la riera d'Olèrdola.

Hi ha tres tipus de substrats habituals en aquest jaciment, en el qual estan excavades les estructures:

- Substrat A: basat en argiles carbonatades taronges a rogenques, sense presència important de carbonats. En definitiva un substrat de tacte plàstic i lleugerament sorrenc en algunes bossades.
- Substrat B: compost per argiles carbonatades taronges a rogenques, amb presència important de nòduls carbonatats. Quan les estructures es troben excavades en aquest

substrat, es documenten en els diferents estrats alguns nòduls ja arrodonits que denoten certa remobilització.

- Substrat C: Es tracta d'un molt similar al Substrat B, però que es barreja puntualment amb bancs de margues (Substrat D).
- Substrat D: es tracta d'un substrat format per margues de coloració i composició heterogènia. De colors vermells, granatoses, verds, grocs, etc.

Fig. 32: Excavació en les estructures 68 i 69, en un context de Substrat C

5.2. Notícies històriques i intervencions arqueològiques anteriors

El paratge conegut amb el topònim de la Serreta, es troba en un important eix de comunicació entre la plana Penedesenca i la serra del Garraf vers l'Est. Aquesta situació, en promontori que s'eleva per sobre de la depressió prelitoral li ha conferit certes característiques que han estat emprades per l'home des de com a mínim els inicis del neolític. Tanmateix, l'ocupació d'aquest espai s'ha vist continuada fins a èpoques molt més recents.

Deixant de banda les prospeccions superficials visuals, les rases de prospecció, l'obertura en extensió amb control arqueològic, i l'excavació del primer conjunt d'estructura, comentats anteriorment, realitzades prèviament en aquest paratge i que han motivat aquesta intervenció, el resultat del buidat de l'IPAC de l'Alt Penedès, així com l'estudi de les memòries de les intervencions arqueològiques realitzades en els jaciments situats dins o a menys de 500 m de l'àrea d'estudi ha proporcionat els resultats següents:

Sepulcre de l'Autopista / Sepulcre de Ca l'Arnabat	
Jaciment:	Lloc d'enterrament d'inhumació aïllat
Cronologia:	Neolític mig / recent (-3500 / -2500)
Estat conservació:	Destruït
UTM i alçada:	392231, 4576619. 198 msnm
Descripció:	En fer el pont de l'autopista, el març de 1972, a 2 m de fondària es trobà una estructura d'enterrament que fou destruïda. L'encarregat recollí un crani sencer i la notícia arribà a Pere Giró, que va recollir alguns fragments d'ossos i de ceràmica de les terreres. Els obrers li explicaren que es tractava d'una fossa amb 4 individus inhumats en posició "encongida". Giró trobà també una llosa a les immediacions d'uns 40 x 40 x 5cm. Per les descripcions Giró deduí que es tractava d'un sepulcre de fossa amb 2 adults i 2 infants d'uns 7-8 anys (fet recolzat per l'estudi d'alguns metges, entre ells el Dr. Quadras, que examinaren un maxil·lar. Materials dipositats al Museu de Vilafranca: fragment de bol amb vora, carena i base, 1 fragment informe de ceràmica a mà, diversos fragments d'ossos humans (18 fragments de crani, 3 costelles, 5 caps de fèmur, 1 fragment de pelvis i un fragment indeterminat).
Actuacions:	Entre els mesos de maig i agost de 2001 es realitzà una prospecció mecànica amb motiu de les obres de desviament de la sortida de l'autopista en el sentit de circulació direcció a Tarragona amb resultats negatius.
Bibliografia:	ÁLVAREZ, B. (2001) <i>Ca l'Arnabat. Prospecció arqueològica</i> . Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia, núm. 3228.

Molí d'en Rovira / Santuari de la Vble. Mare Ràfols	
Jaciment:	Lloc d'enterrament Incineració aïllat
Cronologia:	Ferro-Ibèric antic (-650 / -600)
Estat conservació:	Destruït
UTM i alçada:	392159, 4577210. 199 msnm
Descripció:	<p>Durant les obres de construcció de l'església de la Mare de Déu del Pilar (iniciada al 1931), en el lloc on actualment està instal·lada la cúpula, els obrers trobaren a 3 metres de profunditat unes restes d'un enterrament ibèric del qual només es salvaren algunes peces: una espasa de ferro tipus "La Tene" molt oxidada (76 cm.), dues plaques de bronze damasquinades en plata amb dibuixos geomètrics definida com a sivella de cinturó, i una altra placa rectangular de sivella amb senzilla decoració de cercles concèntrics.</p> <p>El tipus de material evidencia l'existència d'un enterrament ibèric del període ibèric antic / primer ferro, que seria d'incineració.</p>
Actuacions:	
Bibliografia:	<p>GRIVÉ, M. (1934) «Els íbers al Penedès», <i>Butlletí del Centre Excursionista de Vilafranca</i>, 36: 34. Vilafranca del Penedès.</p> <p>ROS, A. (2005) «Ideologia i ritual: aportació a l'estudi sobre la religiositat de la Cessetània», <i>Revista de la Fundació Privada per a l'Arqueologia Ibèrica</i>, 1: 147-181.</p>

Ermita de Santa Digna	
Jaciment:	Ermita
Cronologia:	Alta edat mitjana (978-)
Estat conservació:	Destruïda?
UTM i alçada:	392231, 4576619. 198 msnm
Descripció:	<p>És documentada per primera vegada el 978 en una donació que fan Sunifred i Ermengol, prop de la muralla d'Olèrdola. Al segle X és esmentada altres vegades. Especialment remarcable és la de l'any 992, en la consagració de l'església de Sant Miquel d'Olèrdola. A partir d'aquesta data es troba repetidament documentada fins al segle XVII. Així, apareix en una permuta de l'any 1001, en la carta de poblament d'Olèrdola de l'any 1108 i en molts d'altre documents.</p> <p>No se'n sap exactament l'emplaçament, però devia situar-se al sector on ara hi ha el molí d'en Rovira, a la zona meridional de l'actual terme municipal de Vilafranca, on encara es conserva una creu de terme amb el nom de Santa Digna, a la sortida de la vila, des d'on devia sortir el camí que anava a la capella. La comunitat de preveres de Santa Maria de Vilafranca el dilluns abans de l'Ascensió del Senyor hi acudia en processó de rogatives. Hi havia un sacerdot i el fet que disposés d'una capellania indueix a suposar que la capella tenia una certa importància. Sembla que al segle XIX ja no existia, perquè la processó de rogatives no anava més enllà de la creu de Santa Digna o d'Espitlles i només visitava la capella de la Mare de Déu del Portal.</p> <p>Al costat del jaciment del Sepulcre de l'Autopista, durant les obres de construcció del pont de l'autopista el març de 1972, es van fer unes cales per localitzar l'ermita de Santa Digna. Es van trobar uns murs paral·lels amb ceràmica grisa medieval i tègula. La interpretació d'en Pere Giró era que es tractava dels fonaments de l'ermita. Santa Digna és una església medieval que apareix en documentació escrita citada ja l'any 978, però de la que es desconeix la seva localització exacta.</p>
Actuacions:	Entre maig i agost de 2001 es realitzà un control arqueològic amb motiu de les obres de desviament de la sortida de l'AP-7 direcció a Tarragona amb resultats negatius.
Bibliografia:	<p>AAVV (1992) <i>Catalunya Romànica</i>. Vol. XIX. El Penedès, l'Anoia. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, p. 61.</p> <p>ÁLVAREZ, B. (2001) <i>Ca l'Arnabat. Prospecció arqueològica</i>. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia, núm. 3228.</p>

5.3. Descripció dels treballs realitzats

- **ESTRUCTURA 57**

Estructura tipus sitja de tendència circular excavada en argiles carbonatades amb certs fracció de margues i nòduls nombrosos. Les parets i la base són molt irregulars, però de tendència planocòncava. A nivell de cultura material s'ha de situar l'amortització de l'estructura durant el neolític antic evolucionat.

Fig. 33: . Estructura 57

UE5701: Sediment format d'argiles de color marró fosc, molt orgàniques, que contenen alguns fragments de ceràmica a mà, carbonets, graves i algun bloc cremat.

UE5702: Sediment amb una matriu important de substrat geològic barrejat amb argiles del vegetal. Es localitza perimetralment a l'estructura, essent cobert en part per la UE5701 i alhora cobrint la UE5703. Si bé inicialment es presentava molt homogeni, sense graves ni blocs, ni material arqueològic, a la zona N/N-W, s'han documentat algunes graves i blocs, així com un parell de fragments de ceràmica.

UE5703: UE pràcticament indiferenciable, tant per composició sedimentària com per presència de material arqueològic i blocs i graves, sovint cremats. S'ha distingit de la UE5701 per lògica estratigràfica (la UE5702 no pot cobrir i ésser cobert per la UE5701, per tant, han de tractar-se de dues accions sedimentàries diferents.

• **ESTRUCTURA 58**

Estructura tipus sitja, de 140cm de diàmetre i 25-30 de profunditat, excavada en argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. De perfil cilíndric i fons pla o pla còncav. Està afectada per una rasa de vinya que la travessa pel seu costat oest. A nivell de cultura material, l'amortització de l'estructura s'ha de situar en el neolític antic evolucionat; destaquen nombrosos fragments ceràmics decorats amb crestes i raspallats.

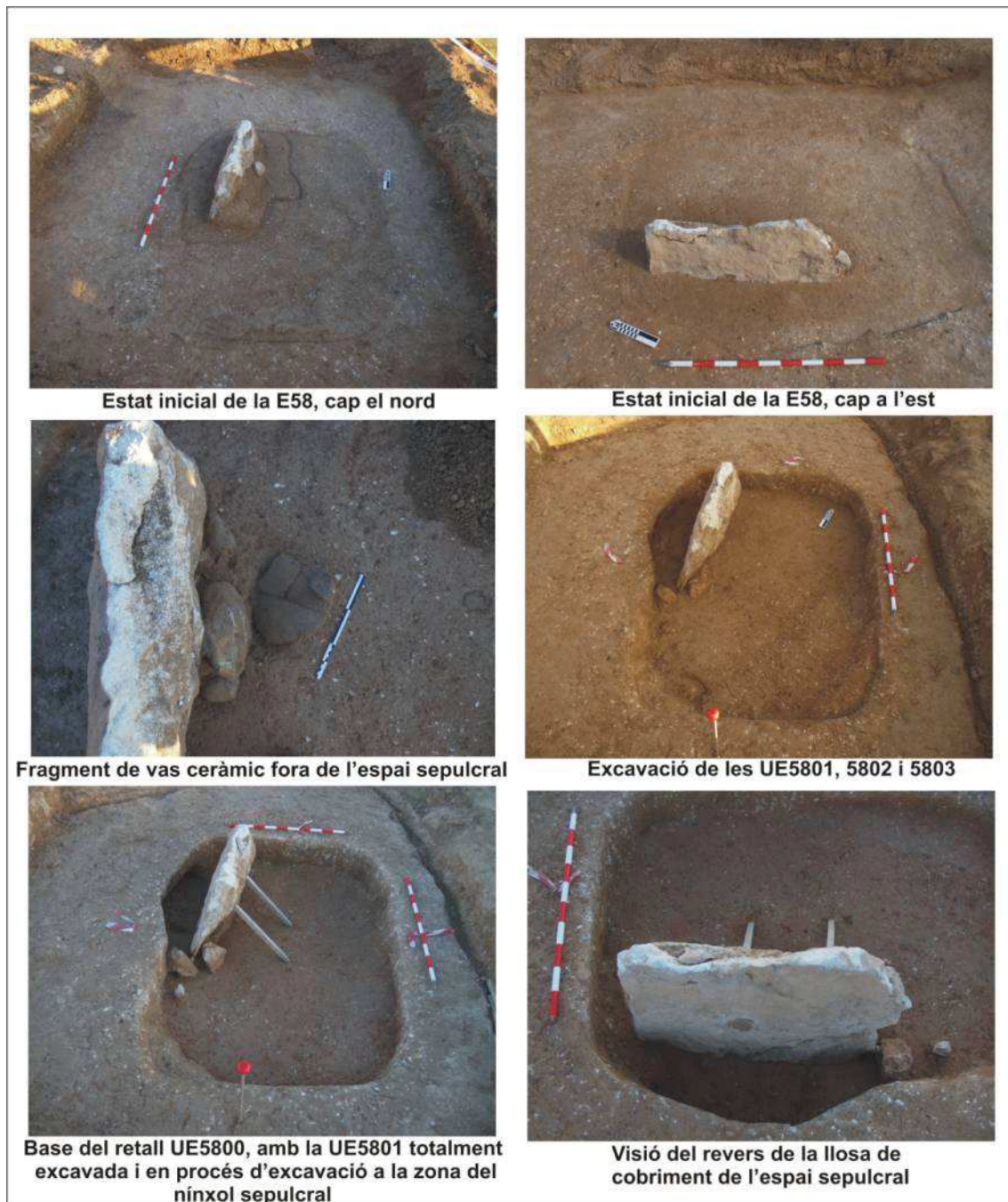

Fig. 34: . Estructura 58

• **ESTRUCTURA 59**

Estructura negativa de tipus sitja/fossa o potser cubeta, de tendència circular, amb un diàmetre màxim superior als 150 cm i una potència conservada d'únicament 15 cm, excavada en argiles carbonatades amb nòduls. Els materials que s'hi han exhumat, tot i que no massa nombrosos, permeten situar l'amortització de l'estructura en el neolític antic cardial.

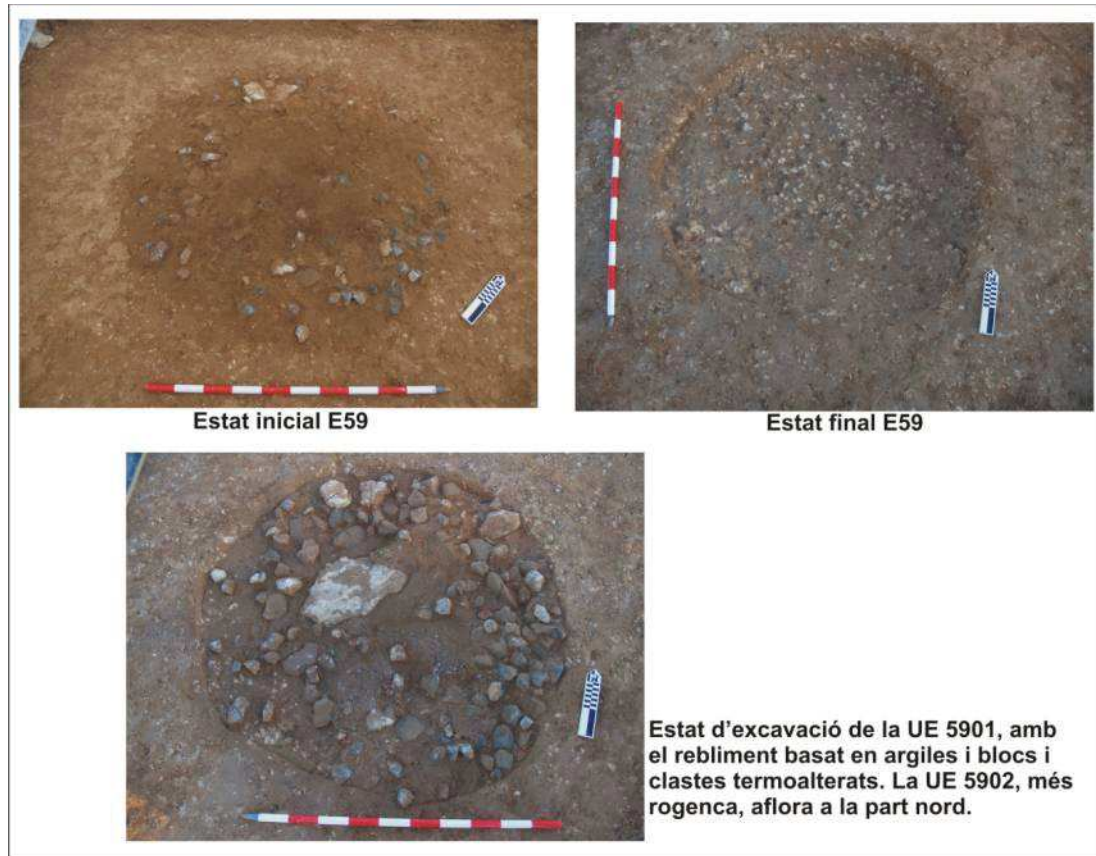

Fig. 35: . Estructura 59

UE5901: estrat més potent de l'estructura. Estrat llimo-argilós compacte, amb certes traces de combustió indirecte, molts blocs cremats i amb fractures tèrmiques i alguns carbons.

UE5902: estrat limitat a la part NE de l'E59, es tracta d'un paquet d'argiles més netes, clares (marró clar) i compactes. Ha aparegut en aquesta UE un fragment de bloc amb taques d'ocre.

• **ESTRUCTURA 60**

Estructura de morfologia oval-el·lipsoïdal i molt poca potència conservada (10-15cm), excavada en argiles carbonatades sense presència de nòduls. La inhumació i els materials arqueològics associats (denes de variscita, dues aixes, una làmina d'obsidiana, 4 geomètrics, un vas amb un lleuger coll pronunciat) situen el conjunt en els Sepulcres de Fossa del neolític mitjà. Malauradament, l'escassa potència conservada no permet conèixer la morfologia real de l'estructura i les seves característiques.

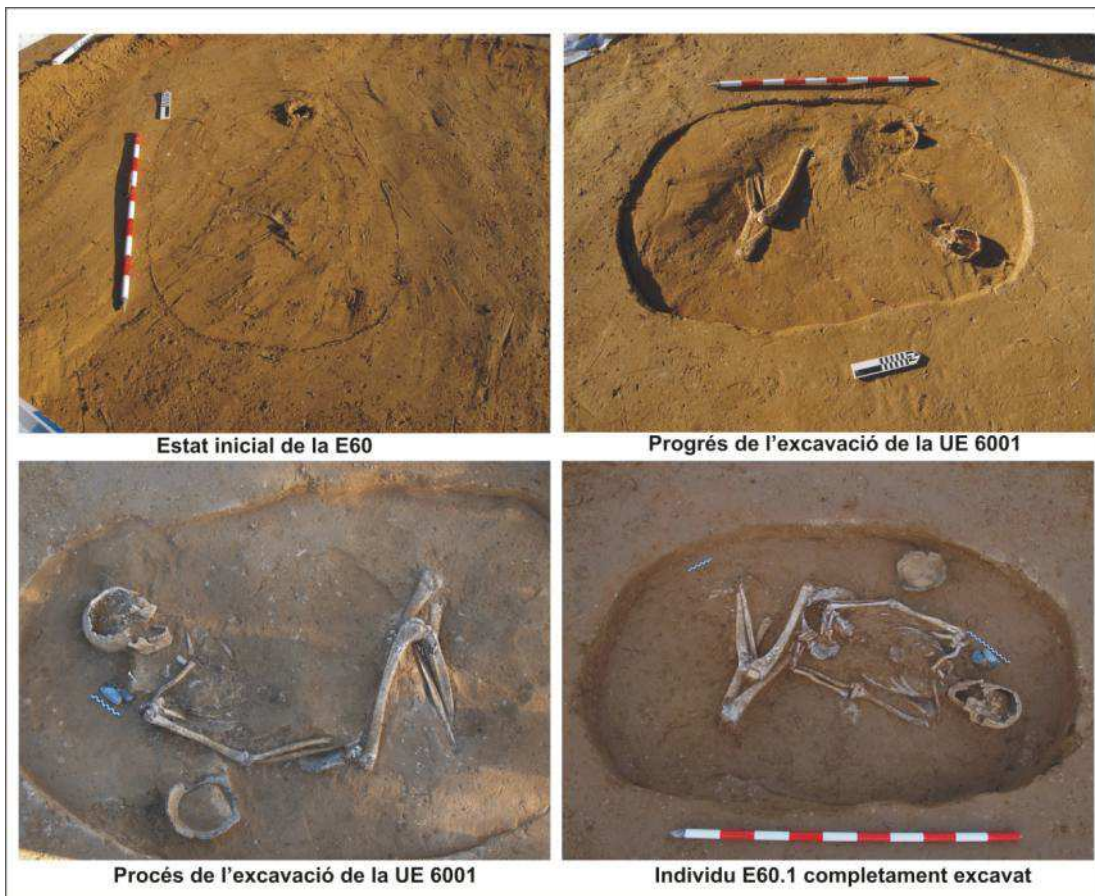

Fig. 36: . Estructura 60

UE6000: unitat negativa que forma el retall de l'estructura. Aquest retall té una morfologia de tendència el·lipsoïdal, tot i que parcialment irregular. Té les parets rectes (només 10-12 cm conservats) i el fons pla. Probablement formi part d'una estructura probablement molt malmesa, ja que podria formar part d'un retall molt més gran.

UE6001: únic estrat de rebliment de la E60. Es tracta d'un sediment taronjós, de naturalesa argilosa, amb petits nòduls carbonatats remobilitzats, sense cap element antròpic documentat.

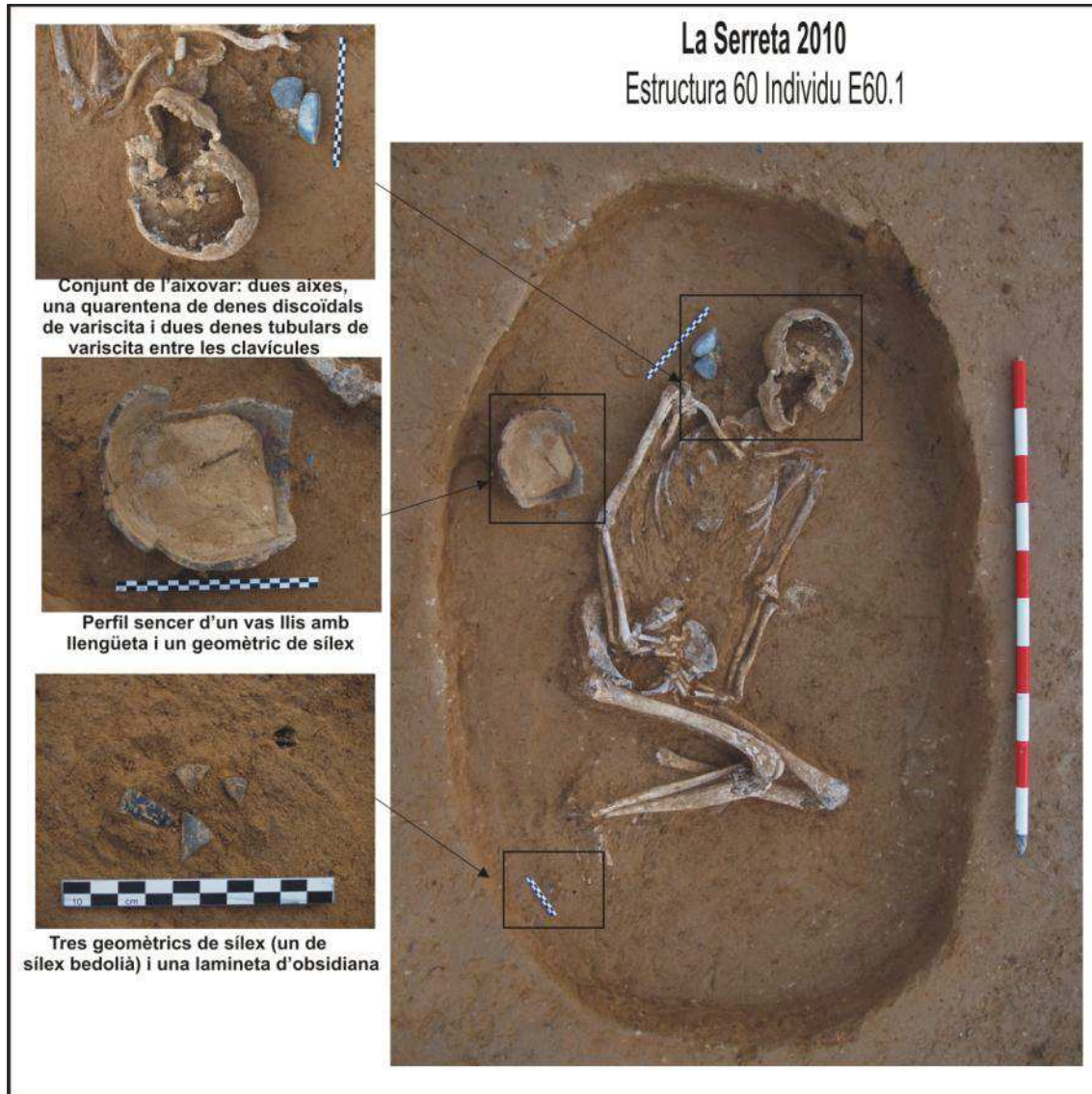

Fig. 37: . Estructura 60

• **ESTRUCTURA 61**

Estructura negativa de tendència circular, però que es troba retallada per una rasa de serveis telefònics realitzada anys enrere i sense cap control arqueològic. El substrat és d'argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. El material arqueològic exhumat situa amb claredat l'amortització de l'estructura durant el neolític antic cardial.

UE6100: retall de tendència circular amb base plano-còncava. Afectat en un terç del volum total per una rasa de serveis telefònics que retalla la UE longitudinalment.

UE6101: retall on s'insereix la UE6102, talla longitudinalment la UE6100 i també el farciment UE6104.

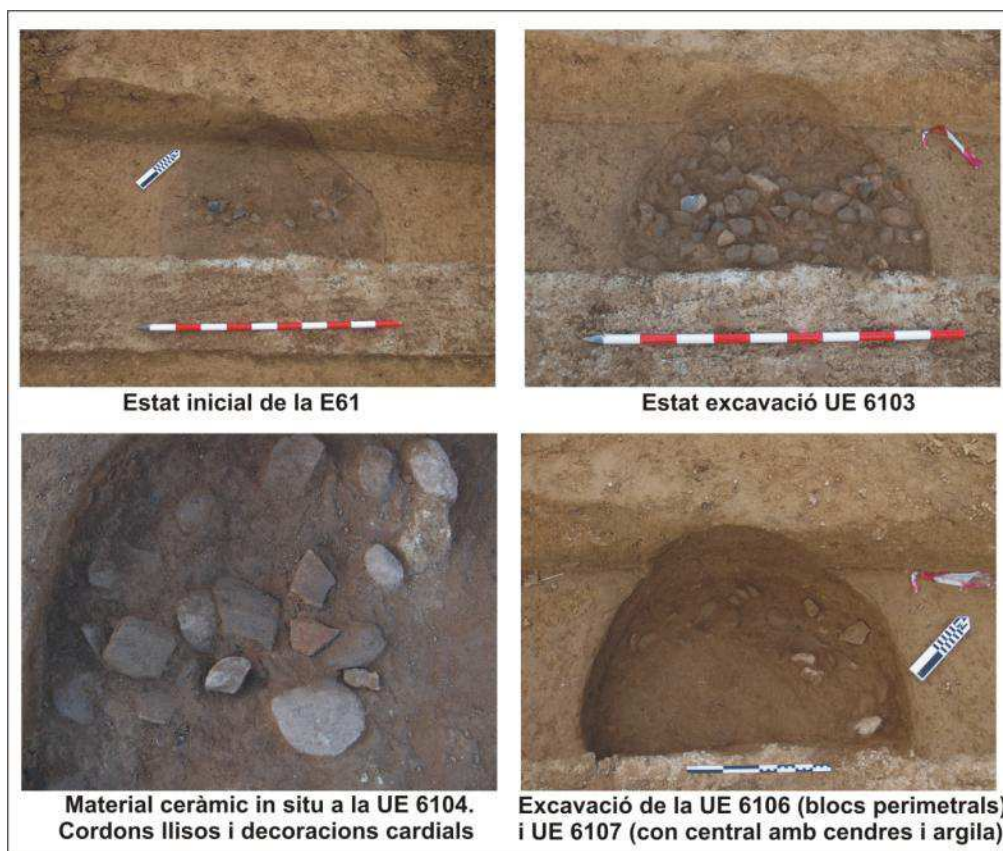

Fig. 38: . Estructura 61

UE6102: farciment de formigó dins de la UE6101 i on es troben els serveis telefònics.

UE6103: primer farciment de l'E61; es troba en gran part arrasat per l'acció de la retroexcavadora, que va deixar, però, una capella en el tall estratigràfic on es trobava encara una petita part de la fossa. El material de la terrera ha estat assignat a aquesta UE, tot i que sense coordenades.

UE6104: farciment de la UE6100, probablement molt similar a la UE6103. És un sediment amb una petita porció de sorres i d'un tacte argilós predominant. La

composició és orgànica, prou fosca i amb petits però nombrosos carbons. Compta amb algunes clapes de sediment més clar que sembla procedir d'esllavissades de paret.

UE6105: farciment estès en forma de conus a tota l'extensió de l'estructura. És un sediment fosc, orgànic però de textura plàstica, amb nombrosos carbons i també cendres a la part baixa, en contacte amb la unitat subjacent de la UE6106. Té relativament poca potència però bastant blocs, estesos per tota l'extensió, no només per la part distal del conus.

UE6106: sediment bastant fosc, plàstic i compacte, poc grumollós. Molta presència de carbons i cendres. Els blocs queden localitzats a la part més distal del conus, en cotes més baixes. Té més potència que la UE superior. En la seva part baixa es pot confondre puntualment amb la UE6107.

UE6107: Sediment procedent de la UE6106 en barreja amb el substrat. Es tracta de la primera fase de sedimentació de l'estructura.

• **ESTRUCTURA 62**

Estructura de morfologia poc determinada, llarga (7m), estreta (1,5m), poc potent (15-20cm) i sinuosa per trams, excavada en argiles carbonatades amb certs fracció de margues i nòduls nombrosos. Es documenta alguna concentració de blocs, la majoria dels quals són calcàries cremades. El material arqueològic és molt escàs, i només s'ha recuperat un nucli prismàtic petit. La presència d'un forat de pal en el seu interior i per tant el seu paral·lelisme amb l'estructura E46 de La Serreta I, ens fa pensar en que sigui una altre possible estacada. Cronològicament únicament es pot ubicar dins la prehistòria recent.

UE6201: farciment inicial de l'estructura. Compacte i de tacte argilós, però de coloració marró fosc amb clapes més orgàniques.

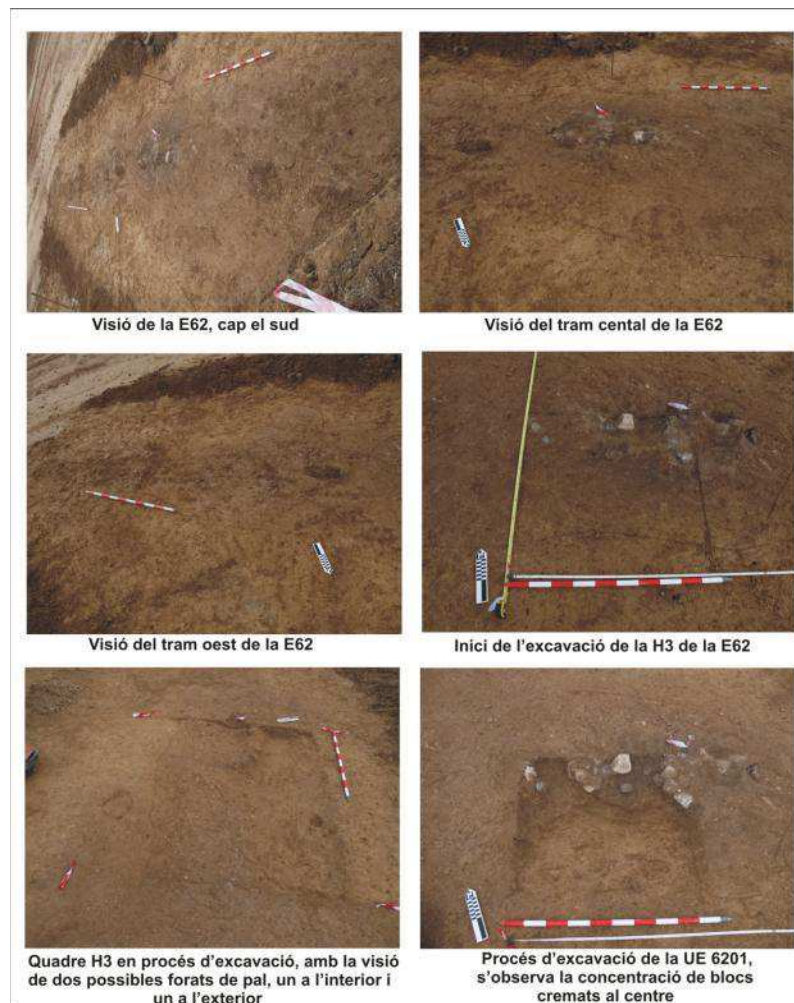

Fig. 39: . Estructura 62

- **ESTRUCTURA 63**

Petita estructura negativa de tipus sitja/fossa o potser retall circular de funció indeterminada, excavada en argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. Tot i que el material arqueològic exhumat no és massa abundant, es pot considerar que l'amortització de l'estructura es va efectuar durant el neolític mitjà.

UE6300: UE negativa de la fossa, excavada en argiles carbonatades. Només conservat el fons, d'aspecte pla-còncav. El diàmetre de l'estructura és de 0,80m i la fondària màxima és de 0,19.

UE6301: Primer sediment de rebliment de la fossa UE6300 (i únic conservat). Sediment heterogeni: argiles marrons amb vetes de sorres i gravetes més clares, restes d'argiles rubafectades (no conservables) i/o ceràmica mal cuïta.

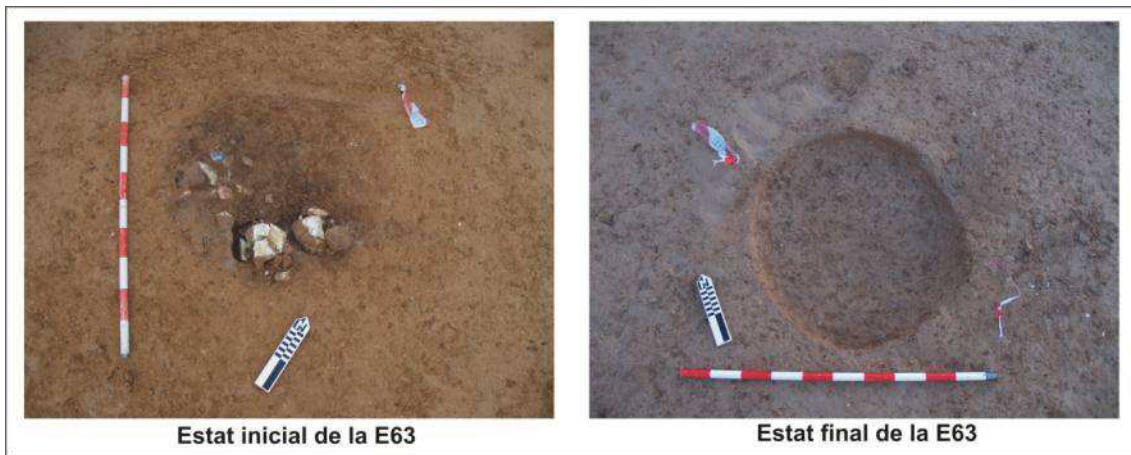

Fig. 40: . Estructura 63

- **ESTRUCTURA 64**

Estructura de planta circular, amb un diàmetre important conservat però una potència molt escassa, excavada en argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. Els materials arqueològics permeten situar l'amortització de la estructura en el Neolític mitjà. Un fet molt remarcable d'aquesta estructura és la presència notable de restes d'argiles cuites (en alguns casos amb autèntiques cares planes).

UE6401: estrat d'argiles de color marró fosc, de consistència semicompacta. Presenta taques d'argila cremada, en alguns punts més senceres i s'han pogut recuperar. Presència de pedres cremades.

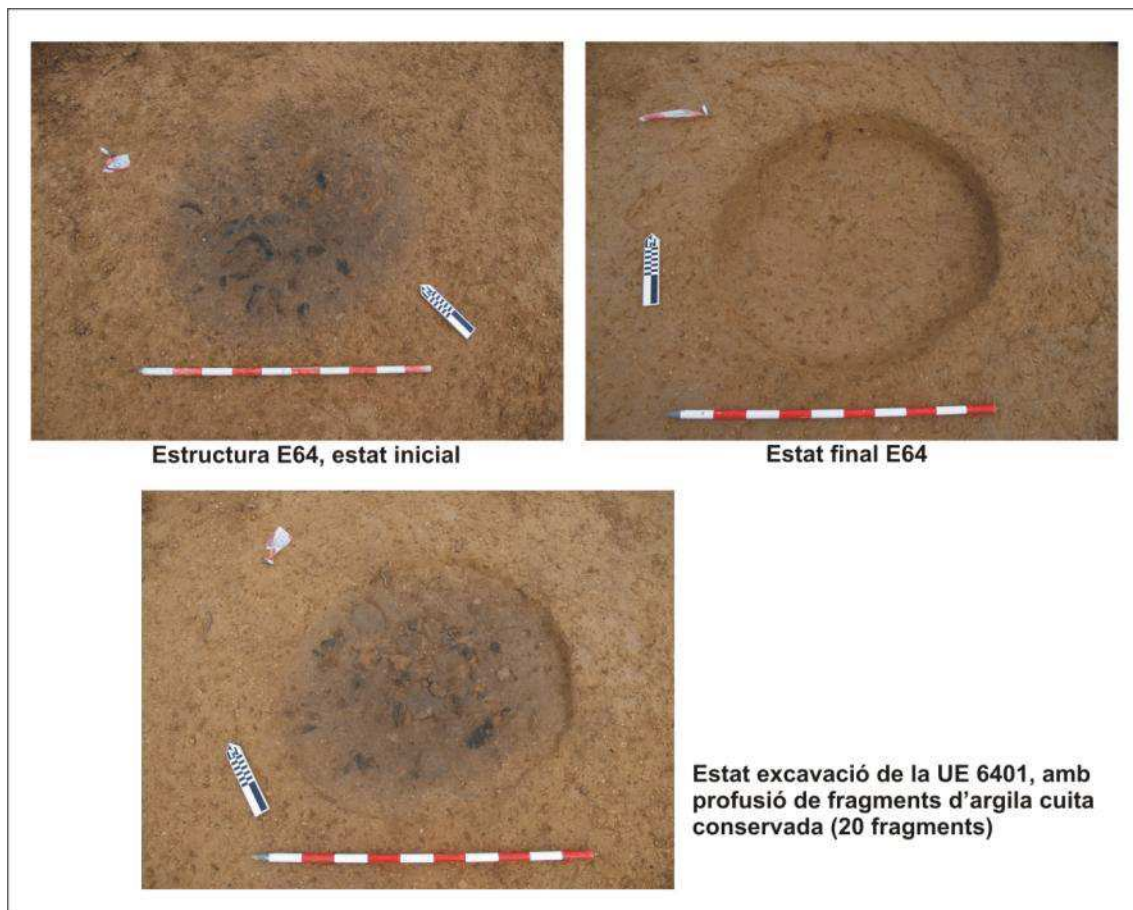

Fig. 41: . Estructura 64

- **ESTRUCTURA 65**

Estructura de planta circular (tipus sitja) de fons pla i parets còncaues. El seu diàmetre és 1,18m i una fondària de 19cm, excavada en a argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. L'amortització de l'estructura sembla que es va produir en el Neolític mitjà a partir dels materials exhumats. Cal remarcar que, de manera més important que a la veïna estructura E64, aquí s'han documentat fins a 53 fragments d'argila cuita, molts dels quals presenten una cara plana, dues cares planes o una combinació morfològica plano-convexa.

UE6501: únic estrat de farciment format per argiles de color marró fosc i textura solta barrejades amb nombrosos fragments de tovot , ceràmica, carbons i alguns blocs de pedra mitjana i petita. Les argiles cuites són el grup més nombrós de les restes exhumades, amb 53 fragments.

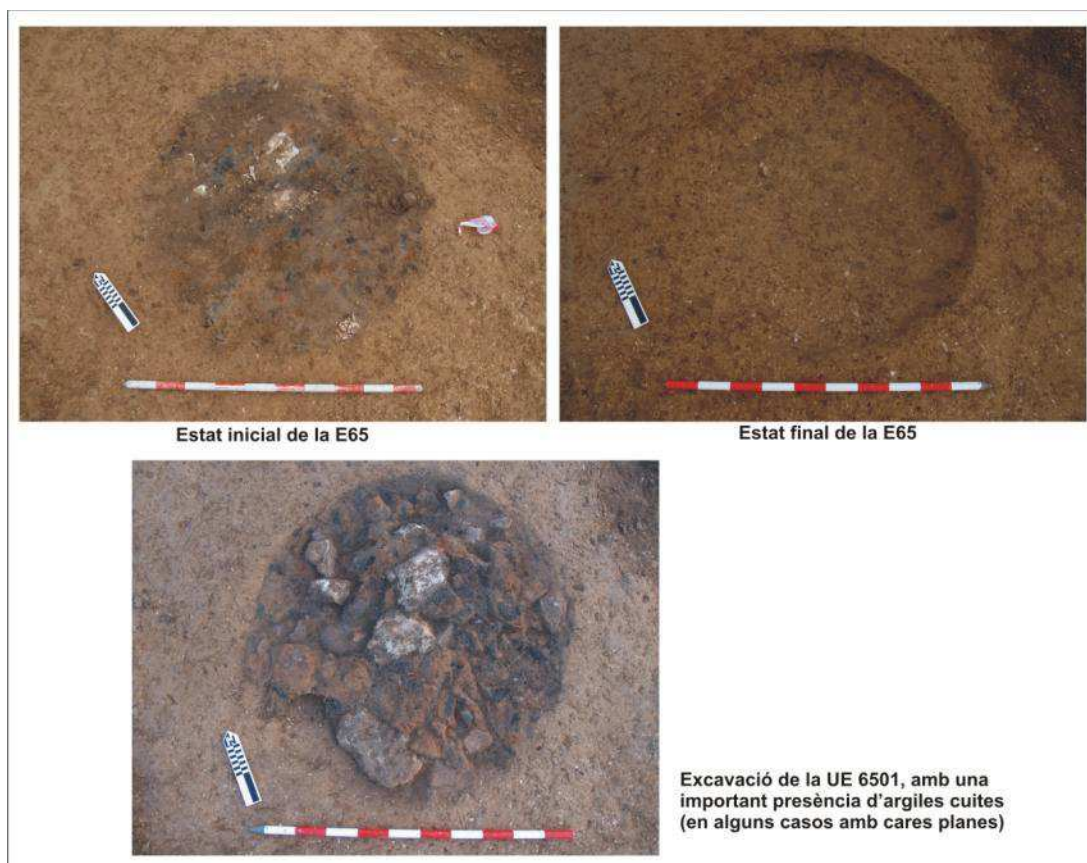

Fig. 42: . Estructura 65

- **ESTRUCTURA 66**

Estructura negativa de tipus sitja/fossa de tendència circular de la qual es conserva molt poca potència, tot i que es descarta que es pugui tractar d'una cubeta, excavada en argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. Està parcialment retallada per una altra estructura negativa allargada i de morfologia poc definida, farcida de material prehistòric. En general, els materials són poc significatius, però no es descarta una amortització a cavall del NAE i el Neolític mitjà.

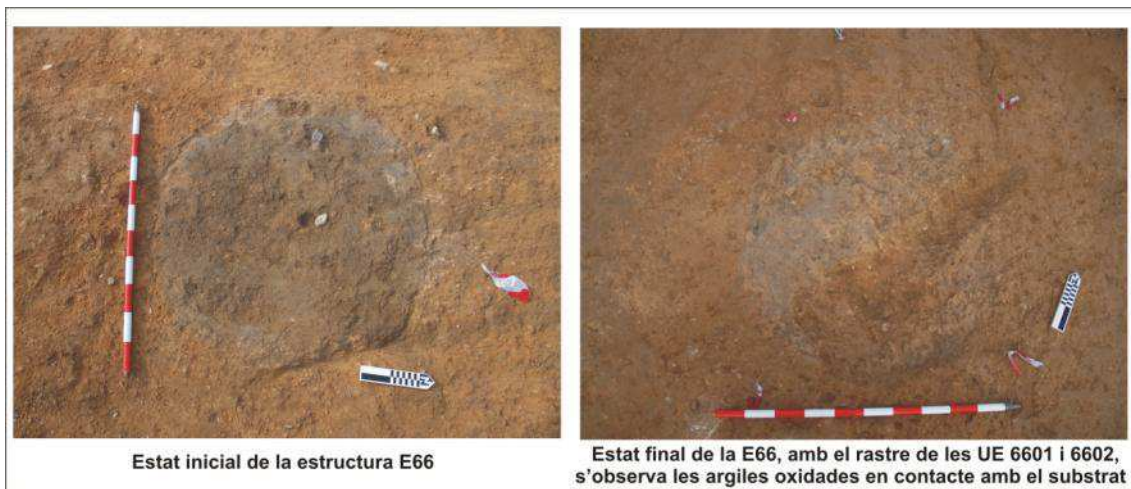

Fig. 43: . Estructura 66

UE6600: retall circular desfigurat per la UE6601 i el seu farciment UE6602.

UE6601: retall de tendència quadrangular que perfora des del *top* fins la base de l'estructura, en contacte amb el substrat.

UE6602: farciment de la UE6601. Es tracta d'un estrat semicompacte, fosc i de textura limo-argilosa, amb algunes gravetes cremades.

UE6603: estrat de farciment que originàriament farcia aquest tram de l'estructura. Es tracta d'un sediment argilós compacte, de color marró clar, amb presència de terrossos de substrat a prop del perímetre.

- **ESTRUCTURA 67**

Estructura negativa tipus fossa/sitja de tendència circular, de la qual només se'n conserva una part molt inferior, tot i que no es descarta que es pugui tractar d'un cubeta (155 cm diàmetre màxim i 22 cm de potència). El substrat en el què estava excavada consistia en argiles carbonatades amb certa fracció de margues i nòduls nombrosos. Tot i que el material exhumat no és ni nombrós ni massa significatiu, sembla que es pot situar la cronologia relativa de l'amortització de l'estructura durant les darreries del neolític antic evolucionat.

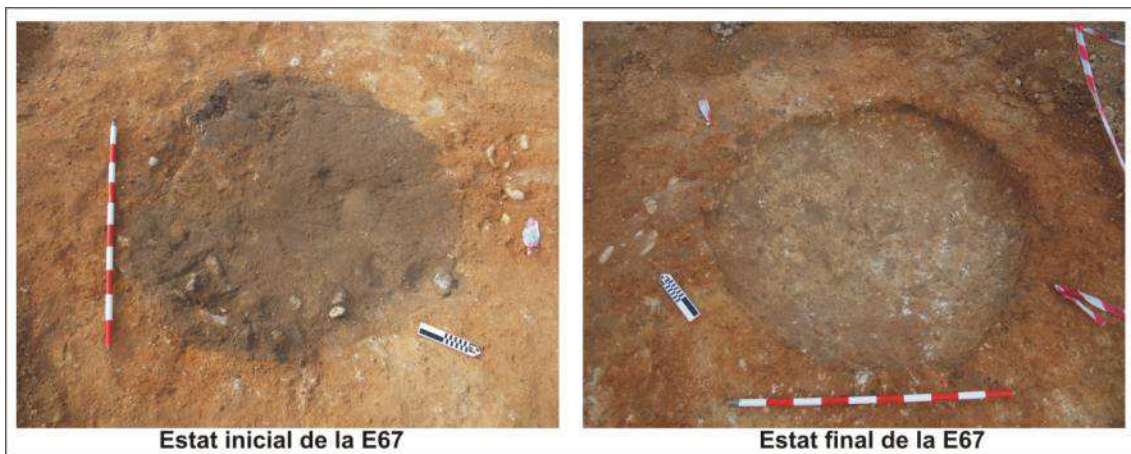

Fig. 44: . Estructura 67

UE6701: estrat d'argiles clares semicompactades de color marró, amb taques més fosques i orgàniques. Com és habitual en aquest jaciment i sobretot en les estructures NAE, es documenta un subnivell d'abocament de blocs termoalterats en la seva coloració i amb fractures tèrmiques en la seva morfologia.

• **ESTRUCTURA 68**

Estructura tipus sitja, de 140cm de diàmetre i 25-30 de profunditat, excavada en argiles carbonatades amb nòduls nombrosos. De perfil cilíndric i fons pla o pla còncav. Està afectada per una rasa de vinya que la travessa pel seu costat oest. A nivell de cultura material, l'amortització de l'estructura s'ha de situar en el neolític antic evolucionat; destaquen nombrosos fragments ceràmics decorats amb crestes i raspallats.

Fig. 45: . Estructura 68

UE6800: retall de l'estructura, excavat en argiles carbonatades (en aquesta zona, el substrat conté nombrosos còdols d'aportació natural).

UE6801: retall de la rasa de vinya.

UE6802: farciment molt heterogeni de la UE6801.

UE6803: únic rebliment de la UE6800 d'argila poc compacte de color marró clar i amb presència de l'estrat geològic sobretot a la vora del costat est. Alguns blocs tenen signes d'haver estat termoalterades.

- **ESTRUCTURA 69**

Estructura negativa de tipus fossa/sitja d' aproximadament 135cm de diàmetre màxim i 45-50cm de potència, excavada en argiles carbonatades amb presència de margues i nòduls. A partir dels materials ceràmics es dedueix que l'amortització de l'estructura s'efectuà durant el neolític antic evolucionat. Un fet remarcable d'aquesta estructura és la gran quantitat de restes lítiques (sílex sobretot, però també jaspi), de les quals la majoria són restes de talla, ja que no es compta amb nuclis i només amb algunes poques ascles i/o fragments d'ascla.

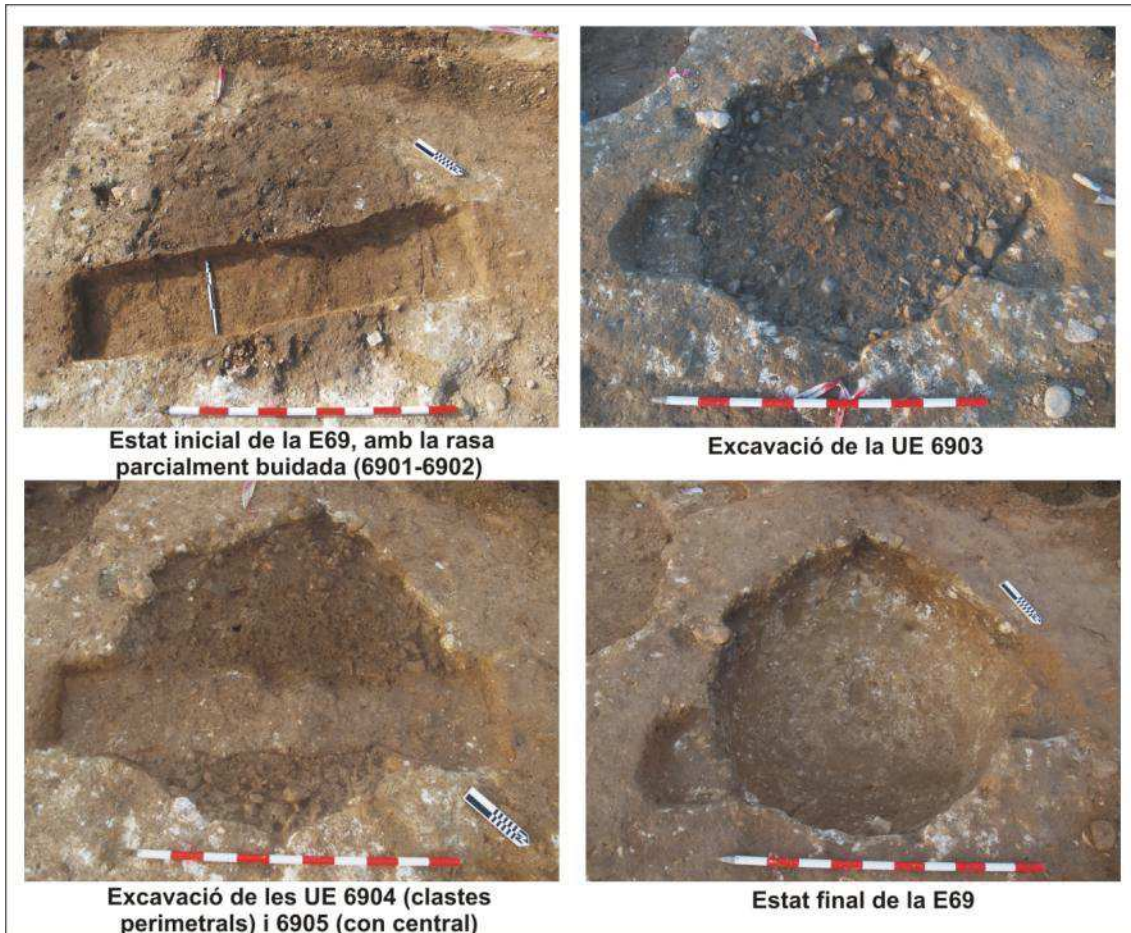

Fig. 46: . Estructura 69

UE6900: retall de tendència aproximadament circular però amb parets irregulars a causa de la presència de blocs en el substrat que confonen les parets reals.

UE6901: retall negatiu d'una rasa de vinya que s'ha excavat parcialment en el seu pas per l'E69.

UE6902: farciment molt heterogeni de la UE6901.

UE6903: Segon nivell de pedres documentat. El nivell UE6903 es caracteritza per la presència de terres fosques, textura flonja, amb pedres de mida petita i mitjana.

UE6904: s'ha diferenciat respecte UE6903 perquè presenta una textura més argilosa però continua presentant grans quantitats de pedres. Les pedres tramades en gris corresponen a 6904.

UE6905: canvi d'estrat respecte 6904 per una textura més terrosa i gravosa. Segueixen sortint pedres sobretot acumulades al tall de la sitja, però n'augmenta la presència al centre, juntament amb graves, taques de carbons, cargols i material lític i ceràmic, a banda de carbonats.

UE6906: canvi respecte 6905 ja que el tipus de terra pren una textura més argilosa, marró i continuem amb presència de pedres petites, amb molta menys presència de material arqueològic (ceràmica i lítica). Durant el procés de buidatge de 6906 hi trobem més abundància de restes orgàniques, carbons. Són terres marrons fosques, argiloses. Hi ha presència de pedres mitjanes i grans.

UE6907: nivell localitzat davant el procés d'excavació de l'estrat 6906 preferentment a les parets de l'estructura. Són terres marrons barrejades amb substrat geològic i alguna pedra.

• ESTRUCTURA 70

Estructura negativa circular de 115cm de diàmetre superior, caracteritzada per una rasa central de buidatge (UE7001 i UE7002), excavada en argiles carbonatades amb presència de margues i nòduls. El material, molt abundant, sembla situar l'amortització en el neolític final.

UE7000: retall circular amb base plano-còncava.

UE7001: farciment heterogeni de la rasa UE7002. Es tracta d'un sediment molt orgànic, que barreja sediment fosc de la UE7003, amb sediment de la UE7004 (cendrés) i amb sediment del substrat (clapes clares).

UE7002: retall quadrangular, probablement un rasa de vinya, que trenca i barreja sediment de les unitats UE7000, 7002 i 7003.

UE7003: farciment superior de la UE7000. Es tracta d'un sediment fosc i homogeni, amb molts carbons de mida gran, de textura argilosa i amb nombroses restes de ceràmica, indústria, malacofauna i restes òssies.

UE7004: farciment que devia tenir un con central (trencat per la UE7002). Es tracta d'una unitat de cendres i carbons remobilitzades amb argiles. En els racons de

l'estructura s'ha documentat algunes clapes de substrat de les parets. Molt potent en sediment i també molt rica en materials arqueològics.

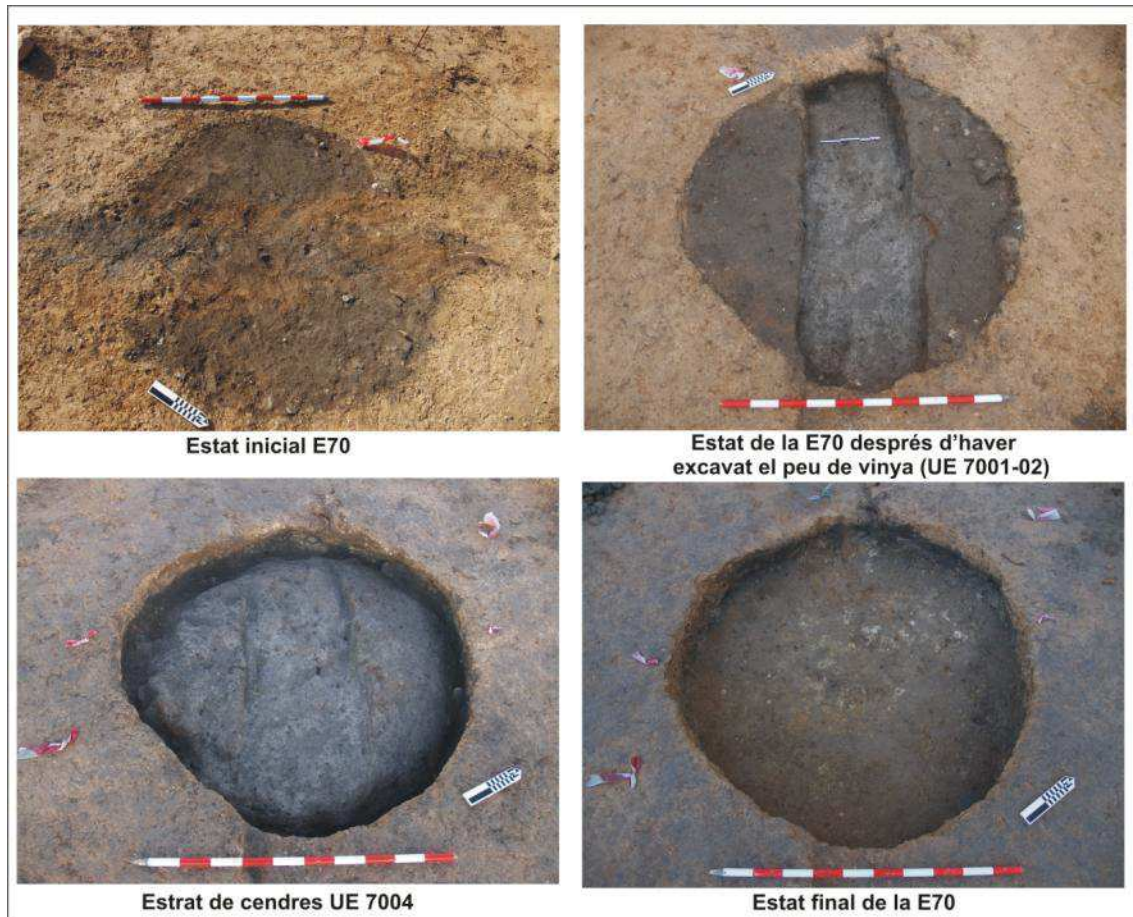

Fig. 47: . Estructura 70

• ESTRUCTURA 71

Estructura negativa tipus sitja/fossa, de tendència circular, amb un diàmetre de 88cm i una potència màxima de 27 cm, excavada en argiles carbonatades amb nòduls. Tot i que no hi ha dubtes sobre l'antiguitat de l'estructura, per la seva morfologia i la presència de blocs amb termoalteracions clares i fractures tèrmiques, no s'ha recuperat cap fragment ceràmic que pugui datar l'estructura.

UE7101: estrat principal de l'estructura. És de textura argilosa, amb algunes clapes més clares sorrenques, de color marró i de composició prou orgànica. Limita a la seva base amb un conjunt de blocs cremats que són el sostre de la UE subjacent.

UE7102: nivell limitat al sostre per un conjunt de blocs cremats, i a la base i perímetre pel substrat geològic. És més fosc i orgànic que la UE anterior. Tampoc conté material arqueològic, tot i que se n'han coordinat dos carbons.

Fig. 48: . Estructura 71

• ESTRUCTURA 72

Estructura negativa tipus fossa/sitja de tendència circular de aproximadament 165cm de diàmetre màxim i 45-50cm de potència màxima, excavada en Argiles minoritàries i margues. Els materials arqueològics exhumats, tot i no ser nombrosos, situa l'amortització de l'estructura en època tardoromana (sigil·lada africana D).

UE7200: retall negatiu circular, de parets rectes i fons pla. La unió de parets i fons és lleugerament còncaua.

UE7201: nivell inicial de matriu argilosa, color marró fosc, molt compacte i heterogeni; amb restes d'argiles blanques i blaves (substrat de margues) abocades o caigudes.

UE7202: estrat subjacent de la UE7201. De matriu argilosa, color gris fosc, amb carbons ocasionals i pedres grans o mitjanes. De composició homogènia i flonja.

UE7203: capa subjacent a UE7202. Nivell de matriu argilosa molt pura, color gris clar, molt homogeni i compacte amb algun còdol ocasional. Se li associa com a material arqueològic destacable en fragment de doli.

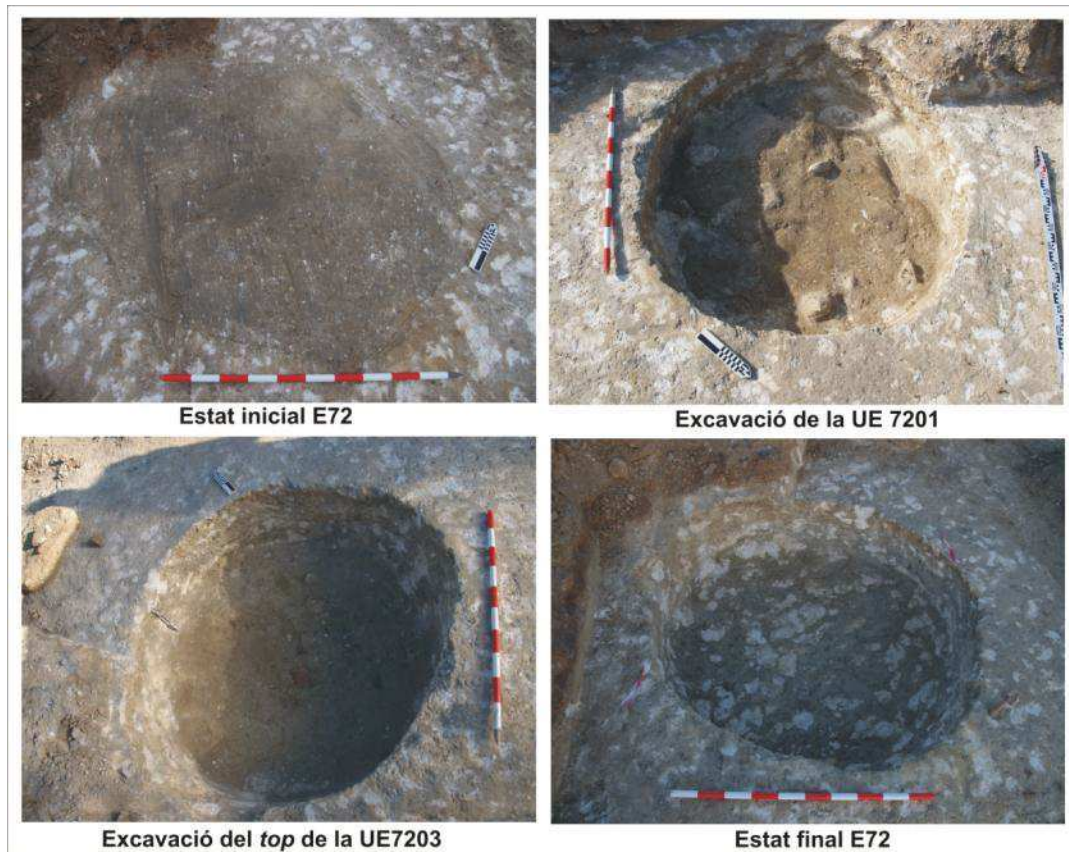

Fig. 49: . Estructura 72

- **Estructura 73**

Estructura negativa de tendència rectangular de 55cm de llarg i una potència d'aproximadament 8cm, excavada en argiles carbonatades amb nòduls. La heterogeneïtat del sediment i els materials associats indiquen una cronologia subactual.

UE7300: retall rectangular.

UE7301: farciment de la UE7300 molt heterogeni i grumollós.

Fig. 50: . Estructura 73

- **Estructura 74**

Estructura negativa de tendència rectangular de 90cm de llarg i 7 cm de potència, excavada en argiles carbonatades amb nòduls. La heterogeneïtat del sediment i els materials associats indiquen una cronologia subactual.

Fig. 51: . Estructura 74

UE7400: retall rectangular.

UE7401: farciment de la UE7400 molt heterogeni i grumollós.

- **Estructura 75**

Estructura negativa de tipus sitja/fossa, de tendència circular (110cm de diàmetre màxim a boca i 135 a nivell basal i 53 cm de potència), però lleugerament escapçada a causa d'un dipòsit d'aigua subactual (E-78). El substrat en el què estava excavada era d'argiles carbonatades amb nòduls. A nivell de cronologia, els materials exhumats permeten situar l'amortització de l'estructura en el Neolític antic Epicardial.

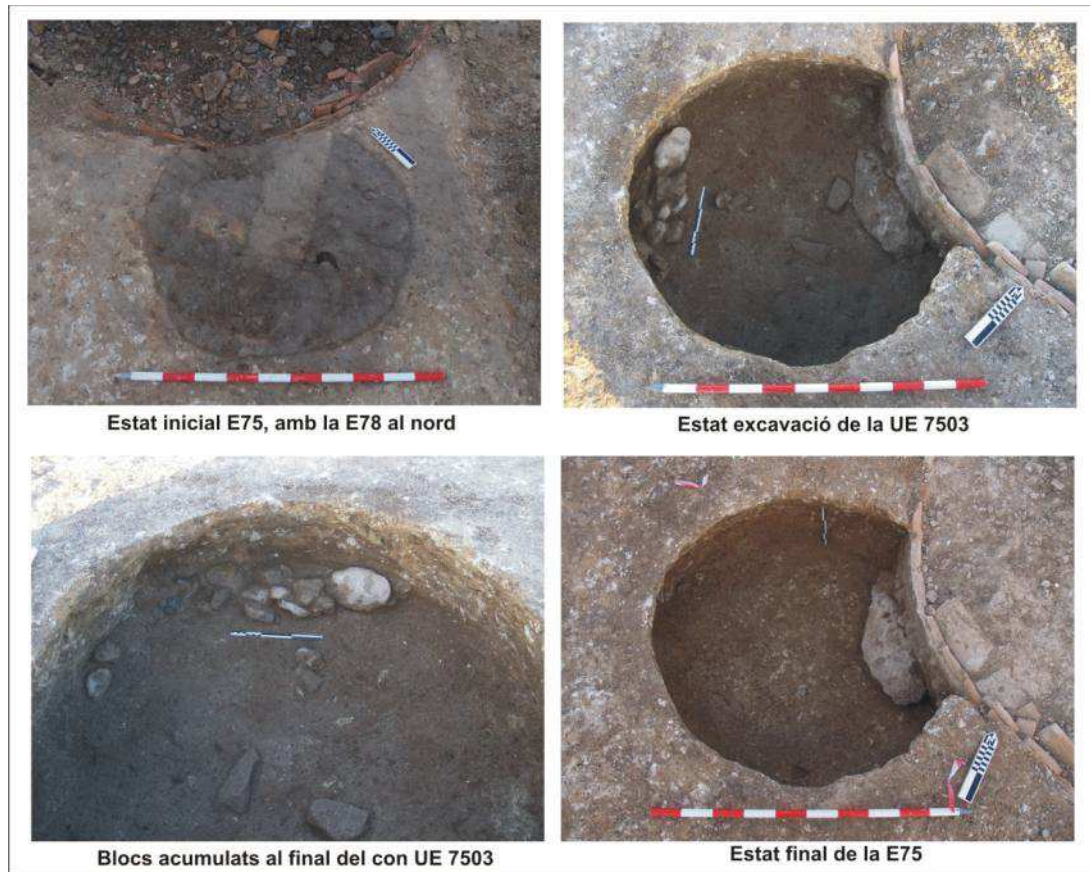

Fig. 52: . Estructura 75

UE7501: retall quadrangular d'una possible rasa de vinya molt moderna.

UE7502: farciment molt solt, orgànic i estèril de la UE7501.

UE7503: estrat argilós, força compacte i molt homogeni. Color marró fosc amb petits carbons. El material arqueològic no és abundant, però sí significatiu. S'ha localitzat

a l'angle Sud una petit acumulació de blocs (entre els que destaca un granit informe i alterat), gran part dels quals estan cremats i tenen fractures tèrmiques.

UE7504: estrat compacte de sediment argilós, de coloració marró i amb una presència creixent de carbonats remobilitzats. Els blocs de 7503 descansaven directament sobre aquesta UE. Cal destacar també la presència d'un blocs de dimensions notables lligat a la paret de la cisterna (E78) que podria tractar-se de la tapadora original o potser d'un afegitó que es va col·locar quan es va construir la cisterna per donar més estabilitat. La no presència de bioturbacions o sediments solts o heterogenis respecte la UE7503 i 7504 ens fa pensar més en la primer opció.

• ESTRUCTURA 76

Estructura negativa de tipus fossa/pou de planta circular i morfologia tubular. El seu diàmetre màxim és 96cm i la seva potència és de quasi 140cm, excavada en argiles netes i argiles carbonatades amb nòduls. Cal esmentar el fet que a la UE7602 s'hi va documentar algun tipus d'element de naturalesa orgànica (potser un tauló o estora) en descomposició junt amb una banya de cérvol de muda i un pivot d'àmfora. Subjacent a aquest estrat s'hi va documentar un potent estrat (UE7605) de carbons i cendres que arribà fins gairebé la base de l'estructura. A partir dels materials exhumats cal situar l'amortització de l'estructura 76 en l'antiguitat tardana.

UE7600: Retall de l'estructura negativa E76, de tipus sitja/fossa, amb un diàmetre en boca de 96cm i una potència propera als 140cm. Les parets són eminentment rectes i els fons convex.

UE7601: Argiles netes de color marró fosc amb taques fosques, de textura lleugerament plàstica.

UE7602: Llims marró clar amb clapes groguenques. Superfície en forma cònica. S'hi documenta una traça aproximadament circular de material perible que seria ja la UE7603, que parcialment cobria una banya de cérvol de muda i pivot d'àmfora (UE7604)

UE7603: petita capa fosca molt fina i que sembla correspondre's amb una element orgànic degradat.

UE7604: estrat d'igual composició que la UE7602, llims marró clar amb clapes groguenques.

UE7605: estrat antròpic d'abocament d'argiles cuites, cendres, carbons i clastes cremats.

UE7606: llims i sorres marró clar al fons de l'estructura.

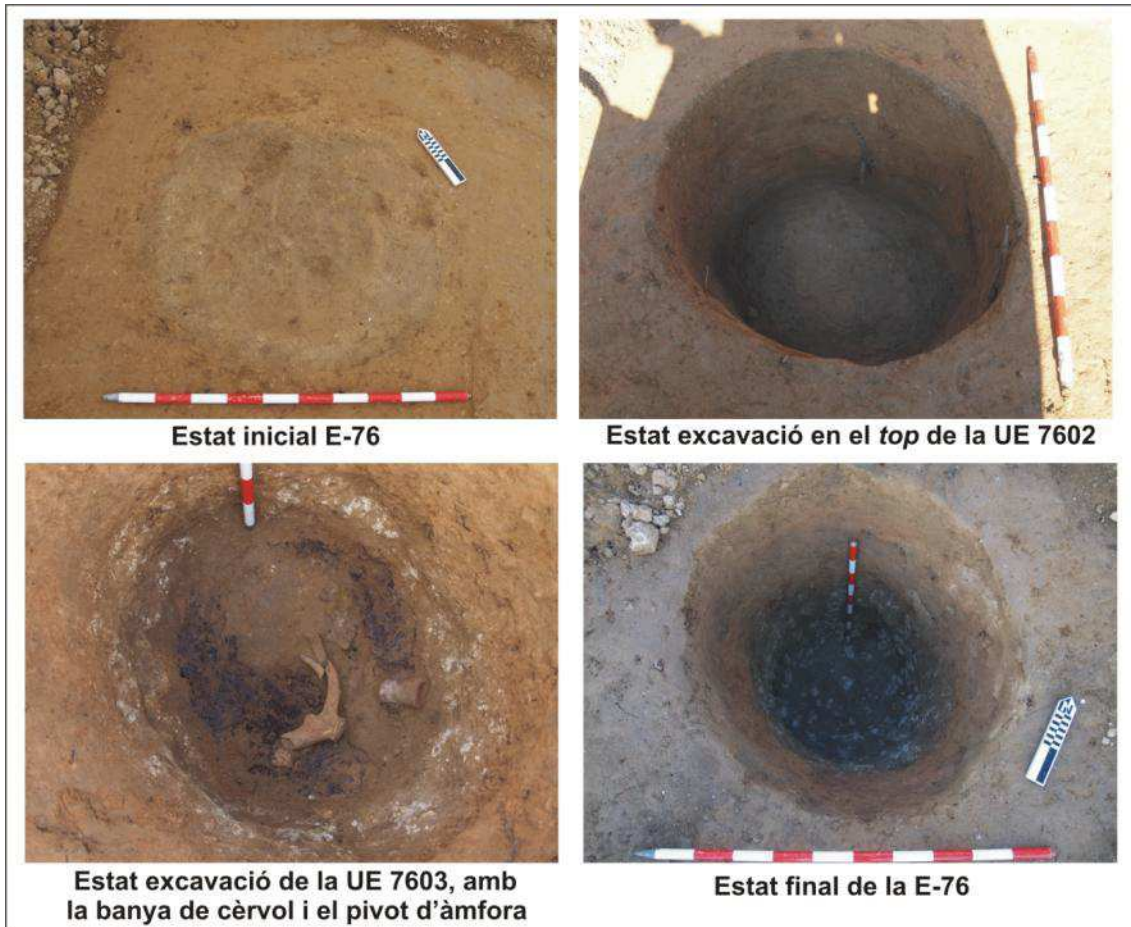

Fig. 53: . Estructura 76

Fig. 54: . Estructura 76, UEs 76'3 i 7604

- **ESTRUCTURA 77**

Probable estructura rectangular de grans dimensions (2x1'20m) i potència indeterminada que va ser inicialment establida com possible estructura prehistòrica, però que després d'excavar-la parcialment s'ha comprovat que és de cronologia molt recent. El substrat en el què estava excavada era d'argiles pures amb pocs nòduls

UE7700: retall quadrangular negatiu.

UE7701: estrat únic de sediment molt heterogeni que farceix la UE7700. La matriu és molt poc compacte, amb argiles clares soltes, puntualment s'han detectat clapes de sediment bioturbat que probablement es correspongui amb peus de vinya o de suport.

Fig. 55: . Estructura 77

- **ESTRUCTURA 78**

Estructura negativa de tendència circular. Es tracta d'una cisterna subactual. Aquesta estructura tallava de manera tangencial l'estructura prehistòrica E-75. El seu farciment estava compost per sediment molt heterogeni i sobretot molta runa, abocada en el moment de l'amortització de la cisterna.

Fig. 56: . Estructura 78, una cisterna que retalla parcialment la sitja E-75.

UE7800: retall circular de 3m de diàmetre màxim i 1,5m de profunditat.

UE7801: elements constructius (lloses i ciment) que farceix la UE7800.

UE7802: farciment molt heterogeni (runa) que farceix les UE7800 i UE7801.

- **ESTRUCTURA 79**

Estructura negativa de tipus fossa/sitja, només conservada parcialment (UE7900). Compta amb un diàmetre màxim de 146cm i un potencia màxima de 34cm, excavada en argiles pures amb pocs nòduls. A causa de la poca conservació es fa difícil la descripció morfològica de l'estructura, però es podria definir com de parets entrants i fons plano-convex.

Els materials arqueològics exhumats, relativament abundants, permet situar l'amortització de l'estructura en el neolític antic cardial.

Fig. 57: . Estructura 79

UE7901: Estrat format per una matriu d'argiles de color marró fosc, lleugerament sorrenques, en les que s'observa a ull nu un important contingut de carbons, alguns de fins a 4-5cm de longitud. Presenta alguns blocs i força graves de calcària, gairebé sempre cremats. El material arqueològic és poc abundant en aquest estrat.

UE7902: Petit estrat format per un abocament de margues de color groc-verdós, procedents probablement del substrat de margues, que paradoxalment no és en el que es troba excavat l'estructura, tot i que sí es troba proper (p. Ex on es troba la E76). No conté blocs ni material arqueològic.

UE7903: Nivell amb unes característiques anàlogues amb la UE7901, únicament es separa per la presència enmig de la UE7902. A més, la presència de blocs, graves i material arqueològic és major que en la unitat superior.

- **ESTRUCTURA 80**

Estructura negativa de tendència circular de 40-45 cm. de diàmetre màxim i una potencia de XX cm. Les parets tenen una tendència rectilínia i un fons lleugerament còncau. Això li confereix una morfologia cilíndrica. La seva cronologia és indeterminada, ja que se n'ha recuperat tan sols una ascla de sílex. Tot i que la morfologia de l'estructura és més clàssica de l'edat del bronze.

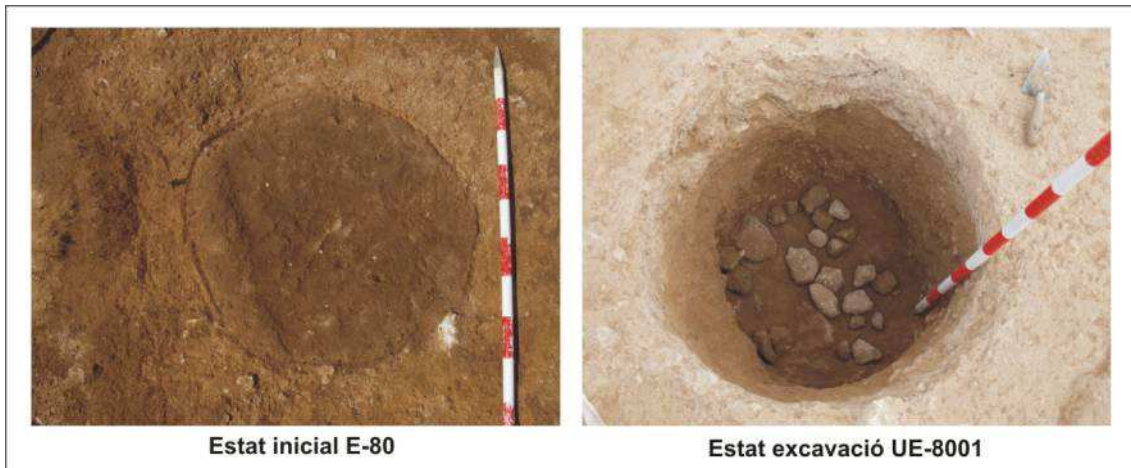

Fig. 58: . Estructura 80

UE8001: unitat de rebliment de matriu d'argiles de color marró clar, de textura compacta amb petits nòduls arrodonits de carbonats, presència d'arrels i sense materials arqueològics. A les cotes inicials s'hi documentà un bloc calcari.

UE8002: unitat de rebliment de matriu d'argiles de color marró fosc, de textura molt compacta, cimentada i gairebé sense matriu. Està bàsicament formada per blocs calcaris de mida petita (25 cremats). Únicament s'hi ha documentat una ascla de sílex.

UE8003: unitat de rebliment de color marró clar, de textura compacta i amb nòduls de carbonats i graves. Sense materials arqueològics.

• ESTRUCTURA 81

Estructura negativa de tipus sitja-fossa, amb parets rectes i fons còncav que li confereix una morfologia cilíndrica. Té un diàmetre en boca de 77 cm i una potència màxima conservada de 74 cm. Compta amb tres estrats i se la pot considerar pobra a nivell de cultura material, tot i així, a partir dels materials recuperats s'ha de situar la seva amortització durant l'edat del bronze.

Fig. 59: . Estructura 81

UE8100: retall de l'estructura, amb parets rectes i fons còncav. Es tracta per tant d'una sitja cilíndrica.

UE8101: estrat superior de l'estructura, molt compacte i de color gris clar, possiblement per la presència de cendres.

UE8102: estrat amb presència de blocs termoalterats i molt compactats amb la matriu sedimentària, que és molt argilosa i fosca.

UE8103: estrat inferior de l'estructura, amb una matriu molt compacta, argilosa i de color fosc, amb uns pocs clastes termoalterats.

• **ESTRUCTURA 82:**

Estructura negativa de tipus sitja-fossa amb bona conservació de la morfologia. Es tracta d'una sitja de secció ovoide i fons plano-còncav. Té un diàmetre màxim de 183 cm i una potència conservada de 68 cm. Es tracta d'una estructura que ha proporcionat un lot molt important tant de restes ceràmiques (destaca un fragment de vas de boca quadrada) com de fragments d'argila cuita. El primer d'aquests materials permet situar l'amortització de l'estructura durant el neolític mitjà.

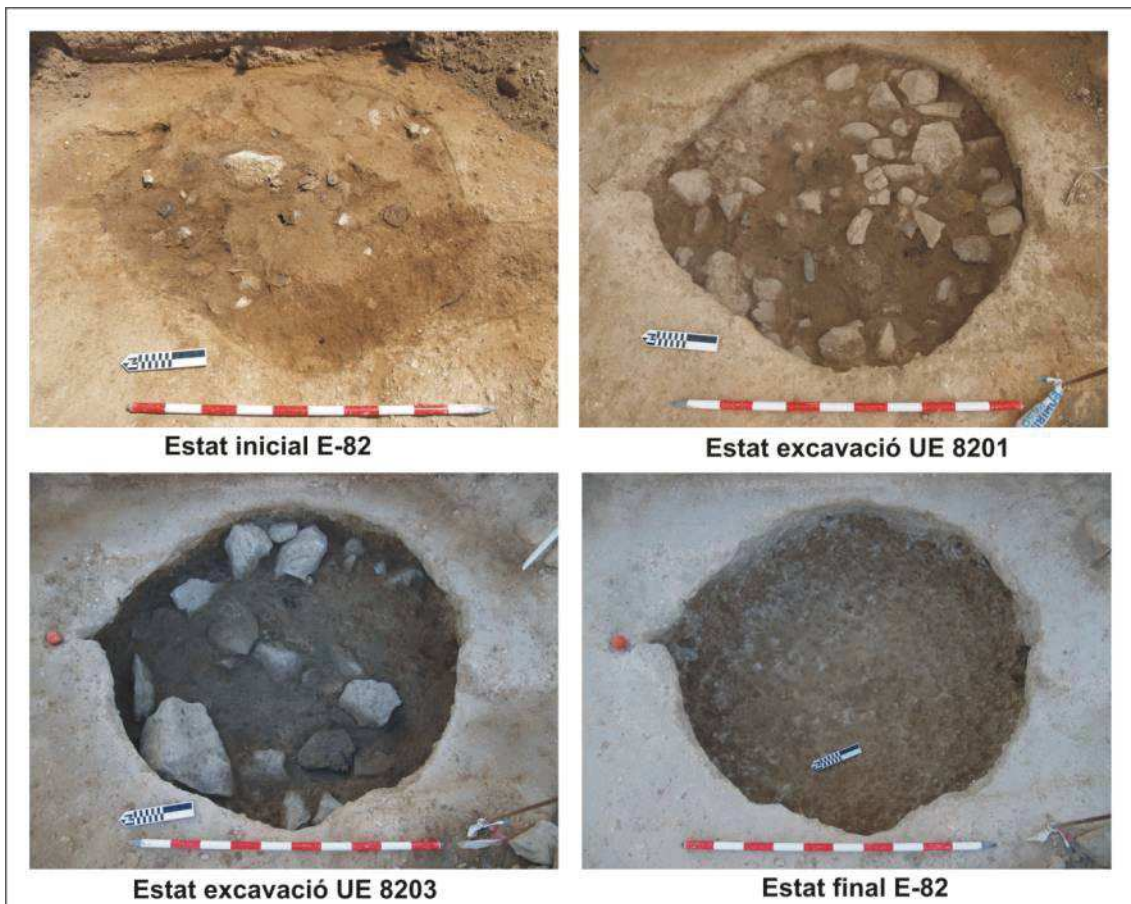

Fig. 60: . Estructura 82

UE8200: retall de l'estructura, ja descrit en les línies superiors.

UE8201: primer estrat de rebliment de l'estructura, molt potent. Basat en sediment argilós clar, potser per estar tacat per cendres. Presència de grans blocs.

UE8202: Estrat prim inferior a UE8201, amb una matriu més compacta i d'un color més fosc, amb presència de carbons.

UE8203: potent estrat amb una matriu heterogènia, molt rica en carbons, basada en argiles i sorres puntuals, bastant plàstic. S'hi documenten moltes argiles cuites.

UE8204: estrat basal de l'estructura, amb una barreja de la UE8203 (fosca i argilós) i el substrat d'argiles carbonatades amb nòduls.

- **ESTRUCTURA 83:**

Retall de tendència circular de 90-95 cm. de diàmetre màxim i una potència màxima de 42 cm. Les parets tenen tendència globular i el fons és lleugerament còncau, tot i que molt irregular. La cronologia de l'amortització d'aquesta estructura és el neolític antic postcardial, amb restes de ceràmiques Molinot amb crestes i superfícies raspallades.

Fig. 61: . Estructura 83

UE8301: farciment inicial de l'estructura 83. Matriu argilosa de color vermell, poc orgànic, amb una presència majoritària de pedres petites i alguna mitjana, moltes d'elles cremades. En l'abocament dels clastes no s'hi ha observat cap abocament preferencial en forma de conus o similar.

UE8302: rebliment inferior de l'estructura 83; de matriu argilosa de color marró fosc, sense material arqueològic ni clastes. Es tracta de la unitat que, habitualment, es documenta com a nivell de contacte entre els abocaments de blocs i clastes i els carbonats basals.

- **ESTRUCTURA 84**

Estructura negativa de tipus fossa-cubeta, amb parets parcialment divergents i fons còncav. Amb un diàmetre de 97 cm i una potència conservada de 24 cm. El material arqueològic exhumat permet situar l'amortització de l'estructura durant el neolític antic postcardial.

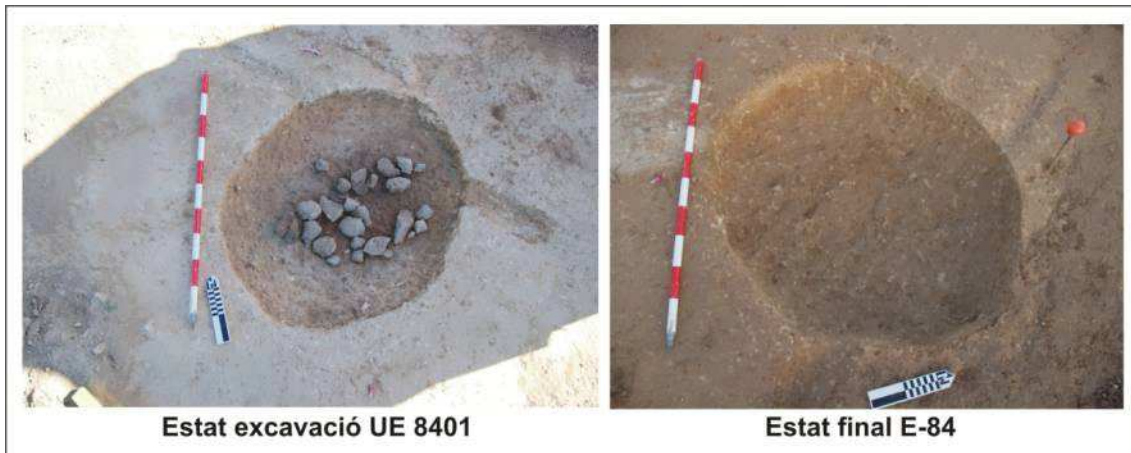

Fig. 62: . Estructura 84

UE8401: primer nivell de rebliment, de molt poca conservada, per tant, no s'ha recollit sediment de mostra. Format per una matriu argilosa i orgànica, de textura mitja i de color marró fosc. Amb presència de calcàries cremades (16) i no cremades (10). S'han coordinat alguns fragments ceràmics i també de granit (molt alterats) i una peça de gres vermell.

UE8402: nivell de base de l'estructura format per argiles orgàniques i amb nòduls carbonatats, de textura compacta i color marró més clar. Tan sols comptava amb una calcària cremada, sense més pedres i amb alguna grava i sense gairebé materials arqueològics i un únic fragment ceràmic.

- **ESTRUCTURA 85**

Petit estructura negativa de tipus fossa-cubeta, amb un rebliment compost per dos estrats i nombrosos blocs cremats o no. Té un diàmetre màxim de 60 cm i una potència conservada de 13 cm., amb parets divergents i fons còncav. Els pocs materials arqueològics diagnòstics permeten situar l'amortització de l'estructura en el neolític antic evolucionat.

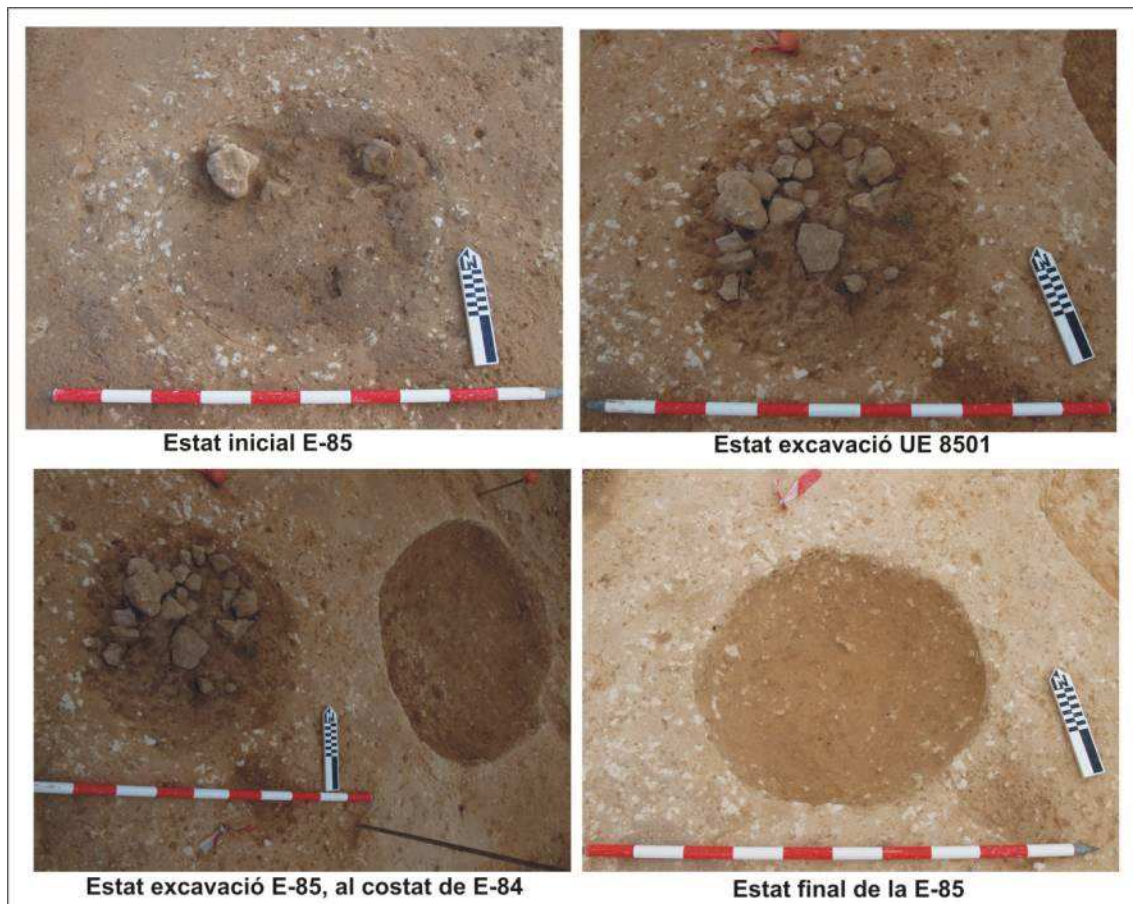

Fig. 63: . Estructura 85

UE8501: primer nivell de rebliment documentat, de poca potència conservada, tot i que se n'ha recollit mostra de sediment. Format per una matriu orgànica, de color marró fosc i de textura mixta. Amb calcàries cremades i no cremades (13 de cada).

UE8502: segon nivell de rebliment. Nivell de base de l'estructura, que com en el cas de la veïna UE8402 sembla una preparació o una caiguda de parets (argiles carbonatades), després de l'ús de la fossa. Formada per argiles carbonatades compactes i d'un color marró més clar. Sense material arqueològic i sense blocs o clastes, però amb alguna grava d'aportació natural.

- **ESTRUCTURA 86**

Fig. 64: . Estructura 86

Aquest retall no ha resultat ser una estructura arqueològica, sinó únicament un aflorament de clastes naturals, molt habituals en aquesta zona de la Serreta.

- **ESTRUCTURA 87**

Es tracta d'un retall de tendència circular, amb un diàmetre aproximat de 85-90cm i una potència màxima de 34cm, excavat en argiles carbonatades amb nòduls. La cronologia de l'amortització d'aquesta estructura és el neolític antic postcardial, amb restes de ceràmiques Molinot amb crestes i superfícies raspallades.

UE8701: farciment inicial de l'estructura 83. Matriu argilosa de color vermell, poc orgànic, amb una presència majoritària de pedres petites i alguna mitjana, moltes d'elles cremades. En l'abocament dels clastes no s'hi ha observat cap abocament preferencial en forma de conus o similar.

UE8702: negativa de la construcció de la rasa de vinya que talla tangencialment la UE8700, però que no afecta massa la cota de la sitja, ja que la rasa tenia una potència molt escassa (± 5 cm).

UE8703: farciment heterogeni de la rasa de vinya UE8702

UE8704: rebliment inferior de l'estructura 87; de matriu argilosa de color marró fosc, sense material arqueològic ni clastes. Es tracta de la unitat que, habitualment, es documenta com a nivell de contacte entre els abocaments de blocs i clastes i els carbonats basals.

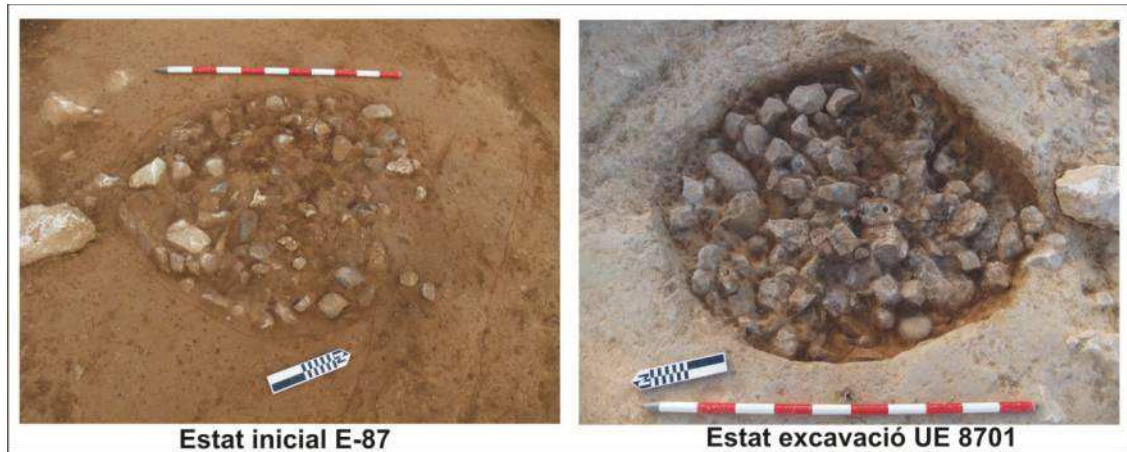

Fig. 65: . Estructura 87

• ESTRUCTURA 88 I ESTRUCTURA 89

Conjunt de dues estructures negatives de tipus sitja-fossa unides per un braç que les uneix. Probablement la E-89 sigui anterior ja que alguns estrats de la E-88 envaeixen la seva superfície. La E-88 és una sitja-fossa de secció troncocònica (amb un veta de sediment estèril del substrat a l'E) i la E-89 és una sitja fossa amb parets divergents i fons aplanat. En total, l'eix més llarg compta amb 370 cm i el l'eix creuat a la E-88 són 221 cm i a la E-89 158 cm. El material recuperat permet proposar que ambdues estructures van ser amortitzades durant el neolític antic postcardial. Cal remarcar que a la E-88 van aparèixer restes humanes disperses en un petit espai, sense que es pugui considerar un enterrament.

UE8801: primer nivell de rebliment de la E88 i que també es troba present en el terç nord de la E89 (per tant **UE8801 = UE8901**). Es tracta d'un rebliment orgànic de color marró fosc, de matriu argilosa amb carbonets i cargolins. Té contacte amb la UE8803, en la percolació entre els blocs.

UE8802: farciment de matriu argilosa, de coloració marró fosc, bastant homogènia. Presenta una major potència en la zona central, on es localitzen els blocs calcaris

acumulats. Hi ha la presència molt puntual de gravetes de calcària i quarsita de mides mil·limètriques.

UE8803: farciment d'argiles grogues amb presència de carbonats i major compactació.

Es localitza en la zona més allunyada del centre i es "desplaça" cap a l'estructura 89, integrant-se en ella en forma de UE8903. Per tant, UE8803 = UE8903

UE8804: estrat on es localitza una concentració de blocs mitjans i grans a la part central de l'estructura 88. La matriu de la UE és molt orgànica, de color fosc i composició argilosa solta, en grumolls. Sembla ser una UE de desplaçament, on els blocs estan abocats i els materials arqueològics són escassos. Trenca la UE8803, que estaria en posició primària.

UE8805: nivell basal, directament en contacte amb la base d'argiles compactes de substrat. Es troba en la mateixa composició en la E88 i la E89, i en el mateix sentit es troben tallades per una possible paleocanal que travessa el terç Est de les dues estructures (paleocanal UE8806 = UE8904).

UE8901: estrat inicial de la Estructura 89. Es tracta d'una UE exacta a la UE8801, amb un sediment orgànic fosc localitzat al terç nord d'aquesta estructura, pocs blocs heteromètrics i de morfologia heterogènia. La matriu és argilosa no massa compacta,

UE8902: argiles carbonatades de color marró fosc, amb presència puntual de graves de quars i sobretot de calcària de mides centimètriques i arrodonides. La UE es percola pels blocs de la mateixa UE, a més el material arqueològic molt escàs. Amb un bon nombre de blocs de mides heteromètriques, estan sobretot en calcària, de tipus angulós i/o subarrodonit (107), dels quals alguns estan cremats (27).

UE8903: farciment d'argiles grogues amb presència de carbonats i major compactació. Es troba a la base de la UE8902 i en 8802 en el tram nord.

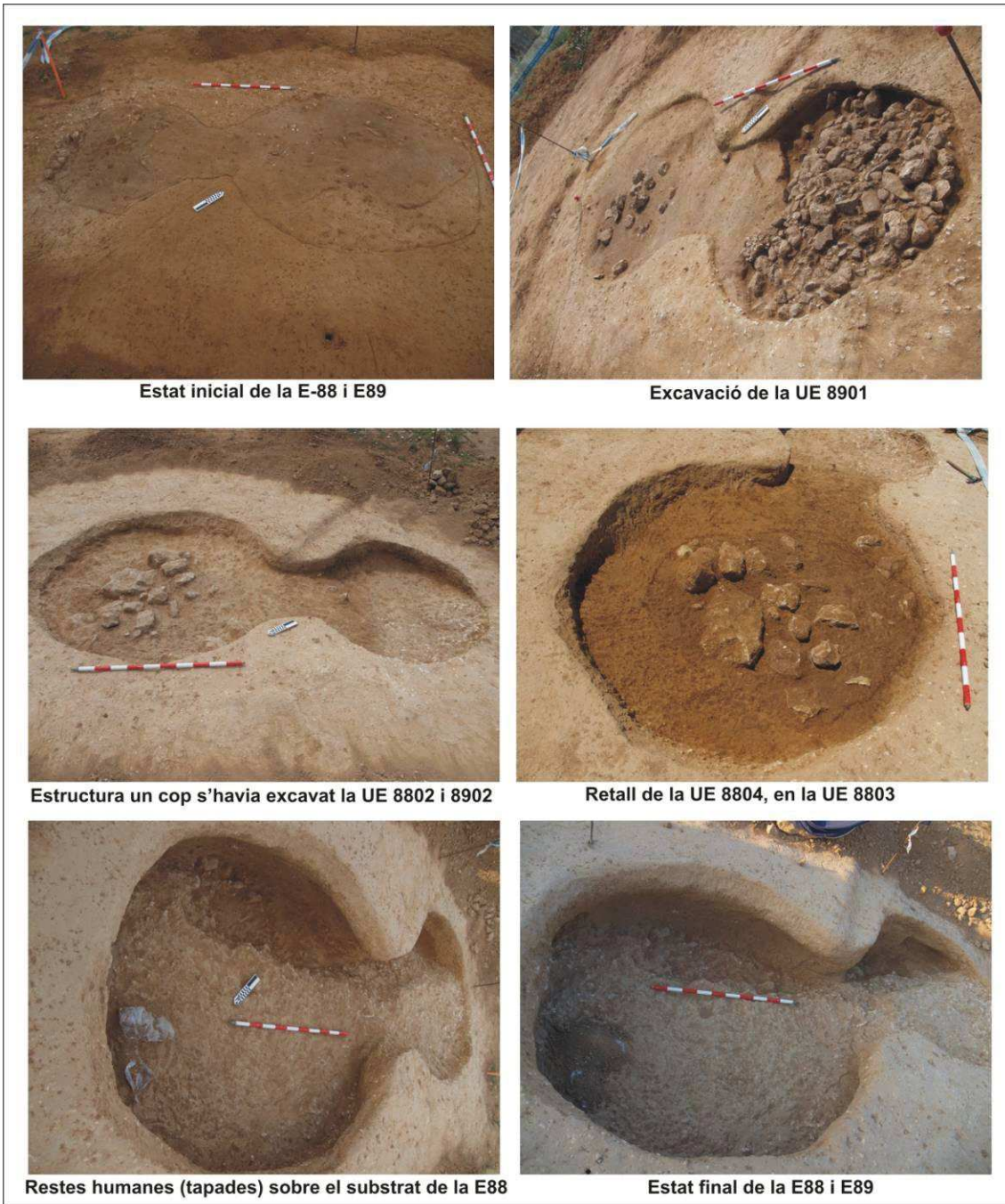

Fig. 66: . Estructura 88

5.4 Cronologia relativa de les ocupacions del jaciment

Els treballs arqueològics desenvolupats a la segona fase d'excavacions de la Serreta han proporcionat un conjunt d'estructures amb una representativitat cronològica heterogènia. Si bé això no és un fet estrany al Penedès (amb exemples com Mas d'en Boixos, Pujolet de Moja o Pou Nou), en d'altres casos es dona una concentració important d'estructures d'un únic moment cronològic o d'un lapse curt, com per exemple l'Hort d'en Grimau i la primera fase de la Serreta, on el neolític antic postcardial Molinot i el neolític mitjà en són els períodes millor representats.

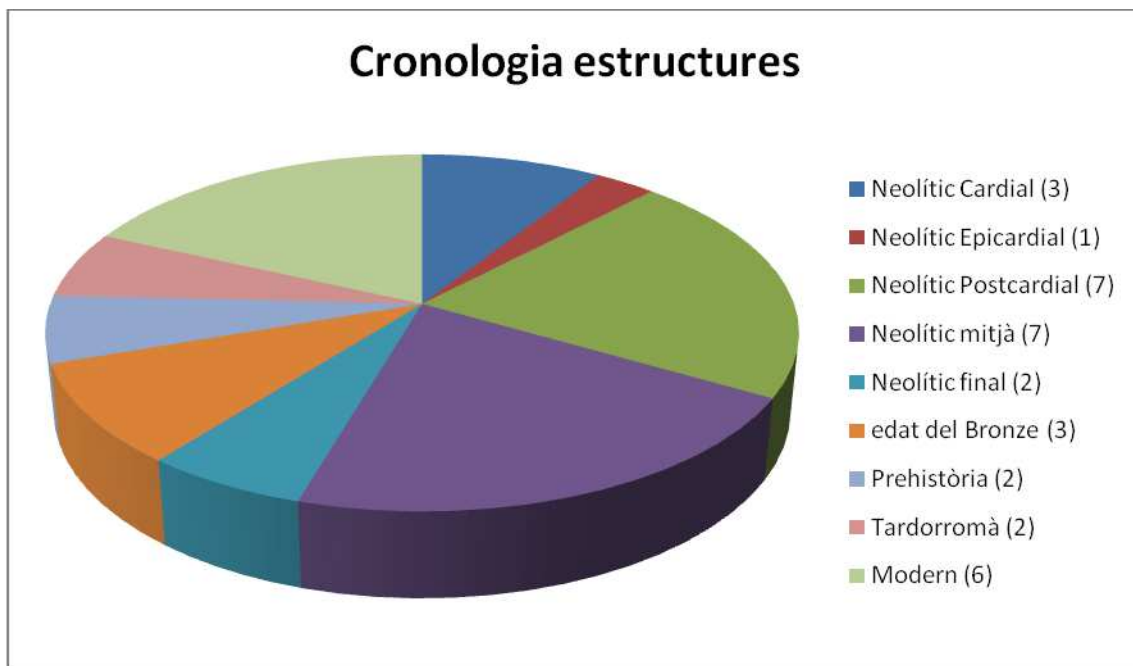

Fig. 67: Representació gràfica de la distribució d'estructures a partir de la cronologia

Es compta amb tres estructures amortitzades durant el neolític antic cardial (E59, E61 i E79), de les quals només la E61 compta amb un nombre significatiu de materials, tot i que es trobava afectada de manera important per una rasa de serveis telefònics. Les altres dues estructures no obstant, tenien poca potència conservada i una relativa pobresa de registre material. De les primeres fases neolítiques, també es compta amb una estructura que es pot inserir sense problemes en el neolític antic epicardial. L'estructura es troba tallada tangencialment per un dipòsit modern (E78), per conserva prou contorn per poder-ne extreure'n les dades mínimes de morfologia i capacitat aproximada. El material és abundant tot i que no es troba molt ben conservat. Com a fet rellevant es pot descriure la presència de restes de fauna, que no es troben presents durant el Cardial ni el Postcardial.

Del neolític antic postcardial (tipus Molinot), se'n documenten un total de 7 estructures, de les quals n'hi algunes de ben conservades (E68 i E69 per exemple), però també d'altres molt alterades (E57 per exemple). La morfologia de les estructures varia segons la seva conservació, però en tots el casos es tracta d'estructures de tipus sitja/fossa. Crida l'atenció la presència massiva de restes lítiques a la E-69, gairebé totes elles en sílex. D'aquest conjunt no se'n documenta peces amb entitat tipològica, ni tant sols ascles ni fragment d'ascles, sinó únicament *écaillés*, factor que pot fer pensar en l'amortització d'una zona de talla propera. Com és habitual en les estructures Molinot, la fauna és quasi inexistent, però els materials ceràmics Molinot són molt nombrosos. D'aquest grup cal ressaltar la presència de la E88-E89 (unificades), que presenta una morfologia no habitual i la presència residual de restes humanes sense connexió de cap mena.

Fig. 68: Estructures E-68 (esquerra) i E-69, ambdues amortitzades durant el neolític antic postcardial

Del neolític mitjà-Sepulcres de Fossa se'n documenta tant algunes estructures de tipus sitja/fossa amb exemples molt ben conservats (E82 per exemple) com la presència d'una estructura funerària (E60). Cal destacar la presència en algunes estructures de nombroses argiles cuites (E82 i E65) que en alguns casos podrien ser veritables tovots (cares planes i còncaves). A nivell de cultura material cal destacar la presència de tot l'aixovar de la E60 (obsidiana, sílex melat, denes de variscita tubulars i discoïdals, etc.) i un petit fragment d'un vas de boca quadrada a la E82.

Fig. 69: Excavació i documentació de la E-60, estructura funerària del neolític mitjà-Sepulcres de Fossa

Del neolític final només es documenten dues estructures, la E-67 i la E-70. La primera compta amb poc material i no massa significatiu, però la E-70 es tracta d'una estructura ben conservada, amb molt material (sobretot ceràmica i fauna). D'aquesta estructura destaca el fet que la UE7004 és un ampli estrat de cendres i carbons, procedents probablement de desmantellaments de fogars. El material ceràmic exhumat permet situar el conjunt en el neolític final de tipus Veraza.

Fig. 70: Material in situ de la E-70, fragment de vora amb una filera vertical de mugrons/botons, del neolític final Veraza.

Les dues estructures que es poden relacionar amb el bronze inicial compten amb molt poc material, i aquest no és significatiu. No obstant, la morfologia de tendència cònica-tubular de l’estructura permet inferir aquesta cronologia a la E80 i la E81.

Tanmateix, les estructures definides com “Prehistòriques” sense més valoracions, són aquelles que si bé pel context (blocs cremats, morfologia, etc.) pertanyen a algun període prehistòric, la migradesa de material arqueològic no permet fer aproximacions sobre la cronologia de les estructures (E-71 i E-62). La primera d’elles és una sitja/fossa poc conservada, mentre que la E-62 és un canal similar a la E-46 de la Serreta, amb concentracions de blocs cremats i forats de pal. No obstant, cap d’aquestes estructures conté material arqueològic.

Taula de relació de la cronologia i tipus d'estructura

Estructura	Tipus	Cronologia
E57	Cubeta/sitja	NAE
E58	E. funerària	Neolític mitjà
E59	Cubeta/sitja	Cardial
E60	E. funerària	Neolític mitjà
E61	sitja	Cardial
E62	Retall irregular	Prehistòria
E63	Cubeta/sitja	Neolític mitjà
E64	Cubeta/sitja	Neolític mitjà
E65	Cubeta/sitja	Neolític mitjà
E66	Cubeta/sitja	Bronze
E67	Cubeta/sitja	Neolític final
E68	Sitja	NAE
E69	Sitja	NAE
E70	Sitja	Neolític final
E71	Cubeta/sitja	Prehistòria
E72	Sitja	Tardorromà
E73	Retall quadrangular	Subactual
E74	Retalla quadrangular	Subactual
E75	Sitja	Epicardial
E76	Pou?	Tardorromà
E77	Retall quadrangular	Subactual
E78	Cisterna	Subactual
E79	Sitja	Cardial
E80	Sitja	Bronze
E81	Sitja	Bronze
E82	Sitja	NM
E83	Sitja	NAE
E84	Sitja	NM
E85	Sitja	NAE
E86	Retall	Negatiu
E87	Sitja	NM
E88-E89	Sitja amb enterrament	NAE

5.5 Estructures i funcionalitat

Del conjunt d'estructures documentades a la Serreta, la gran majoria s'han de definir com estructures negatives de tendència oval/circular i farcides de sediment i materials de tipus escombrera. Aquest tipus d'estructures tipus fossa són definides generalment com antigues sitges de llavors amortitzades com a fosses reblertes d'escombraries. Aquests farciments acostumen a estar formats per sediments altament antropitzats, és a dir, amb una alta presència de carbons, cendres, restes de fauna i d'utilitatge d'àmbit domèstic i/o econòmic (Miret, 2006; Oms *et al.*, 2009). Tanmateix, no sempre es documenten aquests materials i biomaterials amb la mateixa freqüència ni quantitat, ja que per regla general i sense que se'n coneguin amb exactitud les causes, les estructures d'aquest tipus de cronologia neolítica i a l'aire lliure acostumen a ser pobres pel que fa a presència de biomaterials.

Sobre el fet del farciment de les estructures, si tenim en compte rebliments ràpids alhora de l'amortització (per evitar incomoditats i accidents), s'han definit alguns fenòmens bàsics alhora de farcir les estructures (Mestres *et al.*, 1998). Per una banda les accions naturals, deposicions provocades per agents naturals, bàsicament erosius. Aquests sediments acostumen a procedir del substrat i per tant són de naturalesa argilosa amb nòduls carbonatats i de coloració groga/blanca. Cal ressaltar el fet que aquestes deposicions acostumen a produir-se sobretot en els perímetres de l'estructura, sent possiblement desprendiments de paret o sediment regalimat a partir de les mateixes parets. Per altra banda es documenten les deposicions més habituals, les antròpiques. Entre aquestes cal destacar les intencionals primàries, que són aquelles sepulcrales i/o culturals o les combustions *in situ*. També s'han de destacar les intencionals secundàries, que són la gran majoria de fets sedimentaris reconeguts durant les tasques d'excavació. Per últim, les antròpiques accidentals són aquelles aportacions que, vinculades amb els farciments naturals, estan provocats per processos d'abandonament i per tant d'un farciment lent i basat en desprendiments perimetrals (Mestres *et al.*, 1998).

S'han identificat els fenòmens de rebliment de les estructures negatives a partir de les probables causes que curullen, amb algunes premisses prèvies, com per exemple, pel cas de la Serreta, la morfologia de les estructures té molt a veure amb l'erosió i el paleorelleu de l'indret. Com s'ha vist en l'apartat del context geològic, el context de la zona està vertebrat a partir de l'existència d'una petita elevació que són els primers

contraforts de la Serreta, en contacte amb la plana prelitoral d'argiles carbonatades del Penedès. Per tant, les estructures han d'estar teòricament vertebrades en un sentit decreixent E-W en aquest suau dipòsit de vessant. Per aquest motiu, tret d'algunes excepcions, les estructures millor conservades (proporció de 0,7) estan a priori més a l'est, mentre que les que estan cap a l'oest ho estan menys.

Exceptuant l'estructura aèria E62, la resta d'estructures ha de ser interpretades com fosses/sitja i cubetes. En aquest darrer sentit, alguns autors han teoritzat sobre la capacitat i funció de les estructures negatives d'aquest tipus. Natàlia Alonso (1999) va proposar quatre tipus d'estructures segons la seva capacitat, això si, per conjunts emmarcats en l'edat del Bronze de la plana lleidatana:

- Sitges petites amb una capacitat menor de 500 litres
- Sitges mitjanes amb una capacitat entre 500 i 1500 litres
- Sitges grans, amb una capacitat entre 1500 i 2500 litres
- Sitges excepcionals, amb una capacitat superior als 2500 litres.

Pel cas del jaciment de Carsac (Carcassona, França), Jean Vaquer (1989) distingeix entre dos diferents tipus de sitja/fossa:

- Sitges de caràcter familiar amb una capacitat inferior a 3000 litres
- Sitges comunitàries que superen els 3000 litres de capacitat.

5.6 Tipologia de les estructures documentades

A la Serreta s'han documentat una varietat important de tipologies d'estructura, en alguns casos aquesta heterogeneïtat pot seguir criteris cronològics, però no és quelcom habitual.

- Sitja/fossa:** El més habitual en aquest jaciment. Tot i que el nivell de conservació és desigual i per tant no es pot saber sempre si pertany al grup de les sitges/fosses o al de cubetes/sitges. Se'n documenten tant amb parets rectes i fons pla/còncav (E87, E68, E69, E70 per exemple), de parets convergents amb fons pla/còncav (E75 i E61 per exemple), de parets obertes amb el fons lleugerament còncav (E59, E65, E67 i E79 per exemple) i de parets rectes i estretes, d'un tipus tubular (E76, E80 i E81).

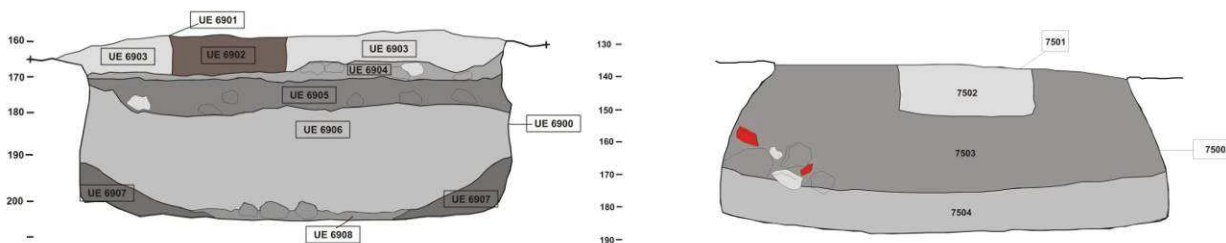

Fig. 71: Estructures del tipus sitja/fossa: La E-69 (esquerra) amb parets rectes; la E-75 (dreta) amb parets convergents

- Cubeta/sitja:** es tracta d'estructures més petites que les sitges fosses i d'un desenvolupament morfològic diferent. Tot i això en la majoria de casos podria tractar-se d'estructures tipus sitja molt escapçades. Per aquest motiu només es poden definir les cubetes quan es troben properes a estructures més senceres amb un índex de conservació molt més elevat. Les E57, E84 i la E85 en podrien ser exponents.

- Estructures funeràries:** en aquesta campanya de la Serreta s'han identificat dues estructures funeràries (E58 i E60) i una estructura diferenciada amb restes humanes (E88-E89). Cal remarcar, però, que tot i que la E58 es sens dubte una estructura funerària, aquesta es trobava saquejada d'antic, sense restes humanes però amb alguns efectius pertanyents a aixovar (un geomètric).

La E58 és una estructura rectangular amb nínxol en el racó oest, aquest espai estaria tapat per una llosa que durant la campanya estava parcialment oberta.

La E60, per contra, es presenta únicament com un retall rectangular on l'individu està disposat en decúbit lateral poc forçat. Molt probablement es tracti d'una estructura

incompleta a nivell arquitectònic ja que deu faltar el retall superior, potser també quadrangular però més gran.

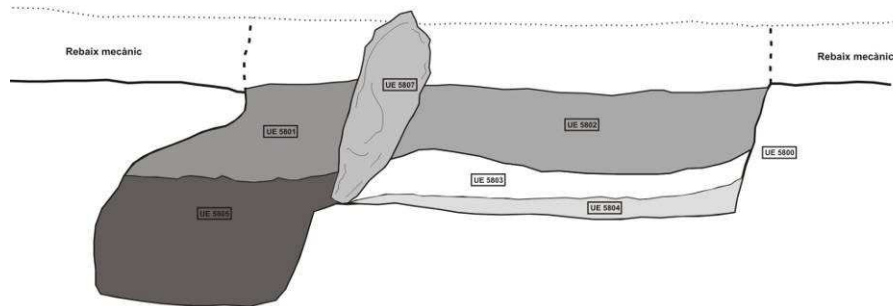

Fig. 72: Secció B-B' de la E-58

- **Canal/Estacada:** com va succeir amb la E-46 de la primera fase de la Serreta, es documentà una estructura de tipus estacada. Compta amb una planta irregular, acumulació de blocs cremats puntuals i alguns possibles forats de pal. Malauradament, en el cas de la E62 no s'ha documentat cap material arqueològic.

6. CINC PONTS (VFN)

6.1. Marc topogràfic i geològic

Aquest sector es localitza al centre/est del terme municipal de Vilafranca del Penedès, a tocar del terme municipal d'Olèrdola. L'àrea afectada compta amb una superfície d'unes 14,25 Ha, la seva altitud oscil·la entre els 219 i els 228 m SNM, i les coordenades UTM (ED1950 31N) del seu punt central són 392895, 4578703.

Topogràficament es tracta d'un terreny amb suau pendent vers el sud-oest. Cal destacar que en la zona central de l'àrea d'estudi s'han rebaixat en algunes zones fins a 6-8 metres de sòl amb finalitats agrícoles. Aquest fet és palès en les zones en les que s'emplacen les torres d'alta tensió que conserven el nivell original del sòl. Aquest paratge es troba travessat per l'autopista AP-7 i la carretera N-340.

Pel que fa als usos i vegetació d'aquest paratge, a banda dels usos viaris assenyalats, la zona afectada està ocupada majoritàriament per vinyes, algun camp de cereals i algunes oliveres.

Geològicament es tracta d'una zona de característiques anàlogues a les anteriors.

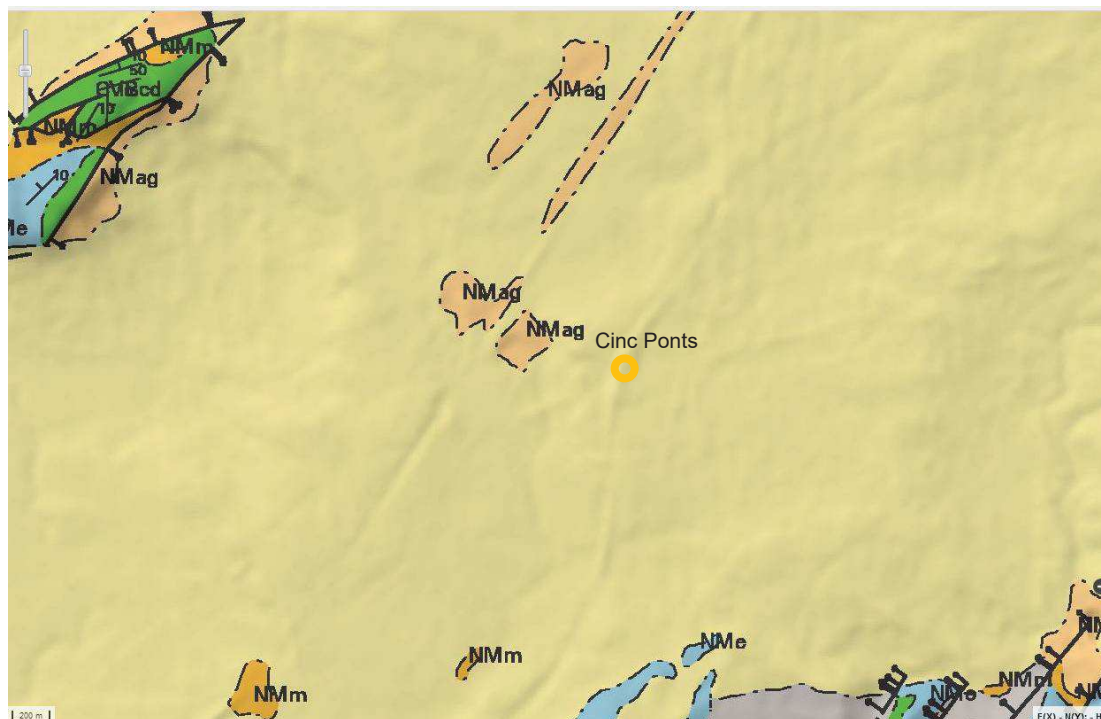

Fig. 73: Mapa geològic amb la situació de Cinc Ponts (Font: IGC)

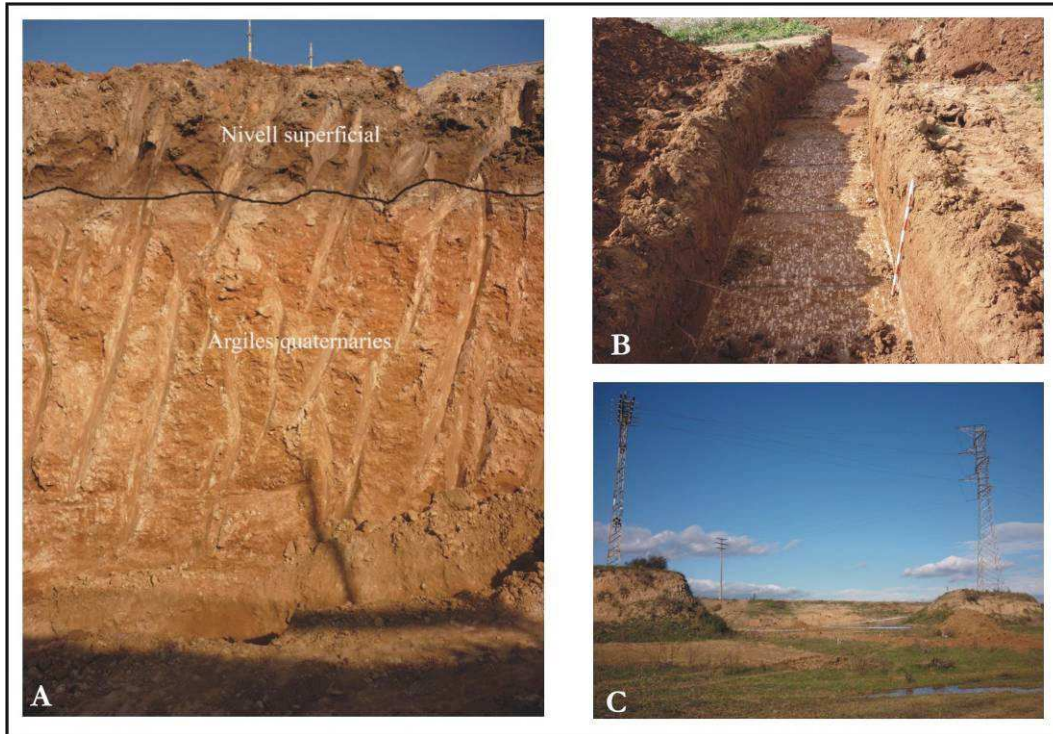

Fig. 74: A. Secció del traçat del vial de l'obra. B. Rasa de la fibra òptica on es poden observar les característiques argiles carbonatades. C. Testimoni de la superfície original conservat sota les torres de llum.

6.2. Notícies històriques i intervencions arqueològiques anteriors

Pont Vell	
Jaciment:	Lloc d'enterrament Inhumació aïllat
Cronologia:	Neolític mitjà
Estat conservació:	Destruït
UTM i alçada:	392561, 4578610. 205 msnm
Descripció:	<p>La partida del Pont Vell (denominat en el mapa del Cadastre "els Cirerers") queda ubicada a l'est de Vilafranca, entre el Pont Vell del Torrent de l'Adoberia i el Pont Nou del mateix torrent sota la carretera N-340. El 1898 es descobrí un enterrament en fer-se unes obres per construir un pou. Al trobar uns fragments de crani i una llosa de grans dimensions es desistí en l'intent i es feu el pou uns metres més enllà, enterrant altre cop el que hi havien trobat. Anys més tard, el 1946, informat en Pere Giró d'aquesta troballa decidí excavar el lloc. A 1,80 m de profunditat s'arribà al fons del pou inacabat, ple de materials de farcit sense ossos humans. La gran llosa lateral (d'1,8 m de llarg, 1,28 m d'alçada i 0,39 m de gruix) es descobrí al costat oest i, a sobre, una altra llosa, desplaçada del lloc original, cobria 3/4 parts del sepulcre, orientat al nord-oest. La paret d'un dels seus costats laterals estava construïda amb pedres irregulars que formaven un mur, mentre que a sota hi havia una única llosa. Aixovar: fragments de ceràmica a mà fosca i llisa de 2 vasos diferents, vora i altres fragments de ceràmica a mà vermella d'un gran vas (20mm de gruix), amb nanses anulars, 1 fragment de granit (molí?), 1 fragment de gres (allisador?), ossos i dents humanes (d'un únic individu), 1 vora vas carenat polit, 2 fragments de ceràmica de pasta fina ben depurada amb superfície espatulada, un amb arrencament de nansa anular de cinta (33 mm d'amplada) que formaria part d'una tassa carenada d'123 mm d'alçada i 166 mm d'amplada de boca.</p>
Actuacions:	<p>Excavació dirigida per P. Giró el 1948. Prospecció de Jordi Nadal i Maria Rosa Senabre, agost de 1995, amb motiu de les obres de construcció de la variant de la N-340, resultats negatius. Prospecció d'Àlvar Pinyol el novembre de 1996, amb motiu de les obres de construcció de la variant de la N-340, resultats negatius.</p>
Bibliografia:	<p>GIRÓ, P. (1947-1948) «Nuevos hallazgos arqueológicos en el Panadés», <i>Ampurias</i>, IX-X. p. 258-260. GIRÓ, P. (1963) «Activitats arqueològiques III. La Cultura dels sepulcres de fosa en el Penedès», <i>Agrupació Excursionista de Catalunya</i>. Barcelona. PIÑOL, A. (1996) <i>Pont Vell. Variant N-340. Prospeccions</i>. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia, núm. 1833. RIPOLL, E.; LLONGUERAS, M. (1963) «La cultura neolítica de los sepulcros de fosa en Cataluña», <i>Ampurias</i>, XXV: 52-53. MUÑOZ, A. (1965) <i>La Cultura neolítica de los "Sepulcros de fosa"</i>, Publicacions Eventuals (UB), 9. BCN: Instituto de Arqueología y Prehistoria. p. 110.</p>

Cinc Ponts	
Jaciment:	Lloc d'habitació sense estructures
Cronologia:	Ferro-Ibèric (-650 / -50)
Estat conservació:	Desconegut
UTM i alçada:	392872, 4578812. 227 msnm
Descripció:	En les diferents prospeccions efectuades els anys 1984-1985 a càrrec de membres de la Secció d'Arqueologia del Museu de Vilafranca), es recolliren fragments de sílex amb alguna ascla, un fragment de ceràmica a mà amb decoració de cordó digitat i un fragment de ceràmica comuna ibèrica a torn.
Actuacions:	Agost de 2003, prospecció per part de Moisès Díaz García amb motiu del projecte del Pla Hidrològic Nacional. Resultats negatius.
Bibliografia:	DÍAZ, M. (2003) Memòria prospecció arqueològica sobre el traçat del Pla Hidrològic Nacional. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. 4704.

Vinya d'en Giralt	
	Lloc d'habitació amb estructures peribles fons de cabana / sitja
Cronologia:	Bronze inicial
Estat conservació:	Desconegut
UTM i alçada:	392521, 4578878. 220 msnm
Descripció:	En efectuar uns treballs de conreu, el setembre de 1950, es descobrí el que podria ser un fons de cabana en avançat estat de destrucció. Es procedí a excavar l'estructura, la qual, a 50cm de profunditat, estava intacta. Es parla d'un estrat de només 20 cm de potència, de forma circular, amb terra fosca molt endurida amb restes de cendres, d'una possible llar, ossos i carbons. Entre el material recollit hi trobem fragments de ceràmica a mà: ceràmica grollera de superfície negra a l'interior i vermella a l'exterior, vores amb decoració incisa, mugrons, bases planes, vas troncocònic, cordons incisos i gerres globulars. També es trobaren dos fragments de molí (un de granit i un de sorrenca). Absència total d'eines de pedra o os. A diferència de Pere Giró, l'Equip de la Carta li atribueix una cronologia del Bronze Mitjà.
Actuacions:	Excavació dirigida per P. Giró amb membres del Museu de Vilafranca el 4 d'octubre de 1950.
Bibliografia:	GIRÓ, P. (1962) «Notas de Arqueología de Cataluña y Baleares. Vilafranca del Penedès», <i>Ampurias</i> , XXIV: 309. GIRÓ, P. (1963) «Activitats Arqueològiques. II. Fons de cabana neo-eneolítiques al Penedès», <i>Grupación Excursionista "Cataluña"</i> . Barcelona: març 1963.

Camp Cinzano	
Jaciment:	Lloc d'enterrament Inhumació col·lectiu necròpolis Lloc d'habitació amb estructures conservades
Cronologia:	Neolític mitjà i bronze inicial
Estat conservació:	Destruït
UTM i alçada:	391917, 4578347. 210 msnm
Descripció:	<p>Es tracta d'un jaciment en el que es documentaren, l'any 1951 i els anys 2004-2005, una necròpolis del neolític mitjà i 21 estructures arqueològiques procedents d'un assentament de l'edat del bronze.</p> <p>El 1951, mentre es feien els rebaixos per la construcció d'una fàbrica, P. Giró feu el seguiment de les màquines localitzant tres estructures funeràries i un fons de cabana. El sepulcre 1 era una cista amb diverses lloses. Damunt d'una preparació de còdols hi havia un esquelet en posició fetal amb un aixovar format per: una punta de fletxa de bronze martellejat, amb un llarg peduncle i amb senyals d'haver estat subjectada per un fil metàl·lic, situada a l'alçada dels genolls; un vas troncocònic amb incisions a la vora, situat en un angle de l'estructura; un o més punxons d'os fragmentats i altres fragments de ceràmica llisa amb fons pla. El sepulcre 2 era una fossa d'1,6 x 1,5 x 1 m, de forma ovoide i conservant les lloses dels 4 costats. L'esquelet també estava en posició fetal, disposat directament sobre el sòl, sense cap preparació. Destaquen a l'aixovar 3 geomètrics situats a la zona dels braços (part d'una eina de fusta?) i algun fragment de ceràmica vermellosa de superfície polida. El sepulcre 3, molt malmès, contenia una inhumació (segurament en posició fetal) amb sis denes de variscita (2 cilíndriques i 4 "barrilets"). No es van localitzar lloses. El "fons de cabana" era una taca de cendres, carbons i terra "humífera" que l'arada destruï, però de la que es recuperà un gran vas fragmentat de ceràmica negra, un fragment de molí de granit i una fulla de sílex.</p> <p>Pel que fa a la intervenció del 2004-2005, es tracta majoritàriament de sitges, algunes amb enterraments (adult i infantil) i 2 grans retalls (1 de grans dimensions) per extracció d'argiles. La més gran té una llar en els nivells d'amortització i un forn.</p>
Actuacions:	<p>El setembre de 1951 P. Giró vigilà les obres de construcció d'una fàbrica.</p> <p>Prospecció superficial intensiva, entre l'1 i el 6 de juny de l'any 2000, dirigida per Amselmo Gutiérrez i Consuelo López, amb motiu de les obres del Projecte Subtram X del tram Lleida-Martorell de la Línia Ferroviària d'Alta Velocitat Madrid-Barcelona-Frontera Francesa. Resultats negatius.</p> <p>Excavació dirigida per Jordi Amorós Guerra entre el 20 i el 30 de setembre i el 13 i 31 d'octubre, i el 8 novembre i 31 de desembre de 2004 i el 26 i el 28 de gener i 7 de març a 8 d'abril de 2005, amb motiu de la futura construcció d'edificis d'habitatges.</p>
Bibliografia:	<p>AMORÓS, J. (2004) <i>Memòria de la intervenció arqueològica preventiva al Camp Cinzano (2004-2005)</i>. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.</p> <p>GIRÓ, P. (1953-1954) "Nuevos sepulcros de fosa en Vilafranca", <i>Ampurias</i>, XV-XVI. p.327-333.</p> <p>ARQUEPEC (2000) <i>Memòria de prospecció de la LAV</i>. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.</p> <p>GIRÓ, P. (1954) "Importantes hallazgos históricos en los terrenos donde se construye la fábrica Cinzano, de Vilafranca del Penedès", <i>Dyonisos</i>, 17. Vilafranca del Penedès. p. 13.</p> <p>GIRÓ, P. (1960) "Museo Arqueológico de Villafranca del Panadés (Barcelona)", <i>Memorias de los Museos Arqueológicos</i>, vols. XVI-XVIII. (1955-1957). Madrid. p. 234.</p> <p>GIRÓ, P. (1963) "Activitats Arqueològiques II. Fons de cabanya neo-eneolítiques al Penedès", <i>Agrupación Excursionista "Cataluña"</i>. Barcelona. Març de 1963.</p> <p>MUÑOZ, A. (1965) "La Cultura neolítica de los "Sepulcros de fosa", <i>Publicaciones Eventuales (UB)</i>, 9. BCN: Instituto de Arqueología y Prehistoria. p. 111-115, fig. 38-40, lám. XVIII.</p> <p>MASACHS, J.M.(1975) "Las armas y útiles...", <i>XIII Congreso Nacional de Arqueología (Huelva 1973)</i>. Saragossa. p. 455-464. Reedat a Vilafranca del Penedès: Museu de Vilafranca, 1976. <i>Actas del VII Congreso Nacional de Arqueología (Barcelona, 1960)</i>, Saragossa. p. 158-161.</p> <p>RIPOLL, E.; LLONGUERAS, M. (1963) "La cultura neolítica de los sepulcros de fosa en Cataluña", <i>Ampurias</i>, XXV. p. 51-52, fig. 37-38.</p>

Vinya de Cal Monjo	
Jaciment:	A l'aire lliure. Desconegut.
Cronologia:	Des de Ferro-Ibèric a Romà (-650 / 476)
Estat conservació:	Desconegut
UTM i alçada:	393168, 4578936. 223 msnm
Descripció:	Durant els treballs de prospecció efectuats l'any 2003, es localitzà ceràmica d'època ibèrica i constructiu romà.
Actuacions:	18-8-03 al 29-8-03. Prospecció sota la direcció de Moisès Díaz.
Bibliografia:	DÍAZ, M. (2003) Memòria prospecció arqueològica sobre el traçat del Pla Hidrològic Nacional. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. 4704.

Camp del Fèlix Balañá	
Jaciment:	Lloc o centre de producció i explotació agrícola camp de sitges
Cronologia:	Des de Ferro-Ibèric Final a Ferro-Ibèric Final (-200 / -100)
Estat conservació:	Dolent
UTM i alçada:	392825, 4579079. 221 msnm
Descripció:	<p>L'any 1952, al fer-se uns treballs agrícoles, es localitzaren diferents sitges amb materials bàsicament romans i ibèrics: tègules, àmfors, peces de teler i alguns fragments de ceràmica ibèrica a torn (àmfora i un broc). El pagès que treballava la vinya destruï les estructures, podent-se recollir només el material que quedava escampat pel sòl.</p> <p>Se li donà una cronologia de període romà sense especificar cap moment concret (giró, 1952), però nosaltres creiem que podria tractar-se d'unes sitges ibèriques del període tardà (no més enllà del s.I AC per manca total de sigil·lades.</p> <p>L'any 1998, revisió, es localitzà en superfície algun sílex i ceràmica ibèrica comuna escadussera.</p>
Actuacions:	
Bibliografia:	ESTRADA, J. (1969) <i>Vías y poblamiento romanos en el territorio del Área Metropolitana de Barcelona</i> . Barcelona: Comisión de Urbanismo B69. p.68.

Els Cirerers	
Jaciment:	Lloc d'habitació amb estructures conservades Lloc d'enterrament Inhumació col·lectiu necròpolis
Cronologia:	Neolític antic evolucionat, neolític final, bronze inicial, 1a edat del ferro
Estat conservació:	Destruït
UTM i alçada:	392229, 4578856. 224 msnm
Descripció:	Es tracta d'un jaciment on en sengles excavacions, els anys 2001-2002 i l'any 2003, es documentaren dues sitges del neolític antic evolucionat, una cubeta i dues sitges del neolític final / Verazià, un gran retall i una sitja reaprofitada per realitzar-hi un enterrament individual del bronze inicial, nou sitges de la 1a edat del ferro, una sitja amb un enterrament humà en posició fetal de cronologia indeterminada (aparentment neolític) i una estructura indeterminada sense datació.
Actuacions:	Prospecció superficial intensiva, entre l'1 i el 6 de juny de l'any 2000, dirigida per Amselmo Gutiérrez i Consuelo López, amb motiu de les obres del Projecte Subtram X del tram Lleida-Martorell de la Línia Ferroviària d'Alta Velocitat Madrid-Barcelona-Frontera Francesa. Resultats negatius. Excavació d'urgència, el 2001-2002, sota la direcció de J.M. Feliu i Bruna Álvarez. Excavació d'urgència, el 2003, sota la direcció de J.M. Feliu.
Bibliografia:	ÁLVAREZ, B. (2003) <i>Subtram X-A TAV Madrid-Barcelona-Frontera Francesa</i> . Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. 4727 FELIU, J.M. (2002) <i>Memòria de la prospecció i excavació arqueològica d'urgència - Els Cirerers (Vilafranca del Penedès)</i> . Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. FELIU, J.M.; ÁLVAREZ, B. (2004) <i>Memòria de la prospecció i excavació arqueològica d'urgència al jaciment. "Els Cirerers" (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)</i> . Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.

Base de muntatge de la via de la Línia d'Alta Velocitat en el subtram X-A (Olèrdola-Avinyonet)	
Jaciment:	Resultats negatius
Cronologia:	-
Estat conservació:	-
UTM i alçada:	392727, 4579546. 225 msnm
Descripció:	La construcció de la base de muntatge de la via de la via de la Línia d'Alta Velocitat en el subtram X-A (Olèrdola-Avinyonet) va motivar l'any 2004 la realització d'una intervenció arqueològica preventiva. El terreny afectat, d'uns 12.000m ² , fou prospectat per la seva proximitat al jaciment dels Cirerers però únicament es localitzà materials ceràmics d'època moderna i contemporània i dos petits fragments –de menys d'un centímetre–, de terra sigil·lata itàlica i sudgàlica.
Actuacions:	Intervenció realitzada entre els dies 15 de novembre i 23 de desembre de 2004, sota la direcció de M.M. Carretero.
Bibliografia:	Carretero, M.M. (2004) <i>Memoria científica del seguimiento arqueológico en el área de construcción de la base de montaje de la vía del A.V.E. Lleida-Martorell. Subtramo X-A (Olèrdola-Avinyonet)</i> . Vilafranca del Penedès. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. 5093.

6.3. Descripció dels treballs realitzats

Abans de començar amb qualsevol altre plantejament, és necessari explicar la divisió per sectors de tota l'extensió de terreny sotmesa als seguiments i excavació arqueològics. Aquesta obeeix a simplement a una qüestió pràctica per simplificar la descripció de les localitzacions de les diferents intervencions, deguda la gran extensió de terreny. S'ha realitzat seguint criteris establerts per nosaltres segons la pròpia distribució de l'obra. El Sector I és troba situat al oest del actual traçat de l'autopista al sud de l'àrea excavada per Món Iber Rocs, SL. i al nord del emplaçament de les cabines dels futurs peatges i de les casetes de l'obra. El Sector II és troba situat també en al oest de l'autopista però al sud de les cabines i les casetes de l'obra. El Sector III es localitza a l'altre costat de l'autopista, a l'est de la mateixa (Plànol 3 i Figura 5)

Fig. 75: A. Procés de neteja del vial principal del Sector I.. B. Procés de moviment de terres en el Sector II. C. Àrea d'excavació arqueològica dins el vial del Sector III.

6.3.1 El control arqueològic

El 4 de desembre de 2009 es van començar els primers treballs de control d'obra d'aquesta quarta fase d'intervenció i es van succeir pràcticament fins els últims dies d'excavació al mes d'agost de 2010. L'objectiu inicial va ser que tots aquests seguiments es realitzaren durant els primers dies d'intervenció per poder fer una previsió de temps d'excavació i agilitzar els treballs. No obstant això, tant les condicions ambientals com la pròpia dinàmica d'obra van impedir la realització d'aquesta planificació. Les condicions ambientals, especialment dures entre els mesos de gener i març, amb fortes pluges, gelades i nevades, van impedir la continuïtat del treball de la maquinària d'obra que s'encarregava dels moviments de terra. Per altra banda, juntament amb els treballs inherents al traçat principal d'obra, es van a succeir diferents seguiments d'instal·lacions de serveis que ho travessaven o bé transcorrien en paral·lel a ell: fibra òptica, llum i gas.

Seguiments en el traçat principal de l'obra: Van a començar al mes de desembre de 2009, en els camps 1004, 1005, 102 i 1013. Els moviments de terra es van a fer amb un grup d'entre 2 i 4 tragelles i es van a localitzar 14 estructures arqueològiques.

El 4 de gener de 2010 es va a començar l'excavació d'aquestes estructures i a partir d'aquest moment, els seguiments de moviments de terra van ser compaginats amb els treballs d'excavació. No es va seguir un ordre concret d'intervenció sinó que els moviments es duïen a terme segons la disposició de la maquinària i quan les condicions ambientals ho van permetre, especialment durant els mesos d'hivern. Per aquest motiu, en la majoria de les ocasions es van utilitzar per aquestes feines retroexcavadores (1 o 2 unitats) amb cullera de neteja, ja que la maquinària de major tonatge no podia treballar en els terrenys, moltes vegades, enfangats, per l'acció de la pluja i el gel. Puntualment, es van a utilitzar les tragelles, sobre tot en el Sector II, giratòries (fonamentalment en el Sector 3) (Figura 76) i una moto anivelladora.

Seguiments de la fibra òptica: aquests seguiments es van a realitzar amb dues empreses diferents i en sectors i temps diferents. Tot i això les necessitats de la instal·lació van ser similars, es tractava de realitzar una rasa de al voltant de 500 m de longitud, 30 cm d'amplada i al voltant de 120 cm de profunditat. En el primer cas, la rasa discorria en paral·lel al vial d'accés als peatges des de la porta nord de l'obra i en direcció sud-oest, fins arribar a un punt, en el que travessava el vial i per tant, també l'àrea d'excavació arqueològica en la que es havien localitzats els primeres estructures

en aquesta darrera fase d'intervenció. Es va sol·licitar tant a la direcció d'obra com a l'empresa encarregada de la instal·lació, que atenent al traçat i a l'escassa amplada de la rasa, es realitzés un primer moviment de terra amb una retroexcavadora amb cullera de neteja fins arribar al substrat geològic en aquelles zones on no es va rebaixar el terreny amb anterioritat (Figura 76). Amb aquest procediment ens asseguràvem el poder visualitzar la presència de qualsevol nova estructura. Durant aquest seguiment, que va transcórrer del 8 al 26 de febrer, es van a documentar 8 noves estructures.

El segon seguiment amb les mateixes característiques però una empresa de instal·lació diferent es va a realitzar en el Sector III, entre el 18 de maig i el 7 de juny. En aquest cas, el traçat de la rasa transcorria paral·lel al vial d'accés al peatge i els rebaixos ja s'havien realitzats amb anterioritat i havien estat sotmesos a la supervisió arqueològica. Només va quedar per obrir amb anterioritat un tram d'uns 50 m de llarg. El procediment per aquesta àrea va ser el mateix: es va realitzar un primer rebaix fins el substrat geològic, en aquesta ocasió amb la cullera de neteja d'una màquina giratòria. Els resultats van ser negatius.

Seguiments per la instal·lació del cable d'alta tensió: Alguns dels detalls d'aquest seguiment ja s'han esmenat amb anterioritat. La instal·lació del cablejat d'alta tensió va requerir diferents tipus d'intervenció. En primer lloc, es van a realitzar dos rebaixos per a la instal·lació de dues torres d'alta tensió. El primer d'ells, es va a realitzar sense control arqueològic degut a que no se'ns va a avisar per part de la direcció d'obra i dels encarregats de serveis. No més hem pogut netejar les seccions i observar possibles restes d'estructures o de material arqueològic amb resultats negatius. El segon rebaix realitzat per l'altra torre va ser supervisat, també amb resultats negatius.

El següent pas de l'obra va ser la excavació d'una rasa de al voltant de 350 m de longitud, 30 cm d'amplada i 90-100 cm de profunditat per tal de soterrar el cablejat elèctric (Figura 76 i Plànol 7). En aquest cas no va ser possible la realització d'un primer rebaix amb la cullera de neteja d'una retroexcavadora, per qüestions tècniques i del terreny. Per aquest motiu es va a utilitzar la cullera, sense dents, de 30 cm d'una retroexcavadora mini. Durant aquesta intervenció es van a documentar 6 estructures excavades en el subsòl. En tots els casos, la direcció d'obra va accedir a obrir tot el espai necessari al voltant de la rasa i les estructures per a la seva delimitació en planta i la seva posterior excavació.

L'última intervenció relacionada amb la línia elèctrica va ser la instal·lació d'una ET (estació transformadora) per a la que va ser necessari la realització d'un rebaix de 2x2x2,50 cm, amb resultats negatius. El gran tonatge de l'ET va fer necessària l'entrada d'una grua de grans dimensions pel seu transport i la seva instal·lació, travessant la zona d'excavació arqueològica. Per aquest motiu va ser necessària la supervisió arqueològica d'aquest procés, amb l'objectiu de preservar la integritat de les estructures.

Seguiments per la instal·lació del gas: El traçat de la rasa realitzada per la instal·lació de les canonades del gas discorria en paral·lel al vial d'accés a les cabines de les peatges però en una zona ja rebaixada fa anys i en la que ja es trobava la formació miocènica de la zona. El control va tenir una curta durada (un dia) amb resultats negatius.

Seguiment de la rasa per emmagatzemar ventonita: El 10 d'agost, sense previ avis per part de la direcció d'obra ni dels encarregats, es va a realitzar un rebaix de, 10x6x3 m, per el emmagatzematge de la ventonita. El moviment de terra va realitzar-se amb una retroexcavadora amb cullera de neteja. Es van trobar, barrejats, alguns fragments de ceràmica moderna en la capa de terra vegetal però cap resta arqueològica *in situ*.

Fig. 76: Procés de neteja en el Sector III. B. Procés de neteja relacionat amb la rasa de la fibra òptica. C. Rasa per a la instal·lació de la llum. D. Rebaix per a la instal·lació d'una de les torres de la llum.

6.3.2 L'excavació arqueològica

L'excavació arqueològica d'aquesta quarta fase d'intervenció van començar el 4 de gener de 2010 amb els treballs en les 14 estructures localitzades durant els controls del mes de desembre de 2009. El 20 de febrer es van començar els treballs en els retalls localitzats durant els seguiments de la rasa d'instal·lació de fibra òptica.

Fig. 77: . Imatge del transcurs d'excavació en el Sector I

Una vegada finalitzada la intervenció en aquests dos conjunts d'estructures, es va dur a terme l'excavació de la resta de retalls localitzats en el Sector I, concretament el dia 4 de març de 2010. Durant aquest temps van finalitzar els treballs de control en els moviments de terra d'aquest sector i els relacionats amb la rasa de la llum. Les estructures trobades en aquesta última localització es van a començar a excavar el 12 d'abril i es va prolongar fins al final de les intervencions el 20 d'agost, amb la E104. Això es degut a que els treballs en aquesta zona es van compaginar amb els desenvolupats a la resta de sectors en funció a les necessitats de l'obra i de la mateixa intervenció arqueològica.

L'excavació a les dues estructures localitzades en el Sector II va ser iniciada el dia 11 de maig, i l'excavació del Sector III va començar el 3 de juny i va tenir una durada 13 dies.

6.3.3 Resultats de la intervenció arqueològica

- **ESTRUCTURA 35**

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa tipus fossa de forma subrectangular i fons amb tendència plana i escassa potència conservada.

Dimensions: 190cm de longitud màxima, cm de amplada màxima i 19 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE3500: estructura negativa/retall de tipus fossa excavada en el subsòl d'argiles carbonatades.

UE3501: Abocament d'argiles de color marró fosc i carbonats dispersos amb les restes d'un cavall domèstic en connexió anatòmica. Material: Restes òssies en connexió anatòmica d'un cavall.

Coordenada: no

Interpretació: fossa d'inhumació d'un cavall molt similar a les documentades per Món Iber Rocs SL. durant les excavacions desenvolupades en la 3 fase d'intervencions l'any 2009.

Cronologia relativa: Contemporània.

Observacions: Aquesta estructura va ser danyada per l'acció d'un furtiu durant el cap de setmana anterior al començament de l'excavació del jaciment (2-3 gener 2010).

Fig. 78: . Estructura 35

• ESTRUCTURA 36

Localització: sector I

Morfologia: Retall negatiu de forma bilobular amb parets i fons rectes.

Dimensions: Conserva una longitud màxima de 315 cm i una amplada màxima de 153 cm i 23 cm de fondària màxima.

Descripció UEs:

UE3600: retall de forma bilobular, parets i fons rectes.

UE3601: rebliment de la UE3600 consistent en argiles de color marró fosc i consistència compacta amb carbonats dispersos. Material: 84 restes arqueològiques: 53 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 20 restes lítiques, 2 fragments de tovot i 9 fragments de carbó. Entre les restes ceràmics, destaquen 6 fragments de vora i 4 nanses de pont.

Coordenada: no

Interpretació: En el seu origen es tractaria d' almenys dues fosses tipus sitja, en cara que durant el procés d'excavació no van poder ser individualitzades.

Cronologia: neolític antic evolucionat

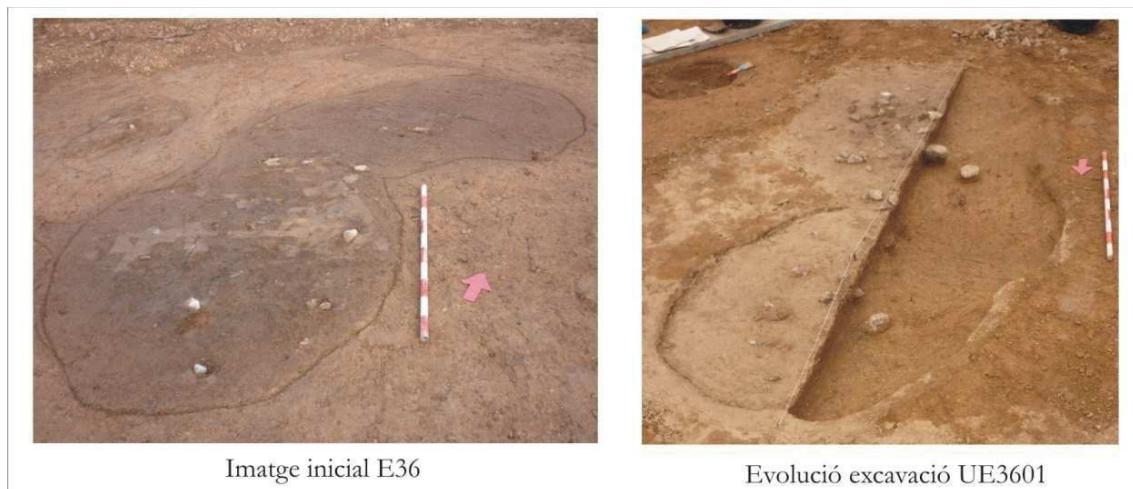

Fig. 79: . Estructura 36

• ESTRUCTURA 37

Localització: sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma circular, parets còncaues i fons pla. Està afectada per una rasa de cultiu que la secciona, aproximadament, per la meitat.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 136 cm i una fondària màxima de 35 cm.

Descripció UEs:

UE3700: Retall negatiu de forma rectangular i 70 cm d'amplada corresponent a una rasa de cultiu.

UE37001: Rebliment del retall UE3700, consistent en un sediment d'argiles de color marró fosc amb fragments de ceràmica vidrada d'època contemporània. Material: s'han recuperat tres fragments de ceràmica vidrada contemporània.

UE37002: Retall negatiu de probablement de forma circular, parets còncaues i fons pla.

UE37003: Restes humans en connexió anatòmica pertanyents a un enterrament primari i que es van veure afectades per la rasa agrícola contemporània (UE3700). Per aquest motiu només es va conservar una part del cos: el coxal, les darreres vèrtebres lumbars i una part de les extremitats inferiors (les tíbies?) i de les falanges del peu. Segons la posició dels ossos conservats, l'individu va ser inhumat amb les cames plegades.

UE3704: Farciment del retall UE3702, consistent en argiles i llims de color marró fosc amb restes orgàniques d'origen vegetal (restes d'arrels actuals descompostes), consistència compacta. Material: s'han recuperat 7 restes arqueològiques: 5 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, un fragment de sílex i un molar d'ovicaprí.

Coordenada: no

Interpretació: Inhumació de caràcter primari afectada per una rasa de cultiu.

Cronologia: El material arqueològic no és suficientment significatiu des d'un punt de vista cronològic com per a datar l'estructura. Tot i això, tenint en compte tant les característiques de l'estructura com el context observat a la resta de les estructures del jaciment, podria tractar-se d'un enterrament en sitja, característic del bronze inicial.

Fig. 80: . Estructura 37

• ESTRUCTURA 38

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa tipus fossa de forma circular , parets còncaves i fons pla.

Dimensions: 82 cm de diàmetre màxim i 25 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE3800: Retall negatiu de forma circular, parets còncaves i fons pla.

UE38001: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb nòduls de carbonat dispersos i origen antròpic Material: El material arqueològic no és molt abundant: 8 restes de ceràmica prehistòrica a mà entre els que destaquen tres fragments que conserven la vora, un d'aquets té conservada una cresta.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: bronze inicial

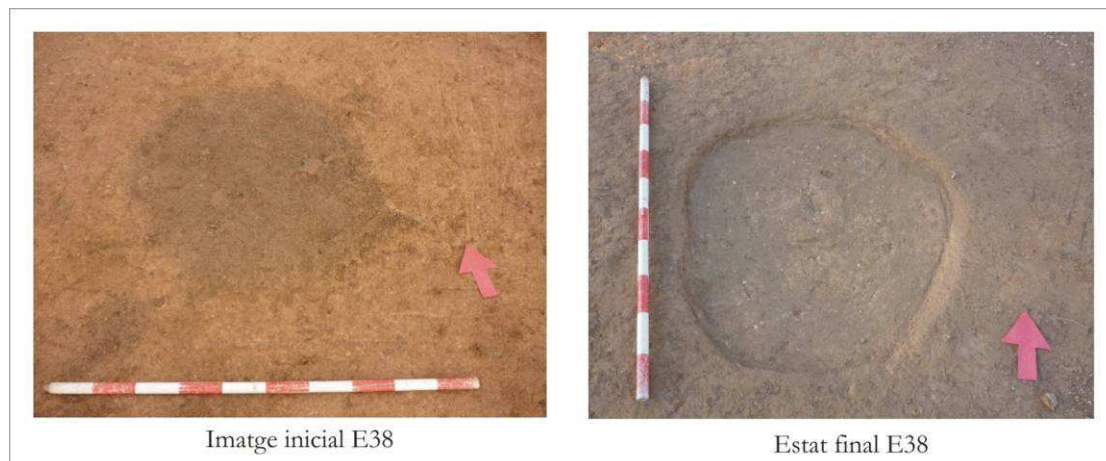

Fig. 81: . Estructura 38

• ESTRUCTURA 39

Localització: Sector I

Descripció: estructura negativa tipus fossa de forma subcircular, parets còncaves, fons pla i secció còncava.

Dimensions: Té un diàmetre màxim conservat de 200 cm i 56 cm de fondària màxima.

Descripció UEs:

UE3900: Retall negatiu de forma irregular amb tendència subcircular. Parets còncaves i fons pla.

Evolució excavació de la UE3901 i la UE3902

Evolució excavació UE3901. Detall crani bòvid

Estat final E39

Fig. 82: . Estructura 39

UE3901: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb llims i presència puntual de clastos de quars, granit i calcària i restes de malacofauna terrestre. Es tracta d'un abocament d'origen antròpic. Abundància de blocs de calcària, sorrenca i granits, alguns d'ells amb signes de rubefacció. Aquesta unitat estratigràfica cobreix a la unitat UE3902
 Material: S'ha recuperat un important nombre de restes arqueològics (188): fragments de ceràmica, carbons, restes faunístiques i lítiques i fragments d'argila cuïta (tovots). Entre els fragments ceràmics destaquen els que presenten mugrons paral·lels, cordons impresos, llengüetes. Respecte a la forma, s'han recuperat carenes altes, baixes i mitjanes, vores exvasades i rectes i llavis apuntats i arrodonits. Les restes faunístiques pertanyen a diversos taxons de macromamífers: *Bos taurus*, ovis, caprí, carnívors i restes atribuïbles a animals de talla petita i mitjana. Entre les restes lítiques destaquen les ascles i fragments d'ascles en sílex, encara que també s'han trobat fragments de quars, una base de molí de granit i un fragment de granit molt degradat que no s'ha pogut recuperar i que podria tractar-se d'una mà de molí. A més a més s'ha recuperat un total de 31 fragments de carbó i 3 fragments de malacofauna marina.

UE3902: Abocament d'argiles groguenques, compactes amb presència de microcarbons i consistència compacta. Presenta una major potència en les parets respecte al fons de l'estructura. Es tracta d'una caiguda de parets que va afectar a l'estructura abans de ser reblerta per la UE3901. És coberta per la unitat estratigràfica UE3901. És estèril des d'un punt de vista arqueològic. Material: sense material arqueològic

Coordenada: Sí

Interpretació: fossa tipus sitja reaprofitada com abocador de deixalles domèstiques després d'un període indeterminat d'abandó en el que es va a produir una caiguda parcial de les seves parets.

Cronologia: bronze inicial

• ESTRUCTURA 40

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma circular, parets rectes i fons irregular amb tendència plana.

Dimensions: 150 cm de diàmetre màxim i 20 cm de fondària màxima conservada

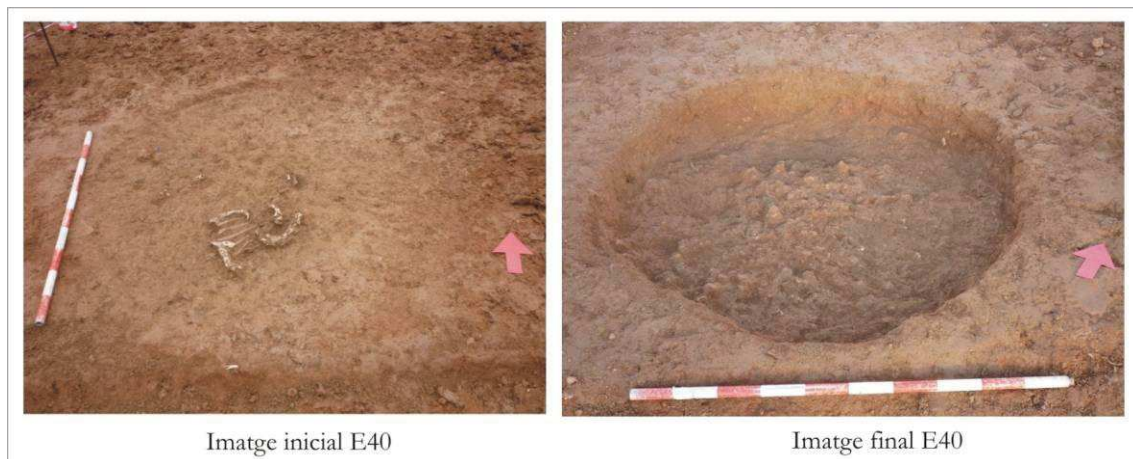

Fig. 83: . Estructura 40

Descripció UEs:

UE4000: Retall negatiu de forma circular parets rectes i fons irregular, amb tendència plana.

UE4001: Rebliment argilós–l·limós de color marró vermellós amb nòduls de calcària dispersos i escàs material arqueològic. Cobreix a la UE4002. Material: Només s'han recuperat les restes òssies pertanyents a la columna i l'extremitat superior d'un

ovicaprí. Les restes es van trobar en connexió anatòmica i en un estat de conservació deficient.

UE4002: Sediment argilós de color marró groguenc amb una concentració major de nòduls de calcària. La cobreix la UE4001. Material: en aquesta unitat estratigràfica han estat recuperades 3 dents de *Bos taurus* i una petxina marina.

Coordenada: Sí

Interpretació: Possible fons d'una fossa tipus sitja.

Cronologia: No s'ha recuperat cap resta arqueològica significativa per a datar l'estructura. Podria tractar-se d'una estructura d'època prehistòrica, probablement de l'edat del bronze, si ens atenim a que les restes òssies se conserven fonamentalment en les estructures d'aquesta cronologia.

• ESTRUCTURA 41

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma oval, parets còncaues, fons pla i secció troncocònica.

Dimensions: El seu eix major presenta 208 cm de longitud màxima i l'estructura conserva 74 cm de fondària màxima.

Descripció UEs:

UE4100: Retall negatiu de forma oval, parets còncaues i fons pla. Secció troncocònica.

UE41001: rebliment d'argiles i llims cendroses de color gris. Aquest estrat cobreix a la UE4103 i esta cobert per la UE4102. Material: en aquesta unitat s'han recuperat restes ceràmiques, lítiques, faunístiques (òssies i de malacofauna marina) i antracològiques. 43 dels registres són fragments de ceràmica prehistòrica a mà, predominantment informes, encara que s'han recuperat algunes vores (rectes, entrants i exvasades) amb llavis apuntats i rectes, una carena baixa i una base còncaua. Decoració de botons i mugrons. Les restes lítiques consisteixen en dues ascles de sílex i una destrat de corneana. El conjunt de fauna terrestre esta format per 12 restes i la malacofauna marina per una petxina. S'ha recuperat un fragment de carbó.

UE4102: Abocament argilós–llimós de color verd i compacte i sense cap resta arqueològica. Cobreix a la UE4101. Material: cap resta

UE4103: Estrat argilós–llimós de color gris fosc i consistència compacta. Cobreix a la UE4104 i es coberta per la UE4101. Material: en aquesta UE s'ha recuperat un

nombre escàs de restes: 3 fragments informes de ceràmica a mà i 2 restes faunístiques.

UE4104: Abocament argilós–l·limós de color verd , nòduls calcaris i presència de cargols terrestres, de consistència compacta, estèril des d'un punt de vista arqueològic. Cobreix la UE4105 i es cobert per la UE4103. Material: cap resta.

UE4105: Abocament argilós–l·limós de color gris amb carbons mil·limètrics i petits cargols terrestres, de consistència compacta. No s'ha recuperat cap resta arqueològica. Cobreix la UE4106 i es coberta per la UE4104. Material: cap resta.

UE4106: Estrat argilós–l·limós de color verd amb petits cargols terrestres i consistència compacta. Crida l'atenció la presència d'un fragment de terrissa romana, probablement degut a les bioturbacions provocades per les arrels dels cultius, ja que la resta es troba propera a la paret de l'estructura. Material: Tan sol s'ha recuperat un fragment de ceràmica informe a torn, probablement terrissa romana i un fragment de metàpode d'ovicàpid.

UE4107: Estrat argilós–l·limós de color gris amb carbons i de consistència compacta. Es tracta d'una unitat estèril arqueològicament parlant. Cobreix a la UE4108 i és cobert per la UE4106. Material: cap resta

UE4108: Estrat l·limós de color groc, amb petits cargols terrestres i consistència compacta. Cobreix a la UE4109 i UE41010 i és coberta per la UE4107. A l'igual que va ocórrer en la UE4106, s'hi va recuperat un fragment de ceràmica a torn d'època romana. Material: un fragment informe de ceràmica a torn.

UE4109: estrat argilós i l·limós de color gris i consistència compacta amb carbons i petits cargols terrestres. Entre el material recuperat es troba, de la mateixa forma que en la UE4106 i la UE4108, un fragment de ceràmica a torn que no es correspon amb el context cronològic de la resta del conjunt. Probablement, es tracti també d'una incursió provocada per alguna bioturbació no documentada a nivell estratigràfic, originada per algun petit animal o bé, més probable, per les arrels dels cultius de la zona. La UE41089 cobreix a la UE4110 i és coberta per la UE4108 i la UE4107. Material: S'han recuperat 29 restes arqueològiques: 24 restes ceràmiques, un ascla fracturada de sílex, un fragment de malacofauna marina i dos tovots. Entre les ceràmiques destaquen tres vores i alguns fragments que presenten superfícies espatulades.

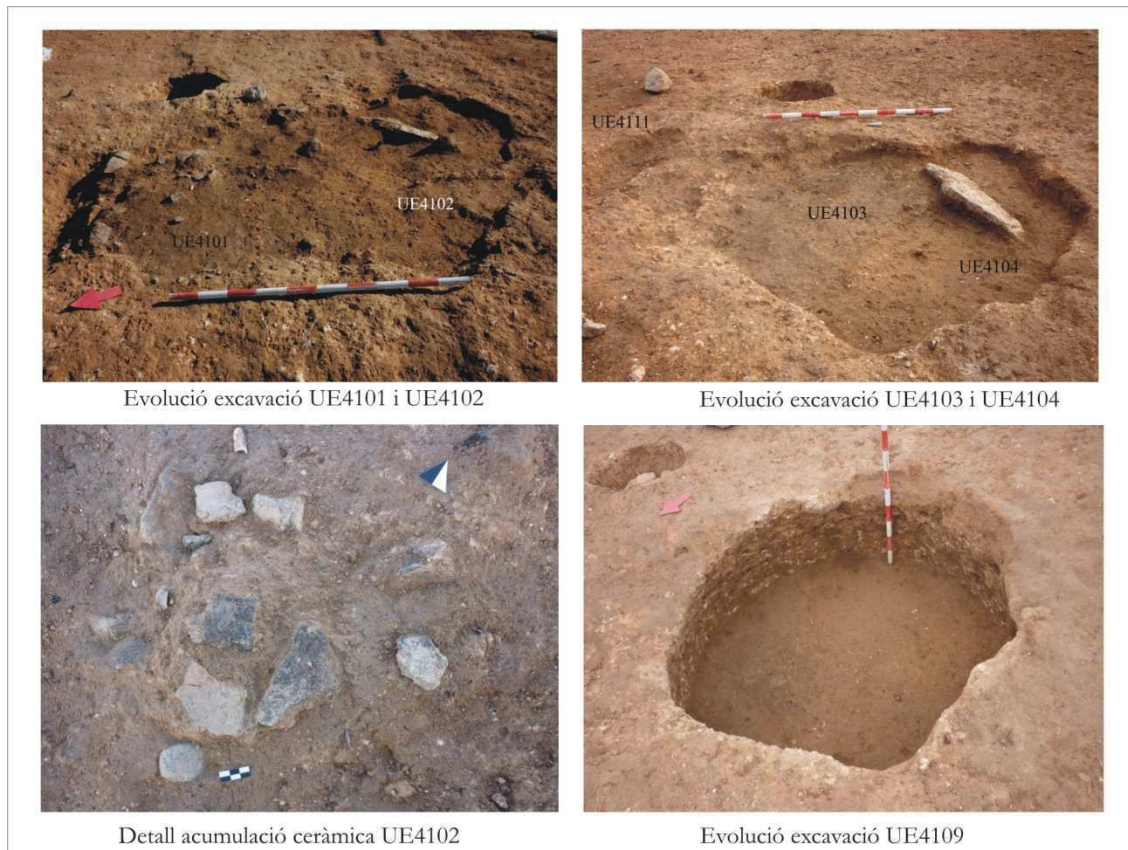

Fig. 84: . Estructura 41

UE4110: Estrat llimós de color groc fosc amb petits cargols terrestres, pedres i consistència compacta. Es repeteix la dinàmica de la UE4106 i UE4108 en les que l'única resta arqueològica recuperada és un fragment de ceràmica a torn. La UE4110 és coberta per la UE4108 i la UE4109. Material: en aquesta unitat estratigràfica només s'ha recuperat un fragment de ceràmica a torn.

UE4111: Retall negatiu de forma ovalada parets i fons còncaus, es tracta d'una rassa agrícola. Aquesta no afecta especialment a la morfologia de l'estructura arqueològica.

UE4112: Rebliment de la UE4112 d'argiles de color marró fosc amb restes vegetals (restes d'arrels actuals en estat de descomposició) i escassa compactació. Material: no s'ha recuperat cap resta arqueològica.

Coordenada: Sí

Interpretació: La morfologia oval i la secció (de parets còncaues però no convergents) d'aquest retall fan pensar que originàriament es tractaria de dues estructures de tipus fossa que s'intersequen.

Cronologia: neolític final

• ESTRUCTURA 42

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular amb parets còncaves i fons pla.

Dimensions: diàmetre màxim conservat de 77 cm i 10 cm de profunditat màxima.

Descripció UEs:

UE4200: Retall negatiu de forma circular, parets còncaves i fons pla. **UE4201:** Rebliment d'argiles-llims de color gris i consistència compacta. Es tracta d'una acumulació de cendres barrejades amb les argiles del subsòl. Material: només s'han recuperat un fragment informe de ceràmica a torn i un ascla de sílex.

Coordenada: No

Interpretació: Es tracta d'una cubeta amb cendres, empleada probablement per a la neteja d'alguna estructura de combustió i associada amb alguna de les activitats agrícoles desenvolupades en la zona en època contemporània.

Cronologia: moderna

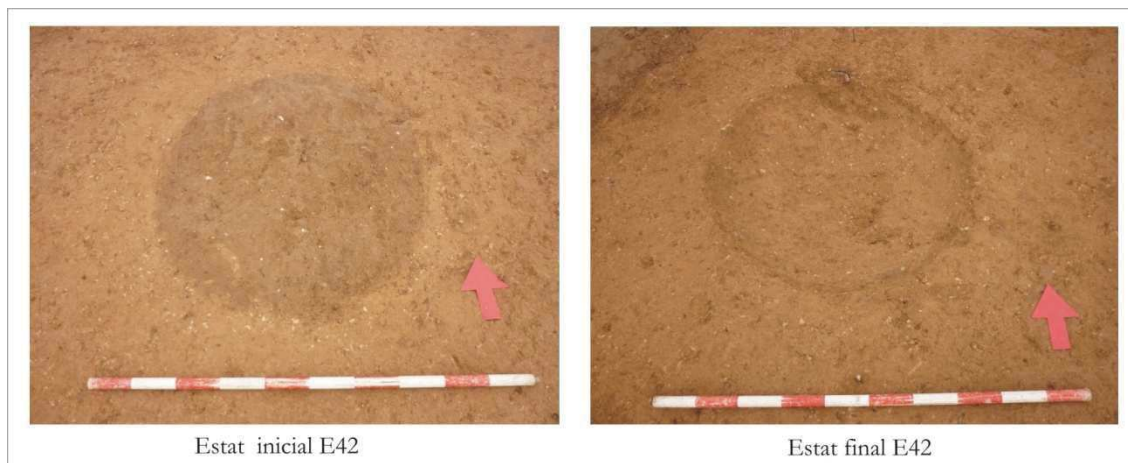

Fig. 85: . Estructura 42

• ESTRUCTURA 43

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular, parets rectes, fons pla i secció cilíndrica.

Dimensions: diàmetre màxim de 180 cm i una profunditat màxima conservada de 41 cm.

Descripció UEs:

UE4300: Retall negatiu de forma circular, parets rectes i fons pla.

UE4301: Rebliment argilós–límós de color gris, amb presència de nòduls calcaris, sorrenques i margues, de grandària centimètrica i mil·limètrica, alguns presenten evidències d'haver estat termoalterats. Destaca la presència, al fons i en el centre de l'estructura, d'un crani d'ovicaprí, molt alterat. També destaca la presència d'un bloc de grans dimensions (al voltant de 50x30x20 cm), situat també al fons, en el sector nord de l'estructura. Material: En aquesta UE s'han recuperat 11 restes arqueològiques distribuïdes d'aquesta forma: quatre fragments de ceràmica prehistòrica a mà (2 fragments amb cordons llisos), 2 fragments de sílex, 1 crani d'ovicàprid, 1 fragment de petxina i 3 tovots (2 informes i 1 fragment amb forma plano-convexa).

Fig. 86: . Estructura 43

Coordenada: No

Interpretació: Fossa tipus sitja amortitzada com a contenidor deixalles domèstiques amb un sol abocament conservat. Per la seva morfologia, secció cilíndrica, aquesta estructura és molt similar a la E44, situada a pocs metres l'oest de la E43.

Cronologia: neolític final. Es tracta d'una atribució cronocultural realitzada amb les dades proporcionades pel conjunt ceràmic.

• ESTRUCTURA 44

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular, parets amb tendència recta i fons pla.

Dimensions: El diàmetre de la E44 té 152 cm i la seva fondària conservada és de 69 cm.

La secció es de forma troncocònica.

Descripció UEs:

UE4400: Retall negatiu de forma circular i secció troncocònica.

UE4401: Abocament de sorres marrons clares, argiles de color marró fosc i escassa compactació, probablement degut a la forta presència d'arrels. Es superposa a la UE4402. Material: S'han recuperat només 2 restes arqueològiques: un ascla i un fragment de sílex.

UE4402: Rebliment de sorres marrons clares i argiles de color marró clar amb una major compactació i un augment de la presència de nòduls de calcària respecte a la UE4401. La UE4402 es superposa a la UE4403 i la UE4405 i es coberta per la UE4401. Material: S'han recuperat 3 restes òssies i 1 fragment de quars.

UE4403: Estrat d'escassa potència (al voltant dels 5 cm) compost per argiles de color marró clar amb sorres i graves angulars mil·limètriques. La UE4403 cobreix a la UE4404 i UE4405 sent coberta per la UE4402. Material: Només s'ha recuperat una mandíbula pertanyent a un individu de *Bos taurus*.

UE4404: estrat compost per argiles amb sorres i graves sense cap resta arqueològica. Aquesta unitat estratigràfica és el rebliment de la UE4400, és coberta per la UE4403 i cobreix la UE4405. Material: cap resta

UE4405: estrat d'argiles amb presència de nòduls de carbonat, procedents del substrat de la zona. També s'ha observat en aquest rebliment una acumulació blocs de calcària decimètrics i centimètrics, situada en el sector SE de l'estructura. Molts d'aquests blocs presentaven senyals d'alteració tèrmica. La UE4405 és coberta per la UE4402, la UE4403 i la UE4404. Material: S'han trobat 12 restes arqueològiques: 6 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (5 fragments informes i una vora recta amb cordó llis), 2 restes lítiques (1 base de molí de granit i una ascla de sílex fracturada) i dues restes òssies (1 coxal de *Bos taurus* i una escàpula d'ovicaprí).

Coordenada: No

Interpretació: Fossa tipus sitja amb varies fases d'amortització. Aquesta estructura presenta unes característiques morfològiques (dimensions i fondària conservada),

materials (escassetat de material arqueològic) i cronològiques (ambdues daten del bronze inicial) molt similars a les de la E43, situada a pocs metres.

Cronologia: neolític final. Es tracta d'una datació cronocultural realitzada gràcies al conjunt ceràmic.

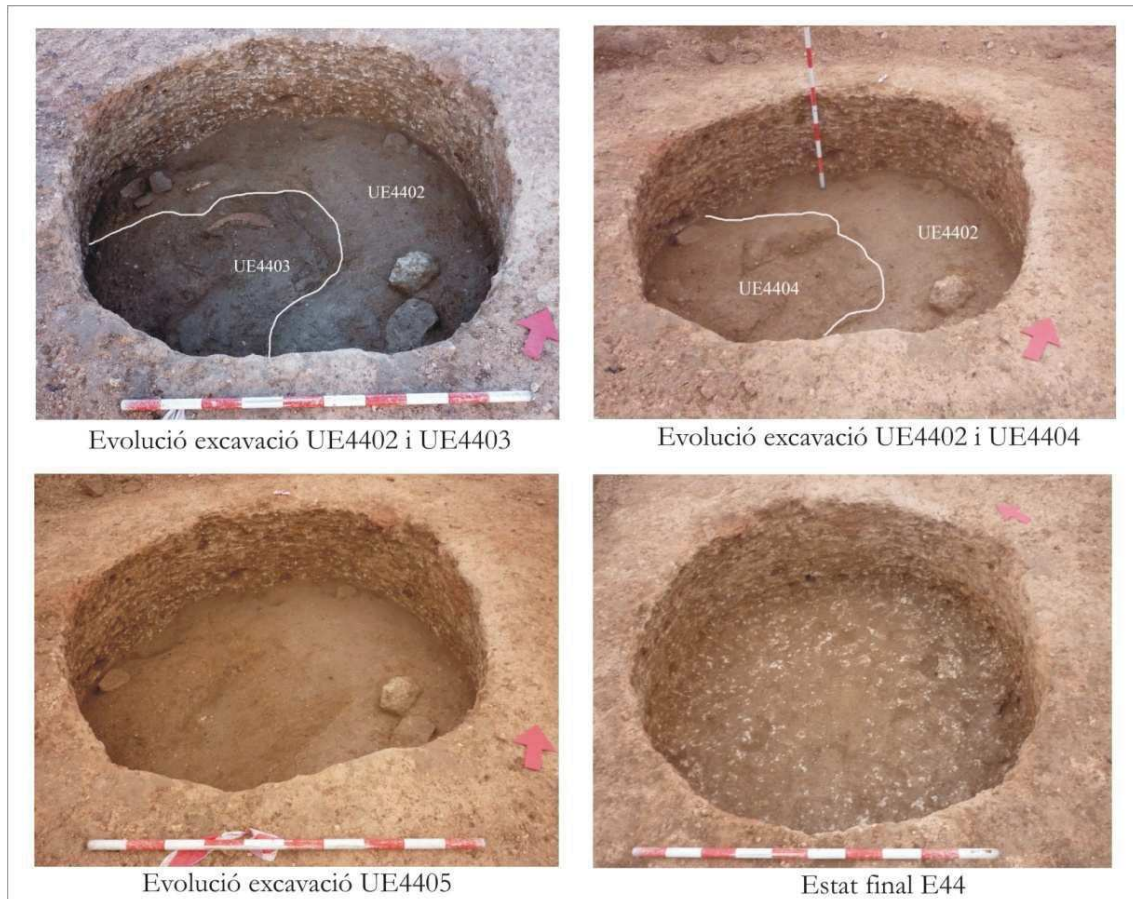

Fig. 87: . Estructura 44

• ESTRUCTURA 45

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular, les parets i el fons són còncaus.

L'alt grau d'arrasament de l'estructura no ha permès definir la seva secció.

Dimensions: La E45 conserva un diàmetre de 115 cm i una fondària de 10 cm.

Descripció UEs:

UE4500: Retall negatiu de forma subcircular, parets i fons còncaus.

UE4501: Estrat d'argiles i cendres de color gris-blanc, amb fragments ceràmics i fragments d'argila cuïta. Cobreix a la UE4502 Material: S'han trobat 2 fragments informes de ceràmica prehistòrica a mà.

UE4502: Estrat d'argiles de color vermell fosc i carbons dispersos, amb senyals de rubefacció. És coberta per la UE4501. Material: Cap resta

Coordenada: no

Interpretació: Cubeta de combustió

Cronologia: neolític final

Fig. 88: . Estructura 45

• ESTRUCTURA 46

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma el·líptica i fons irregular.

Dimensions: 100 cm de longitud màxima, 70 cm d'amplada i 5 cm de fondària conservada.

Descripció UEs:

UE4600: Retall negatiu de forma el·líptica i fons irregular.

UE4601: rebliment molt heterogeni i poc compacte compost per argiles de color marró clar barrejades amb cendres. Material: S'han recuperat 3 restes òssies i un fragment de sílex.

UE4602: nivell d'escassa potència (uns 2 cm) format per argiles carbonatades de color vermellós, característiques del substrat, amb evidències d'impacte tèrmic. Aquesta unitat estratigràfica és estèril des del punt de vista arqueològic. Material: Cap resta

UE4603: Retall negatiu de forma rectangular, d'uns 5 cm d'amplada, corresponent a una rassa agrícola. Situat a l'extrem nord del retall 4600, tallant-lo en aquesta zona.

UE4604: Rebliment de la UE4603 consistent en argiles de color marró clar i consistència compacta. Material: No s'ha recuperat cap resta

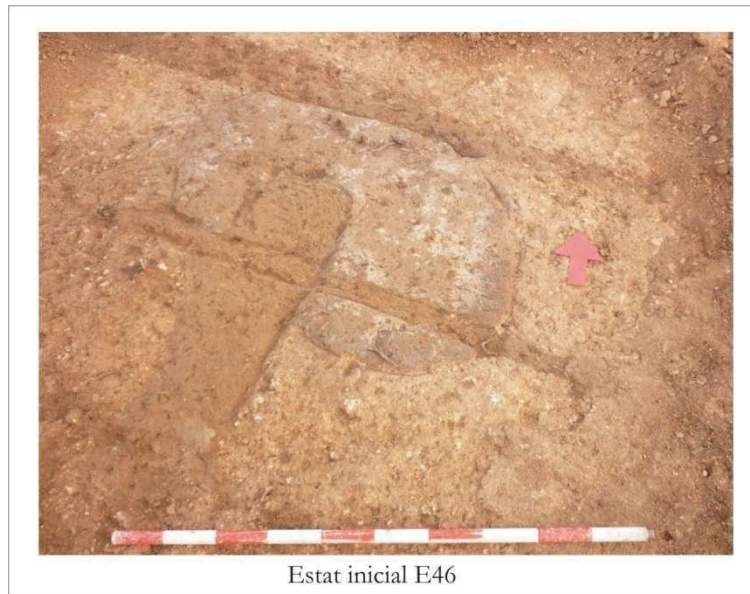

Fig. 89: . Estructura 46

UE4605: Retall negatiu de forma rectangular, d'uns 5 cm d'amplada, corresponent a una rassa de cultiu. Situat a l'extrem centre-sud del retall 4600 i tallant-lo en aquesta zona.

UE4606: Rebliment de la UE4605 consistent en argiles de color marró clar amb consistència compacta. Material: Cap resta

UE4607: Retall negatiu de forma rectangular i extrems arrodonits, d'uns 20 cm d'amplada. Com la e4603 i la UE4605, es tracta d'una rassa agrícola que travessa l'estructura arqueològica pel seu centre.

UE4608: Estrat d'argiles de color marró clar i consistència compacta. És el rebliment de la UE4607 Material: cap resta

Coordenada: No

Interpretació: Cubeta de combustió

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 47

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular parets verticals, fons pla i secció de tendència ovoïdal.

Dimensions: 48 cm de diàmetre màxim conservat i 34 cm de profunditat màxima conservada.

Descripció UEs:

UE4700: Retall negatiu de forma circular, parets verticals i fons pla.

UE4701: Rebliment argilós–l·limós de color gris i consistència compacta amb carbons i cendres. Material: S'han recuperat 11 restes arqueològiques: 10 fragments informes de ceràmica prehistòrica a mà (un d'ells amb una llengüeta) i una ascla en sílex.

Coordenada: Sí

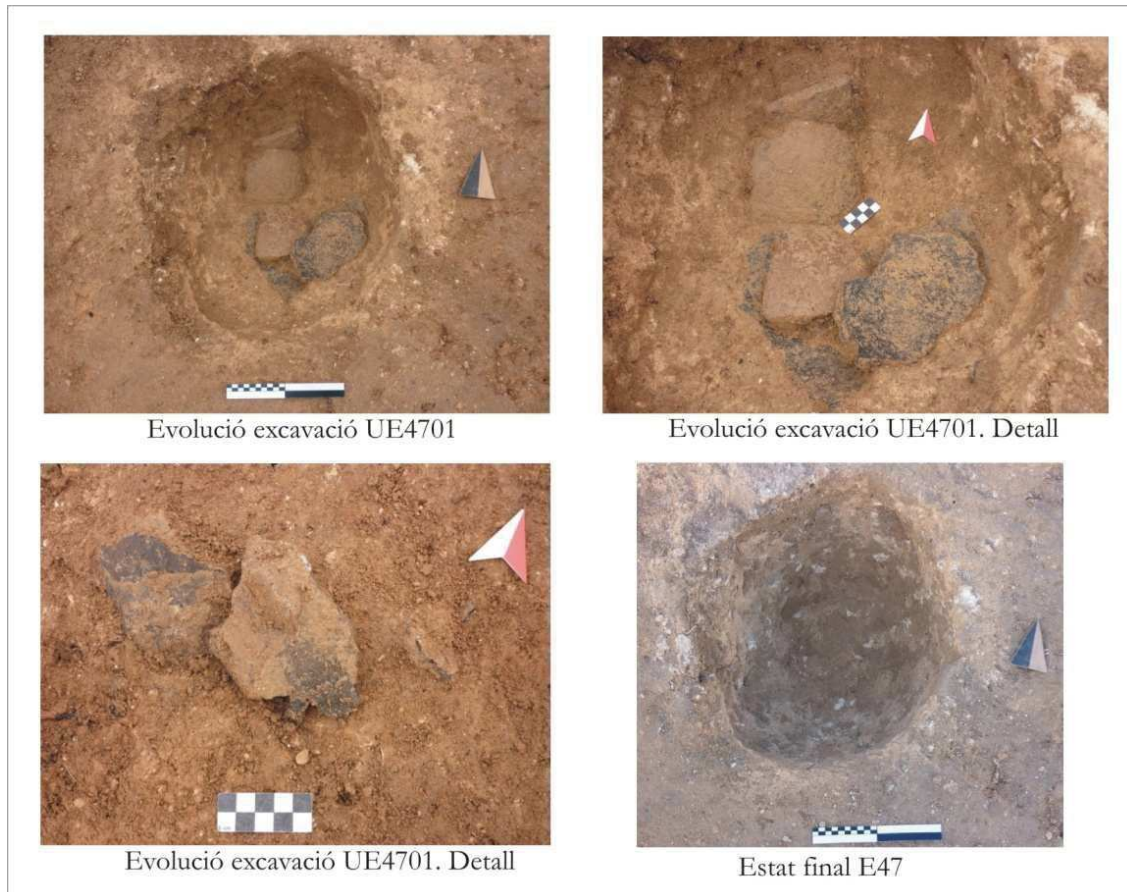

Fig. 90: . Estructura 47

Interpretació: Aquesta estructura es correspon al tipus de fosses anomenades contenidores, es a dir, les estructures negatives emprades per a contenir un recipient ceràmic. Presenta un diàmetre i una morfologia de dimensions molt inferiors a les conservades a les estructures circumdants (E41, E43, E44, E45 i E46). Tots els fragments ceràmics recuperats en el seu interior pertanyen a un mateix vas i estaven situats, preferentment, en les parets de la fossa.

Cronologia: neolític final. Atribució cronocultural realitzada a partir de l'estudi dels fragments ceràmics.

- **ESTRUCTURA 48**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular, parets còncaues i fons irregular.

Dimensions: 62 cm de diàmetre màxim i 12 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE4800: Retall negatiu de forma subcircular parets còncaues i fons irregular.

UE48001: Estrat argilo-llimós de color gris fosc amb consistència compacta, conté microcarbons, especialment concentrats en el sud est de l'estructura, de la mateixa forma que els fragments ceràmics es concentren preferentment en el est de l'estructura. Material: s'han trobat 12 restes arqueològiques: 11 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (9 fragments informes, una vora exvasada i una base plana) i 1 tovot informe.

UE48002: estrat d'argiles carbonatades de color vermellós amb evidències d'impacte tèrmic. Estèril des d'un punt de vista arqueològic. Material: cap resta

Fig. 91: . Estructura 48

Coordenada: no

Interpretació: cubeta de combustió

Cronologia: bronze inicial

- **ESTRUCTURA 49**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma i fons irregulars i escassa potència conservada (7cm).

Dimensions: La seva longitud màxima conservada és de 51 cm i la seva amplada de 43 cm.

Descripció UEs:

UE4900: Retall negatiu de forma i fons irregular i escassa potència.

UE4901: rebliment d'argiles i llims de color marró fosc amb cendres i carbons i consistència poc compacta. No s'ha recuperat cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: No

Interpretació: cubeta amb cendres

Cronologia: indeterminada.

Estat inicial E49

Fig. 92: . Estructura 49

- **ESTRUCTURA 51**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular, parets còncaues, fons pla i secció cilíndrica

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 80 cm i una profunditat màxima de 24 cm.

Descripció UEs:

UE5100: Retall negatiu de forma circular, parets còncaues i fons pla.

UE5101: Rebliment argilós–límós de color gris fosc i consistència compacta. Cobreix a la UE5102 Material: S'han recuperat 36 restes arqueològiques: 20 fragments ceràmics, 10 restes lítiques, 3 carbons i 3 tovots. Pel que fa a la ceràmica, es tracta de fragments de ceràmica prehistòrica a mà entre els que destaquen tres vores i una llengüeta. A més a més, algunes de las superfícies apareixen raspallades. Entre les restes lítiques predominen els fragments i ascles en sílex encara que han aparegut dos fragments i un percussor en quars. Els fragments de tovot son tots informes.

UE5102: Rebliment argilós–límós de color gris-verd, amb blocs de calcària dispersos i consistència compacta. És coberta per la UE510.1 Material: S'han trobat 45 restes distribuïts de la forma següent: 43 restes ceràmiques i 2 restes lítiques. Les ceràmiques presenten unes característiques similars a las recuperades en la UE5101. Es tracta fonamentalment de fragments informes amb l'excepció de dues vores i a més a més, moltes de las superfícies apareixen raspallades.

Fig. 93: . Estructura 51

Coordenada: Sí

Interpretació: Fossa tipus sitja reaprofitada com abocador de deixalles en dues fases diferents documentades.

Cronologia: Els fragments ceràmics amb ceràmiques raspallades situen aquesta estructura dins de la fàcies Molinot del neolític antic evolucionat.

• ESTRUCTURA 52

Localització: Secció I

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets i fons còncaus.

Dimensions: 77 cm de diàmetre màxim i 10 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE5200: Retall de forma subcircular amb parets i fons còncaus.

UE5201: Rebliment d'argiles i llims de color marró fosc i consistència compacta amb material arqueològic. Material: En aquesta unitat estratigràfica s'han recuperat 15 restes arqueològiques: 7 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, dues ascles de sílex, 5 fragments de carbó i una resta òssia.

Coordenada: Sí

Interpretació: Fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles.

Cronologia: neolític antic evolucionat. Aquesta atribució cronològica ha sigut realitzada seguint els criteris proporcionats pels estudis ceràmics.

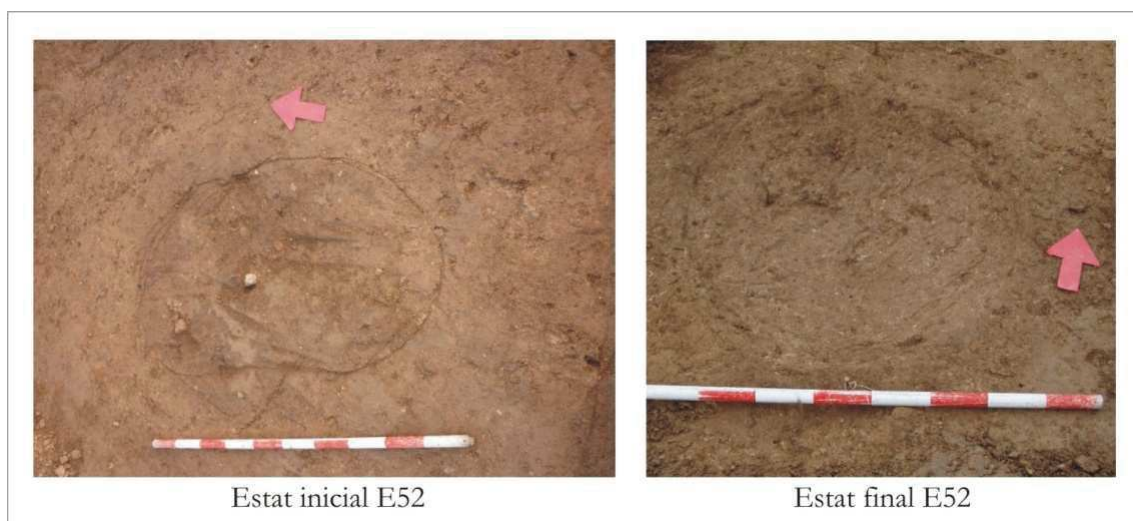

Fig. 94: . Estructura 52

• ESTRUCTURA 53

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma irregular amb tendència circular. Les parets són també irregulars, el fons és pla i la secció irregular.

Dimensions: 80 cm de diàmetre màxim i 20 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

5300: Retall negatiu de forma irregular amb tendència circular. Parets irregulars i fons pla.

5301: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb nòduls de carbonat dispersos i restes de malacofauna terrestre. Material: Només s'han recuperat 2 fragments de ceràmica a torn.

Coordenada: no

Interpretació: fossa de funcionalitat indeterminada

Cronologia: ibèrica. Atribució realitzada mitjançant l'anàlisi de les restes ceràmiques

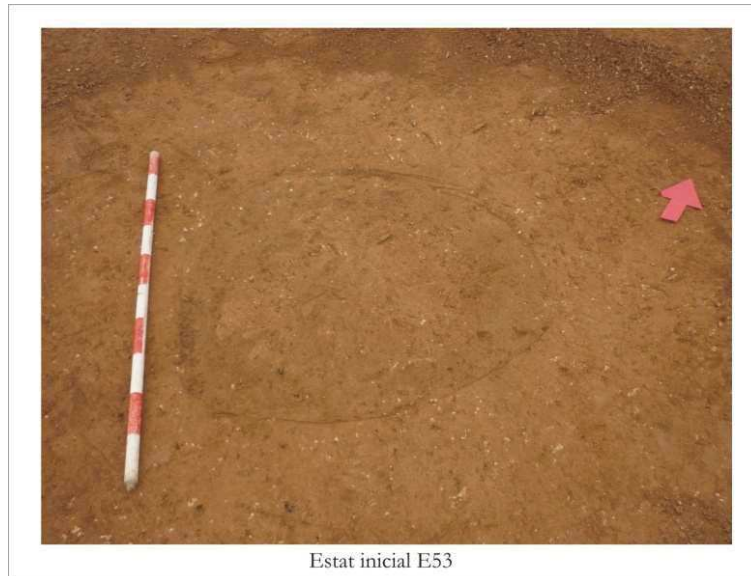

Fig. 95: . Estructura 53

• ESTRUCTURA 54

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de morfologia irregular amb tendència circular, parets i fons còncaves.

Dimensions: 65 cm de diàmetre màxim i 17 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE5400: Retall de morfologia irregular amb tendència circular. Parets i fons còncaus.

UE5401: Rebliment d'argiles marrons fosc, presència de 3 blocs de calcària de petita grandària en el fons de l'estructura. Material: S'han recuperat 6 restes arqueològiques: 4 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, entre els que cal destacar una vora i un fragment informe amb incisions, i dos fragments de carbó.

UE5402: retall negatiu de forma rectangular que es correspon amb una rasa agrària.

UE5403: Rebliment d'argiles de color marró clar i consistència compacta. Material: cap resta.

Coordenada: Sí

Interpretació: Fons de fossa tipus sitja

Cronologia: calcolític - campaniforme.

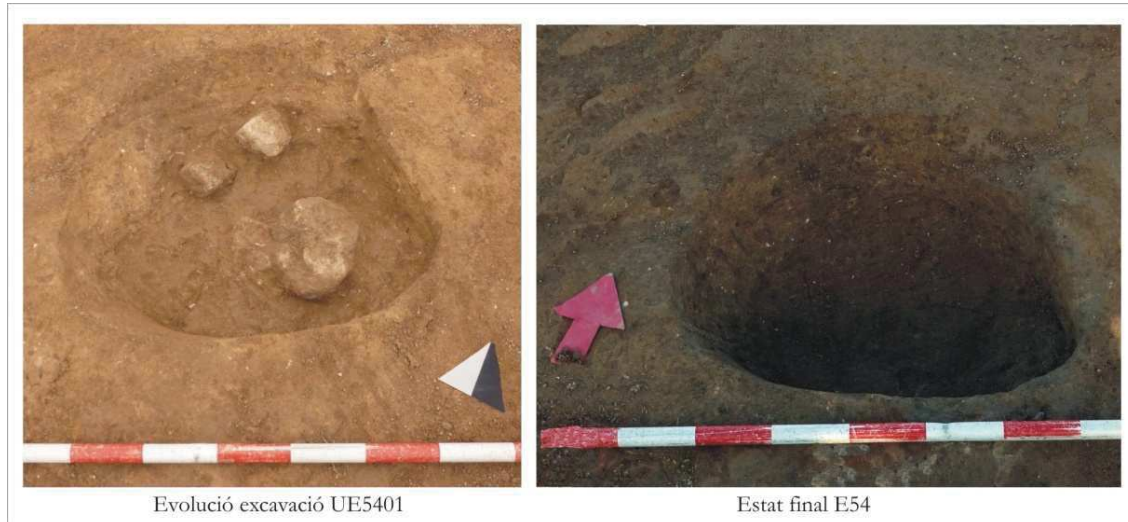

Fig. 96: . Estructura 54

• ESTRUCTURA 55

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma circular, parets i fons còncaus.

Dimensions: 12 cm de fondària màxima conservada i 38 cm de diàmetre.

Descripció UEs:

UE5500: Retall negatiu de forma circular, parets i fons còncaus.

UE5501: Rebliment argilós llimós de color marró fosc i consistència compacta. Aquesta unitat estratigràfica és estèril arqueològicament parlant. Material: cap resta

Coordenada: No

Interpretació: Retall de funció indeterminada..

Cronologia: indeterminada. No s'ha trobat cap resta que permeti una atribució cultural.

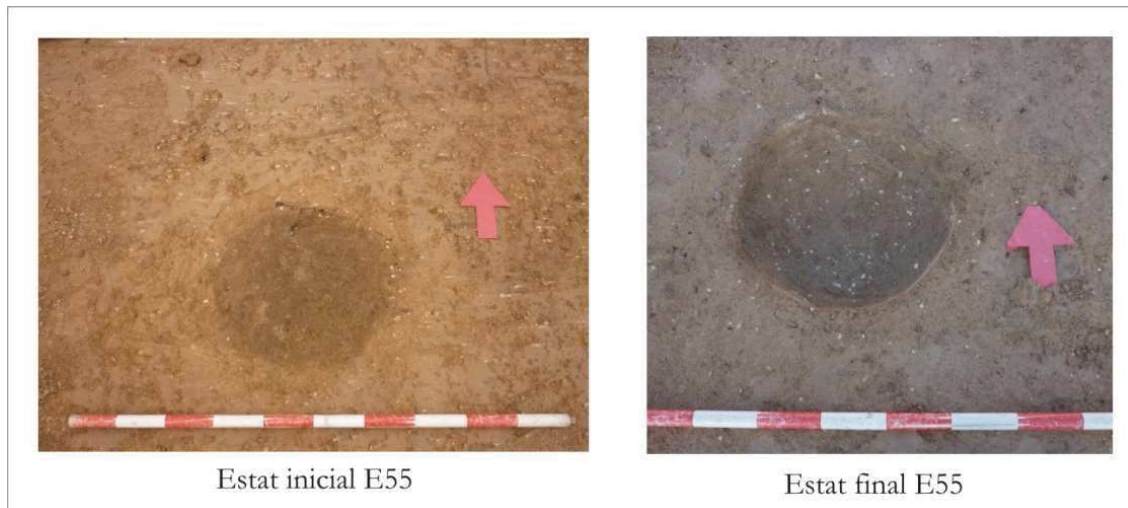

Fig. 97: . Estructura 55

• ESTRUCTURA 56

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma subrectangular amb angles arrodonits. Les parets són convergents cap al fons de l'estructura presentant un grau diferencial de pendent. La paret oest té un grau d'inclinació entre els 90° i els 100° mentre que la paret est presenta un grau més obert (al voltant dels 120°-130°). El fons de l'estructura, de la mateixa forma que la planta, presenta una morfologia subrectangular amb angles arrodonits.

Dimensions: 260 cm de longitud màxima i 100 cm d'amplada màxima. La fondària màxima conservada d'aquest retall és de 80 cm.

Descripció UEs:

UE5600: Retall de forma subrectangular amb angles arrodonits i parets convergents.

UE5601: Rebliment d'argiles de color marró fosc i carbonats dispersos, amb escassos blocs centimètrics. El material arqueològic no és molt abundant sobretot, tenint en compte la potència de la unitat estratigràfica (75-80 cm). Material: S'han recuperat 9 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, tots ells informes, excepte una vora recta amb cordó llis. Les restes lítiques trobades consisteixen en 2 ascles de sílex i un fragment i còdol de quars. També s'han trobat 2 fragments de tovot i 4 fragments de carbó.

UE5602: estrat d'escassa potència (2cm) format per argiles carbonatades de color marró-vermell, amb microcarbons dispersos i evidències d'impacte tèrmic. Es localitza en el sector oest de l'estructura, que és el que presenta una major amplada, i no conté

material arqueològic. Aquesta zona es correspondria amb la cambra de cocció del forn. Material: cap resta

Coordenada: No

Interpretació: Forn de ceràmica

Cronologia: Neolític final. Aquesta atribució cronocultural s'ha realitzat mitjançant l'estudi inicial dels fragments ceràmics i mitjançant la comparació amb les estructures de Mas d'en Boixos-1 i Can Jardiner II, a l'espera que les datacions radiocarbòniques proporcionen més informació.

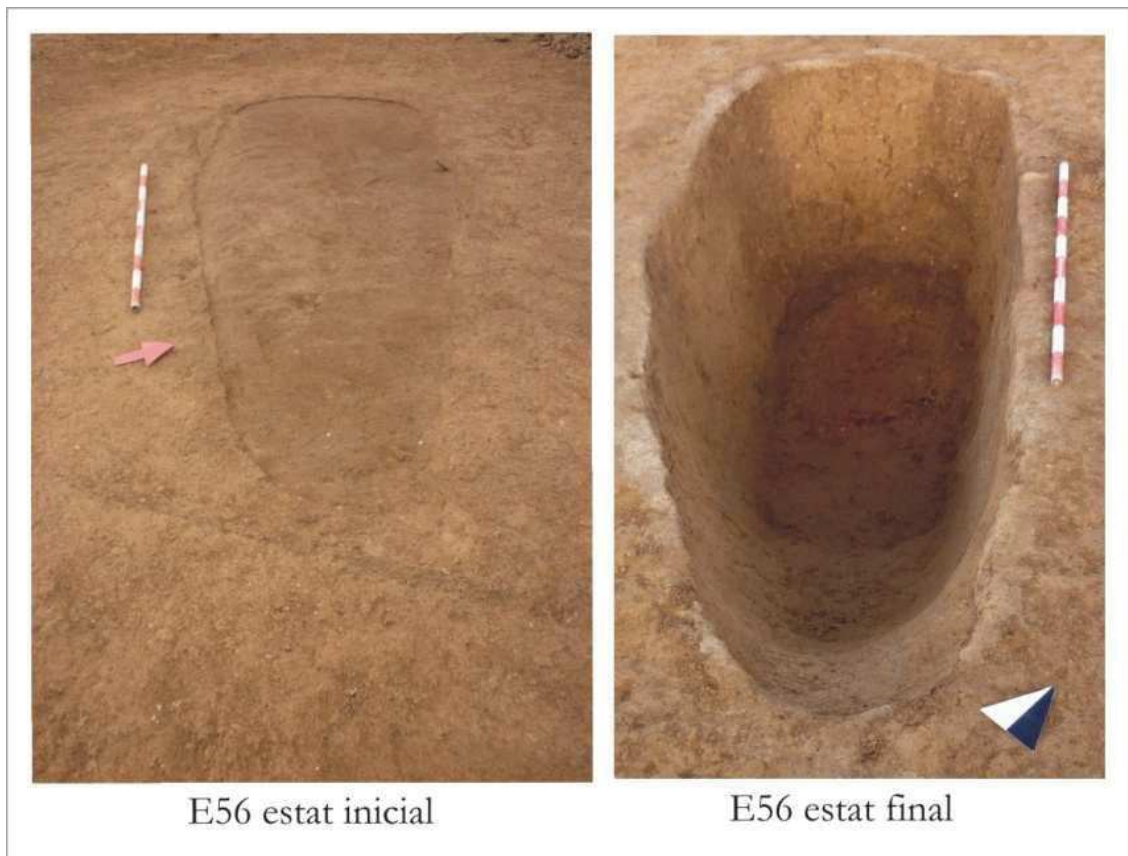

Fig. 98: . Estructura 56

• ESTRUCTURA 57

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma circular de parets i fons rectes i secció cilíndrica. Aquesta estructura es va veure afectada per una rasa agrària en el seu sector nord oest.

Dimensions: La seva planta té un diàmetre màxim conservat de 97 cm i el retall conserva 21 cm de profunditat.

Descripció de les unitats estratigràfiques:

UE5700: Retall de forma circular, parets i fons rectes i secció cilíndrica.

UE5701: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb margues i nòduls de carbonat dispersos. Abundància de micro i macro carbons. Material: S'ha recuperat un important nombre de restes (78) sobretot tenint en compte la potència conservada de l'estructura. Els fragments ceràmics (25) són predominantment, informes, excepte dues vores i una nansa. A més a més, dos dels fragments presenten superfícies raspallades. El conjunt lític el componen per 12 restes, entre les que destaquen dues bases de molí de calcària. També cal remarcar l'abundància de carbons, s'han recollit 41 restes.

UE5702: Retall negatiu de forma rectangular. Es tracta d'una rasa agrícola que talla a la UE5700, en el nord de la mateixa.

UE5703: Rebliment de la UE5702, consistent en argiles de color marró fosc amb restes vegetals (arrels actuals). No s'ha recuperat cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja

Cronologia: neolític antic evolucionat, "fàcies Molinot"

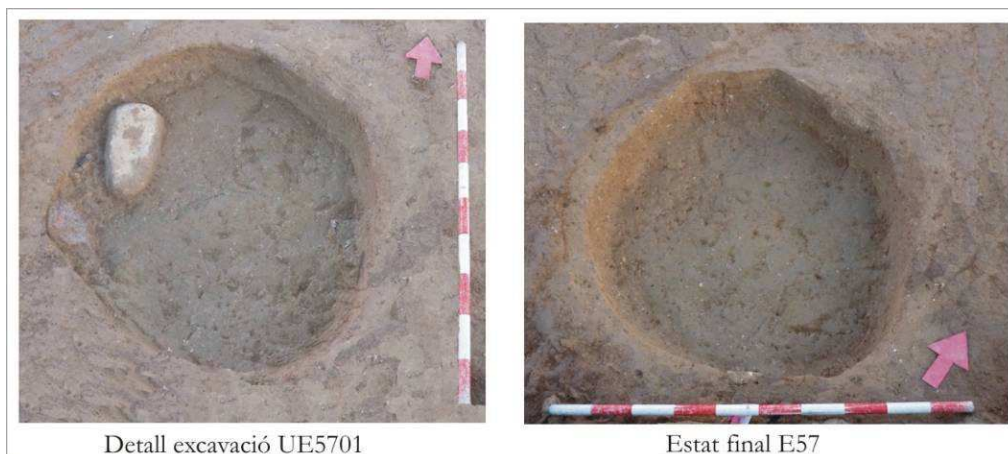

Fig. 99: . Estructura 57

• ESTRUCTURA 59

Localització: Sector I. Dins rassa fibra òptica

Morfologia: estructura negativa de forma ovoide , parets i fons irregulars. Les parets est i oest són còncaues, la paret nord és obliqua i la sud és vertical.

Dimensions: La longitud màxima de la planta és de 124 cm i l'amplada màxima de 86 cm. La profunditat màxima conservada és de 32 cm.

Descripció UEs:

UE5900: Retall negatiu de forma ovoide , secció irregular (paret est i oest còncaves, paret nord obliqua i paret sud vertical), fons irregular.

UE5901: Rebliment argilós–límós de color gris verdós i consistència compacta. Material: Només s'han recuperat dues restes lítiques, una ascla de sílex i un percussor de sorrenca.

Coordenada: Sí

Interpretació: retall de funció indeterminada

Cronologia: indeterminada, el material arqueològic no és suficientment significatiu, cronològicament parlant, com per a oferir una datació per a tota l'estructura.

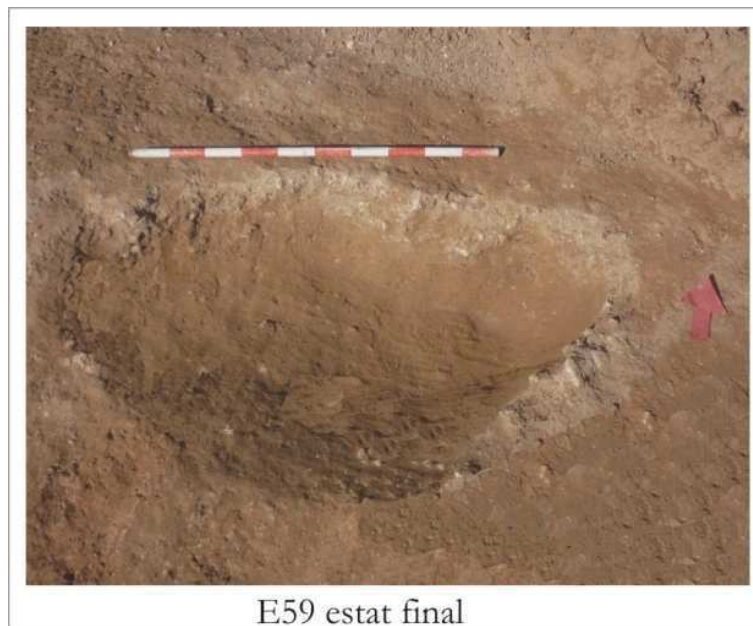

Fig. 100: . Estructura 59

• ESTRUCTURA 60

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Descripció: estructura negativa de planta oval afectada per una rasa de cultiu en el seu sector nord. Les parets nord i est són rectes metre que les parets sud i oest són còncaves. El fons és pla.

Dimensions: La planta d'aquesta estructura té una longitud i amplada màximes de 67 cm i 50 cm, respectivament. La fondària màxima conservada és de 28 cm.

Descripció UEs:

UE6000: retall negatiu de forma oval, afectada per una rasa moderna, probablement relacionada amb els treballs de cultiu. Las parets són irregulars, las parets nord i est són rectes mentre que les parets sud i oest són còncaves. El fons és pla.

UE6001: Rebliment argilós–límós de color gris fosc i consistència compacta amb blocs de calcària cremats de petita i gran grandària i blocs de calcària sense alteració tèrmica de dimensió petita i mitjana. Material: S'han trobat 21 restes arqueològiques: 17 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, entre els que destaquen tres fragments informes amb la superfície raspallada. 3 restes lítiques: dos fragments, un de quars i l'altre de sorrenca, i un fragment de base de molí realitzat en calcària. 1 fragment informe de tovot.

UE6002: Retall negatiu de forma irregular i al voltant de 10 cm d'amplada, es tracta d'una rasa agrícola.

UE6003: Rebliment de la UE6002 compost per argiles de color marró clar amb restes d'arrels. No conté cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a contenidor de deixalles i un nivell d'abocament conservat.

Cronologia: neolític antic evolucionat. Determinació cronocultural basada en les dades ceràmiques.

Fig. 101: . Estructura 60

• ESTRUCTURA 61

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular, parets amb tendència obliqua i fons pla.

Dimensions: diàmetre màxim de 105 cm i una profunditat de 28 cm. La morfologia de la planta està afectada per dues rases de vinya.

Descripció UEs:

UE6100: Retall negatiu de forma subcircular, parets amb tendència obliqua i fons pla.

UE6101: Rebliment de la UE6100 consistent en argiles de color marró fosc amb restes de malacofauna terrestre i blocs de calcària decimètrics. Aquesta unitat estratigràfica cobreix a la UE6102. Material: s'han recuperat 23 restes: 16 fragments ceràmics, dos dels quals són fragments de ceràmica a torn d'època contemporània i 14 són fragments de ceràmica prehistòrica a mà. També s'han trobat 7 restes lítiques, 5 ascles i una làmina en sílex i un percussor en quars.

UE6102: abocament d'argiles de color marró groguenc, amb restes disperses de malacofauna terrestre i consistència compacta. La UE6102 és coberta per la UE6101. Material: Entre les 23 restes arqueològiques recuperades destaquen les fragments ceràmics (19) totes elles són informes de ceràmica a mà excepte dues vores, una d'elles amb nansa. Pel que fa a la decoració, només s'ha trobat un fragment informe amb un cordó apuntat. La resta del registre arqueològic el componen un ascla de sílex i tres fragments de carbó (un d'ells no ha pogut ser recuperat).

UE6103: retall de morfologia rectangular i 10 cm d'amplada que talla a la UE6100, en el seu centre. Es tracta d'una rasa agrícola.

UE6104: rebliment de la UE6104 consistent en argiles de color gris fosc. Material: cap resta

UE6105: retall de morfologia rectangular i 20 cm d'amplada que talla a la UE6100 en el seu sector sud.

UE6106: rebliment de la UE6105 consistent en argiles de color gris fosc. Material: cap resta

Fig. 102: . Estructura 61

Coordenada: No

Interpretació: Aquesta estructura respon a les característiques d'una fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques. En aquest cas, s'han documentat dues fases d'abocaments. Destaca la presència, en la UE6101 de diversos fragments de ceràmica a torn barrejats amb la ceràmica prehistòrica a mà (predominant de la estructura). Aquest fet l'atribuïm a una contaminació deguda a les dues rases de vinya que afecten a l'estructura.

Cronologia: epicardial. Atribució realitzada a través del material ceràmic.

- **ESTRUCTURA 62**

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets rectes i fons irregular.

Dimensions: 46 cm de diàmetre màxim i 3 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE6200: Retall negatiu de forma subcircular amb parets rectes i fons irregular.

UE6201: Rebliment d'argiles de color marró fosc i consistència compacta amb presència puntual de microcarbons. No s'ha recuperat cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: indeterminada

Cronologia: indeterminada

Fig. 103: . Estructura 62

- **ESTRUCTURA 63**

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Descripció: Estructura negativa de forma subcircular amb parets rectes, fons irregular i escassa profunditat conservada.

Dimensions: diàmetre màxim de 46 cm i fondària màxima conservada de 3 cm.

Descripció UEs:

UE6300: Retall negatiu de forma subcircular amb parets rectes i fons irregular.

UE6301: Rebliment d'argiles de color marró fosc i consistència compacta amb presència puntual de microcarbons i nòduls de carbonats. No s'ha recuperat cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: indeterminada

Cronologia: indeterminada

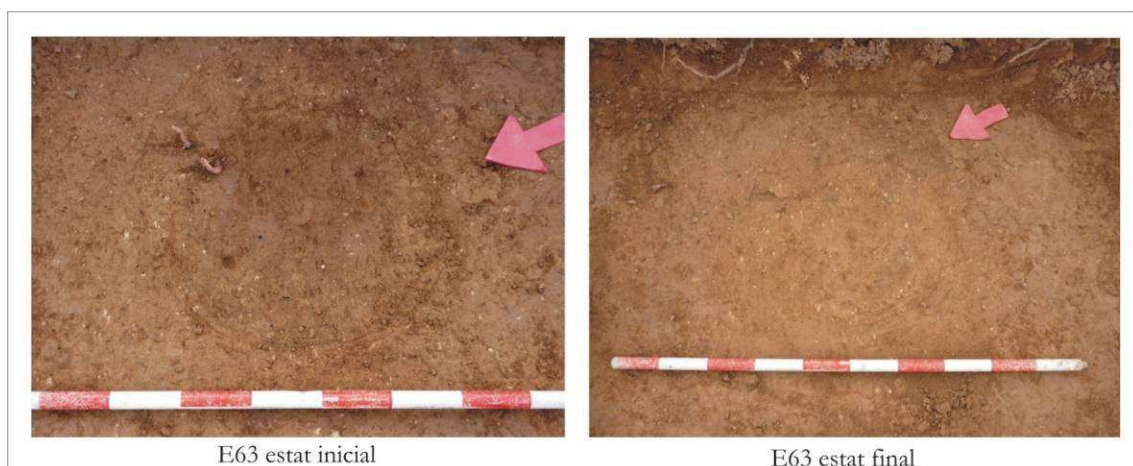

Fig. 104: . Estructura 63

- **ESTRUCTURA 64**

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Morfologia: Estructura negativa tipus fossa de forma subcircular amb parets còncaves i fons recte. Encara que el grau d'arrasament d'aquesta estructura és molt alt, la secció presenta una tendència cilíndrica.

Dimensions: conserva un diàmetre màxim de 98 cm i una fondària màxima de 10 cm.

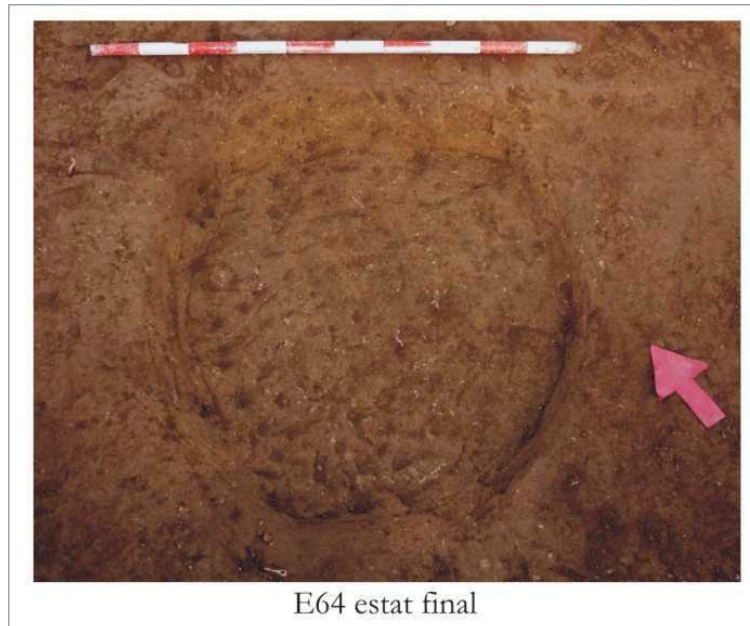

Fig. 105: . Estructura 64

Descripció UEs:

UE6400: Retall negatiu de forma subcircular amb parets còncaues i fons recte.

UE6401: Rebliment d'argiles de color marró fosc, amb nòduls de calcària, i consistència compacta. Material: S'han recuperat 14 fragments ceràmics, tots ells de ceràmica prehistòrica a mà, excepte un fragment de ceràmica a torn, localitzat en la superfície. Tots ells, són fragments informes excepte una vora i un cordó.

Coordenada: No

Interpretació: fons de fossa tipus sitja

Cronologia: neolític final-bronze inicial. Destaca la presència d'un fragment de ceràmica a torn recuperat en superfície que no afectaria a l'atribució cronològica prehistòrica de l'estructura.

• ESTRUCTURA 65

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular i fons còncau, molt arrasada.

Dimensions: diàmetre màxim conservat de 90 cm i una profunditat màxima de 8 cm.

Unitats estratigràfiques:

UE6500: retall negatiu de forma subcircular i fons còncau. Dimensions: 90 cm de diàmetre màxim i 8 cm de fondària màxima conservada.

UE6501: Abocament d'argiles i llims de color marró fosc i carbonats dispersos, amb escàs material arqueològic. Material: Només s'ha trobat un fragment de ceràmica prehistòrica a mà en molt mal estat de conservació que no va poder ser recuperat.

Fig. 106: . Estructura 65

Coordenada: no

Interpretació: possible fons de fossa tipus sitja

Cronologia: prehistòrica

• ESTRUCTURA 66

Localització: Sector I. Dins de la rasa de la fibra òptica

Morfologia: Estructura negativa de forma irregular, amb tendència oval, secció també irregular i fons pla. Aquesta estructura presenta evidències de rubefacció en el fons.

Dimensions: 177 cm de longitud màxima, 120 cm d'amplada màxima i 47 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE6600: Retall negatiu de forma irregular amb tendència oval, secció irregular i fons pla.

UE6601: Rebliment d'argiles i sores de color marró clar amb presència puntual de blocs centimètrics de calcària amb alteració tèrmica. Material: només s'ha recuperat un fragment de ceràmica prehistòrica a mà informe, un fragment de petxina de malacofauna marina i un fragment de sílex.

UE6602: sediment de matriu argilosa amb gran abundància de cendres i carbons. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: cubeta de combustió

Cronologia: neolític final

Fig. 107: . Estructura 66

• ESTRUCTURA 67

Localització: Sector I

Descripció: Estructura negativa de forma subcircular, parets rectes i fons pla i secció cilíndrica.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 162 cm i una fondària màxima de 67 cm.

Descripció UEs:

UE6700: Retall negatiu de forma subcircular, parets rectes i fons pla.

UE6701: Rebliment d'argiles de color marró fosc de consistència compacta amb blocs de calcària decimètrics, algun d'ells de grans dimensions. Material: S'han recuperat 65 restes entre les que destaquen les ceràmiques (33 fragments). Seguint la tendència de totes les estructures, predominen els fragments de ceràmica informe a mà, excepte 3 vores i una carena. Pel que fa a la decoració destaquen les cordons llisos i les llengüetes. Entre les 18 restes lítiques trobades, s'ha identificat una certa varietat de matèries primeres: sílex, granit, calcària, quars i quarsita. Pel que fa a la seva configuració s'ha recuperat ascles, nuclis, percussor i com resta macrolítica, una base de molí de granit. Les restes de fauna (NR:8) pertanyen a un individu de *Bos taurus*. A més a més, s'han recuperat quatre fragments de carbó i dues petxines de malacofauna.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb una fase de reaprofitament, com a abocador de deixalles, conservada.

Cronologia: neolític final

Fig. 108: . Estructura 67

- **ESTRUCTURA 68**

Localització: Sector I

Descripció: estructura negativa, tipus cisterna, de forma circular, parets rectes i fons pla amb un retall en el centre de forma quadrada i fons pla (18x15x26 cm). Les parets i el fons de tota l'estructura estan revestits per totxo.

Dimensions: 260 cm de diàmetre màxim conservat i 80 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE6800: Retall negatiu de forma circular, parets rectes i fons pla, arrebossades d'argamassa.

UE6801: Rebliment de la UE6800 compostat per argiles de color marró fosc amb nòduls de carbonat dispersos i restes vegetals (arrels actuals). Material: només s'han recuperat 3 restes, totes elles clarament contemporanis: un casquet de bombeta, una vora de ceràmica vidrada i un fragment de vidre.

Coordenada: no

Interpretació: cisterna moderna empleada per l'elaboració del "caldo bordelès", barreja de sulfat de coure i carbonat de calç, utilitzat com a fungicida per al tractament dels les ceps.

Cronologia: moderna

Fig. 109: . Estructura 68

• ESTRUCTURA 69

Localització: Sector I

Descripció: Estructura negativa de forma circular, fons pla i escassa potència conservada (5 cm).

Dimensions: el diàmetre màxim conservat és de 36 cm i la fondària màxima conservada és de 5 cm.

Descripció UEs:

UE6900: Retall negatiu de forma circular, fons pla i escassa potència.

UE6901: Rebliment d'argiles de color marró fosc, sense material arqueològic. És un estrat estèril des del punt de vista del material arqueològic.

Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: funció indeterminada

Cronologia: indeterminada

Fig. 110: . Estructura 69

• ESTRUCTURA 70

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma subcircular, parets rectes i fons pla. La seva secció té forma cilíndrica.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 74 cm i una profunditat màxima de 26 cm.

Descripció UEs:

UE7000: Retall negatiu de forma subcircular, parets rectes i fons pla.

UE7001: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb restes de malacofauna terrestre i blocs centimètrics de calcària, un d'ells alterat tèrmicament. Material: s'han recuperat 11 fragments informes de ceràmica prehistòrica a mà, 2 ascles i un fragment de sílex, així com una ascla de quars, i dos fragments de carbó.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles, en aquest cas, en una única fase d'abocament conservada.

Cronologia: bronze inicial

Fig. 111: . Estructura 70

• ESTRUCTURA 71

Localització: Sector I

Descripció: Estructura negativa de forma subcircular, fons pla, parets còncaues i escassa potència conservada (5 cm).

Dimensions: La mida màxima del seu diàmetre és de 35 cm i la fondària màxima conservada és de 5 cm.

Fig. 112: . Estructura 71

Descripció UEs:

UE7100: Retall negatiu de forma subcircular, fons pla i parets còncaues.

UE7101: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb carbonats dispersos. Material: només s'han recuperat 3 restes lítiques: 2 fragments i una ascla fracturada de sílex.

Coordenada: no

Interpretació: funció indeterminada

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 72

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma ovoide, parets i fons còncaus.

Dimensions: Presenta una longitud màxima de 97 cm, un amplada de 62 cm i una profunditat màxima conservada de 60 cm.

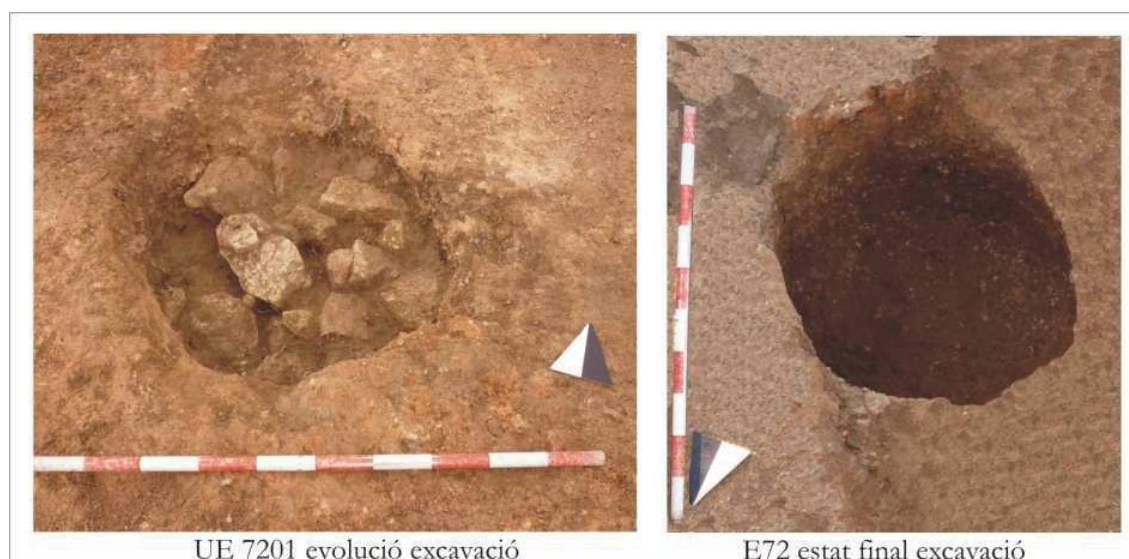

Fig. 113: . Estructura 72

Descripció UEs:

UE7200: Retall negatiu de forma ovoide, parets i fons còncaus.

UE72001: Rebliment de la UE7200 consistent en blocs i argiles de color marró fosc i consistència compacta. Els blocs s'estenen per tota la planta i són de mitjana i gran grandària, especialment una llosa de calcària de grans dimensions (60x30x31 cm). A més de calcària s'han trobat també blocs de sorrenca. Material: el material arqueològic no és molt abundant en proporció a la fondària de l'estructura. S'han recuperat 14 fragments de ceràmica prehistòrica a mà i una base de molí de calcària. Pel que fa a la forma de les fragments ceràmics, trobem una base plana i quatre vores, la resta es corresponen amb fragments informes. No s'ha recuperat cap resta amb decoració.

Coordenada: No

Interpretació: fons de fossa tipus sitja de secció cilíndrica reaprofitada com a abocador de deixalles. Possiblement, al menys una part dels blocs, i especialment la llosa de grans dimensions ja citada, van servir per cobrir la sitja i completar l'aïllament de la

mateixa i la conservació de les llavors i/o altres productes agrícoles en ella emmagatzemades

Cronologia: bronze inicial

• ESTRUCTURA 73

Localització: Sector I

Descripció: Estructura negativa de forma subcircular amb parets amb tendència recta i fons pla. La secció presenta una forma cilíndrica.

Dimensions: el diàmetre màxim conservat és de 93 cm mentre que la profunditat màxima conservada és de 31 cm.

Descripció UEs:

UE7300: Retall negatiu de forma subcircular, parets amb tendència recta i fons pla.

UE7301: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb presència esporàdica de restes de malacofauna terrestre i nòduls de calcària. Aquesta unitat estratigràfica cobreix a la UE7302. Material: s'han recuperat 60 restes arqueològiques entre les que destaquen per ser les més nombroses les ceràmiques, amb 41 registres. Es tracta fonamentalment de fragments informes de ceràmica prehistòrica a mà, encara que també s'hi han recuperat 5 vores i 2 bases planes. Les decoracions consisteixen en cordons llisos i pastilles repujades. Respecte a les restes lítiques s'aprecia una certa varietat de matèries primeres: sílex (5 ascles i un fragment), quars (2 còdols, 2 ascles i un fragment), sorrenca (còdol, possible allisador) i granit (un fragment molt alterat).

UE7302: Abocament de blocs de calcària de grandària centimètrica, inclosa una llosa de grans dimensions (41x26x16 cm), que s'estenen de forma homogènia per tota la planta. És coberta per la UE7301. Material: cap resta

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques, amb dues fases de rebliment.

Cronologia: bronze inicial

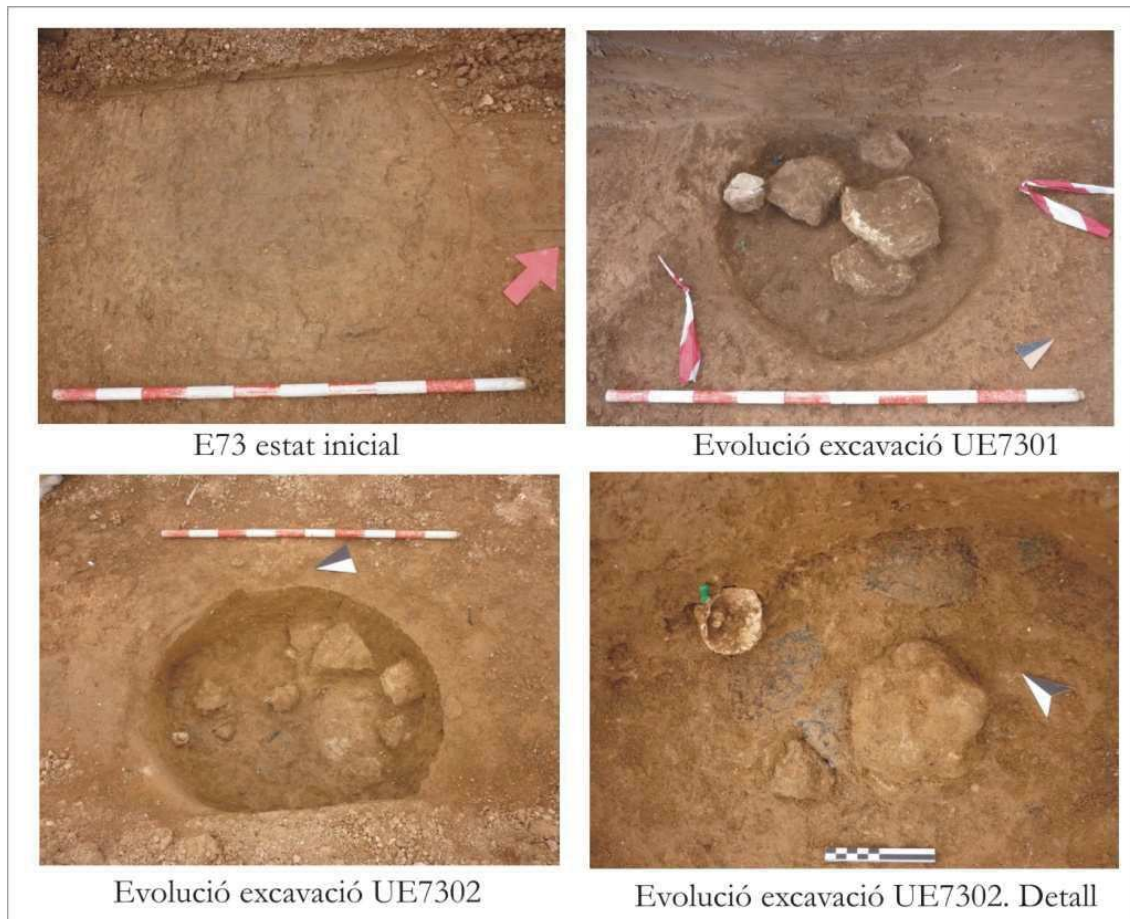

Fig. 114: . Estructura 73

• ESTRUCTURA 74

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma circular amb parets còncaues i fons pla. Es tracta d'una estructura molt arrasada, amb només 6 cm de profunditat màxima conservada.

Dimensions: conserva 88 cm de diàmetre màxim conservat.

Descripció UEs:

UE7400: Retall negatiu de forma circular, parets còncaues i fons pla.

UE7401: Rebliment d'argiles de color marró amb nòduls de carbonat dispersos. El material arqueològic és escàs. Material: s'hi han recuperat 6 fragments de ceràmica informe a torn

Coordenada: no

Interpretació: retall de funció indeterminada, probablement, relacionat amb els treballs agrícoles de la zona, possible peu d'arbre.

Cronologia: moderna

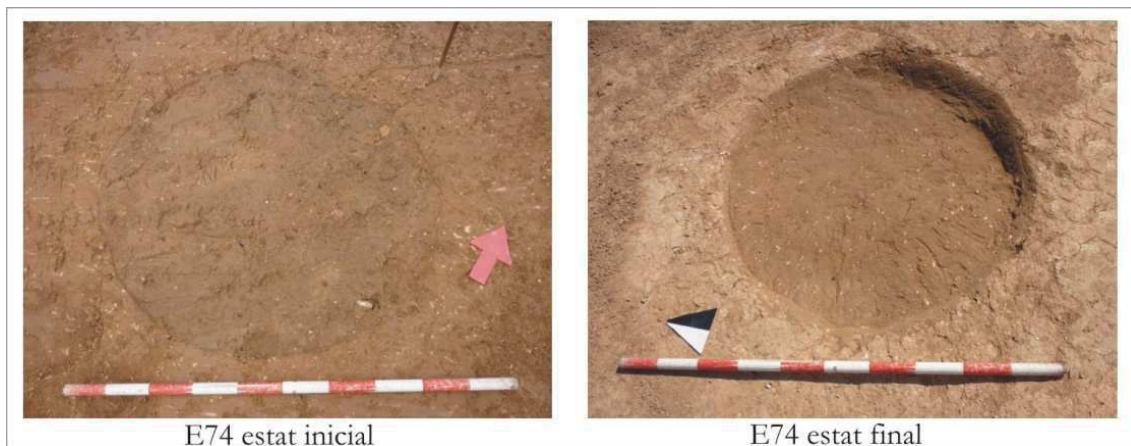

Fig. 115: . Estructura 74

- **ESTRUCTURA 75**

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma subcircular amb parets còncaues i fons pla.

Dimensions: 93 cm de diàmetre màxim i 11 cm de fondària màxima conservada.

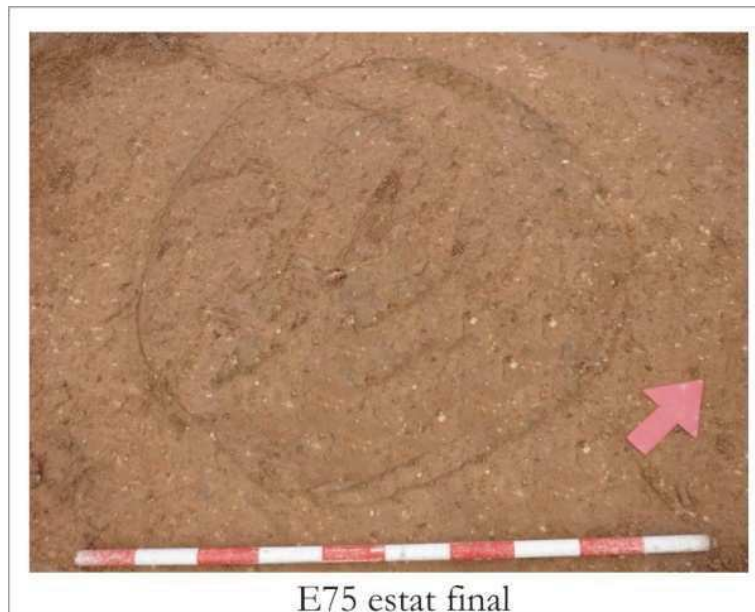

Fig. 116: . Estructura 75

Descripció UEs:

UE7500: Retall negatiu de forma subcircular amb parets còncaues i fons pla.

UE7501: Rebliment d'argiles de color marró amb carbonats dispersos. Material: s'hi han recuperat 3 fragments ceràmics, una vora de ceràmica i dues fragments de ceràmica a torn.

Coordenada: no

Interpretació: Fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: edat del ferro I.

• ESTRUCTURA 76

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular amb parets còncaves i fons pla. Es tracta d'una estructura molt arrasada.

Dimensions: 95 cm de diàmetre i 10 cm de fondària màxima conservades.

Descripció UEs:

UE7600: Retall negatiu de forma circular amb parets còncaves i fons pla.

UE7601: rebliment d'argiles de color marró amb carbonats dispersos i escassa compactació. Material: S'hi han recuperat 31 restes ceràmics, 3 d'ells són fragments informes de ceràmica prehistòrica a torn, la resta són fragments de ceràmica a mà. A més a més han estat trobats un fragment d'os i un fragment de granit

Coordenada: no

Interpretació: Retall de funcionalitat indeterminada que, al igual que la E74 i E75, podria tractar-se d'un peu d'arbre d'època moderna o contemporània.

Cronologia: moderna-contemporània

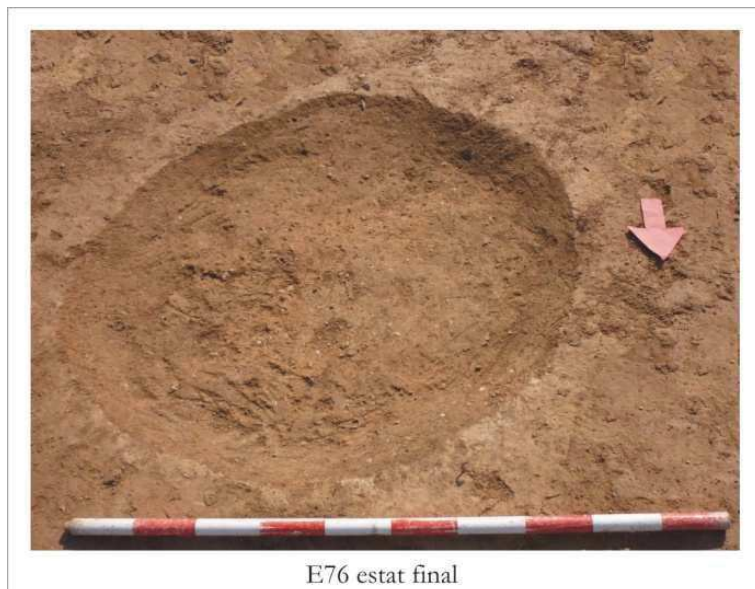

Fig. 117: . Estructura 76

• ESTRUCTURA 77

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma ovoide amb parets còncaues i fons pla.

Dimensions: La profunditat conservada és de 12 cm, la longitud màxima de l'estructura mesura 73 cm i l'amplada màxima conservada 52 cm.

Descripció UEs:

UE7700: Retall negatiu de forma ovoide, parets còncaues i fons pla.

UE7701: rebliment argilós i llimós de color verd fosc, consistència compacta, amb calcàries cremades de petita grandària (centimètriques), i carbons dispersos. No s'ha recuperat cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: funció indeterminada

Cronologia: indeterminada

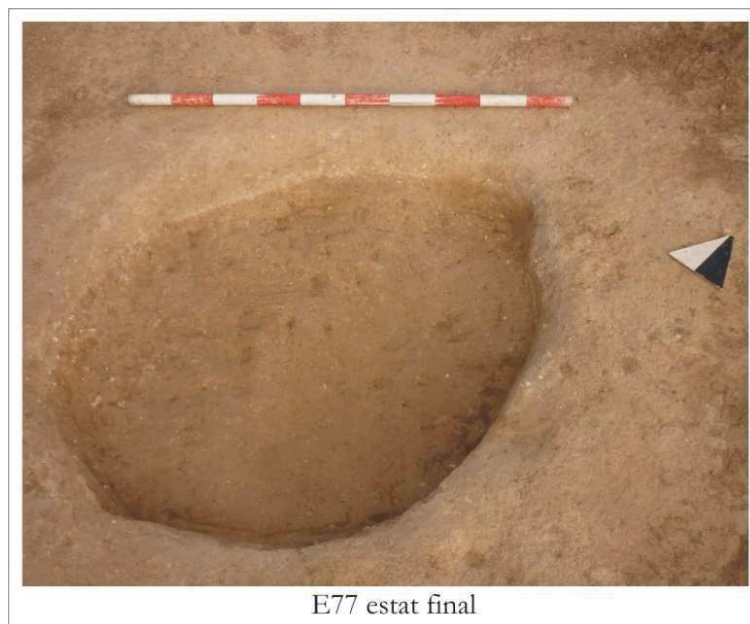

Fig. 118: . Estructura 77

• ESTRUCTURA 78

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma oval amb parets còncaues i fons pla i secció cilíndrica.

Dimensions: profunditat màxima de 64 cm i diàmetre màxim de 95 cm.

Descripció UEs:

UE7800: retall negatiu de forma oval, parets còncaues i fons pla.

UE7801: rebliment d'argiles i llims de color gris fosc i consistència compacta. Aquesta unitat estratigràfica cobreix a la UE7802. Material: en aquesta UE s'han recuperat 21 restes de les quals 12 són fragments de ceràmica prehistòrica a mà, majoritàriament informes, excepte una vora i una base plana. A més a més s'hi han trobat 9 restes lítiques, en sílex i quars, concretament de diversos fragments i dos nuclis, ambdós en sílex.

UE7802: Rebliment argilós–llimós de color groc fosc i consistència poc compacta. La UE7802 és coberta per la UE7801. Material: Només s'han recuperat 4 restes arqueològics: 3 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, sent un d'ells és una base plana, i un còdol de sílex.

Coordenada: No

Interpretació: fons de sitja de secció troncocònica reaprofitada com a abocador de deixalles amb dues fases de rebliment.

Cronologia: bronze inicial

Fig. 119: . Estructura 78

• ESTRUCTURA 79

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma oval amb parets de tendència còncava i fons pla. Aquesta morfologia està afectada per l'arrel d'una vinya.

Dimensions: conserva un diàmetre màxim de 120 cm i una profunditat màxima de 20 cm.

Descripció UEs:

UE7900: Retall negatiu de forma oval, parets amb tendència còncaua i fons pla.

UE7901: Rebliment d'argiles i llims de color girs clar i consistència poc compacta i amb material arqueològic escàs. Material: s'hi han recuperat 9 restes arqueològiques: 6 fragments de ceràmica prehistòrica a mà informe, un nucli i un fragment de sílex i una petxina de malacofauna.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja de la que es conserva un nivell de reaprofitament com a abocador de deixalles.

Cronologia: bronze inicial

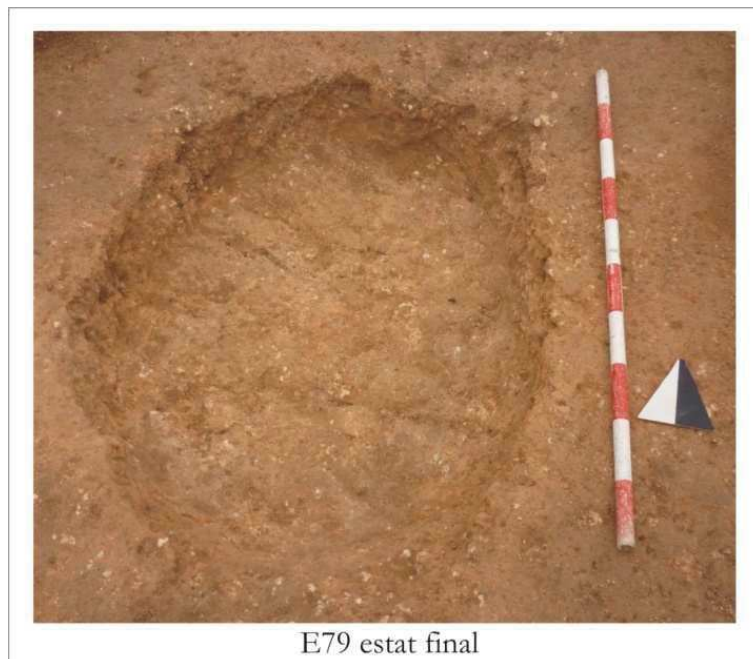

Fig. 120: . Estructura 79

• ESTRUCTURA 80

Localització: Sector I

Descripció: Estructura negativa de forma ovoide amb parets còncaues i fons irregular, la secció també presenta una forma irregular.

Dimensions: La longitud màxima conservada d'aquesta estructura és de 145 cm i la seva amplada de 113 cm, mentre que la profunditat màxima conservada és de 50 cm .

Descripció UEs:

UE8000: Retall negatiu de forma ovoide , parets irregulars amb tendència còncaua i fons irregular.

UE8001: Rebliment de la UE000 consistent en argiles i llims de color marró fosc amb restes d'argila cuita molt disgregada, blocs de calcària (alguns d'ells amb evidències

d'alteració tèrmica), centimètrics i decimètrics, que es distribueixen per tota la planta de l'estructura, i microcarbons. Material: S'hi han trobat un total de 100 restes arqueològics. Les ceràmiques predominen clarament en el conjunt amb 89 registres. Es tracta de fragments ceràmics d'època prehistòrica elaborats a mà, 18 d'ells presenten una forma identificable, (14 vores i 3 bases planes i 1 carena). Pel que fa a la decoració, s'han recuperat fragments amb mugrons, cordons llisos i cordons digitats. A més a més, hi ha 11 restes lítiques, 4 fragments, 1 ascla i 1 rascador de sílex, 2 fragments i 1 ascla de quars i 1 base de molí de granit molt alterada que ha degut ser consolidada en el camp.

Coordenada: Sí

Interpretació: fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles, amb un nivell de rebliment conservat.

Cronologia: bronze inicial

E80 estat final

Fig. 121: . Estructura 80

• ESTRUCTURA 82

Localització: Sector I

Descripció: estructura negativa tipus cisterna de forma circular i fons pla. Les parets són rectes i arrebossades d'argamassa.

Dimensions: diàmetre màxim de 320 cm i una fondària màxima conservada de 140cm.

Descripció UEs:

UE8200: Retall negatiu de forma circular parets rectes i fons pla, revestit per un enllosat amb totxo.

UE8201: Rebliment d'argiles de color marró clar amb restes orgàniques (arrels descompostes), restes de cargols terrestres i restes de sulfat i molt poca consistència. Material: Només s'han recuperat un fragment d'os i un fragment informe de ceràmica contemporània a torn.

Coordenada: no

Interpretació: cisterna moderna empleada per al barreig del sulfat de coure i el carbonat de calç utilitzat com a fungicida per combatre el fong del mildiu.

Cronologia: contemporània.

E82 estat final

Fig. 122: . Estructura 82

• ESTRUCTURA 83

Localització: Sector I

Descripció: estructura negativa de forma ovoide amb fons i parets irregulars.

Dimensions: El diàmetre màxim conservat d'aquesta estructura és de 87 cm i la profunditat màxima de 21 cm.

Descripció UEs:

UE8300: Retall de forma ovoide fons i parets irregulars.

UE8301: Rebliment de la UE8300 consistent en argiles carbonatades de color marró clar amb restes d'arrels. Material: s'han recuperat 15 fragments de ceràmica a torn, entre ells una vora, i un fragment de vidre.

Coordenada: no

Interpretació: retall de funcionalitat indeterminada encara que podria tractar-se d'un possible peu d'arbre relacionat amb els conreus de la zona i/o amb les delimitacions de terres realitzades amb fileres d'arbres.

Cronologia: contemporània

Fig. 123: . Estructura 83

- **ESTRUCTURA 84**

Localització: Sector I

Descripció: estructura negativa de forma subcircular amb parets còncaues i fons pla. La paret sud esta afectada per una rasa de vinya contemporània.

Dimensions: diàmetre i una profunditat màximes de 183 cm i 50 cm respectivament.

Fig. 124: . Estructura 84

Descripció UEs:

UE8400: Retall negatiu de forma subcircular, parets còncaues i fons pla.

UE8401: Rebliment d'argiles de color marró clar amb poca consistència i restes orgànics (restes de arrels contemporànies i cargols terrestres). Material: s'han recuperat 44

restes. 41 són fragments de ceràmica a torn, tres d'elles presenten decoració tipus Pickman. També s'ha recuperat un fragment de sílex i dos fragments informes de ferro.

UE8402: retall negatiu de forma rectangular de 70 cm d'amplada corresponent a una rasa de cultiu. Aquest retall afecta a la UE8400 en la seva paret sud.

UE8403: rebliment de la UE8402 consistent en argiles de color marró fosc i nòduls de carbonat amb consistència poc compacta i cap resta arqueològica. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: Retall de funcionalitat indeterminada

Cronologia: moderna

• ESTRUCTURA 85

Localització: Sector I

Descripció: retall negatiu de forma ovoide (96 cm de longitud màxima i 80 cm d'amplada màximes conservades) amb parets còncaves i fons amb tendència plana.

Dimensions: Conserva una longitud màxima de 96 cm, una amplada màxima de 80 cm i una fondària màxima de 13 cm.

Fig. 125: . Estructura 85

Descripció UEs:

UE8500: retall negatiu de forma ovoide de parets còncaves i fons amb tendència plana.

UE8501: rebliment de la UE8500 consistent en argiles de color marró fosc i consistència compacta amb presència de restes de malacofauna terrestre i microcarbons. Material: S'han recuperat dos fragments de ceràmica informe a torn i 4 fragments de carbó.

Coordenada: no

Interpretació: retall de funcionalitat indeterminada

Cronologia: moderna

• ESTRUCTURA 87

Localització: Sector I. Dins de la rasa del cable d'alta tensió

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets i fons còncaus i secció cilíndrica.. Aquesta estructura està afectada per dues rases de vinya localitzades en el seu sud-oest i sud est.

Dimensions: Conserva un diàmetre i una profunditat màxima conservades de 192 cm i 62 cm, respectivament

Fig. 126: . Estructura 87

Descripció UEs:

UE8700: Retall negatiu de forma subcircular, parets i fons còncaus.

UE8701: Rebliment de la UE8700, argilós–límós de color verd i consistència bastant compacta. Conté blocs de calcària de grandària decimètrica, col·locats en posició plana i una llosa de grans dimensions, situada en el centre de l'estructura en posició vertical. D'es d'un punt de vista estratigràfic, cobreix a la UE8702. Material: s'hi han recuperat 24 restes: 22 restes òssies, un fragment de ceràmica vidrada a torn i un fragment de sílex.

UE8702: Rebliment de la UE8700, argilós–límós de color gris i consistència bastant compacta. Aquesta UE és coberta per la UE8701. Material: cap resta

UE8703: Retall negatiu de forma irregular corresponent a una rasa agrícola. Talla la UE8700 en el seu sector sud-est.

UE8704: Rebliment de la UE8703 compost per argiles de color marró clar, poc compacte amb restes d'arrels, sense material arqueològic. Material: cap resta

UE8705: Retall negatiu de forma rectangular corresponent a una rasa agrícola. Aquesta UE talla a la UE8700 en el seu sector sud-oest.

UE8706: rebliment de la UE8705, consistent en argiles de color marró clarvermellós poc compacte amb restes d'arrels. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: funció indeterminada

Cronologia: contemporània

• ESTRUCTURA 88

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets i fons còncaus i secció el·lipsoïdal.

Dimensions: La planta d'aquesta estructura conserva una longitud màxima de 65 cm, una amplada màxima de 56 cm i una fondària màxima conservada de 42 cm.

Descripció UEs:

UE8800: retall negatiu de forma subcircular, parets i fons còncaus.

UE8801: Rebliment de la UE8801 consistent en argiles de color marró fosc i consistència compacta. Conté diversos blocs i lloses de calcària de grans dimensions. Material: el material arqueològic és poc nombrós, només s'han recuperat 9 restes. Quatre d'ells són ceràmiques entre les que destaquen un fragment de vora i un fragment amb cordó llis. S'hi han recuperat també 5 restes lítiques: 3 nuclis (un de sorrenca, un altre de sílex i l'altre de calcària) i un fragment de quars

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles, amb un rebliment conservat.

Cronologia: bronze inicial

Fig. 127: . Estructura 88

- **ESTRUCTURA 89**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma oval, parets còncaves i fons pla.

Dimensions: longitud màxima de 74 cm, una amplada màxima de 60 cm i una profunditat màxima conservada de 15 cm.

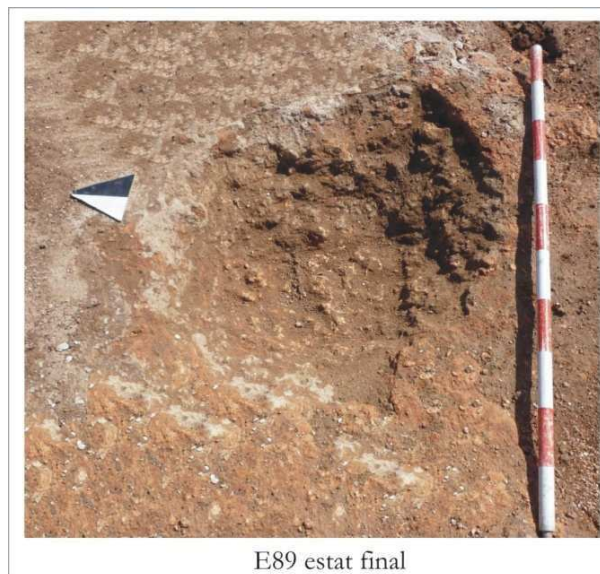

Fig. 128: . Estructura 89

Descripció UEs:

UE8900: Retall negatiu de forma oval, parets còncaves i fons pla.

UE8901: Rebliment de la UE8900 consistent en argiles de color marró fosc amb nòduls de carbonat dispersos i consistència compacta. Material: Només s'han recuperat un ascla, una ascla fragmentada i un fragment de sílex.

Coordenada: no

Interpretació: funció indeterminada

Cronologia: indeterminada

- **ESTRUCTURA: 90**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa tipus cisterna, de forma circular amb parets rectes i fons pla. Les parets i el fons estan arrebossades d'argamassa per tal de garantir l'aïllament del sofre. El fons presenta un retall (petit depòsit) de forma rectangular (30x10x20 cm).

Dimensions: conserva un diàmetre màxim de 220 cm i una fondària màxima de 90 cm.

Fig. 129: . Estructura 90

Descripció UEs:

UE9000: Retall negatiu de forma circular, parets rectes i fons pla, revestides per una cobertura de totxos.

UE9001: Rebliment d'argiles de color marró clar, de consistència molt poc compacta, restes orgàniques (arrels descompostes i restes de cargols terrestres) i restes de sofre. Material: un fragment de ceràmica a torn vidrada i un fragment de totxo.

Coordenada: no

Interpretació: cisterna moderna emprada per a barrejar del sulfat de coure i el carbonat de calç amb l'objectiu d'obtenir un fungicida per combatre el fong del mildiu.

Cronologia: moderna

- **ESTRUCTURA 91**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma oval amb parets còncaues i fons pla i secció irregular.

Dimensions: longitud màxima de 100 cm, amplada màxima de 78 cm i profunditat màxima conservada és de 57 cm.

Descripció UEs:

UE9100: retall negatiu de forma subvoval, parets còncaues i fons pla.

UE9101: rebliment de la UE9100 compost per un sediment argilós–llimós de color marró fosc i consistència compacta, amb restes de malacofauna terrestre. Material: s'hi han recuperat 30 restes arqueològiques. 23 són fragments de ceràmica prehistòrica a mà, tots ells informes, excepte un fragment de vora recta. 7 dels registres són restes lítiques: 2 fragments i un ascla fragmentada de sílex, tres fragments de quars i un fragment de calcària.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb un nivell de reaprofitament com a abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: bronze inicial

Fig. 130: . Estructura 91

• ESTRUCTURA 93

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa tipus fossa de forma oval, parets còncaves i fons pla. La secció presenta una tendència cilíndrica.

Dimensions: La planta conserva una longitud màxima de 110 cm i una amplada màxima de 103 cm, la profunditat màxima conservada és de 18 cm.

Descripció UEs:

UE9300: Retall negatiu de forma oval, parets còncaves i fons pla.

UE9301: Rebliment de la UE9300 consistent en argiles i llims de color gris i consistència compacta, amb pedres de calcària de petites dimensions (centimètriques). S'ha recuperat un important volum de material arqueològic, sobre tot si tenim en compte l'escassa potència conservada en aquesta unitat estratigràfica. Material: s'han recuperat 376 restes arqueològiques. Gran part són restes ceràmiques, en total, s'han documentat 347 registres. Es tracta de fragments de ceràmica prehistòrica a mà, quasi tots són informes, excepte 18 (17 són fragments de vores i un fragment de carena). Pel que fa a la decoració i els elements de suport, s'han documentat mamellons, mugrons, cordons i pastilles, algunes d'elles superposades.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: neolític final. Verazià. Aquesta atribució cronocultural va ser realitzada a partir de les característiques del conjunt ceràmic.

Fig. 131: . Estructura 93

• ESTRUCTURA 94

Localització: Sector II

Morfologia: estructura negativa tipus fossa, de forma circular, parets rectes, fons pla i secció cilíndrica.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 130 cm i una fondària màxima de 60 cm.

Fig. 132: . Estructura 94

Descripció UEs:

UE9400: Retall negatiu de forma circular, parets rectes i fons pla.

UE9401: Rebliment de la UE9400, format per argiles plàstiques de color gris verdós i consistència compacta. Conté pedres de petita i mitjana grandària i una gran abundància de carbons i restes d'argila cuita. Aquesta es presenta de forma disgregada (argila desfeta) o bé en format de tovot. També apareixen blocs de calcària de grandària centimètrica i decimètrica, alguns d'ells termoalterats. Aquesta unitat estratigràfica cobreix a la UE9402. Material: s'hi han recuperat 130 restes arqueològiques entre els que destaquen les ceràmiques (57 registres). Es tracta de fragments de ceràmica prehistòrica a mà, dels quals només 10 presenten algun tipus de forma: 2 fragments de vora, 2 carenes, 2 nanses i 4 bases planes. Pel que fa a la decoració s'han documentat diversos mugrons i pastilles. També s'han recuperat 26 restes òssies, 1 fragment de malacofauna marina, 19 fragments de carbó i 19 fragments d'argila cuita, alguns d'ells amb empremtes vegetals (3 restes). Pel que fa a les restes lítiques, s'han trobat: 4 restes de sílex (2 nuclis, 1 denticulat i una ascla), un fragment de quars i un fragment i un còdol de granit molt alterats.

UE9402: Rebliment de la UE9400, consistent en argiles de color marró fosc amb molts carbons, restes d'argila cuita desfeta i tovots. Aquesta unitat estratigràfica és coberta per la UE9401. Material: s'han recuperat 114 restes arqueològiques, de les quals 70 són fragments de ceràmica prehistòrica a mà. Es tracta predominantment de fragments informes, excepte 13 fragments de vora, 2 carenes i dos bases planes. Atenent a la decoració, s'han documentat: acanalats, cordons, mugrons, incisions, ungulacions paral·leles, pastilles, mamellons, etc. Algunes de les superfícies han sigut engrutades. També s'hi han documentat: 6 fragments òssies, 8 fragments de carbó, 1 fragment de malacofauna marina fòssil i 21 fragments de ceràmica cuita, 4 d'ells amb empremtes vegetals. Pel que fa a les restes lítiques hi ha 7 restes: 1 nucli de sílex, 2 percussors de quarsita, 1 fragment i 1 còdol de quars i un fragment de calcària.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb dues fases de reaprofitament com a abocador de deixalles.

Cronologia: neolític final? bronze final?

• ESTRUCTURA 95

Localització: Sector II

Morfologia: estructura negativa, tipus fossa, de forma subcircular, parets rectes i fons pla i secció cilíndrica.

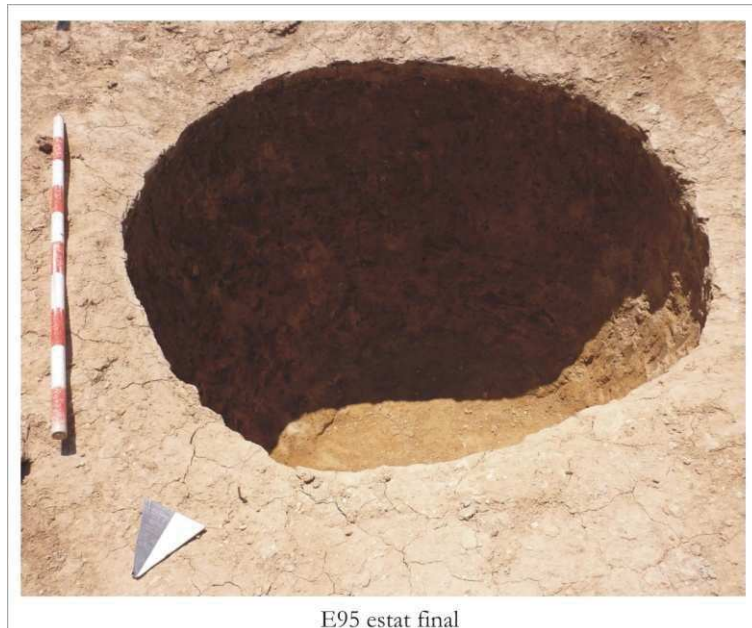
Dimensions: Conserva un diàmetre i una profunditat màxima conservada de 140 i 130 cm, respectivament.

Descripció UEs:

UE9500: Retall de forma subcircular, parets rectes i fons pla.

UE9501: rebliment de la UE9500, constituït per marges de coloració marró grisós, argiles de color groguenc i presència puntual de clastos centimètrics de calcària termoalterada amb consistència compacta. Destaca la presència de restes disperses de cargols terrestres i l'abundància de tovots de petita grandària. La UE9501 cobreix a la UE9502. Material: Han estat recuperades 263 restes arqueològiques, de les quals 242 registres són ceràmiques. Es tracta de ceràmica prehistòrica a mà, fundamentalment informe. Pel que fa a la forma, 25 són fragments de vores, 5 fragments de base plana i 2 carenes. Atenent a les decoracions s'han identificat fragments amb cordons digitats i impresos, incisions en les vores, mugrons. El engrutat és el tractament de la superfície predominant. Només s'han recuperat dos fragments ossis, quatre fragments

lítics (1 ascla de sílex, 1 fragment de calcària, un nucli de quars i una base de molí de granit), 4 fragments de carbó i 11 fragments d'argila cuita (entre ells 3 amb forma).

E95 estat final

Fig. 133: . Estructura 95

UE9502: Rebliment de la UE9500 queda cobert per la UE9501 i cobreix a la UE9503.

Aquesta unitat estratigràfica consisteix en una acumulació de margues de coloració color gris verdós amb argiles marrons i groguenques i consistència compacta. Presència puntual de carbons i restes de malacofauna terrestre. Material: s'han recuperat 321 restes arqueològiques amb predomini de les restes ceràmiques (289 registres). El 23 % d'aquestes (67 elements) presenten algun tipus de informació sobre la forma. 49 són fragments de vores, 12 bases planes i 6 carenes. Atenent a la seva decoració s'observa una certa varietat: cordons digitats, mugrons, pastilles, unguacions en la vora i en el coll, impressions e incisions. Algunes de les superfícies han estat engrutades. Altres materials: 5 fragments ossis, 6 restes lítiques (3 ascles retocades i 2 ascles de sílex, 1 possible base de granit molt alterada), 1 fragment de malacofauna marina fòssil, 17 fragments d'argila cuita i 3 fragments de carbó.

UE9503: rebliment de la UE9500 que és cobert per la UE9502. Està compost per margues de color gris verdós amb argiles de color marró groguenc, abundància de carbons i presència puntual de malacofauna terrestre. Material: Aquesta és la unitat estratigràfica, d'aquesta estructura, que ha proporcionat un menor nombre de restes, 141 en total. 134 són restes de ceràmica prehistòrica a mà de les quals 27 són fragments de vores, carenes i bases planes, la resta són fragments informes. Respecte a la decoració, s'han documentat mamellons, mugrons, pastilles i

ungulacions formant diferents dibuixos. Altres elements: 5 fragments de carbó, 2 fragment d'argila cuita.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb tres fases de reamortització com a abocador de deixalles domèstiques

Cronologia: bronze final?

• ESTRUCTURA 96

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa tipus fossa de forma circular i parets i fons còncaus i secció el·lipsoïdal.

Dimensions: conserva un diàmetre màxim de 140 cm i una fondària màxima de 88 cm.

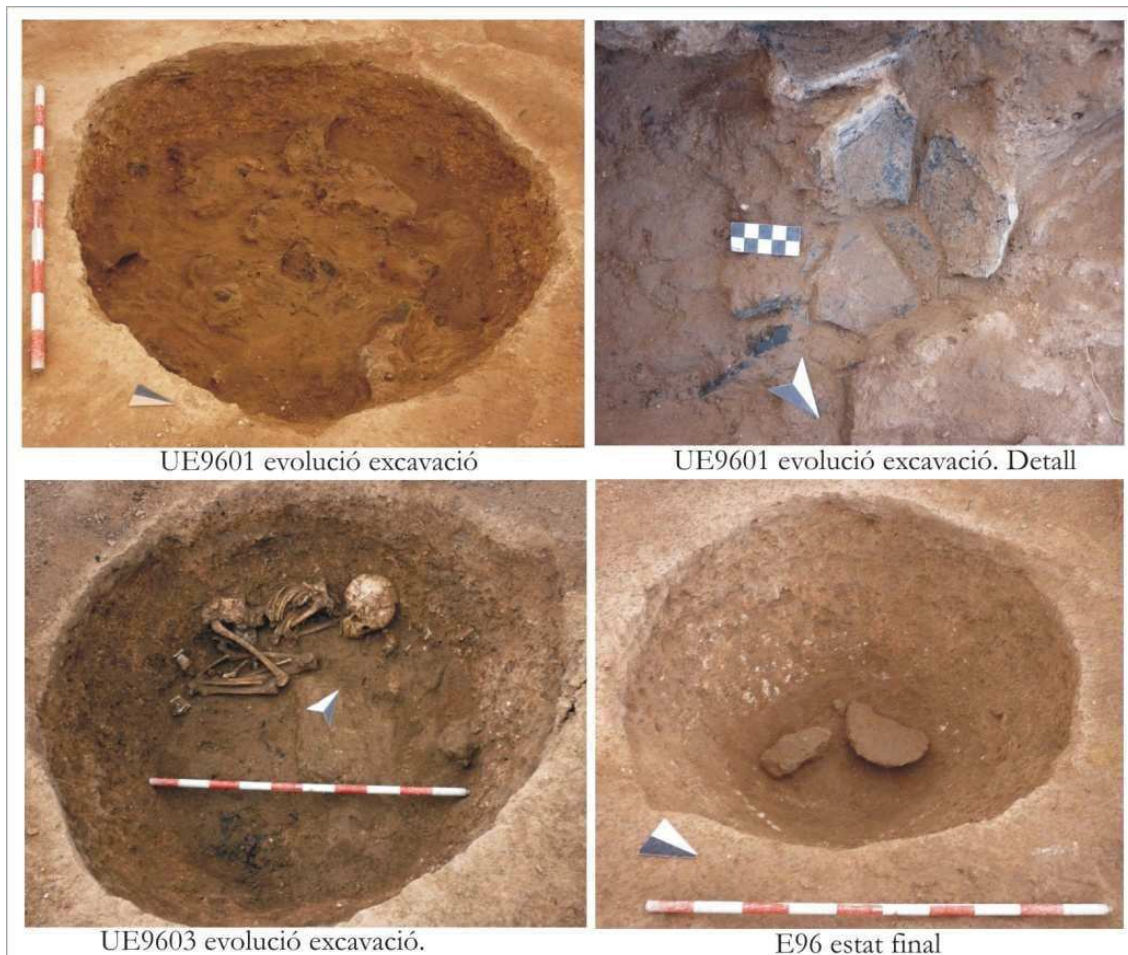

Fig. 134: . Estructura 96

Descripció UEs:

UE9600: Retall negatiu de forma circular, parets i fons còncaus.

UE9601: Rebliment de la UE9600 que està constituït per argiles de color marró fosc i consistència compacta amb fragments d'argila cuita desfets i nombroses restes de malacofauna terrestres. Destaca l'abundància de tovots que s'estenen per tota la planta de l'estructura. La majoria presenten morfologies irregulars encara que algunes conserven una morfologia ben definida (planes-informes i amb empremtes vegetals (*torchis*)). En aquesta UE s'han recuperat 3 restes òssies atribuïbles clarament al gènere Homo, i altres dues (un fragment de vèrtebra i un fragment de crani) tot i que són més dubtosos podrien tractar-se també de restes humanes. La UE9601 cobreix a la UE9603 i la UE9602. Material: en aquesta unitat estratigràfica, s'han recuperat 107 restes arqueològiques. 38 són fragments de ceràmica prehistòrica a mà, majoritàriament informes encara que 10 són fragments de vores, carenes i un arrencament de coll. Pel que fa a la decoració només s'hi ha recuperat un fragment amb un cordó imprès. De la totalitat del conjunt, 12 dels registres corresponen a fragments ossis (3 d'ells humans i 2 dubtosos), 3 a restes lítiques (1 base de molí de calcària, una possible base de molí de granit, molt alterat, i un ascla fragmentada de sílex), 1 fragment de carbó i 53 fragments d'argila cuita, 33 d'ells conserven la seva forma y/o presenten improntes vegetals.

UE9602: rebliment de la UE9600 que és coberta per la UE9601 i la UE9603. És un nivell d'argiles de color marró fosc, de consistència molt compacta, i amb abundància de restes de malacofauna terrestre i microcarbons. Material: S'han recuperat 60 restes arqueològiques: 28 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, entre els que destaquen 4 vores i 2 carenes, ja que la resta són informes. Respecte a la decoració només s'ha recuperat un fragment amb pastilles en la vora. Destaca la presència d'una llosa de calcària d'importants dimensions (60x40x20 cm). Altres materials són: 16 restes faunístiques, 2 restes lítiques (1 fragment i un nucli de sílex), 12 fragments de carbó, 1 fragment de malacofauna marina i 1 fragment de tovot amb dues cares planes.

UE9603: inhumació de caràcter primari, situada adossada a la paret nord-oest de l'estructura i en direcció nord est- sud oest. Es tracta d'un individu juvenil (d'uns 15 anys) i sexe femení, en posició de decúbit lateral i connexió anatòmica. Les restes òssies presenten un important grau d'alteració, especialment les epífisis. Aquesta unitat estratigràfica és coberta per la UE9601 i cobreix la UE9602. Material: restes humans.

Coordenada: no

Interpretació: sitja de secció el·lipsoïdal reaprofitada com a enterrament primari i, possiblement, també secundari. Aquesta estructura presenta 3 fases d'amortització. La primera fase, es correspon a un abocament de deixalles amb abundància de restes arqueològiques i restes orgàniques com carbons. A més destaca la presència de

vàries restes humanes sense cap tipus de connexió anatòmica. Una segona fase és la corresponent a la inhumació pertanyent a un individu de sexe femení, que va ser cobert per un abocament de restes domèstics.

Cronologia: Bronze inicial. Aquesta es una atribució cronocultural realitzada a partir del material ceràmic.

• ESTRUCTURA 97

Localització: Sector I

Morfologia: Retall negatiu, tipus fossa, de morfologia subcircular, parets còncaues i fons pla i secció troncònica.

Dimensions: Conserva un diàmetre de boca de 90 cm mentre que el diàmetre màxim és de 130 cm i 108 cm de fondària màxima conservada.

Descripció UEs:

UE9700: Retall negatiu de forma subcircular, parets còncaues i fons pla.

UE9701: Rebliment de la UE9700 que cobreix a la UE9602, la UE9603 i la UE9604. És un rebliment d'argiles de color gris amb abundància de cendres, carbons, restes d'argila cuita i alguns tovots. La seva consistència és molt compacta Material: s'han recuperat 33 restes arqueològiques: 9 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (1 fragment de vora, un fragment amb mugró i la resta fragments informes), 4 restes lítiques (3 bases de molí de granit, una d'elles molt alterada, i un fragment de sílex), 16 fragments d'argila cuita tot ells amb forma i dos amb empremtes vegetals, 3 restes faunístiques i un fragment de mangra.

UE9702: Rebliment de la UE9700 que és cobert per la UE9601 i cobreix a la UE9603. Es tracta, d'una acumulació de blocs de calcària de mitjana grandària localitzats en el sector sud-oest de l'estructura, adossats a la paret d'aquest sector. Material: cap resta

UE9703: Inhumació de caràcter primari localitzat en el sector oest de l'estructura, adossat a la paret de la mateixa. El cos va ser dipositat en direcció nord-sud. Les restes humanes pertanyen a un individu adult de sexe masculí en posició de decúbit lateral i en connexió anatòmica. El individu va ser cobert pels blocs de la UE9702. Material: un punxó d'os

UE9704: rebliment d'argiles de color groguenc amb mòduls de carbonat disgregats (argiles del geològic) i restes d'argila cuita desfeta. Consistència bastant compacta. Aquesta unitat estratigràfica es localitza en el sector est de l'estructura, es tracta d'una

caiguda de paret de la mateixa i no presenta cap resta arqueològica. Cobreix a 9705 i és coberta per 9703 i 9701. Material: cap resta.

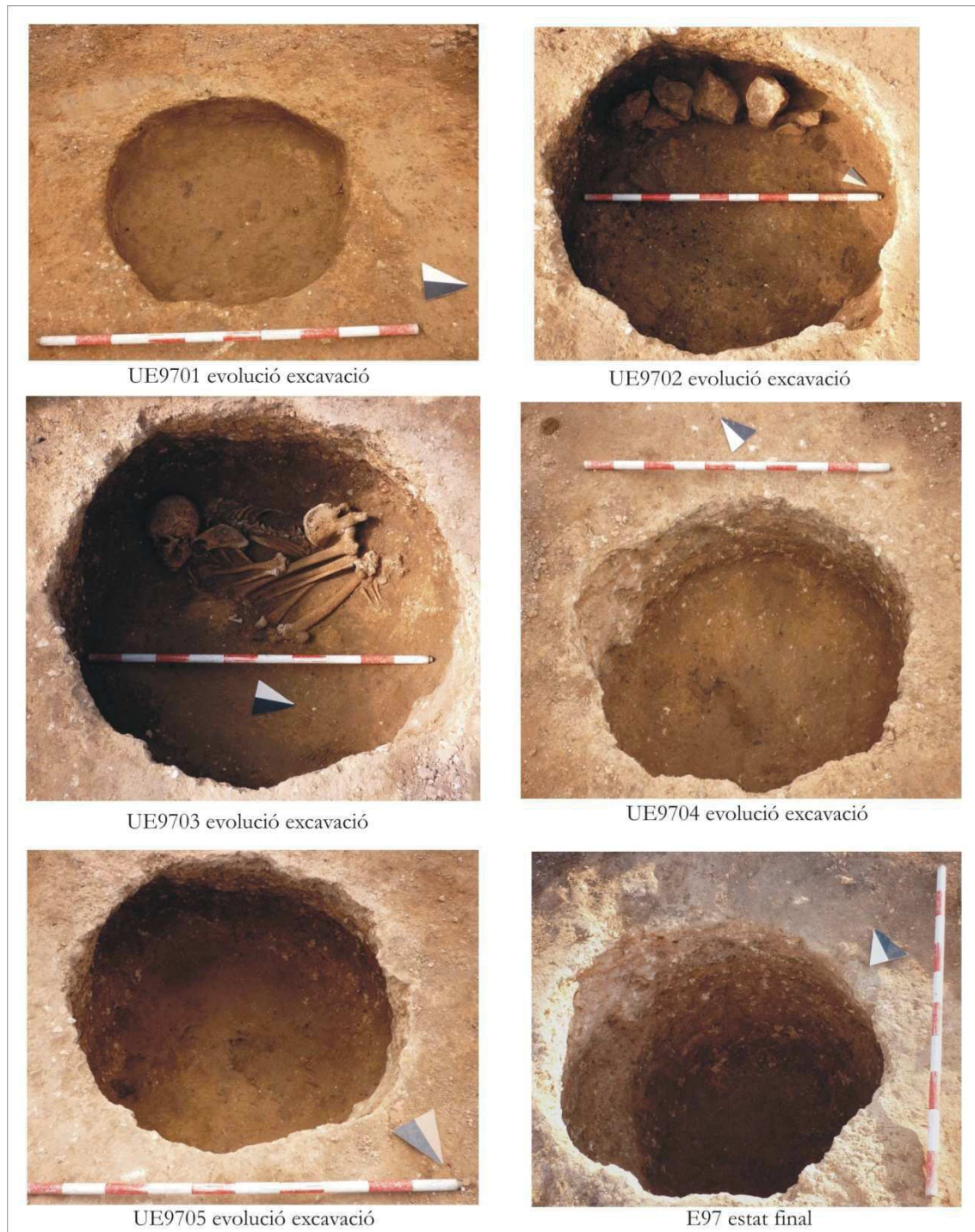

Fig. 135: . Estructura 97

UE9705: Rebliment d'argiles de color gris, amb cendres, carbons (alguns d'ells conservaven la morfologia), restes d'argila cuita desfeta i tovots. En el fons d'aquesta unitat estratigràfica és van trobar dos còdols de calcària, una base de molí de granit molt alterada. Material: s'hi han recuperat 33 restes. 2 fragments de ceràmica

prehistòrica a mà informe, 11 fragments òssies, 4 restes lítiques (2 nuclis de sílex, 1 còdol de calcària i una base de molí de granit), 11 fragments de carbó i 5 fragments d'argila cuïta (4 tovots i 1 *torchis*).

Coordenada: no

Interpretació: fossa tipus sitja, de secció troncocònica, reaprofitada com lloc d'enterrament. Durant la primera fase d'utilització de la sitja va ser empleada com a abocador de deixalles domèstiques. La segona fase es correspon con un moment d'abandó de l'estructura ja que suposa una caiguda de paret de l'estructura. Durant la tercera fase, la sitja és emprada com a lloc d'enterrament. Posteriorment, es coberta per un conjunt de blocs de calcària i per últim, per un rebliment d'argiles amb abundants restes orgàniques i restes domèstiques.

• ESTRUCTURA 98

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma rectangular i angles arrodonits. Les parets són convexes i el fons pla, amb un retall oval situat en el centre de l'estructura.

Dimensions: La longitud màxima conservada d'aquest retall és de 138 cm, l'amplada màxima és de 78 cm i conserva una profunditat màxima de 25 cm.

Descripció UEs:

UE9800: retall de forma rectangular, parets convexes i fons pla.

UE9801: rebliment de la UE9800, de composició argilosa de color verd grisós i consistència compacta i amb moltes arrels. Cobreix a la UE9802 i a la UE9803. Material: 5 fragments informes de ceràmica contemporània a torn, 3 d'ells amb pastes vidrades.

UE9802: Rebliment de la UE9803 de composició argilosa-llimosa de color marró i consistència compacta. Dimensions: 39 cm de longitud, 26 cm d'amplada i 7 cm de fondària. És coberta per la UE9801. No s'ha recuperat cap resta arqueològica en aquesta UE. Material: cap resta

UE9803: Retall de forma oval de parets i fons còncaus. Talla la UE9801 Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: retall de funció indeterminada, probablement relacionada amb els treballs agrícoles de la zona.

Cronologia: Contemporània.

E98 estat final

Fig. 136: . Estructura 98

• ESTRUCTURA 99

Localització: Sector I

Morfologia: Estructura negativa de forma rectangular, parets còncaues i fons pla, amb un retall central de forma subcircular.

Dimensions: La longitud màxima conservada d'aquesta estructura és de 118 cm, la seva amplada màxima de 78 cm i la seva profunditat màxima de 20 cm.

Descripció UEs:

UE9900: Retall de forma rectangular, parets còncaues, fons pla.

UE9901: Rebliment de la UE9900 consistent en un sediment argilós de color verd grisós i consistència compacta. Cobreix a la UE9903. Material: 2 fragments de ceràmica a torn, un d'ells vidrat, 2 fragments ossis i un fragment de vidre.

UE9902: Retall de forma subcircular amb parets còncaues i fons irregular amb pendent cap al SE. Talla la UE9900. Conserva unes dimensions de: 37 cm de diàmetre i 12 cm de fondària.

UE9903: Rebliment de la UE9902, argilós–llimós de color gris i consistència compacta sense material arqueològic. Material: cap resta

Coordenada: No

Interpretació: estructura de forma indeterminada, probablement esta relacionada amb els treballs agrícoles de la zona.

Cronologia: contemporània.

E99 estat final

Fig. 137: . Estructura 99

• ESTRUCTURA 100

Localització: Sector I. Dins de la rasa del cable d'alta tensió

Morfologia: retall negatiu de forma subcircular, amb parets rectes i fons irregular amb tendència còncaua.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 102 cm i una profunditat màxima de 17 cm.

Descripció UEs:

UE10000: retall negatiu de forma subcircular parets rectes i fons irregular amb tendència còncaua. Dimensions: 102 cm de diàmetre màxim i 17 cm de fondària màxima conservada.

UE10001: rebliment de la UE10000 consistent en argiles de color marró fosc i consistència compacta, i presència de restes de malacofauna terrestre. Material: s'han recuperat 28 restes arqueològiques: 20 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (6 d'ells amb forma: 4 fragments de vora, 1 fons pla i 1 nansa). 6 restes faunístiques i 2 restes lítiques (1 base de molí de granit i 1 còdol de quars).

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques amb un alt grau d'arrasament.

Cronologia: bronze inicial

Fig. 138: . Estructura 100

• ESTRUCTURA 101

Localització: Sector I. Dins de la rasa del cable d'alta tensió

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets còncaues i fons pla.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 80 cm i una fondària màxima també de 80 cm

Descripció UEs:

UE10100: retall de forma subcircular, parets còncaues i fons pla. Dimensions: 80 cm de diàmetre màxim conservat i 80 cm de fondària màxima conservada.

UE10101: rebliment argilós–llimós de la UE10100 de color verd grisós i consistència compacta. Material: s'han recuperat 28 restes arqueològiques. 23 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, majoritàriament informes excepte un fragment de vora i un fragment de fons pla. Atenent a la decoració s'han documentat una pastilla i un fragment amb cordons formant un dibuix reticulat. Pel que fa al tractament de les superfícies, destaquen algunes fragments raspallats. També s'han documentat dues ascles fragmentades de sílex i un fragment de quars així com, dos fragments de malacofauna fòssil (possibles pales/recollidors).

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb una sola fase de reaprofitament com a abocador de deixalles.

Cronologia: el material arqueològic recuperat és característic del neolític antic evolucionat.

Fig. 139: . Estructura 101

• ESTRUCTURA 102

Localització: Sector I. Dins de la rasa del cable d'alta tensió

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets còncaves i fons irregular amb tendència còncava. La secció conservada presenta una tendència cilíndrica.

Dimensions: Les dimensions conservades d'aquesta estructura són 160 cm de diàmetre màxim conservat i 62 cm de profunditat màxima conservada.

Descripció UEs:

UE10200: retall subcircular, parets còncaves i fons irregular amb tendència còncava.

UE10201: Rebliment d'argiles de color gris, consistència compacta i restes de malacofauna terrestre. Amb dos grans blocs de calcària no termoalterada. Material: s'hi han recuperat 356 restes arqueològiques. Predominen els fragments de ceràmica prehistòrica a mà (NR 263): dels que destaquen 21 fragments de vora. Atenent a la decoració s'han documentat: cordons, mamellons, mugrons i pastilles. Altres materials: 19 restes lítiques (5 ascles i 2 fragments de sílex; 4 fragments, 1 còdol i 2 ascles de

quars i 2 còdols i una base de molí de calcària), 65 restes faunístiques, 1 fragment de malacofauna fòssil, 4 fragments d'argila cuita i 4 fragments de carbó.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb una fase conservada de reutilització com a abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: neolític final

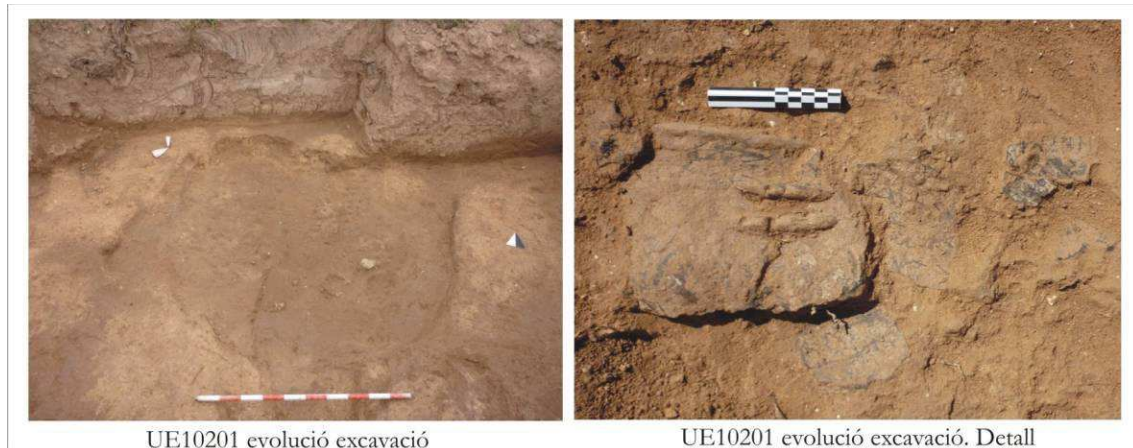

Fig. 140: . Estructura 102

• ESTRUCTURA 103

Localització: Sector I. Dins de la rasa del cable d'alta tensió

Morfologia: estructura negativa de forma oval amb parets i fons rectes i secció cilíndrica.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 165 cm de longitud, 116 cm d'amplada màxima i 240 cm de profunditat màxima.

Descripció UEs:

UE10300: Retall de forma oval, parets i fons recte, secció cilíndrica.

UE10301: rebliment de la UE10300 constituït per argiles de color marró fosc, de consistència molt compacta, presència esporàdica de carbons i abundància de restes de malacofauna terrestre. La UE 10301 cobreix la UE10302. Material: en aquesta UE s'han recuperat 246 restes. 189 són restes de ceràmica prehistòrica a mà. Encara que predominantment es tracta de fragments informes, 26 restes presenten una forma identificable: 24 vores i 2 nanses. Les decoracions consisteixen en: incisions, mugrons i altres tipus d'aplicacions plàstiques. 39 dels registres són restes faunístiques (tant òssies com dentals). 15 són restes lítiques: 6 fragments i 2 ascles de sílex; 2 fragments, 1 còdol i un ascla retocada de quars; un fragment de jaspi. 2 fragments de malacofauna marina, un d'ells fòssil. 1 fragment de tovot, pla-informe.

UE10302: Rebliment de la UE10300 compost per argiles de color marró fosc amb menor compactació que la UE10301. Presenta abundants carbons així com restes de

malacofauna terrestre i còdols de calcària de petita grandària (2-5 cm). El material arqueològic és molt abundant. Aquesta unitat estratigràfica és coberta per la UE10301 i cobreix la UE10303. Material: s'han quantificat 387 restes. 251 són fragments de ceràmica prehistòrica a mà: 55 presenten algun tipus de forma identificable (36 vores, 7 bases planes, 9 carenes, 2 nanses i 1 tapadora). Decoracions: acanalats superficials, cordons llisos i impresos, mugrons, pastilles, incisions en les vores i aplicacions plàstiques indeterminades. Restes faunístiques: 84. Restes lítiques: 9 ascles, 6 fragments, 3 nuclis, 1 rascador de sílex; 3 ascles i 1 còdol de quars; 2 còdols de quarsita; 1 possible fragment de destrat de corniana; 8 bases de molí de granit (6 d'elles molt alterades); 1 fragment de sorrenca i 1 còdol i 5 bases de molí de calcària. 1 fragment de malacofauna marina. 9 fragments de carbó i 1 tovot.

UE10304 (=UE10303): Rebliment de la UE10300 que és cobert per la UE10302 i cobreix a la UE10306. Esta format per un sediment argilós arenós de color marró grisós i escassa compactació, amb abundància de blocs de calcària, granit i sorrenca de grandària variable (entre 5 i 30 cm aproximadament). Tant els granits com les sorrenques apareixen en una proporció molt menor que les calcàries i els granits estan molt alterats. Les restes de malacofauna terrestre són abundants i la presència de carbons es puntual. Material: 250 restes arqueològiques. 204 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 46 d'ells presenten algun tipus de forma: 28 vores, 12 bases planes, 2 carenes i 4 nanses. Decoració: acanalats, impressions, incisions, cordons llisos i impresos, mugrons, pastilles i aplicacions plàstiques indeterminades. 9 restes lítiques: 2 fragments, 1 nucli i 1 ascla de sílex; 4 fragments de quars; 1 còdol de quarsita. 32 restes òssies. 4 fragments de malacofauna marina, 1 d'ells fòssil i 1 fragment de tovot, pla-informe.

UE10306 (=UE10305): Rebliment de la UE10300 que ha estat cobert per la UE10304. El compon per un sediment d'argiles i sorres de color marró groguenc i escassa compactació. Abundància de blocs de calcària, granit i sorrenca de grandària variable (5 i 30 cm aprox.). Abundància de malacofauna terrestre i presència puntual de carbons. Aquesta unitat destaca per la gran quantitat de restes arqueològiques que s'hi ha recuperat en ella. Entre aquests que destaca la connexió anatòmica de l'extremitat superior d'un bòvid domèstic. Material: 308 restes arqueològiques. 231 fragments de ceràmica prehistòrica a mà: 43 amb forma determinada (30 fragments de vores i 13 fragments de base plana). Decoracions: acanalats, cordons llisos i impresos, pastilles, crestes, incisions i aplicacions plàstiques indeterminades. Altres restes: 51 restes faunístics, 19 restes lítiques (5 nuclis, 2 fragments i 2 ascles de sílex; 4 fragments i 1 còdol de quars; 1 percussor de quarsita; 1 mà de molí, 1 base de molí i

un fragment molt alterat de granit; 1 fragment de sorrenca). 6 fragments de malacofauna marina (2 fòssils). 1 tovot, pla-informe.

Coordenada: no

Interpretació: aquesta és l'estructura millor conservada de tot el jaciment en quant a la profunditat. Es tracta d'una sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques durant diverses fases.

Cronologia: bronze inicial, determinació realitzada amb el material ceràmic

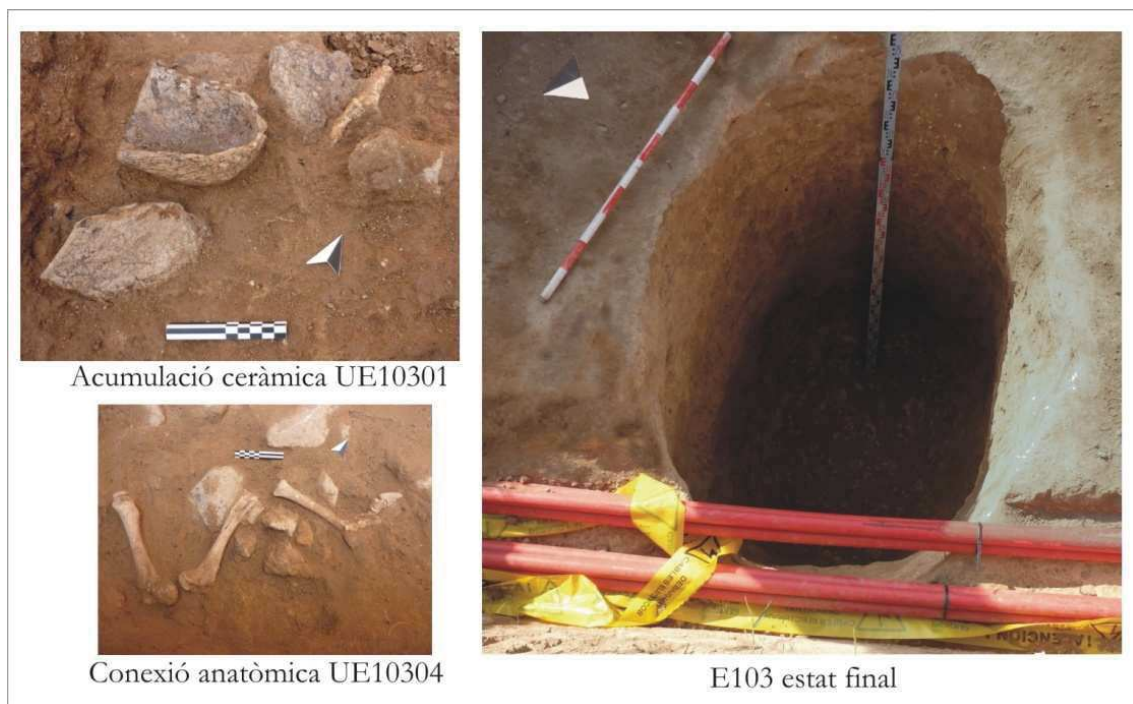

Fig. 141: . Estructura 103

• ESTRUCTURA 104

Localització: Sector I. Dins de la rasa del cable d'alta tensió.

Morfologia: estructura negativa tipus fossa de planta irregular amb tendència oval i grans dimensions. L'estructura no va poder ser excavada en la totalitat de la seva planta degut a que part de la mateixa es trobava a l'altre costat de la tanca de delimitació d'expropiació de terres per l'obra. Pel que fa a la seva morfologia, aquesta estructura presentava parets còncaves i fons pla.

Dimensions: Va ser excavada un àrea de 740 cm de longitud màxima de la seva planta i 50 cm de profunditat màxima conservada.

Descripció UEs:

UE10400: retall negatiu de planta irregular amb tendència oval, parets còncaues i fons pla.

UE10401: rebliment de la UE10400 consistent en argiles de color marró grisós que cobreix a la UE10402 i la UE10409 i que s'estén per tota la planta de l'estructura adquirint una major potència cap al centre de l'estructura, on es concentra gran part del material arqueològic recuperat en aquesta unitat. Material: 1051 restes: 844 fragments ceràmics, 87 restes faunístics, 2 restes de malacofauna marina, 42 restes lítiques, 33 carbons, 34 fragments d'argila cuita. Encara que majoritàriament els fragments ceràmics (ceràmica prehistòrica a mà) són informes, destaquen els elements decoratius: acanalats, cordons llisos i impresos, impressions incisions, triangles i serrells incisos. Altres elements són les bases planes, bases anulars i elements de sustentació com llengüetes i llengüetes perforades.

UE10402: Rebliment de la UE10400 consistent en argiles de color marró fosc amb carbons i fragments mil·limètrics d'argila cuita. Aquesta unitat estratigràfica presenta una major potència cap al límit sud-oest de l'estructura, és coberta per la UE10401 i cobreix a la UE10409, la UE10411, la UE10413 i la UE10404. Material: 251 restes arqueològiques: 176 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 43 restes faunístiques, 1 fragment de malacofauna marina, 5 restes lítiques, 14 fragments de carbó i 12 fragments de tovot i *torchis*. Els fragments ceràmics són majoritàriament, informes encara que destaquen alguns fragments de bases planes i vores exvasades. Pel que fa a la decoració s'han recuperat fragments amb mugrons, acanalats, triangles incisos, impressions, incisions i aplicacions plàstiques.

UE10403 (=UE10417): rebliment de la UE10400 consistent en argiles carbonatades de color vermellós-groguenc, amb restes d'argila cuita i alguns petits carbons. El material arqueològic és escàs. Aquesta unitat estratigràfica es situa en el límit sud de l'estructura. És coberta per la UE10401 i la UE10410 i cobreix a la UE10420 i localitzant-se en el límit sud-oest de l'estructura. Material: Només s'ha recuperat un fragment informe de ceràmica prehistòrica a mà.

UE10404 (=UE10416): Rebliment de la UE10400 consistent en argiles de color marró obscur amb presència puntual de carbons. És coberta per la UE10402 i la UE10409 i cobreix a la UE10414 i la UE10413 i estenen-se per tota la planta de l'estructura. Material: 124 restes arqueològiques: 90 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 11 restes faunístiques, 12 restes lítiques, 3 fragments de carbó i 8 fragments de tovots. Entre la ceràmica destaquen els fragments de base plana i les vores exvasades. Com a decoració ens trobem amb acanalats, cordons amb impressions i aplicacions plàstiques.

UE10405 (= UE10406, UE10412): Rebliment de la UE10400 situat en el centre de l'estructura, en el sector sud de la mateixa. És cobert per la UE10404 i cobreix a la UE10414. Consisteix en un abocament d'argiles de color marró fosc, amb abundants carbons (especialment en la zona central) i fragments de tovots. Material: 186 restes arqueològiques: 140 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 2 restes òssies, 4 restes lítiques, 37 fragments d'argila cuita (tovots i *torchis*) i 3 fragments de carbó. La majoria dels fragments ceràmics són informes, però destaquen alguns fragments de vora i de bases planes. Els elements decoratius són molt similars als de la resta d'unitats estratigràfiques: impressions, aplicacions plàstiques, cordons impresos.

E104 estat inicial

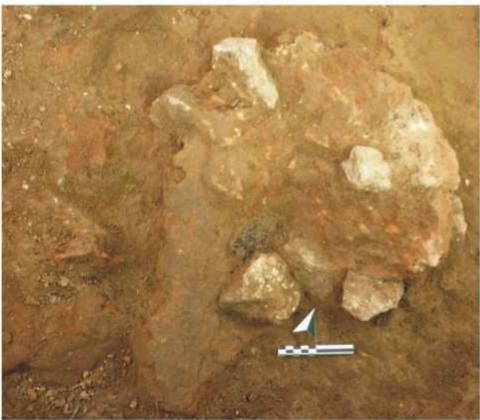
Evolució excavació UE10401.
Tercera fase d'excavació

Evolució excavació UE10404.
Segona fase d'excavació

Evolució excavació UE10405.
Tercera fase d'excavació

UE10405 detall

Evolució excavació UE10409 i UE10410

UE10409 i UE10410 detall

E104 estat final

Fig. 142: . Estructura 104

UE10407 (=UE10408): Rebliment de la UE10400 situat en el centre de l'estructura, en el sector nord de la mateixa, és coberta per la UE10404 i cobreix a la UE10418. Consisteix en un abocament d'argiles de color marró fosc amb abundants carbons i fragments de tovots. Material: 45 restes arqueològiques: 28 fragments de ceràmica prehistòrica a mà i 17 fragments d'argila cuita (tovots i *torchis*). Entre els fragments ceràmics destaquen 4 vores exvasades i 3 bases planes, pel que fa a la decoració: cordons, mugrons i aplicacions plàstiques.

UE10409: Rebliment de la UE10400 que és cobert per la UE10401 i la UE10402 i que cobreix a la UE10404 i la UE10412. És un abocament d'argiles carbonatades de color vermellós-groguenc. Material: 91 restes arqueològiques: 73 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 5 restes lítiques, 7 restes òssies i 6 fragments de tovots. 7 dels fragments ceràmics corresponen a vores exvasades i 1 d'ells a una base anular, entre els elements decoratius trobem cordons, pastilles i impressions en la vora.

UE10410: Rebliment de la UE10400 compost per argiles de color marró fosc. Aquesta unitat estratigràfica s'estén per el límit nord de l'estructura, és coberta per la UE10409 i la UE10411 i cobreix a la UE10405, la UE10403, la UE10420, la UE10414, la UE10415. Material: 48 restes arqueològiques: 43 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 2 restes lítiques, 1 fragment d'os i 2 fragments de tovot. Entre els fragments ceràmics determinables s'han recuperat 10 vores i 1 base anular. Les decoracions consisteixen en cordons impresos.

UE10411: rebliment de la UE10400 consistent en argiles grogues carbonatades i sense material arqueològic. Aquesta unitat estratigràfica és coberta per la UE10402 i la UE10409 i cobreix a la UE10404 i la UE10413. Es localitza en el límit sud de l'estructura. Material: cap resta

UE10413: rebliment de la UE10400 consistent en argiles groguenques carbonatades. Es localitza en el límit nord de l'estructura, és coberta per la UE10402, la UE104011, la UE10410 i la UE10405 i cobreix a la UE10404. Material: 91 restes arqueològiques: 87 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, 3 fragments ossis i 1 fragment de tovot. Els fragments ceràmics determinables consisteixen en 7 fragments de vora, 4 fragments de base plana i 1 fragment de base anular. Algunes de les superfícies apareixen brunyides i els elements decoratius es corresponen amb cordons impresos, impressions i incisions.

UE10414: rebliment de la UE10414 que consisteix en argiles de color marró fosc amb cendres i microcarbons dispersos i restes d'argila cuita disgregada. Aquesta unitat estratigràfica es localitza en el límit sud de l'estructura, és coberta per la UE10412 i cobreix a la UE10415 i la UE10417. Material: No s'ha recuperat cap resta arqueològica

UE10415: rebliment de la UE10400 consistent en argiles molt heterogènies i poroses de color gris i vermellós (característic del subsòl geològic de la zona). Aquesta unitat estratigràfica es troba en contacte amb el subsòl d'argiles groguenques carbonatades i és coberta per la UE10410, la UE10420 i la UE10414. Material: No s'ha recuperat cap resta arqueològica

UE10418: rebliment de la UE10400, molt heterogeni, consistent en argiles carbonatades i orgàniques. És coberta per la UE10404. Material: No s'ha recuperat cap resta arqueològica

UE10419: rebliment de la UE10400 consistent en argiles de color marró fosc. És cobert per la UE10418 i cobreix a la UE10421. Material: No s'ha recuperat cap resta arqueològica

UE10420: rebliment de la UE10400 consistent en argiles de color marró fosc. És coberta per la UE10403 i la UE10410. Material: 5 restes arqueològiques: 3 fragments de ceràmica prehistòrica a mà i 2 restes òssies.

UE10421: rebliment de la UE10400 d'argiles carbonatades de color groc i consistència poc compacta. És localitza sobre el subsòl d'argiles carbonatades de color vermellós i és coberta per la UE10419. Material: 1 fragment informe de ceràmica prehistòrica a mà.

UE10422: rebliment de la UE10400 d'argiles carbonatades de color groc d'escassa consistència i sense material arqueològic. És situa sobre les argiles carbonatades de color vermell del subsòl i és coberta per la UE10414 i la UE10418. Material: cap resta

UE10423: rebliment de la UE10400 d'argiles carbonatades de color groc i escassa consistència i sense material arqueològic. Es localitza en el límit nord de l'estructura, és coberta per la UE10418 i cobreix a la UE10419. Material: cap resta

UE10424: rebliment de la UE10400 d'argiles carbonatades de color groc i escassa consistència i sense material arqueològic. És localitza en el límit nord de l'estructura, és coberta per la UE10418 i cobreix a la UE10419. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: Gran retall de funció primària indeterminada, els diferents retalls localitzats en el fons de l'estructura inviten a pensar que es podria tractar d'una fossa per a l'extracció d'argila. Posteriorment, va ser reaprofitada com abocador de deixalles domèstiques en diferents fases, separades per moments d'abandó marcades per estrats d'argiles carbonatades procedents del subsòl i sense material arqueològic. Aquestes unitats es relacionen amb caigudes de paret de la fossa o amb moments d'aportació natural.

Cronologia: El material ceràmic es característic del bronze final i la primera edat del ferro.

• ESTRUCTURA 105

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular amb parets i fons rectes.

Dimensions: El diàmetre màxim conservat és de 150 cm i la profunditat màxima conservada és de 33 cm.

Descripció UEs:

UE10500: retall de forma circular, parets i fons rectes.

UE10501: Rebliment de la UE10500 compost per argiles de color marró fosc i consistència compacta. Material: Només s'han recuperat 3 restes arqueològiques: 2 fragments informes de ceràmica prehistòrica a mà i 1 làmina de sílex.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb un abocament conservat

Cronologia: el material arqueològic només ha permès precisar que l'estructura data d'època prehistòrica.

Fig. 143: . Estructura 105

• ESTRUCTURA 106

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets còncaves i fons pla.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 168 cm i una profunditat màxima de 70 cm.

Descripció UEs:

UE10600: Retall de forma subcircular, parets còncaves i fons pla.

UE10601: Rebliment de la UE10600 compost per argiles de color marró fosc amb carbons dispersos i consistència compacta. Material: s'han recuperat 46 restes arqueològiques. 15 fragments de ceràmica prehistòrica a mà: 2 fragments de vora i la resta, fragments informes. Decoració consistent en tres fragments amb cordons llisos. Restes lítiques: 2 fragments de sílex, 1 base de molí, dos fragments no recuperats de granit i una base de molí de sorrenca. 23 restes òssies.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb una fase conservada de reaprofitament com a abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: El material arqueològic només ha permès precisar que es tracta d'una estructura d'època prehistòrica.

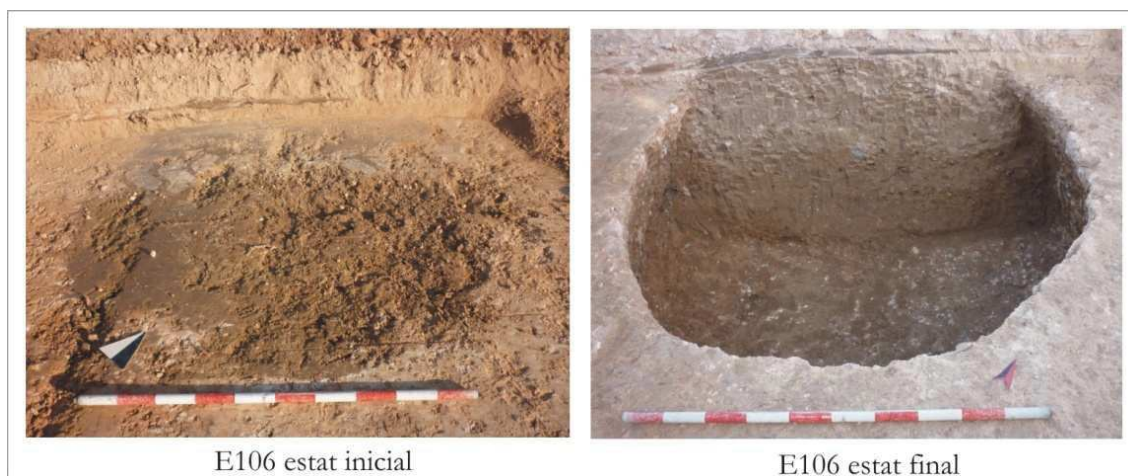

Fig. 144: . Estructura 106

- **ESTRUCTURA 107**

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma circular amb parets còncaves i fons pla.

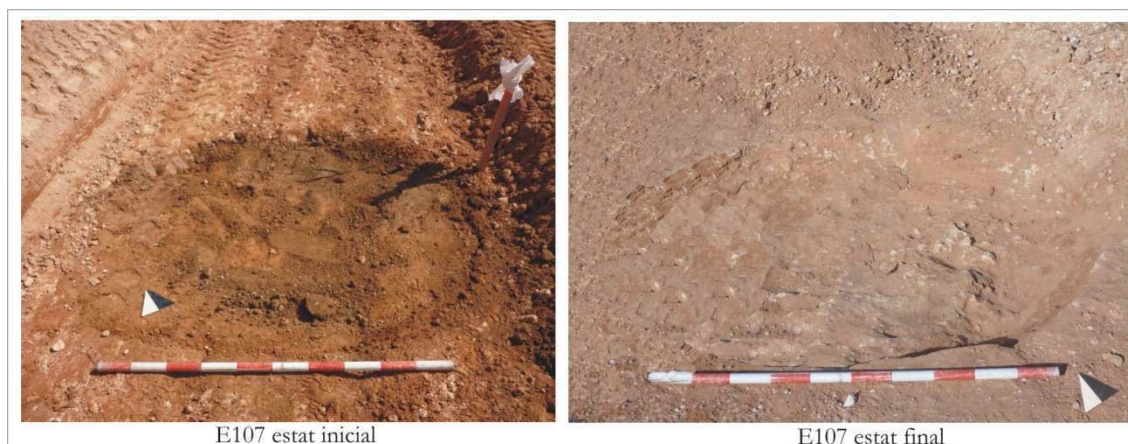

Fig. 145: . Estructura 107

Dimensions: Té un diàmetre màxim conservat de 174 cm i una profunditat màxima conservada de 20 cm.

Descripció UEs:

UE10700: Retall negatiu de forma circular parets, còncaves i fons pla.

UE10701: Rebliment de la UE10700 format per argiles de color marró clar i consistència compacta. Material: 3 fragments de ceràmica prehistòrica a mà.

Coordenada: no

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb una fase conservada de reaprofitament com a abocador de deixalles.

Cronologia: el material ceràmic només indica precisar que es tracta d'una estructura d'època prehistòrica.

- **ESTRUCTURA 108**

Localització: Sector I

Unitats estratigràfiques:

UE10800: retall negatiu de forma subcircular i grans dimensions originat per l'acumulació de diversos retalls, tant d'origen antròpic com natural (16 retalls en total). Dimensions: 25 metres de longitud màxima

UE10801: rebliment superficial de la UE10800 consistent en argiles de color marró grisós amb graves i carbonats. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: gran retall de funció indeterminada

Cronologia: Indeterminada

Fig. 146: . Estructura 108

• ESTRUCTURA 109

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: retall negatiu, d'origen antròpic, de forma subcircular, parets rectes i fons còncau i secció cilíndrica. Aquesta estructura esta retallada per la UE109003 (origen natural) i la UE11000 (retall d'origen antròpic).

Dimensions: 130 cm de diàmetre màxim conservat i 41 cm de fondària màxima conservada.

Fig. 147: . Estructura 109

Descripció UEs:

UE10900: retall negatiu de forma subcircular parets rectes i fons còncau.

UE10901: rebliment de la UE10900 consistent en argiles de color marró clar i graves disperses de grandària centimètrica, amb restes d'argila cuita desfeta i abundància de restes de malacofauna terrestre. Cobreix a la UE10904. Material: s'han recuperat 46 restes arqueològiques entre les que destaquen les ceràmiques amb 17 fragments, tot elles informes excepte dos fragments de vora. Com a decoració només s'ha recuperat un mamelló en una d'aquestes vores. Pel que fa a les restes lítiques s'han documentat 4 restes de sílex (3 ascles i un ascla fracturada) i un ascla de quars. Altres materials: 5 restes faunístiques, 18 restes d'argila cuita, una d'elles amb empremtes vegetals (*torchis*) i 8 molt mal conservats, motiu pel que no han pogut ser recuperats, 1 fragment de carbó.

UE10902: retall negatiu excavat en el substrat, de forma, parets i fons irregulars. Talla a la UE10900

UE10903: Rebliment de la UE10902 consistent en graves d'origen natural i grandària heteromètrica. Material: cap resta

UE10904: Rebliment de la UE10900 que és coberta per la UE10901 d'argiles de color groc amb nòduls calcaris dispersos. Material: s'han recuperat 7 restes òssies, es tracta de 3 fragments de restes humanes i 4 que possiblement, també ho són, 3 fragments de carbó i un fragment de tovot.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb diverses fases d'aprofitament com a contenidor de deixalles i possiblement amb un enterrament de caràcter secundari.

Cronologia: bronze inicial, atribució cronocultural realitzada a través de l'anàlisi preliminar del conjunt ceràmic.

• ESTRUCTURA 110

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa d'origen antròpic excavada en el subsòl, de forma subcircular, parets rectes i fons pla i secció cilíndrica.

Dimensions: 135 cm de diàmetre màxim conservat i 67 cm de fondària màxima conservada.

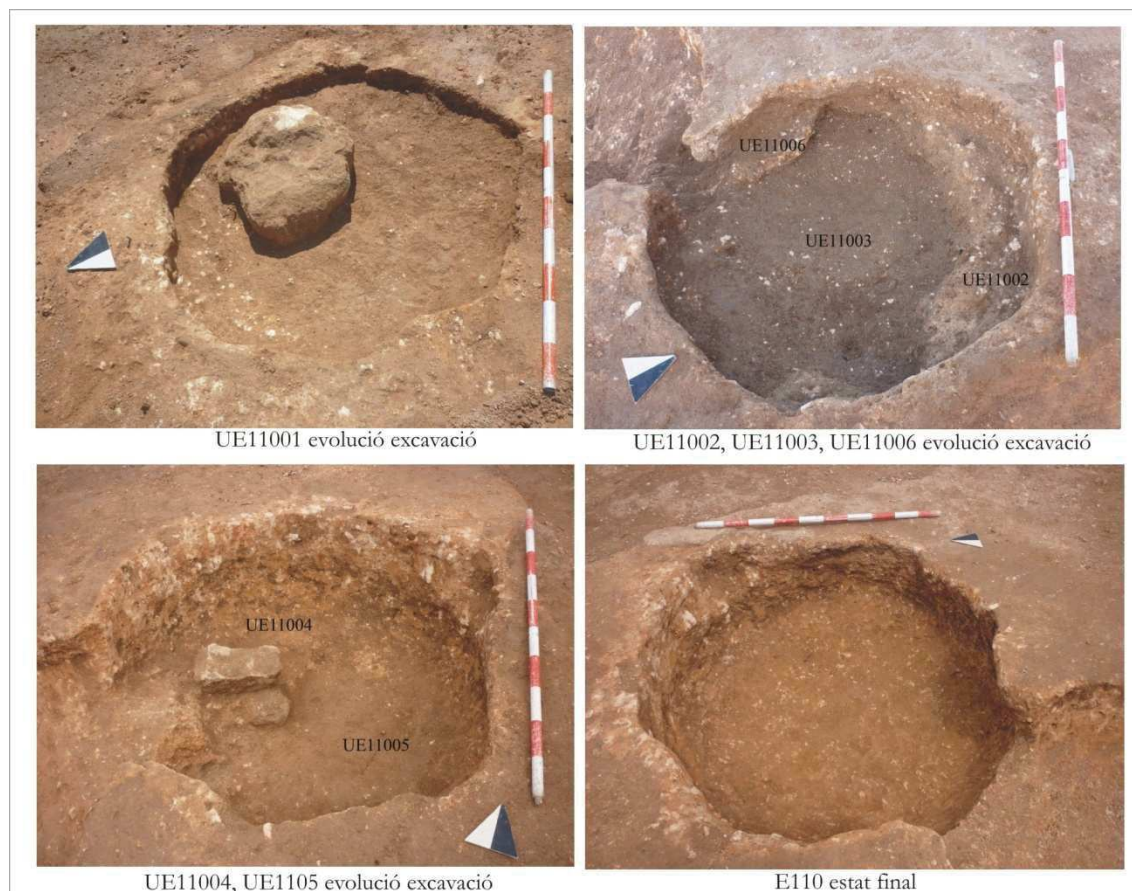

Fig. 148: . Estructura 110

Descripció UEs:

UE11000: Retall negatiu excavat en el subsòl, de forma subcircular, parets rectes i fons pla. Dimensions: 135 cm de diàmetre i 67 cm de fondària màxima conservada. La forma d'aquesta estructura està afectada per el fet de retallar a la UE10900.

UE11001: Rebliment de la UE11000 consistent en argiles de color marró i fragments d'argila cuita dispersa. Consistència compacta. Material: s'han recuperat 20 restes: 5 fragments informes de ceràmica prehistòrica a mà, 1 ascla de sílex, 5 fragments de carbó i 9 fragments d'argila cuita, un d'ells amb impromptes vegetals (*torchis*).

UE11002: Rebliment de la UE11000. compost per argiles de color groc i consistència poc compacta. Es situa juntament a la paret nord de l'estructura, es tracta d'una caiguda de parets del retall principal (UE11000). Aquesta unitat estratigràfica és coberta per la UE11001 i cobreix parcialment a la UE11003. Material: 1 fragment de ceràmica a mà informe.

UE11003: Rebliment de la UE11000 consistent en argiles de color marró amb restes d'argila cuita desfeta i consistència compacta. La UE és coberta per la UE1102 i la UE11001 i cobreix a la UE1104 i a la UE11005. Material: s'han recuperat 37 restes arqueològiques: 13 restes de ceràmica prehistòrica a mà (3 fragments de vora amb decoració: impressions, ungulacions), 1 ascla de sílex, 19 restes d'argila cuita (2 *torchis*) i 3 fragments de carbó.

UE11004: Rebliment de la UE11000 d'argiles de color groc i escassa consistència, situat en el sud de l'estructura. Aquesta unitat estratigràfica és coberta per la UE11003 i cobreix parcialment la UE11005. Material: cap resta

UE11005: Rebliment de la UE11000 consistent en argiles de color marró groguenc i consistència compacta. La UE11005 és coberta per la UE11003 i per la UE11004. Material: cap resta

UE11006: Rebliment d'argiles de color groc i consistència poc compacta. Es situa en el sector sud-oest de l'estructura, forma part del mateix procés de caiguda de paret que la UE11002 i la UE11007. Material: cap resta

UE11007: Rebliment de la UE11000 consistent en argiles de color groc i consistència poc compacta. Es situa en el sector est de l'estructura, junt a la paret, originàriament, va formar part del mateix procés de caiguda de paret que la UE11002 i la UE11006. Material: cap resta

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja amb quatre fases conservades de reaprofitament com a abocador de deixalles domèstiques i una fase de caiguda de parets de

l'estructura. Per tant, es va produir un hiatus de temps entre la primera fase d'aprofitament com abocador i la segona.

Cronologia: bronze inicial, atribució cronocultural realitzada mitjançant l'anàlisi preliminar del conjunt ceràmic.

• ESTRUCTURA 111

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa d'origen antròpic de forma circular amb parets cònques i fons pla. Es troba dins del retall UE10800.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 76 cm i una profunditat màxima de 10 cm.

E111 estat final

Fig. 149: . Estructura 111

Descripció UEs: dins del retall UE10800.

UE11100: retall de forma circular excavat en el subsòl amb parets cònques i fons pla.

UE11101: rebliment de la UE11100 consistent en argiles de color marró gris i consistència compacta. Material: s'hi han recuperat 6 restes: 3 fragments informes, dos de ceràmica a torn i un altre de ceràmica a mà, tots molt arrodonits, i 3 fragments d'argila cuita.

Coordenada: no

Interpretació: fossa de funcionalitat indeterminada, probablement una sitja d'època iberoromana.

Cronologia: iberoromana?

- **ESTRUCTURA 112**

Localització: Sector I. Dins de la E108

Morfologia: estructura negativa d'origen antròpic, forma circular amb parets i fons pla.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 138 cm i una profunditat màxima de 70 cm.

Descripció UEs:

UE11200: retall negatiu, excavat al subsòl, de forma circular, parets i fons pla.

UE11201: rebliment de la UE11200 consistent en argiles de color grisós i argiles grogues amb carbonats que procedeixen del subsòl geològic. Material: S'han recuperat 5 fragments informes de ceràmica a mà i una ascla de sílex.

Coordenada: no

Interpretació: possiblement es tracti d'una fossa tipus sitja molt arrasada per la E108.

Cronologia: indeterminada

E112 estat final

Fig. 150: . Estructura 112

- **ESTRUCTURA 113**

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular i que es troba dins del retall UE10800 i talla l'UE11600.

Dimensions: 300 cm de diàmetre màxim conservat.

Descripció UEs:

UE11300: retall de forma subcircular d'uns 870 cm de diàmetre. Talla la UE12400 i UE11600.

UE11301: Rebliment de la UE11300 consistent en argiles de color marró fosc, consistència compacta amb abundància de nòduls de carbonat i quars molt arrodonits.
Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: s'interpreta com un retall d'origen antròpic degut a la seva morfologia regular i al rebliment d'argiles orgàniques grogues i vermelles que constitueixen el terreny geològic de la zona.

Cronologia: indeterminada.

• ESTRUCTURA 114

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: retall de forma irregular amb tendència oval. Es troba dins del retall de la UE10800 i est tallada per la UE12300.

Dimensions: 300 cm de longitud màxima.

Descripció UEs:

UE11400: retall negatiu de forma irregular, parets i fons irregulars.

UE11401: Rebliment d'argiles i llims de color marró clar amb nòduls mil·limètrics i centimètrics de quars, carbonat i sílex. El material arqueològic es presenta molt arrodonit. Material: 3 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, molt arrodonits.

Coordenada: no

Interpretació: estructura d'origen natural, es tractaria probablement d'una petita corrent d'aigua de baixa intensitat, que va afectar a altres estructures d'origen antròpic, motiu per qual es trobem les rectes puntuals de ceràmica molt arrodonida.

Cronologia: indeterminada.

• ESTRUCTURA 115

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular afectada per la UE11600 que talla a aquest retall en el seu sector nord.

Dimensions: 150 cm de diàmetre màxim conservat.

Descripció UEs:

UE11500: retall negatiu de forma circular, fons i parets indeterminats a l'estar afectats per dues altres estructures antròpiques, la UE11500 i la UE11600.

UE11501: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb nòduls de carbonats i quars dispersos. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: probablement es tracti d'una estructura antròpica degut al rebliment i a la seva forma regular tot i encara no s'ha recuperat cap resta arqueològica.

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 116

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: retall negatiu de forma subcircular afectada per l'UE11300, que la retalla per el seu sector nord-est, y per l'UE11700 que la retalla en el seu sector sud.

Dimensions: 700 cm de longitud màxima conservada.

Descripció UEs:

UE11600: retall negatiu aparentment de forma subcircular, parets i fons indeterminats degut a que aquest retall es va veure afectat per dues altres estructures, la UE11300 i la UE11700. Probablement, es tractava de parets còncaves. Fondària màxima conservada de 1,10 cm.

UE11601: rebliment d'argiles de color marró fosc amb restes de nòduls de carbonats i quars. Material: S'han documentat 6 restes: 4 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, un fragment informe de ceràmica a torn i una resta òssia.

Coordenada: no

Interpretació: possible estructura antròpica, de forma i secció bastant regular.

Cronologia: prehistòrica?

• ESTRUCTURA 117

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de forma oval. Aquesta estructura talla a l'UE 11600 en el seu sector sud.

Dimensions: 200 cm de diàmetre màxim conservat

Descripció UEs:

UE11700: Retall de negatiu de forma subcircular, parets i fons còncaus. Conserva una profunditat de prop d'un metre conservat.

UE11701: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb nòduls de carbonats i quars, consistència compacta. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: estructura, possiblement d'origen antròpic si atenem a la seva morfologia amb tendència regular.

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 118

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: retall negatiu de forma subcircular que retalla a l'UE11900 en el seu sector oest.

Dimensions: 260 cm de diàmetre màxim conservat.

Descripció UEs:

UE11800: retall de forma subcircular amb parets i fons indeterminats.

UE11801: rebliment d'argiles de color marró fosc grisós amb nòduls de carbonats i consistència compacta. Material: Cap resta

Coordenada: No

Interpretació: probablement antròpica degut a la seva forma regular

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 119

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular que es va veure afectada per l'UE11800, que la talla en el seu sector est, i per l'UE12000, que la talla per el seu sector oest.

Dimensions: 310 cm de diàmetre màxim conservat.

Descripció UEs:

UE11900: Retall negatiu de forma amb tendència subcircular.

UE11901: Rebliment d'argiles de color marró grisós, consistència compacta i abundància de nòduls de carbonats i quars. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: estructura possiblement antròpica a causa de la seva forma regular i al seu rebliment argilós diferent de les graves d'aportació hídrica i les argiles vermelloses i groguenques del substrat.

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 120

Localització: Sector I. Dins de la E108

Morfologia: estructura negativa de forma oval amb parets i fons còncaus.

Dimensions: 163 cm de longitud màxima conservada.

Descripció UEs:

UE12000: Retall negatiu de forma oval, parets i fons còncaus.

UE12001: rebliment d'argiles de color marró grisós i abundància de nòduls de carbonats, amb consistència compacta. El material arqueològic recuperat presenta un alt grau d'arrodoniment. Material: s'han recuperat 5 fragments de ceràmica informe a torn, amb un alt grau d'arrodoniment i una ascla de sílex.

Coordenada: no

Interpretació: estructura antròpica de forma regular i rebliment antròpic amb restes arqueològiques afectades per processos hídrics.

Cronologia: indeterminada.

• ESTRUCTURA 121

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb fons i parets còncaus.

Dimensions: 625 cm de diàmetre màxim conservat.

Descripció UEs:

UE12100: retall negatiu de forma subcircular, fons i parets còncaues.

UE12101: rebliment d'argiles de color marró grisós i consistència compacta, amb restes arqueològiques que presenten un important grau d'arrodoniment. Material: S'han recuperat 15 restes: 13 fragments de ceràmica tots ells amb un alt grau d'arrodoniment (4 fragments de ceràmica a torn, 7 fragments informes de ceràmica a mà) i 2 fragments de sílex.

Coordenada: no

Interpretació: estructura antròpica.

Cronologia: indeterminada.

ESTRUCTURA 122

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de morfologia irregular amb tendència oval, amb parets i fons irregulars.

Dimensions: 463 cm de longitud màxima conservada.

Descripció UEs:

UE12200: retall negatiu de planta, parets i fons irregular.

UE12201: Rebliment d'argiles i llims de color marró amb clastos centimètrics i mil·limètrics, abundants, de carbonats i quars. Material: dos fragments de ceràmica, un a mà i l'altre de ceràmica a torn, ambdós informes i molt arrodonits.

Coordenada: no

Interpretació: estructura d'origen natural ocasionada per una possible font o corrent hídrica.

Cronologia: indeterminada.

• ESTRUCTURA 123

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de planta, fons i parets irregulars.

Dimensions: 578 cm de longitud màxima conservada.

Descripció UEs:

UE12300: retall de planta, fons i parets irregulars.

UE12301: Rebliment d'argiles i llims de color marró amb abundància de clastos. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: estructura natural

Cronologia: indeterminada

• ESTRUCTURA 124

Localització: Sector I. Dins de la E108.

Morfologia: estructura negativa de forma irregular amb parets i fons també irregulars.

Dimensions: 496 cm de longitud màxima conservada.

Descripció UEs:

UE12400: Retall negatiu de forma, fons i parets irregulars.

UE12401: Rebliment d'argiles de color marró fosc amb abundància de nòduls de carbonats i quars. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: estructura d'origen natural generada per una corrent hídrica d'intensitat baixa o mitjana.

Cronologia: indeterminada.

• ESTRUCTURA 125

Localització: Sector I

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular, parets i fons plans i secció cilíndrica. Aquesta estructura va ser localitzada després de que les màquines la seccionessin durant els rebaixos del vial principal del Sector I. Aquesta acció va afectar a la integritat de l'estructura i solament s'ha conservat aproximadament la meitat de la seva planta.

Dimensions: El diàmetre màxim conservat d'aquesta estructura és de 80 cm i la profunditat màxima conservada de 98 cm.

Descripció:

UE12500: Retall negatiu, excavat al subsòl, de forma subcircular, parets i fons pla.

UE12501: rebliment de la UE12500 compost per argiles de color gris fosc i consistència compacta, restes de cendres i carbons. Aquesta unitat estratigràfica es superposa a la UE12502. Material: 58 restes arqueològiques: 40 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (1 base plana i 4 fragments de vora; decoració: incisions i pastilles), 5 restes faunístiques, 10 restes lítiques (4 ascles i 2 fragments de sílex; 1 base de molí de sorrenca; 1 fragment de granit, un ascla i un percussor de calcària); 3 fragments de carbó.

UE12502: inhumació, de dos individus, adossada a la paret en el sector nord-est de l'estructura. Les màquines van afectar aquestes restes i els restes d'ambdós individus s'han conservat de forma parcial. De l'individu 1 es conserva el crani, i les extremitats superiors i inferiors, mentre que del individu número 2 només s'han recuperat alguns ossos de les extremitats superiors.

Coordenada: no

Interpretació: estructura tipus sitja de secció cilíndrica reaprofitada en una primera fase com a lloc d'inhumació i en una segona fase com a abocador de deixalles domèstiques.

Cronologia: Bronze inicial. Es tracta d'una atribució cronocultural realitzada a partir de la informació proporcionada per els anàlisis preliminars del conjunt ceràmic i per la tipologia de la fossa.

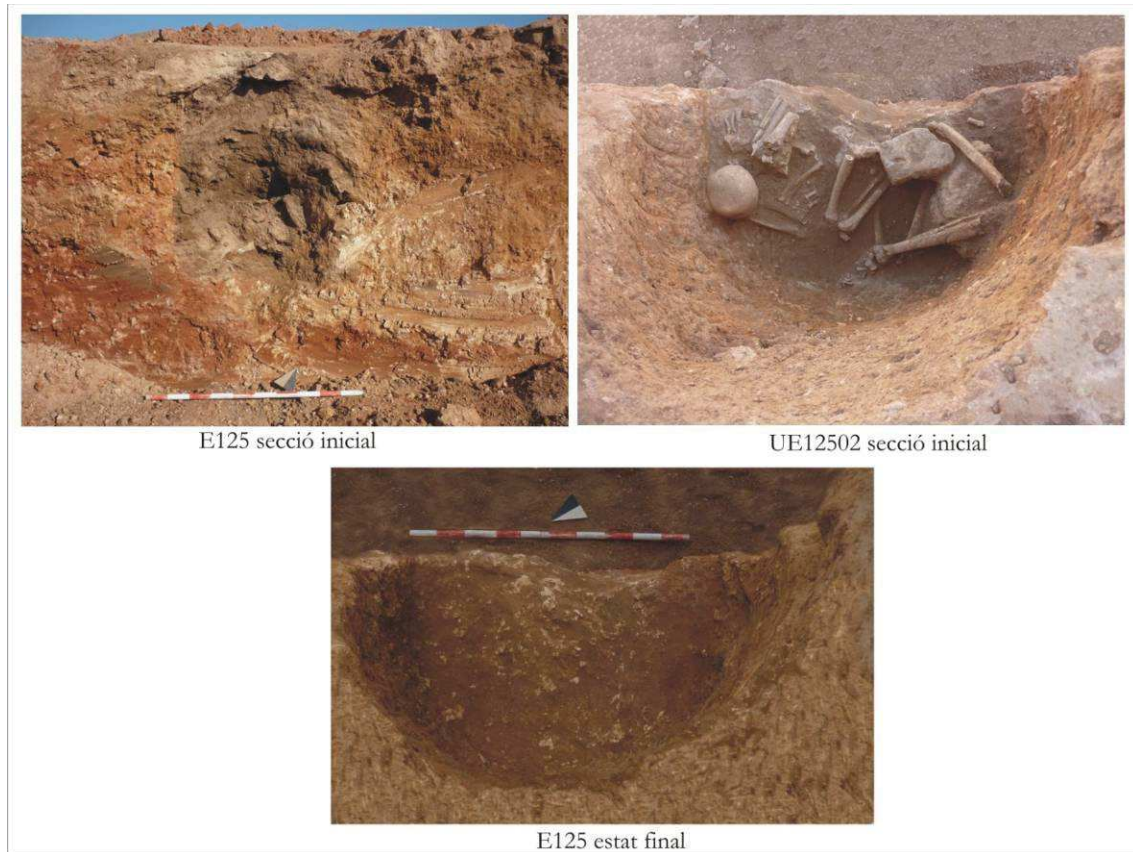

Fig. 151: . Estructura 125

• ESTRUCTURA 126

Localització: Sector III

Morfologia: estructura negativa, tipus pou, de forma circular i parets còncaves revestides per una capa de ciment. Aquesta estructura es va a excavar fins als 160 cm de profunditat. Després, es va decidir abandonar-la valorant la seguretat del arqueòleg i la possibilitat que, al ser un pou, la seva fondària podria atènyer varis metres.

Dimensions: El seu diàmetre màxim conservat és de 116 cm.

Descripció UEs:

UE12600: retall negatiu, excavat al subsòl, de forma circular parets còncaves revestides per una capa de ciment.

UE12601: rebliment de la UE12600 consistent en un sediment argilós–l·limós de consistència poc compacta i color gris. Material: S'han documentat 6 restes: 4 fragments de ceràmica prehistòrica a mà, un fragment informe de ceràmica a torn i una resta òssia i diversos fragments de plàstic, no recuperats.

Coordenada: no

Interpretació: pou contemporani

Cronologia: contemporània

Fig. 152: . Estructura 126

• ESTRUCTURA 127

Localització: Sector III

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets i fons còncaus.

Figura 82. Estructura 126

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 55 cm i una profunditat màxima de 40 cm.

Descripció UEs:

UE12700: retall negatiu, excavat al subsòl, de forma subcircular, parets i fons còncaus.

UE12701: Rebliment de la UE12700 format per un sediment d'argiles de color marró gris fosc i consistència compacta. Aquesta unitat estratigràfica cobreix a la UE12702. Material: 47 restes arqueològiques: 6 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (un fragment de vora i un fragment de base plana). 34 restes lítiques: 33 sílex (22 ascles, 10 fragments, 1 perforador), 1 ascla de sorrenca. 7 fragments de malacofauna marina.

UE12702: Rebliment de la UE12700 constituït per argiles groguenques i escassa compactació. La UE12702 és coberta per la UE12701.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques en dos episodis conservats.

Cronologia: bronze inicial. Determinació cronocultural realitzada amb la informació proporcionada pel conjunt ceràmic.

E127 estat inicial

Fig. 153: . Estructura 127

• ESTRUCTURA 128

Localització: Sector III

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets cònques i fons pla i secció cilíndrica.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 90 cm i una profunditat màxima de 22 cm.

Descripció UEs:

UE12800: Retall negatiu, excavat en el subsòl, de forma subcircular parets cònques i fons pla.

UE12801: Rebliment de la UE12800, constituït per argiles de color marró fosc i consistència compacta, i diversos blocs en calcària i sorrenca de grandària centimètrica. Cobreix a la UE12802. Material: S'han recuperat 47 restes: 26 fragments de ceràmica prehistòrica a mà (2 fragments de vora; decoració: 1 fragment amb cordó). 9 restes lítiques: 6 ascles de sílex, 1 base de molí de granit i una base de molí de sorrenca. 12 petxines de malacofauna marina (10 d'elles molt arrodonides).

UE12802: rebliment de la UE12800, compost per argiles groguenques i escassa compactació.

Coordenada: Sí

Interpretació: fons de fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles en amb dues fases conservades.

Cronologia: bronze inicial. Atribució cronocultural realitzada a partir dels anàlisis preliminars del conjunt ceràmic.

Fig. 154: . Estructura 128

- **ESTRUCTURA 129**

Localització: Sector III

Morfologia: estructura negativa de forma subcircular amb parets i fons còncaus.

Dimensions: Conserva un diàmetre màxim de 60 cm i una profunditat màxima de 6 cm.

Descripció UEs:

UE12900: Retall negatiu excavat al subsòl, de forma subcircular, parets i fons còncaus.

UE12901: Rebliment de la UE12900, consistent en un sediment d'argiles de color negre amb abundància de carbons i consistència molt compacta. Material: cap resta

Coordenada: no

Interpretació: cubeta amb carbons i cendres

Cronologia: indeterminada

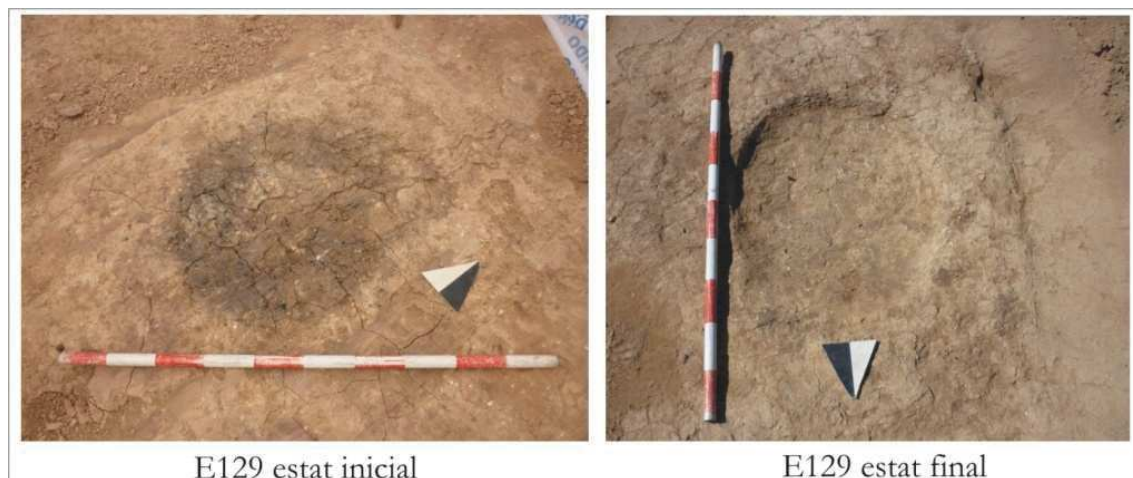

Fig. 155: . Estructura 129

- **ESTRUCTURA 130**

Localització: Sector III

Morfologia: estructura negativa de forma quadrangular amb parets i fons rectes.

Dimensions: La longitud màxima conservada és de 120 cm i la profunditat màxima és de 12 cm.

Descripció UEs:

UE13000: Retall negatiu, excavat en el subsòl, de forma quadrangular, parets i fons rectes.

UE13001: rebliment de la UE13000, format per argiles de color marró fosc i consistència compacta. Material: S'han recuperat 10 restes. 9 fragments informes de ceràmica a torn i una resta òssia.

Coordenada: no

Interpretació: estructura de funcionalitat indeterminada

Cronologia: indeterminada

6.4 Interpretacions: fases d'ocupació i funcionalitat

En el jaciment a l'aire lliure de Cinc Ponts han estat documentades 91 estructures arqueològiques de diferent cronologia i funcionalitat. Cal destacar una vegada més que l'assignació cronològica d'aquestes estructures s'ha realitzat seguint els criteris proporcionats pels elements materials recuperats, fonamentalment, mitjançant les restes ceràmiques. Encara que un percentatge important de les estructures (76%) han pogut ser adscrites a un període cronològic concret. La resta, un 24%, no ha pogut ser datada amb tanta precisió. Això es degut a que aquestes estructures no van proporcionar els elements materials i/o morfològics necessaris per atribuir-les una cronologia i/o una funcionalitat específica.

L'ocupació humana a l'àrea de Cinc Ponts va ser prolongada i reiterativa en el temps i en l'espai. Les estructures més abundants són les corresponents a època prehistòrica (48 estructures): neolític epicardial, neolític antic evolucionat (fàcies Molinot), neolític final (Verazià), calcolític, bronze inicial i bronze final. Datades en època protohistòrica, s'han documentat 5 estructures, concretament en el ferro I i l'època ibèrica. La resta d'estructures documentades(16) són d'època moderna-contemporània.

Cronologia/ Funcionalitat	Neo.	Neo. Final- NAE-Molinot	Neo. Final	Neo. Final- Bronze inicial	Calcolític- Bronze inicial	Bronze inicial	Bronze final	Ferro I	Ibèric	Prehistòrica	Moderna	Indet.	Total
	Sitja	1	6	7	1	1	14		1		8		
Sitja- enterrament						3		1					4
Cubeta			2			1					1	3	7
Forn			1										1
Fossa contenedora			1										1
Fossa indet.						1			1	1	11	19	33
Gran retall							1					1	2
Cisterna											3		3
Pou											1		1
Total	1	6	11	1	1	19	1	2	1	9	16	23	91

Taula amb el nombre d'estructures arqueològiques trobades distribuïdes per cronologia i funcionalitat

Atenent als aspectes funcionals, s'ha documentat una certa variabilitat d'estructures, entre les que destaquen les fosses tipus sitja, reutilitzades com a escombreres dels desfets domèstics. Les sitges són estructures consistents en clots artificials de dimensions i morfologies variables que eren emprades per a l'emmagatzematge de diferents productes alimentaris, principalment els productes agrícoles i en concret, els cereals, però també fruits o productes càrnics, etc. (Reynolds, 1979). En aquest sentit, és fonamental atendre a la morfologia i altres característiques formals de les sitges, com les relacionades amb les diferents mètodes d'aïllament (revestiment de parets, excavació en subsòls impermeables, tancaments amb blocs o altres materials, etc).

En totes les diferents fases prehistòriques documentades a Cinc Ponts les sitges són les estructures predominants, però cal destacar també altres tipus relacionats amb el desenvolupament d'activitats agropecuàries i artesanals. Aquestes són: les cubetes, un forn de ceràmica, una fossa contenidora, un pou, una cisterna, un possible embassament per l'aprovisionament del ramat (Figura 156).

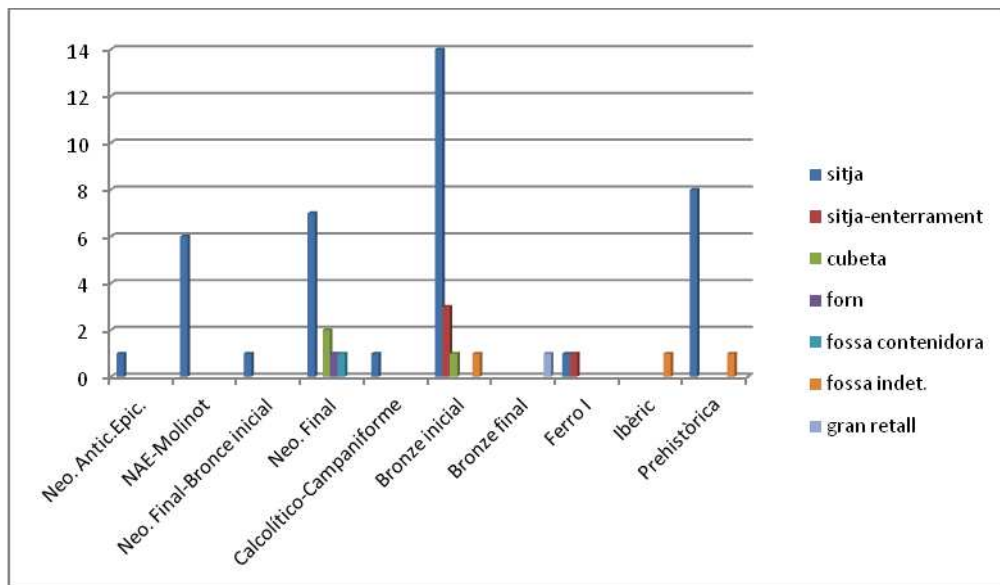

Fig. 156: . Gràfica amb la distribució del nombre d'estructures prehistòriques trobades, per cronologia i funcionalitat

Un altre aspecte general a tractar, del conjunt d'estructures recuperades a Cinc Ponts, és el seu estat de conservació. En línies generals, sobre tot pel que fa a les

estructures de cronologia prehistòrica, presenten un grau mitjà-alt d'arrasament, encara que es presenten diverses excepcions, amb estructures que superen el metre de fondària màxima conservada.

La distribució mesoespacial de les estructures a nivell de jaciment és també un factor valuós a l'hora de comprendre i estudiar les característiques dels assentaments humans que es juxtaposen en aquesta àrea des del neolític. En general, es pot parlar d'una diversificació i ampliació de l'espai utilitzat segons s'avança cronològicament parlant.

NEOLÍTIC

Dins del període neolític l'ocupació humana de Cinc Ponts es pot dividir en tres fases diferents: neolític epicardial, neolític antic evolucionat (NAE) i neolític final.

Neolític epicardial

Només s'ha documentat una estructura amb cronologia epicardial, la E61. Es tracta d'una fossa tipus sitja de forma subcircular i secció cilíndrica, bastant arrasada, que va ser reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques. Els dos abocaments conservats són clarament d'origen antròpic, es superposen horitzontalment i estan constituïts per sediments argilosos, homogenis de color marró i groguenc. El material arqueològic és relativament abundant si tenim en compte el volum conservat de la sitja. Hi predominen clarament els fragments ceràmics. Cal destacar l'absència de restes òssies.

Per tant, el primer assentament al jaciment de Cinc Ponts es va produir entre finals del VI mil·lenni i l'inici del V mil·lenni cal BC.

Totes aquestes característiques són similars a les de les sitges documentades en dos jaciments properes a Cinc Ponts: Pou Nou-2 (Senabre, Socias i Nadal, 1993; Farré *et al.* 1995) i Pujolet de Moja (Mestres *et al.*, 1997), localitzats en el terme municipal d'Olièrdola.

Neolític antic evolucionat

El principal element material, identificador del neolític antic evolucionat (4400-3600 cal ANE) a la comarca del Penedès és el grup ceràmic que conforme a la anomenada "fàcies Molinot", definit pels acabats raspallats o pentinats de les seves superfícies. A Cinc Pont, aquest tipus ceràmic s'ha documentat en 6 estructures: E36, E51, E52, E57, E60, E101. Totes elles són fosses tipus sitja reutilitzades com a abocadors de deixalles domèstiques.

La distribució d'aquestes estructures és desigual, podent-se apreciar una concentració de tres de les estructures (E36, E51 i E52), mentre la resta presenten una dispersió major, encara que es troben relativament properes.

El seu grau de conservació és baix, ja que es tracta de retalls amb un alt grau d'arrasament (entre 10 i 30 cm de fondària màxima conservada), amb l'excepció de la E101 que conserva una profunditat màxima de 80 cm. És molt probable que aquest fet es degui degut a la seva ubicació, en el límit nord oest del sector 1, adjacent a la tanca de l'obra, i dins de la rasa del cablejat de la llum. Com ja hem mencionat, en general totes les estructures que es van localitzar en aquesta zona presentaven un bon grau de conservació.

Les estructures, morfològicament, són molt homogènies. Totes elles presenten plantes circulars o subcirculars, amb l'excepció de la E36, que té una forma bilobular o de vuit i seccions cilíndriques. Considerem que la morfologia de la E36 es deu a que en el seu origen es tractava de almenys dos retalls que es tallaven o es comunicaven. L'alt grau d'arrasament de l'estructura (23 cm de fondària conservades) ha impedit la delimitació dels límits interiors d'aquests retalls durant el procés d'excavació. Però la morfologia de la planta, la uniformitat del material recuperat i el fet de que el mateix reblliment se estén per tota la planta del retall, ens fa pensar que es tractava de almenys dues sitges comunicades que van ser amortitzades de manera simultània i que s'haurien ensorrat amb el pas del temps. Estructures amb morfologies similars han estat recuperades en altres jaciments com Can Roqueta (Sabadell) (Boquer et al., 1990), el Carrer de la Riereta (Barcelona), amb cronologies del bronze inicial, o el Camp del Rector (Jorba) (Font, 2005), datada en el neolític final.

Pel que fa a la capacitat d'aquestes estructures, molt probablement es tractaria de dipòsits de capacitat petita (menys de 500 litres) o mitjana (entre 500 i 1500 litres) seguint els paràmetres de Natàlia Alonso (1999). Per fer aquesta afirmació ens basem en una comparació entre els diàmetres conservats (tots oscil·len entre els 60 i els 100

cm) i l'escassa fondària conservada, inferior a 30 cm en tots els casos excepte en la E101. Precisament, aquesta estructura es la que pot oferir-nos una major informació....

L'anàlisi dels rebliments de totes aquestes estructures proporcionen informació sobre la seva homogeneïtat i el seu origen antròpic. Es tracta d'abocaments d'argiles de color marró fosc, amb un alt contingut orgànic i amb restes de deixalles domèstiques, especialment fragments ceràmics, dels que destaquen les seves superfícies raspallades. Entre les restes lítiques destaquen 3 bases de molí de calcària recuperades en la E57 i la E60. La presència de restes faunístiques és testimonial, havent-se recuperat únicament un fragment ossi en totes aquestes estructures.

Les estructures del neolític antic evolucionat de Cinc Ponts formen part d'un ampli ventall de jaciments d'aquesta cronologia distribuïts per tota la serralada Prelitoral. Molt properes, en un radi d'escassos kilòmetres, es troben Mas d'en Boixos (Pacs del Penedès) (Farré, et al, 2002), Pujolet de Moja (Mestres *et al.*, 1997), Camí de Cal Piques (i Pou Nou-2 (Olèrdola) (Senabre, Socias i Nadal, 1993; Farré *et al.* 1995), Els Cirerers (Vilafranca del Penedès) (Feliu, 2004). Tots ells presenten unes característiques molt similars a les documentades a Cinc Ponts. Es tracta de sitges reutilitzades com a contenidors de deixalles en una o diverses fases de rebliment. És especialment destacada l'alta concentració d'estructures localitzades, en concret 26, al jaciment de Pujolet de Moja.

Neolític final

S'han excavat 12 estructures amb materials ceràmics pertanyents al neolític final i a la cultura *veraziana*, són la E41, E43, E44, E45, E46, E56, E64, E66, E67, E93, E94 i E102. En aquest moment, s'aprecia una major variabilitat en la funcionalitat de les estructures. Així, a més a més de les sitges, es van documentar dues fosses tipus cubeta (E45 i E66), un forn (E56) i una fossa contenidora (E47). Un altre aspecte que es diversifica i s'amplia és la repartició de l'espai.

Les sitges, en termes generals, presenten un bon grau de conservació, excepte l'E64, amb 10 cm de profunditat màxima conservada. La resta (E43, E44, E67, E93, E94 i E102) compta amb fondàries que oscil·len entre els 40 i els 75 cm. Les plantes són circulars o subcirculars amb diàmetres superiors al metre i algunes d'elles properes als 2 m. Si comparem aquestes dimensions conservades amb les oferides per les estructures d'emmagatzematge del NAE detectem un augment del volum respecte a

les del neolític final . Pel que respecta a les seccions, són cilíndriques, excepte la E44, la seva secció és troncocònica.

La dinàmica estratigràfica és molt similar en totes les sitges, especialment en quant a l'origen antròpic dels abocaments i a la predominança de la ceràmica entre les restes arqueològiques. Aquestes presenten una clara influència *veraziana*, destacant els fragments amb cordons llisos, llengüetes, mamellons, mugrons i pastilles, algunes d'elles superposades. La representativitat de les restes faunístiques, tant de macromamífers com de malacofauna marina, augmenta en aquest moment, tot i que encara no són gaire abundants. L'augment del nombre de restes de macrofauna durant el neolític final respecte a etapes anteriors es pot deure tant a raons tafonòmiques com culturals o una combinació de les dues.

La E44 és l'estructura d'emmagatzematge que presenta una major complexitat estratigràfica amb 5 fases d'abocament de sediments d'origen antròpic, consistents en argiles i sorres. El material arqueològic no és gaire abundant, si tenim en compte el volum conservat de l'estructura, i esta compost fonamentalment, per fragments ceràmics, una mandíbula i un coxal de bòvid, una escàpula d'ovicaprí i diverses restes lítiques entre les que destaca una base de molí de granit. Un altre aspecte a destacar del rebliment d'aquesta estructura és la presència d'una acumulació de blocs centimètrics de calcària amb senyals d'alteració tèrmica. Aquest fet es pot relacionar amb la neteja d'estructures de combustió o d'estructures sincròniques amb una funció artesanal, com són les cubetes (E45, E66) i el forn (E56), totes elles situades en un radi d'uns 60 metres respecte a esta estructura.

Situada a escasses metres es troba la E43. Cal destacar aquesta estructura per les seves característiques morfològiques, molt similars a les de la E44. Aquesta fossa presenta una sola fase de reompliment conservada, d'origen antròpic i també amb una escassa freqüència de restes arqueològics. Possiblement, les dues sitges exercissin un paper complementari dins de l'organització de l'ocupació.

La dinàmica canvia si observem els inventaris del material arqueològic recuperat a l'E93 i l'E94. Ambdues han proporcionat un importat nombre de restes arqueològiques (376 i 244 restes, respectivament). Des d'un punt de vista de distribució mesoespacial són també divergents respecte les altres, ja que es troben aïllades i a certa distància. La E93 es va ser localitzada a l'extrem sud oest dins del sector II i l'E94 es troba en el sector II de l'excavació. No descartem la presència d'estructures desaparegudes i no

documentades durant els rebaixos realitzats als anys vuitanta en el àrea que separa els que hem anomenat com sector I i sector II d'excavació. En tot cas, cal destacar l'important dispersió de l'ocupació humana durant el neolític final en el jaciment de Cinc Ponts en comparació amb la concentració observada durant les fases del neolític antic.

Un altre tipus d'estructura destinada a l'emmagatzematge són les fosses o suports contenidors, dels que trobem un exemple en la E47 de Cinc Ponts. Aquestes estructures són definides per Miret com a "fosses hemisfèriques de poca profunditat en les quals apareixen fragments d'una gran tenalla amb una base que s'ajusta a les parets de la fossa i que ocasionalment es pot trobar in situ" (Miret, 2006: 219). La E47 consisteix en una fossa de secció globular i planta circular (48 cm de diàmetre) i 34 cm de fondària màxima. En el seu interior s'han recuperat les fragments ceràmics pertanyents a un mateix vas de forma... Estructures similars i de la mateixa cronologia es troben a les Escoles Nacionals (Santa Perpètua de Mogoda) (Marcet i Petit, 1985) i datades en el bronze inicial a Can Roqueta II (Sabadell) (Bouso *et alii*, 2004) i La Riereta (Barcelona) (Carlús i González, 2006).

A més a més de les estructures contenidores, s'han documentat també dues cubetes de combustió. El terme cubeta ha estat emprat per la bibliografia de forma desigual i sota aquesta denominació s'ha definit una important variabilitat d'estructures. Tot i això, totes presenten com a tret comú el fet de ser fosses de poca profunditat, parets divergents i morfologia no sempre regular, amb un rebliment provinent de productes de combustió (Gascó, 2003; Bouso *et alii*, 2004; Font, 2005). Aquesta definició coincideix amb les característiques observades en les estructures E45 i E66, dues fosses de planta oval i parets divergents, amb 115 i 177 cm de diàmetre respectivament. El seu rebliment consisteix en una capa d'argiles i cendres de color grisós amb carbons dispersos que cobreixen un altra capa d'argiles carbonatades de color vermell, amb clares evidències de rubefacció. El material arqueològic és molt poc nombrós en els dos casos. Probablement, aquestes cubetes donaven suport a altres estructures de funció artesanal i de la mateixa època com és el forn de ceràmica ja mencionat, tot i que encara aquestes dues fosses es troben relativament llunyanes entre elles i respecte al forn.

L'estructura E56, interpretada com un forn de ceràmica, és una de les més peculiars de totes les documentades al jaciment, donada la raresa d'aquest tipus de fosses en el territori català i en aquestes cronologies. Només es té notícia d'un retall similar en el

jaciment proper de Mas d'en Boixos (Pacs del Penedès) i a Can Jardiner II (Granollers) (Farré *et alii.*, 2002). El forn documentat a Cinc Ponts presenta una planta de tendència romboïdal, amb una longitud màxima de 260 cm i una fondària màxima conservada de 80 cm. La seva amplada màxima es situa en el seu extrem oest (100 cm) i tots els angles presenten un arrodoniment. La secció longitudinal és la que ens ha donat les dades necessàries per a realitzar la interpretació funcional d'aquesta estructura. Les dues parets són divergents però, mentre que la paret oest presenta un angle proper als 90° respecte al fons, el grau de pendent de la paret est és mol menys acusat, formant un angle obtús d'uns 120°-130° d'inclinació. Aquestes característiques són molt semblants a les d'un dels forns experimentals per a la cocció de ceràmica descrits per Arnal (1989). Concretament, l'autor l'anomena a aquest tipus de forn *four en tranchée* o forn en rasa. El seu funcionament és el següent: en la vessant menys pronunciada (en aquest cas l'extrem est), es col·loca i és pren foc al combustible que a mesura que es crema, descendeix vers al fons i l'extrem contrari de l'estructura (en la E56 l'extrem oest), on s'acumula el calor i es crea una mena de càmera de cocció per a la ceràmica. Segons els dades d'Arnal, després cinc hores de combustió, la temperatura dins de la càmera pot arribar als 700°. A més a més, el combustible o les brases situades en la cavitat d'entrada bloquegen la circulació de les corrents d'aire i afavoreixen l'estabilitat tèrmica durant la cocció.

A l'E56, l'acció de les altes temperatures s'evidencia en el fons i la paret oest de l'estructura que presenten un color vermellós atribuïble a la seva rubefacció. Lluny de presentar restes d'aquest procés de combustió, el rebliment de l'estructura es molt similar al de la resta d'estructures ja presentades: argiles carbonatades de color marró fosc (UE5601). No més s'ha documentat una fina capa de cendres i microcarbons (UE5602) sobre el fons rubefactat de l'estructura. Aquest fet ens indica que l'estructura va ser netejada després del seu darrer ús i posteriorment va ser reblerta, bé per el seu aprofitament secundari com abocador de deixalles o bé per evitar el risc que implicaria la presència d'un clot vuit d'aquestes dimensions per als vianants.

Com ja s'ha mencionat són escassos els paral·lels d'aquesta cronologia, que s'han trobat en el territori català. Es tracta de l'E68 de Mas d'en Boixos (Farré *et alii.*, 2002) que presenta unes característiques tant de dimensions com morfològiques molt semblants a les de la E56.

Altres jaciments que han proporcionat estructures del neolític final i que també s'han interpretat com forns, encara que amb unes morfologies i característiques diferents a

les exposades, són Can Vinyalets II i La Riereta. En el primer cas (Font, 2005), l'estructura es trobava immersa en el que s'ha definit com una àrea artesanal amb una distribució complexa de diferents tipus d'estructures de combustió. A La Riereta (Barcelona), es van excavar dos forns superposats amb una estructura més complexa i als quals s'ha donat un possible ús domèstic (Carlús i González, 2008).

Calcolític-Campaniforme

La població calcolítica de Cinc Ponts s'ha documentat només a través d'una estructura, l'E54. És una fossa tipus sitja reaprofitada com a abocador de deixalles domèstiques. Les restes arqueològiques recuperades són molt escasses, només 6 fragments, dels quals 4 eren fragments ceràmics. Poc més és pot explicar ja que aquesta estructura va localitzar-se ja molt malmesa, tant pels successius moviments antròpics del terreny, com per una rasa agrícola.

EDAT DEL BRONZE

Bronze inicial

A Cinc Ponts s'han localitzat 19 estructures (E38, E39, E48, E70, E72, E73, E78, E79, E80, E88, E91, E95, E96, E97, E103, E109, E110, E124, E125) amb materials ceràmics que les ubiquen en un context del bronze inicial, es a dir, datades aproximadament, entre el 2200 i el 1500 cal ANE. Durant els treballs d'excavació desenvolupats en aquest jaciment durant l'estiu de 2009, dirigides per Rafel Jornet, ja es va a constatar l'existència d'una ocupació humana en aquest període mitjançant la localització de 13 estructures.

D'aquestes 19 noves estructures, 1 és una cubeta i les 18 restants són fosses tipus sitja. La novetat en aquest moment és la reutilització de tres d'elles com a llocs d'inhumació primària en el cas de de dues d'elles com espais d'enterraments secundaris. Els enterraments primaris s'han localitzat en les estructures E96, E97 i E125, cal destacar que les dues primeres es situen molt properes a les sitges amb inhumacions excavades durant la primera fase d'excavació (E26, E27, E22 i E18). Aquestes tres fosses no presenten cap tipus d'uniformitat morfològica ni estratigràfica.

L'E96 presenta una planta circular de 140 cm de diàmetre i secció el·lipsoïdal. La dinàmica de rebliment va consistir en un primer abocament d'argiles i microcarbons sobre el que es situa l'enterrament d'un individu de sexe femení i edat juvenil adossat a la paret nord-oest de l'estructura i situat amb una orientació nord-est sud-oest. Al voltant del cos s'han recuperat diferents elements ossis pertanyents a un oviscaprí que es podrien interpretar com a part de l'aixovar de l'individu. Aquesta és una dinàmica observada en altres jaciments com Can Roqueta (Bouso *et alii.*, 2004), on s'han recuperat restes de bòvids, cànids i suïds juvenils associades a les restes humanes.

Una vegada enterrat, el cos va ser cobert per una darrera fase de reompliment conservada consistent en una important acumulació de tovots i restes d'argila cuïta. Aquesta acció es va realitzar immediatament després de la deposició de l'individu, ja que no s'aprecia cap tipus de moviment postdeposicional significatiu de les restes humanes que indiqui una descomposició en espai no colmatat. Un aspecte interessant d'aquest abocament és la recuperació de les restes humanes parcials i sense connexió anatòmica d'un enterrament secundari.

Per la seva part, l'E97, situada a escassos metres de l'E96, presenta una planta subcircular de 90 cm de diàmetre i una secció troncocònica. La seva dinàmica de rebliment és molt diferent respecte a l'observada a l'E96. Després de la seva utilització com sitja, aquesta estructura va ser reamortitzada mitjançant un primer abocament de deixalles domèstiques amb un alt contingut orgànic, constituït per argiles amb cendres, carbons, restes d'argila cuïta i tovots. Posteriorment, l'estructura va ser abandonada, temps durant el qual es va esfondrar la seva paret est. Aquest procés es documenta, tant en la secció conservada de la sitja, de forma asimètrica en el seu eix oest-est, com en el seu rebliment, un estrat d'argiles carbonatades de color groc. Passat aquest temps d'abandó, dins la fossa es va dur a terme la inhumació d'un individu juvenil de sexe masculí. El cos va ser enterrat adossat a la paret oest de l'estructura, seguint una direcció nord-sud, de cap a peus. En aquest cas, acompanyant a les restes humanes es va recuperar un fragment de punxó d'ós. Probablement es pugui considerar com a part d'un aixovar. Sigui com sigui, cal destacar aquesta peça per ser l'únic element en suport ossi recuperat. Després de la seva inhumació el cadàver va ser cobert immediatament per un conjunt de blocs de calcària i tovots, col·locades directament sobre el cos, i posteriorment, per un abocament d'argiles amb microcarbons. El cobriment immediat del cos es confirma per l'absència de moviments secundaris *post mortem*.

La tercera inhumació documentada en aquesta fase d'excavació (E125) es va localitzar en un àrea propera a les anteriors però aïllada respecte a aquesta concentració de sitges amb inhumacions. Es tracta d'una sitja de planta circular i secció cilíndrica que conté en el seu interior un enterrament doble. Lamentablement els treballs de la maquinària van afectar aquesta estructura als dos cossos d'aquesta estructura, especialment a un d'ells, del que només es conserva una part de les extremitats inferiors. Les restes conservades indiquen que al menys un dels individus es trobava en posició de decúbit lateral i amb les extremitats plegades. Probablement, l'altre cos va ser col·locat de la mateixa forma, juntament al primer. L'orientació del cos millor conservat és molt similar a la de l'individu de l'E97, situat en el sector oest de l'estructura i seguint una orientació nord-est sud-oest de cap a peus. Per contra, als individus recuperats a les estructures E96 i E97 aquests van ser dipositats en el fons. En aquest cas tampoc s'ha recuperat cap indicatiu de la presència d'un aixovar acompanyant als individus.

Pel que fa a la seqüència estratigràfica, la documentada en aquesta estructura és la més senzilla, ja que els dos cossos estaven cobertes per una sola fase d'abocaments d'argiles orgàniques i blocs decimètrics dispersos.

La variabilitat observada en les sitges amb inhumacions en Cinc Ponts durant la present fase d'intervencions és pot extrapolar a la resta de jaciments catalans amb el mateix tipus d'estructures. Aquestes són sobretot abundants en les comarques del àrea prelitoral, especialment en el Vallès occidental i en l'Alt Penedès (Bouso et alii., 2004). En el cas del Vallès un dels exemples més significatius és el del complex arqueològic de Can Roqueta (Carlús *et alii.* 2002), mentre que en el Penedès són varis els jaciments, propers a Cinc Ponts, en els que es van recuperar sitges reaprofitades com a llocs d'enterrament: Mas d'en Boixos-1 (Farré *et alii.*, 2002) i Camp Cinzano (Amorós, 2004) i Els Cirerers (Feliu, 2002). Dos punts comuns a totes elles són la posició plegada dels cossos i la pobresa dels aixovars. El primer aspecte molt probablement respon a una qüestió pràctica en el que l'inhumat s'ha d'adaptar l'espai limitat que presenta la sitja. Pel que fa a la resta d'aspectes morfològiques, deposicionals i funcionals d'aquest tipus de manifestacions, la heterogeneïtat és el caràcter preponderant. Les inhumacions poden constar d'un o varis individus, els cossos poden situar-se en diferents zones i cotes de les sitges i segueixen diferents orientacions. Per exemple, en el cas de Camp Cinzano, l'enterrament localitzat en l'E18 consisteix en un esquelet gràcil col·locat en posició de decúbit supí sobre una primera fase d'abocament d'argiles que, de forma intencional o no, serveixen de llit

per al cos (Amorós, 2004). En el cas de Mas d'en Boixos-1, de les 7 sitges amb inhumació documentades, en 6 d'elles el cos es situava damunt d'un o varis nivells de farciment, mentre que en només una, el mort es va disposar directament sobre el fons (Farré *et alii.*, 2002). Un punt comú respecte a les estructures de Cinc Ponts és la ubicació dels cossos en els sectors perimetrals. No obstant això, en totes les estructures de Mas d'en Boixos la descomposició dels cadàvers és documentada mitjançant posicions secundàries *post mortem*. Aquesta és una dinàmica documentada també en la E11 de Els Cirerers (Feliu, 2002).

En referència a la resta de sitges de l'edat del bronze inicial (E38, E39, E48, E70, E72, E73, E78, E79, E80, E88, E91, E95, E103, E109, E110), cal destacar un desigual grau de conservació, fet directament relacionat amb la seva ubicació. El cas més significatiu és el de la E103, que es troba en el sector nord oest del límit d'obra, l'àrea que com ja hem comentat, es caracteritza pel bon estat de conservació de totes les estructures allí localitzades. La E103 és la fossa millor conservada de tot el jaciment amb 240 cm, mida que probablement pot servir de referència per a la resta d'estructures de secció similar i amb diàmetres màxims conservats també semblants, com poden ser l'E95, l'E80 o l'E39. Aquesta darrera estructura està situada a escassos metres de la E103 però a una cota molt més baixa, de casi 2 metres de diferència (cota inicial de la E39: 226,61; cota inicial de la E103: 288,23). Aquesta diferència topogràfica és un indicador dels diferents rebaixos portats a terme a l'àrea del jaciment al llarg del temps, relacionats amb les activitats antròpiques desenvolupades en la zona, fonamentalment, el conreu de diferents cultius.

Des d'un punt de vista morfològic predominen les fosses de secció cilíndrica sent una excepció la E88 que presenta una secció el·lipsoïdal. Només algunes estructures presenten inhumacions, però totes han estat reutilitzades com abocadors de deixalles domèstiques. Les seqüències estratigràfiques són en general simples amb un o dues fases d'abocament, amb l'excepció de la E103, la E95, la E109 i la E110. En el cas de les dues primeres, aquest fet es relaciona amb el seu bon estat de conservació.

En la E103, s'ha documentat un total de 4 fases d'abocaments, tots ells d'origen antròpic primari i de gran potència (entre 60-100 cm) excepte la UE10304 que presentava uns 20 cm de grossor. Cal destacar l'abundància i varietat de material arqueològic en cadascun, que inclou la connexió anatòmica de l'extremitat superior d'un bòvid.

El cas de la complexitat estratigràfica de les E109 i E110 és ben diferent ja que la seva relació estratigràfica es deu a que aquest parell de fosses es tallen o s'intersequen en un punt, en el nord de l'E109. Tenint en compte que aquestes dues estructures no comparteixen cap unitat de rebliment considerem que aquesta relació es pot atribuir un ú diferencial i diacrònic encara que ambdues foren reutilitzades durant el bronze inicial, segons el material recuperat en el seu interior.

Cal destacar també que en la segona fase de rebliment excavada de l'E109 s'han recuperat diverses restes òssies humans sense connexió anatòmica corresponents a un enterrament secundari. El seu alt grau d'alteració no ha permès pel moment determinar l'edat i/o el sexe de l'individu, a l'espera que els anàlisis antropològics ofereixin més informació.

Per a contextualitzar aquesta ocupació dins del marc geogràfic del Penedès és necessari mencionar una altra vegada jaciments que com Cinc Ponts, presenten una ocupació humana dilatada en el temps i que comença en època neolítica, com Els Cirerers (Feliu, 2004), Mas d'en Boixos-1 (Ferré et *alii*, 2002) o Camp Cinzano (Giró, 1954; Amorós, 2004).

Bronze final-ferro I i època ibèrica

El motiu d'abordar les estructures documentades en un ventall cronològic tan ampli es deu a la difícil atribució cronocultural de les dos grans retalls documentats en Cinc Ponts i la necessitat d'abordar la discussió sobre les funcionalitat i cronologia de forma conjunta.

El terme gran retall ha estat emprat en diferents jaciments per definir aquelles estructures enfossades de grans dimensions, morfologies ovals o irregulars i parets divergents, que no responen a una organització interna per poder ser interpretades com “fons de cabana” o espais artesanals. Quan els autors mencionen el terme grans dimensions dintre dels seus plantejaments normalment, es refereixen a estructures que superen els 7 metres de longitud. En el cas de Cinc Ponts, s'han localitzat dues estructures que responen a aquestes característiques, la E104 i E108.

L'E104 és un retall de planta irregular amb tendència oval de 740 cm de longitud màxima i 50 cm de fondària màxima conservada. Destaca l'absència de cap tipus

d'organització interna, ja siguin estructures domèstiques (llars, sitges, cubetes, etc) o elements de sosteniment (per exemple, forats de pal o pedres de falca. En canvi es van identificar diverses fases d'abocaments d'origen antròpic intercalades amb acumulacions d'argiles grogues carbonatades, que es concentren en els sectors perimetrals del retall i que corresponen a moments de hiatus en l'aprofitament de l'estructura. El resultat és una seqüència estratigràfica complexa formada per 10 nivells d'origen antròpic primari i 7 nivells de colmatació erosiva. Tenint en compte totes aquestes característiques es podria plantejar la hipòtesi que la funció primària d'aquesta estructura fos la de contenidor de deixalles domèstiques tal i com s'ha documentat a Can Mora (Badalona) (Petit, 1986). En detriment d'aquesta hipòtesi es troba la presència directa, sobre el fons de la fossa de 3 dels 7 nivells productes de l'acció erosiva, fet que indica que entre la finalització de l'excavació del retall i la seva primera fase d'ús hauria transcorregut un temps d'abandó. Aquesta hipòtesi és factible tot i que encara que poc probable, sent més verosímil que la utilització d'aquesta estructura com abocador respongui a una funció secundària, tal i com s'ha documentar reiterativament en el cas de les sitges. Llavors, cal plantejar altres possibles funcionalitats primàries per aquesta estructura.

A Bòbila Madurell-Can Feu i en Camp Cinzano, entre altres, alguns d'aquests gran retalls van ser interpretats com a fosses per a l'extracció d'argiles. En el cas de Camp Cinzano, aquesta hipòtesi es va realitzar a partir de la morfologia irregular del fons, estesos de concavitats (Amoròs, 2004). En l'E104 aquestes irregularitats també s'han observat en el fons però es tracta de petits retalls, molt més subtils que els observats a Camp Cinzano, i que es limiten a les zones perifèriques. Un aspecte que pot contrariar aquest plantejament resideix en les característiques de les argiles del subsòl natural d'aquesta zona. Amb l'objectiu de corroborar aquesta possibilitat, es va recollir una mostra del fons d'aquesta estructura per la seva comparació amb les pastes ceràmiques recuperades, mitjançant les anàlisis sedimentològics pertinents.

Per altra banda, tenint en compte el gran volum que poden arribar a adquirir aquestes estructures, s'ha plantejat també la seva possible funcionalitat com a elements de captació i acumulació de líquids i en concret d'aigua, ja sigui com abeuradors per al ramat o com a cisternes per al posterior consum humà o per al regadiu dels conreus (Moret, 1994). Aquests tipus d'estructures són relativament freqüents a partir del bronze final i el ferro I i es generalitzen durant època ibèrica, quan els elements d'aprovisionament col·lectiu adquireixen una major importància. La seva morfologia i el seu grau de complexitat constructiva varia segons el jaciment (Moret, 1994). En el

jaciment aragonès de Zafranales (Fraga, Osca) va ser excavada una cisterna de planta el·líptica amb 320 cm de boca i 140 cm de fondària conservada, i lloses de pedra situades en la boca, però amb una dinàmica estratigràfica de reaprofitament molt semblant. Els dos nivells de rebliment identificats han proporcionat una gran densitat i variabilitat de material arqueològic que els autors interpreten com una cisterna reutilitzada com abocador de deixalles durant el bronze final (Montón, 1988 i 2000).

Més propers a la nostra àrea d'estudi, s'han documentat també diverses estructures interpretades com basses per l'acumulació d'aigua, es tracta de l'E14, de Pou Nou-2 (Olèrdola) (Senabre, Socias i Nadal, 1993), datada en el Ferro I i l'E38 i l'E34 de Pujolet de Moja (Vilafranca del Penedès) (Mestres *et alii.*, 1997).

La hipòtesi dels grans retalls com depòsits d'aigua es considera també l'opció més probable per l'altre gran retall localitzat a Cinc Ponts durant les darreres intervencions. La E108 presenta una planta irregular amb tendència oval de 25 metres de longitud màxima. Es tracta per tant d'una gran depressió excavada en el subsòl d'argiles carbonatades i situada en el centre del sector I d'excavació. Durant el procés d'excavació es va apreciar que la gran planta localitzada en un primer moment en el transcurs dels primers moviments de terra superficial, era en realitat un conjunt de retalls, de dimensions i morfologies variades, que s'intersequen. En total s'hi han identificat un total de 16 retalls, dels quals 12 són antròpics (E109, E110, E111, E112, E113, E115, E116, E117, E118, E119, E120, E121) i 4 són d'origen natural (E114, E122, E123 i E124). Dins del grup dels retalls antròpics, dos estan datats en el bronze inicial, la E109 i la E110, com ja es va explicar en el apartat corresponent d'aquesta memòria. La resta d'estructures antròpiques han estat identificades basant-nos en criteris d'uniformitat de la morfologia i secció dels retalls però, sobre tot, centrant l'atenció en les característiques del rebliment, molt homogènies i que consisteixen en argiles de color marró fosc amb abundància de nòduls de carbonat i consistència compacta. El material arqueològic és molt escàs, es distribueix de forma irregular per les retalls però presenta una característica comú i és l'alt grau d'arrodoniment de tots els fragments ceràmics. Per altra banda, els retalls d'origen natural, de formes i seccions irregulars i es presenten rebliments d'argiles llimoses i graves. Tenint compte aquestes característiques, molt probablement la gènesi d'aquestes darreres estructures es relacioni amb petites acumulacions o cursos d'aigua de baixa intensitat.

A partir de totes aquestes característiques, i de la contextualització realitzada prèviament, es planteja la hipòtesi que aquest gran retall hagués funcionat com una gran bassa per a l'acumulació d'aigua de pluja. La intersecció dels retalls es relaciona amb progressives ampliacions d'aquest retall fins arribar a la gran depressió de 25 metres de longitud màxima. Aquestes modificacions es podrien interpretar com la resposta a diferents necessitats del poblament de la zona per exemple, increments de la població, augments del número de caps de ramat o d'un progressiu augment de la complexitat d'activitats d'altre índole desenvolupades en la zona.

Estructures modernes

Un total de 16 estructures integren aquest grup general en els que es classifiquen tots les retalls que han proporcionat materials tant d'època moderna com contemporània. S'han documentat 3 cisternes, 1 pou, 1 cubeta i 1 fossa però la funcionalitat de la resta d'estructures no ha pogut ser determinada. Probablement, algunes d'elles com l'E98, l'E99 i l'E130, corresponguin a rasses de cultiu.

Les tres cisternes estan directament relacionades amb la pràctica del cultiu de la vinya ja que van ser emprades per l'elaboració del "caldo bordelès". Aquest és un fungicida elaborat a base de sulfat de coure, carbonat de calç i aigua i és utilitzat per combatre el "míldiu", fong que ataca al pàmpol de la vinya fent que les fulles es sequin i les raïms caiguin a terra. És d'un tractament que es aplica a la vinya durant els mesos de primavera i estiu.

La cubeta, com ja es va explicar per aquelles datades en època prehistòrica, consisteix en un petit retall reblert d'argiles amb carbons i cendres i, en aquest cas, amb ceràmica, contemporània.

7. Aportacions a la prehistòria penedesenca

El territori natural conegut com a Penedès és un referent des de fa molts anys en els estudis sobre prehistòria. Si bé el paleolític no és prolífic en aquesta regió, les poblacions prehistòriques holocenes sí que s'hi van establir d'una manera o una altra en aquest territori. Des de l'epipaleolític microlaminar de la Cova de la Guineu (Font-rubí), datat en 9850 BP (Equip Guineu, 1995), s'han anat succeint, amb més o menys intensitat, les ocupacions. Posteriorment, ja en el neolític antic cardial, és un referent el jaciment de les Guixeres de Vilobí, un autèntic hàbitat complex a l'aire lliure (Baldellou i Mestres, 1981); però també són destacables les restes a l'Esquerda de les Roques del Pany, la Cova del Bolet o la Cova de la Guineu, així com una desena de sitges isolades a jaciments com Mas d'en Boixos, la Serreta o Molí d'en Rovira (excavacions recents a l'Eix Diagonal). Del neolític antic epicardial se'n documenten estructures negatives del tipus sitja-fossa a Pou Nou (Senabre *et alii*, 1993; Nadal *et alii*, 1994), al Pujolet de Moja (Mestres *et alii* 1997) i també a la Serreta, com s'ha vist. La veritable estabilització de l'hàbitat prehistòric al Penedès es dona amb el neolític antic postcardial de ceràmiques raspallades (el grup Molinot). En aquesta fase proliferen les ocupacions a l'aire lliure i se'n mantenen d'especialitzades en coves i abrics, com la Cova de la Guineu (Bergadà *et alii*, 2005) o la Cova de la Font del Molinot (Baldellou i Mestres 1977). A l'aire lliure, destaquen sobretot les agrupacions de sitges-fosses al Mas d'en Boixos amb prop d'una norantena (Esteve, 2000; Farré *et alii*, 2002; Pedro i Mestres, en premsa), i també a l'Hort d'en Grimau (Mestres, 1989), la Serreta, Mas Pujó, el Turó de la Font del Roure (Mestres *et alii*, 1998) entre molts d'altres.

Sembla que la potència demogràfica i agrària es traslladaria progressivament al Vallès durant el neolític mitjà, ja que a la zona penedesenca el nombre d'estructures d'aquest període minva de manera molt important. De fet, durant el neolític final-calcolític no són massa habituals els jaciments a l'aire lliure (la Serreta, Mas d'en Boixos o la Girada p.ex.), tot i que en canvi, les coves comencen a ser emprades com a veritables nínxols col·lectius successius d'inhumació. Així ho demostren les excavacions a la Cova de la Guineu (Oms *et alii*, en premsa), la Cova de la Pesseta o la Cova Foradada a Calafell (Cebrià *et alii*, 2010).

En canvi, durant el bronze inicial, novament es documenta un augment del pas de les poblacions per aquest territori, en aquest sentit destaquen les acumulacions d'estructures negatives a Mas d'en Boixos (Bouso *et alii*, 2004), a Camp Cinzano

(Amorós, 2008), a Cinc Ponts a o a la plaça Fèlix Mestre Nutó de Vilafranca (Amorós i Oms, en premsa).

Crida l'atenció, però, que després d'aquesta fase prolífica, el bronze final és pràcticament inexistent a la plana penedesenca i només quelcom anecdòtic a les coves del prelitoral. Aquest fet contrasta amb la presència novament amplíssima de restes relacionables amb la primera edat del ferro, documentades a Mas d'en Boixos, al Turó de la Font de la Canya o al Pou Nou. per exemple.

Gran part d'aquesta informació procedeix d'excavacions preventives i els projectes universitaris no hi són prolífics. Per aquest motiu molta de la informació s'ha publicat de manera parcial o roman inèdita.

8. Conclusions

Les intervencions arqueològiques dutes a terme en el marc de la segona fase de remodelació dels enllaços a l'AP-7 a Vilafranca del Penedès, ha esdevingut un punt de remarcable importància pel coneixement de la prehistòria recent al Penedès. L'excavació de Cinc Ponts, la Serreta i Mas Pujó ha proporcionat una gran quantitat d'informació inèdita que, en part, veu la seva llum en la present memòria.

S'ha aconseguit excavar i documentar estructures del neolític antic cardial i epicardial a la Serreta, poc habituals al Penedès i a la resta de Catalunya. S'han documentat gran nombre d'estructures del neolític antic postcardial Molinot, moltes d'elles sitges, però també un bon nombre d'estructures funeràries, que combinen una arquitectura complexa i de gran magnitud amb aixovars de qualitat (a tots tres jaciments, però sobretot a Mas Pujó i la Serreta); el neolític mitjà també està ben representat en les excavacions que hem realitzat, sobretot documentant-se sitges i en algun cas estructures funeràries o enterraments en sitges (a la Serreta sobretot); el neolític final no està massa representat, tot i que s'han excavat vestigis a la Serreta i sobretot a Cinc Ponts, sobretot sitges i un forn molt interessant del que hi ha pocs exemples a Catalunya. Del calcolític s'ha documentat poques estructures, trobant-se present a Mas Pujó i a Cinc Ponts i sent totalment absents a la Serreta; l'edat del bronze està només present de manera important a Cinc Ponts, mentre que a la Serreta té una presència testimonial i a Mas Pujó no està representat. De períodes posteriors s'ha excavat estructures a tots els jaciments, però només a Cinc Ponts l'edat del ferro té una importància prou remarcable, mentre que la resta de períodes estan representats només unes poques estructures (iberorromanes, tardorromanes, medievals, subactuals, etc.).

L'excavació en extensió de tots aquests jaciments i estructures esdevé, per tant, una fita remarcable per la prehistòria penedesenca i catalana, ja que es disposa d'un registre amplíssim de les restes de vida (sitges) i de la mort (tombes) de les societats prehistòriques. El punt on ens trobem és encara molt

inicial, però amb l'ajut de l'ICAC i ACESA i el recolzament del Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya, la intenció és dur a terme una monografia que de ben segur es convertirà en una obra de referència per la prehistòria catalana.

9. Bibliografia

- ALFONSO, J., SUBIRÀ, M.E., MALGOSA, A. (2004a) "Estudi preliminar de les restes antropològiques del Mas d'en Boixos (Pacs, Alt Penedès)", *Tribuna d'Arqueologia*, 2000-2001: 33-48.
- ALFONSO, J., SUBIRÀ, M.E., MALGOSA, A. (2004b) "Estudi humanes de Mas d'en Boixos (Pacs del Penedès, Alt Penedès)", *Actes de les Jornades d'Arqueologia i Paleontologia 2001. Comarques de Barcelona, 1996-2001*. La Garriga, 29 i 30 de novembre i 1 de desembre de 2001. Volum 1. Barcelona: Dep. de Cultura. P. 82-90.
- ALLUÉ, E. (2005) "Aspectos ambientales y económicos durante el Neolítico antiguo a partir de la secuencia antracológica de la Cova de la Guineu (Font Rubí, Barcelona)". En P. Arias, C. Ontañón y C. García-Moncón (eds.): III Congreso del Neolítico en la Península Ibérica (Santander, 2004). Santander. P: 53-61
- ALONSO, N. (1999) *De la llavor a la farina. Els processos agrícoles protohistòrics a la Catalunya occidental*, *Monographies d'Archéologie Méditerranéenne* 4, Lattes
- ÁLVAREZ, B. (2001) *Ca l'Arnabat. Prospecció arqueològica*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- AMORÓS, J. (2004) *Memòria de la intervenció arqueològica preventiva al Camp Cinzano (2004-2005)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- ARNAL, G.B. (1989) *Céramique et céramologie du néolithique de la France Méditerranéenne*. Memoire n°V du Centre de Recherche Archéologique du Haut-Languedoc. Lodève
- ARQUEPEC (2000) *Memòria de prospecció de la LAV*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- BALDELLOU, V., MESTRES, J. (1977) "La Cova de la Font del Molinot. Una nueva facies neolítica", *XIV Congreso Nacional de Arqueología (Vitoria, 1975)*. Saragossa. P. 249-252.
- BALDELLOU, V., MESTRES, J. (1981) "Les Guixeres de Vilobí, hàbitat del Neolític Antic a l'aire lliure", *El Neolític a Catalunya. Taula rodona de Montserrat, maig 1980. Montserrat*. P. 69-74.
- BERGADÀ, M.M.; CEBRIÀ, A., MESTRES, J. (2005) "Prácticas de estabulación durante el Neolítico Antiguo en Cataluña a través de la micromorfología: Cueva de la Guineu (Font-Rubí, Alt Penedès, Barcelona)". En Actas del III Congreso del Neolítico en la Península Ibérica (Santander 2003). Publicaciones de la Universidad de Cantabria. Santander. P. 187-196.
- BLASCO, A., EDO, M., VILLALBA, M.J., (2005) "Cardial, Epicardial y Postcardial en Can Sadurní (Begues, Baix Llobregat). El largo fin del Neolítico Antiguo en Cataluña". In: Arias, P., Ontañón, R., García Moncó, C. (Eds.), *Actas del III Congreso del Neolítico en la Península Ibérica*, Santander 5 a 8 octubre 2003. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cantabria, Santander. P. 867-878.
- BOQUER, S., GONZÁLVEZ, L., MERCADAL, O. et al. (1990) "Les estructures del bronze antic-bronze mitjà del jaciment arqueològic de Can Roqueta (Sabadell, Vallès Occidental)". *Arraona*, època III, n°7: 9-25.
- BOUSO, M.; ESTEVE, X. (2003) *Mas d'en Boixos-1, Pacs del Penedès (Alt Penedès, Barcelona)*. *Memòria de l'excavació d'urgència. 13-31 de desembre de 1999 i 3 de gener-11 de febrer / 3-7 d'abril de 2000*. 2 vols. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- BOUSO, M., ESTEVE, X., FARRÉ, J., FELIU, J.M., MESTRES, J., PALOMO, A., RODRÍGUEZ, A., SENABRE, M.R. (2004) «Anàlisi comparatiu de dos assentaments del bronze inicial a la depressió prelitoral: Can Roqueta II (Sabadell, Vallès Occidental) i Mas d'en Boixos-1 (Pacs del Penedès, Alt Penedès)», *Cypsela*, 15: 73-101.

- CARLÚS, X., GONZÀLEZ, J. (2008) "Carrer de la Riereta, 37-37 BIS: Un nou assentament prehistòric al Pla de Barcelona. Primers Resultats". *Cypsela*, 17: 91-111
- CARLÚS, X., LÓPEZ-CACHERO, J., TERRATS, N., OLIVA, M., PALOMO, A., RODRÍGUEZ, A. (2009) "Diacronia durant la prehistòria recent a Can Roqueta (Sabadell-Barberà del Vallès, Vallès Occidental) entre el VI i el I mil·lenni cal ane" en *Cypsela* 17: 115-142.
- CARRETERO, M.M. (2004) *Memoria científica del seguimiento arqueológico en el área de construcción de la base de montaje de la vía del A.V.E. Lleida-Martorell. Subtramo X-A (Olèrdola-Avinyonet). Vilafranca del Penedès*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- CLOP, X. (2004) "La gestión de los recursos minerales durante la prehistoria reciente en el Noreste de la Península Ibérica (I)", *Cypsela* 15: 171-186.
- CLOP, X. (2005) "Las primeras producciones cerámicas del nordeste de la Península Ibérica: estudios de caracterización" en P. Arias, R. Ontañón, C. García-Moncó (eds.) *III Congreso del Neolítico de la Península Ibérica*, Santander 2003, Monografías del IIIIPC 1. P. 297-304.
- DÍAZ, M. i ADSERIAS, M. (2003) *Memoria de la prospección arqueológica sobre el trazado del P.H.N. Ramal Norte, tramo V, Santa Margarida i els Monjos-Abbrera (Alt Penedès-Baix Llobregat)*. Arxiu del Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- ESTEVE, X. (2000) *Mas d'en Boixos-1. Pacs del Penedès (Alt Penedès, Barcelona) Memòria d'excavació d'urgència*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- ESTEVE, X. (2008) *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7 (Vilafranca del Penedès, Sant Sadurní d'Anoia i Gelida, Alt Penedès)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- ESTEVE, X. (2009a) *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7. Vilafranca Centre (Vilafranca del Penedès)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- ESTEVE, X. (2009b) *Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'AP-7. Vilafranca Centre (Vilafranca del Penedès)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- ESTRADA, J. (1969) *Vías y poblamiento romanos en el territorio del Área Metropolitana de Barcelona*. Barcelona: Comisión de Urbanismo B69. P.68.
- EQUIP GUINEU (1994) «Elaboració d'una cronoestratigrafia per la prehistòria del Penedès», *Tribuna d'Arqueologia*, 1993-1994: 7-24.
- FARRÉ, J., MARAGALL, C., PIÑOL, A., SENABRE, M.R. (1996) *Pou Nou-2 (Olèrdola, Alt Penedès)*. *Memòria de l'excavació d'urgència*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- FARRÉ, J., MESTRES, J., SENABRE, M.R., FELIU, J.M. (2002) «El jaciment de Mas d'en Boixos (Pacs, Alt Penedès). Un espai utilitzat des del Neolític fins a l'època ibèrica», *Tribuna d'Arqueologia*, 1998-1999: 113-134.
- FELIU, J.M. (2002) *Memòria de la prospecció i excavació arqueològica d'urgència - Els Cirerers (Vilafranca del Penedès)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- FELIU, J.M., ÀLVAREZ, B. (2004) *Memòria de la prospecció i excavació arqueològica d'urgència al jaciment. "Els Cirerers" (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- FONT, J. (2005) *Can Vinyalets, Sector 2*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- FONT, J. (2005) "Noves aportacions al neolític final-calcolític verazià: l'assentament del Camp del Rector (Jorba, Anoia) i les estructures de combustió del sector II de Can Vinyalets (Santa Perpètua de Mogoda, Vallès Occidental)". *Tribuna d'Arqueologia*, 2001-2002: 61-91.
- FRANCÈS, J. (2008) *Els Mallols, un jaciment de la plana del Vallès entre el Neolític i l'antiguitat tardana (Cerdanyola del Vallès, Vallès Occidental)*, Generalitat de Catalunya

- GASCÓ, J. (2003) "Structures de combustion et préparation des végétaux de la Préhistoire et de la Protohistoire en France méditerranéenne" en *Le feu domestique et ses structures au Néolithique et aux Âges des métaux. Actes du colloque de Bourg-en-Bresse et Beaune*. P: 227-290.
- GIRÓ, P. (1947-1948) "Nuevos hallazgos arqueológicos en el Penedés", *Ampurias*, IX-X: 258-260.
- GIRÓ, P. (1954) "Nuevos sepulcros de fossa en Vilafranca", *Ampurias*, XV-XVI: 327-333.
- GIRÓ, P. (1954) "Importantes hallazgos históricos en los terrenos donde se construye la fábrica Cinzano, de Vilafranca del Penedès", *Dyonisos*, 17: 13.
- GIRÓ, P. (1960) "Museo Arqueológico de Vilafranca del Penedés (Barcelona)", *Memorias de los Museos Arqueológicos*, vols. XVI-XVIII. (1955-1957). Madrid. P. 234.
- GIRÓ, P. (1962) "Notas de Arqueología de Cataluña y Baleares. Vilafranca del Penedès". *Ampurias*, XXIV: 309.
- GIRÓ, P. (1963) "Activitats arqueològiques III. La Cultura dels sepulcres de fossa en El Penedès". *Agrupació Excursionista de Catalunya*. Barcelona.
- GRIVÉ, M. (1934) «Els íbers al Penedès», *Butlletí del Centre Excursionista de Vilafranca*, 36: 34. Vilafranca del Penedès.
- JORNET, R. (2009) *Informe dels treballs d'excavació arqueològica preventiva realitzats al sector de Cinc Ponts (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès). Fase 3. Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'autopista AP-7*.
- MARCET, R., PETIT, M.A. (1985) "Assentaments d'habitació a l'aire lliure de la comarca del Vallès. Del Neolític al Bronze final". *Estudios de la Antigüedad*, 2: 93-133.
- MARTÍN, A. (1992) "La economía de producción a lo largo del Neolítico en Cataluña", A. Moure (ed) *Elefantes, ciervos y ovicaprinus*, Universidad de Cantabria: 203-228.
- MARTÍN, A., OMS, F.X., ESTEVE, X. (en premsa) Catalogne: du Molinot/Montbolo aux *Sepulcros de fosa: une mutation sociale?*, *XXVII Congrès Préhistorique de France. Transitions, ruptures et continuité en préhistoire*. Bordeaux - Les Eyzies, 31 mai - 5 juin 2010.
- MASACHS, J.M. (1975) "Las armas y útiles de bronce hallados en el Penedés", *XIII Congreso Nacional de Arqueología (Huelva, 1973)*. Saragossa. p. 455-464. Reeditad a Vilafranca del Penedès: Museu de Vilafranca, 1976. *Actas del VII Congreso Nacional de Arqueología (Barcelona, 1960)*, Saragossa. P. 158-161.
- MESTRES, J. (1988-1989) "Les sepultures neolítiques de l'Hort d'en Grimau (Castellví de la Marca, Alt Penedès)", *Olerdulae*, 13-14: 97-129.
- MESTRES, J. 1989, Les sepultures neolítiques de l'Hort d'en Grimau (Castellví de la Marca, Alt Penedès), *Olerdulae*, Museu de Vilafranca, Anys XIII-XIV, núm.1-2-3-4: 97- 130.
- MESTRES, J., NADAL, J., SENABRE, M.R., SOCIAS, J., MORAGAS, N. (1997) "El Pujolet de Moja (Olèrdola, Alt Penedès), ocupació d'un territori durant el neolític i la primera edat del ferro" *Tribuna d'Arqueologia 1995-1996*: 121-148.
- MESTRES, J., FARRÉ, J., SENABRE, M.R. (1998) «Anàlisi microespacial de les estructures enfonsades del Neolític a l'Edat del Ferro a la plana del Penedès», *Cypsela*, 12: 11-29.
- MESTRES, J., SOCIAS, J. (1993) "Pou Nou: un assentament de l'Edat del Bronze a la plana penedesenca (Olèrdola, Alt Penedès)", *Olerdulae*: XVIII: 45-120.
- MIRET, J. (2006) "Les sitges per emmagatzemar cereals. Algunes reflexions" en *Revista d'Arqueologia de Ponent* 15: 319-332.
- MONTÓN, F. (1988) "Avance al estudio de los materiales del yacimiento de la Edad del Bronce de Zafranales, en Fraga (Huesca)". *Bolskan*, 5: 201-248.
- MONTÓN, F. (2000) "Los materiales de la Edad del Bronce". *Bolskan*, 17: 25-193.
- MORET, P. (1994) "Alguns aspectes del desenvolupament de l'hàbitat organitzat a l'àrea ibèrica". *Cota Zero*, 10: 19-26.

- MUÑOZ, A. (1965) *La Cultura neolítica de los "Sepulcros de fosa"*. Publicacions Eventuals (UB), 9. BCN: Instituto de Arqueología y Prehistoria. p. 110.
- NADAL, J., ALBIZURI, S. (1993) "Resultats de l'estudi arqueozoològic del jaciment Caserna de Sant Pau (Barcelona)" a *Pyrenae* 24: 79-85.
- NADAL, J. SENABRE, M.R., SOCIAS, J. (1994) *Pou Nou-2 (Olèrdola, Alt Penedès). Memòria de l'excavació d'urgència*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- NADAL, J., SENABRE, M. R., MESTRES, J., CEBRIÀ, A. (1999) "Evolución del aprovechamiento de los recursos faunísticos durante el Neolítico en la comarca de l'Alt Penedès (Barcelona)" en Bernabéu, J. & Orozco, T. (eds.) *Actes del II Congrés del Neolític a la Península Ibèrica*. Saguntum Plav. Extra-2: 85-94.
- OMS, F.X., ESTEVE, X. (2011) *La Serreta. Remodelació dels enllaços i implantació de peatges tancats a l'autopista AP-7. Enllaç de Vilafranca Centre (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès). Fase 3B*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- OMS, F.X., MORALES, J.I (2008) *Cambrils al Neolític. Implantació i desenvolupament de les economies de producció al Camp de Tarragona*. VI Beca de Recerca Vila de Cambrils..
- OMS, F.X., PETIT, M.A., ALLUÉ, E., BARGALLÓ, A., BLAIN, H.A., LÓPEZ-GARCÍA, J.M., MARTIN, P., MORALES, J.I., PEDRO, M., SOLÉ, A., RODRÍGUEZ, A. (2009) "Estudio transdisciplinar de la fosa EE1 de la Cova Colomera (Prepirineo de Lleida): implicaciones domésticas y paleoambientales en el Bronce antiguo del noreste de la Península Ibérica" *Trabajos de Prehistoria* 66 (1): 123-144.
- PAZ, M.A. (1992) "Estudi arqueozoològic de diverses estructures neolítiques de La Bòbila Madurell "(Sant Quirze del Vallès, Barcelona)" a *IX Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà, Estat de la Investigació sobre el Neolític a Catalunya, Puigcedà i Andorra 1991*: 187-190.
- PIERA, M. (2007) *Memòria de la intervenció arqueològica d'urgència a l'Espina C (Tàrraga, Urgell)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- PIERA, M., PLA, A., ANTOLÍN, F., ALONSO, N., CAMARÓS, E., CLOP, X., GIBAJA, J.F., SAÑA, M., GALLART, J. (2008) "El Collet de Puigròs. Un assentament a l'aire lliure de l'època neolítica" *Fites en el temps, VI Trobada d'Estudiosos de les Garrigues*, ed. Fonoll. El Cogul. P. 23-48
- PIÑOL, A. (1996) *Pont Vell. Variant N-340. Prospeccions*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- REYNOLDS, P.J. (1979) *Iron-Age Farm. The Butser Experiment*. Colonnade Books, Londres.
- RIPOLL, E., LLONGUERAS, M. (1963) "La cultura neolítica de los sepulcros de fosa en Cataluña", *Ampurias*, XXV: 52-53.
- ROS, A. (2005) «Ideologia i ritual: aportació a l'estudi sobre la religiositat de la Cessetània», *Revista de la Fundació Privada per a l'Arqueologia Ibèrica*, 1: 147-181.
- SENABRE, M.R., SOCIAS, J. i NADAL, J. (1993) *Excavació d'urgències al Pou Nou-2*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- SENABRE, M.R. i SOCIAS, J. (2010) *Memòria de l'excavació d'urgència al Camí de Cal Piques (Olèrdola, Alt Penedès)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.
- VAQUER, J. (1989) "Silos et stockage du grain à Carsac" a Carsac et les origines de Carcassone (catàleg d'exposició), Archives d'Ecologie Préhistorique, Carcassone.
- VICENTE, O. (2008) "La Vinya del Regalat (Castellar del Vallès, Vallès Occidental). Nuevas aportaciones al estudio del poblamiento de la depresión pre-litoral catalana en el final del 5º milenio B.C.", en M.S. Hernández, Soler, J.A. y López, J.A. (eds.) *IV Congreso del Neolítico peninsular*, MARQ, Alicante 2006. P. 191-199.
- VVAA (1992) *Catalunya Romànica*. Vol. XIX. El Penedès, l'Anoia. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, p. 61.

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

MAS PUJÓ, LA SERRETA I CINCPONTS

(Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
“REMODELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE
PEATGES TANCATS A L’AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA
SUD, CENTRE I NORD”

FASE 3B

9 de desembre de 2009 a 25 d’agost de 2010

-VOLUM 2 –

F. Xavier Oms Arias

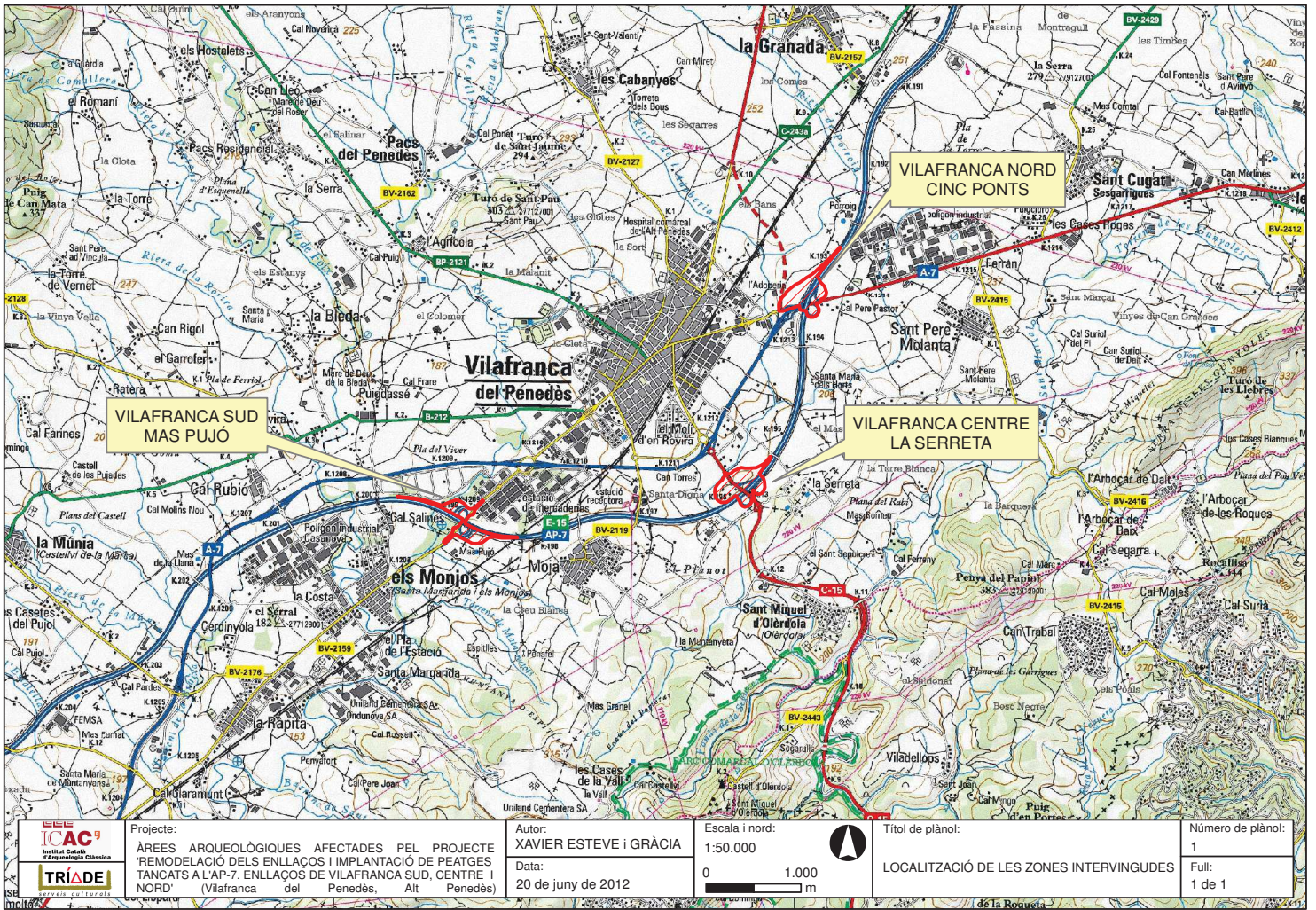
Patricia Martín Rodríguez

Xavier Esteve i Gràcia

Triade Serveis Culturals

20 de Juny de 2012

10. Annex planimètric

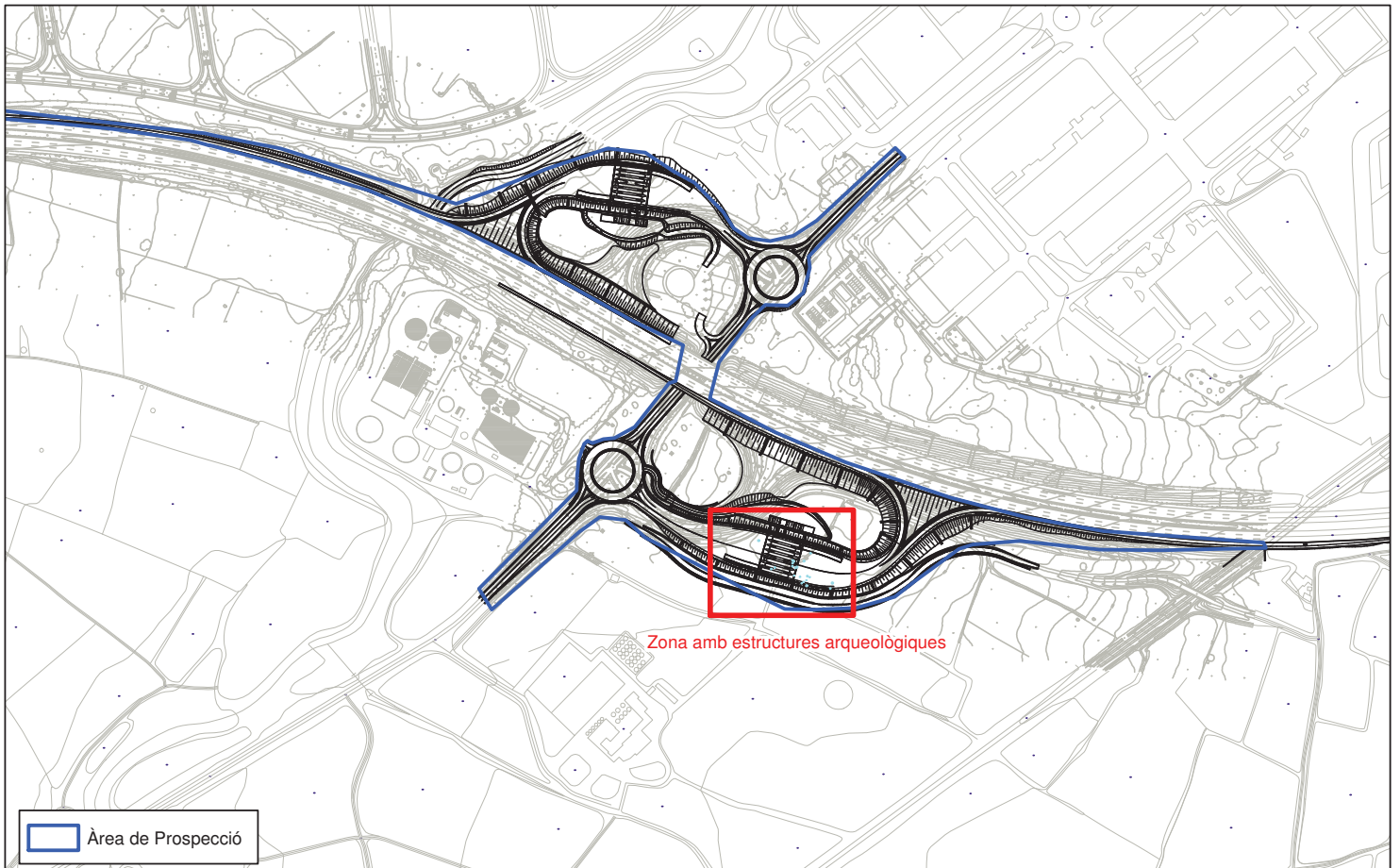
Projecte:
 ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
 'REMODELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES
 TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I
 NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

Autor:
 XAVIER ESTEVE I GRÀCIA
 Data:
 20 de juny de 2012

Escala i nord:
 1:50.000
 0 1.000 m

Títol de plànol:
 LOCALITZACIÓ DE LES ZONES INTERVENEGUES

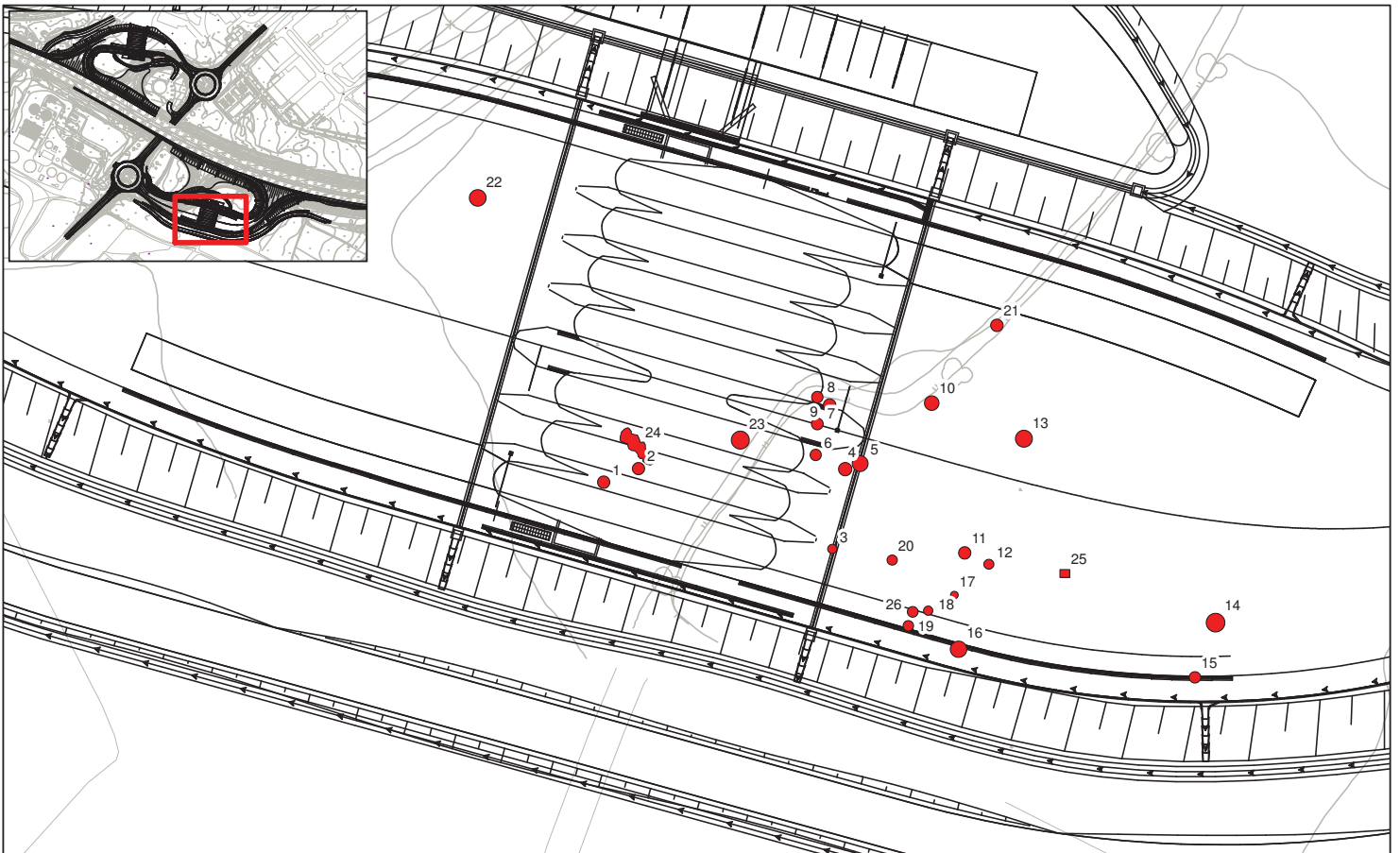
Número de plànol:
 1
 Full:
 1 de 1

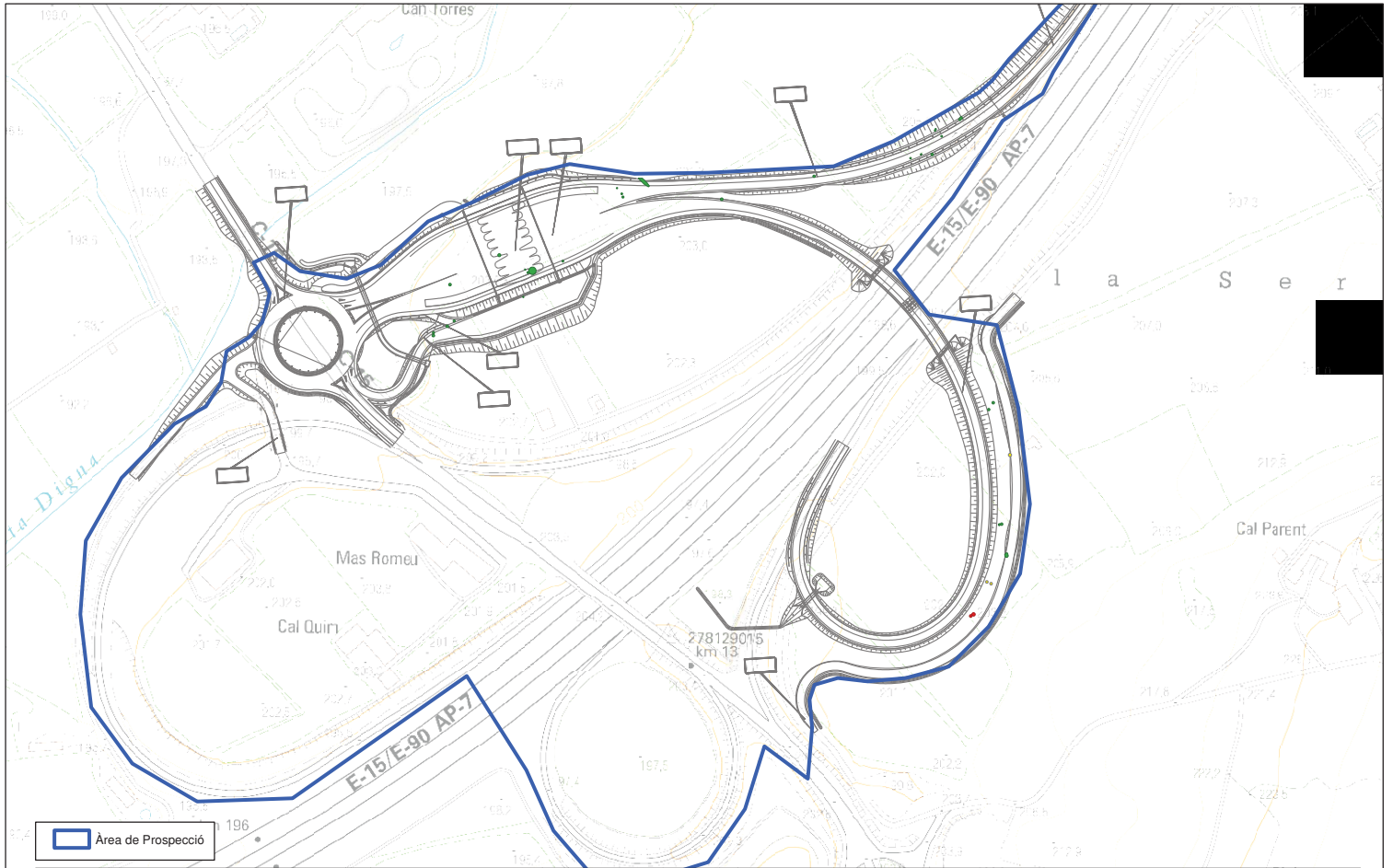
 Àrea de Prospecció

Zona amb estructures arqueològiques

 <small>Institut Català d'Arqueologia Clàssica</small> <small>SERVIS CULTURALS</small>	Projecte: ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE 'REMDELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)	Autor: XAVIER ESTEVE i GRÀCIA Data: 20 de juny de 2012	Escala i nord: 1:5.000 (Din-A4) 	Títol de plànol: ENLLAÇ DE VILAFRANCA SUD (MAS PUJÓ) ÀREA AFECTADA PEL PROJECTE	Número de plànol: 2 Full: 1 de 1
--	---	---	--	--	---

 	Projecte: ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE 'REMODELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)	Autor: XAVIER ESTEVE i GRÀCIA Data: 20 de juny de 2012	Escala i nord: 1:500 (Din-A4) 	Títol de plànol: ESTRUCTURES LOCALITZADES EN AQUESTA FASE A VILAFRANCA SUD (MAS PUJÓ)	Número de plànol: 3 Full: 1 de 1
---	--	---	--	---	---

 Àrea de Prospecció

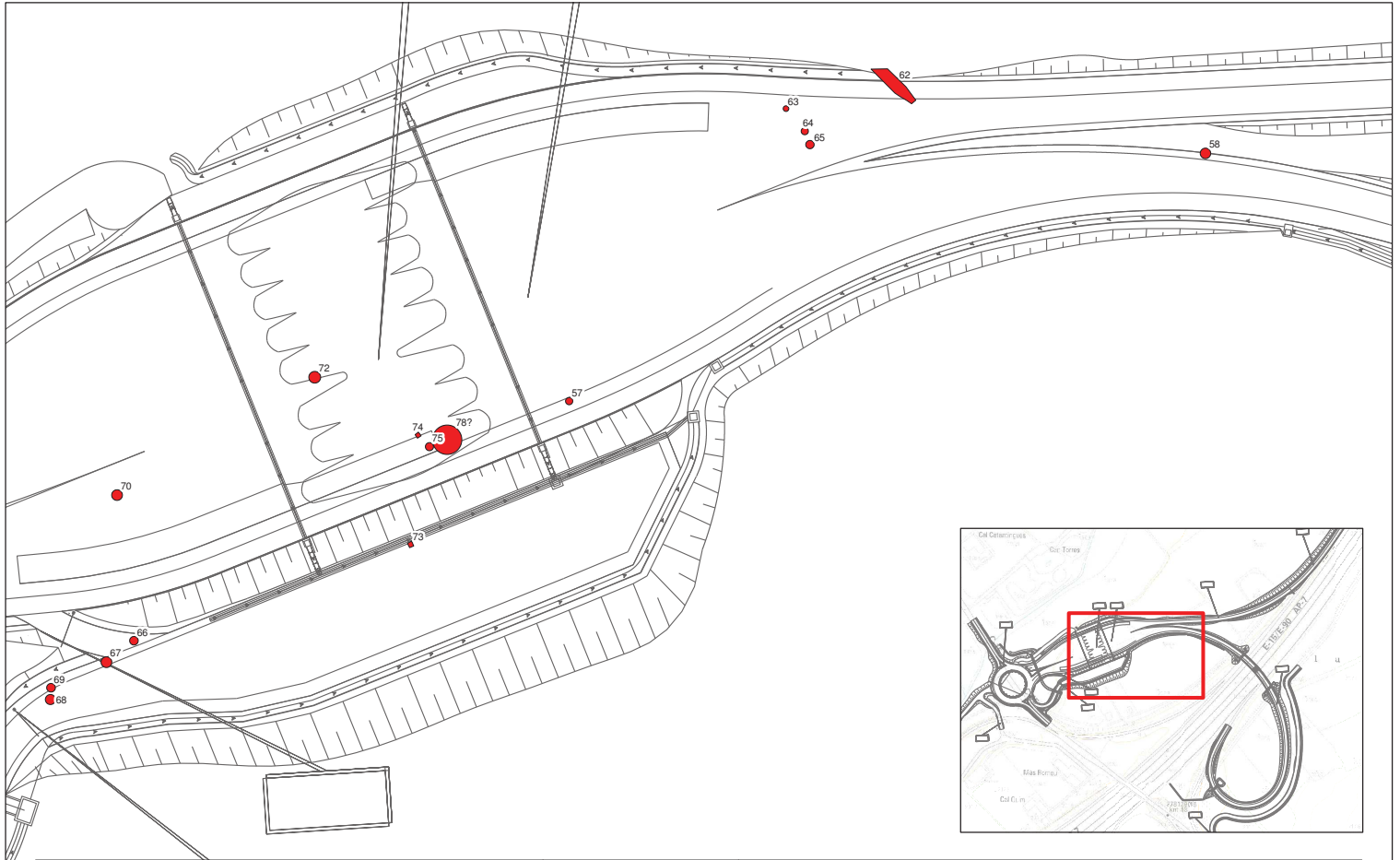
Projecte:
ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE 'REMDELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

Autor:
XAVIER ESTEVE I GRÀCIA
 Data:
 20 de juny de 2012

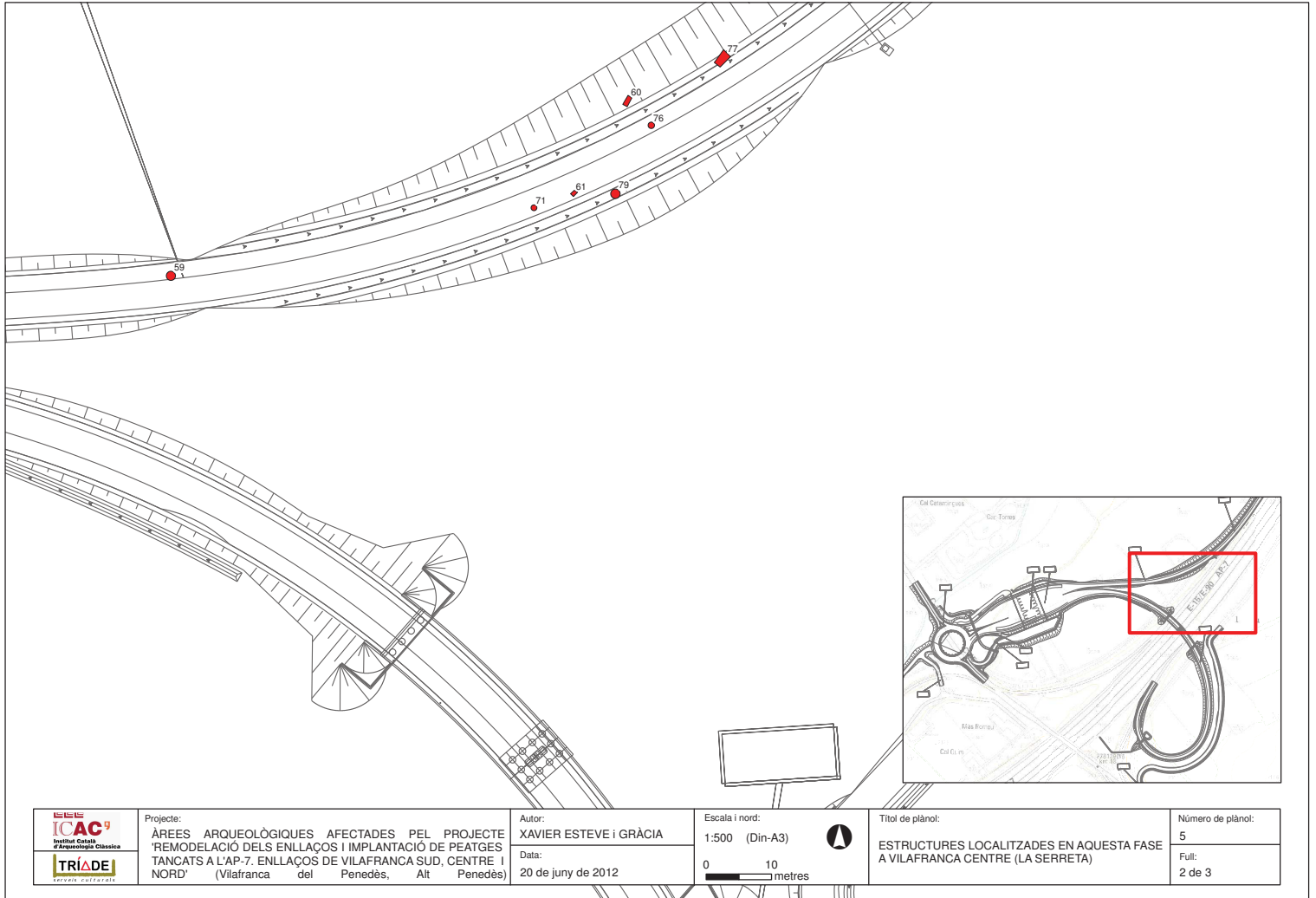
Escala i nord:
 1:2.000 (Din-A3)

Títol de plànol:
**ENLLAÇ DE VILAFRANCA CENTRE (LA SERRETA)
 ÀREA AFECTADA PEL PROJECTE**

Número de plànol:
 4
 Full:
 1 de 1

	Projecte: ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE 'REMODELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)	Autor: XAVIER ESTEVE I GRÀCIA Data: 20 de juny de 2012	Escala i nord: 1:500 (Din-A3) 0 10 metres	Títol de plànol: ESTRUCTURES LOCALITZADES EN AQUESTA FASE A VILAFRANCA CENTRE (LA SERRETA)	Número de plànol: 5 Full: 1 de 3
--	--	---	--	--	---

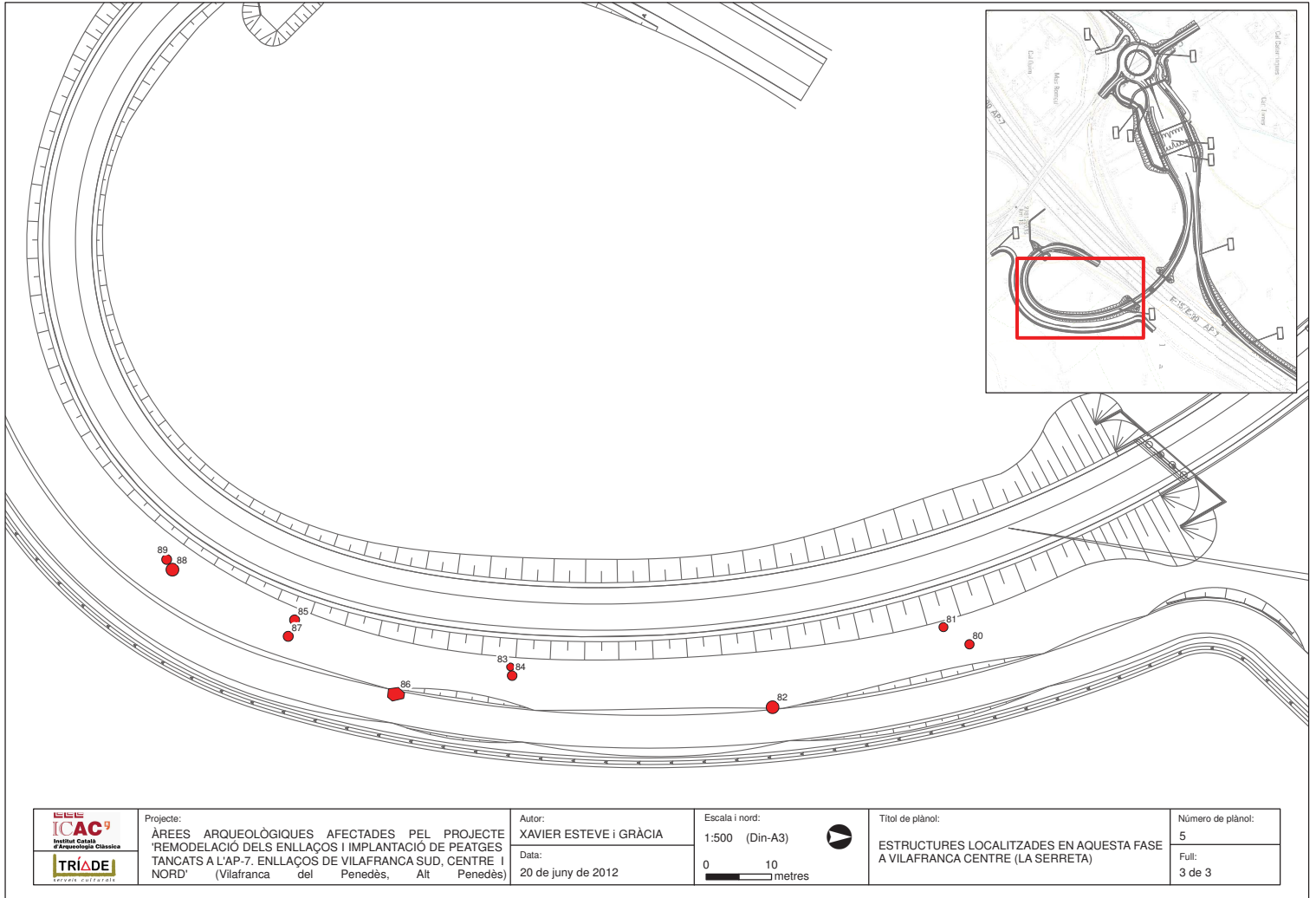
Projecte: ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE 'REMDELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

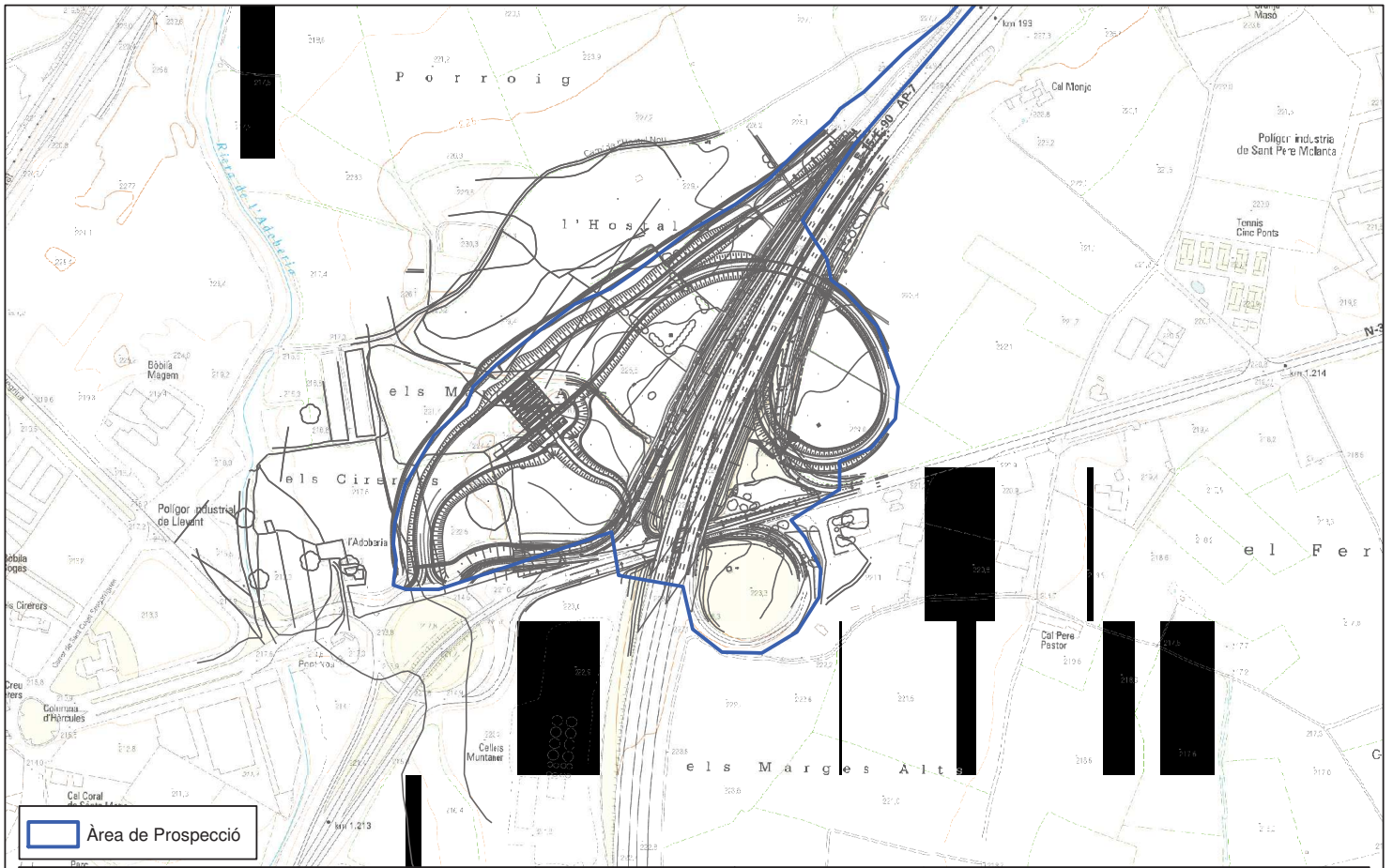
Autor: XAVIER ESTEVE i GRÀCIA
 Data: 20 de juny de 2012

Escala i nord: 1:500 (Din-A3)
 0 10 metres

Títol de plànol: ESTRUCTURES LOCALITZADES EN AQUESTA FASE A VILAFRANCA CENTRE (LA SERRETA)

Número de plànol: 5
 Full: 2 de 3

 Àrea de Prospecció

Projecte:
 ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
 'REMEDIACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES
 TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I
 NORD' (Vilafraanca del Penedès, Alt Penedès)

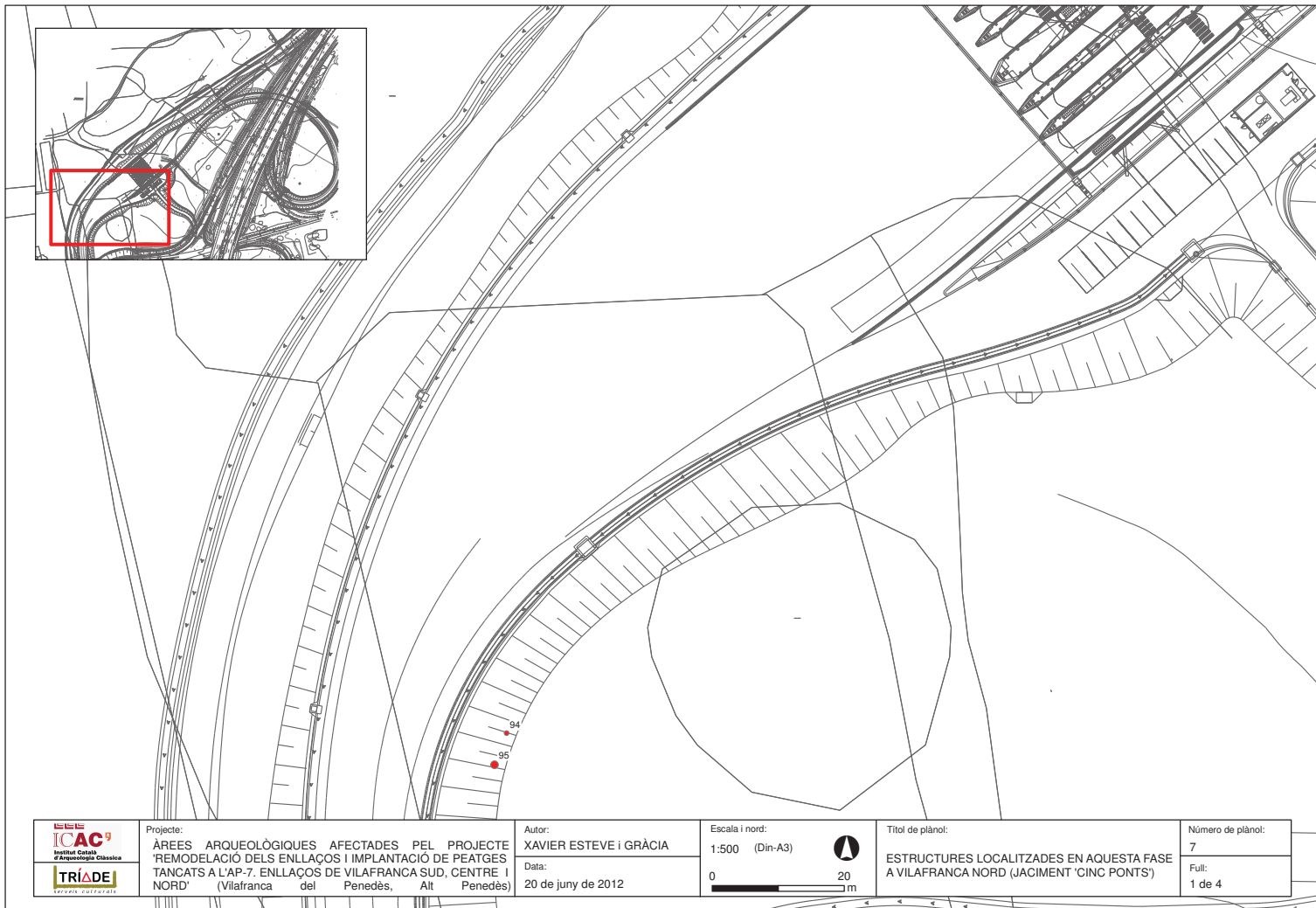
Autor:
 XAVIER ESTEVE i GRÀCIA
 Data:
 20 de juny de 2012

Escala i nord:
 1:5.000 (Din-A4)
 0 100
 m

Títol de plànol:
 ENLLAÇ DE VILAFRANCA NORD (CINC PONTS)
 ÀREA AFECTADA PEL PROJECTE

Número de plànol:
 6
 Full:
 1 de 1

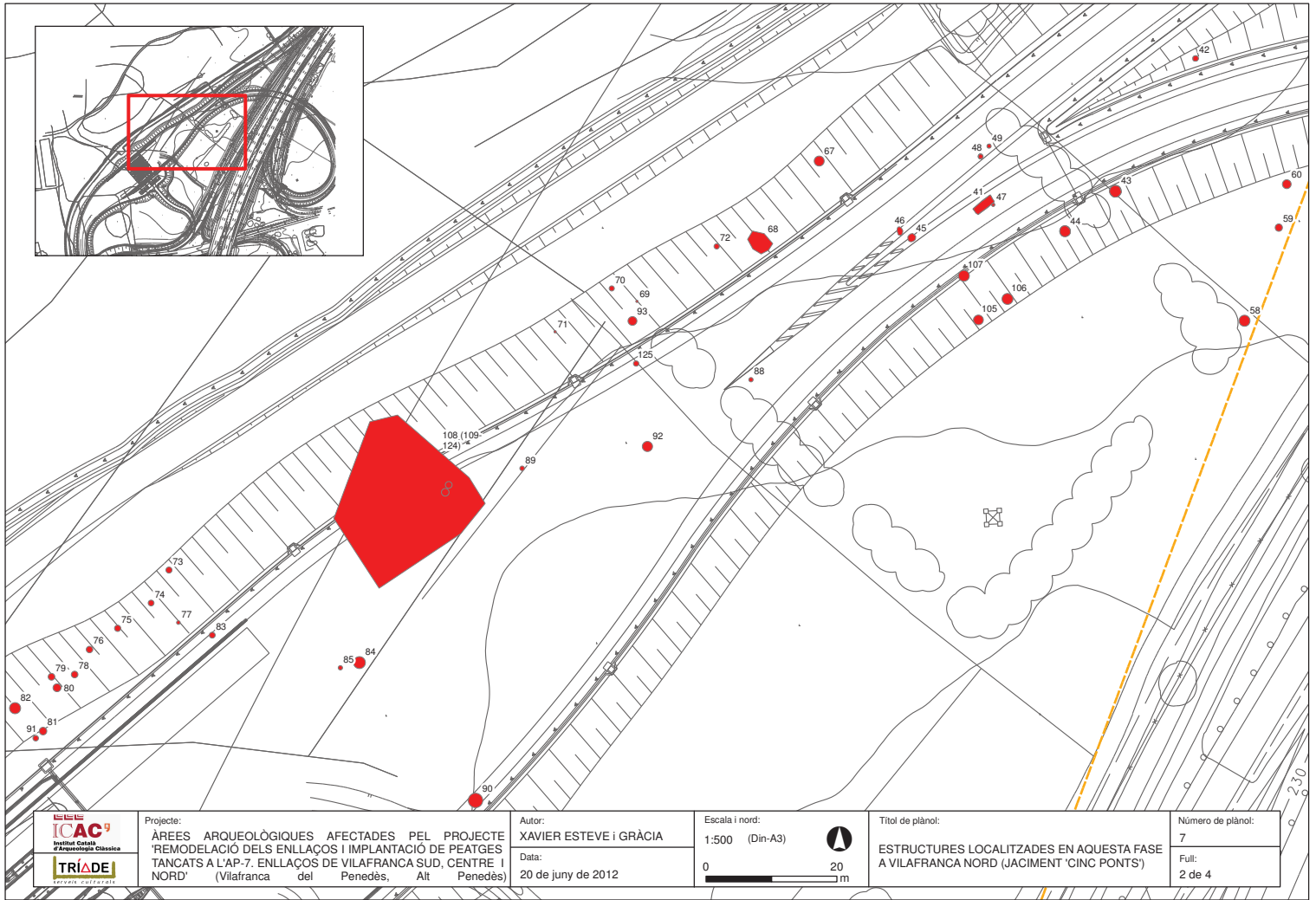
Projecte:
 ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
 'REMDELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES
 TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I
 NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

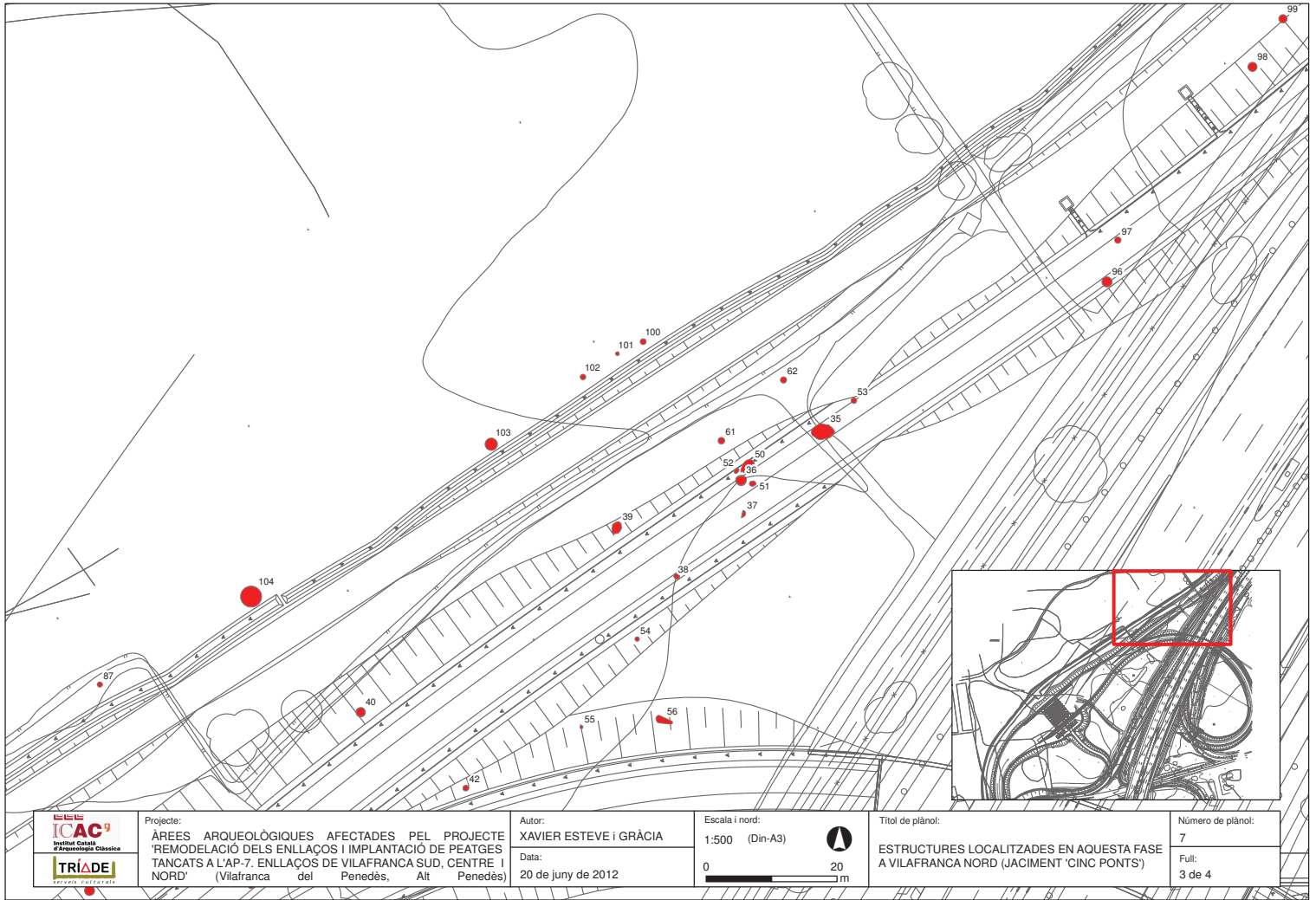
Autor:
 XAVIER ESTEVE I GRÀCIA
 Data:
 20 de juny de 2012

Escala i nord:
 1:500 (Din-A3)
 0 20 m

Titol de plànol:
 ESTRUCTURES LOCALITZADES EN AQUESTA FASE
 A VILAFRANCA NORD (JACIMENT 'CINC PONTS')

Número de plànol:
 7
 Full:
 1 de 4

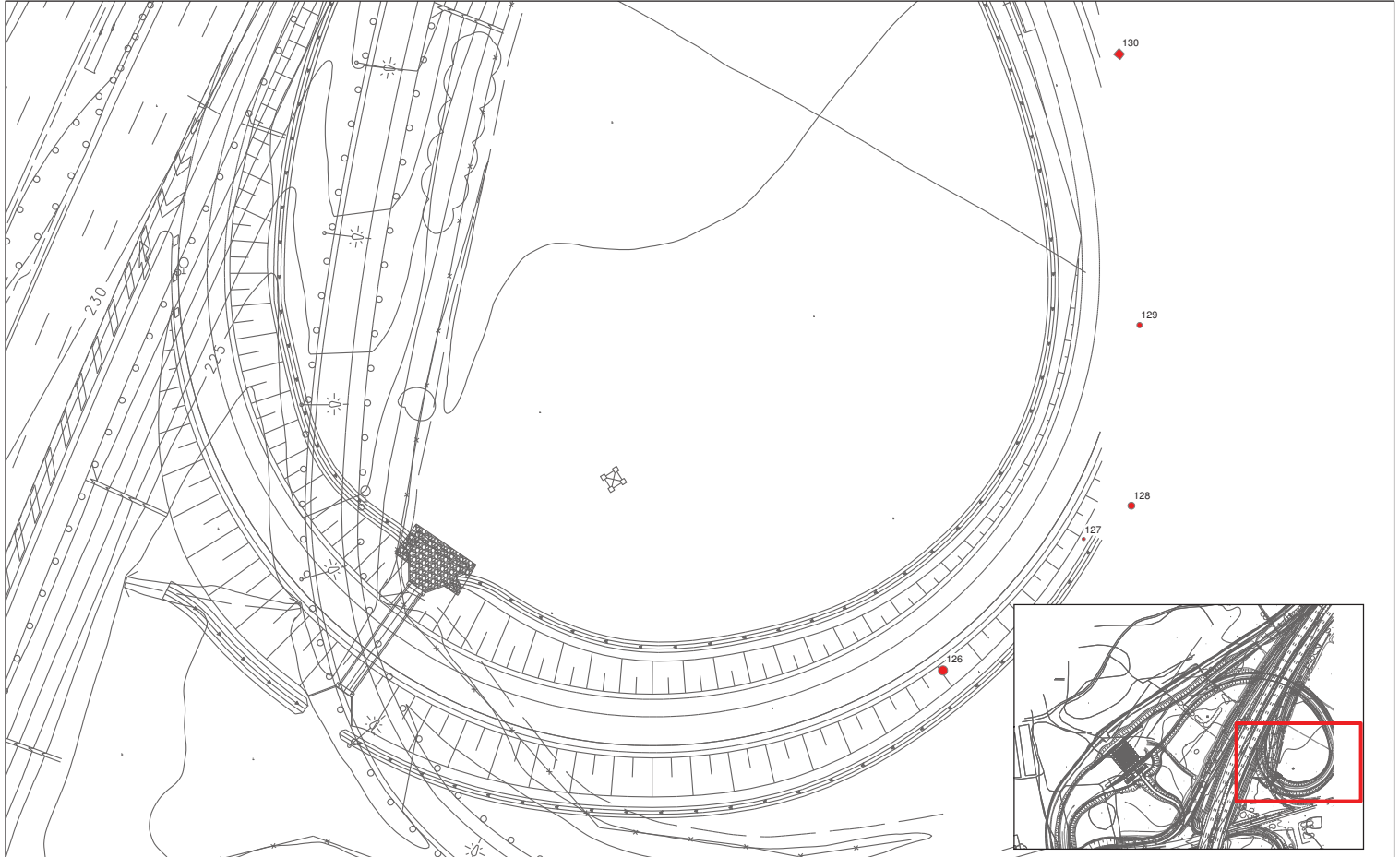
Projecte:
 ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
 'REMDELACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES
 TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I
 NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

Autor:
 XAVIER ESTEVE I GRÀCIA
 Data:
 20 de juny de 2012

Escala i nord:
 1:500 (Din-A3)

Títol de plànol:
 ESTRUCTURES LOCALITZADES EN AQUESTA FASE
 A VILAFRANCA NORD (JACIMENT 'CINC PONTS')

Número de plànol:
 7
 Full:
 3 de 4

Projecte:
 ÀREES ARQUEOLÒGIQUES AFECTADES PEL PROJECTE
 'REMOLACIÓ DELS ENLLAÇOS I IMPLANTACIÓ DE PEATGES
 TANCATS A L'AP-7. ENLLAÇOS DE VILAFRANCA SUD, CENTRE I
 NORD' (Vilafranca del Penedès, Alt Penedès)

Autor:
 XAVIER ESTEVE I GRÀCIA
 Data:
 20 de juny de 2012

Escala i nord:
 1:500 (Din-A3)
 0 20 m

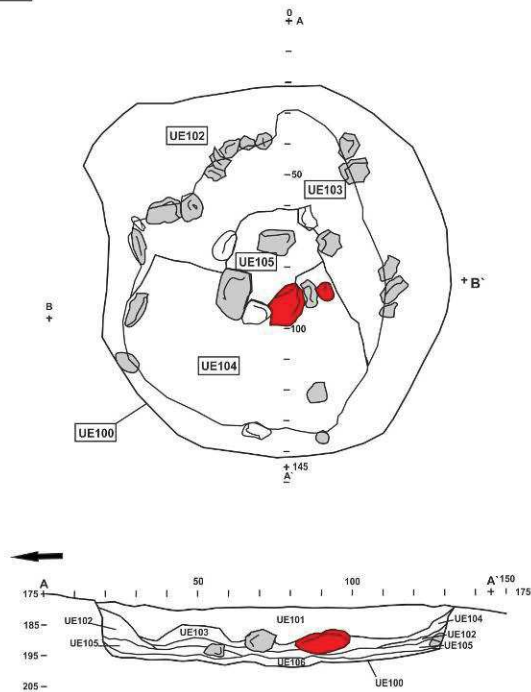
Titol de plànol:
 ESTRUCTURES LOCALITZADES EN AQUESTA FASE
 A VILAFRANCA NORD (JACIMENT 'CINC PONTS')

Número de plànol:
 7
 Full:
 4 de 4

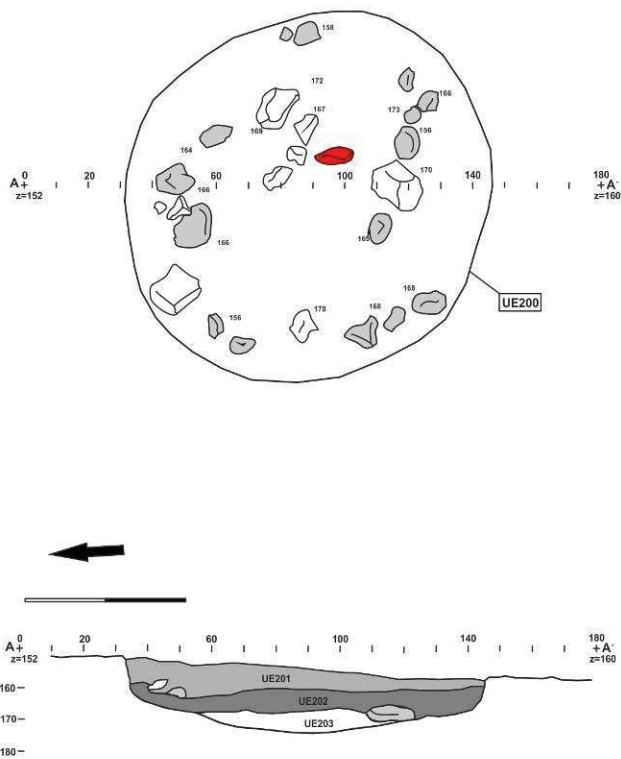
11. Plantes i seccions

11.1 MAS PUJÓ - VFS

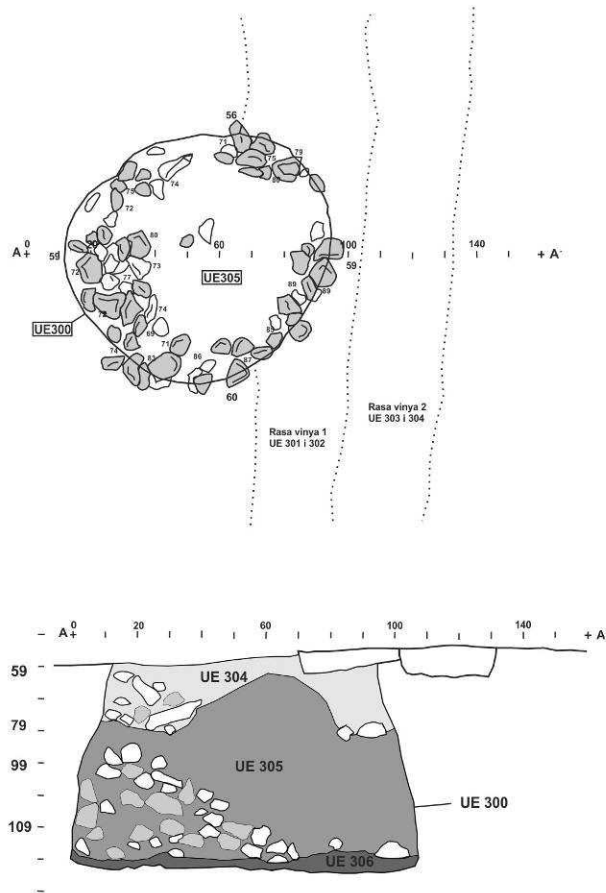
MAS PUJÓ 2010
Estructura 1
Planta i secció

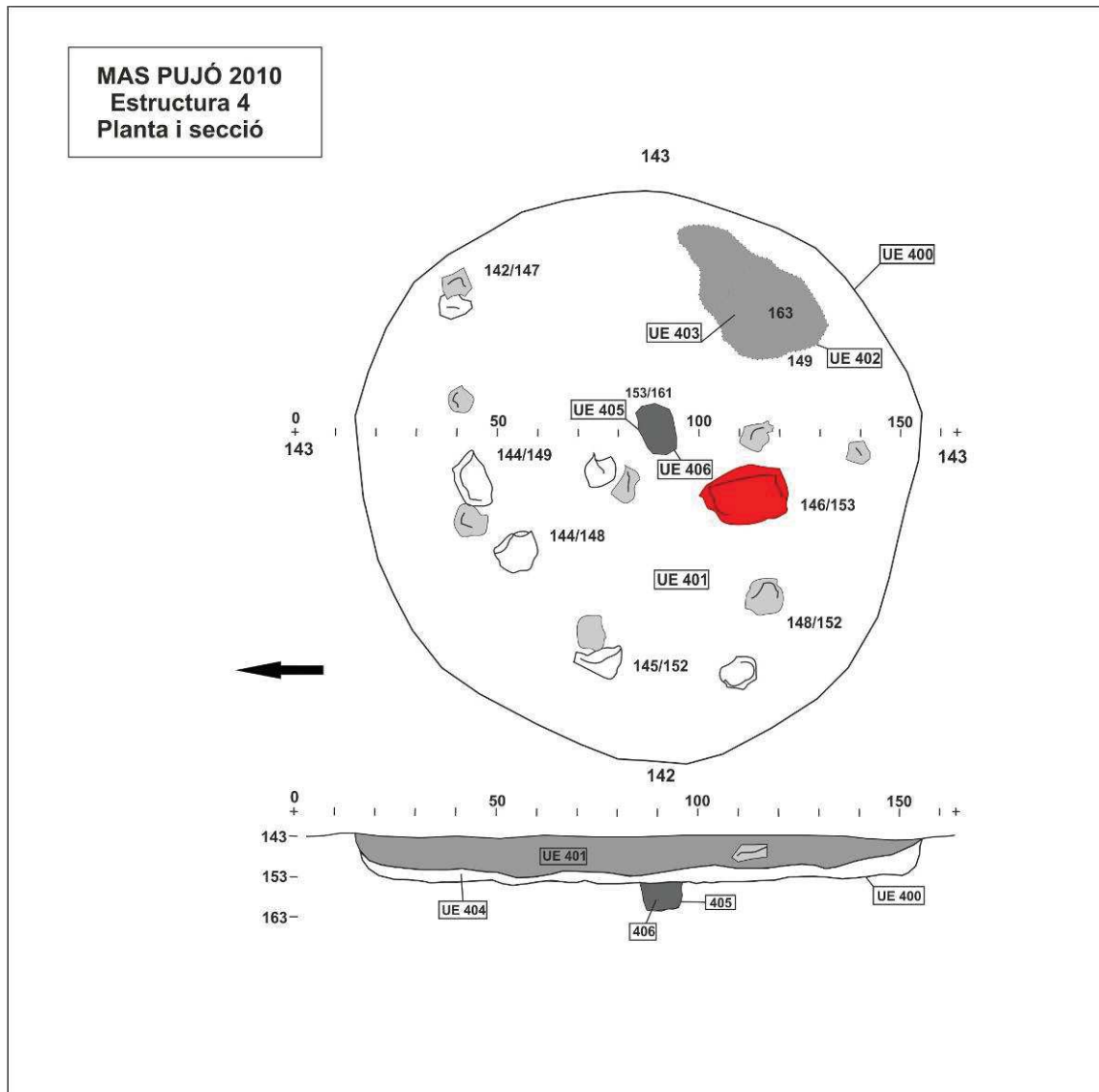

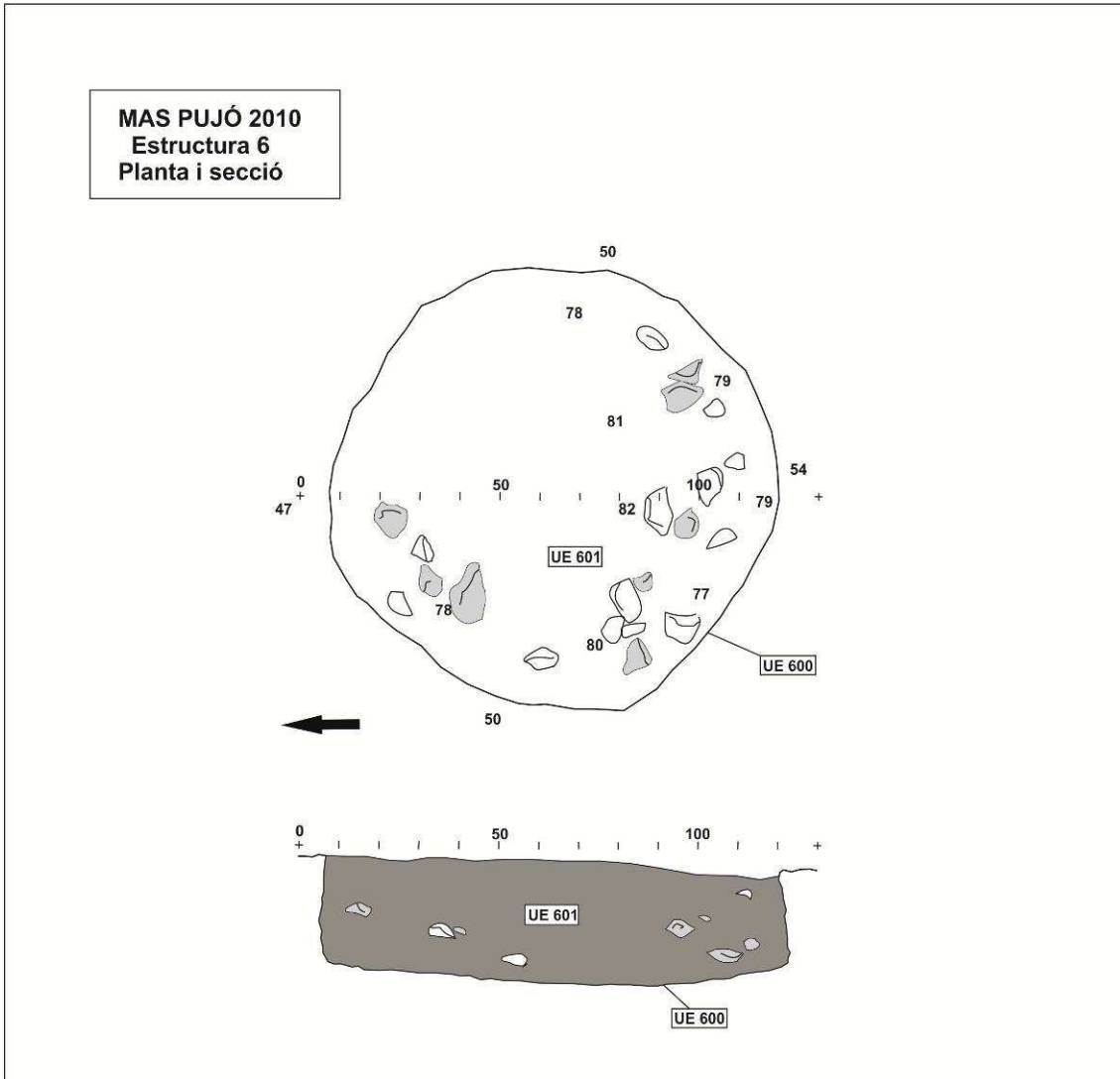
MAS PUJÓ 2010
Estructura 2
Planta i secció

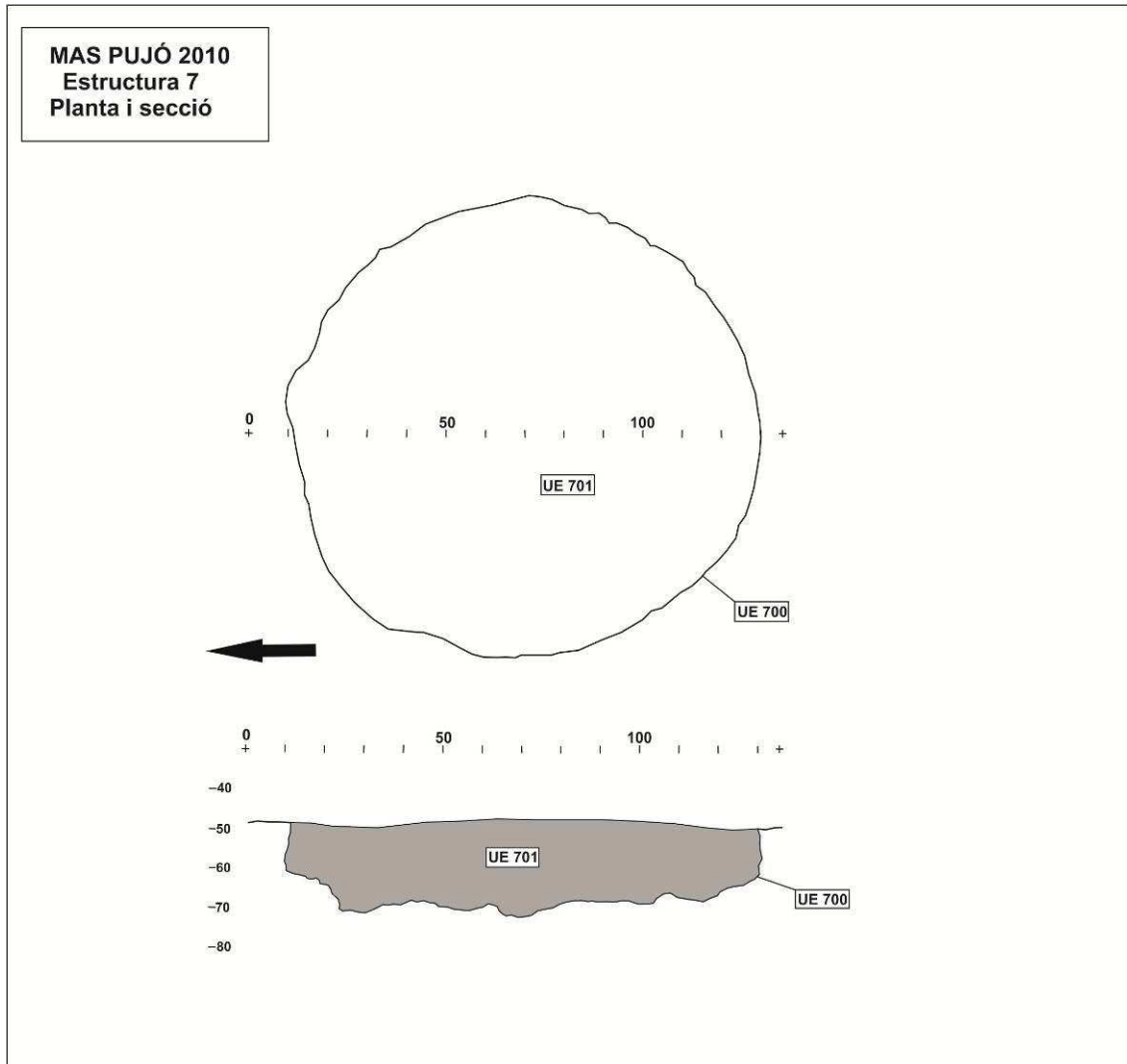

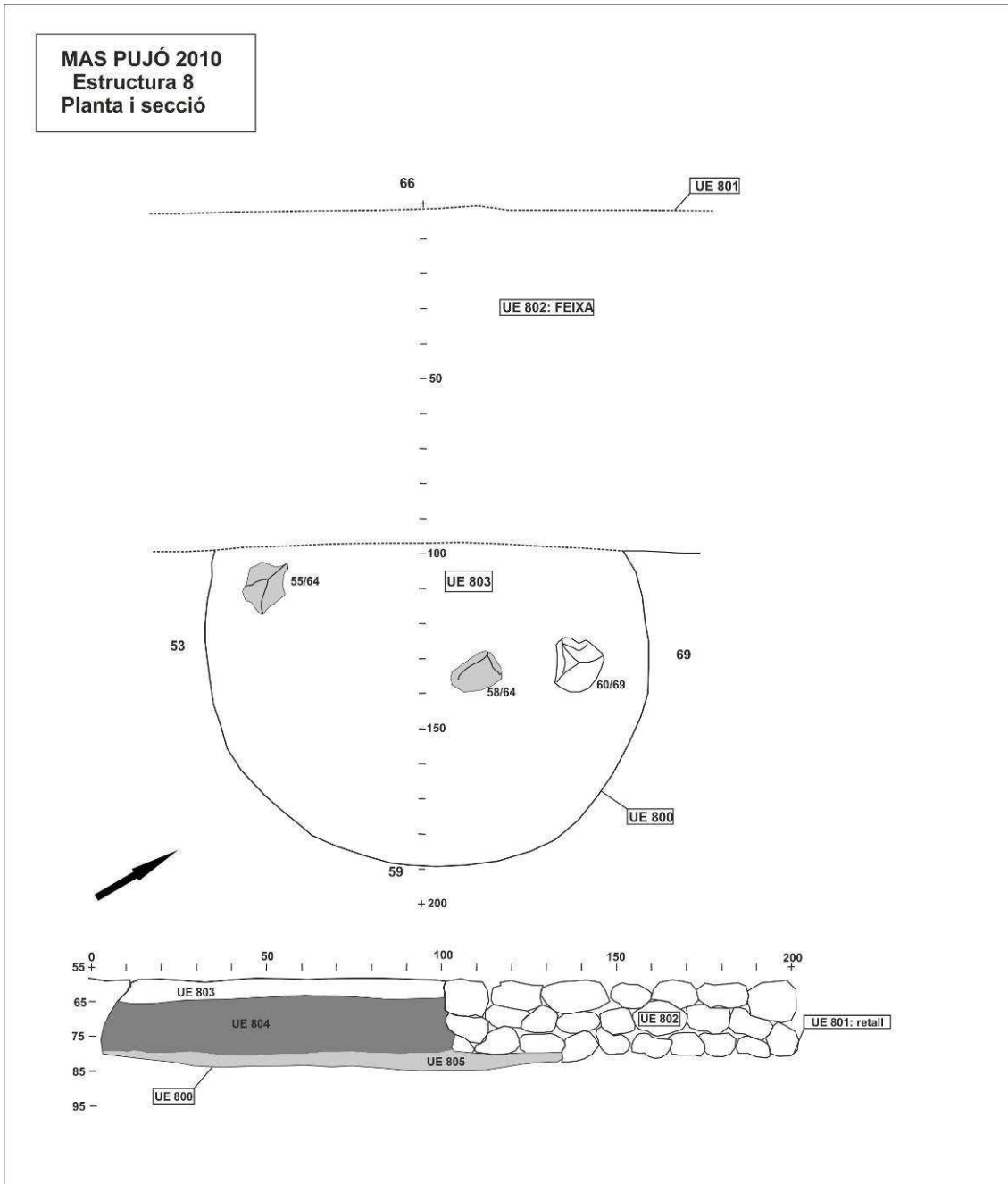
MAS PUJÓ 2010
Estructura 3
Planta i secció

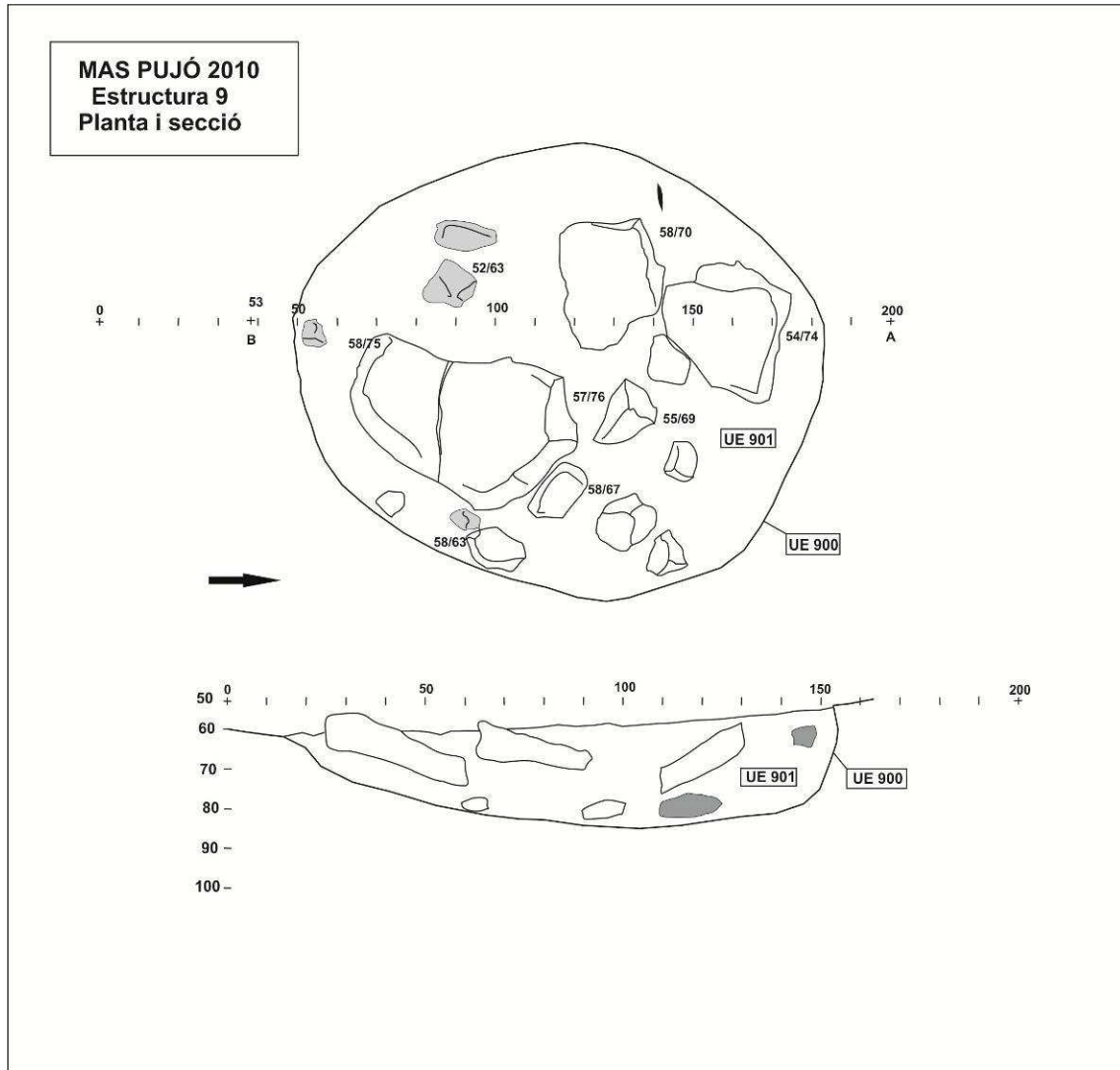

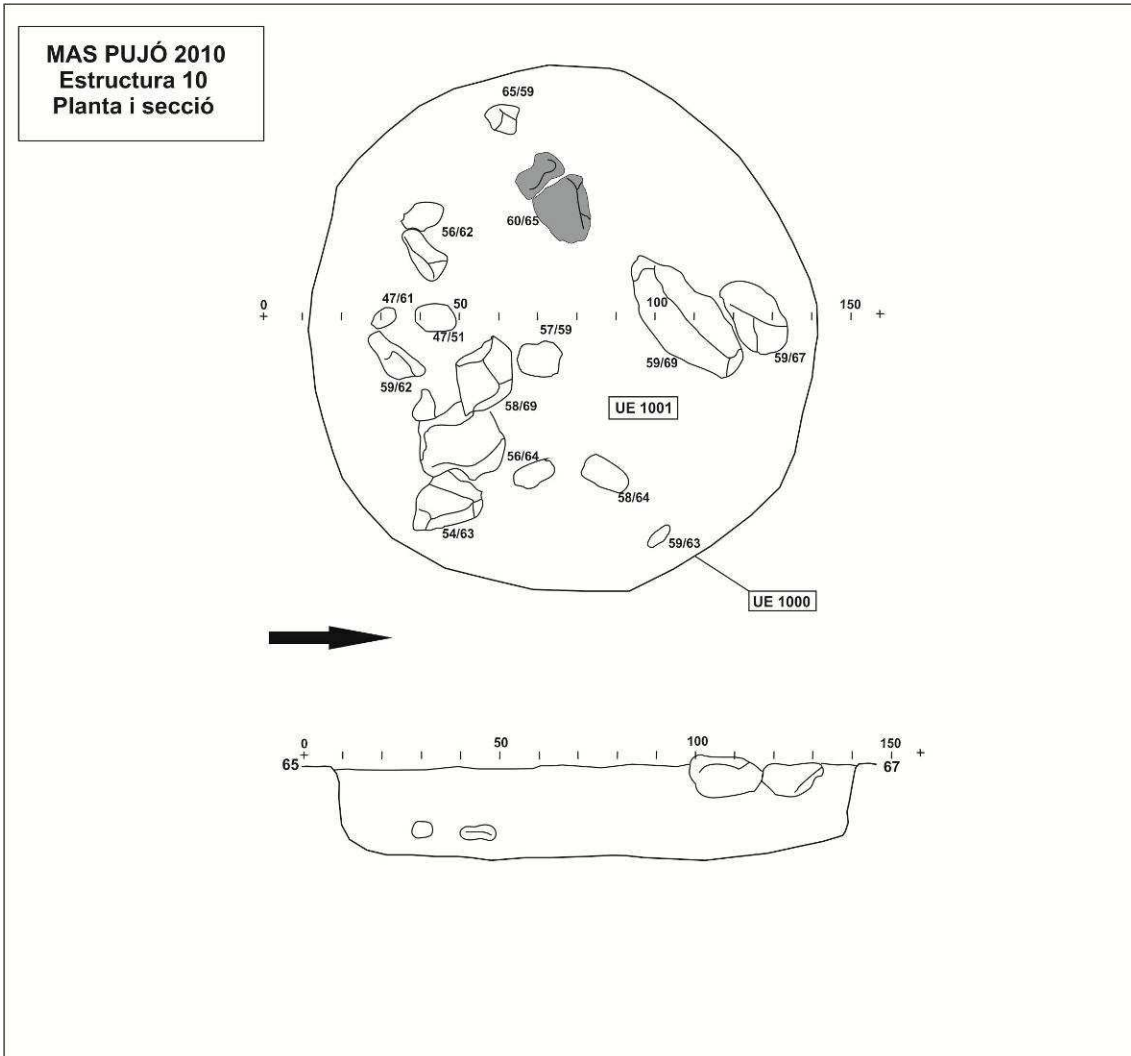

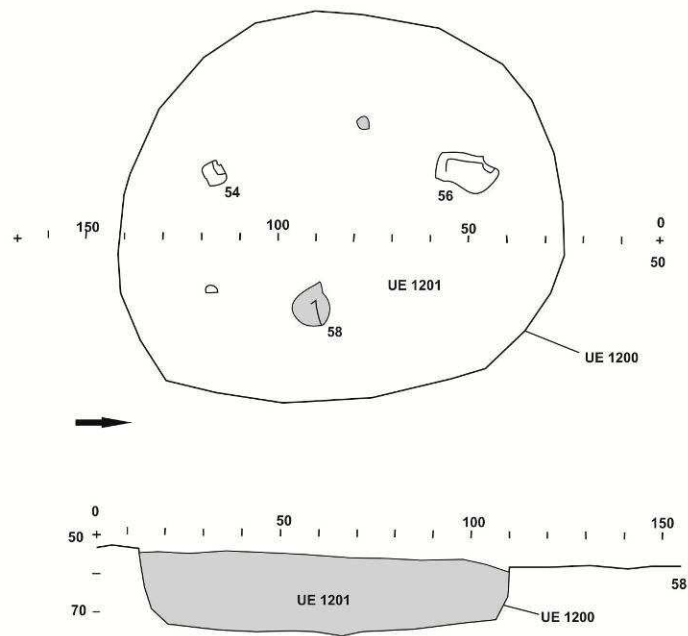

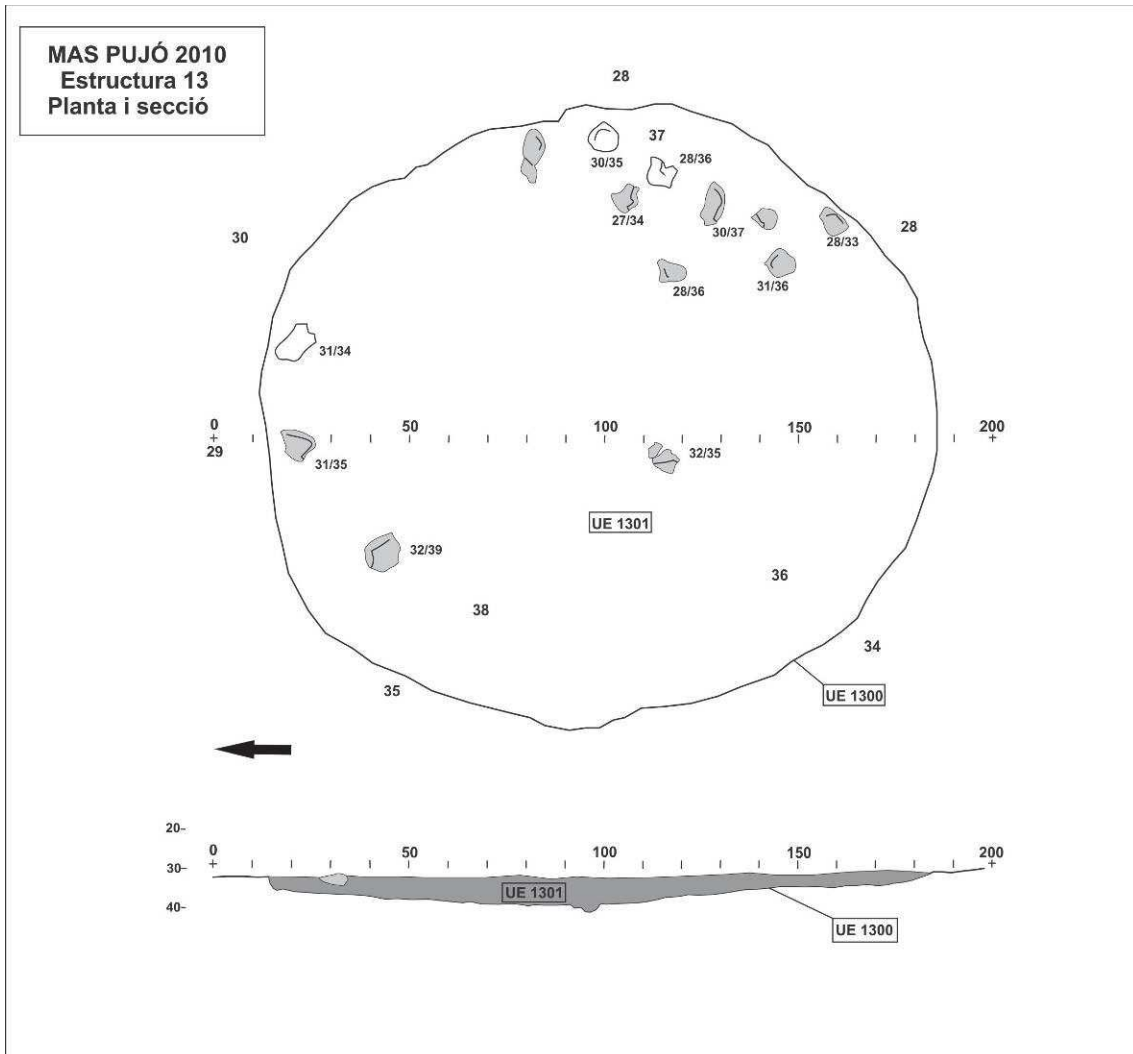

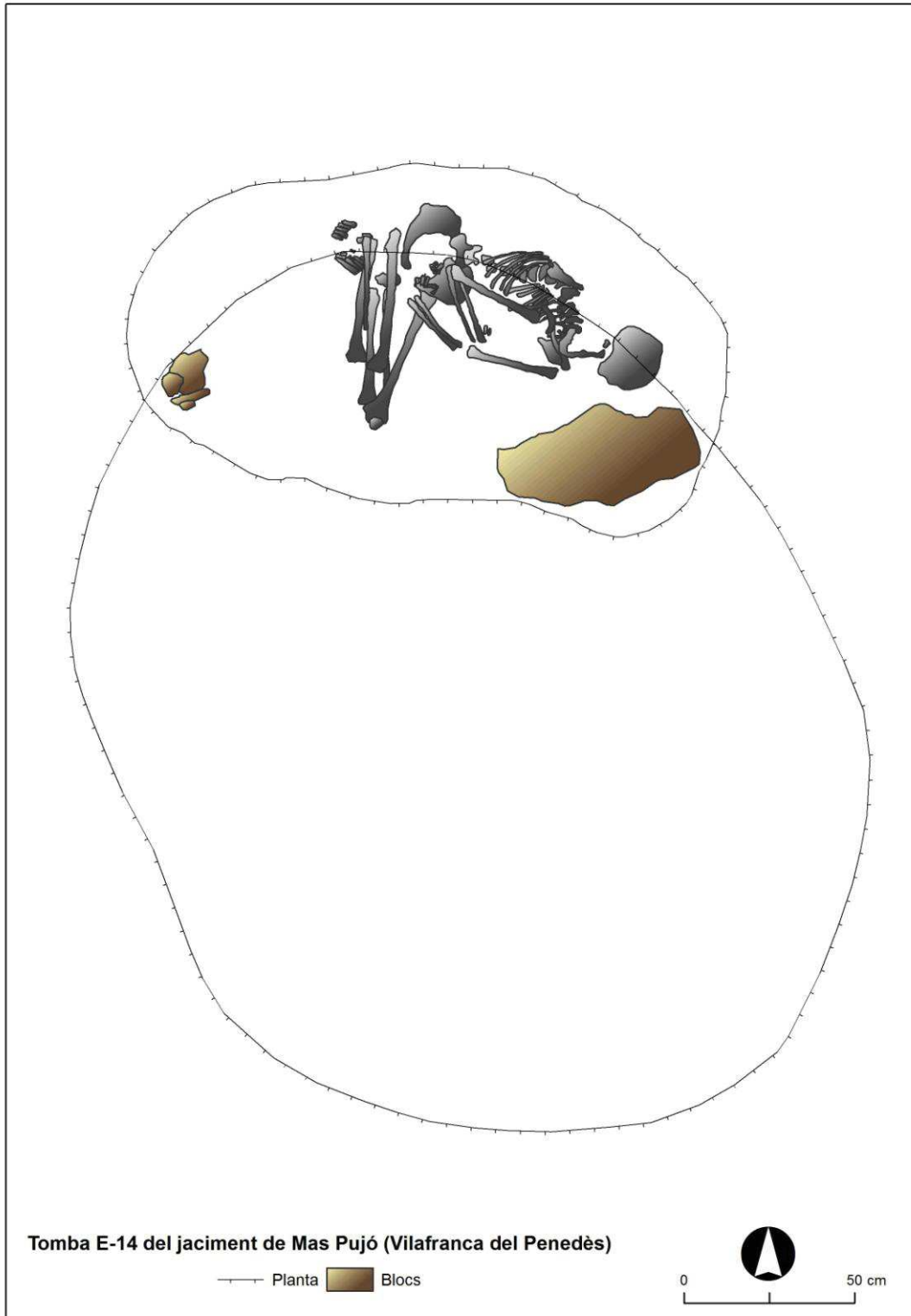

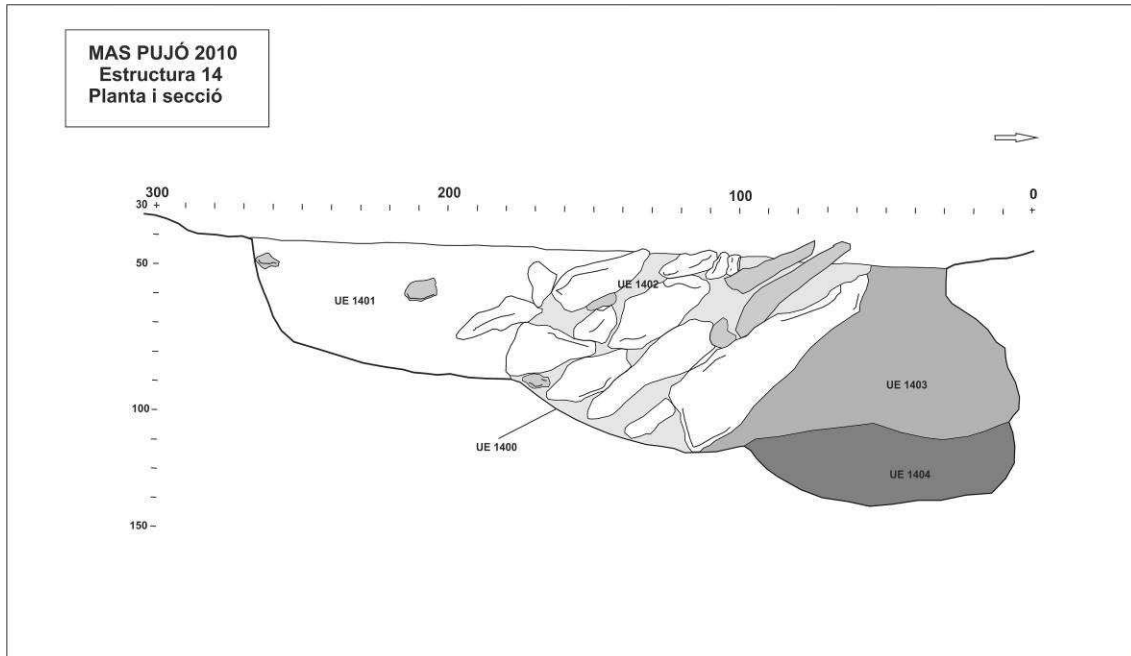

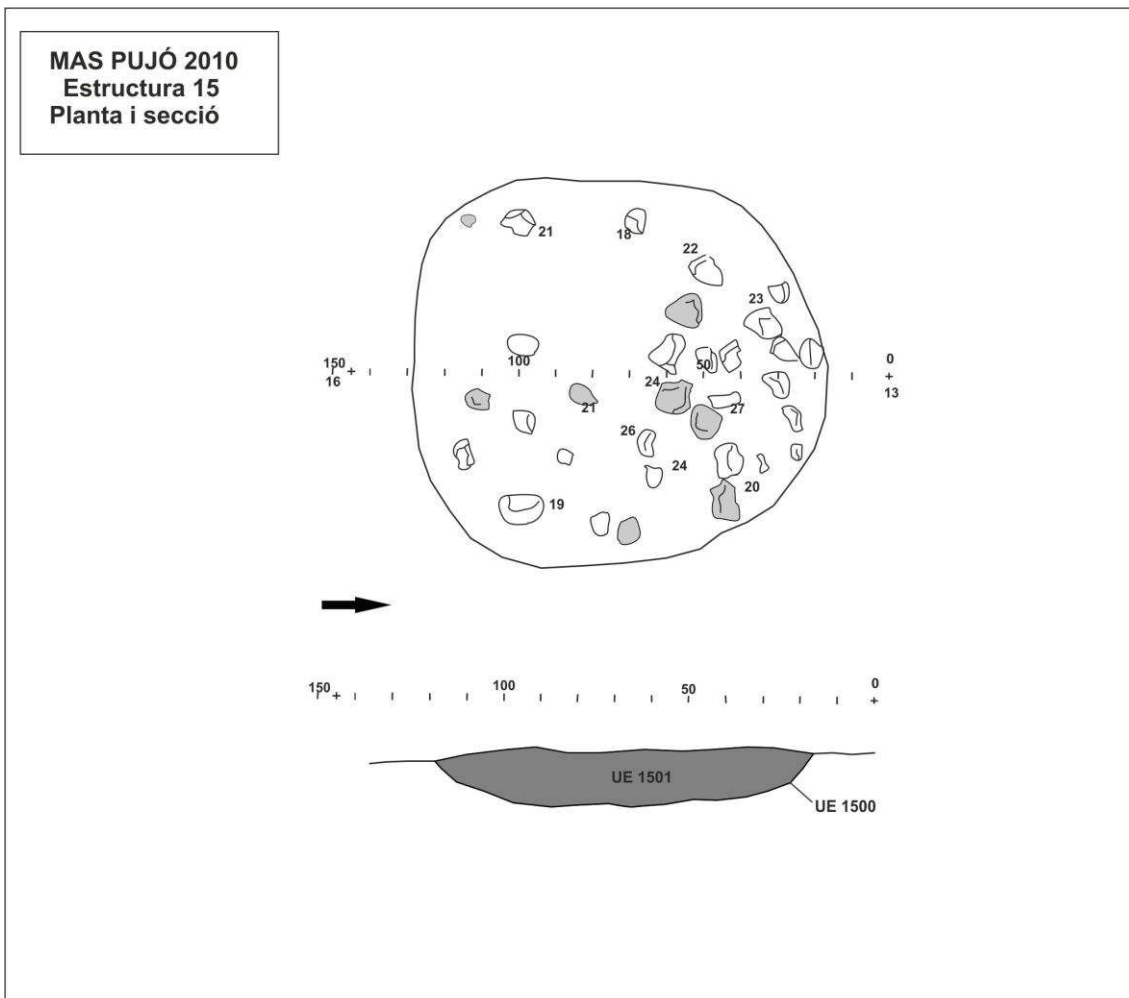
MAS PUJÓ 2010
Estructura 12
Planta i secció

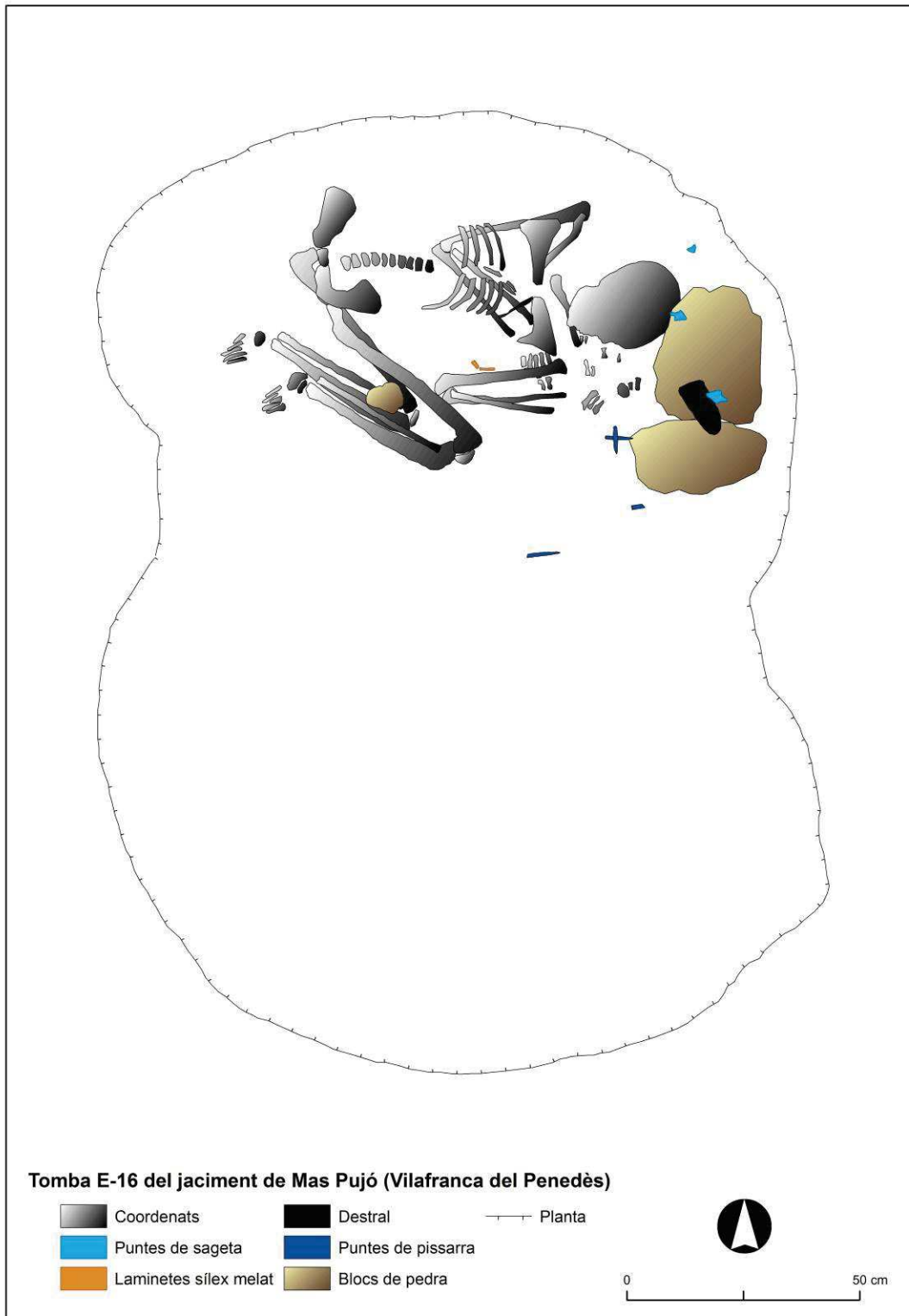

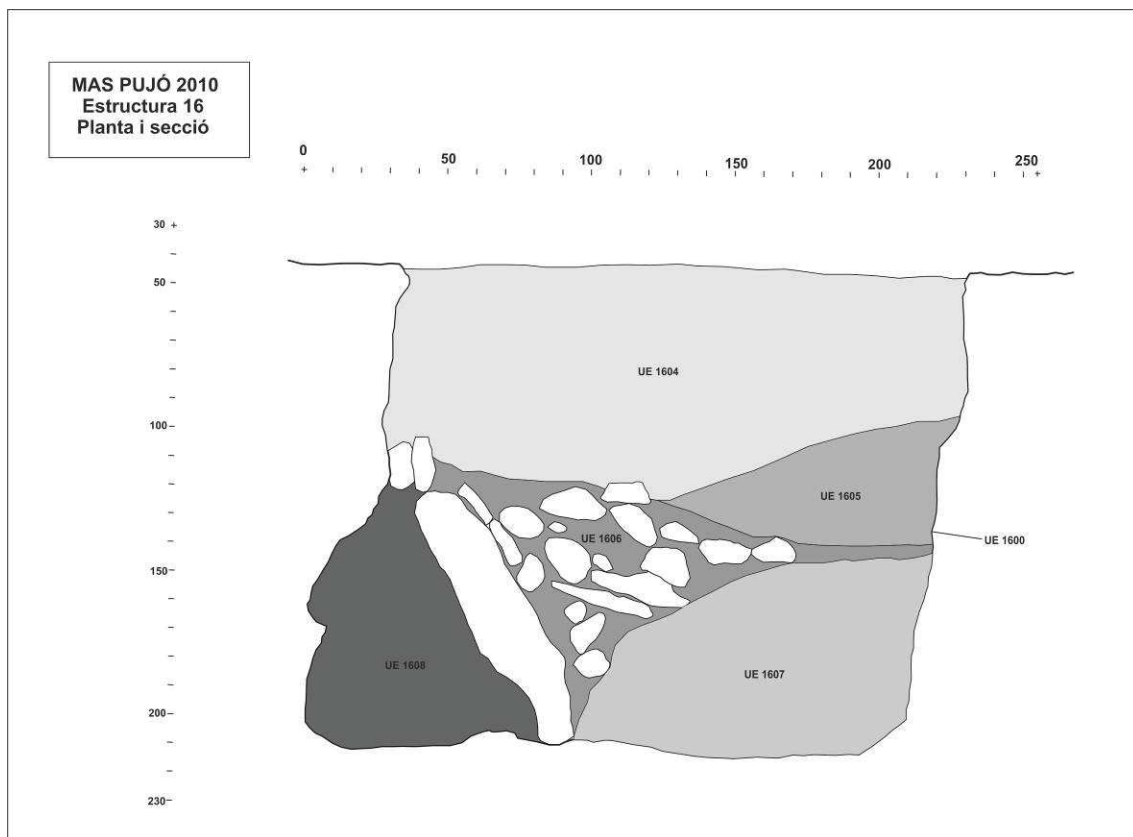

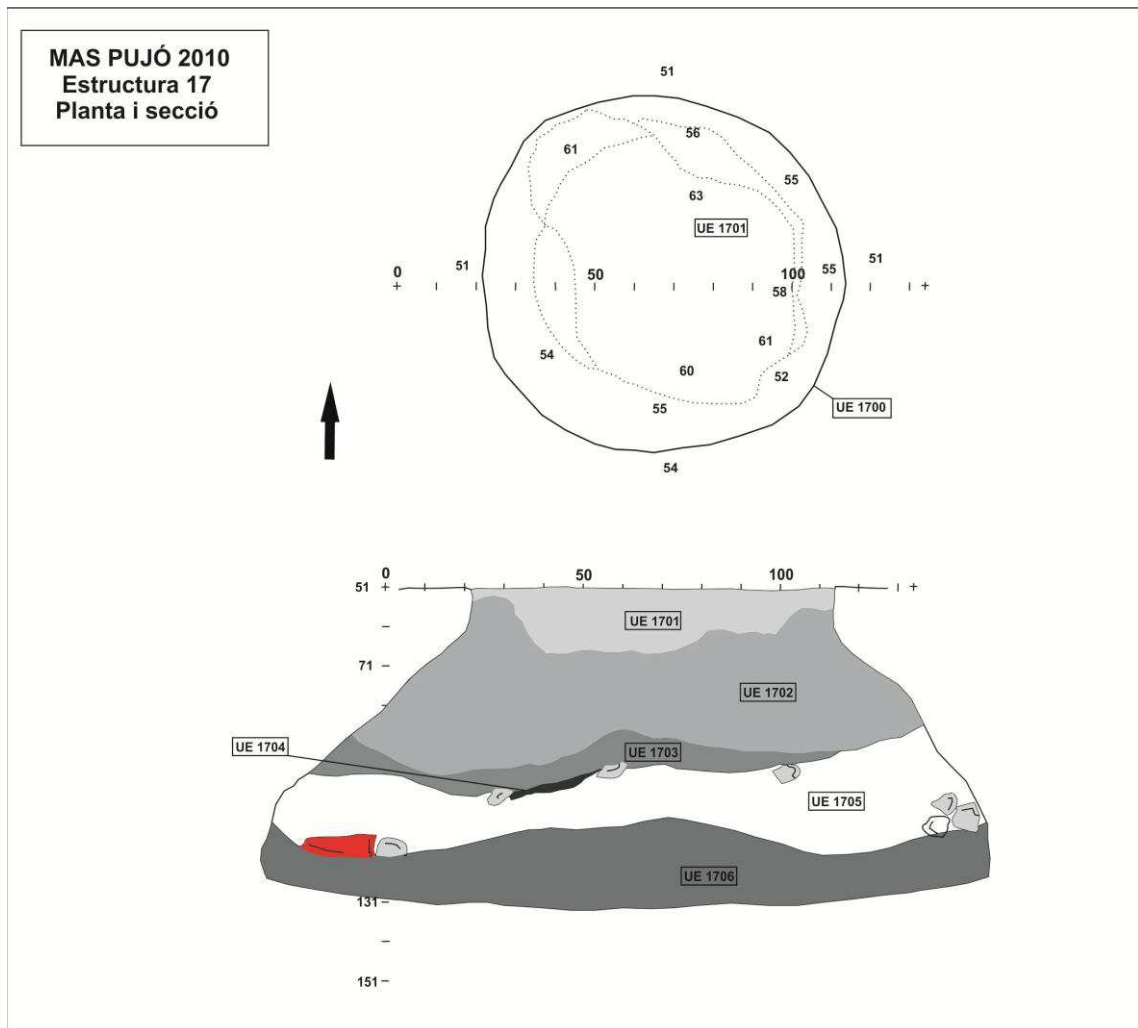

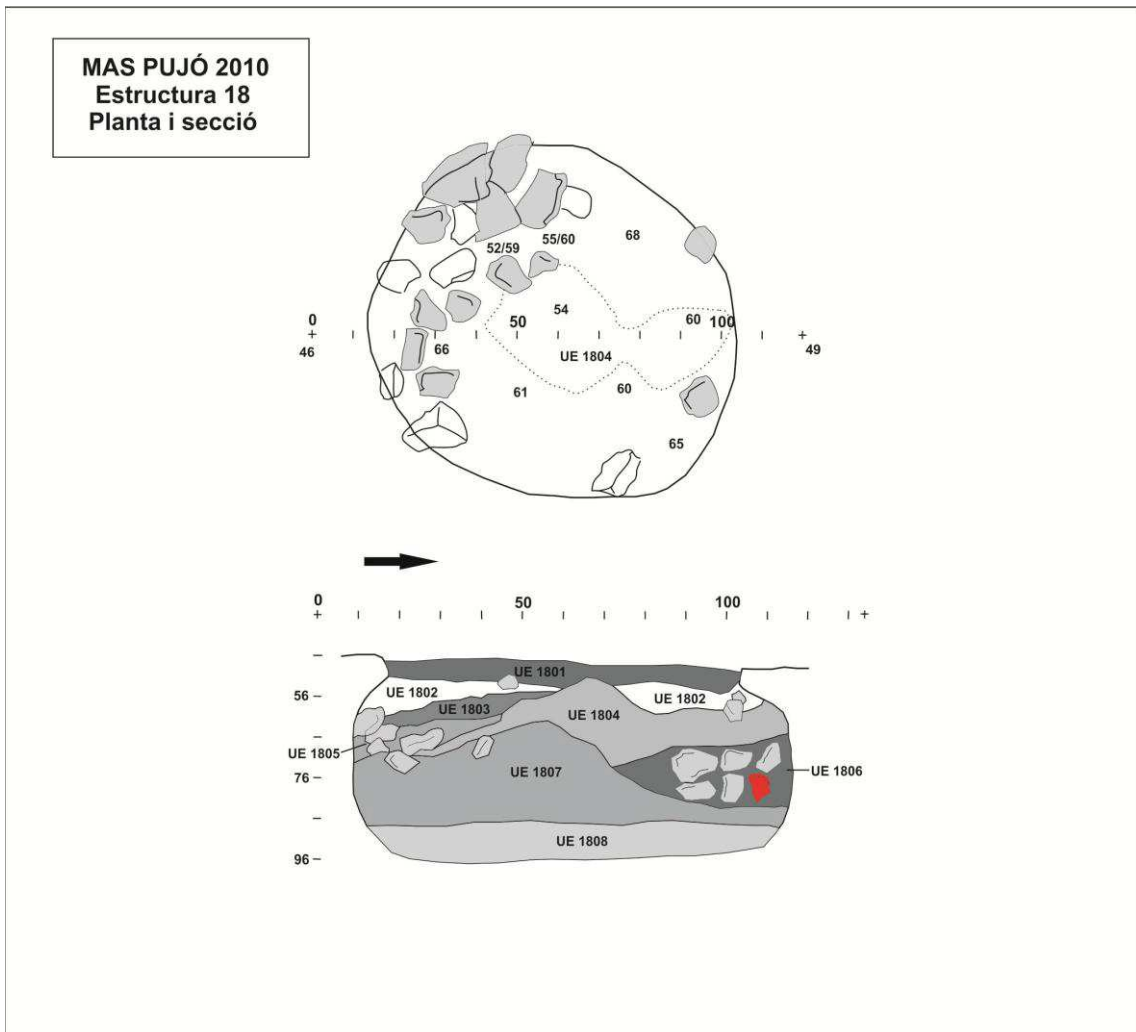

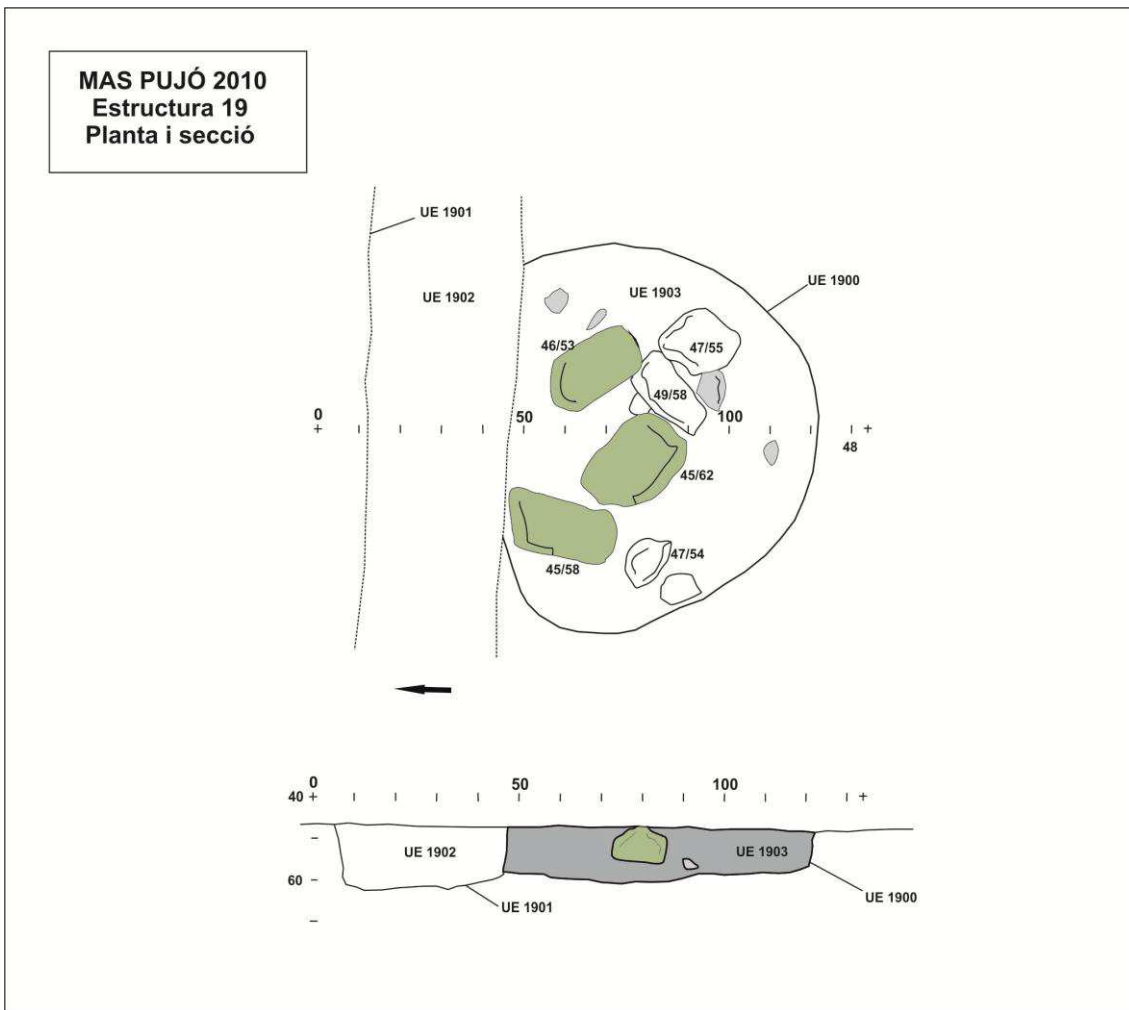

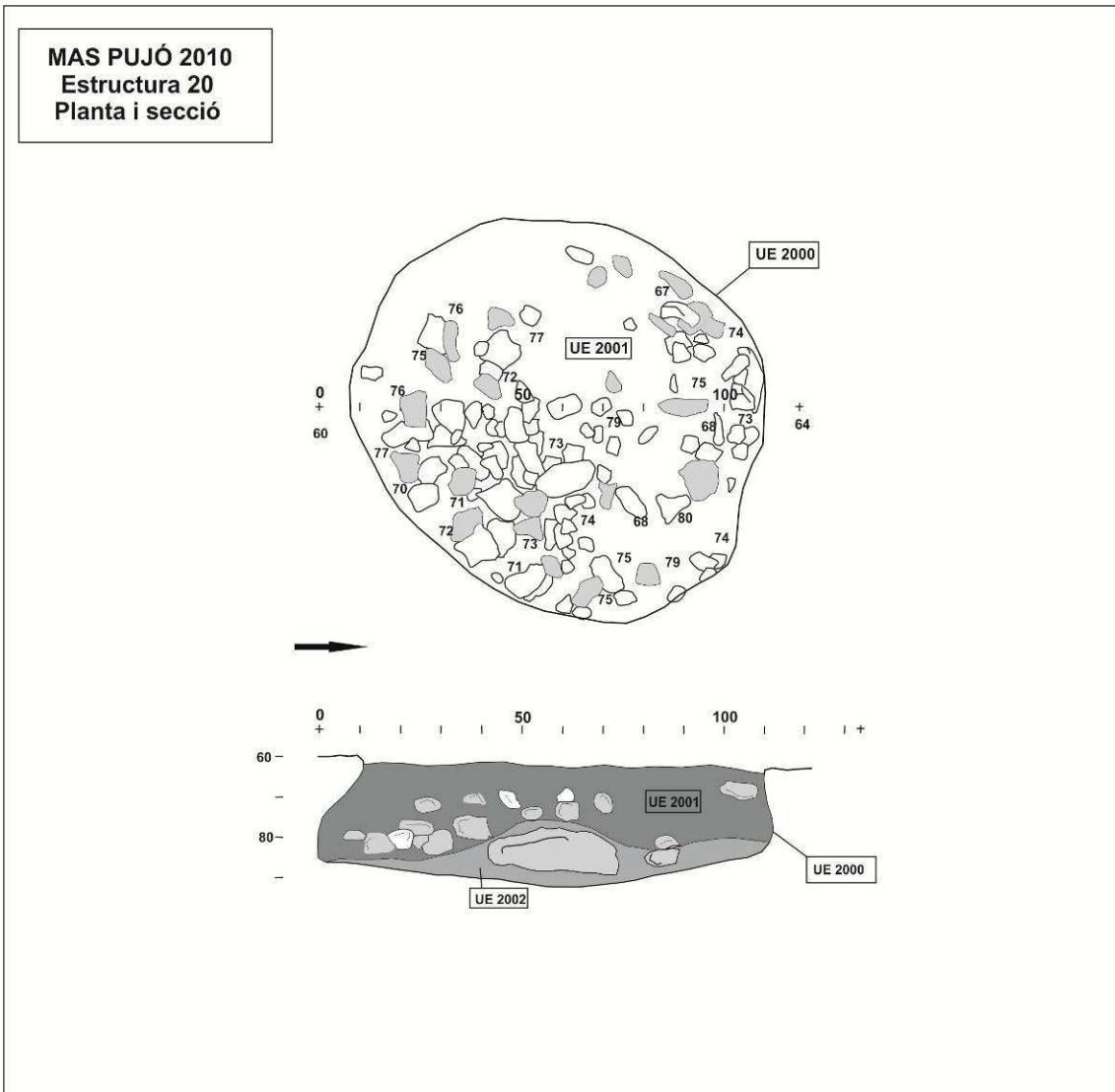

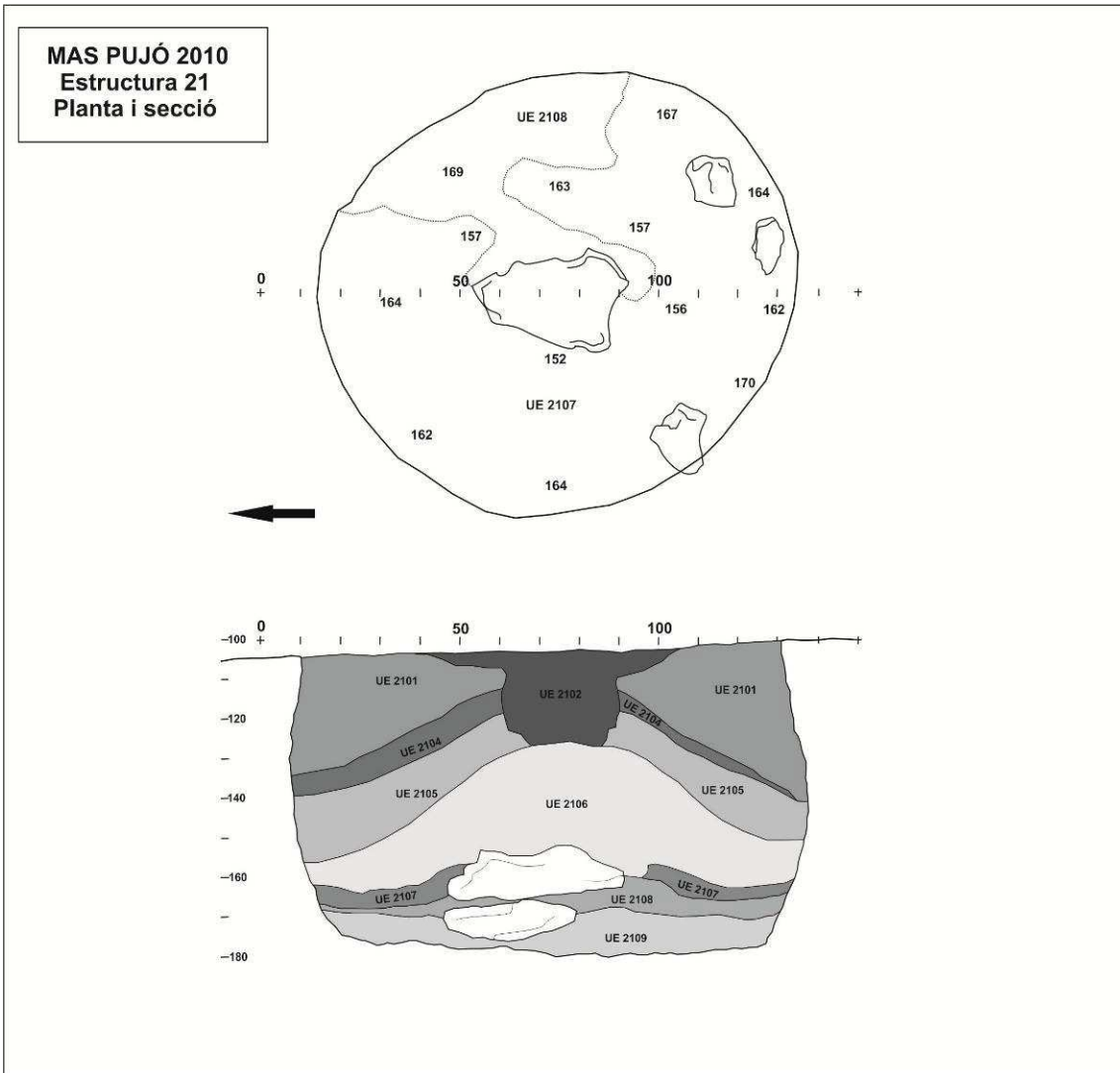

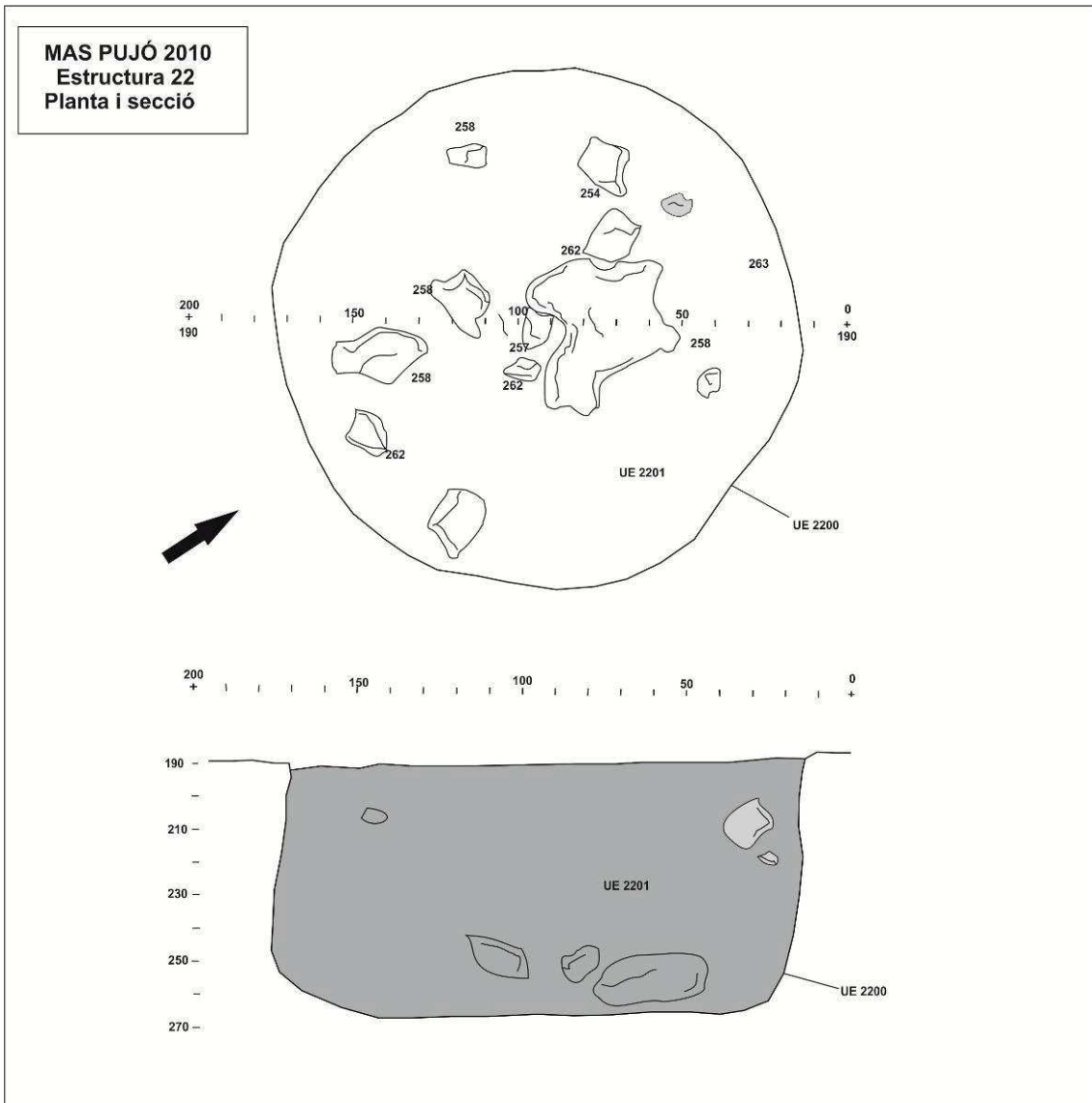

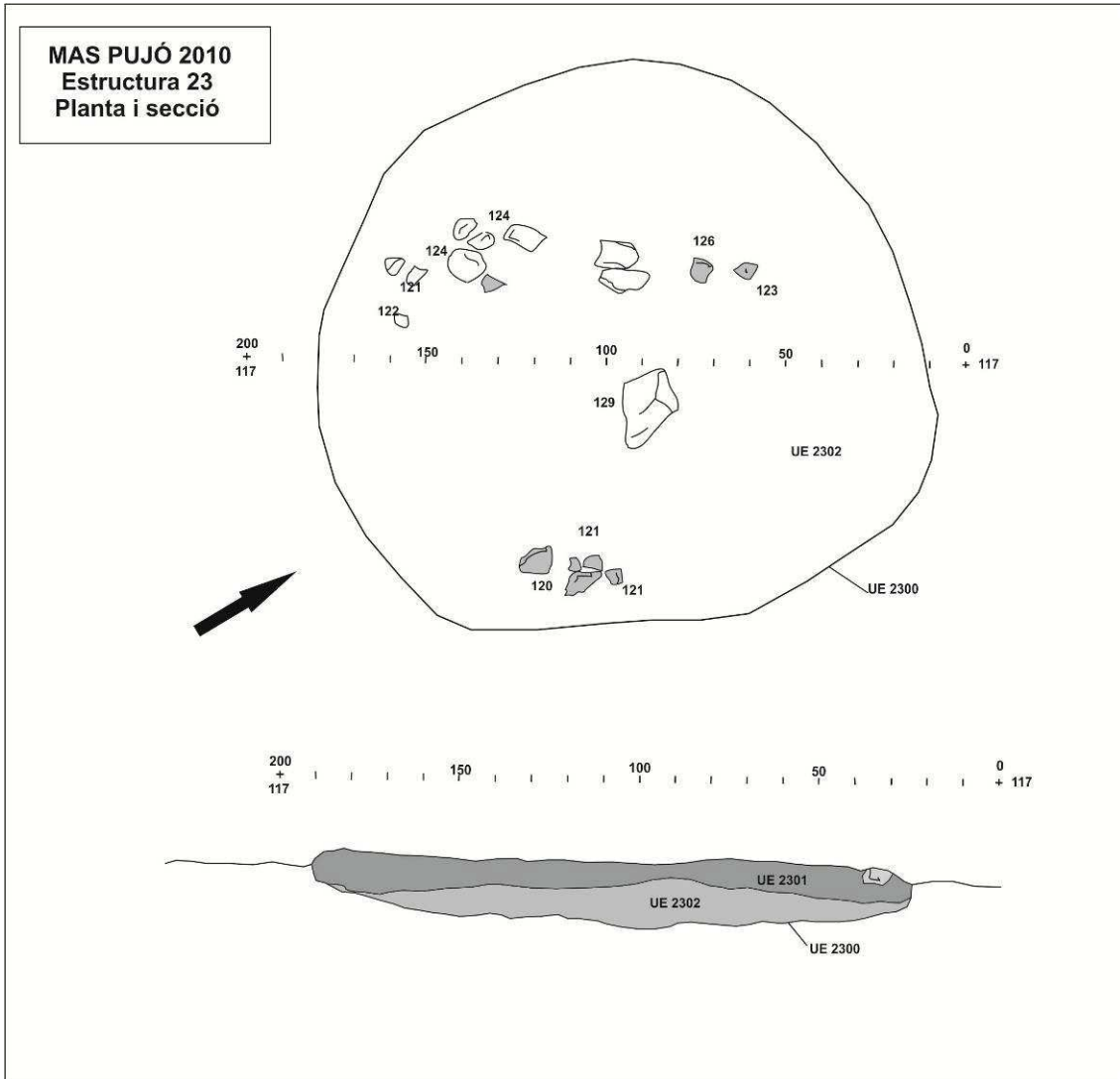

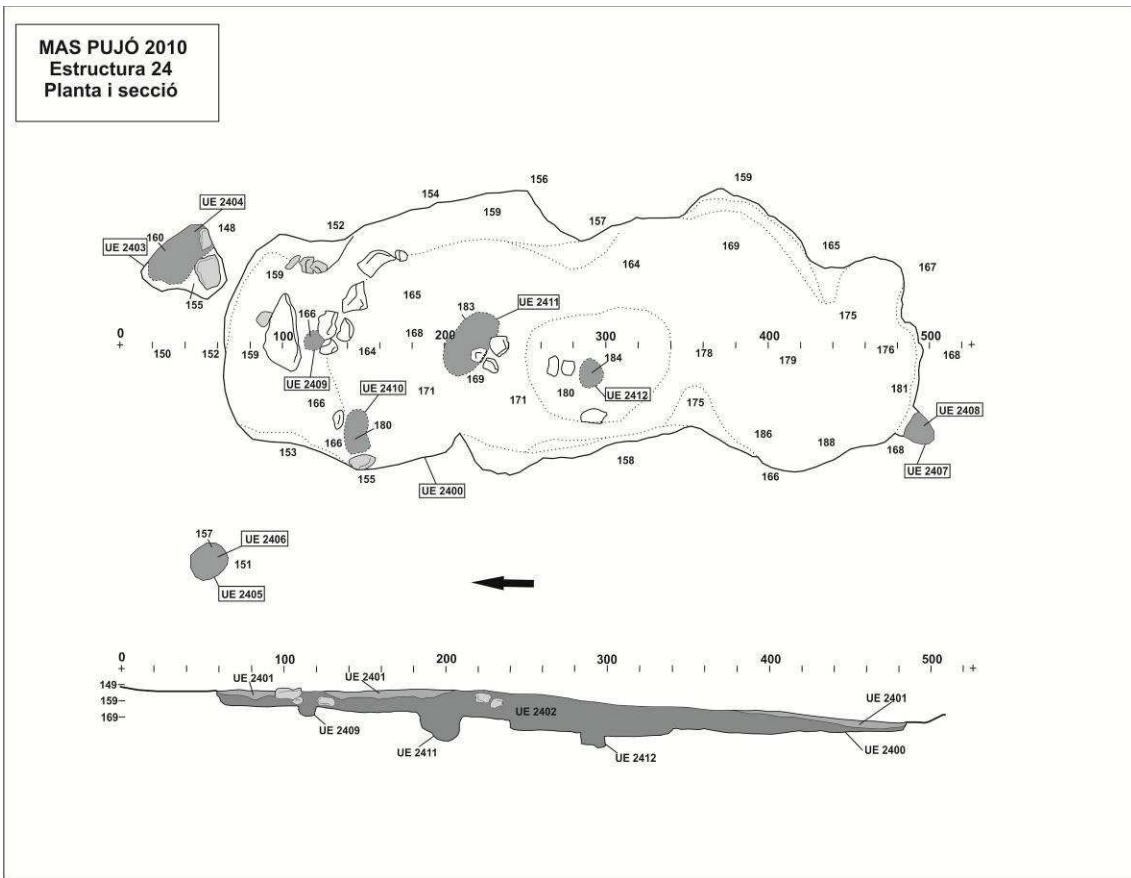

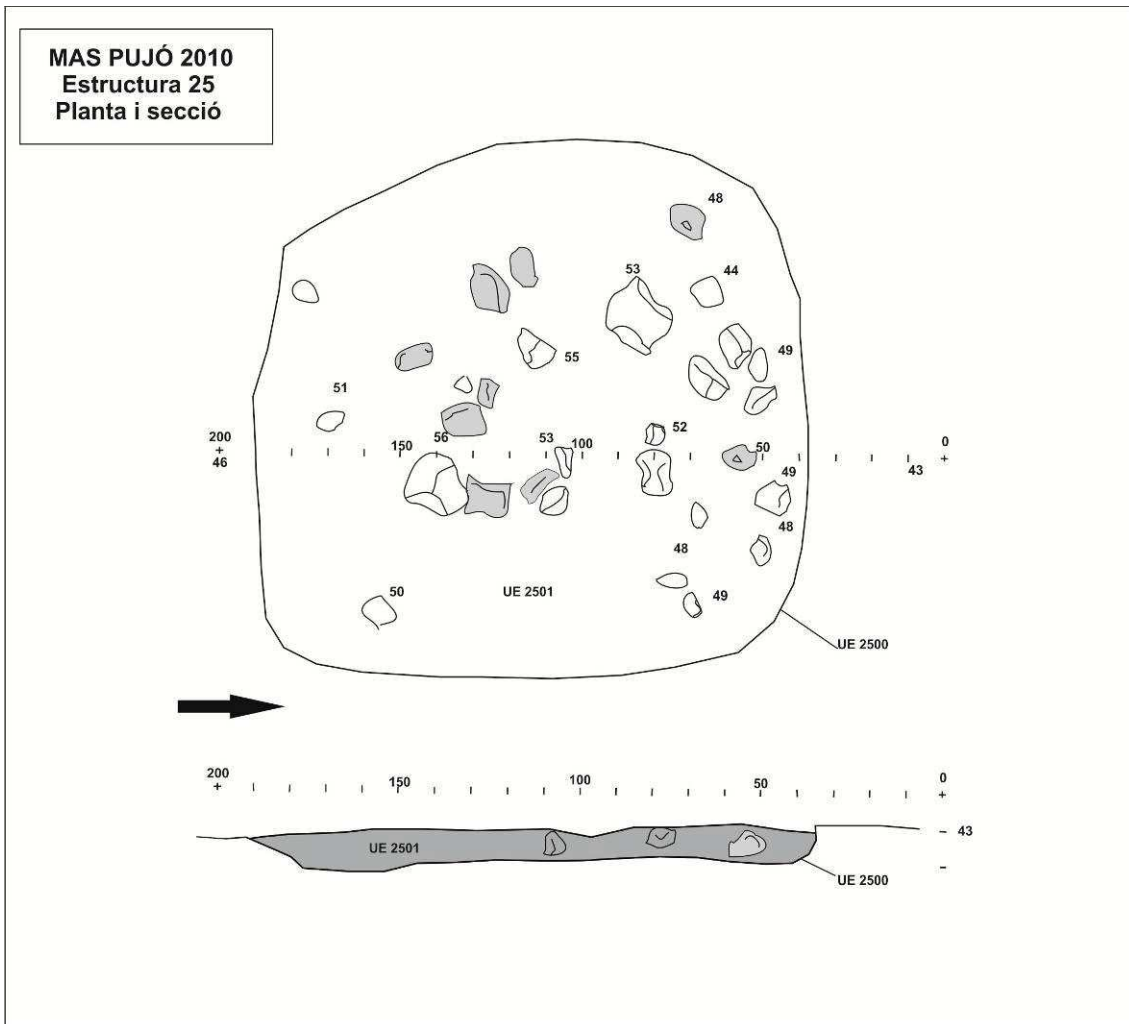

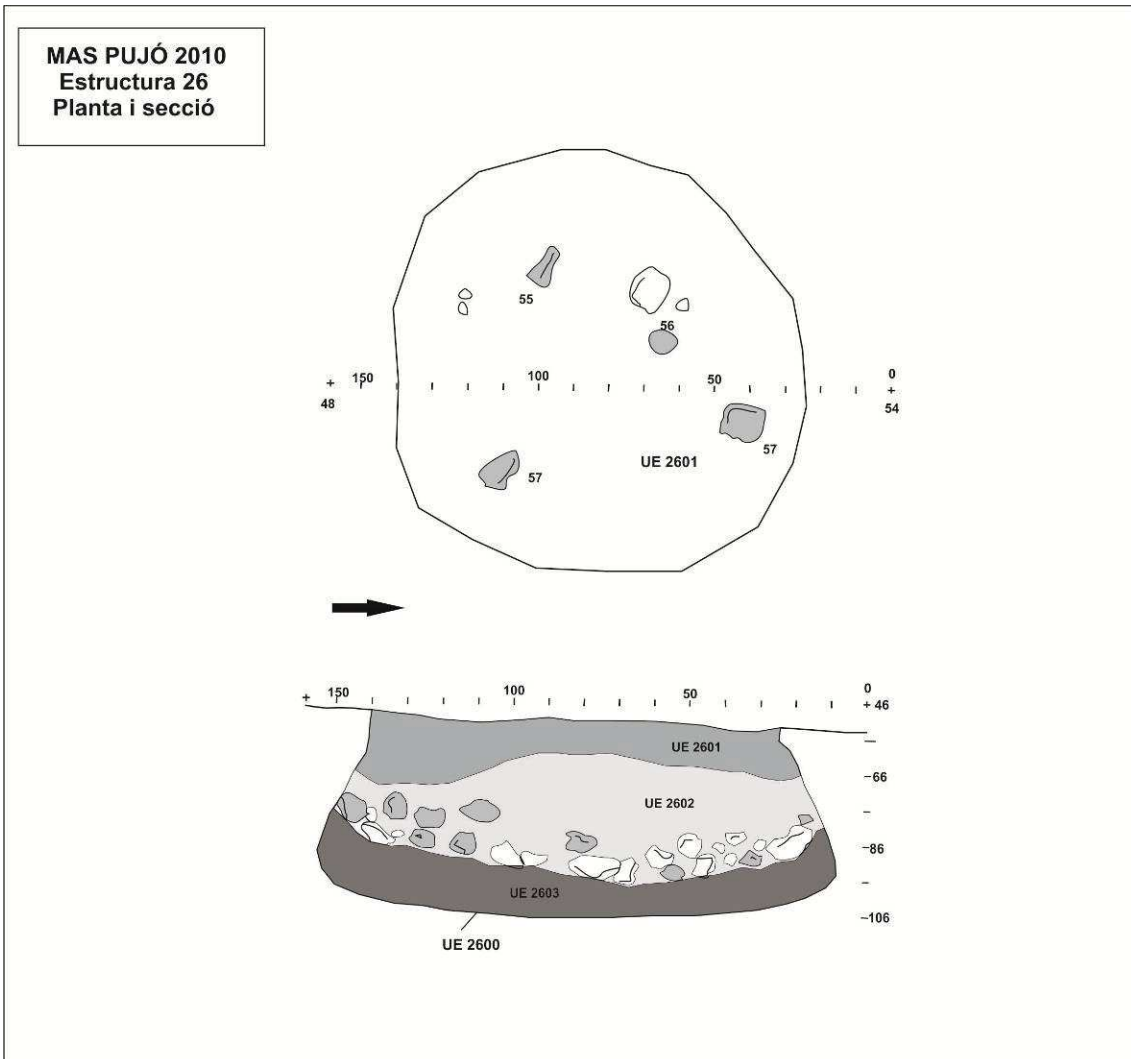

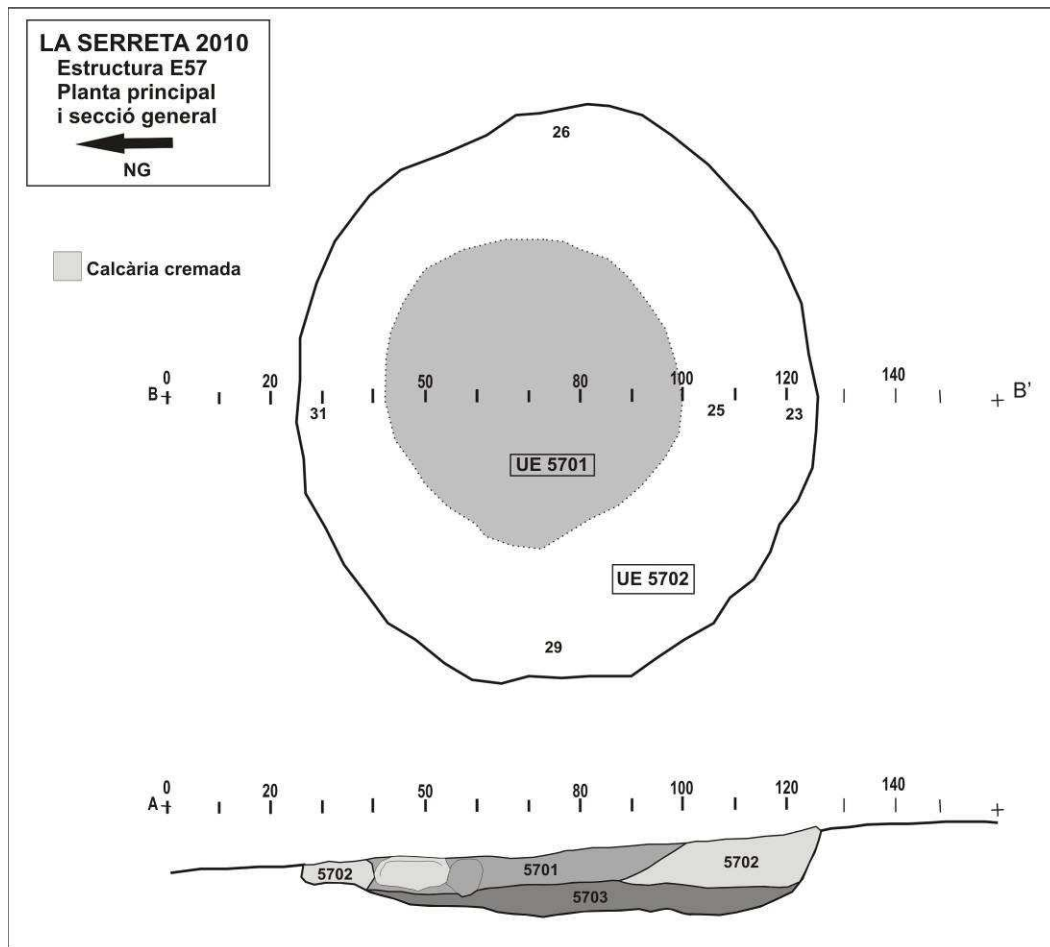

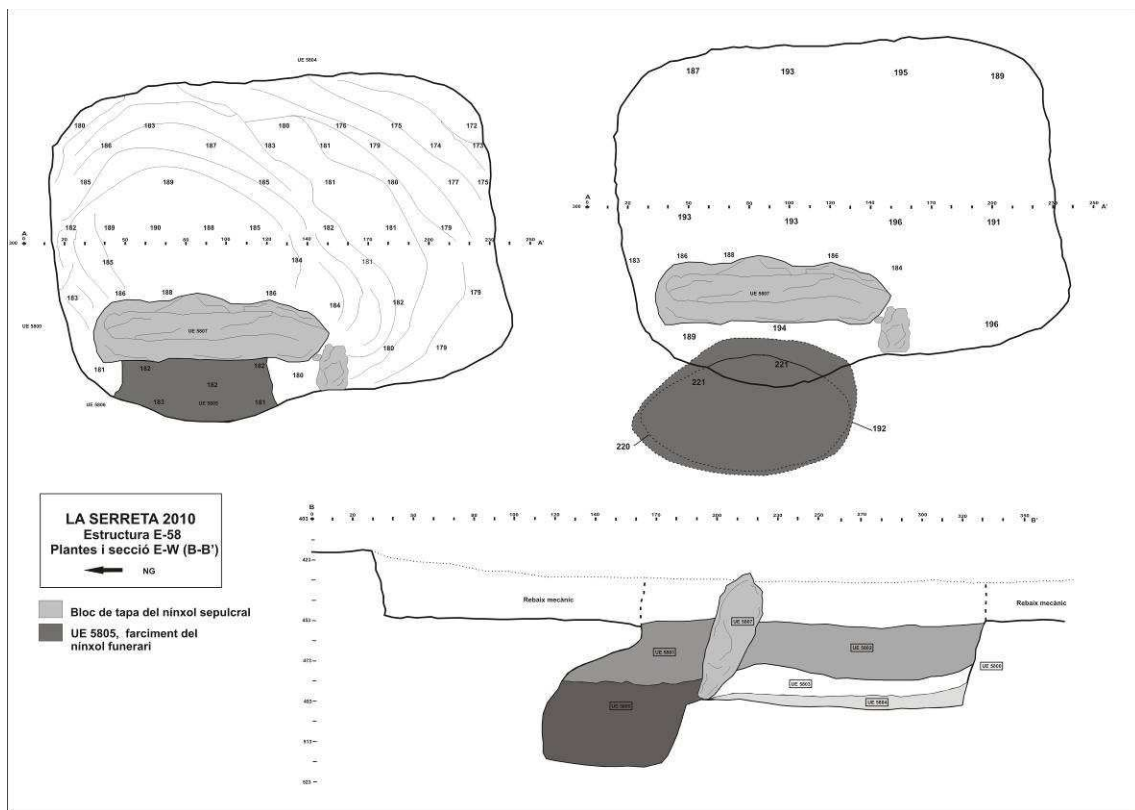

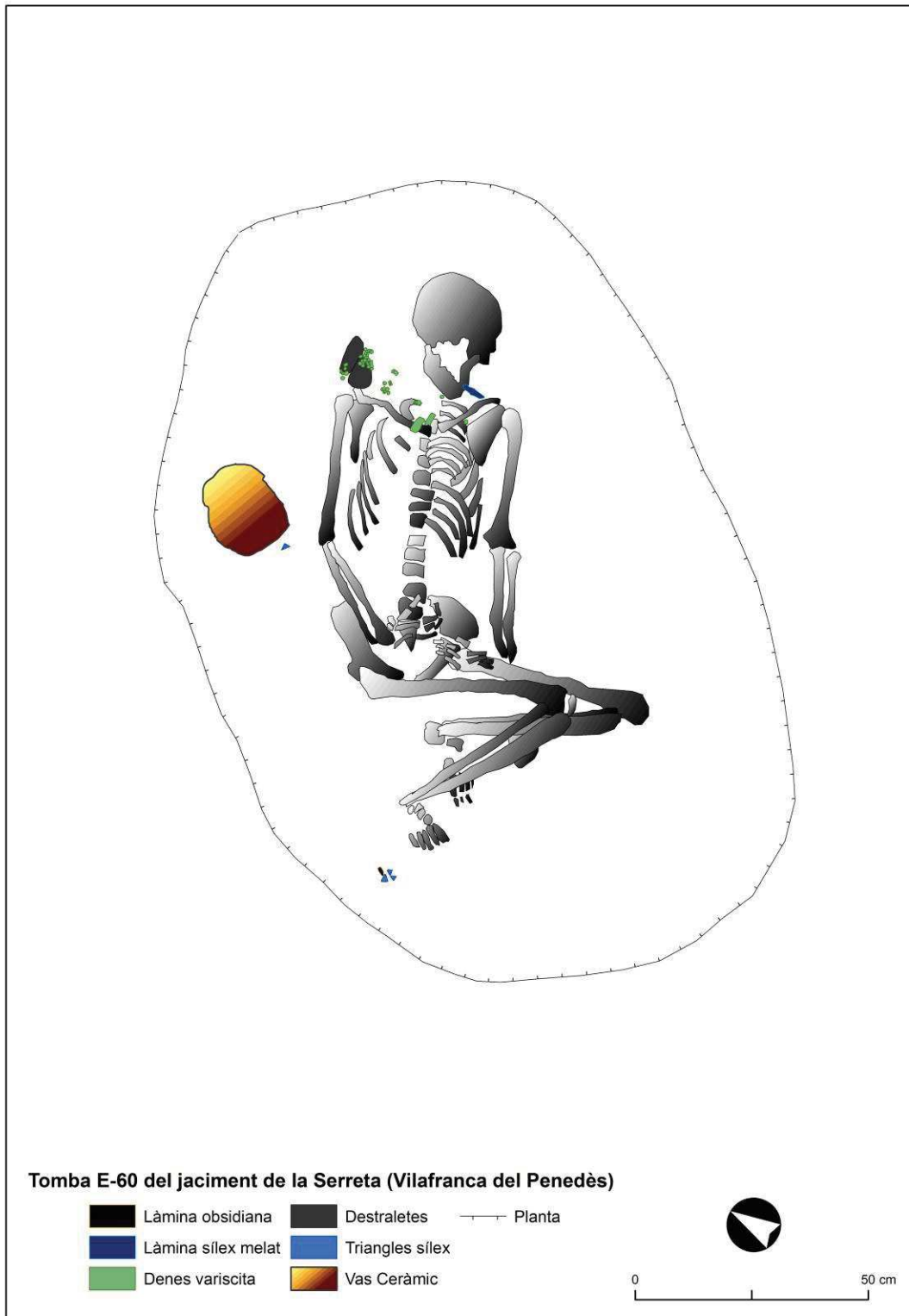

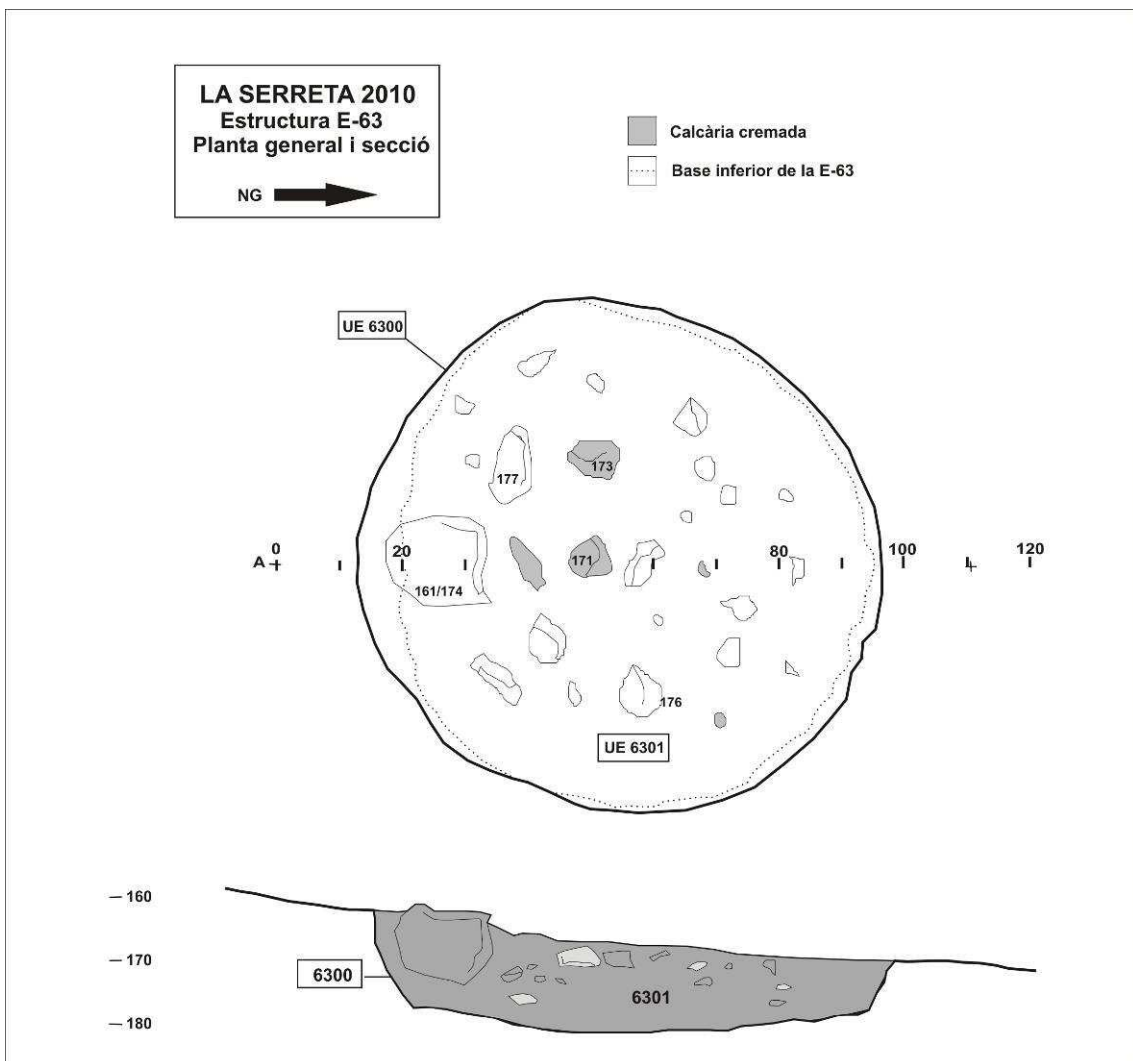
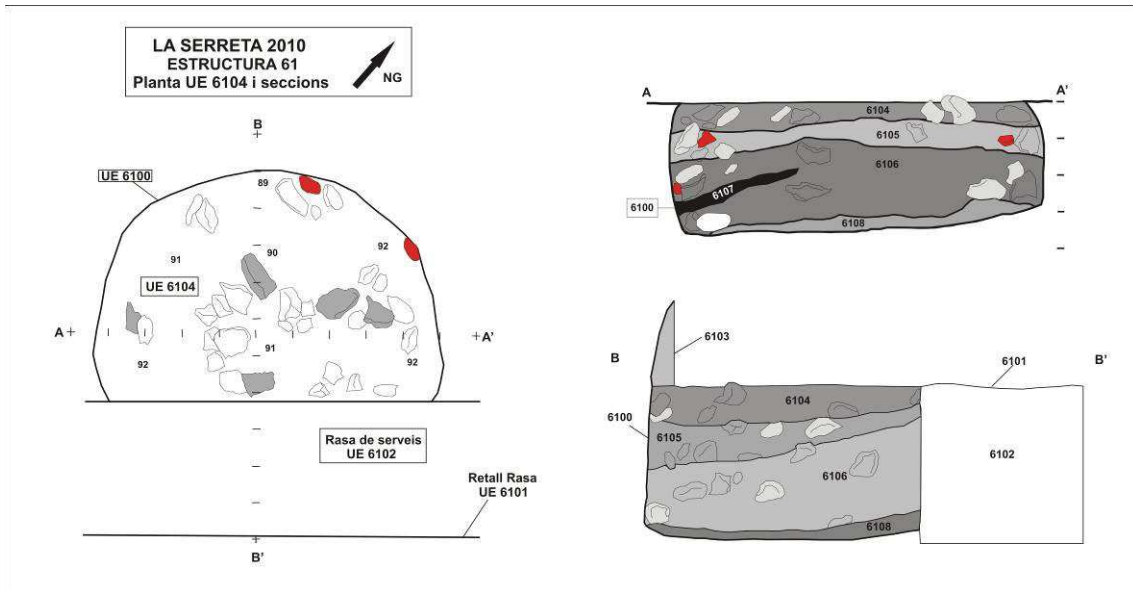

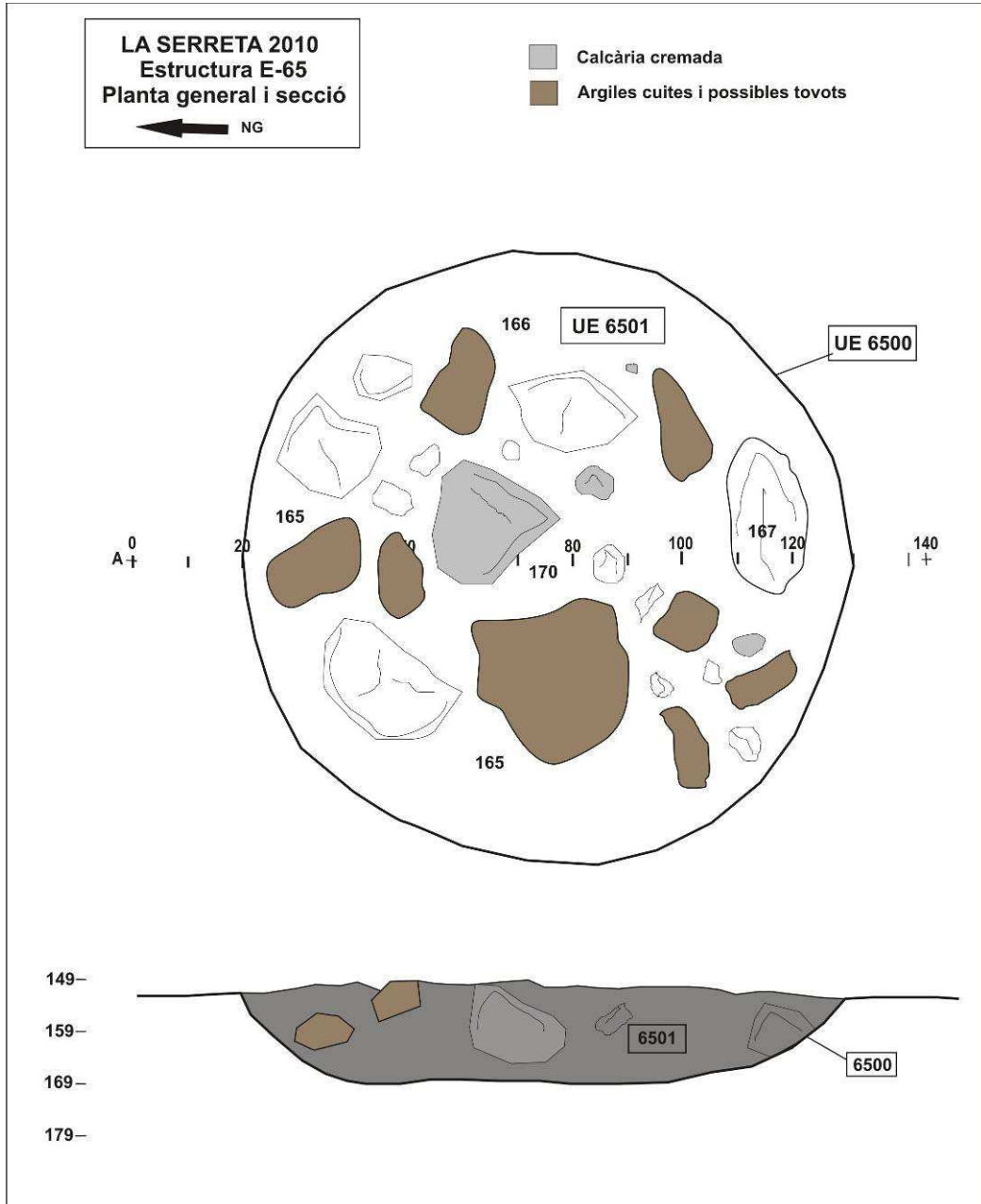
11.2 LA SERRETA - VFC

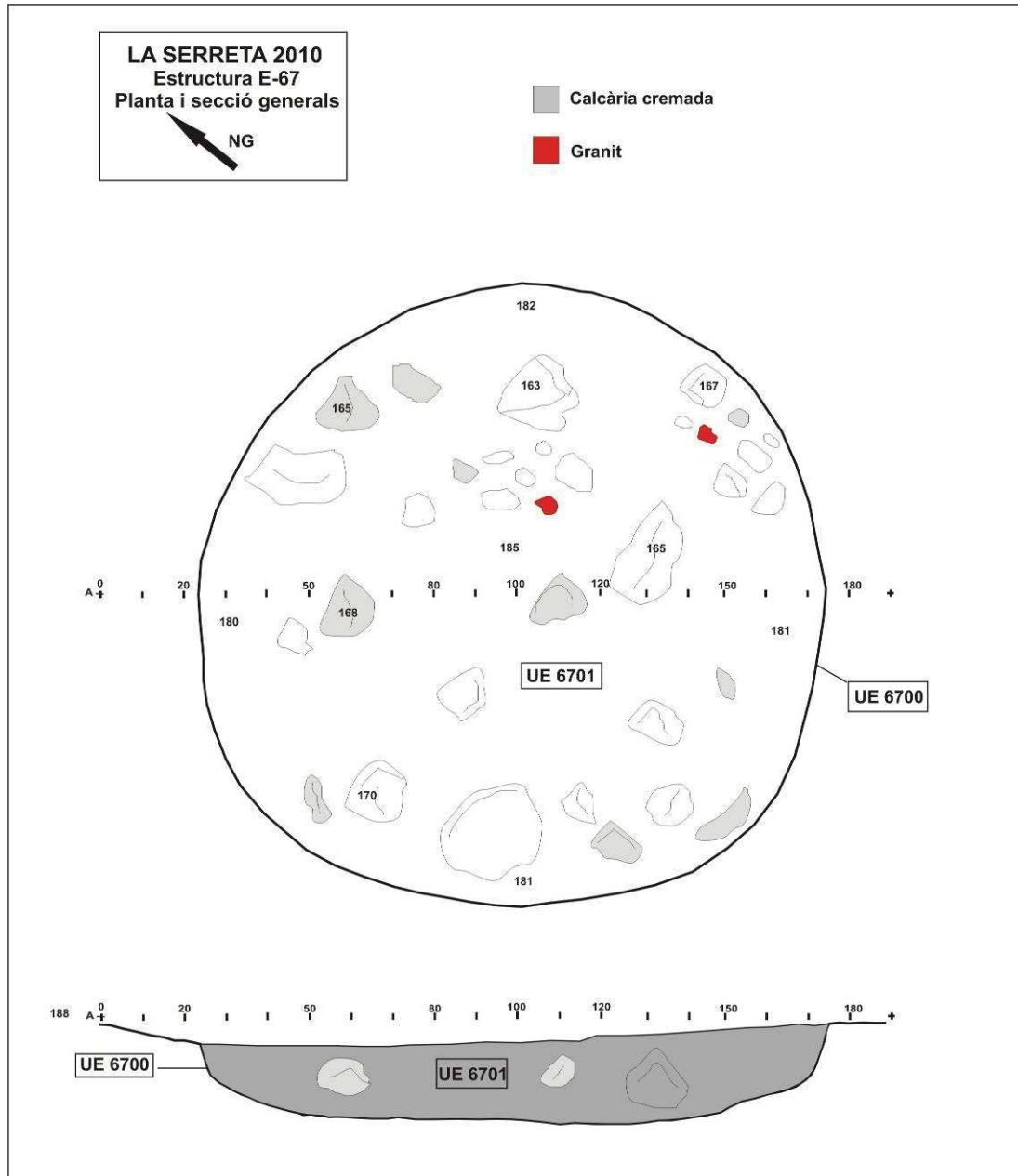

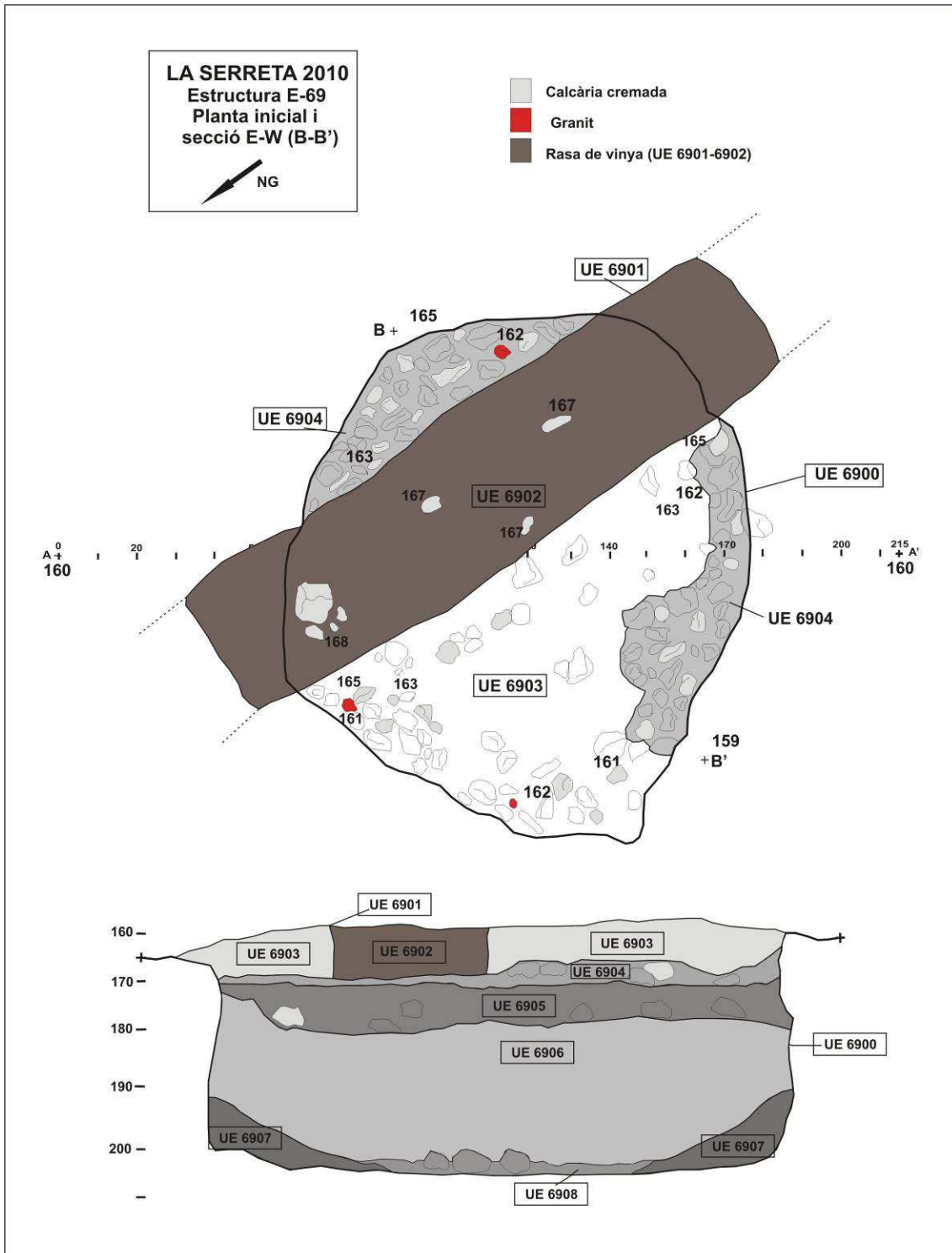

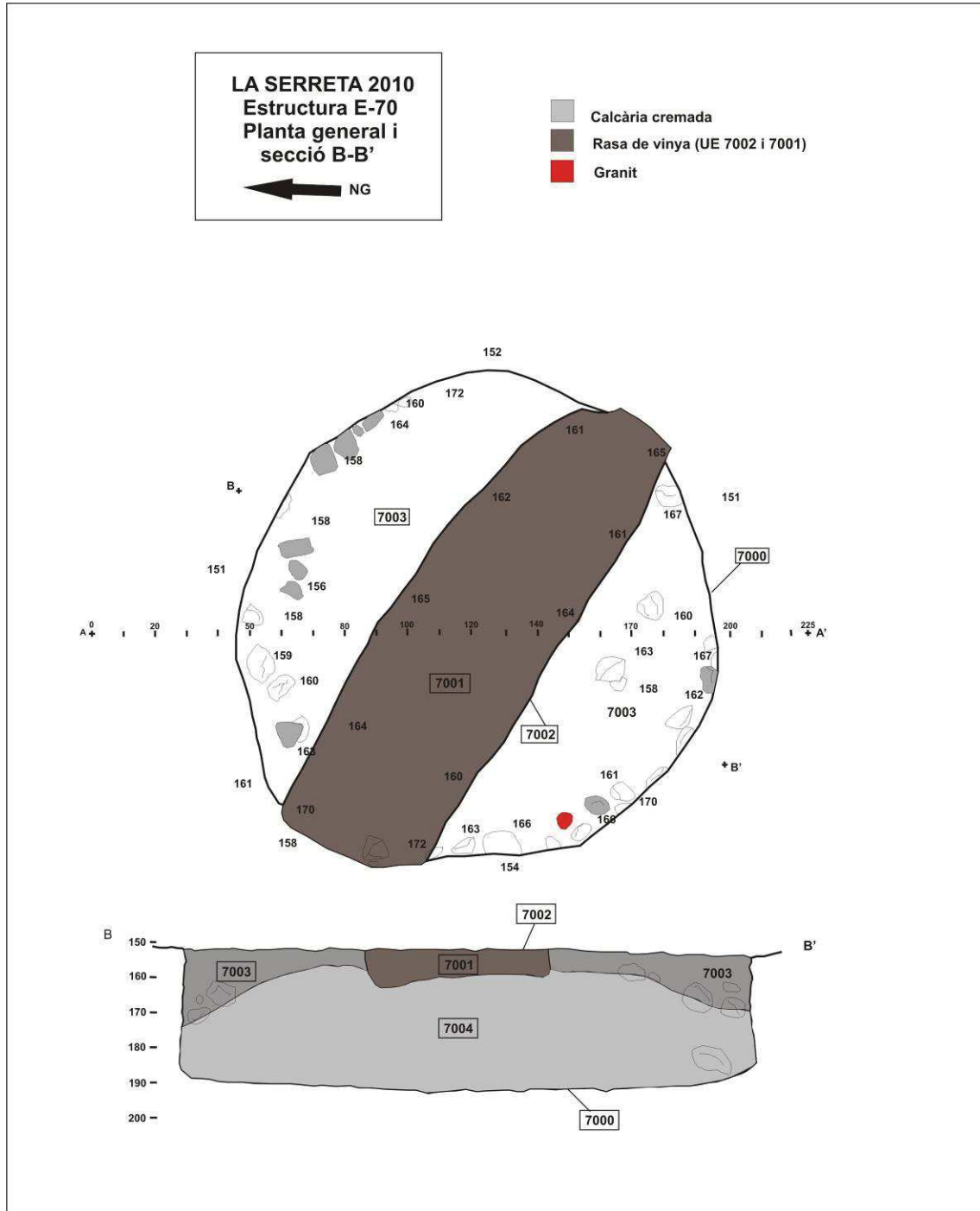

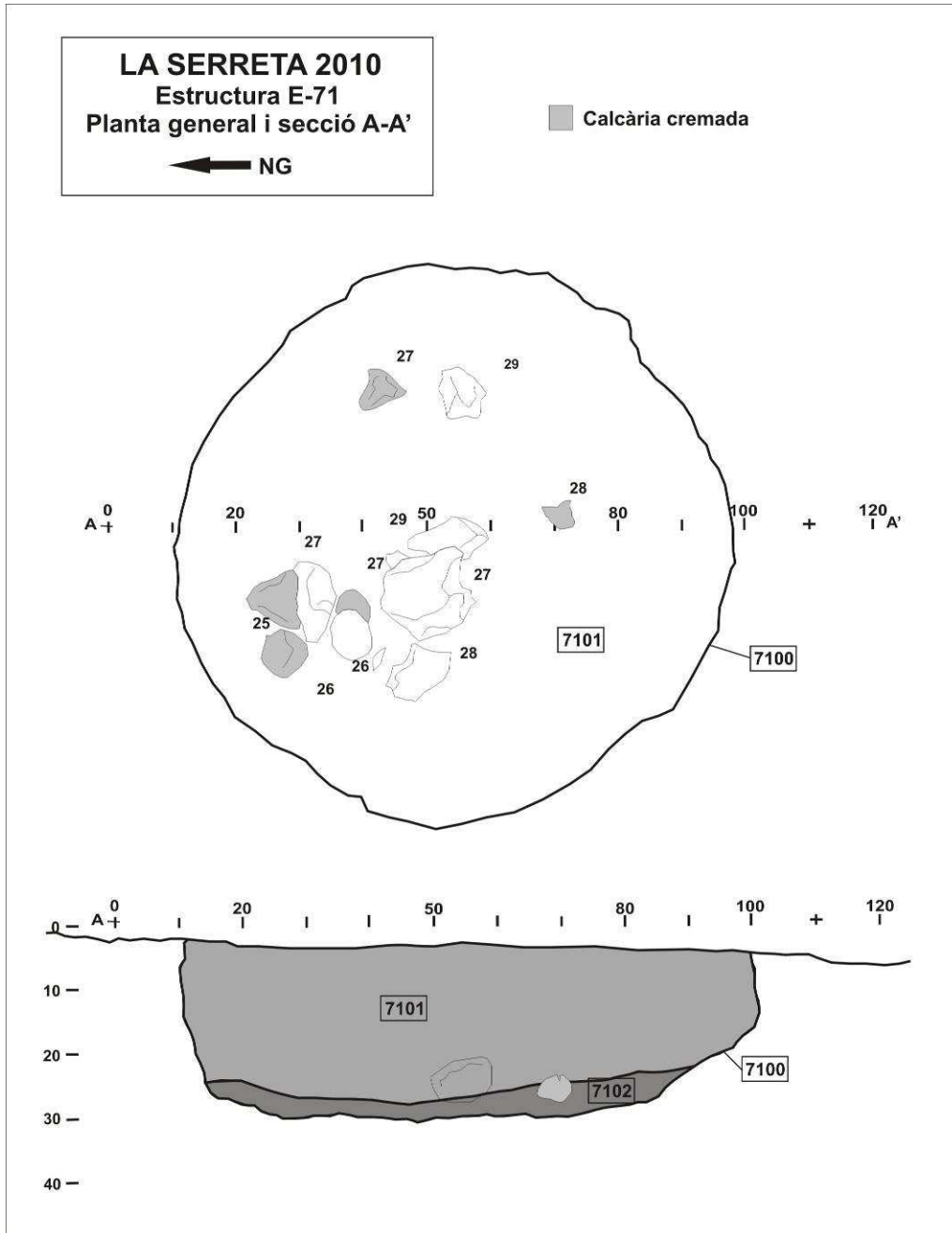

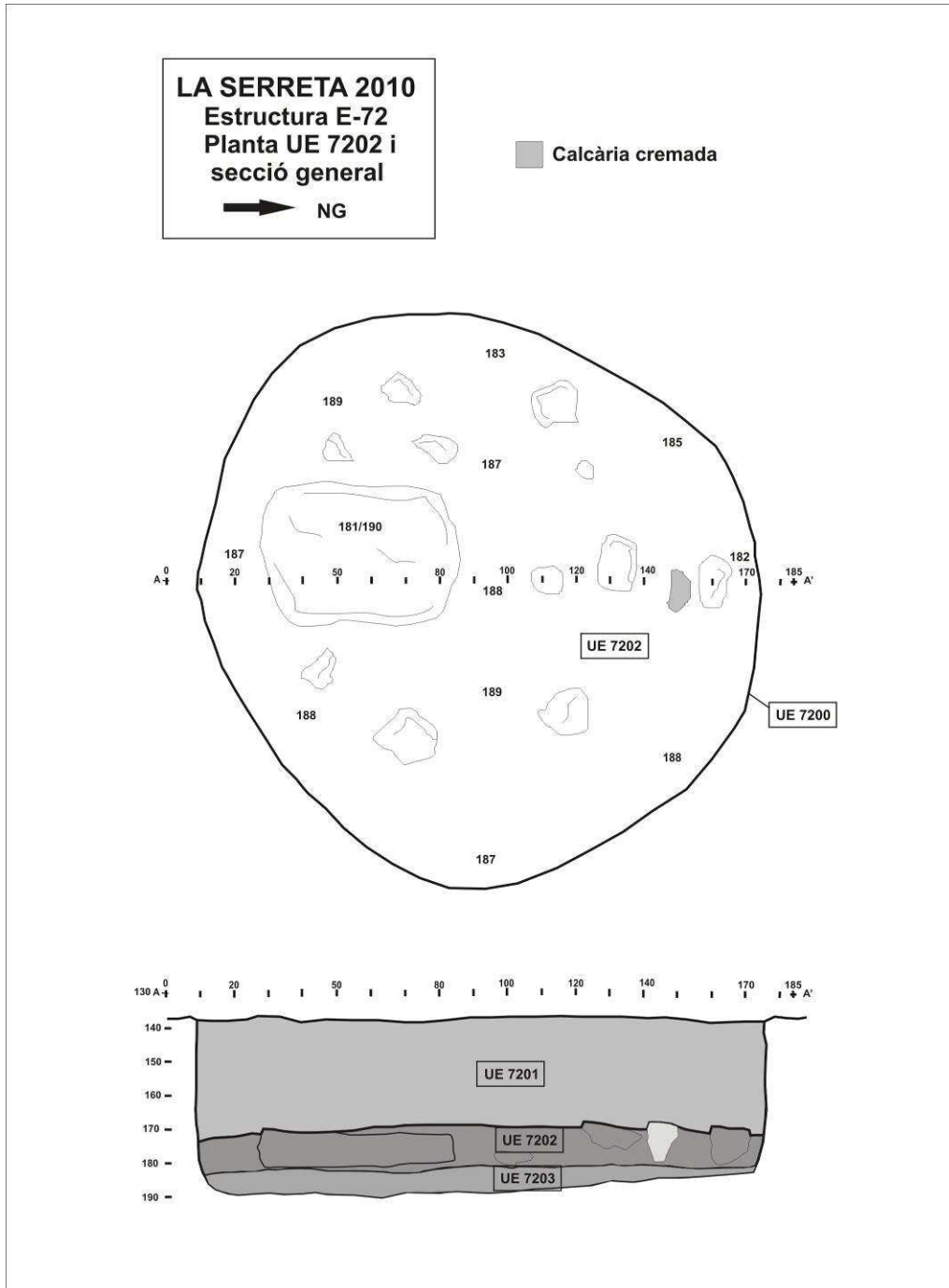

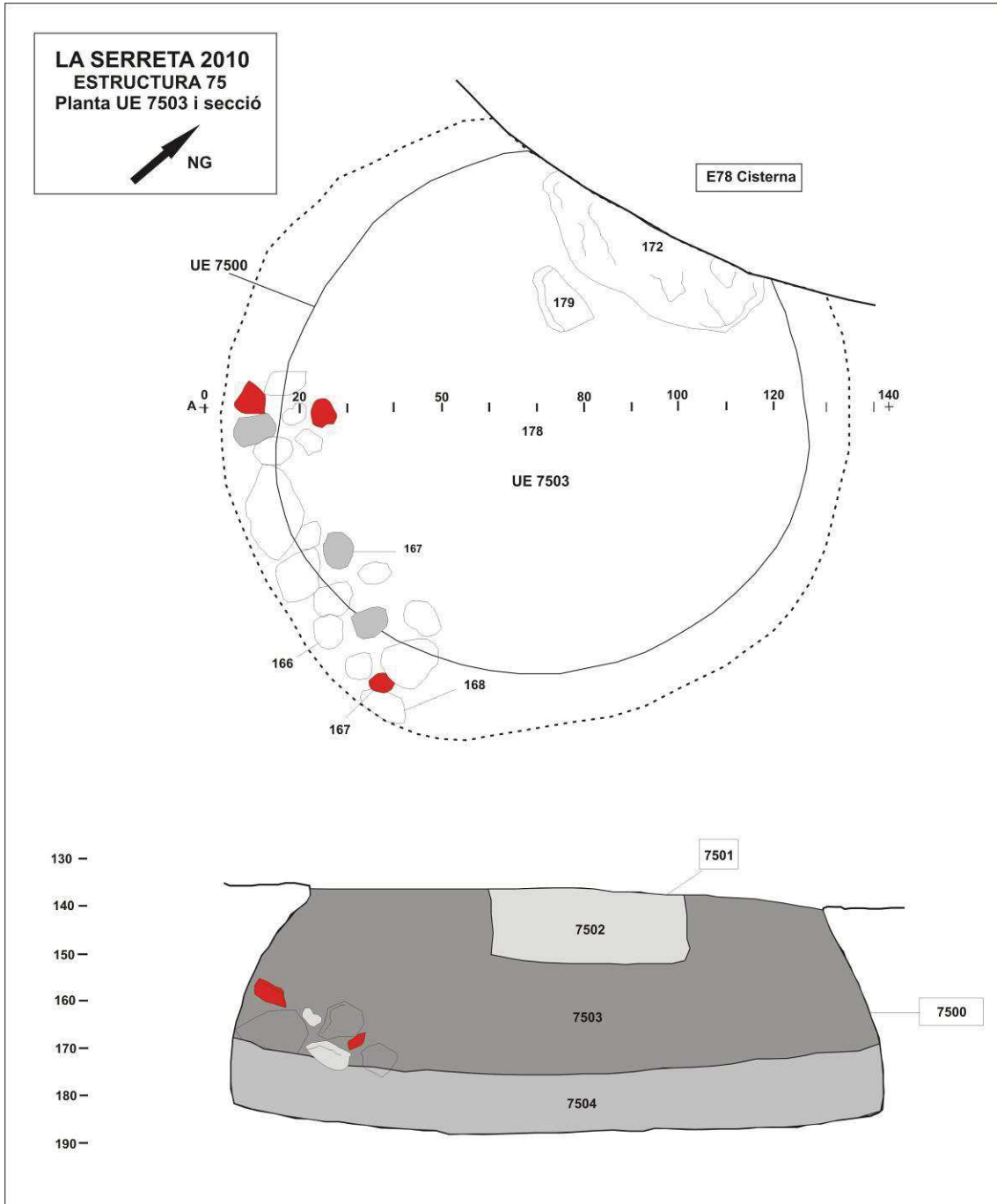

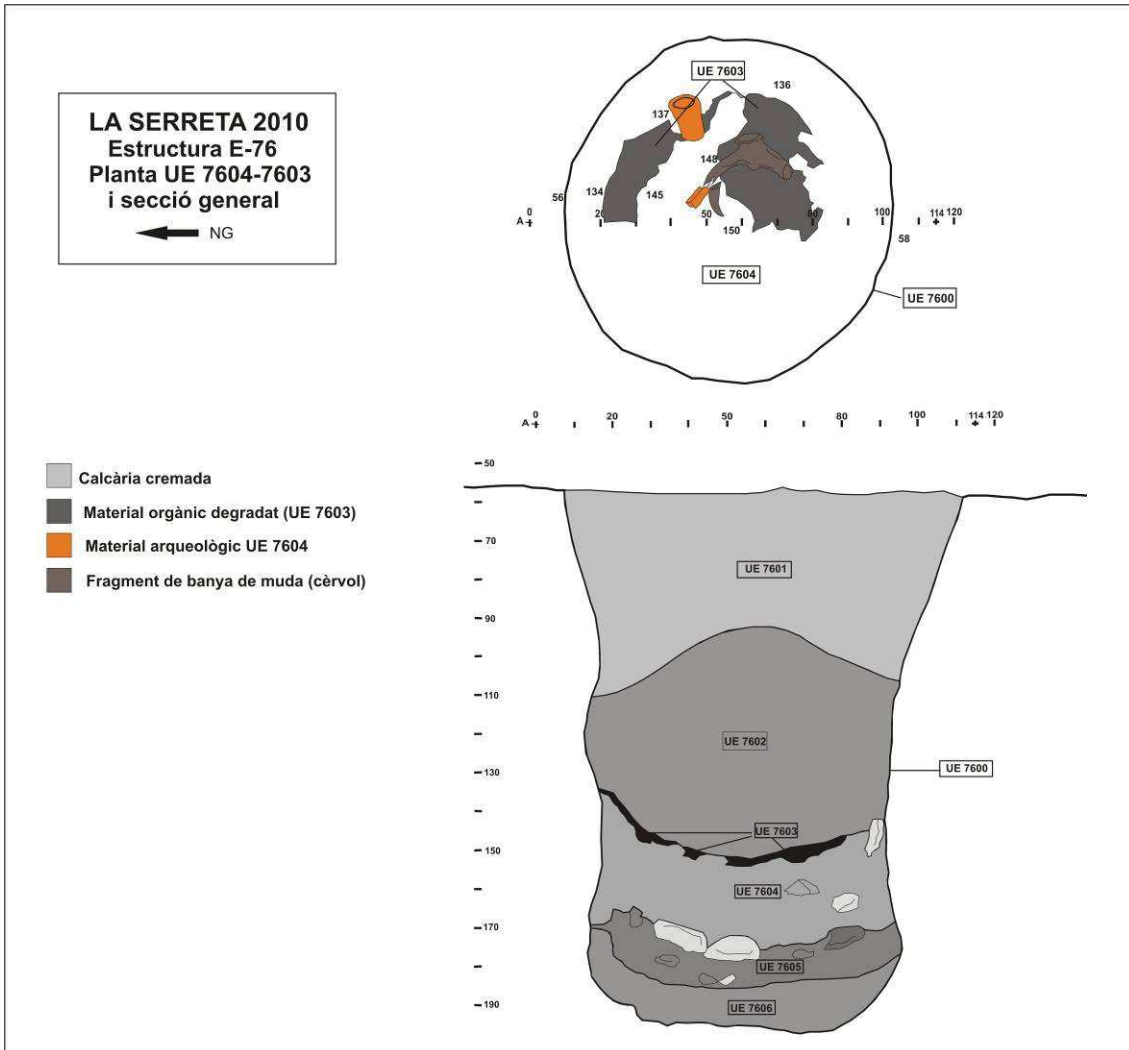

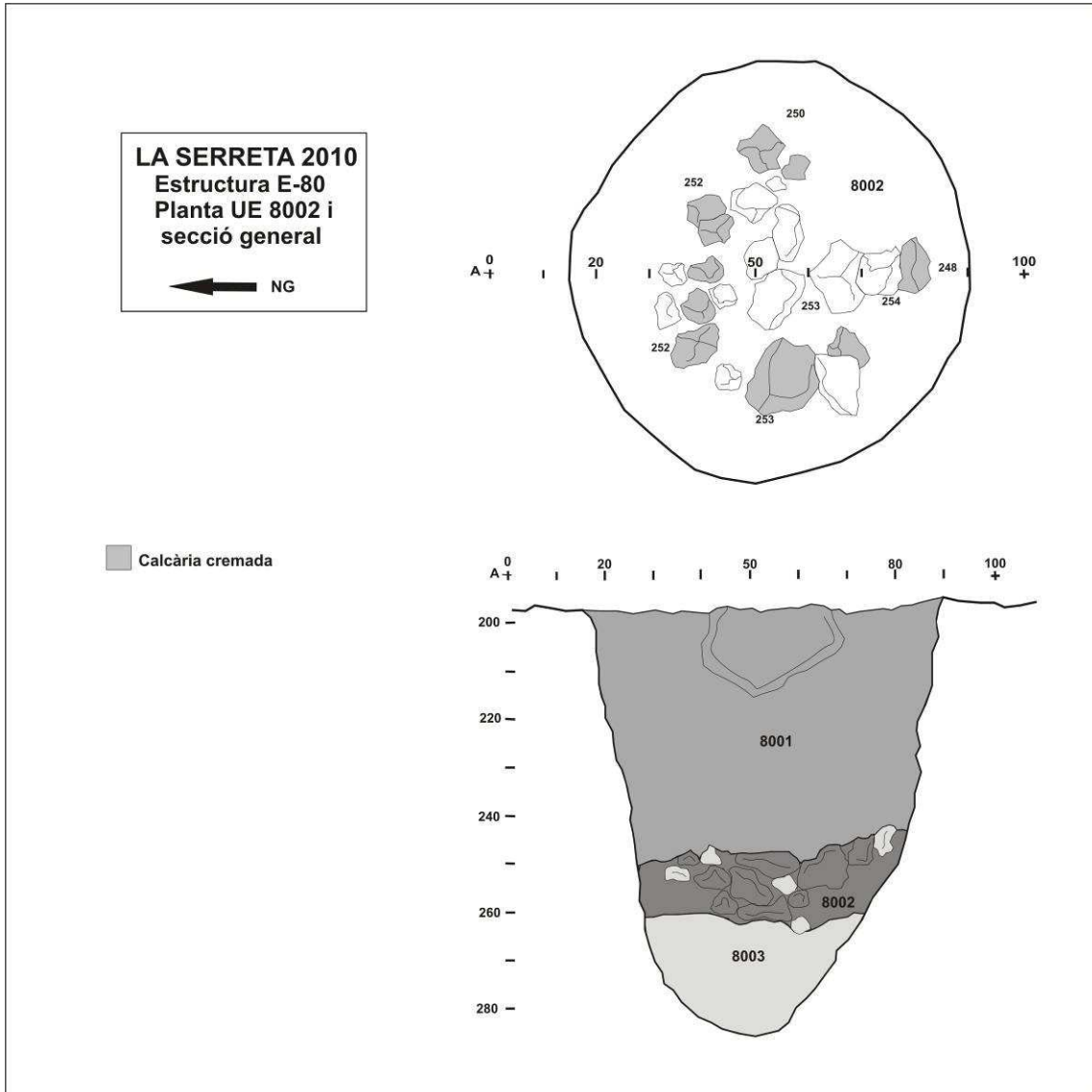

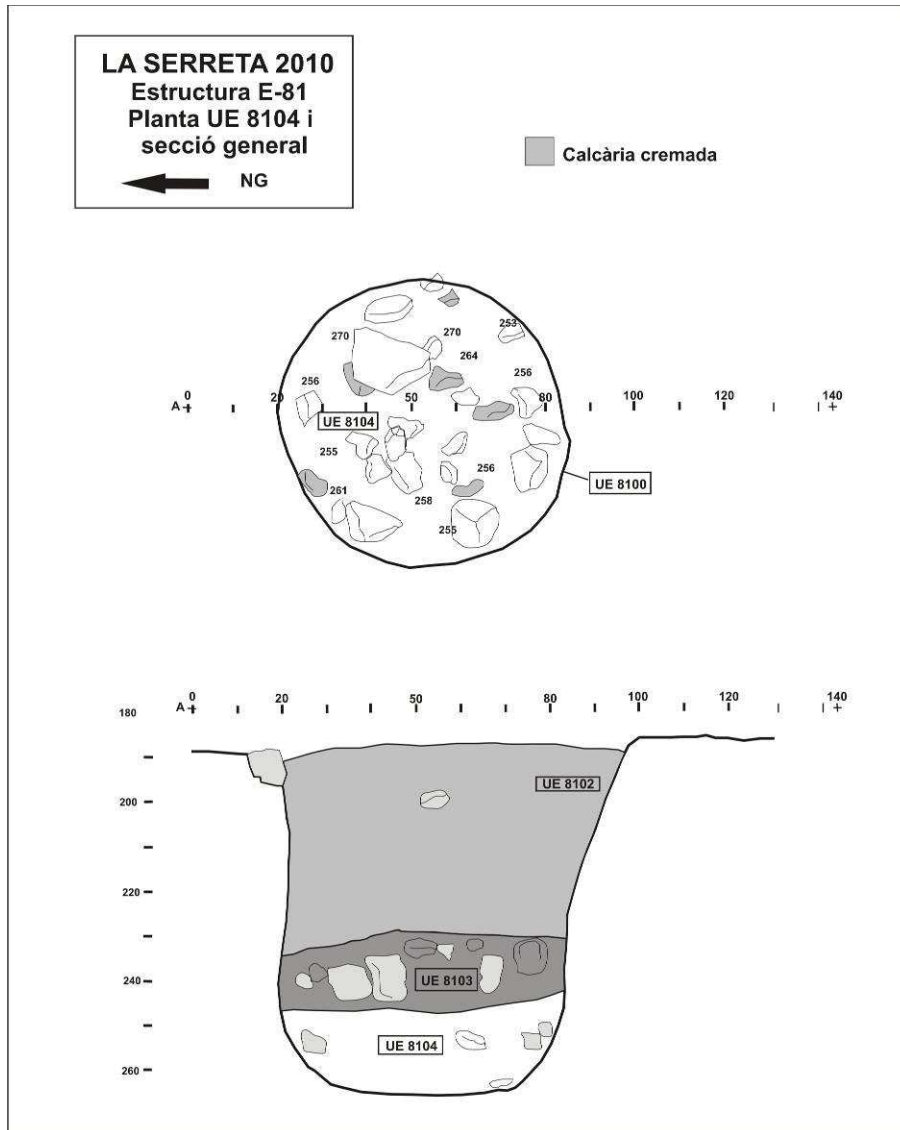

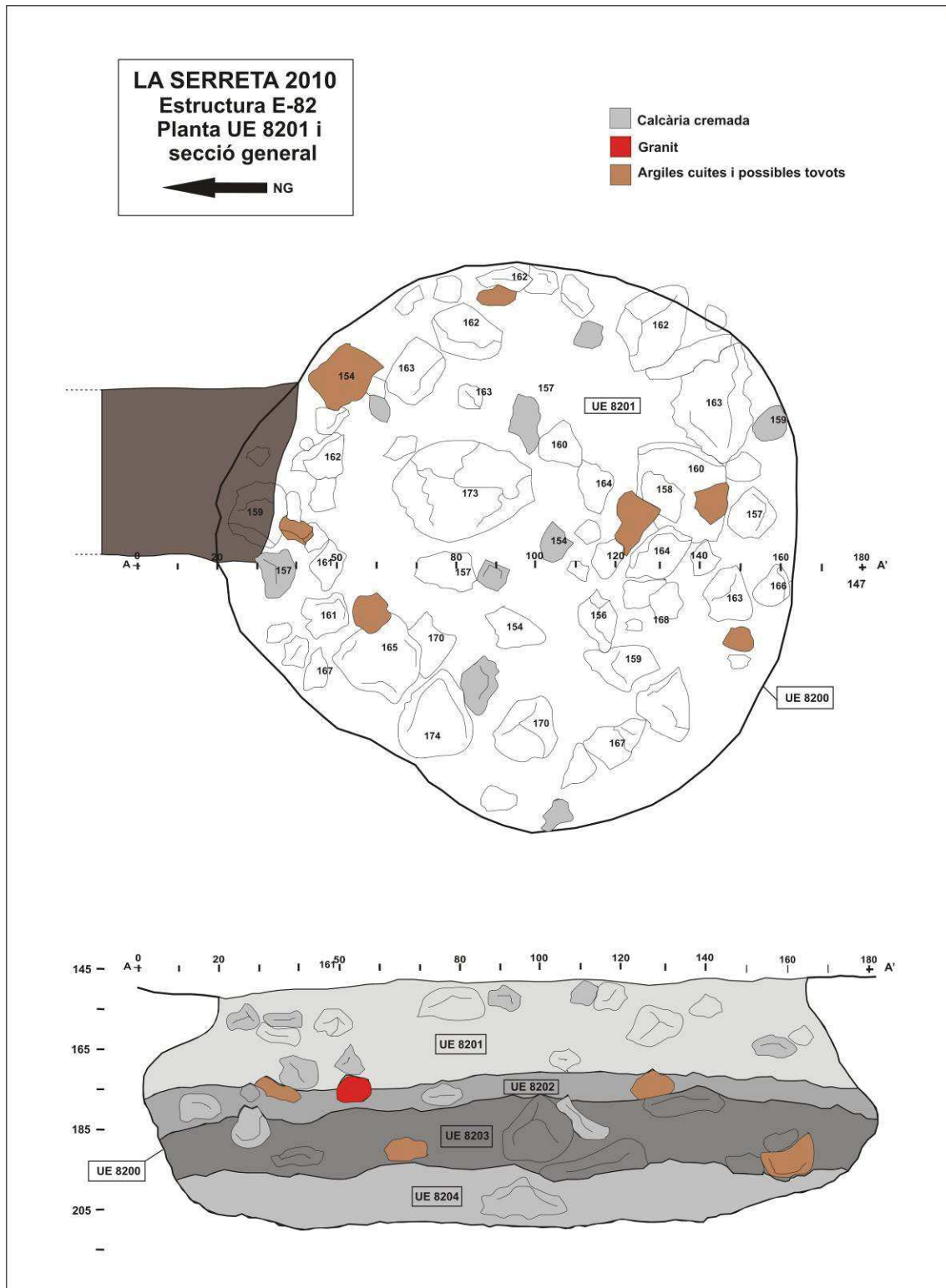

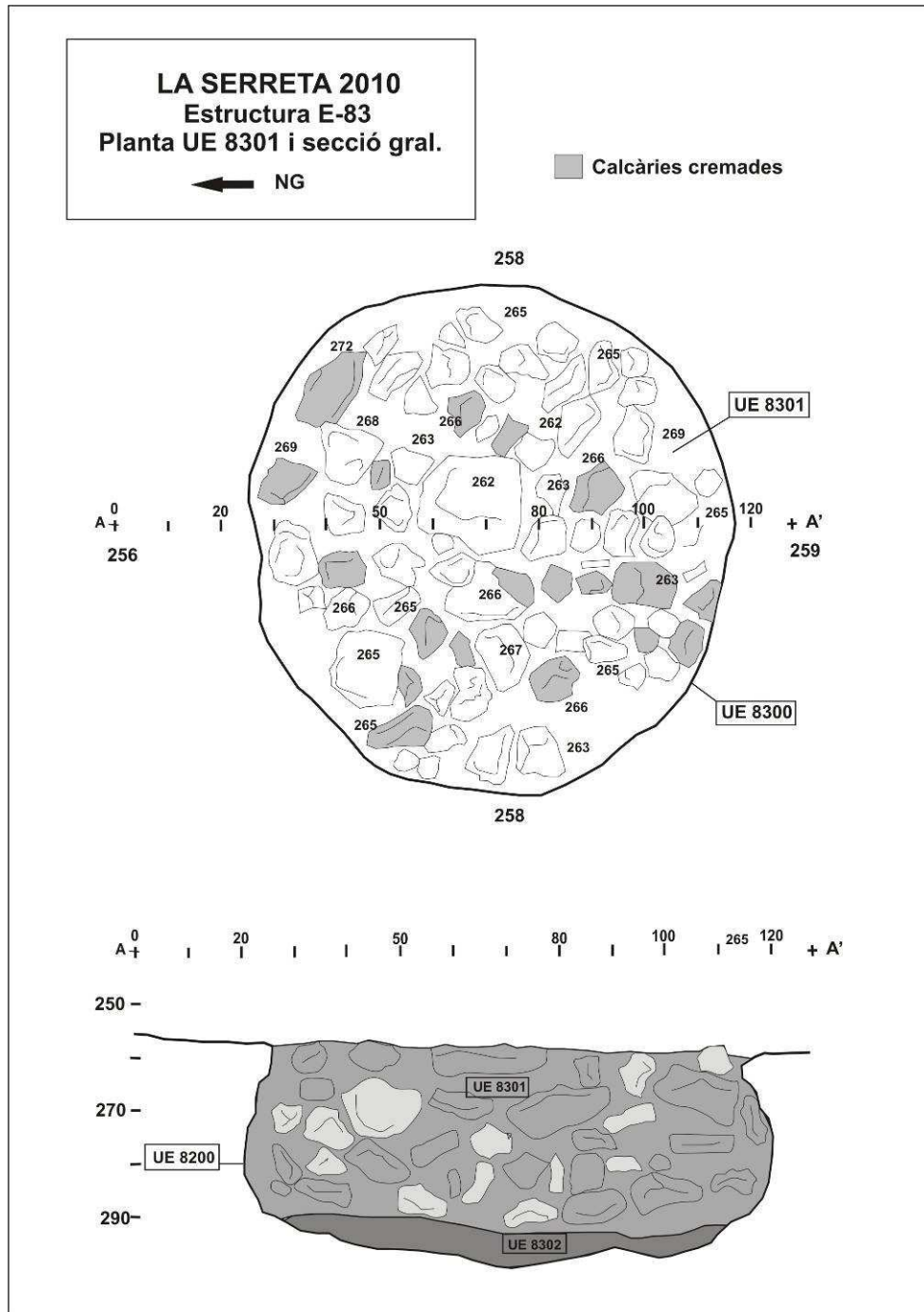

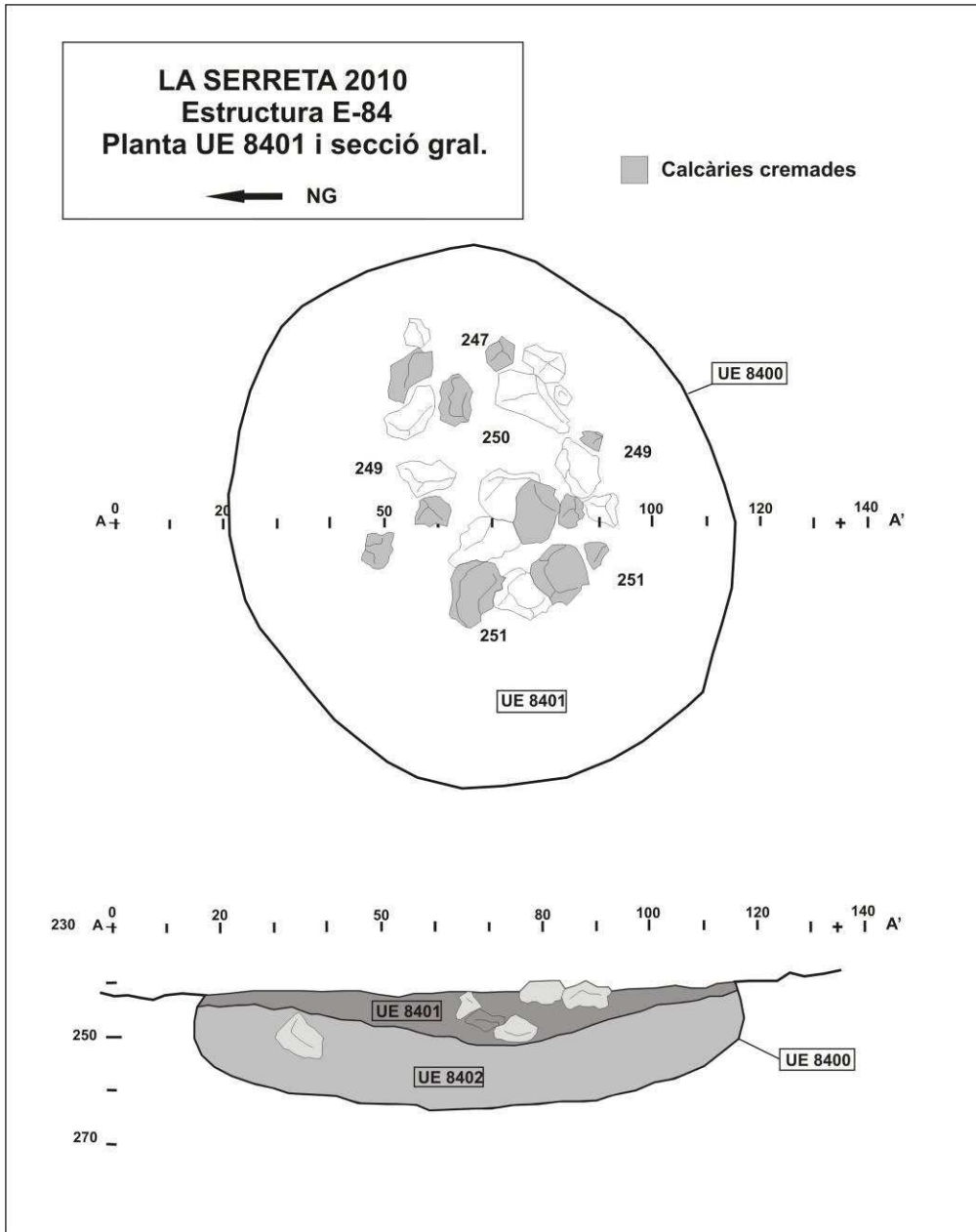

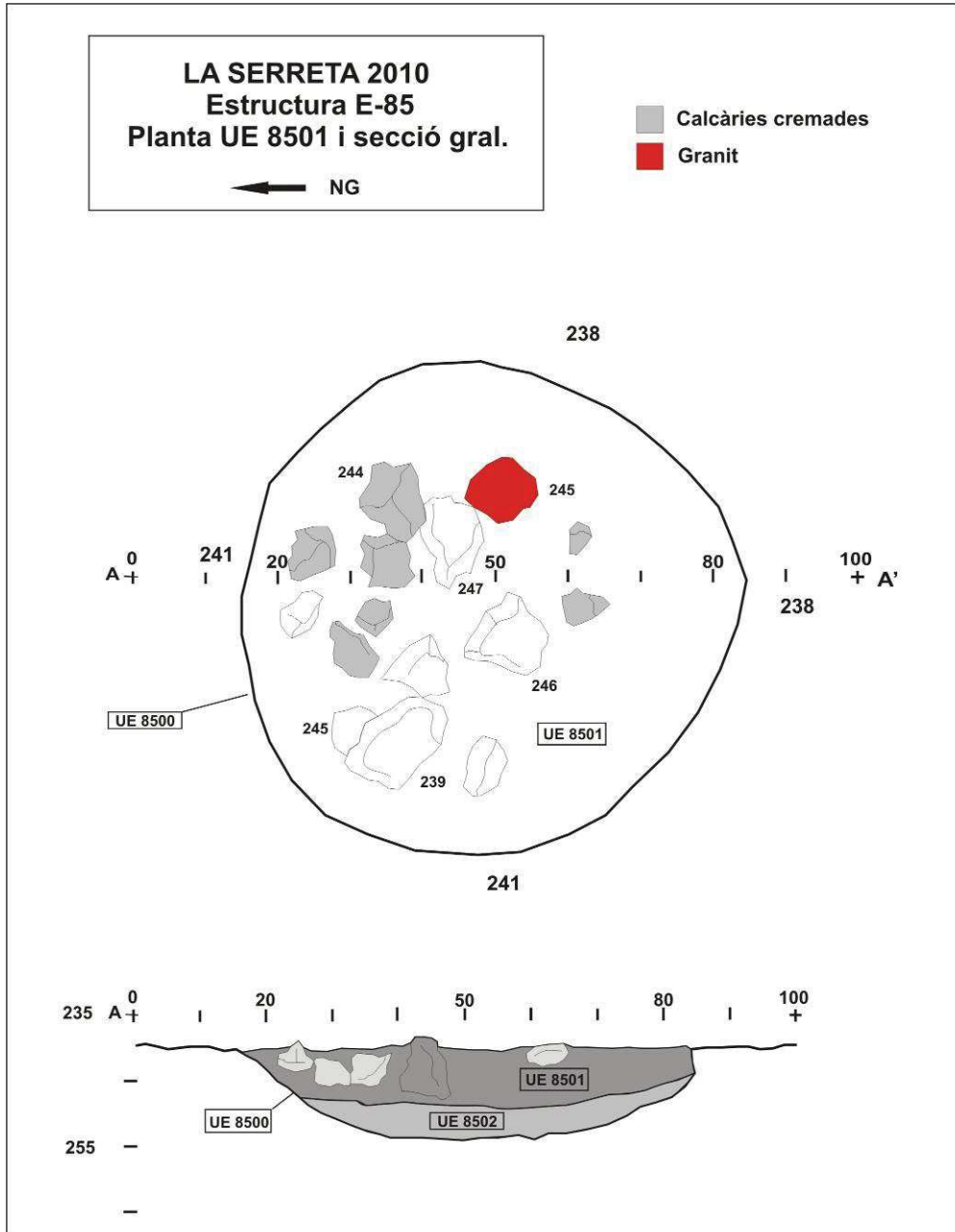

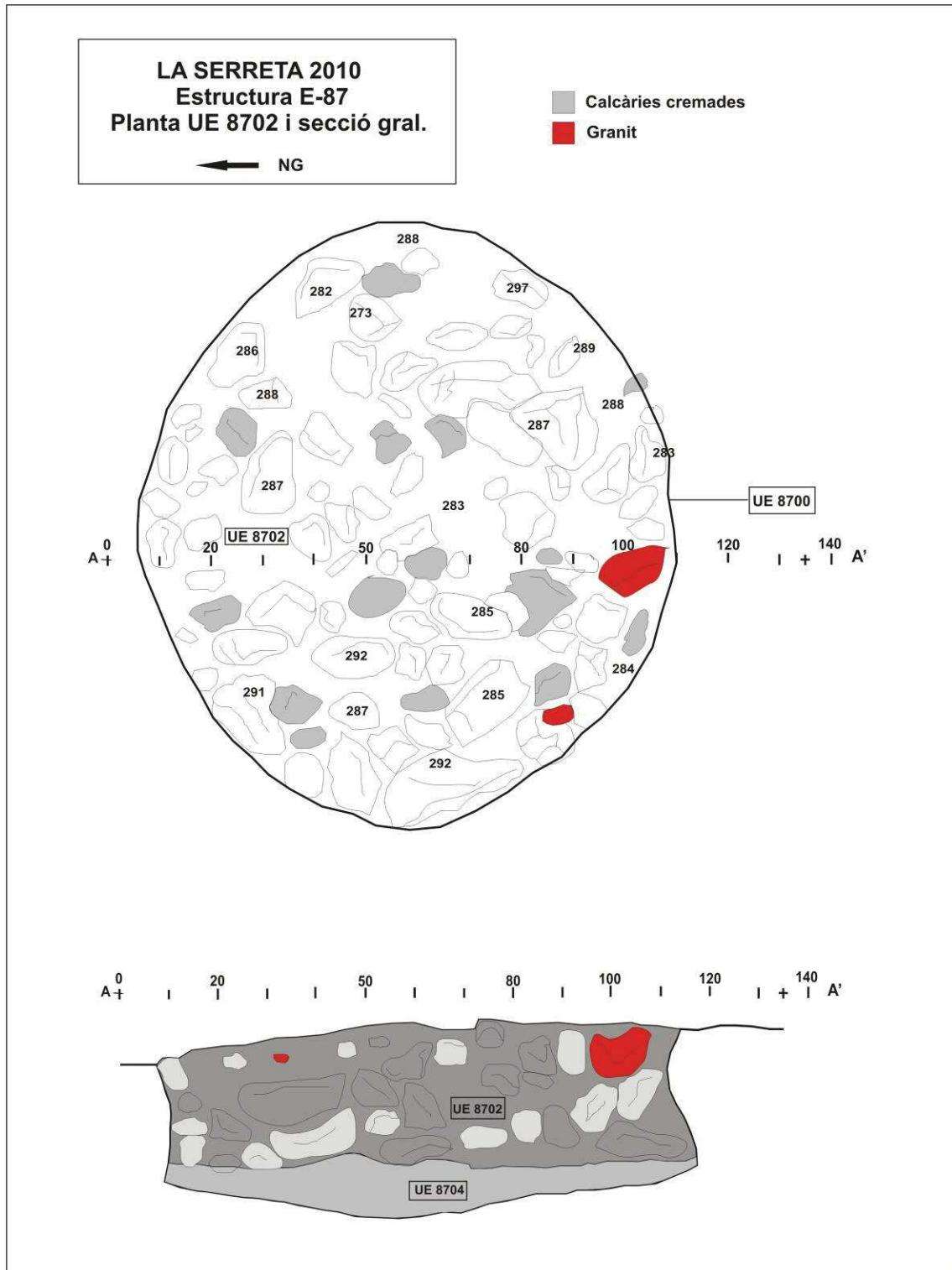

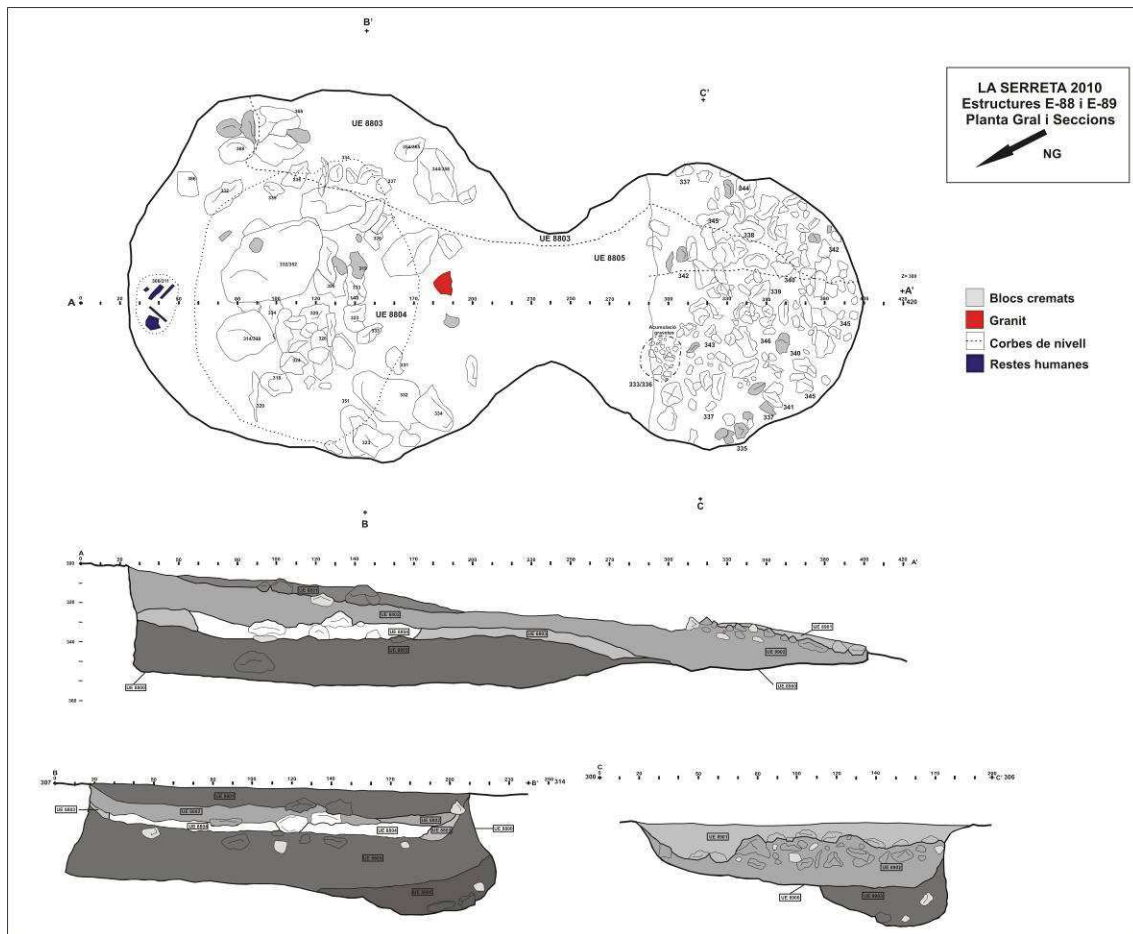

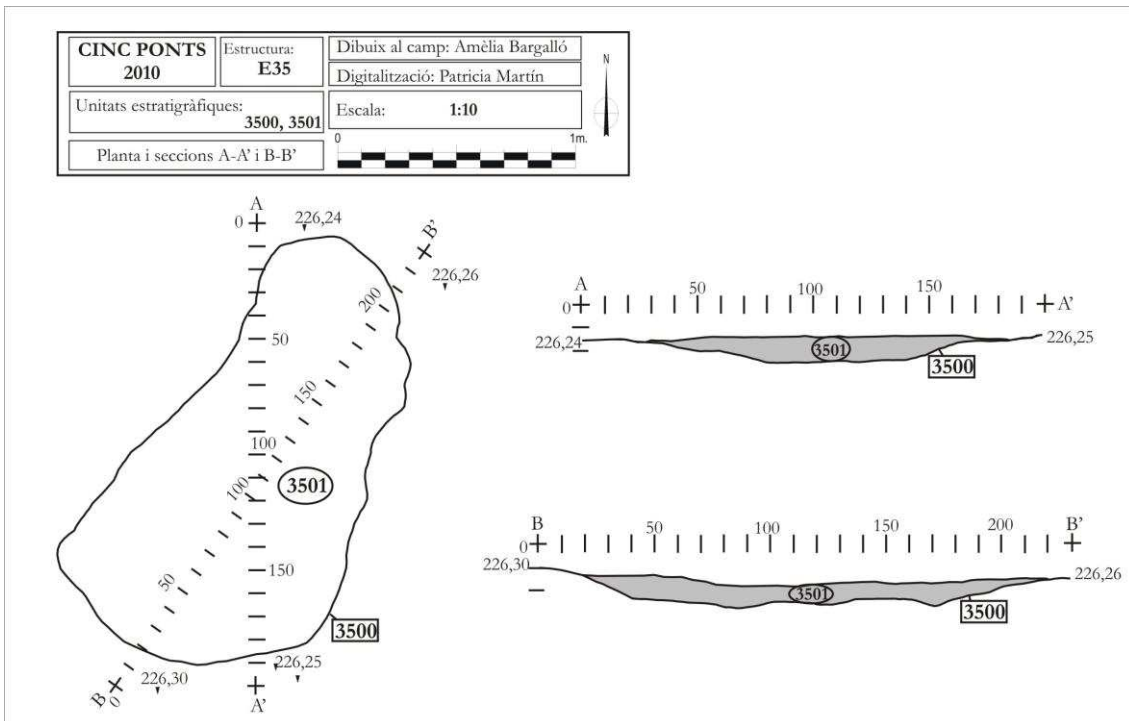

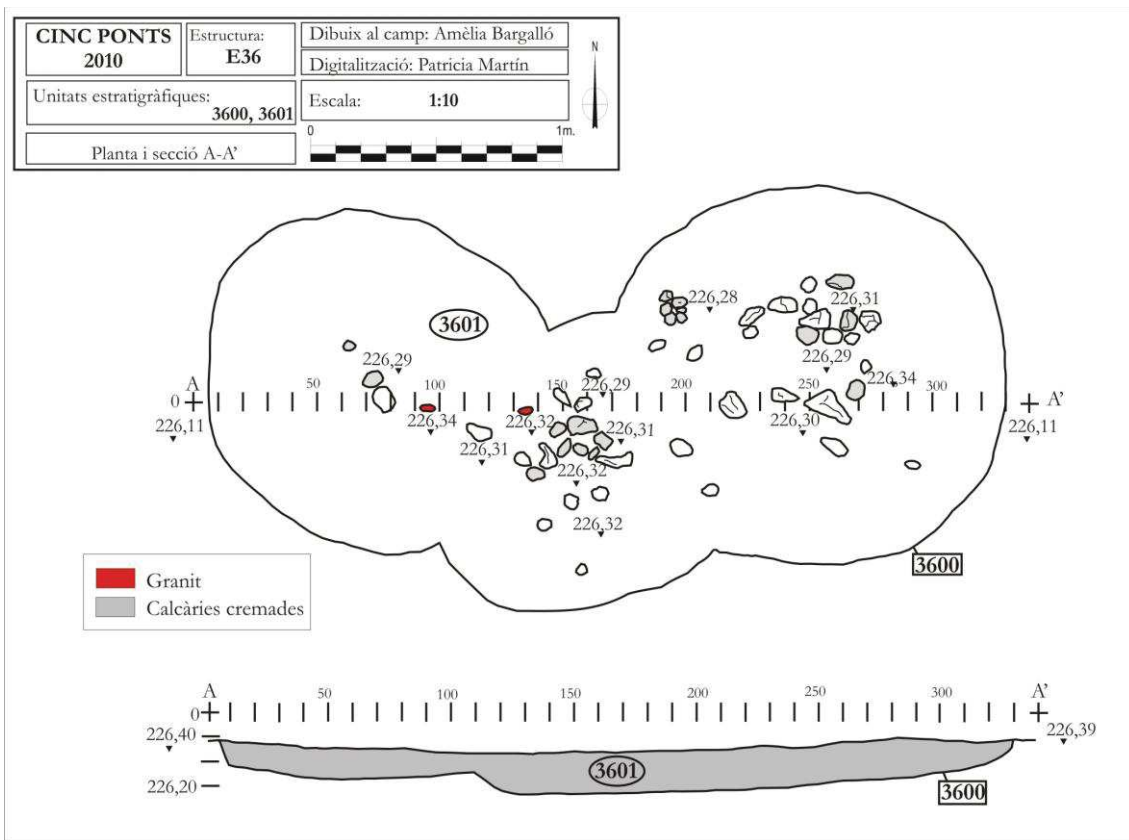

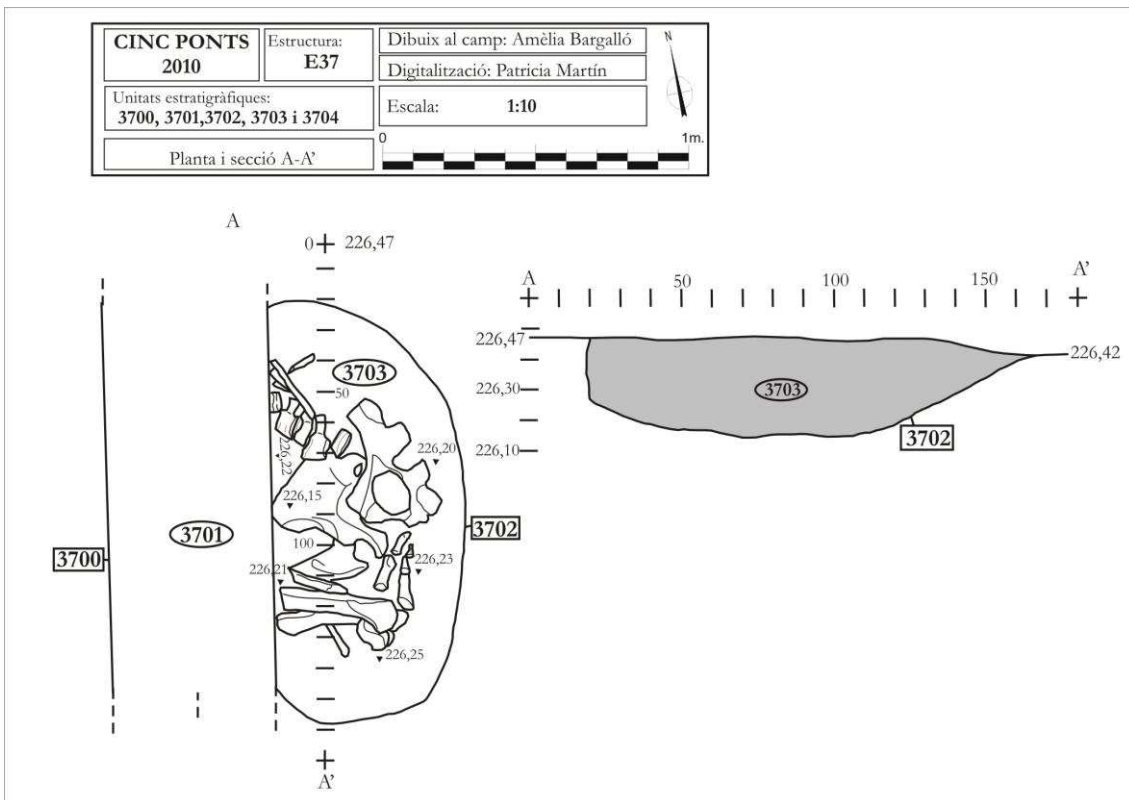

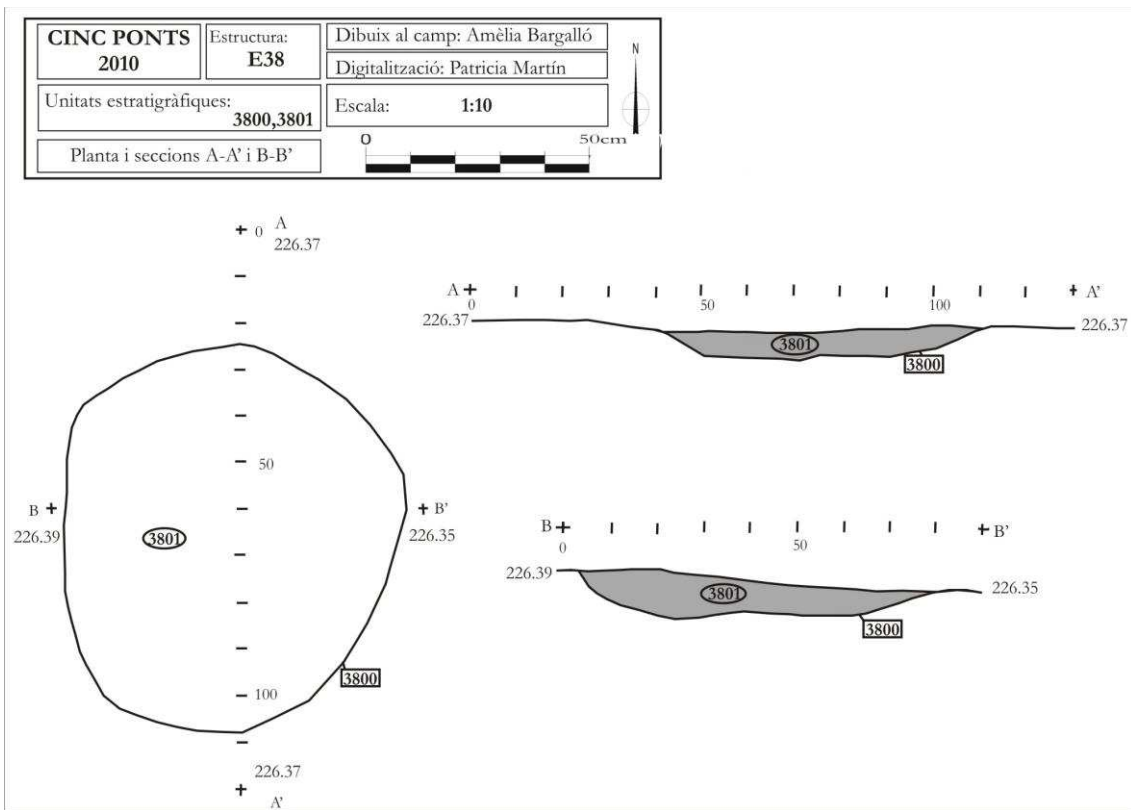

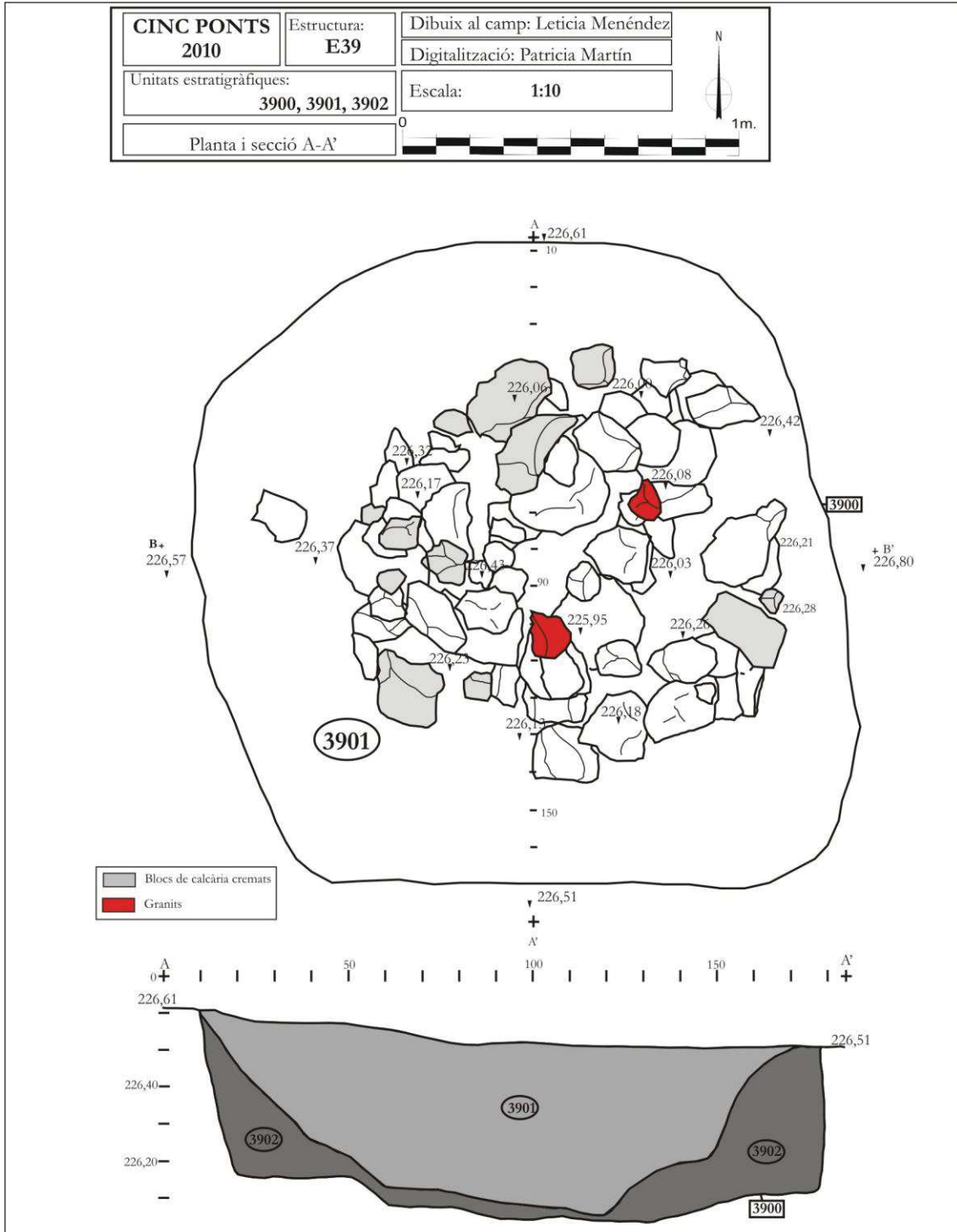
11.3 CINC PONTS - VFN

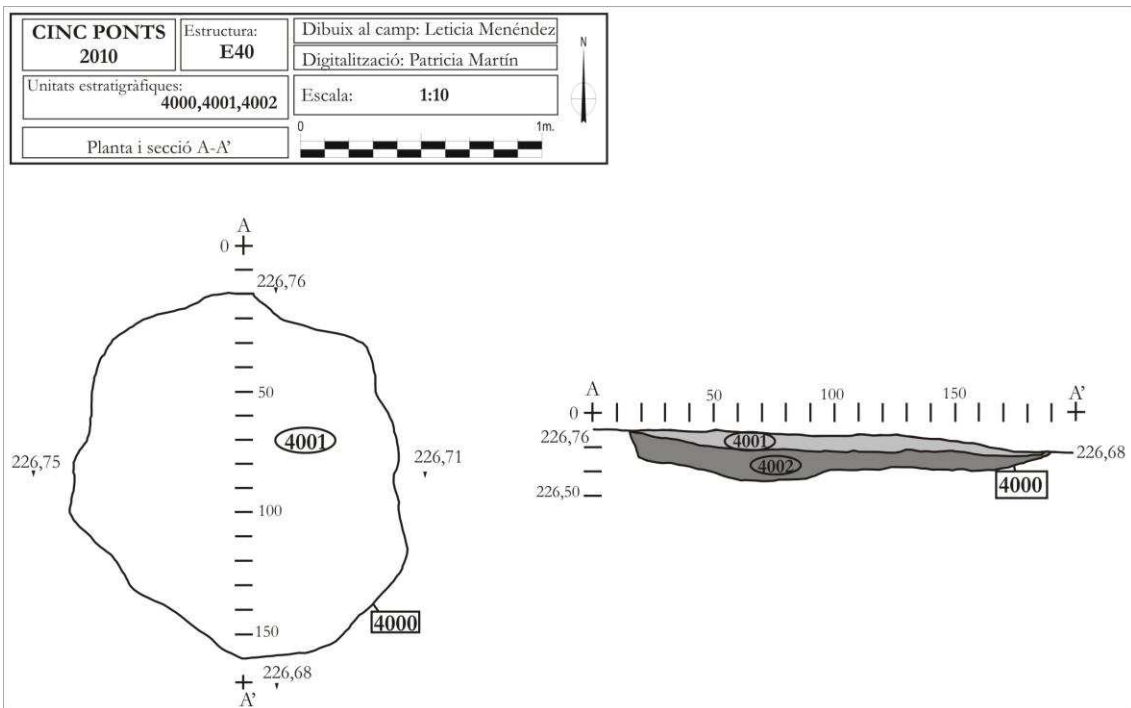

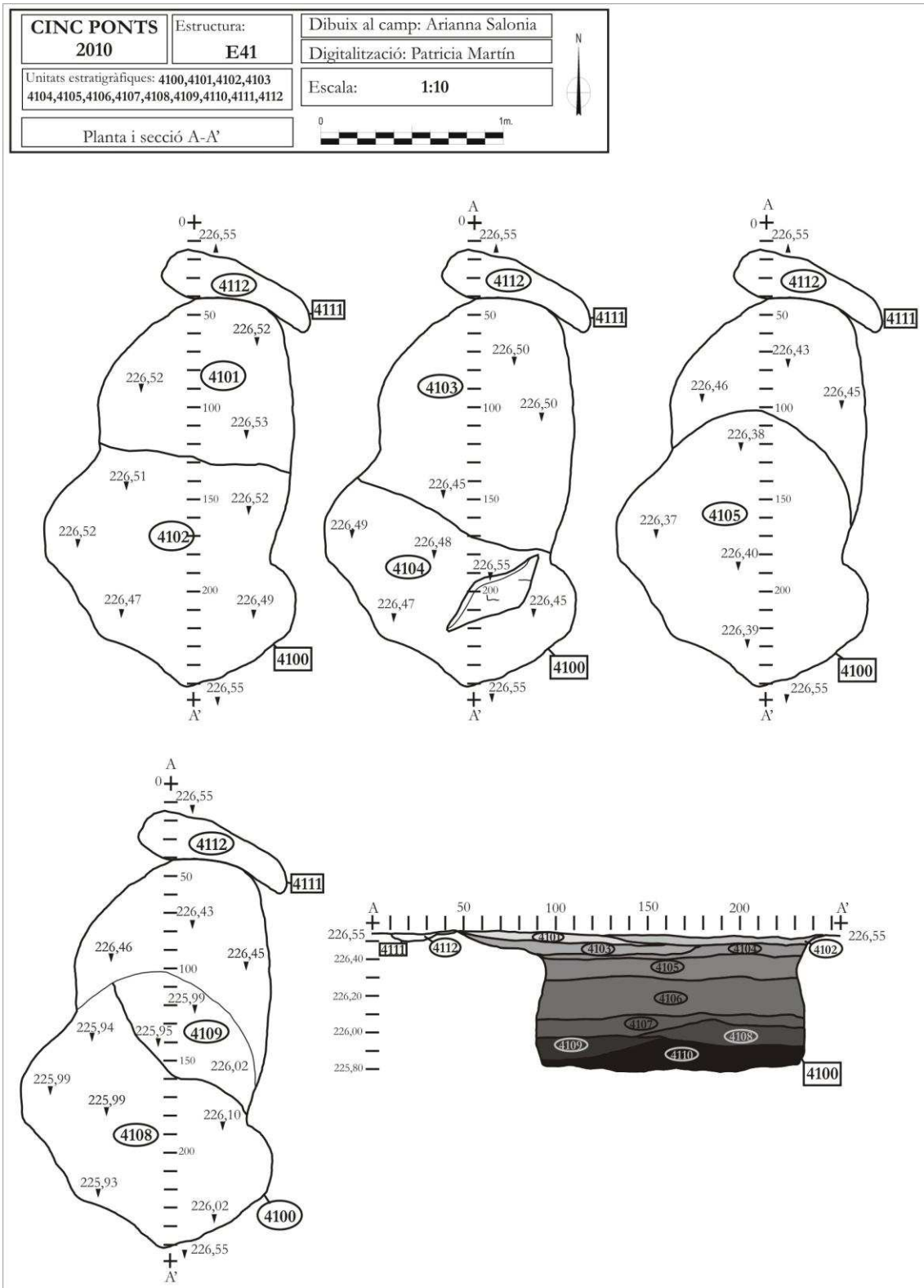

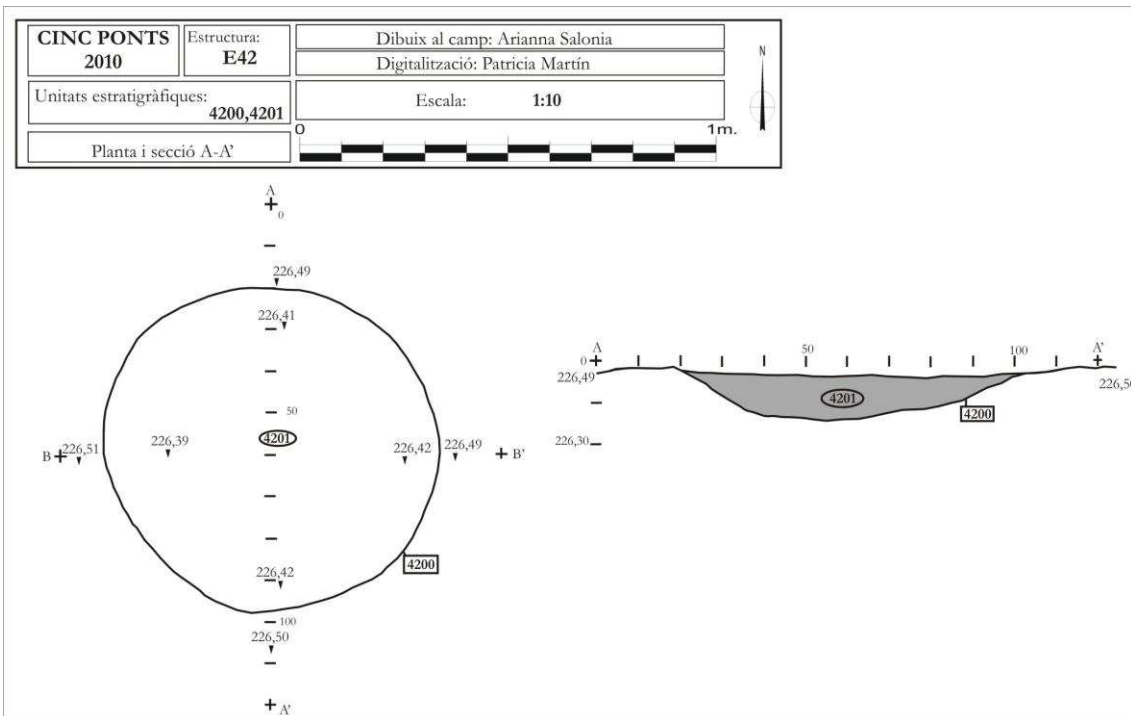

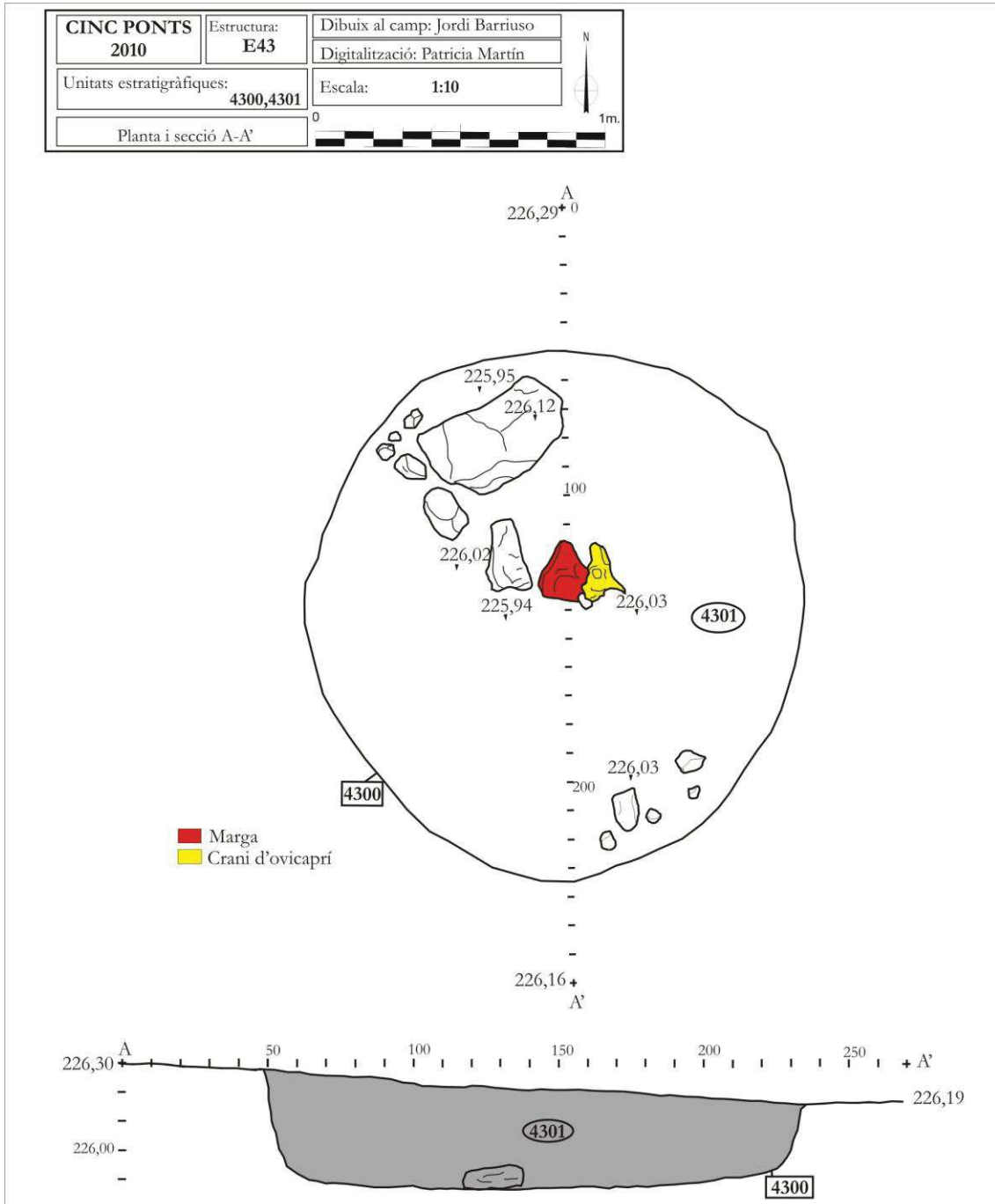

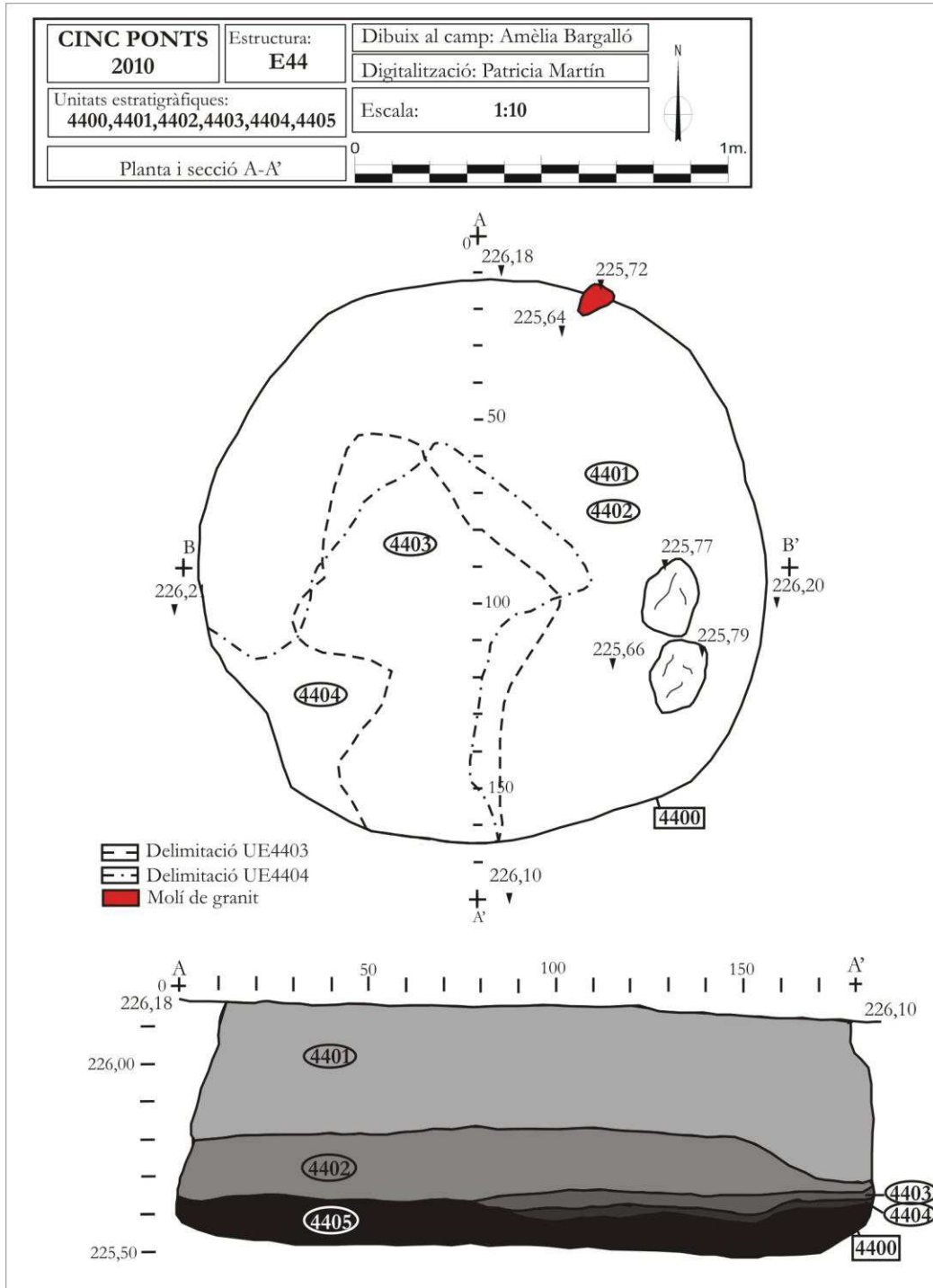

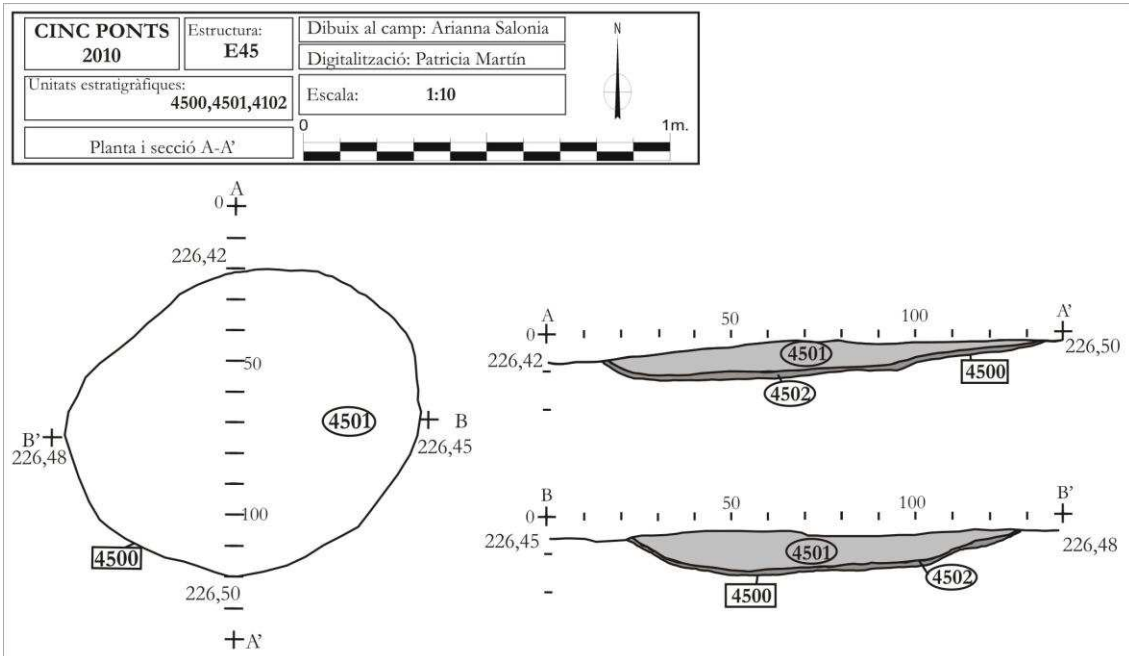

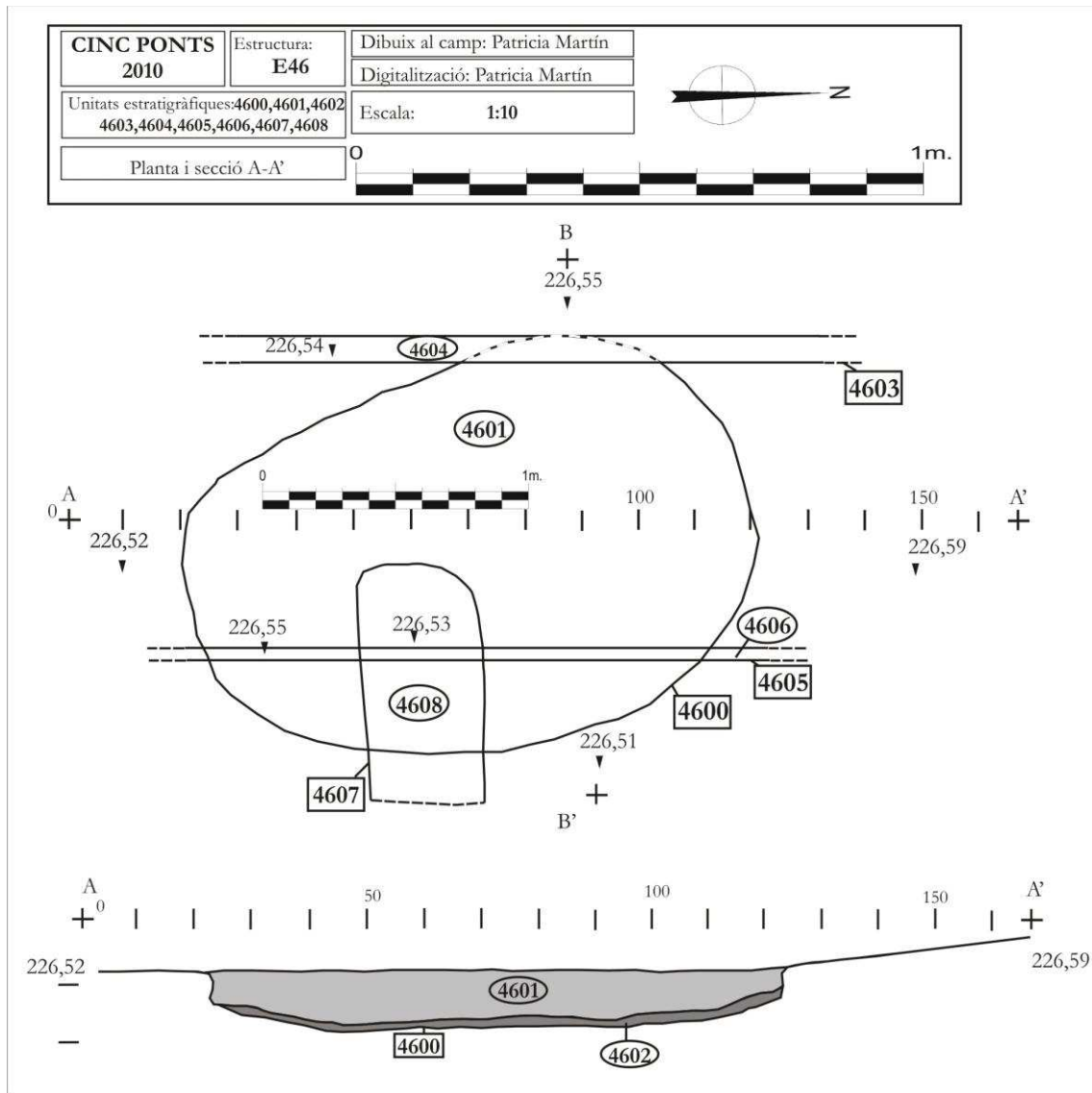

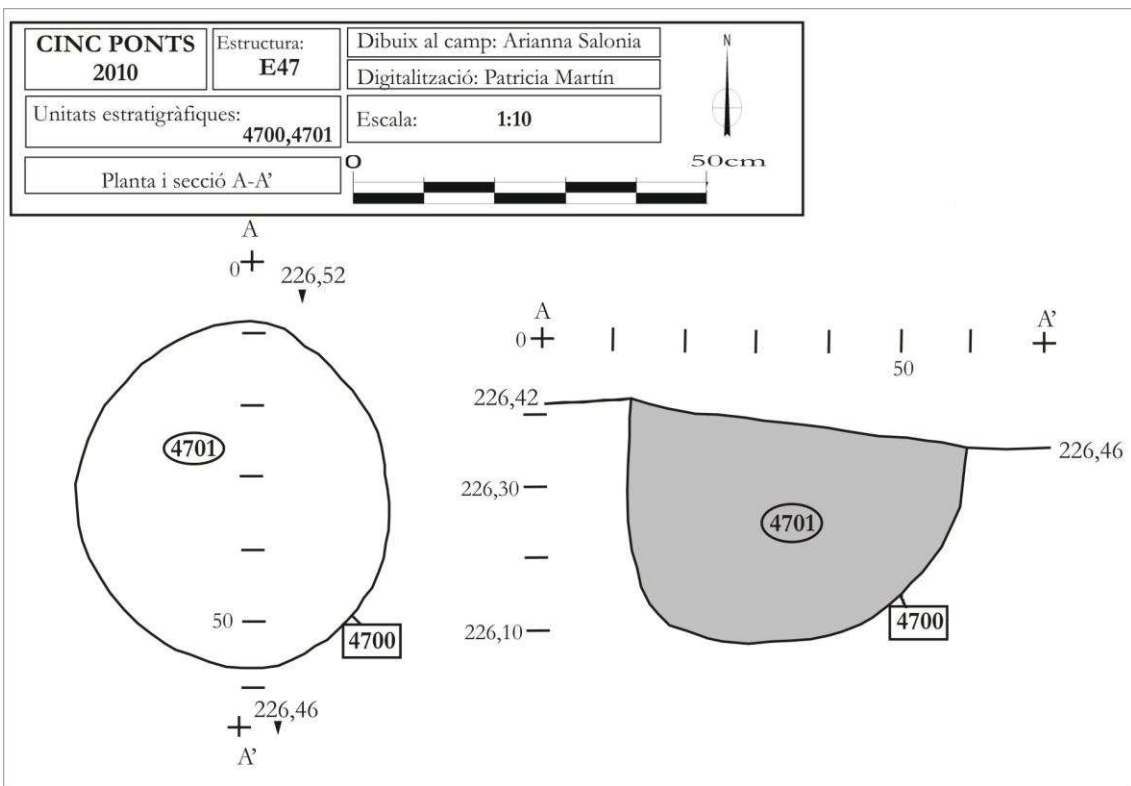

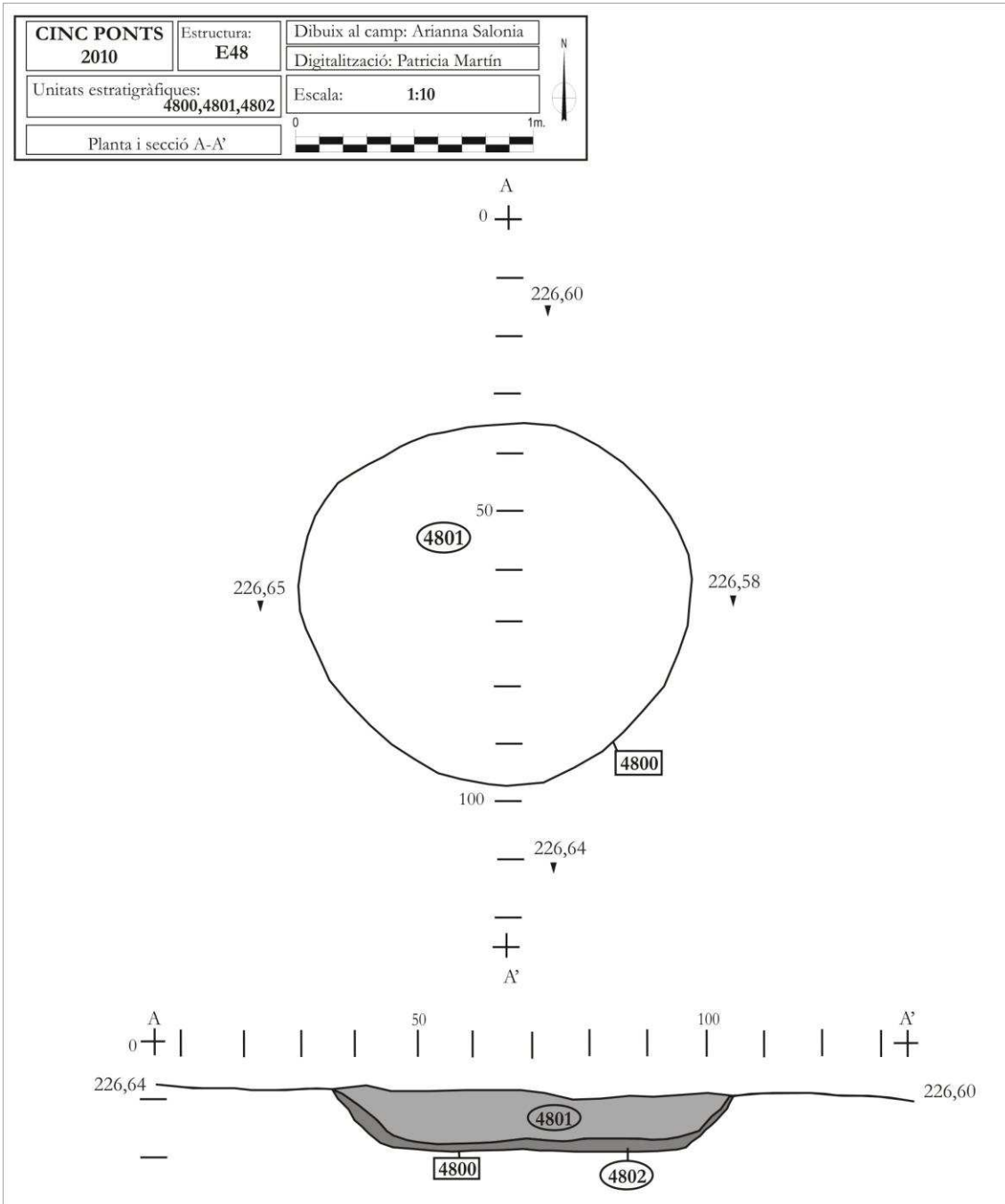

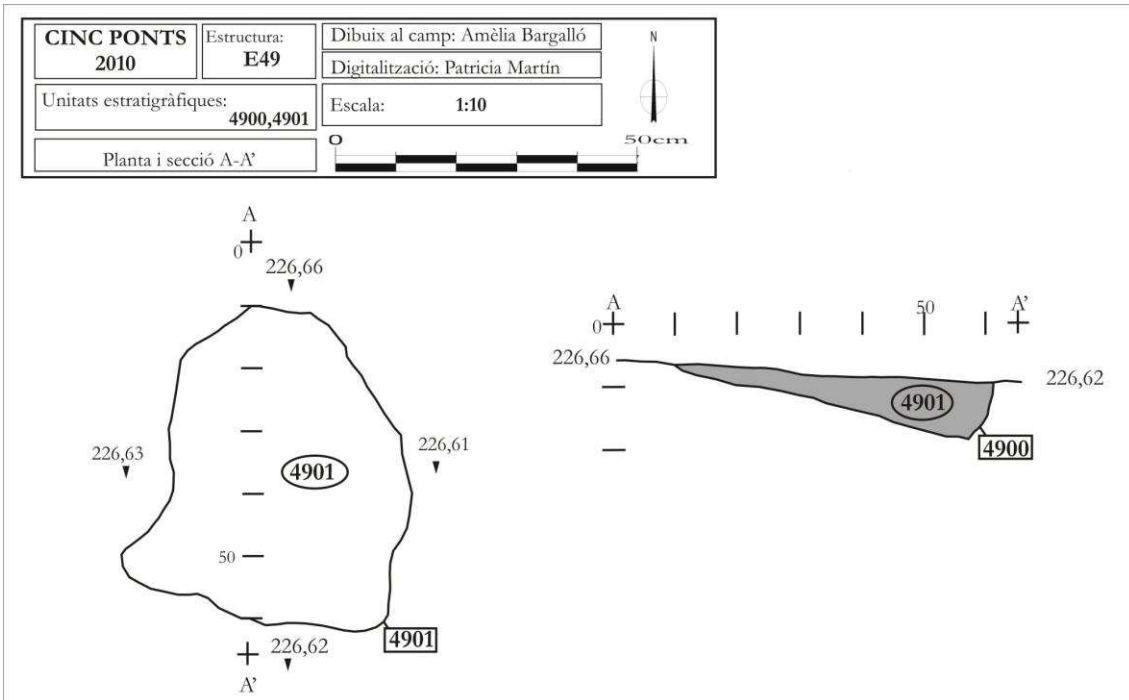

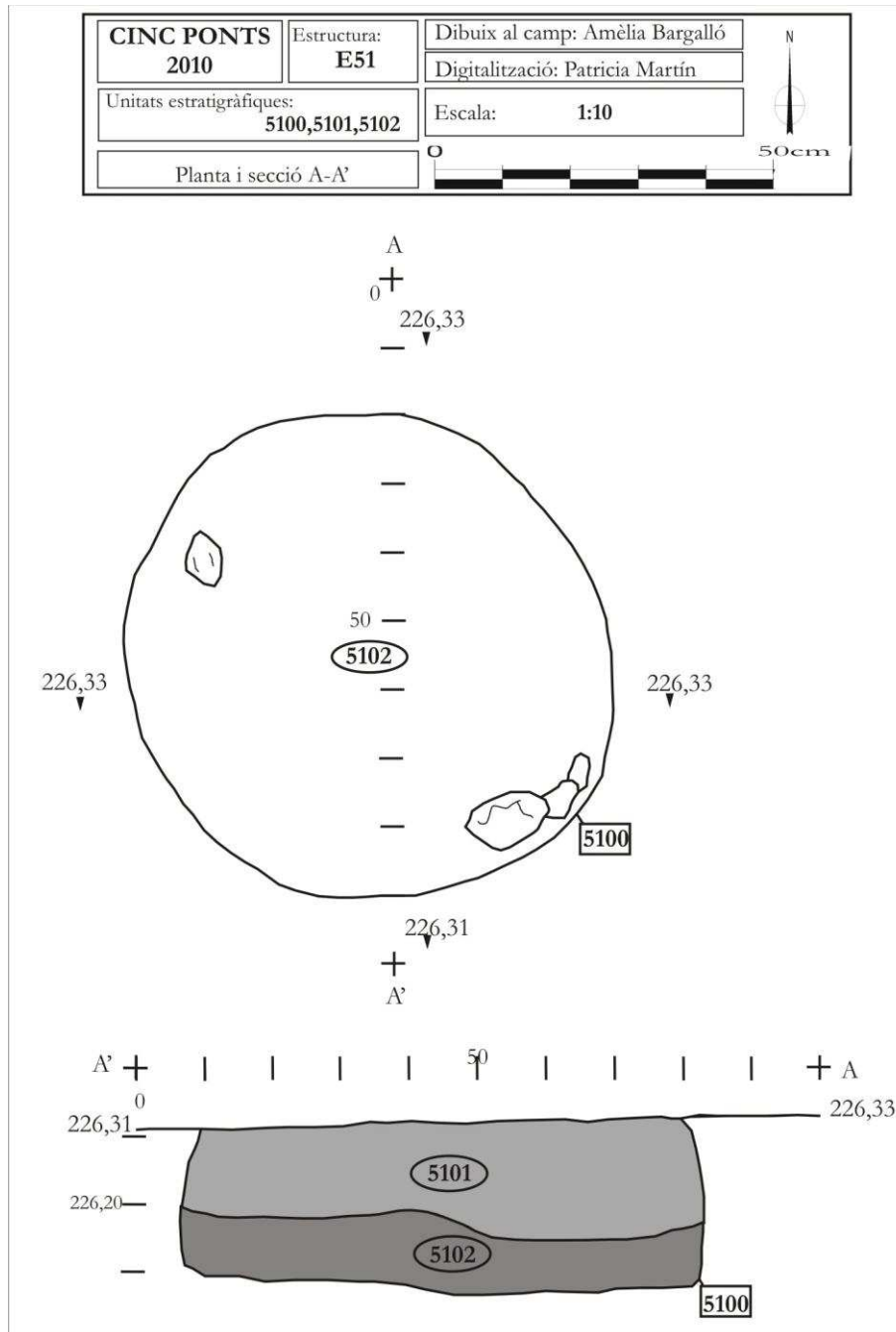

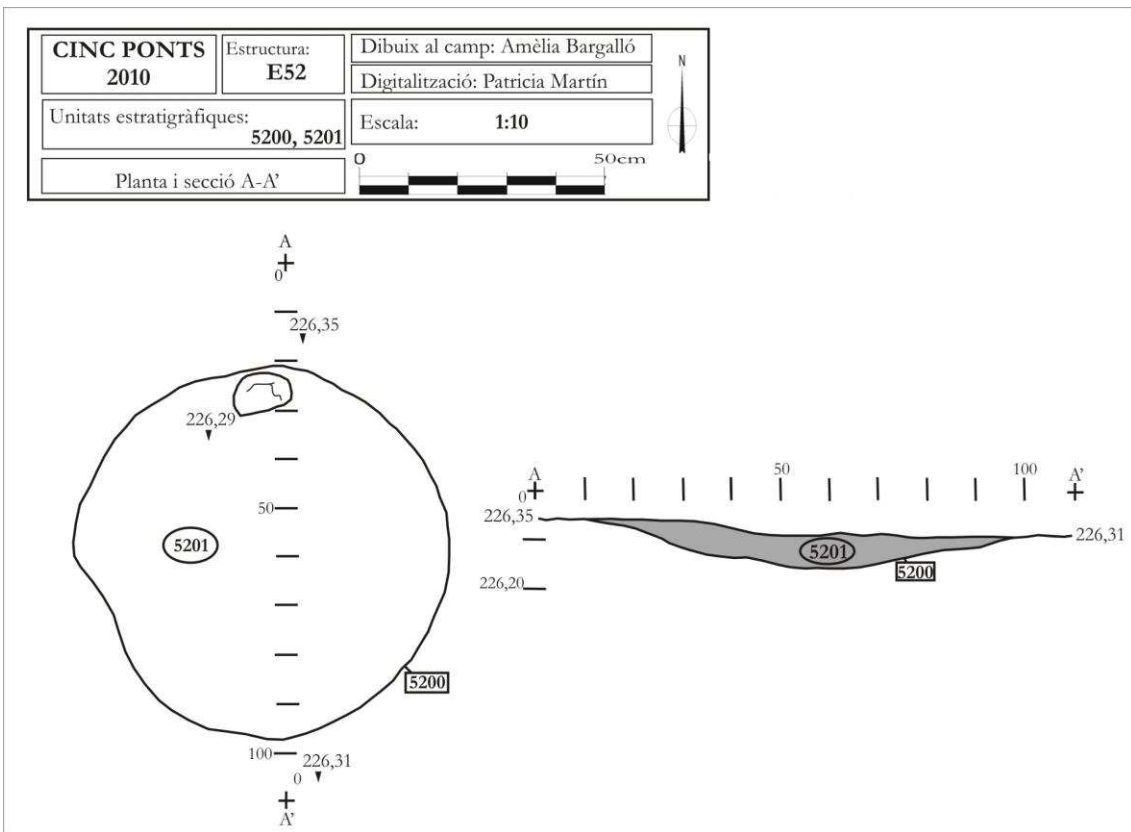

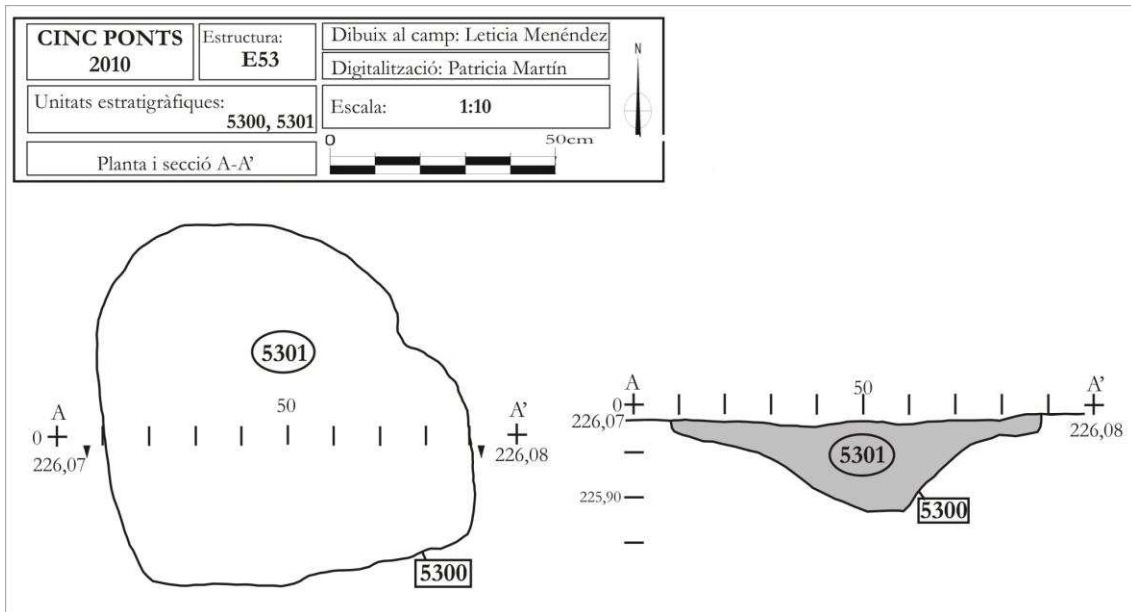

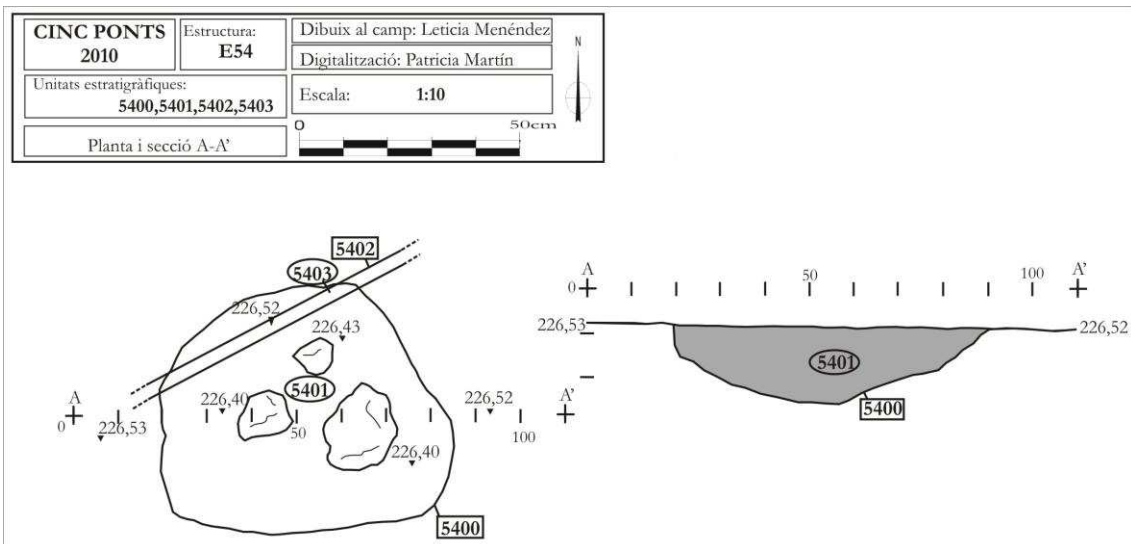

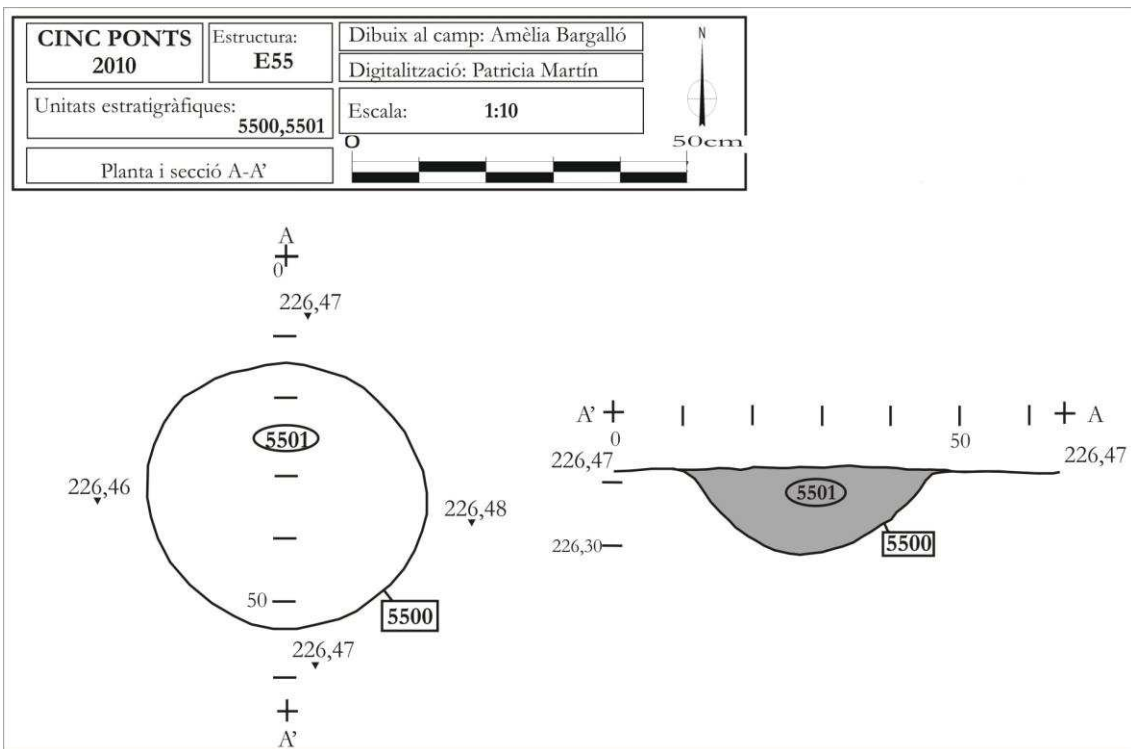

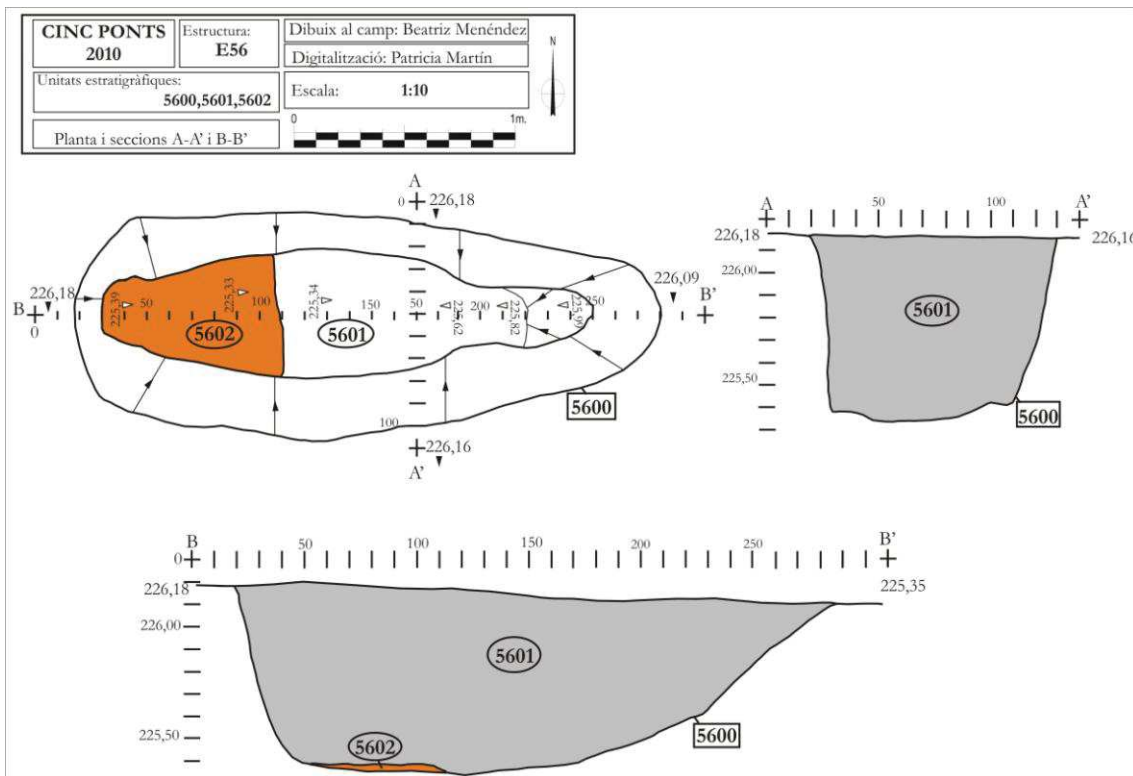

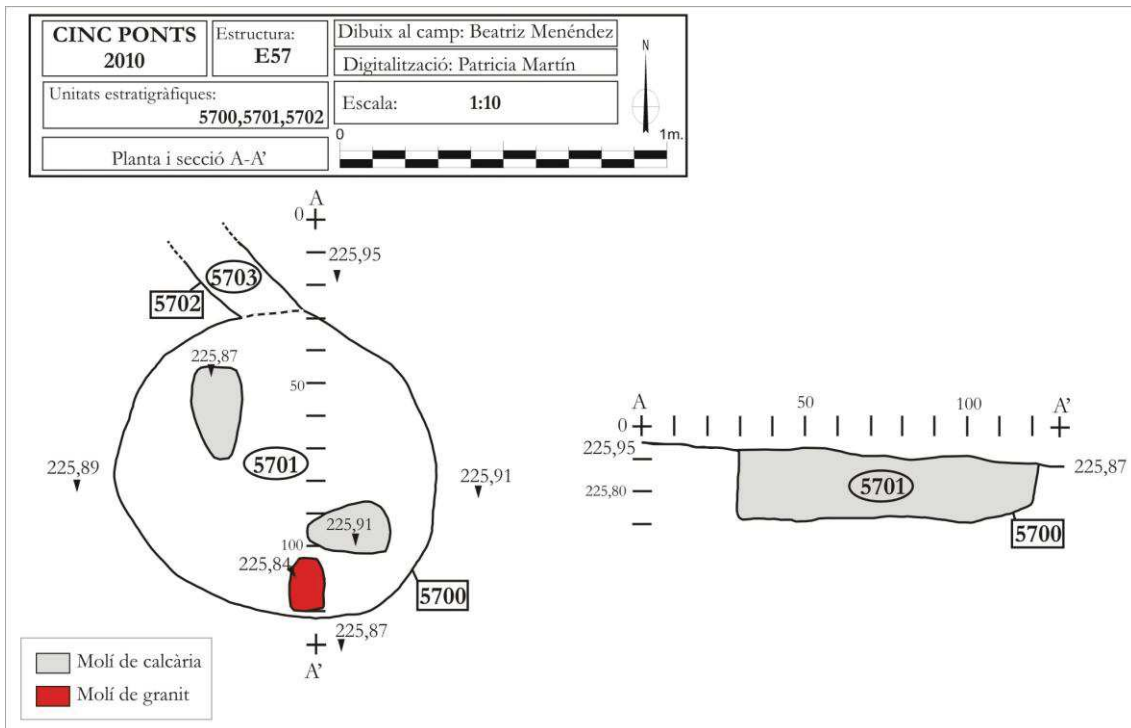

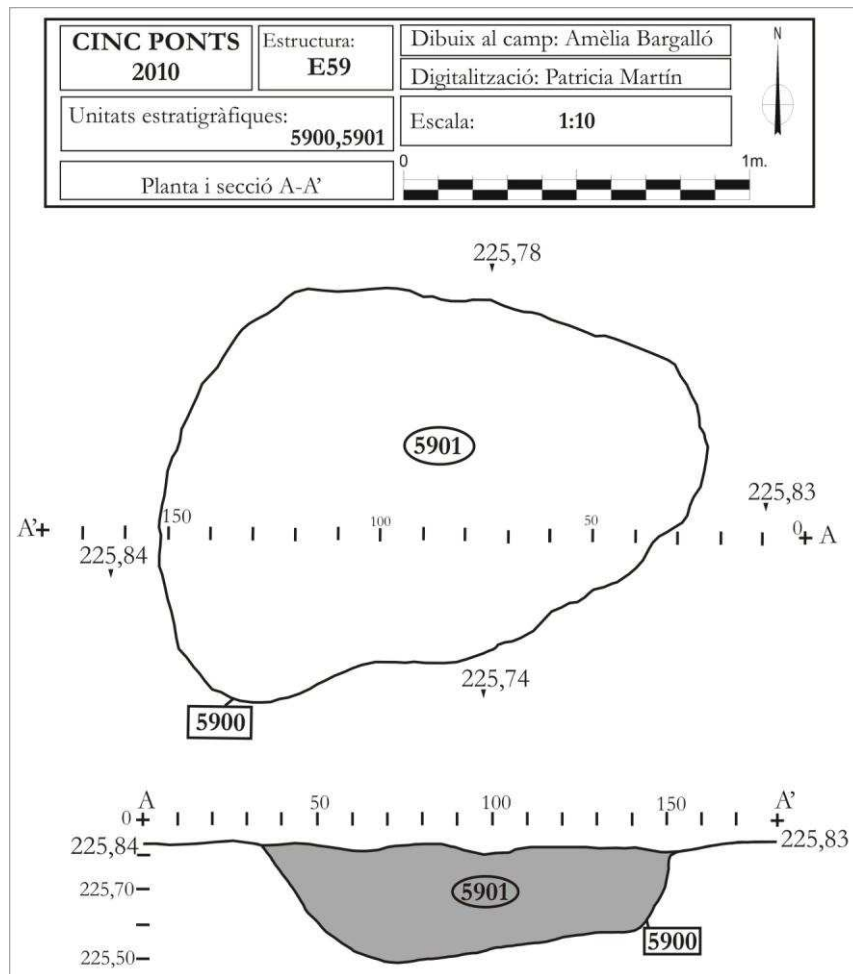

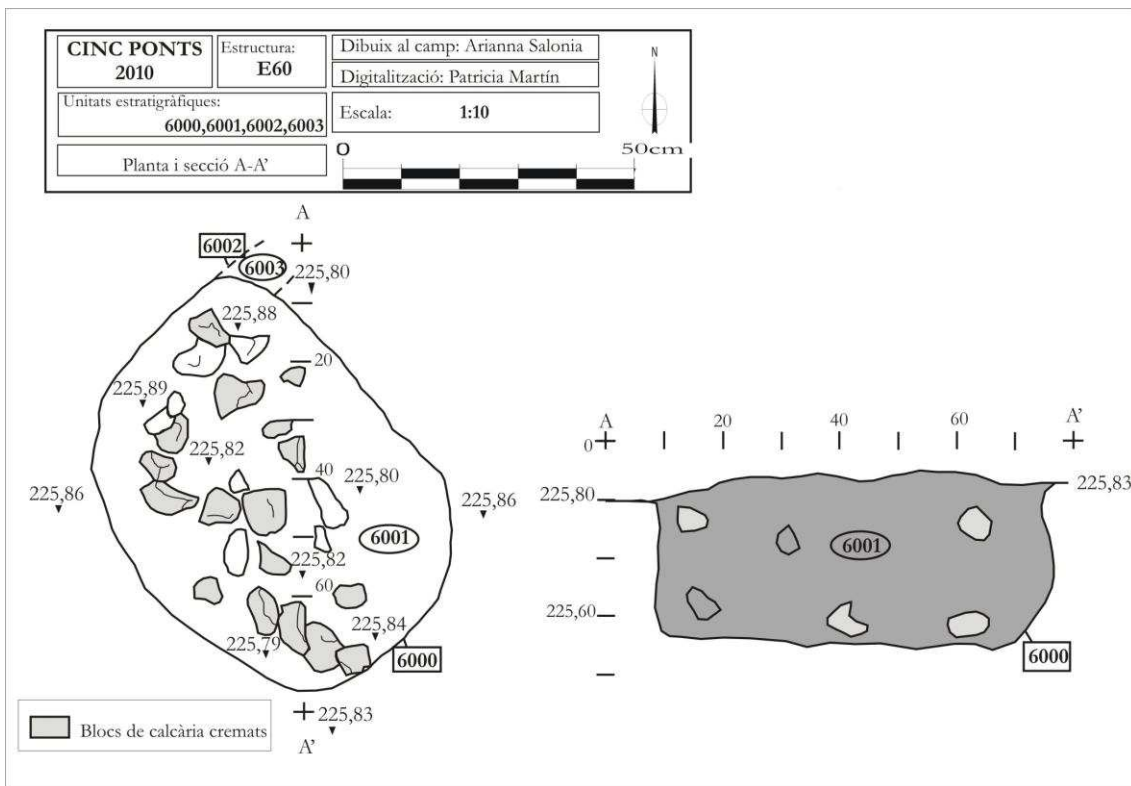

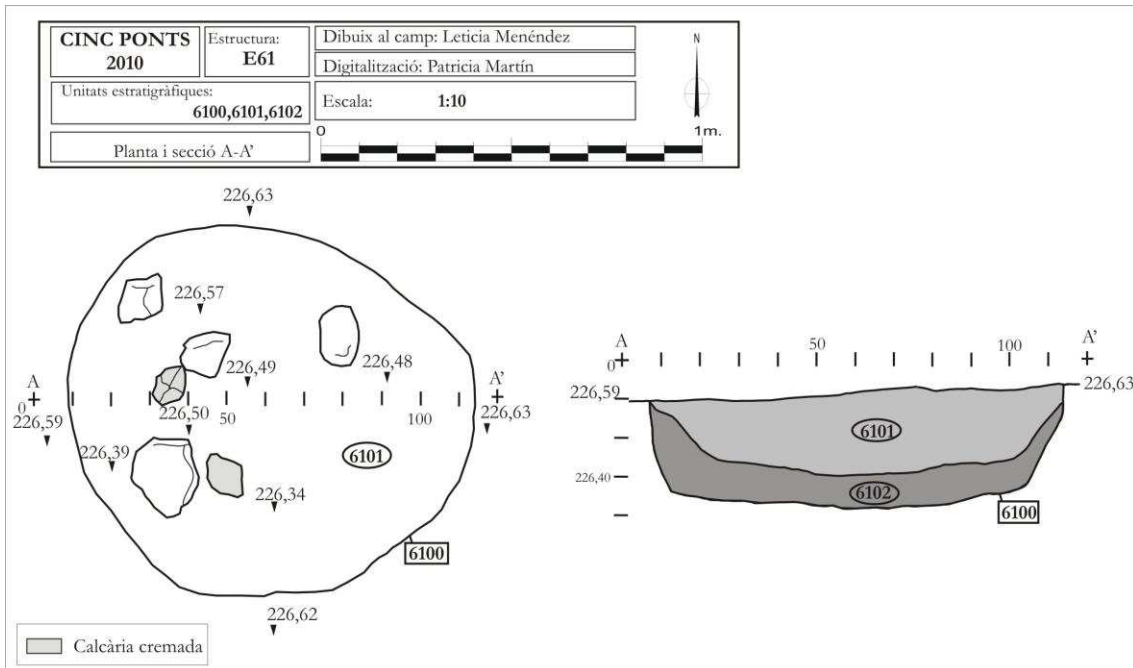

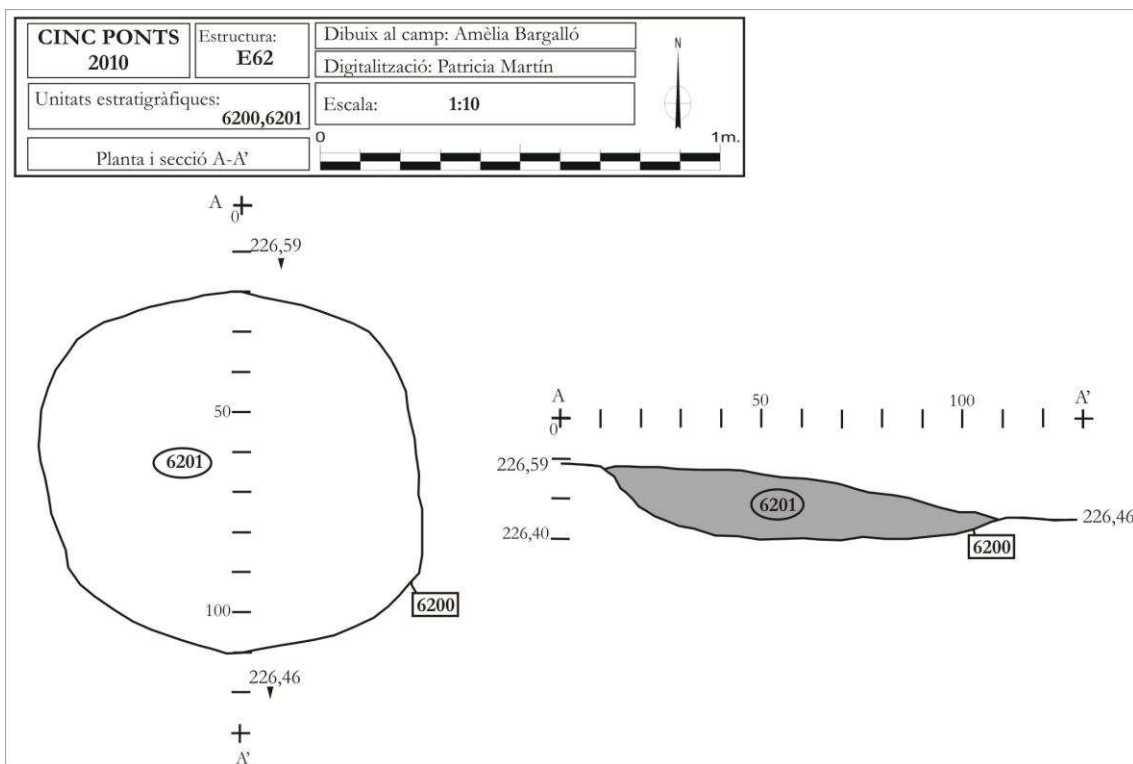

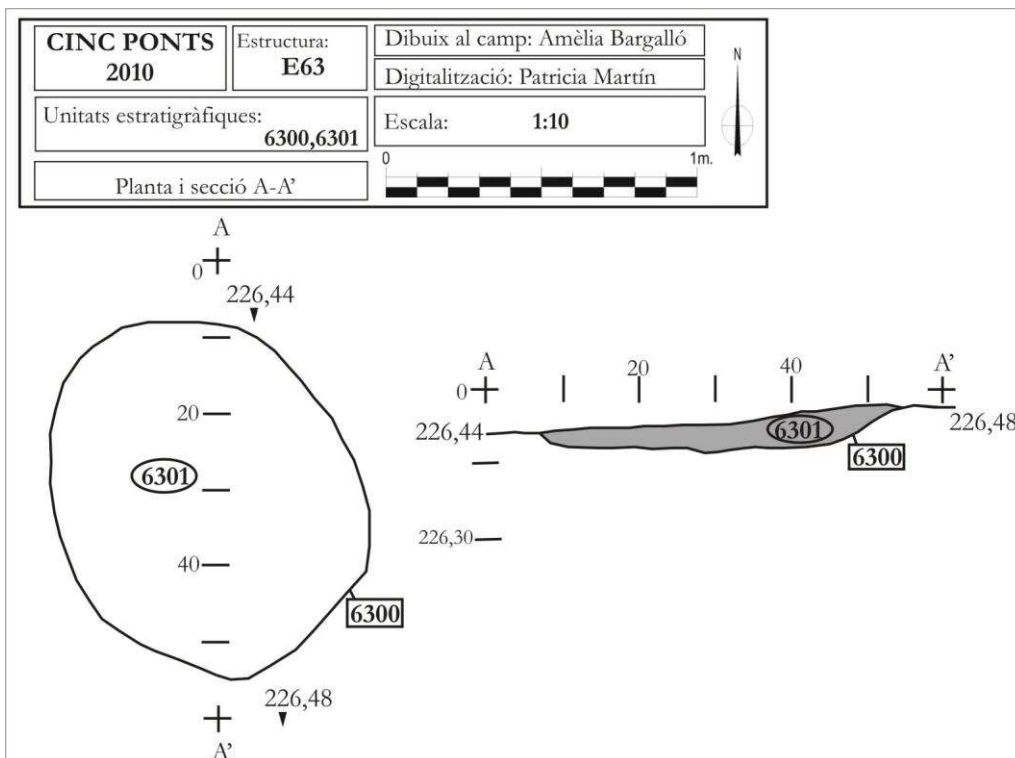

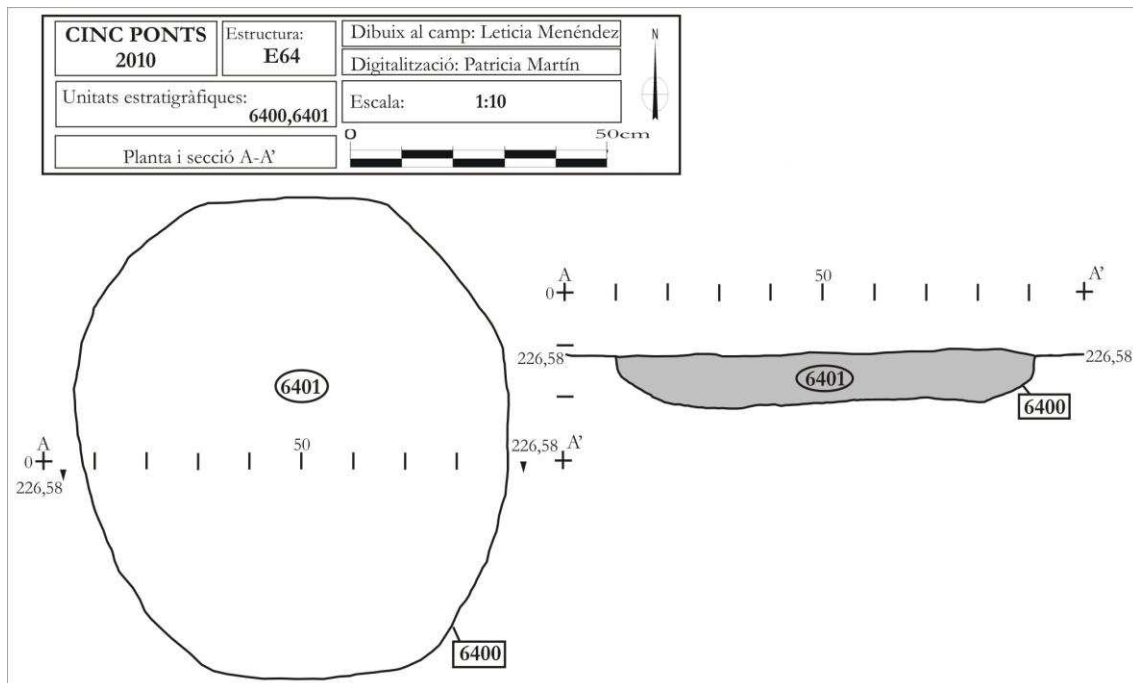

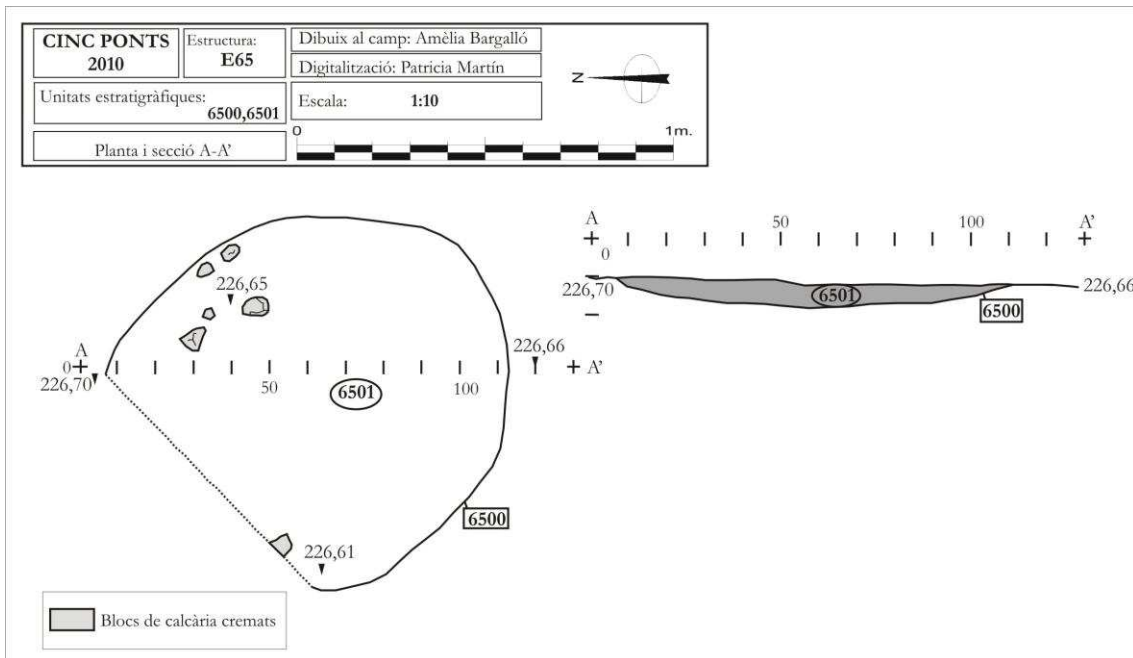

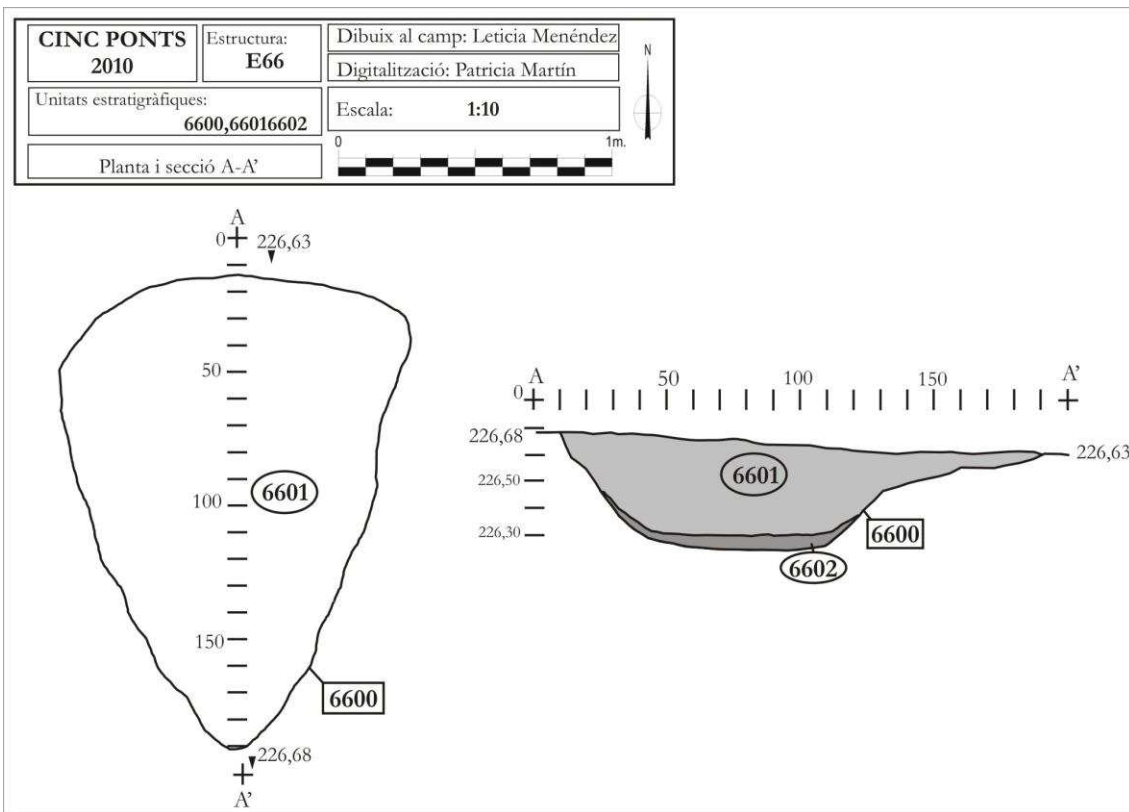

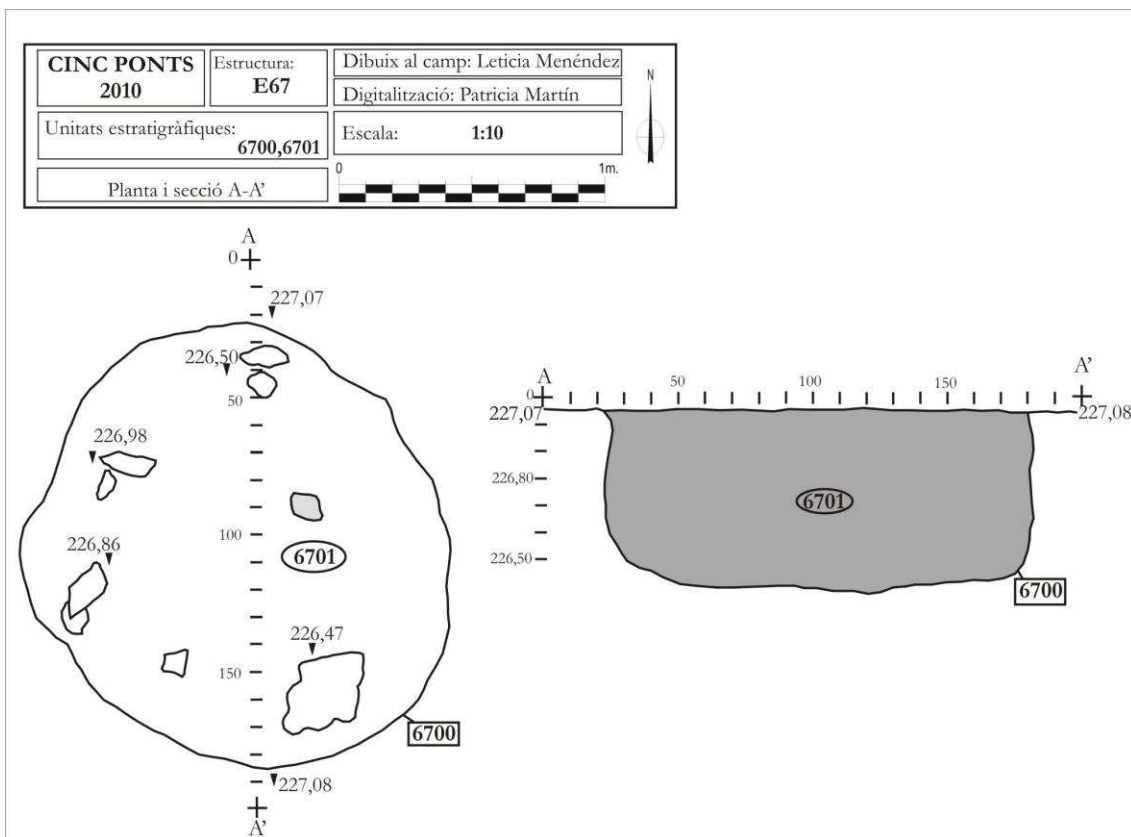

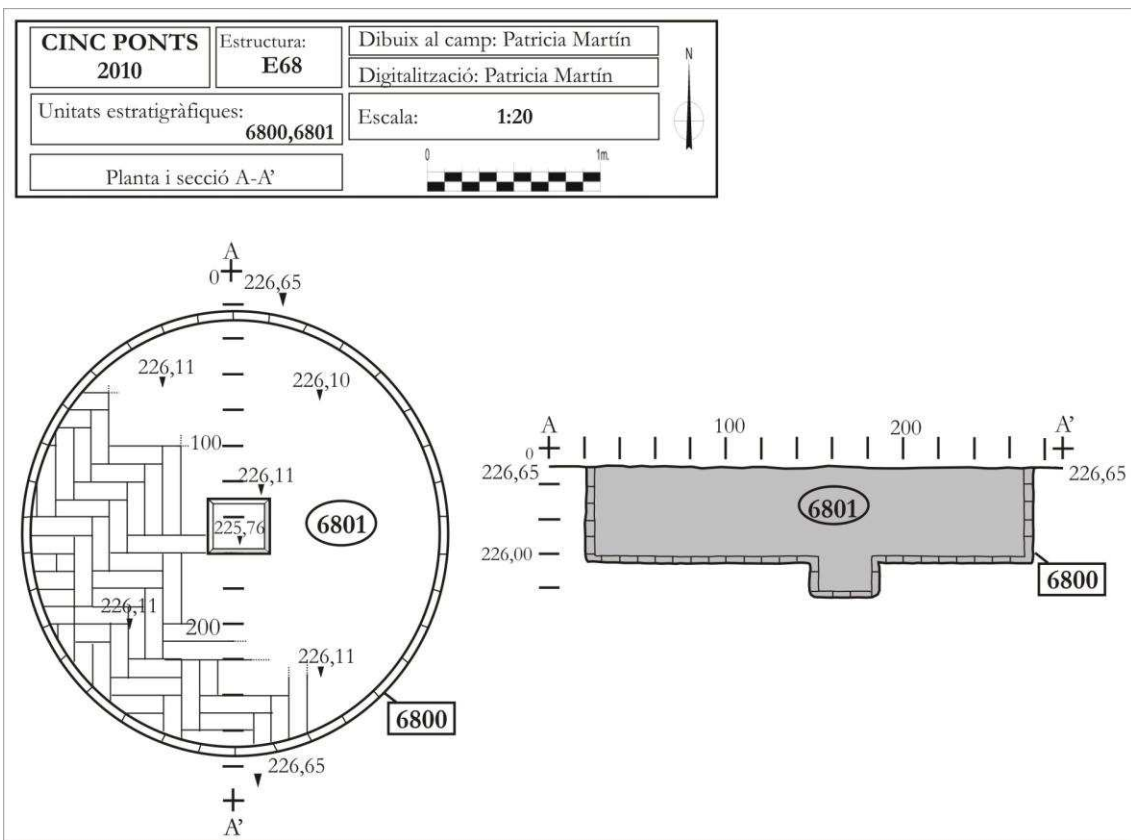

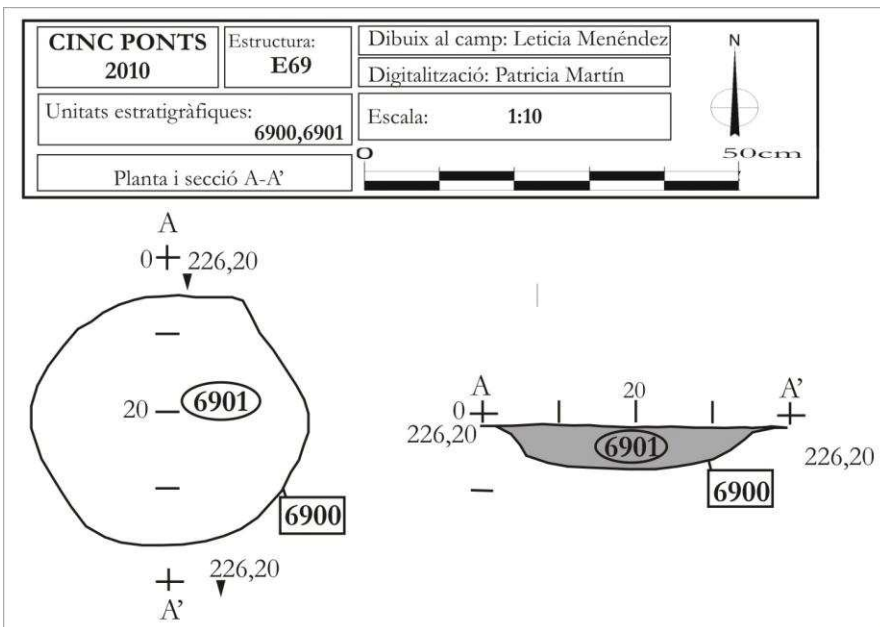

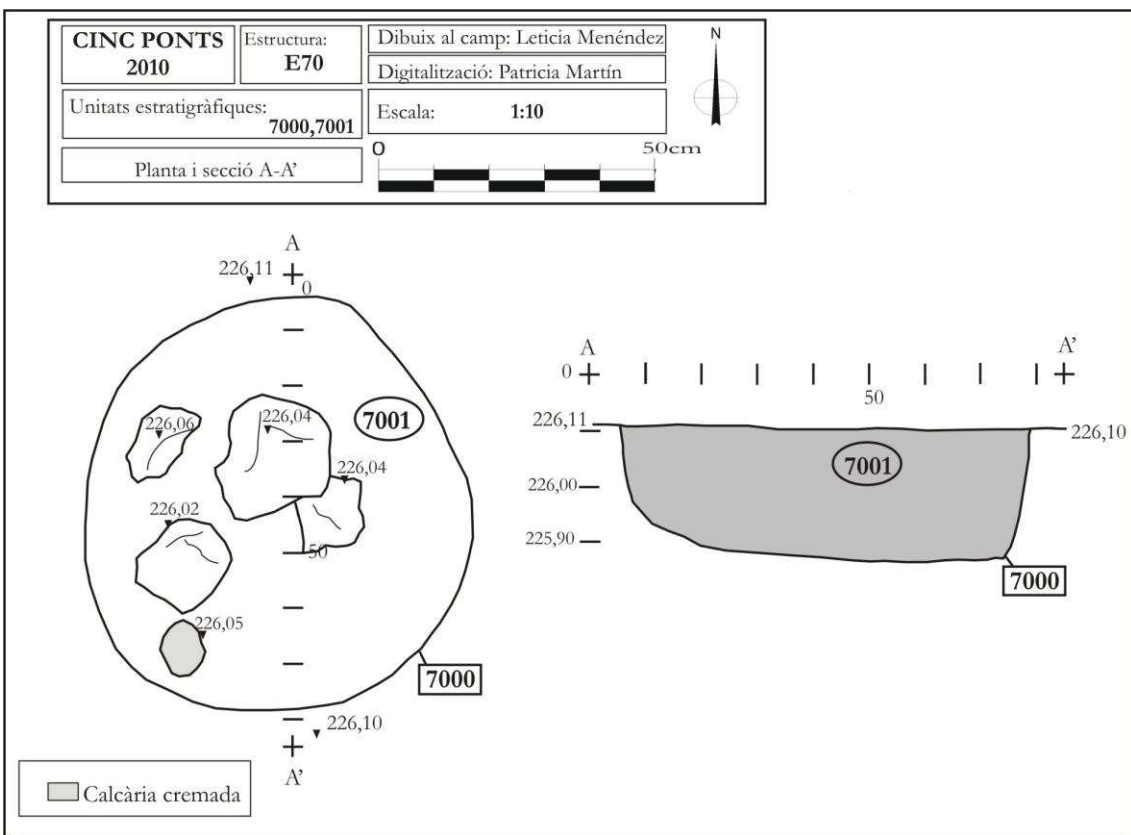

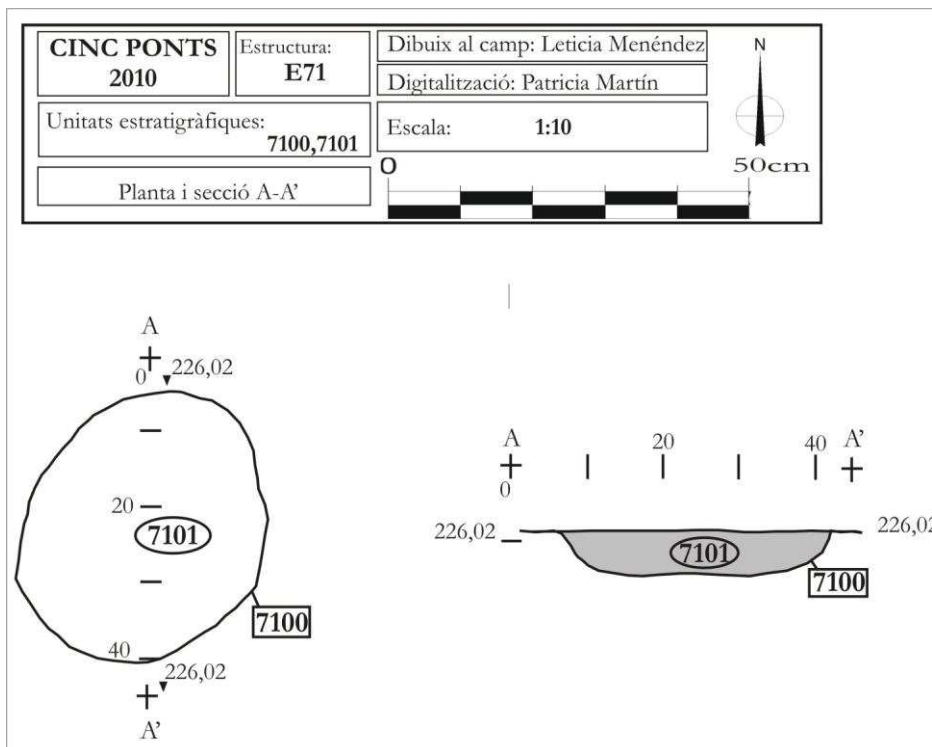

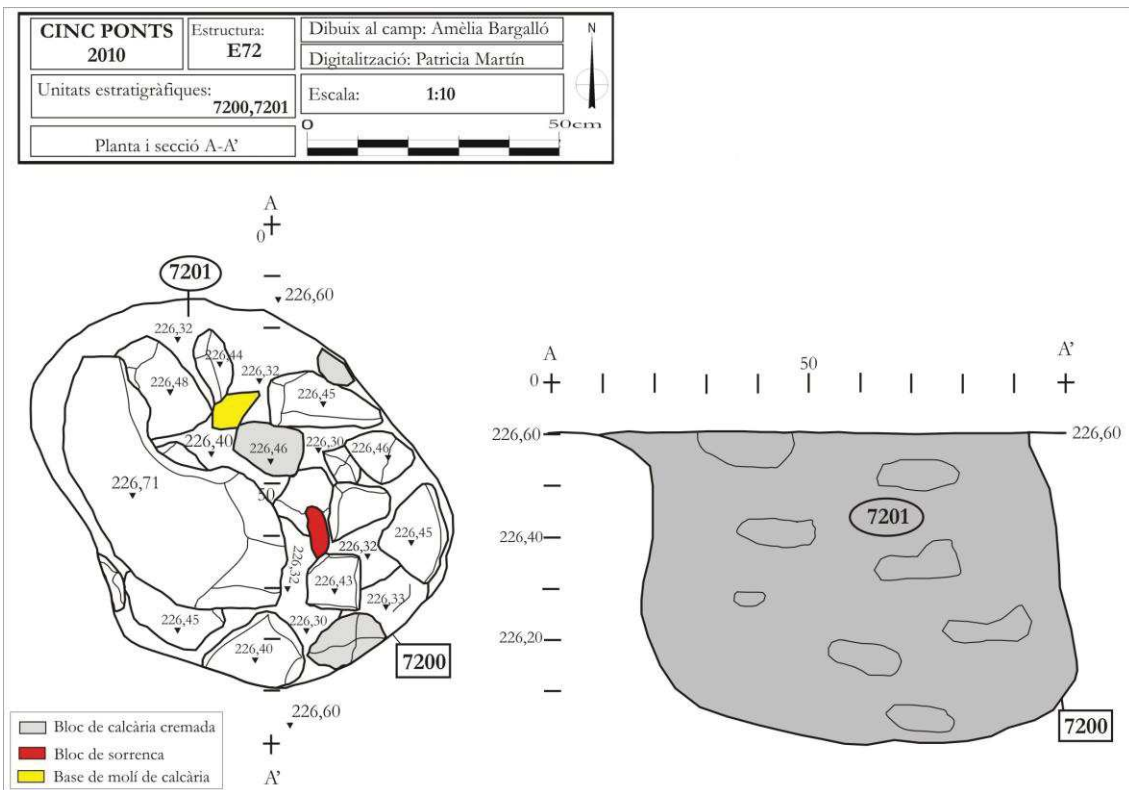

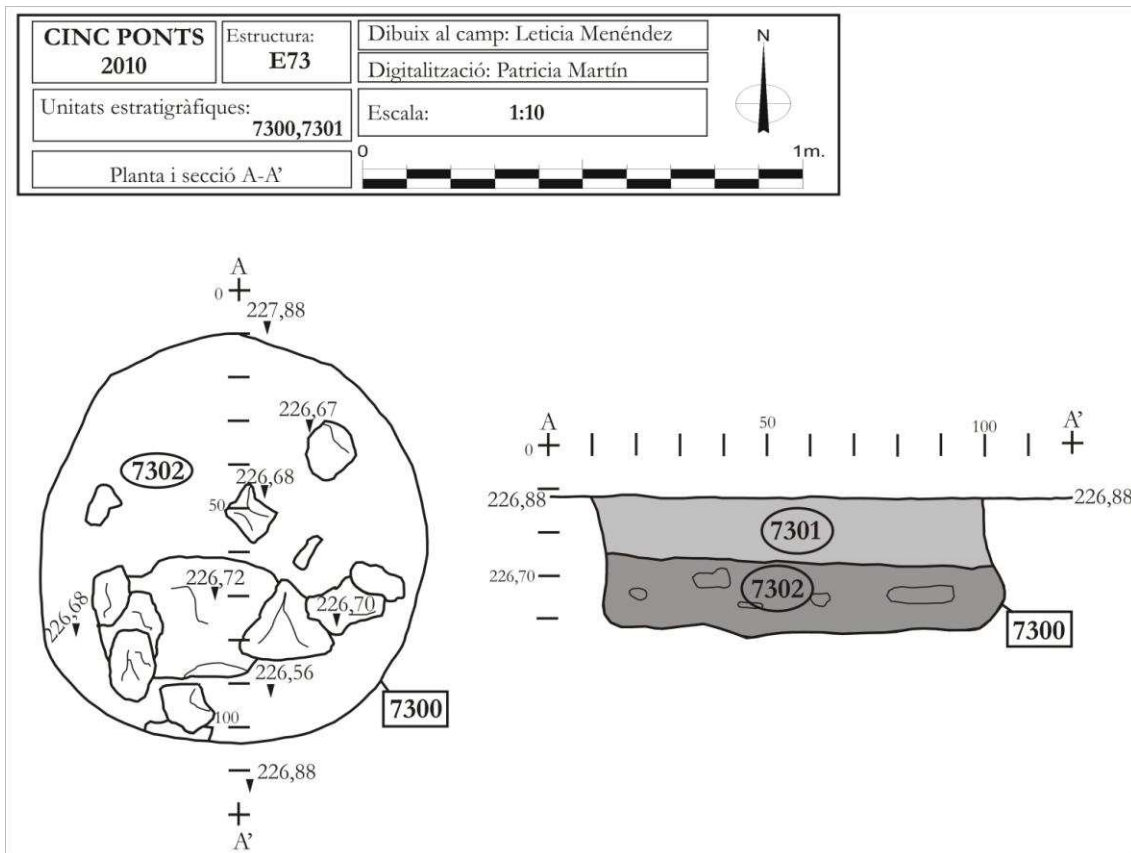

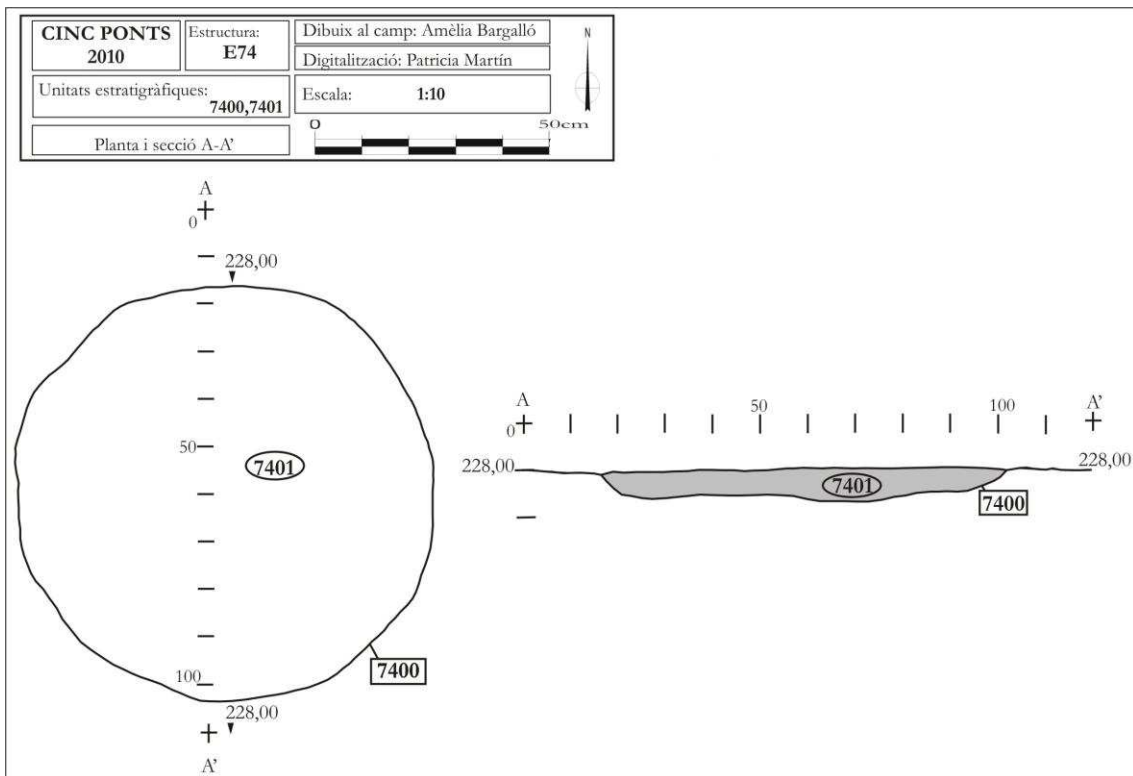

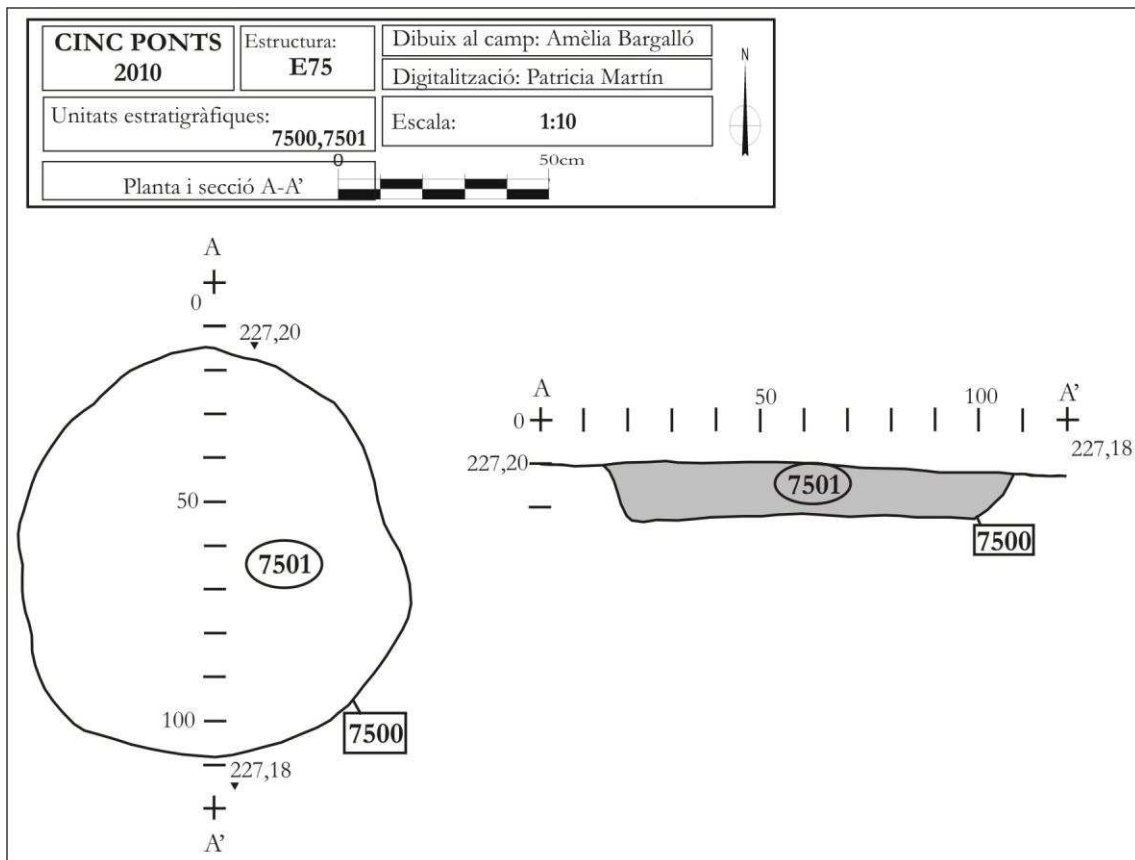

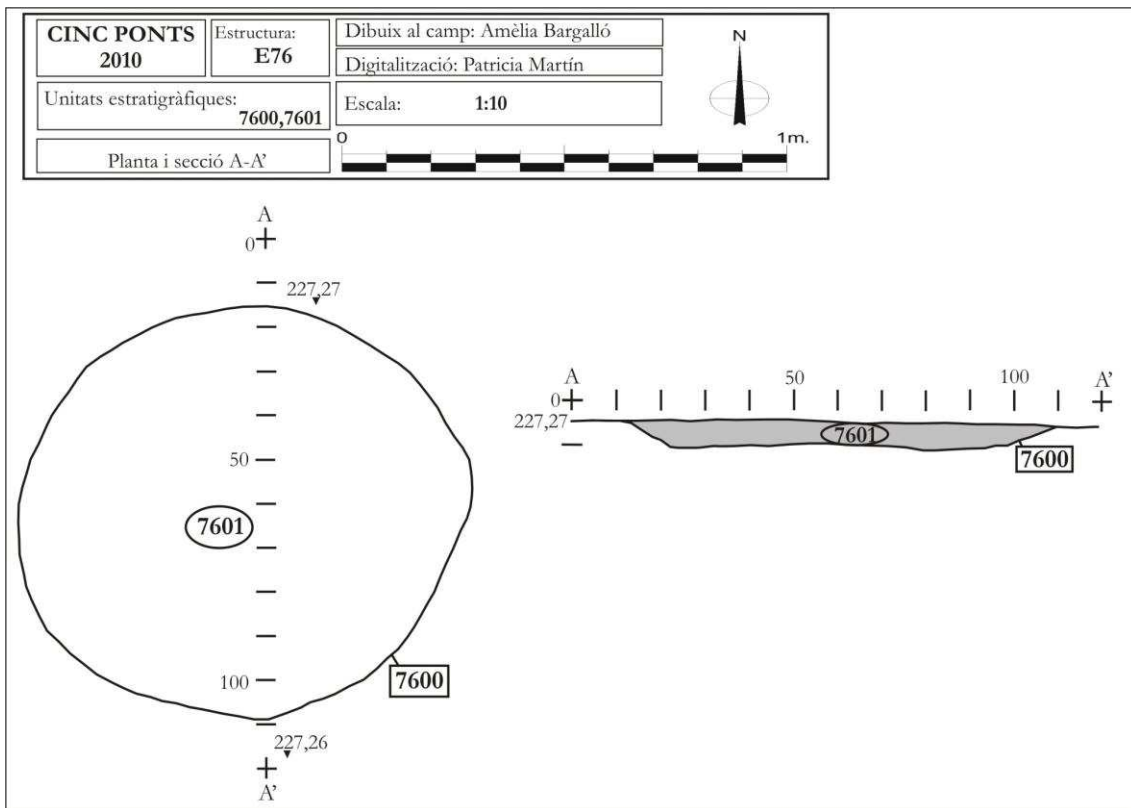

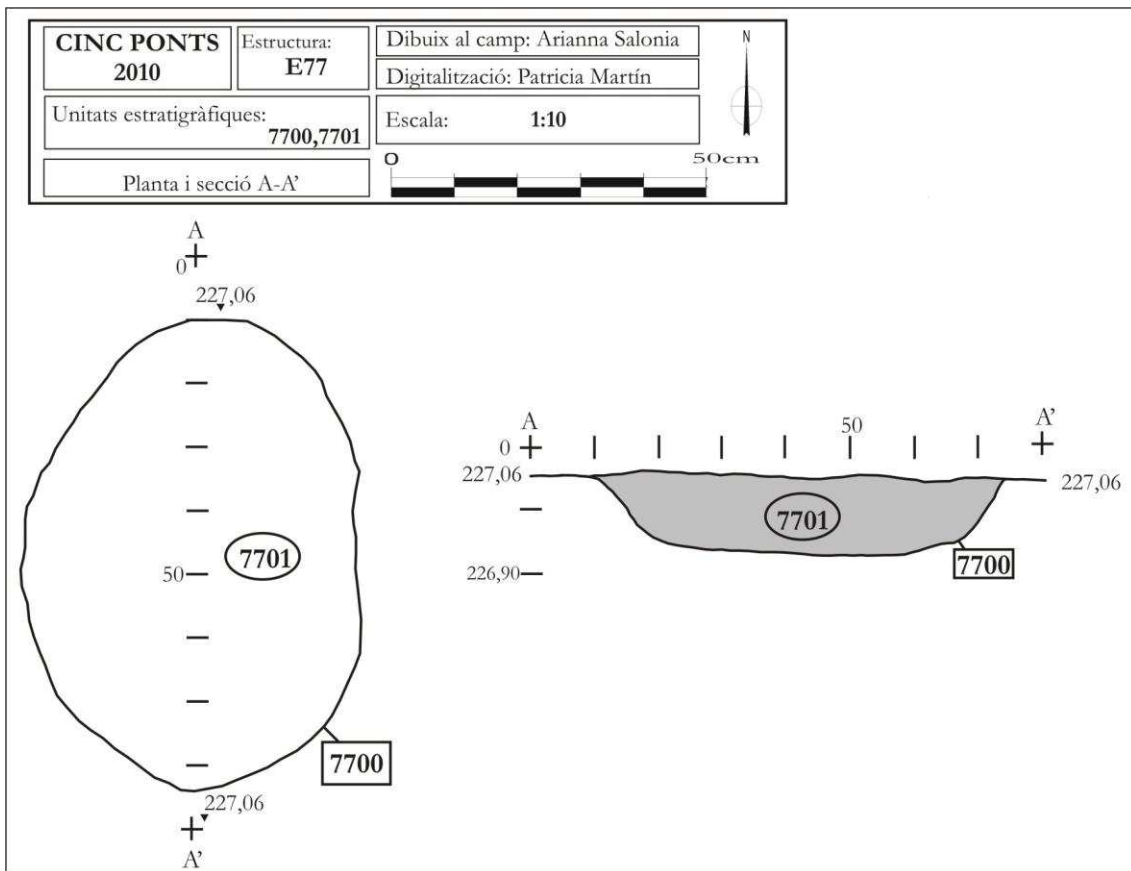

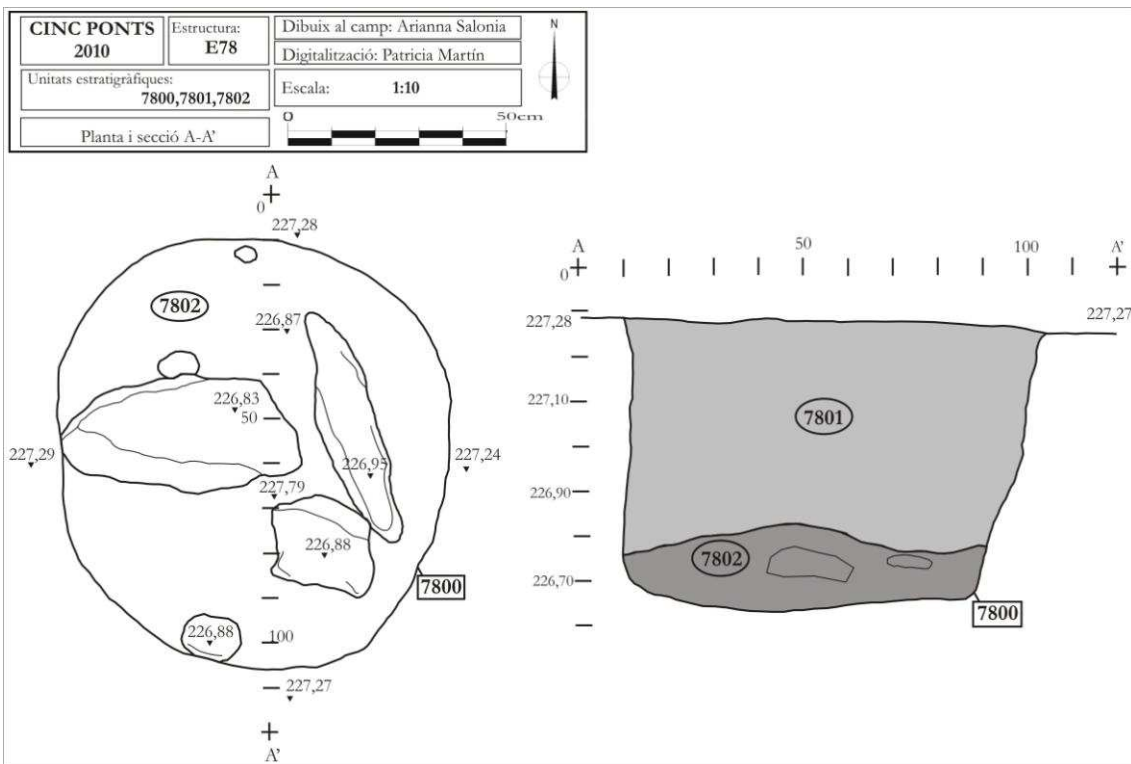

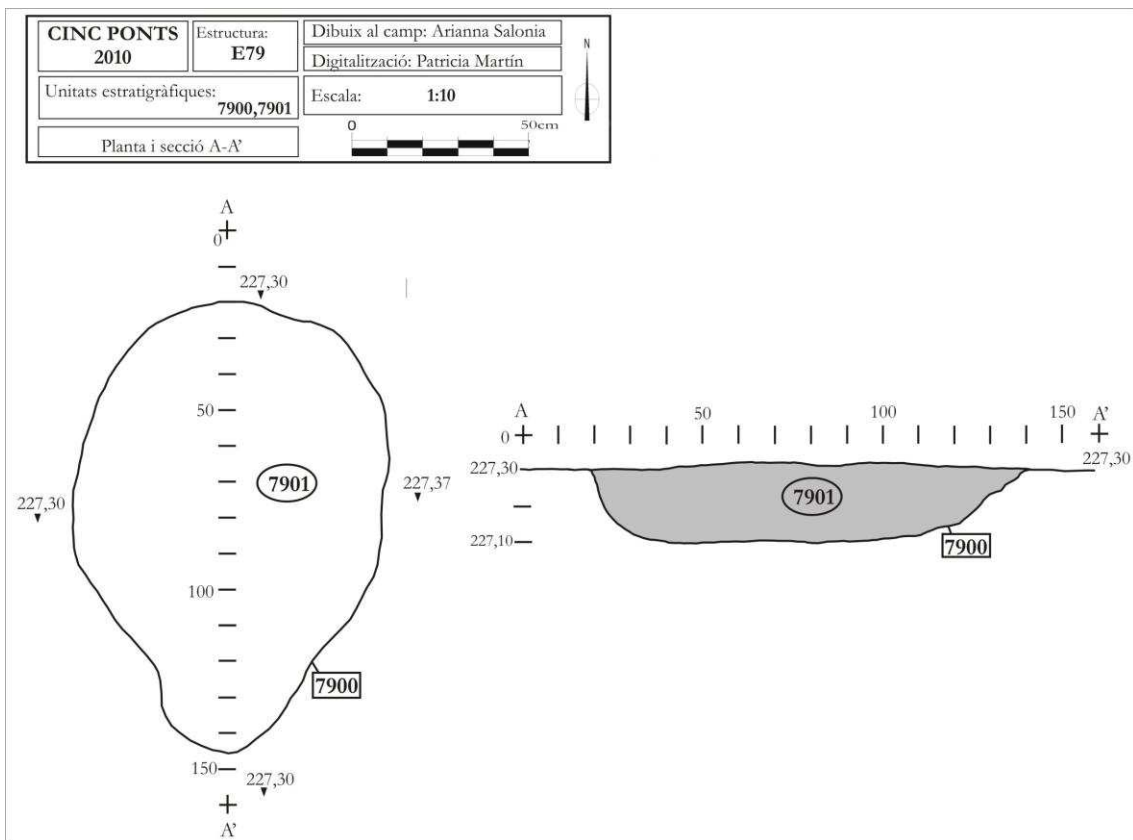

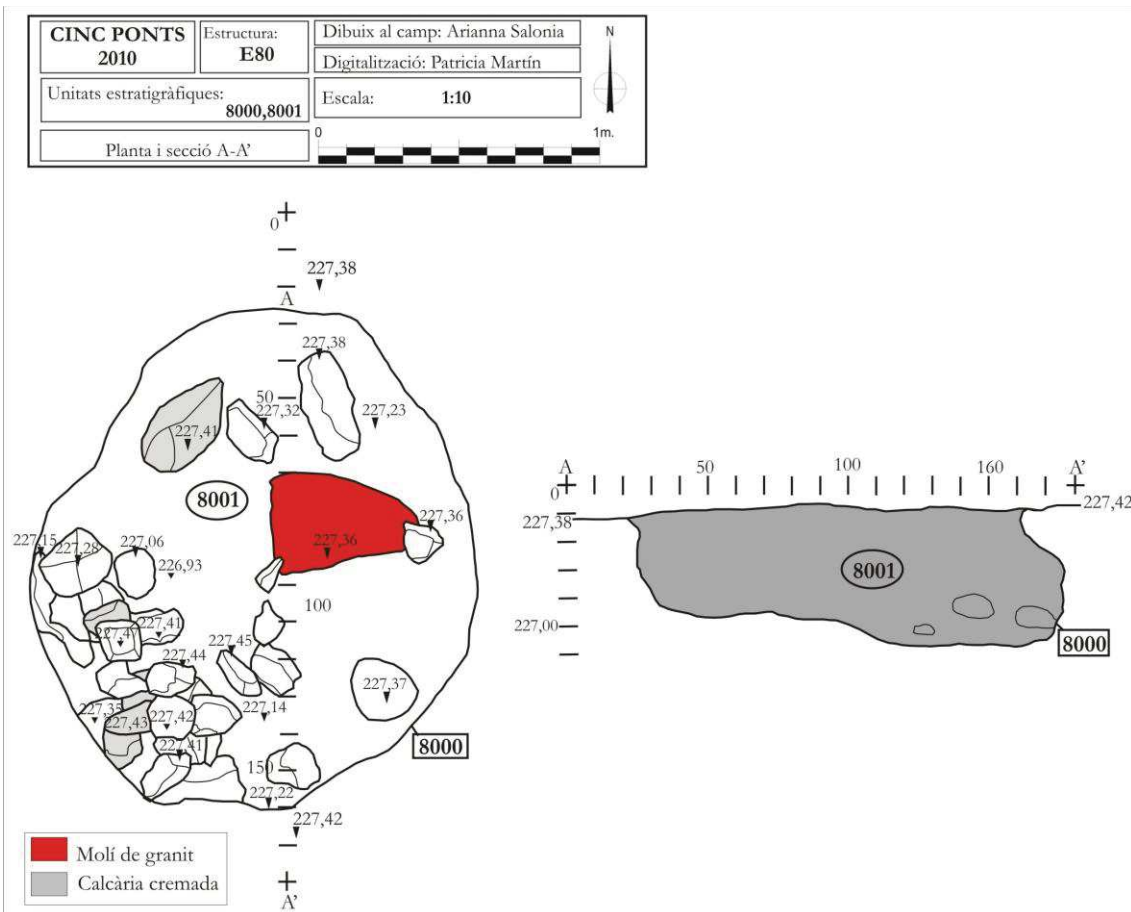

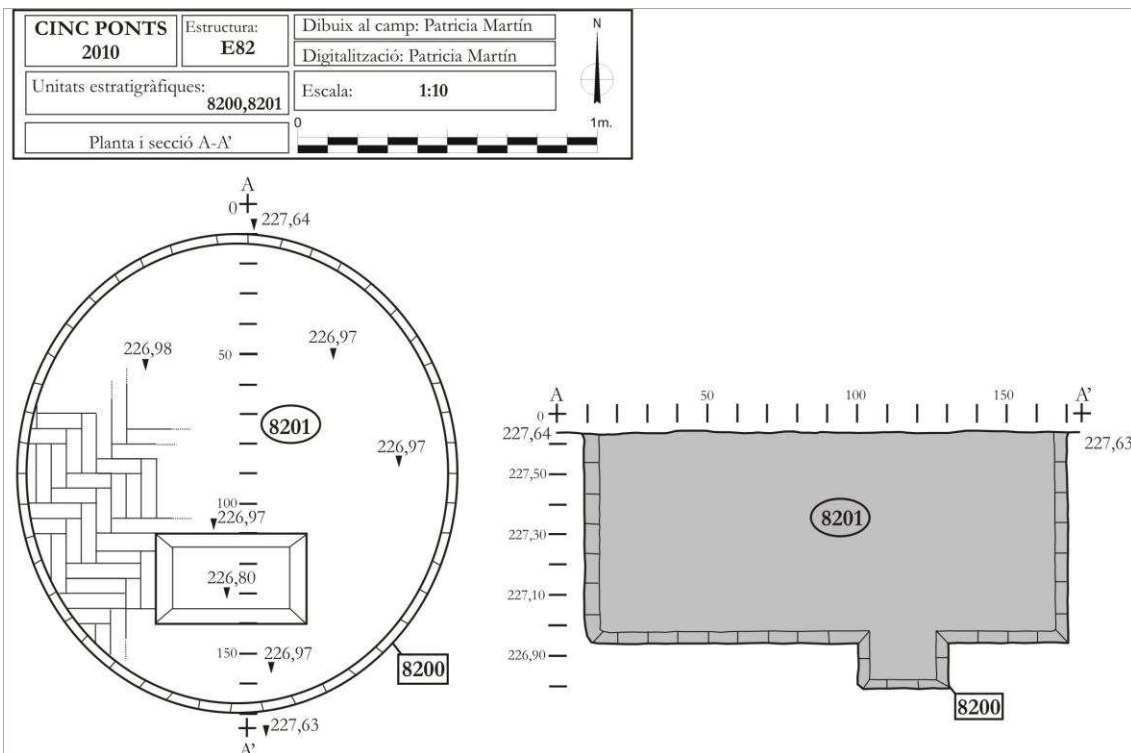

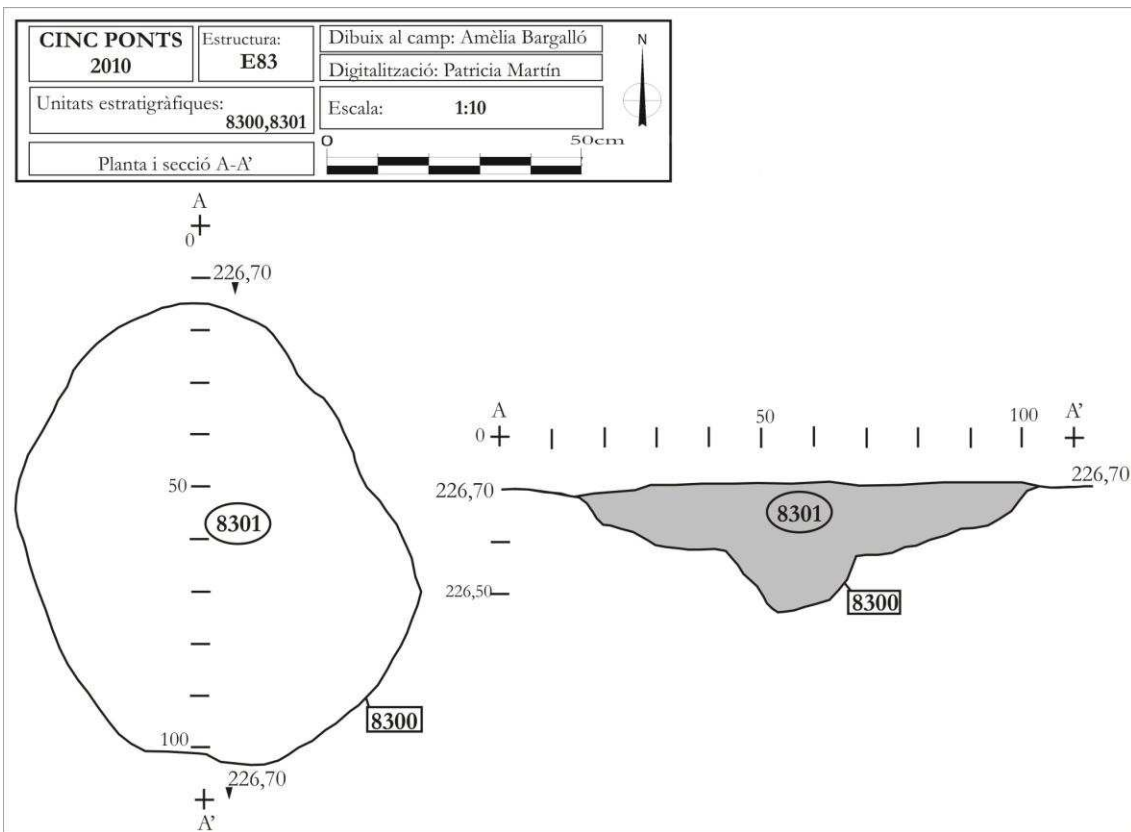

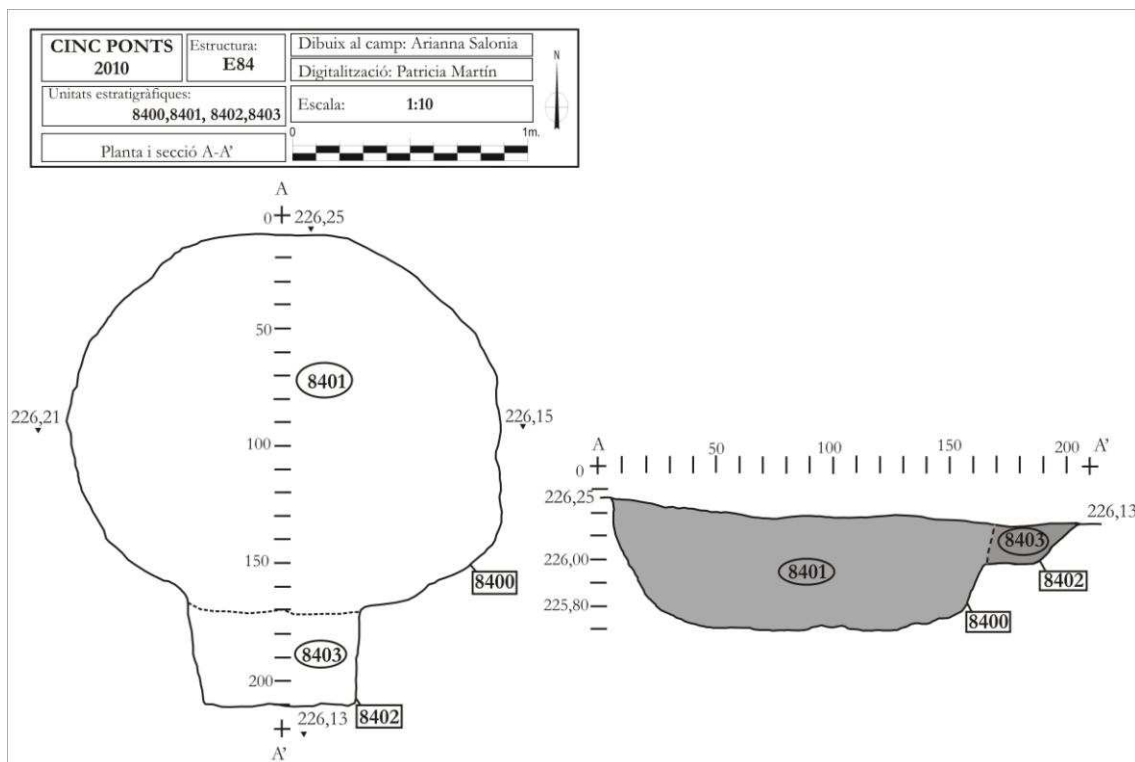

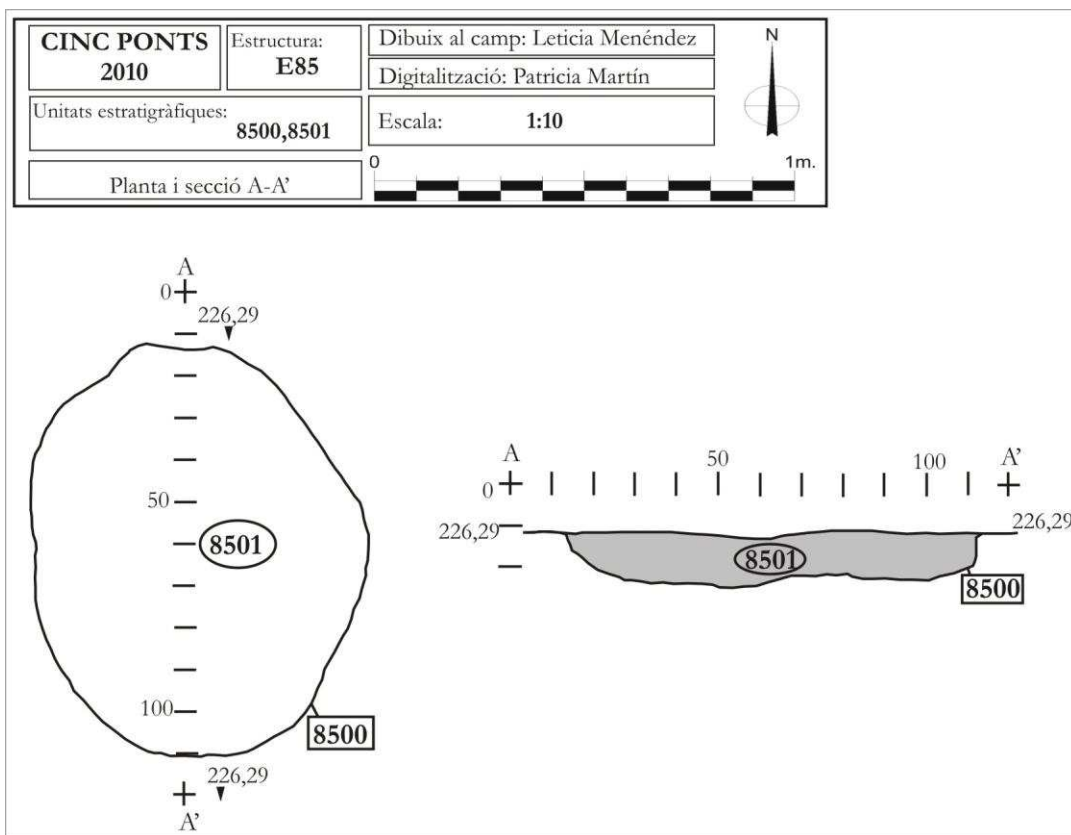

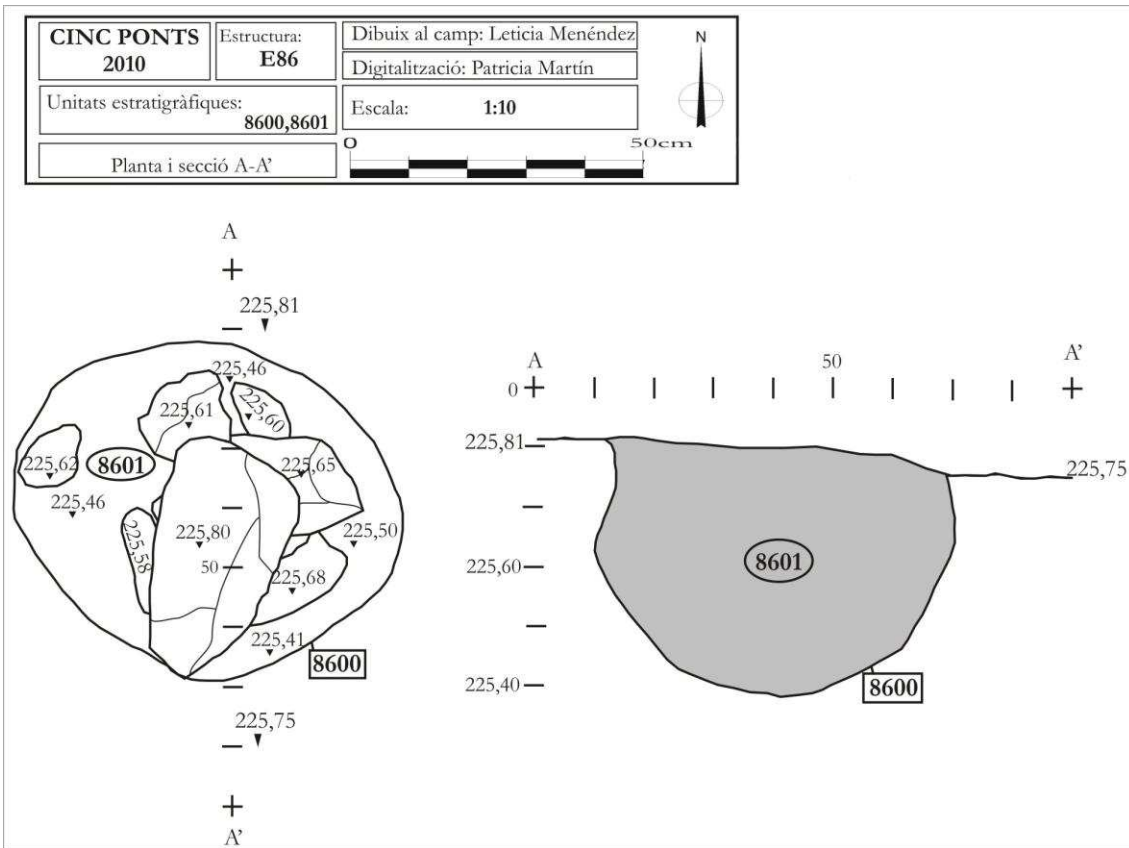

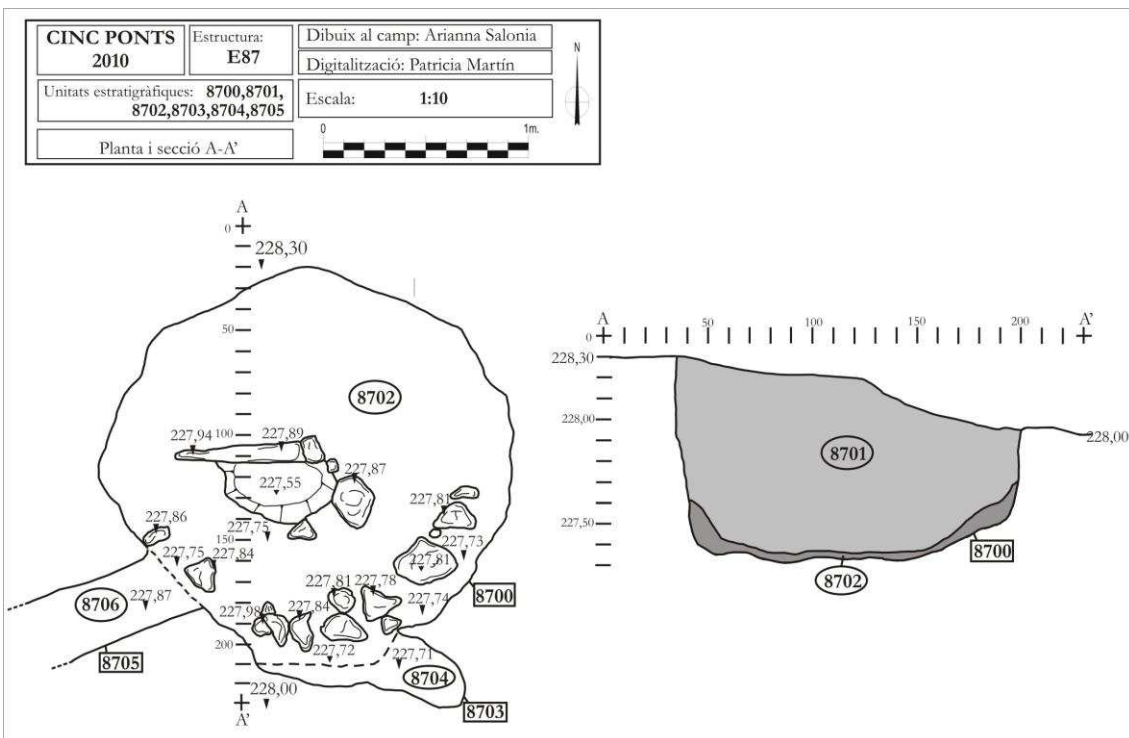

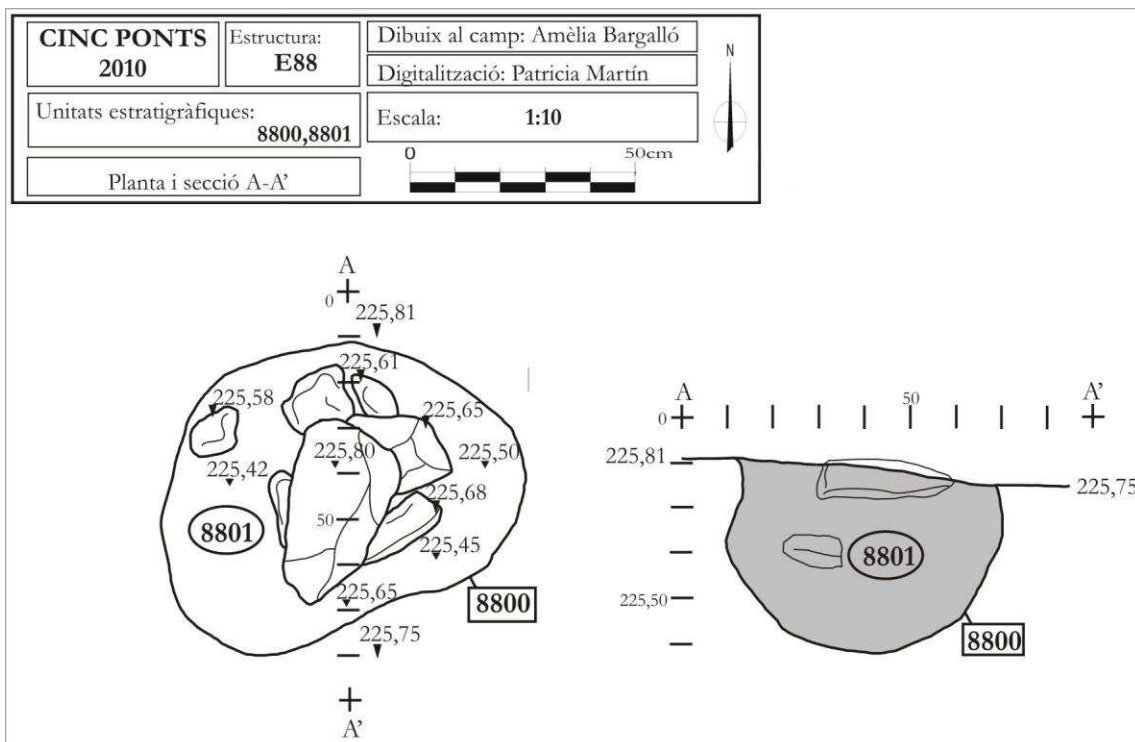

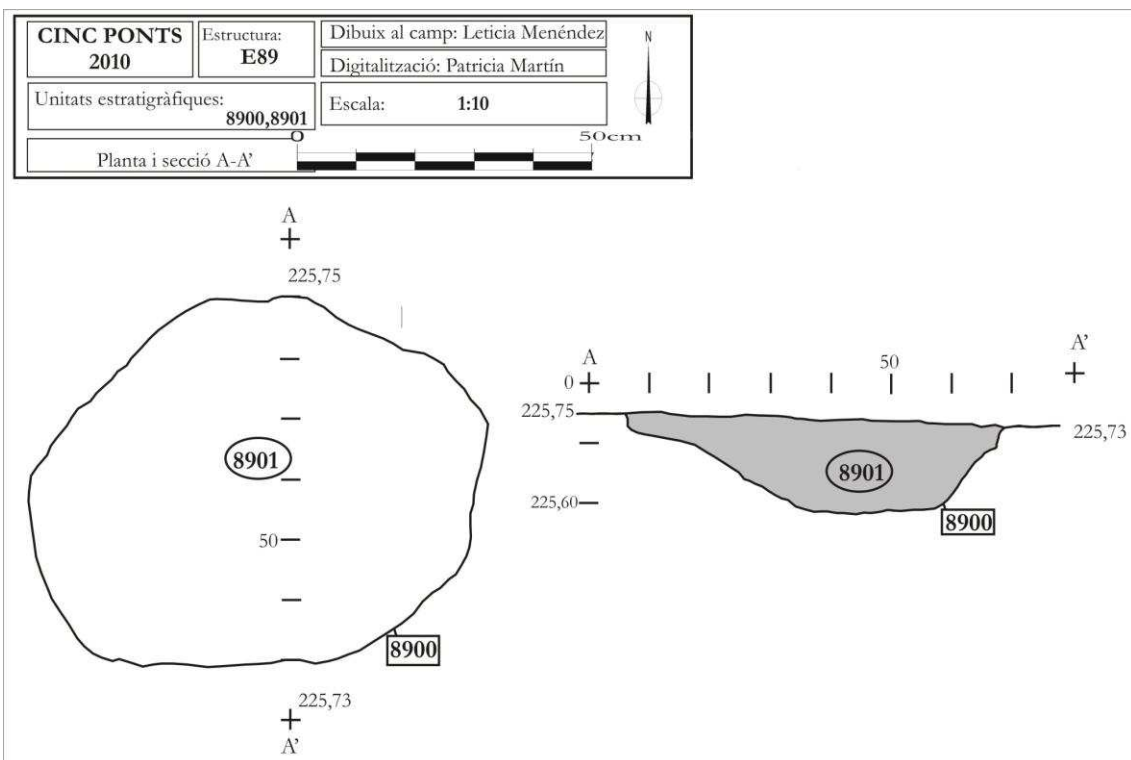

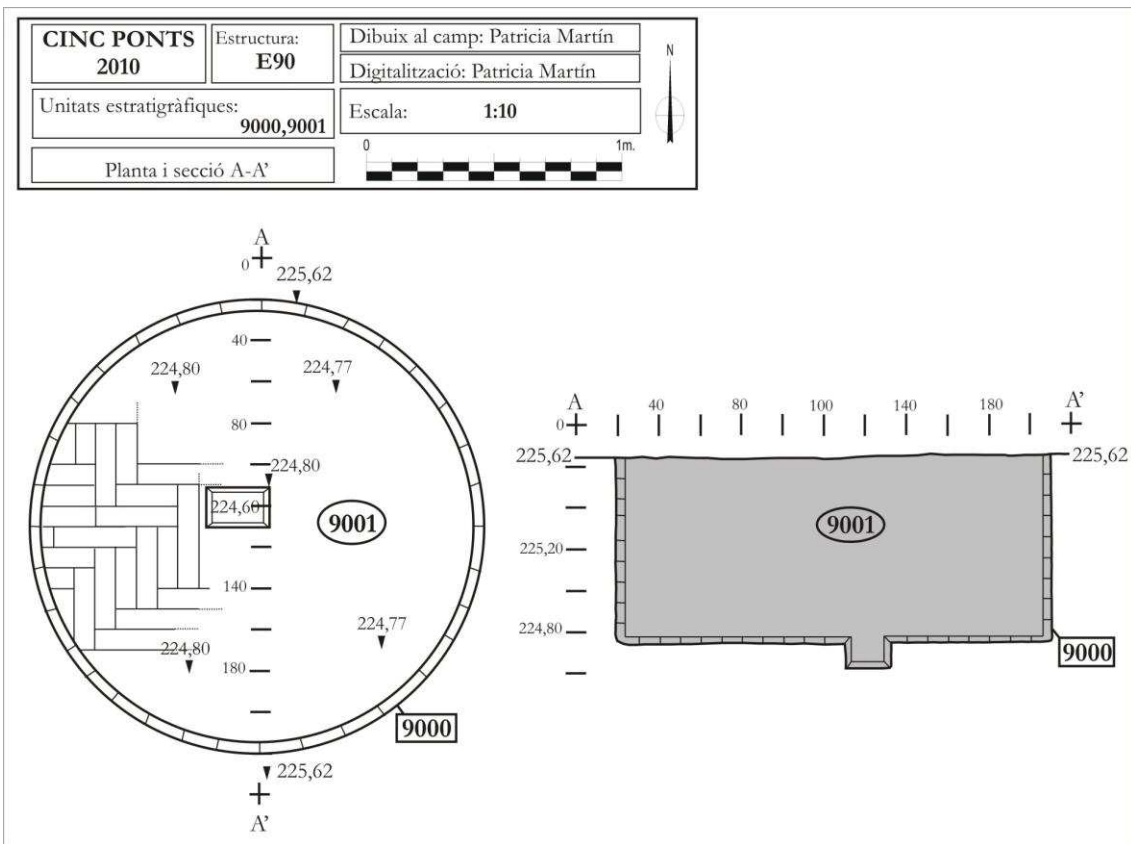

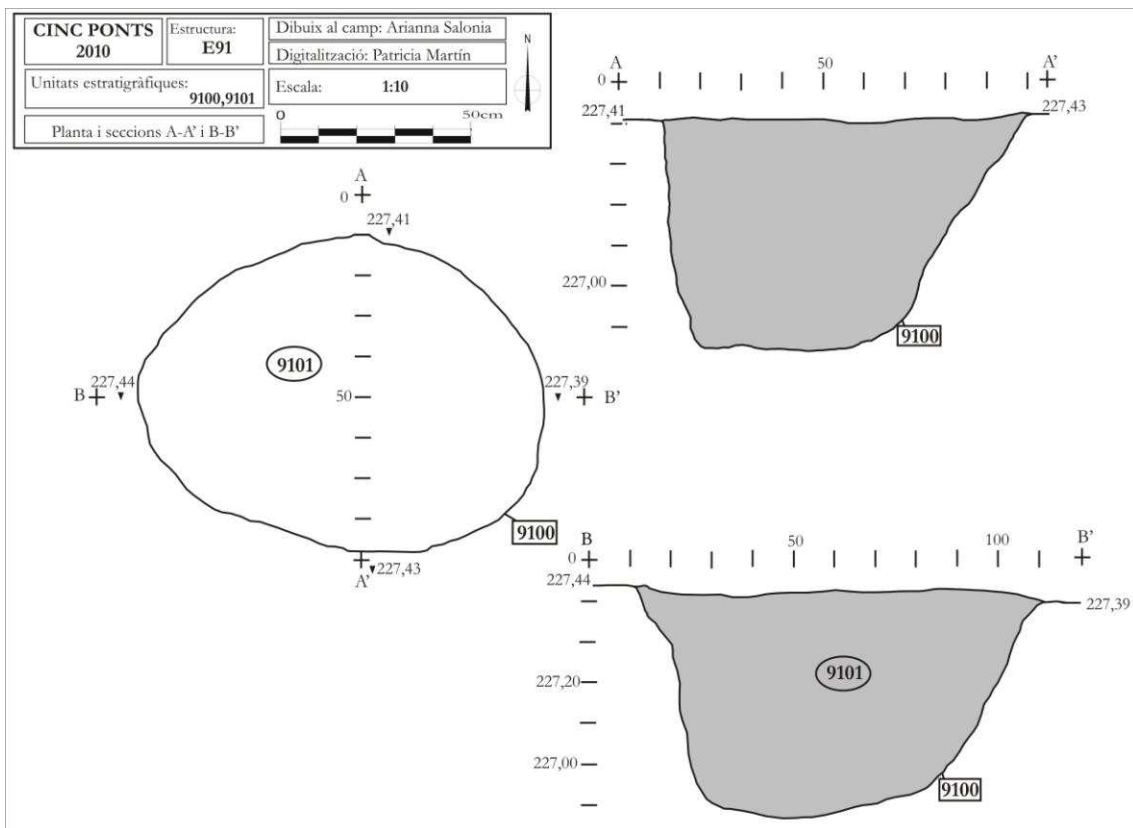

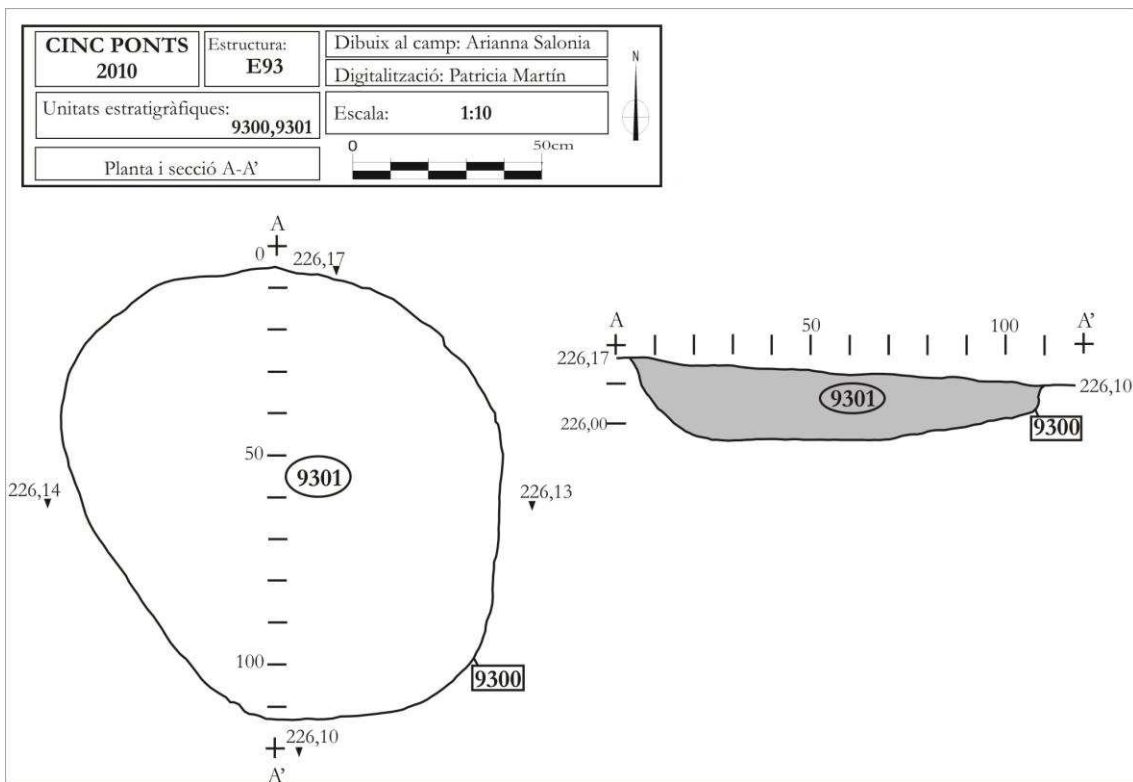

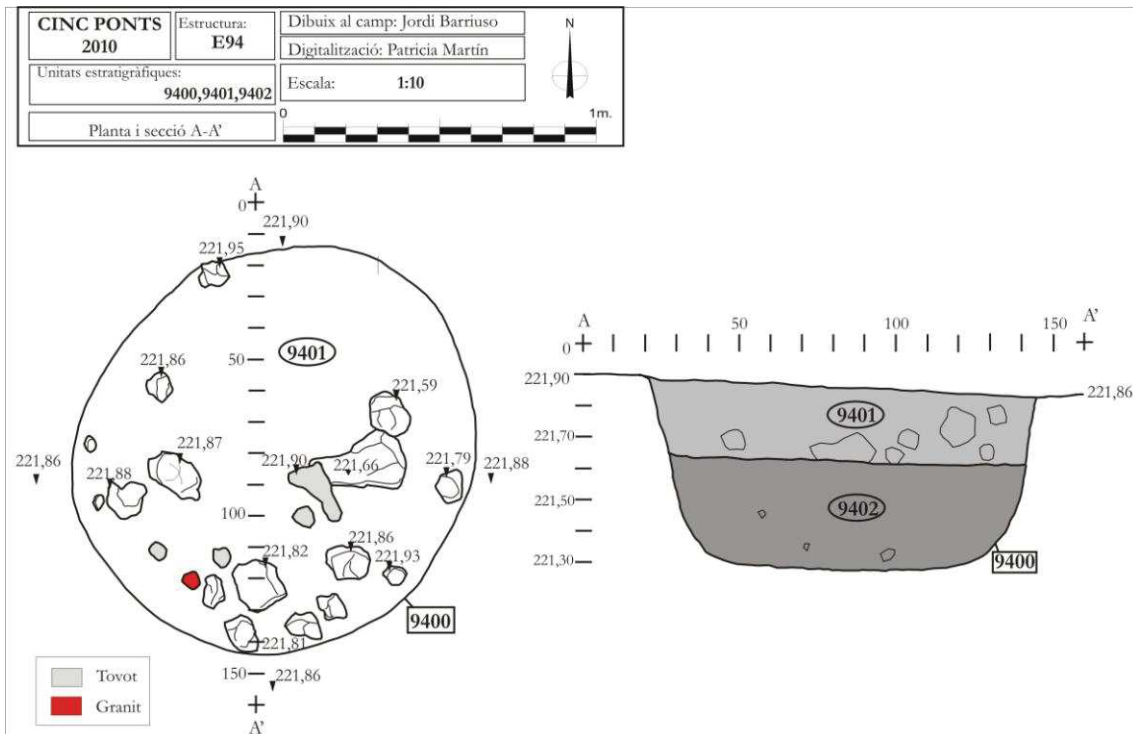

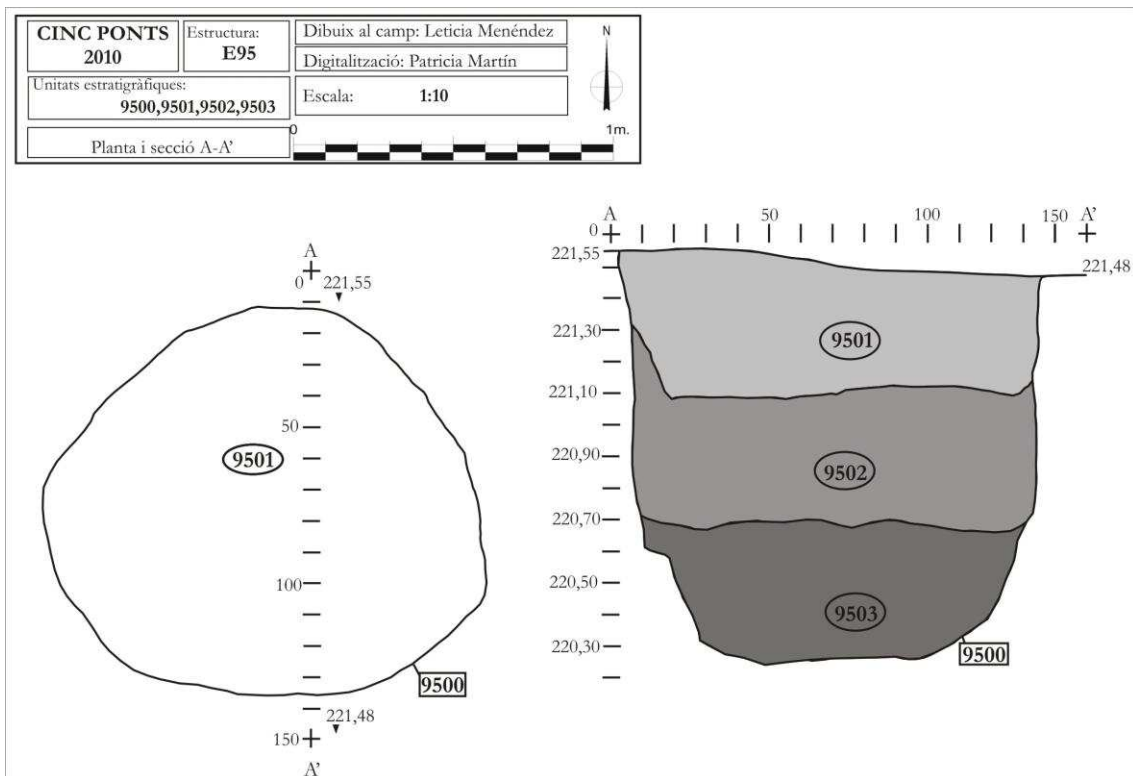

CINC PONTS 2010	Estructura: E96	Dibuix al camp: Leticia Menéndez
		Digitalització: Patricia Martín
Unitats estratigràfiques: 9600,9601,9602		Escala: 1:10
Planta i secció A-A'		